

6 Laitha
 Kia Khami
 La Gmura
 Rannatze

NGA MEA O ROTO O TENEI PUKAPUKA.

1. *Ko te Tikanga mo te korerotanga o nga Waiata.*
2. *Ko te Tikanga mo te korerotanga o era atu wahi o te Karaipiture tapu.*
3. *Ko te Tepara Tuatahi.*
4. *Ko te Tepara Tuarua.*
5. *Ko nga Tikanga mo nga Iakari, mo nga ra Nohopuku.*
6. *Ko te Tikanga mo nga Inoi o te Ata.*
7. *Ko te Tikanga mo nga Inoi o te Ahiahi.*
8. *Ko te Whakupono a Atanatiu.*
9. *Ko te Ritani.*
10. *He Inoi, he Whakawhetainga, mo nga wa e rite ai.*
11. *Ko nga Inoi, nga Tuhituhi, me nga Rongo Pai, hei korerotanga, a taka noa te tau.*
12. *Ko te Tikanga mo te Whangai i te Hupa a te Ariki.*
13. *Ko te Tikanga mo te Iriiri i nga Tamariki i roto i te Whare Karakia.*
14. *Ko te Tikanga mo te Iriiri i nga Tamariki i roto i nga Whare.*
15. *Ko te Tikanga mo te Iriiri i nga Kaumatua.*
16. *He Katikihama.*
17. *Ko te Tikanga mo te Whakaunga.*
18. *Ko te Tikanga mo te Karakia Marene.*
19. *Ko te Tikanga mo te Karakiatanga i te Turoro mo te Tangohanga a te Turoro i te Hupa Tapu.*
20. *Ko te Tikanga mo te Karakia Tanu Tupapaku.*
21. *Ko te Whakawhetainga a te Wahine mo te Whanautanga e tana Tamaiti.*
22. *He Riringa, ara, He Whakakitenga atu i te riri, me nga whakaritenga whakawa a te Atua ki te Hunga hara.*
23. *Ko nga Waiata a Rawiri.*
24. *Ko te Tikanga mo te motuhanga i te Pihopa, i te Piriti, i te Rikona.*

LONDON

PRINTED BY GILBERT AND RIVINGTON, LD.

ST. JOHN'S HOUSE, CLERKENWELL, E.C.

TE TIKANGA MO TE KOREROTANGA O Nga
Waiata.

KIA poto nga Waiata te korero i te Marama kotahi; kia rite te tikanga o te korerotanga ki tenei ka whakatakotoria nei mo te Karakia o te Ata, o te Ahiahi. Hei a Pepuere ia me whakamutu i te rua tekau ma waru, i te rua tekau ma iwa ranei o nga ra o te marama.

Na, e toru tekau ma tahi nei nga ra o Hanuere, e Maehe, o Mei, o Hune, o Akuhata, o Oketopa, o Tihema; koia i whakaritea ai kia korerotia, i te ra whakamutunga o aua marama, nga Waiata i korerotia i te ra i mua ake: kia timata ai te korero o nga Waiata i te ra tuatahi o te marama hou.

Na, ko te Waiata 119, e rua tekau ma rua nei ona wahi, e kore hoki e pai kia korerotia tana waiata i te korerotanga kotahi; kua whakaritea kia wha kia rima ranei o aua wahi e korerotia i te korerotanga kotahi.

Me whakabua hoki tenei Himene i te mutunga o ia waiata o ia waiata, o nga wahi ano hoki o te 119 o nga Waiata,

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a ake ake ake. Amine.

TE TIKANGA MO TE KOREROTANGA O ERA
ATU WAHI O TE KARAIPIURE TAPU.

KO te Kawenata Tawhito kua whakaritea mo nga Upoko tuatahi o te Karakia o te Ata, o te Ahiahi;

kia korerotia ai te nuinga i te tau kotahi, kia rite ki ta te Tepara tuarua e whakaatu nei.

Ko te Kawenata Hou, mo nga Upoko tuarua o te Karakia o te Ata, o te Ahiahi; me korero whakatepe i te tau, kia rua nga korerotanga, haunga nga Tuhituhi me nga Rongo Pai. Ko te Whakakitenga ia, kahore i penatia, engari kua whakaritea etahi Upoko o tana pukapuka hei korerotanga i nga ra whakamutunga o te tau, me etahi Upoko ano mo etahi Hakari.

E mea koe kia kite i nga Upoko mo nga ra katoa, me titiro ki te ra o te Marama i te Tepara tuarua, ka kitea hoki ki reira nga Upoko e korerotia i te Karakia o te Ata, o te Ahiahi; haunga ia nga Hakari kahore i tuturu, kahore nei i roto i tana Tepara, me nga Hakari tuturu, kahore nei i whakanohoia ki reira nga Upoko mo aua ra. Ko nga Upoko mo aua Hakari katoa, kei te Tepara tuatahi.

Ki te rua nga korerotanga o te Karakia o te Ahiahi i te Ratapu, i tetahi Whare-karakia (haunga ano nga Ratapu kua oti nei te whakarite e rua nga Upoko tuarua i roto i te Tepara,) hei te rua o nga korerotanga, ma te Minita e whakarite mo te Upoko tuarua, ko tetahi Upoko ranei o tetahi o nga Rongo Pai, ko tetahi wahi ranei o tetahi o nga Rongo Pai kua oti nei te whakarite i roto i te Tepara.

Ki te whakaaetia e te Pihopa, e ahei ano te whakarite etahi upoko ke mo tetahi ra, hei whakakapi mo nga Upoko kua oti nei te whakarite i roto i te Tepara.

Me whakarere nga Waiata me nga Upoko o nga ra i whakaritea ai etahi Waiata ke, etahi Upoko ke kia korerotia.

Ki te whakaaetia e te Pihopa, e ahei ano te whakarite

mo tetahi ra etahi Waiata ke hei whakakapi mo nga Waiata kua whakaritea nei mo taua ra.

Ki te pono ki te Ratapu tetahi o nga Hakari kua whakaritea nei he Upoko mo reira, ki te pono ki te Ratapu tuatahi o te Haerenga mai, ki te ra o te Aranga, ki te ra o te Petekoha, ki te Ratapu ranei o te Tokotoru, ko nga Upoko o te Ratapu e korerotia; tena ki te pono ki tetahi atu Ratapu, kei te Minita te tikanga kia korerotia ko nga Upoko ranei o te Ratapu, ko nga Upoko ranei o te Hakari.

Kia mahara hoki, me korero, a, taka noa te wiki, te Inoi, te Tuhituhi, me te Rongo Pai i whakaritea mo te Ratapu, ki te kahore i whakaritea ketia i roto i tenei pukapuka.

TEPARA I.

KO NGA UPOKO I WHAKARITEA MO TE KARAKIA O TE ATA,
O TE AHIAHI, I NGA RATAPU, ME ERA RA NUI O
TE TAU.

UPOKO MO NGA RATAPU.

	O TE ATA.	O TE AHIAHI. (Ko tetahi e korerotia.)
<i>Ratapu o te Haerenga mai.</i>		
Tuatahi . . .	Ihaia — 1	Ihaia — 2 Ihaia — 4 r. 2
Tuarua . . .	— 5	— 11 kir. 11 — 24
Tuatoru . . .	— 25	— 26 — 28 r. 5
		ki r. 19
Tuawha . . .	— 30 kir. 27	— 32 — 33 r. 2 ki r. 23
<i>Ratapu i muri i te Whanautanga.</i>		
Tuatahi . . .	— 35	— 38 — 40
Tuarua . . .	— 42	— 43 — 44
<i>Ratapu i muri i te Whakaaturanga.</i>		
Tuatahi . . .	— 51	— 52 r. 13 me 53 — 54
Tuarua . . .	— 55	— 57 — 61
Tuatoru . . .	— 62	— 65 — 66
Tuawha . . .	Hopa — 27	Hopa — 28 Hopa — 29
Tuarima . . .	Whaauki — 1	Whaauki — 3 Whaauki — 8
Tuaono . . .	— 9	— 11 — 15
<i>Ratapu 3 i mua o Reneti.</i>		
Upoko 1 . . .	Kenehi me 2 ki r. 4	Kenehi 2 r. 4 Hopa — 38
Upoko 2 . . .	Whkitenga 21 ki r. 9	Whkitenga 21 r. 9 me 22 kir. 6
<i>Ratapu 2 i mua o Reneti.</i>	Kenehi — 3	Kenehi — 6 Kenehi — 8
<i>Ratapu i mua o Reneti.</i>	— 9 ki r. 20	— 12 — 13
<i>Ratapu o Reneti.</i>		
Tuatahi . . .	— 19 r. 12	— 22 ki r. 20 — 23
	ki r. 30	
Tuarua . . .	— 27 kir. 41	— 28 — 32
Tuatoru . . .	— 37	— 39 — 40
Tuawha . . .	— 42	— 43 — 45
Tuarima . . .	Ekoruhe — 3	Ekoruhe — 5 Ekoruhe 6 ki r. 14
Tuaono . . .	— 9	— 10 — 11
Upoko 1 . . .	Matu — 26	Ruka 19 r. 28 Ruka 20 r. 6 ki r. 21
Upoko 2 . . .		

TEPARA I.

UPOKO MO NGA RATAPU.

	O TE ATA.	O TE AHIAHI. (Ko tetahi e koreroia.)
<i>Ra o te Aranga.</i>		
Upoko 1.	Ek. 12 ki r. 29	Ek. — 12 r. 29 Ekorne — 14
Upoko 2.	Whkitenga 1 r. 10 ki r. 19	Hoani 30 r. 11 Whkitenga 5 ki r. 19
<i>Ratapu i muri i te Aranga.</i>		
Tuntahi. . .		
Upoko 1.	Tauanga 16 ki r. 36	Tauanga 16 Tauanga 17 ki r. 36 r. 12
Upoko 2.	1 Koriniti 15 ki r. 29	Hoani 20 r. 24 ———
Tuarua. . .	Tauanga 20 ki r. 14	Tau. 20 r. 14 Tauanga 21 r. me 21 ki r. 10 10
Tuatoru. . .	— 22	23 ——— 24
Tuawha. . .	Tiutero, 4 ki r. 23	Tiutero. 4 r. Tiutero. — 5 23 ki r. 41
Tuarima. . .	— 6	9 ——— 10
<i>Ratapu i muri i te Kakenga.</i>	— 30	— 34 Hohua — 1
<i>Ratapu o te Petekoha.</i>		
Upoko 1.	— 16 ki r. 18	Ihaia — 11 Ehek. 36 r. 25
Upoko 2.	Roma 8 ki r. 18	Karat. 5 r. 16 Mahi 18 r. 24 me 19 ki r. 21
<i>Ratapu o te Tokotoru.</i>		
Upoko 1.	Ihaia 6 ki r. 11	Kenehi — 18 Kenehi 1 me 2 ki r. 4
Upoko 2.	Whkitenga 1 ki r. 9	Epeha 4 ki Matiu — 3 r. 17
<i>Ratapu i muri i te Tokotoru.</i>		
Tuntahi. . .	Hohua 3 r. 7 me 4 ki r. 15	Hohua 5 r. 13 Hohua — 24 me 6 ki r. 21
Tuarua. . .	Kaiwhakar. 4	Kaiwhakar. 5 Kaiwh. 6 r. 11
Tuatoru. . .	1 Hamu. 2 ki r. 27	1 Hamuera 3 1 Hamu. 4 ki r. 19
Tuawha. . .	— 12	— 13 Rota — 1
Tuarima. . .	— 15 ki r. 24	— 16 1 Hamu. — 17
Tuaono. . .	2 Hamu. — 1	2 Hamu. 12 ki 2 Hamu. — 18 r. 24
Tuawhitu. . .	1 Whpapa 21	1 Whpapa 22 1 Whpapa 23 ki r. 21
Tuawaru. . .	— 29 r. 9 ki r. 29	2 Whpapa — 1 1 Kingi — 3
Tuaiwa. . .	1 Kingi 10 ki r. 26	1 Kingi 11 ki — 11 r. 26 r. 16

TEPARA I.

UPOKO MO NGA RATAPU.

	O TE ATA.	O TE AHIAHI. (Ko tetahi e koreroia.)
Kotahi tekau .	1 Kingi — 12	1 Kingi — 13 1 Kingi — 17
Tekau ma tahi	— 18	— 19 ——— 21
Tekau ma rua	— 22 ki r. 41	2 Kingi 2 ki 2 Kingi 4 r. 8 r. 16 ki r. 38
Tekau ma toru	2 Kingi — 5	— 6 ki r. 24 ——— 7
Tekau ma wha	— 9	— 10 ki r. 32 ——— 13
Tekau ma rima	— 18	— 19 ——— 23 ki r. 31
Tekau ma ono	2 Whpapa 36	Nehem. 1 me Nehemia — 8 2 ki r. 9
Tekau ma whitu	Heremaia 5	Heremaia 22 Heremaia 36
Tekau ma waru	— 36	Ehekiera — 2 Ehek. 13 ki r. 17
Tekau ma iwa	Ehekiera — 14	— 18 ——— 24 r. 15
Rua tekau . .	— 34	— 37 Raniera — 1
Rua tekau ma tahi. . . .	Raniera — 3	Raniera — 4 ——— 5
Rua tekau ma rua. . . .	— 6	— 7 r. 9 ——— 12
Rua tekau ma toru. . . .	Hohea — 14	Hoere 2 r. 21 Hoere 3 r. 9
Rua tekau ma wha. . . .	Amoho — 3	Amoho — 5 Amoho — 9
Rua tekau ma rima. . . .	Mika 4 me 5 ki r. 8	Mika — 6 Mika — 7
Rua tekau ma ono. . . .	Hapakuku 2	Hapakuku 3 Tepania — 3
Rua tekau ma whitu. . . .	Kai-kauwhan 11 me 12	Hakai 2 ki r. Maraki 3 me 10 4

25 Ko nga Upoko kua oti nei te whakarite mo te rua tekau ma whitu o nga Ratapu i muri i te Tokotoru, me korero, i nga tau katoa, i te Ratapu i mua ake o te Ratapu Tuatahi o te Haerenga Mai.

Ki te toru nga karakia i te Ratapu, ko te Upoko Tuarua mo te toru o nga Karakia ma te Miniti e whakarite, ko tetahi upoko o tetahi o nga Rongo Pai e wha, ko tetahi wha ranei o tetahi o nga Rongo pai e wha kua oti te whakarite hei Upoko i roto i te Tepara Tuarua, hanga ano i nga Ratapu kua rite nei i te Tepara i runga ake nei te Upoko Tuarua mo te toru o nga Karakia.

TEPARA I.

UPOKO MO NGA RA NUI.

	O TE ATA.	O TE AHIAHI.
<i>O Anaru.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ihaia ————— 54	Ihaia 65 ki r. 17
Upoko Tuarua .	Hoani 1 r. 35 ki r. 43	Hoani 12 r. 20 ki r. 42
<i>O Tamati.</i>		
Upoko Tuatahi .	Hopa — 42 ki r. 7	Ihaia ————— 35
Upoko Tuarua .	Hoani 20 r. 19 ki r. 24	Hoani — 14 ki r. 8
<i>O te Whanautanga o Te Karaiti.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ihaia — 9 ki r. 8	Ihaia 7 r. 10 ki r. 17
Upoko Tuarua .	Ruka — 2 ki r. 15	Taituha 3 r. 4 ki r. 9
<i>O Tepene.</i>		
Upoko Tuatahi .	Kenehi — 4 ki r. 11	2 Whpapa 24 r. 15 ki r. 23
Upoko Tuarua .	Mahi ————— 6	Mahi — 8 ki r. 9
<i>O Hoani, Rongo Pai.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ekoruhe — 33 r. 9	Ihaia ————— 6
Upoko Tuarua .	Hoani 13 r. 23 ki r. 36	Whakakitenga — 1
<i>O nga Kohungahunga.</i>		
	Heremaia 31 ki r. 18	Paruku 4 r. 21 ki r. 31
<i>O te Kotinga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Kenehi — 17 r. 9	Tiuteronomi 10 r. 12
Upoko Tuarua .	Roma — 2 r. 17	Korohe 2 r. 8 ki r. 18
<i>O te Whakaaturanga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ihaia ————— 60	Ihaia 49 r. 13 ki r. 24
Upoko Tuarua .	Ruka 3 r. 15 ki r. 23	Hoani — 2 ki r. 12
<i>O te Takuritanga o Paora.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ihaia — 40 ki r. 13	Heremaia 1 ki r. 11
Upoko Tuarua .	Karatia — 1 r. 11	Mahi — 26 ki r. 21
<i>O te Whakamakanga o Meri</i>		
	Ekoruhe 13 ki r. 17	Hakai — 2 ki r. 10
<i>O Matiaha</i>		
	1 Ham. 2 r. 27 ki r. 36	Ihaia — 22 r. 15
<i>O te Korerotanga ki a Meri</i>		
	Kenehi — 3 ki r. 16	Ihaia — 52 r. 7 ki r. 13
<i>Ra tuatahi o Xeneti.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ihaia — 58 ki r. 13	Hona ————— 3
Upoko Tuarua .	Maku 2 r. 13 ki r. 23	Hiperu 12 r. 3 ki r. 18

TEPARA I.

UPOKO MO NGA RA NUI.

	O TE ATA.	O TE AHIAHI.
<i>Manei i mua o te Aranga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Tangi — 1 ki r. 15	Tangi — 2 r. 13
Upoko Tuarua .	Hoani — 14 ki r. 15	Hoani — 14 r. 15
<i>Turei i mua o te Aranga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Tangi — 3 ki r. 34	Tangi — 3 r. 31
Upoko Tuarua .	Hoani — 15 ki r. 14	Hoani — 15 r. 14
<i>Wenereri i mua o te Aranga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Tangi — 4 ki r. 21	Raniera — 9 r. 20
Upoko Tuarua .	Hoani — 16 ki r. 16	Hoani — 16 r. 16
<i>Taitai i mua o te Aranga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Hohea — 13 ki r. 15	Hohea — 14
Upoko Tuarua .	Hoani — 17	Hoani — 13 ki r. 30
<i>Parairei Pai.</i>		
Upoko Tuatahi .	Kenehi 22 ki r. 20	Ihaia 52 r. 13 me 53
Upoko Tuarua .	Hoani — 18	1 Pita — 2
<i>Hatarei i mua o te Aranga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Hakaraia — 9	Hohea 5 r. 8 me 6 ki r. 4
Upoko Tuarua .	Ruka — 23 r. 50	Roma — 6 ki r. 14
<i>Manei o te Aranga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ekoruhe 15 ki r. 22	W. a Horomona 2 r. 10
Upoko Tuarua .	Ruka — 24 ki r. 13	Matu 28 ki r. 10
<i>Turei o te Aranga.</i>		
Upoko Tuatahi .	2 Kingi 13 r. 14 ki r. 22	Ehekiera — 37 ki r. 15
Upoko Tuarua .	Hoani — 21 ki r. 15	Hoani — 21 r. 15
<i>O Maka</i>		
	Ihaia — 62 r. 6	Ehekiera — 1 ki r. 15
<i>O Piripi raua ko Hemi.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ihaia — 61	Hakaraia — 4
Upoko Tuarua .	Hoani — 1 r. 43	
<i>O te Kakenga.</i>		
Upoko Tuatahi .	Raniera 7 r. 9 ki r. 15	2 Kingi — 2 ki r. 16
Upoko Tuarua .	Ruka — 24 r. 44	Hiperu — 4

TEPARA I.

UPOKO MO NGA RA NUL.

	O TE ATA.	O TE AHIAHI.
<i>Manei o te Petekoha.</i>		
Upoko Tuatahi .	Kenehi 11 ki r. 10	Tananga 11 r. 16 ki r. 31
Upoko Tuarua .	1 Koriniti 12 ki r. 14	1 Kori. 12 r. 27 me 13
<i>Turei o te Petekoha.</i>		
Upoko Tuatahi .	Hoere — 2 r. 21	Mika — 4 ki r. 8
Upoko Tuarua .	1 Teha, 5 r. 12 ki r. 24	1 Hoani — 4 ki r. 14
<i>O Panapa.</i>		
Upoko Tuatahi .	Tiutero. 33 ki r. 12	Nabumu — 1
Upoko Tuarua .	Mahi — 4 r. 31	Mahi — 14 r. 8
<i>O Hoani Kai-iriiri.</i>		
Upoko Tuatahi .	Maraki — 3 ki r. 7	Maraki — 4
Upoko Tuarua .	Matu — 3	Matu — 14 ki r. 13
<i>O Pita.</i>		
Upoko Tuatahi .	Ehekiera 3 r. 4 ki r. 15	Hakaraia — 3
Upoko Tuarua .	Hoani 21 r. 15 ki r. 23	Mahi 4 r. 8 ki r. 23
<i>O Hemi.</i>		
Upoko Tuatahi .	2 Kingi — 1 ki r. 16	Here. 26 r. 8. ki r. 16
Upoko Tuarua .	Ruka 9 r. 51 ki r. 57	—
<i>O Patoromu</i>	Kenehi 23 r. 10 ki r. 18	Tiuteronono. 18 r. 15
<i>O Matiu</i>	1 Kingi — 19 r. 15	1 Whpapa 29 ki r. 20
<i>O Mikaera.</i>		
Upoko Tuatahi .	Kenehi — 32	Raniera — 10 r. 4
Upoko Tuarua .	Mahi 13 r. 5 ki r. 18	Whakakite. 14 r. 14
<i>O Ruka.</i>	Ihaia — 55	Te Kauwhau 38 ki r. 15
<i>O Haimona raua ko Hura</i>	Ihaia 23 r. 9 ki r. 17	Herem. 3 r. 12 ki r. 19
<i>O te Hunga Tapu katoa.</i>		
Upoko Tuatahi .	Matauranga 3 ki r. 10	Matauranga 5 ki r. 17
Upoko Tuarua .	Hiperu 11 r. 33 me 12 ki r. 7	Whakakitenga 19 ki r. 17

TEPARA I.

NGA WAIATA I WHAKARITEA MO ETAHI RA.

	O TE ATA.	O TE AHIAHI.
<i>Whanautanga o te Karaiti</i>	19, 45, 85	89, 110, 132
<i>Ra tuatahi o Reneti</i>	6, 32, 38	102, 130, 143
<i>Parairei Pai</i>	22, 40, 54	69, 89
<i>Ra o te Aranga</i>	2, 57, 111	113, 114, 118
<i>Ra Kakenga</i>	8, 15, 21	24, 47, 108
<i>Ra o te Petekoha</i>	48, 68	104, 145

TEPARA II.

HANUERE, XXXI RA.

KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 A Kotinga			
2 b Kenehi 1 ki r. 20	Matu 1 r. 18	Kenehi 1 r. 20 me 2 ki r. 4	Mahi — 1
3 c — 2 r. 4	— 2	— 3 ki r. 20	— 2 ki r. 22
4 d — 3 r. 20 me 4 ki r. 16	— 3	— 4 r. 16	— 2 r. 22
5 e — 5 ki r. 28	— 4 ki r. 23	5 r. 28 me 6 ki r. 9	— 3
6 f Whakaaturanga.			
7 g Kenehi 6 r. 9	Matu 4 r. 23 me 5 ki r. 13	Kenehi — 7	Mahi 4 ki r. 32
8 A — 8	— 5 r. 13 ki r. 33	— 9 ki r. 20	4 r. 32 me 5 ki r. 17
9 b — 11 ki r. 10	— 5 r. 33	— 12	— 5 r. 17
10 c — 13	— 6 ki r. 19	— 14	— 6
11 d — 15	6 r. 19 me 7 ki r. 7	— 16	— 7 ki r. 35
12 e — 17 ki r. 23	— 7 r. 7	— 18 ki r. 17	7 r. 35 me 8 ki r. 5
13 f — 18 r. 17	— 8 ki r. 18	19 r. 12 ki r. 30	8 r. 5 ki r. 26
14 g — 20	— 8 r. 18	— 21 ki r. 22	— 8 r. 26
15 A 21 r. 33 me 22 ki r. 20	— 9 ki r. 18	— 23	— 9 ki r. 23
16 b — 24 ki r. 29	— 9 r. 18	— 24 r. 29 ki r. 52	— 9 r. 23
17 c — 24 r. 52	— 10 ki r. 24	25 r. 5 ki r. 19	— 10 ki r. 24
18 d — 25 r. 19	— 10 r. 24	— 26 ki r. 18	— 10 r. 24
19 e — 26 r. 18	— 11	— 27 ki r. 30	— 11
20 f — 27 r. 30	— 12 ki r. 22	— 28	— 12
21 g — 29 ki r. 31	— 12 r. 22	— 31 ki r. 25	— 13 ki r. 26
22 A — 31 r. 36	— 13 ki r. 24	— 32 ki r. 22	— 13 r. 26
23 b — 32 r. 22	13 r. 24 ki r. 63	— 33	— 14
24 c — 35 ki r. 21	13 r. 63 me 14 ki r. 13	— 37 ki r. 12	— 15 ki r. 30
25 d Whakat. o Pa-ora.			
26 e Kenehi 37 r. 12	Matu 14 r. 13	Kenehi — 39	Mahi 15 r. 30 me 16 ki r. 16
27 f — 40	— 15 ki r. 21	— 41 ki r. 17	— 16 r. 16
28 g — 41 r. 17 ki r. 53	— 15 r. 21	41 r. 53 me 42 ki r. 25	— 17 ki r. 16
29 A — 42 r. 25	— 16 ki r. 24	— 43 ki r. 25	— 17 r. 16
30 b — 43 r. 25 me 44 ki r. 14	16 r. 24 me 17 ki r. 14	— 44 r. 14	— 18 ki r. 24
31 c — 45 ki r. 25	— 17 r. 14	45 r. 25 me 46 ki r. 8	— 18 r. 24 me 19 ki r. 21

TEPARA II.

PEPUERE, XXVIII RA.

KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 d Nohopuku.			
Kene 46 r. 26 me 47 ki r. 13	Matu 18 ki r. 21	Kenehi 47 r. 13	Mahi 19 r. 21
2 e Parenga. o Meri.	— 18 r. 21 me 19 ki r. 3	— 49	— 20 ki r. 17
3 f Kenehi — 48	19 r. 3 ki r. 27	— 49	— 20 r. 17
4 g — 50	— 19 r. 27 me 20 ki r. 17	Ekoruho — 1	— 21 ki r. 17
5 A Ekoruho — 2	— 20 r. 17	— 3	21 r. 17 ki r. 37
6 b — 4 ki r. 24	— 21 ki r. 23	— 4 r. 27 me 5 ki r. 15	21 r. 37 me 22 r. 23
7 c — 5 r. 15 me 6 ki r. 14	— 21 r. 23	6 r. 28 me 7 ki r. 14	22 r. 23 me 23 ki r. 12
8 d — 7 r. 14	— 22 ki r. 15	— 8 ki r. 20	— 23 r. 12
9 e — 8 r. 20 me 9 ki r. 13	22 r. 15 ki r. 41	— 9 r. 13	— 24
10 f — 10 ki r. 21	22 r. 41 me 23 ki r. 13	10 r. 21 me 11	— 25
11 g — 12 ki r. 21	— 23 r. 13	12 r. 21 ki r. 43	— 26
12 A 12 r. 43 me 13 ki r. 17	— 24 ki r. 29	13 r. 17 me 14 ki r. 10	— 27 ki r. 18
13 b — 14 r. 10	— 24 r. 29	— 15 ki r. 22	— 27 r. 18
14 c 15 r. 22 me 16 ki r. 11	— 25 ki r. 31	— 16 r. 11	— 28 ki r. 17
15 d — 17	— 25 r. 31	— 18	— 28 r. 17
16 e — 19	— 26 ki r. 31	— 20 ki r. 22	Roma — 1
17 f — 21 ki r. 18	26 r. 31 ki r. 57	22 r. 21 me 23 ki r. 10	— 2 ki r. 17
18 g — 23 r. 14	— 26 r. 57	— 24	— 2 r. 17
19 A — 25 ki r. 23	— 27 ki r. 27	— 28 ki r. 13	— 3
20 b 28 r. 29 ki r. 42	27 r. 27 ki r. 57	29 r. 35 me 30 ki r. 11	— 4
21 c — 31	— 27 r. 57	— 32 ki r. 15	— 5
22 d — 32 r. 15	— 28	— 33 ki r. 12	— 6
23 e Nohopuku.			
33 r. 12 me 34 ki r. 10	Maka 1 ki r. 21	— 34 r. 10 ki r. 27	— 7
24 f Matiaha, Ap.	— 1 r. 21	— 8 ki r. 18	— 8 r. 18
25 g Ekoruho — 34	— 2 ki r. 23	35 r. 29 me 36 ki r. 8	— 9 ki r. 19
26 A — 39 r. 30	2 r. 33 me 3 ki r. 13	— 40 ki r. 17	— 9 r. 19
27 b — 40 r. 17	— 3 r. 13	Rew. 9 r. 22 me 10 ki r. 12	— 10
28 c Rew. 14 ki r. 23	— 4 ki r. 35	— 16 ki r. 23	— 10
29 — 19 ki r. 19	Matu — 7	— 19 r. 30 me 20 ki r. 9	— 12

TEPARA II.

MAEHE, XXXI RA.

		KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
		Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 d	Rew. 25kir.18	Maka 4 r. 35 me 5 ki r. 21	Rew 25 r. 18 ki r. 44	Roma 11 ki r. 25	
2 e	— 26 ki r. 21	— 5 r. 21	— 20 r. 21	— 11 r. 25	
3 f	Tauanga—6	— 6 ki r. 14	Tauanga 8r. 15 me 10 ki r. 11	— 12	
4 g	— 10 r. 11	6 r. 14 ki r. 30	— 11 ki r. 24	— 13	
5 A	— 11 r. 24	— 6 r. 30	— 12	14 me 15 ki r. 8	
6 b	— 13 r. 17	— 7 ki r. 24	— 14 ki r. 26	— 15 r. 8	
7 o	— 14 r. 26	7 r. 24 me 8 ki r. 10	— 16 ki r. 23	— 16	
8 d	— 16 r. 23	8 r. 10 me 9 ki r. 2	— 17	1 Kori 1 ki r. 26	
9 e	— 20 ki r. 14	9 r. 2 ki r. 30	— 20 r. 14	— 1 r. 26 me 2	
10 f	— 21 ki r. 10	— 9 r. 30	21 r. 10 ki r. 32	— 3	
11 g	— 22 ki r. 23	— 10 ki r. 32	— 22 r. 22	— 4 ki r. 18	
12 A	— 23	— 10 r. 32	— 24	4 r. 18 me 5	
13 b	— 25	— 11 ki r. 27	— 27 r. 12	— 6	
14 c	Tintero. 1 ki r. 19	11 r. 27 me 12 ki r. 13	Tintero. 1 r. 19	— 7 ki r. 25	
15 d	— 2 ki r. 26	12 r. 13 ki r. 35	2 r. 26 me 3 ki r. 18	— 7 r. 25	
16 e	— 3 r. 18	12 r. 35 me 13 ki r. 14	— 4 ki r. 25	— 8	
17 f	4 r. 25 ki r. 41	— 13 r. 14	— 5 ki r. 22	— 9	
18 g	— 5 r. 22	— 14 ki r. 27	— 6	10 me 11 r. 1	
19 A	— 7 ki r. 12	14 r. 27 ki r. 53	— 7 r. 12	11 r. 2 ki r. 17	
20 b	— 8	— 14 r. 53	— 10 r. 8	— 11 r. 17	
21 c	— 11 ki r. 18	— 15 ki r. 42	— 11 r. 18	— 12 ki r. 28	
22 d	— 15 ki r. 16	16 r. 42 me 16	— 17 r. 8	12 r. 28 me 13	
23 o	— 18 r. 9	Rukalki r. 26	— 24 r. 5	— 14 ki r. 20	
24 f	Nohopuka. 26	1 r. 26 ki r. 46	— 27	— 14 r. 20	
25 g	Korerot. ki a Meri.	— 1 r. 46	— 15 ki r. 35	— 15 r. 35	
26 A	Tiute. 28 ki r. 15	— 2 ki r. 21	— 28 r. 15 ki r. 47	— 16	
27 b	— 28 r. 47	— 2 r. 21	— 29 r. 9	— 16	
28 c	— 30	— 3 ki r. 23	— 31 ki r. 14	2 Kori. 1 ki r. 23	
29 d	— 31 r. 14 ki r. 30	— 4 ki r. 16	31 r. 30 me 32 ki r. 44	1 r. 23 me 2 ki r. 14	
30 e	— 32 r. 44	— 4 r. 16	— 33	2 r. 14 me 3	
31 f	— 34	— 5 ki r. 17	Hohua—1	— 4	

TEPARA II.

APERIRA, XXX RA.

		KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
		Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 g	Hohua—2	Ruka 5 r. 17	Hohua—3	2 Koriniti 5	
2 A	— 4	— 6 ki r. 20	— 5	6 me 7 ki r. 2	
3 b	— 6	— 6 r. 20	— 7	— 7 r. 2	
4 c	— 9 r. 3	— 7 ki r. 24	— 10 ki r. 16	— 8	
5 d	21 r. 43 me 22 ki r. 11	— 7 r. 24	— 22 r. 11	— 9	
6 e	— 23	— 8 ki r. 26	— 24	— 10	
7 f	Kaiwhaka. 2	— 8 r. 26	Kaiwhaka. 4	— 11 ki r. 30	
8 g	— 5	— 9 ki r. 28	— 6 ki r. 24	11 r. 30 me 12 ki r. 14	
9 A	— 6 r. 24	9 r. 28 ki r. 51	— 7	12 r. 14 me 13	
10 b	8 r. 32 me 9 ki r. 25	9 r. 51 me 10 ki r. 17	— 10	Karatia—1	
11 c	— 11 ki r. 29	— 10 r. 17	— 11 r. 29	— 2	
12 d	— 13	— 11 ki r. 29	— 14	— 3	
13 e	— 15	— 11 r. 29	— 16	— 4 ki r. 21	
14 f	Ruta—1	— 12 ki r. 35	Ruta—2	4 r. 21 me 5 ki r. 13	
15 g	— 3	— 12 r. 35	— 4	— 5 r. 13	
16 A	1 Hamuera 1	— 13 ki r. 18	1 Ham 2 ki r. 21	— 6	
17 b	— 2 r. 21	— 13 r. 18	— 3	Epeha—1	
18 c	— 4	— 14 ki r. 25	— 5	— 2	
19 d	— 6	14 r. 26 me 15 ki r. 11	— 7	— 3	
20 e	— 8	— 15 r. 11	— 9	— 4 ki r. 25	
21 f	— 10	— 16	— 11	4 r. 25 me 5 ki r. 22	
22 g	— 12	— 17 ki r. 20	— 13	5 r. 22 me 6 ki r. 10	
23 A	— 14 ki r. 24	— 17 r. 20	14 r. 24 ki r. 47	— 6 r. 10	
24 b	— 15	— 18 ki r. 31	— 16	Piripai—1	
25 c	Maka, Rongo Pai	18 r. 31 me 19 ki r. 11	—	— 2	
26 d	1 Ham 17 ki r. 31	19 r. 11 ki r. 28	17 r. 31 ki r. 55	— 3	
27 e	17 r. 55 me 18 ki r. 17	— 19 r. 28	— 19	— 4	
28 f	— 20 ki r. 18	— 20 ki r. 27	— 20 r. 18	Koro. 1 ki r. 21	
29 g	— 21	20 r. 27 me 21 ki r. 5	— 22	1 r. 21 me 2 ki r. 8	
30 A	— 23	— 21 r. 5	24 me 25 ki r. 2	— 2 r. 8	

TEPARA II.

MEI, XXXI RA.

KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 b Piripi & He-			Korohe 3 ki
2 c 1 Hamuera 26	Ruka 22 ki	1 Hamuera 28	3 r. 18 me 4 ki
	r. 31	r. 3	r. 7
3 d — 31	22 r. 31 ki r. 54	2 Hamuera 1	4 r. 7
4 e 2 Ham. 3 r. 17	22 r. 54	1 Teharo. —	—
5 f — 6	23 ki r. 26	— 7 ki r. 18	—
6 g — 7 r. 18	23 r. 26 ki r. 50	— 9	—
7 A — 11	23 r. 50 me 24	— 12 ki r. 24	—
	ki r. 13	—	—
8 b 13 r. 38 me 14	— 24 r. 13	— 15 ki r. 16	—
	ki r. 26	—	—
9 c — 15 r. 16	Hoani ki r. 29	— 16 ki r. 15	2 Teharo. —
10 d 16 r. 15 me 17	— 1 r. 29	17 r. 24 me 18	—
	ki r. 24	ki r. 18	—
11 e — 18 r. 18	— 2	— 19 ki r. 24	—
12 f — 19 r. 24	— 3 ki r. 22	— 21 ki r. 15	1 Timoti 1 ki
			r. 18
13 g — 23 ki r. 24	— 3 r. 22	— 24	— 1 r. 18 me 2
14 A 1 Kingi 1 ki	4 ki r. 31	1 Kingi 1 r. 28	— 3
	r. 28	ki r. 49	—
15 b 1 Whpapa 29	— 4 r. 31	— 3	—
	r. 10	—	—
16 c 1 Kingi 4 r. 20	— 5 ki r. 24	— 5	—
17 d — 6 ki r. 15	— 5 r. 24	— 8 ki r. 22	—
18 e 8 r. 22 ki r. 54	— 6 ki r. 22	8 r. 54 me 9 ki	2 Timoti —
		r. 10	—
19 f — 10	6 r. 22 ki r. 41	— 11 ki r. 26	—
20 g — 11 r. 26	— 6 r. 41	— 12 ki r. 25	—
21 A 12 r. 25 me 13	— 7 ki r. 25	— 13 r. 11	—
	ki r. 11	—	—
22 b — 14 ki r. 21	— 7 r. 25	15 r. 25 me 16	Taituha —
		ki r. 8	—
23 c — 16 r. 8	— 8 ki r. 31	— 17	—
24 d — 18 ki r. 17	— 8 r. 31	— 18 r. 17	—
25 e — 19	— 9 ki r. 39	— 21	—
26 f — 22 ki r. 41	9 r. 39 me 10	2 Kingi —	1
	ki r. 22	—	—
27 g 2 Kingi —	— 10 r. 22	— 4 r. 8	2 me 3 ki r. 7
28 A — 5	— 11 ki r. 17	— 6 ki r. 24	3 r. 7 me 4 ki
			r. 14
29 b — 6 r. 24	11 r. 17 ki r. 47	— 7	— 4 r. 14 me 5
30 c — 8 ki r. 16	11 r. 47 me 12	— 9	—
	ki r. 20	—	—
31 d — 10 ki r. 18	— 12 r. 20	— 10 r. 18	—

TEPARA II.

HUNE, XXX RA.

KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 e 2 Kingi — 13	Hoani 13 ki	2 Kingi 17 ki	Hiperu — 8
	r. 21	r. 24	—
2 f — 17 r. 24	— 13 r. 21	2 Whpapa 12	— 9
3 g 2 Whpapa 13	— 14	— 14	— 10 ki r. 19
4 A — 15	— 15	16 me 17 ki r. 14	— 10 r. 19
5 b — 19	— 16 ki r. 16	— 20 ki r. 31	— 11 ki r. 17
6 c 20 r. 31 me 21	— 16 r. 16	— 22	— 11 r. 17
7 d — 23	— 17	— 24	— 12
8 e — 25	— 18 ki r. 28	— 26 me 27	— 13
9 f — 28	— 18 r. 28	2 Kingi 18 ki	Hemi — 1
		r. 9	—
10 g 29 r. 3 ki r. 21	— 19 ki r. 25	2 Whpapa 30	— 2
		me 31 ki r. 2	—
11 A Panapa, Ap.	—	—	—
12 b 2 Kingi 18 r.	— 19 r. 25	2 Kingi 19 ki	— 3
	13	r. 20	—
13 c — 19 r. 20	— 20 ki r. 19	— 20	— 4
14 d Ihaia 38 r. 9	— 20 r. 19	2 Whpapa 33	— 5
	ki r. 21	—	—
15 e 2 Kingi — 22	— 21	2 Kingi 23 ki	1 Pita 1 ki r. 22
		r. 21	—
16 f 23 r. 21 me 24	Mahi — 1	24 r. 8 me 25	1 r. 22, me 2
	ki r. 8	ki r. 8	ki r. 11
17 g — 25 r. 8	— 2 ki r. 22	Etera 1 me 3	2 r. 11 me 3
		—	ki r. 8
18 A Etera — 4	— 2 r. 22	— 5	3 r. 8 me 4 ki r. 7
19 b — 7	— 3	— 8 r. 15	— 4 r. 7
20 c — 9	— 4 ki r. 32	— 10 ki r. 20	— 5
21 d Nehemia — 1	4 r. 32 me 5	Nehemia — 2	2 Pita — 1
	ki r. 17	—	—
22 e — 4	— 5 r. 17	— 5	— 2
23 f — Nohopuku	— 6	— 7 r. 73 me 8	— 3
	6 me 7 ki r. 5	—	—
24 g Hoani Kai-	—	—	—
	iriiri.	—	—
25 A Nehem. 13 ki	— 7 ki r. 35	— 13 r. 15	1 Hoani — 1
	r. 15	—	—
26 b Ehetere — 1	7 r. 35 me 8	Ehetere 2 r. 15	— 2 ki r. 15
	ki r. 5	me 3	—
27 c — 4	8 r. 5 ki r. 26	— 5	— 2 r. 15
28 d — Nohopuku	— 6	— 7	— 3 ki r. 16
	— 8 r. 26	—	—
29 e Pita, Apotoro	—	—	—
30 f Hopa — 1	Mahi 9 ki r. 23	Hopa — 2	3 r. 16 me 4 ki
			r. 7

TEPARA II.

HURAE, XXXI RA.

KARAKIA O TE ATA.				KARAKIA O TE AHIAHI.			
Upoko 1.		Upoko 2.		Upoko 1.		Upoko 2.	
1 g	Hopa	3	Mahi—9 r. 23	Hopa—4	1 Hoani 4 r. 7		
2 A		5	—10 ki r. 24		—6	5	
3 b		7	—10 r. 24		2 Hoani.		
4 c		10	—11		3 Hoani.		
5 d		12	—12		Hura.		
6 e		14	—13 ki r. 26		Matiu 1 r. 18		
7 f		17	—13 r. 26		—19	2	
8 g		21	—14	22 r. 12 ki r. 29	—3		
9 A		23	—15 ki r. 30	—24	4 ki r. 23		
10 b	—25 me 26	15 r. 30 me 16	—15 r. 30 me 16	—27	4 r. 23 me 5 ki r. 13		
11 c	—28	—16 r. 16	29 me 30 ki r. 2	5 r. 13 ki r. 33			
12 d	30 r. 12 ki r. 27	—17 ki r. 16	—31 r. 13	—5 r. 33			
13 e	—32	—17 r. 16	—38 ki r. 39	—6 ki r. 19			
14 f	38 r. 39 me 39	—18 ki r. 24	—40	6 r. 19 me 7 ki r. 7			
15 g	—41	18 r. 24 me 19	—42	—7 r. 7			
16 A	Whtaunki 1 ki r. 20	—19 r. 21	Whtaunki 1 r. 20	—8 ki r. 18			
17 b	—2	—20 ki r. 17	—3 ki r. 27	—8 r. 18			
18 c	3 r. 27 me 4 ki r. 20	—20 r. 17	4 r. 20 me 5 ki r. 15	—9 ki r. 18			
19 d	—5 r. 15	—21 ki r. 17	—6 ki r. 20	—9 r. 18			
20 e	—7	21 r. 17 ki r. 37	—8	—10 ki r. 24			
21 f	—9	21 r. 37 me 22 ki r. 23	—10 r. 18	—10 r. 24			
22 g	—11 ki r. 15	22 r. 23 me 23 ki r. 12	—11 r. 15	—11			
23 A	—12 r. 10	—23 r. 12	—13	—12 ki r. 22			
24 b	—Nohopuku						
25 c	He-i, Apoto.						
26 d	Whtaun. 15 r. 18	—25	—16 ki r. 20	13 r. 24 ki r. 63			
27 e	16 r. 31 me 17 ki r. 18	—26	—18 r. 10	13 r. 53 me 14 ki r. 13			
28 f	—19 r. 13	—27	—20 ki r. 23	—14 r. 13			
29 g	—21 ki r. 17	—28 ki r. 17	—22 ki r. 17	—15 ki r. 21			
30 A	—23 r. 10	—28 r. 17	—24 r. 21	—15 r. 21			
31 b	—25	Roma 1	—26 ki r. 21	—16 ki r. 24			

TEPARA II.

AKUHATA, XXXI RA.

KARAKIA O TE ATA.				KARAKIA O TE AHIAHI.			
Upoko 1.		Upoko 2.		Upoko 1.		Upoko 2.	
1 c	Whtauki 27 ki r. 23	Roma 2 ki r. 17	Whtaunki 28 ki r. 15	Matiu 16 r. 24 me 17 ki r. 14			
2 d	—30 ki r. 18	—2 r. 17	—31 r. 10	—17 r. 14			
3 e	Kai-kauwh. 1	—3	Kaikan. 2 ki r. 12	—18 ki r. 21			
4 f	—3	—4	—4	18 r. 21 me 19 ki r. 3			
5 g	—5	—5	—6	19 r. 3 ki r. 27			
6 A	—7	—6	—8	19 r. 27 me 20 ki r. 17			
7 b	—9	—7	—11	—20 r. 17			
8 c	—12	—8 ki r. 18	Heremaia—1	21 ki r. 23			
9 d	Herem. 2 ki r. 14	—8 r. 18	—5 ki r. 19	—21 r. 23			
10 e	—5 r. 19	—9 ki r. 19	—6 ki r. 22	—22 ki r. 15			
11 f	—7 ki r. 17	—9 r. 19	—8 r. 4	22 r. 15 ki r. 41			
12 g	—9 ki r. 17	—10	13 r. 8 ki r. 24	22 r. 41 me 23 ki r. 13			
13 A	—15	—11 ki r. 25	—17 ki r. 19	—23 r. 13			
14 b	—18 ki r. 18	—11 r. 25	—19	—24 ki r. 29			
15 c	—21	—12	—22 ki r. 13	—24 r. 29			
16 d	—22 r. 13	—13	—23 ki r. 16	—25 ki r. 31			
17 e	—24	14 me 15 ki r. 8	—25 ki r. 15	—25 r. 31			
18 f	—26	—15 r. 8	—28	—26 ki r. 31			
19 g	29 r. 4 ki r. 20	—16	—30	28 r. 31 ki r. 57			
20 A	—31 ki r. 15	IKoril ki r. 26	31 r. 15 ki r. 38	—26 r. 57			
21 b	—33 ki r. 14	—1 r. 26 me 2	—33 r. 14	—27 ki r. 27			
22 c	—35	—3	—36 ki r. 7	27 r. 27 ki r. 57			
23 d	Nohopuku	—14	—38 ki r. 14	—27 r. 57			
24 e	Patoromu Ap.	—4 ki r. 18	—38 ki r. 14	—28			
25 f	Here. 38 r. 14	—4 r. 18 me 5	—39	Maka 1 ki r. 21			
26 g	—50 ki r. 21	—7 ki r. 25	—51 r. 54	—1 r. 21			
27 A	Ehek. 1 ki r. 15	—7 r. 25	Ehek. 1 r. 15	—2 ki r. 23			
28 b	—2	—8	—3 ki r. 15	2 r. 23 me 3 ki r. 13			
29 c	—3 r. 15	—9	—8	—3 r. 13			
30 d	—4 ki r. 35	10 me 11 ki r. 2	—11 r. 14	—4 ki r. 35			
31 e	—12 r. 17	11 r. 2 ki r. 17	—13 ki r. 17	4 r. 35 me 5 ki r. 21			

TEPARA II.

HEPETEMA, XXX RA.

KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 f Ehek 13 r. 17	1 Korin. 11 r. 17	Ehek. 14 ki r. 12	Maka 5 r. 21
2 g —14 r. 12	—12 ki r. 28	—16 r. 44	—6 ki r. 14
3 a —18 ki r. 19	12 r. 28 me 13	—18 r. 19	6 r. 14 ki r. 30
4 b —20 ki r. 18	—14 ki r. 20	—20 r. 18 ki r. 33	—6 r. 30
5 c —20 r. 33 ki r. 44	—14 r. 20	—22 r. 23	—7 ki r. 24
6 d —24 r. 15	—15 ki r. 35	—26	7 r. 24 me 8
7 e —27 ki r. 26	—15 r. 35	—27 r. 26	8 r. 10 me 9
8 f —28 ki r. 20	—16	—31	ki r. 2
9 g —32 ki r. 17	2 Korin. 1 ki r. 23	—33 ki r. 21	9 r. 2 ki r. 30
10 A —33 r. 21	1 r. 23 me 2	—34 ki r. 17	—10 ki r. 32
11 b —34 r. 17	—1 r. 14	36 r. 16 ki r. 33	—10 r. 32
12 c —37 ki r. 15	—4	—37 r. 15	—11 ki r. 27
13 d —47 ki r. 13	—5	Raniera —1	11 r. 27 me 12
14 e Raniera 2 ki r. 24	6 me 7 ki r. 2	—2 r. 24	12 r. 13 ki r. 3
15 f —3	—7 r. 2	—4 ki r. 19	12 r. 35 me 13
16 g —4 r. 19	—8	—5 ki r. 17	ki r. 14
17 A —5 r. 17	—9	—6	—13 r. 14
18 b —7 ki r. 15	—10	—7 r. 15	—14 ki r. 27
19 c —6 ki r. 20	—11 ki r. 30	—9 r. 20	14 r. 27 ki r. 53
20 d —Nohopuku	—10 ki r. 20	—12	—15 ki r. 42
21 e —Motiu, Ap.	12 r. 14 me 13	—15 r. 42 me 16	—15 r. 42 me 16
22 f —Hohea 2 r. 14	Karatia —1	Hohea 4 ki r. 13	Rukal ki r. 26
23 g —5 r. 8 me 6 ki r. 7	—2	—7 r. 8	1 r. 26 ki r. 57
24 A —8	—3	—9	—1 r. 57
25 b —10	—4 ki r. 21	11 me 12 ki r. 7	—2 ki r. 21
26 c —13 ki r. 15	4 r. 21 me 5 ki r. 13	—14	—2 r. 21
27 d —Hoero —1	—5 r. 13	Hoero 2 ki r. 15	—3 ki r. 23
28 e —2 r. 15 ki r. 23	—6	2 r. 23 me 3 ki r. 9	—4 ki r. 16
29 f —Mikaera me nga Anahera katoa.	—	—	—
30 g —Hoero —3 r. 9	Epeha —1	Amoho 1 me 2 ki r. 4	—4 r. 16

TEPARA II.

OKETOPA, XXXI RA.

KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 A Amoho 2 r. 4 me 3 ki r. 9	Epeha —2	Amoho 4 r. 4	Ruka 5 ki r. 17
2 b —5 ki r. 18	—3	5 r. 18 me 6 ki r. 9	—5 r. 17
3 c —7	—4 ki r. 25	—8	—6 ki r. 20
4 d —9	4 r. 25 me 5 ki r. 23	Oparia. —	—6 r. 20
5 e Hona —1	5 r. 23 me 6 ki r. 10	Hona —2	—7 ki r. 24
6 f —3	—6 r. 10	—4	—7 r. 21
7 g —Mika 1 ki r. 10	Piripai —1	Mika —2	—8 ki r. 26
8 A —5	—2	—4	—8 r. 26
9 b —6	—3	—6	—9 ki r. 28
10 c —7	—4	Nabumu —1	9 r. 28 ki r. 51
11 d Nahumu —2	Korohe 1 ki r. 21	—3	9 r. 51 me 10 ki r. 17
12 e Hapakuku 1	1 r. 21 me 2 ki r. 8	Hapakuku 2	—10 r. 17
13 f —3	—2 r. 8	Tepania 1 ki r. 14	—11 ki r. 29
14 g Tep. 1 r. 14 me 2 ki r. 4	—3 ki r. 18	—2 r. 4	—11 r. 29
15 A —3	—3 r. 18 me 4	Hakani —1	—12 ki r. 35
16 b Hakani 2 ki r. 10	1 Teharoni. 1	—2 r. 10	—12 r. 35
17 c Hukarua 1	—2	Hakar. 1 r. 18 me 2	—13 ki r. 18
18 d Ruka, Rongo Pal.	—3	—	—13 r. 18
19 e Hakaara —3	—4	—4	—14 ki r. 25
20 f —5	—5	—6	14 r. 25 me 15 ki r. 11
21 g —7	2 Teharoni. 1	—8 ki r. 14	—15 r. 11
22 A —8 r. 14	—2	—9 r. 9	—16
23 b —10	—3	—11	—17 ki r. 20
24 c —12	Tim. 1 ki r. 18	—13	—17 r. 20
25 d —14	—1 r. 18 me 2	Maraki —1	—18 ki r. 31
26 e Maraki —2	—3	—3 ki r. 13	18 r. 31 me 19 ki r. 11
27 f —Nohopuku	—4	Mataurangai	19 r. 11 ki r. 23
28 g —3 r. 15 me 4	—5	—	—19 r. 23
29 Haimona & Hura, Ap.	—6	—4 r. 7	—20 ki r. 27
30 A Matauranga 2	6	6 r. 22 me 7 ki r. 15	20 r. 27 me 21 ki r. 5
30 b —6 ki r. 22	2 Timoti —1	—	—
31 c —Nohopuku	—2	—8 ki r. 19	—21 r. 5

TEPARA II.
NOWEMA, XXX RA.

KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 d Te Hunga Tyyu kutoa			
2 e Matauranga 9	2 Timoti—	3 Mataur. 11	Ruka 23 ki r.
		ki r. 15	31
3 f 11 r. 15 me		17 22 r. 31 ki r.	54
12 ki r. 3			—22 r. 54
4 g Kauwhau 1	Taituha—1	Kauwhau—2	
ki r. 14			
5 A 3 r. 17 ki r. 30		2 4 r. 10	—23 ki r. 26
		3 7 r. 27	23 r. 26 ki r. 50
6 b —5		—14 ki r. 20	23 r. 50 me
7 c —10 r. 18	Pirimona.		24 ki r. 13
			—24 r. 13
8 d —15 r. 9	Hiperu—1	16 r. 17	Hoani 11 ki r. 28
9 e —18 ki r. 15	2 me 3 ki r. 7	18 r. 15	—1 r. 29
10 f —19 r. 13	3 r. 7 me 4 ki	22 r. 6 ki r.	
	r. 14	24	
11 g —24 ki r. 24	4 r. 14 me 5	—24 r. 24	—2
12 A 33 r. 7 ki r. 23		6 34 r. 15	—3 ki r. 22
13 b —35		7 37 r. 8 ki r. 19	—3 r. 22
14 c —39 ki r. 13		8 39 r. 13	—4 ki r. 31
15 d —41 ki r. 14		9 42 r. 15	—4 r. 31
16 e —44 ki r. 16	—10 ki r. 19	—50 ki r. 25	—5 ki r. 24
17 f —51 r. 10	—10 r. 19	Paruku 4 ki	5 r. 24
		r. 21	
18 g Paruku 4 r.	—11 ki r. 17	Ihaia 1 ki r.	—6 ki r. 22
30 me 5		21	
19 A Ihaia—1 r. 21	—11 r. 17	2 6 r. 22 ki r. 41	—6 r. 41
20 b —3 ki r. 16		12 4 r. 2	—7 ki r. 25
21 c —5 ki r. 18		13 5 r. 18	—7 r. 25
22 d —6	Hemi—1	—7 ki r. 17	—8 ki r. 31
23 e 8 r. 5 ki r. 18		2 8 r. 18 me 9	—8 r. 31
		ki r. 8	
24 f 9 r. 8 me 10		10 r. 5 ki r. 20	—8 r. 31
ki r. 5			
25 g —10 r. 20		—11 ki r. 10	—9 ki r. 39
26 A —11 r. 10		12	9 r. 39 me 10
		5	ki r. 22
27 b —13	1 Pitakir. 23	—14 ki r. 24	—10 r. 22
28 c —17	1 r. 22 me 2	—18	—11 ki r. 17
	ki r. 11		
29 d —Nohopuku			
—19 ki r. 16	2 r. 11 me 3	—19 r. 16	11 r. 17 ki r.
	ki r. 8		47
30 e Anaru, Ap.			

TEPARA II.
TIHEMA, XXXI RA.

KARAKIA O TE ATA.		KARAKIA O TE AHIAHI.	
Upoko 1.	Upoko 2.	Upoko 1.	Upoko 2.
1 f Ihaia 21 ki r.	1 Pita 3 r. 8	Ihaia 23 ki r.	Hoani 11 r. 47
	me 4 ki r. 7	15	me 12 ki r. 20
2 g —22 r. 15	4 r. 7	—23	—12 r. 20
3 A —24	5	—25	—13 ki r. 21
4 b —26 ki r. 20	2 Pita—1	26 r. 20 me 27	—13 r. 21
5 c —28 ki r. 14	2	28 r. 14	—14
6 d —29 ki r. 9	3	29 r. 9	—15
7 e —30 ki r. 18	1 Hoani—1	30 r. 18	—16 ki r. 16
8 f —31	2 ki r. 15	—32	—16 r. 16
9 g —33	2 r. 15	—34	—17
10 A —35	3 ki r. 16	40 ki r. 12	—18 ki r. 28
11 b —40 r. 12	3 r. 16 me 4	41 ki r. 17	—18 r. 28
	ki r. 7		
12 c —41 r. 17	4 r. 7	—42 ki r. 18	—19 ki r. 25
13 d 42 r. 18 me 43	6	43 r. 8	—19 r. 25
14 e —44 ki r. 21	2 Hoani—	44 r. 21 me 45	—20 ki r. 19
		ki r. 8	
15 f —45 r. 8	3 Hoani.	—46	—20 r. 19
16 g —47	Hura.	—48	—21
17 A —49 ki r. 13	Whakakite.1	49 r. 13	Whakakite.2
			ki r. 18
18 b —50	2 r. 18 me 3	—51 ki r. 9	3 r. 7
	ki r. 7		
19 c —51 r. 9	4	—52 ki r. 13	5
20 d —Nohopuku.			
52 r. 13 me 53	6	—54	7
21 e Tamati, Ap.			
22 f Ihaia—55	8	—56	10
23 g —57	11	—58	12
24 A —Nohopuku.			
59	14	—60	15
25 b Whanautanga o te Karoti.			
26 c Tepene, Mutir			
27 d Hoani, Rongo			
Pai.			
28 e Kohungahu- nga	16		18
29 f Ihaia—61	—19 ki r. 11	—62	—19 r. 11
30 g —63	20	64 me 65 ki r. 8	—21 ki r. 15
31 A —65 r. 8	21 r. 15 me 22	66	—22 r. 6
	ki r. 6		

Ki te whakaaetia e te Pihopa, e ahei ano te whakarite i etahi Upoko ke mo tetahi ra hei whakakapi mo nga Upoko kua oti nei te whakarite i roto i te Tepara.

NGA TIKANGA

MO NGA HAKARI TUTURU ME NGA HAKARI E KORE E
TUTURU; MO NGA RA NOHO PUKU ANO HOKI O TE TAU.

NGA TIKANGA e mohiotia ai te timatanga o nga Hakari
me nga Ra Nui.

K EI te RA O TE ARANGA te tikanga mo te katoa. E
hua te Marama i te 21 o Maehe, i tetahi tu ra
ranei i muri iho, ko te Ra tapu i muri iho i taua hua
te Ra o te Aranga; ki te mea he Ra tapu te ra e hua ai
te Marama, ko te Ra tapu i muri iho te Ra o te Aranga.

Ko te Ra tapu i tata ki te Hakari o Anaru, ahakoa i
mua, i muri iho ranei, ko te Ra tapu tena o te Haereunga
mai.

Ko te Ra tapu 3 i mua o Reneti	9	Nga Wiki i mua o te Aranga.
Ko te Ra tapu 2 i mua o Reneti	8	
Ko te Ra tapu 1 i mua o Reneti	7	
Ko te Ra tapu 1 o Reneti	6	
Ko te Ra tapu Ritani	5 nga Wiki	i muri iho i te Aranga.
Ko te Ra Kakenga	40 nga Ra	
Ko te Ra o te Petekoha	7 nga Wiki	
Ko te Ra tapu o te Tokotoru	8 nga Wiki	

Nga ra katoa e waiho ana hei Hakari e te Hahi
o Ingarani, a taka noa te Tau.

Ko nga Ra tapu katoa o te Tau.

Ko nga Ra Hakari o	Ko nga Ra Hakari o
Te Kotinga o Ihu KARAITI.	Te Kakenga o Ihu
Te Whakaaturanga.	KARAITI.
Te Whakatahurianga o	Panapa.
Paora.	Te Whanautanga o Hoani
Te Whakamakanga o	Kai Iriiri.
Meri.	Pita, Apotoro.
Matiha, Apotoro.	Hemi, Apotoro.
Te Korerotanga ki a	Patoromu, Apotoro.
Meri.	Matiu, Apotoro.
Maka, Rongo Pai.	Mikaera ratou ko nga
Piripi raua ko Hemi,	Anahera katoa.
Apotoro.	Ruka, Rongo Pai.

Haimona raua ko Hura,
Apotoro.

Te Hunga Tapu.

Anaru, Apotoro.

Tamati, Apotoro.

Te Whanautanga o te
KARAITI.

Tepene.

Hoani, Rongo Pai.
Nga Kohungahunga
Tapu.

Ko te Manei me te Turei o
te Wiki o te Aranga.

Ko te Manei me te Turei o
te Wiki o te Petekoha.

Nga Mataarataanga, me nga Nohoanga Pukutanga o
te Tau.

Ko nga Ahihi o mua ake o
Te Whanautanga o te
KARAITI.

Te Whakamakanga o
Meri.

Te Korerotanga ki a Meri.

Te Ra o te Aranga.

Te Ra Kakenga.

Te Petekoha.

Matiha.

Ko nga Ahihi o mua ake o
Hoani, Kai Iriiri.

Pita.

Hemi.

Patoromu.

Matiu.

Haimona raua ko Hura.

Anaru.

Tamati.

Te Hunga Tapu.

Ki te taka tetahi o enei Ra Hakari ki te Manei, na, hei
te Hatarei te Ra Nohopuku; kaua hoki i te Ra tapu i
mua tata ake.

Nga Ra Nohopuku.

- I. Ko nga Ra E wha tekau o Reneti.
- II. Ko nga Ra Emipa i nga Te Ra tapu Tuatahi o Reneti
Wa e wha; ara, ko te Wo- Te Ra Hakari o te Petekoha
neri, ko te Parairei, me Hepetema 14.
te Hatarei i muri iho i Tihema 13.
- III. Ko nga Ra Ritani; ara ko te Manei, ko te Turei, ko
te Wenerei, i mua i te Tairei Tapu, ara, i te Ra
Kakenga o te tatou Ariki.
- IV. Ko nga Parairei katoa o te Tau, kauaka ia te Ra o te
Whanautanga.

NGA RA KAHORE E TUTURU.

Tau.	Rea Batapu	Batapu (muri) kaatu- ranga.	Pedapa 31 mau e Reaeti	Pa tautahi o Aenei.	Ra o te Aranga.	Ratapu Aitahu.	Ra o te Kikanga.	Ra o te Ptekoha.	Ratapu (muri) to te Tikanga to te fotu.	Ratapu 1 o te Haeranga mai.
1800	G	5	Pep. 11	Pep. 28	Ape. 15	Mei. 20	Mei. 24	Hune 3	24	Now. 2
1901	F	3	Hau. 26	—	—	12	16	Mei. 13	25	Now. 30
1902	E	2	Han. 31	—	—	4	8	—	26	Now. 30
1903	D	4	Pep. 8	—	—	17	12	—	27	Now. 30
1904	C	3	Han. 31	—	—	8	11	—	28	Tih. 3
1905	B	6	Pep. 19	—	—	28	20	—	29	Now. 30
1906	A	5	Han. 27	—	—	20	24	—	30	Now. 30
1907	G	2	Han. 27	—	—	5	24	—	31	Tih. 3
1908	F	6	Pep. 16	—	—	11	20	—	32	Now. 30
1909	E	5	Han. 23	—	—	16	20	—	33	Now. 30
1910	D	2	Pep. 12	—	—	1	20	—	34	Now. 30
1911	C	5	Han. 31	—	—	12	24	—	35	Tih. 3
1912	B	4	Pep. 19	—	—	27	24	—	36	Now. 30
1913	A	1	Han. 26	—	—	12	24	—	37	Tih. 3
1914	G	4	Pep. 8	—	—	27	24	—	38	Now. 30
1915	F	4	Han. 31	—	—	17	24	—	39	Now. 30
1916	E	3	Pep. 20	—	—	9	24	—	40	Tih. 3
1917	D	0	Han. 27	—	—	23	24	—	41	Now. 30
1918	C	4	Pep. 16	—	—	13	24	—	42	Now. 30
1919	B	2	Han. 23	—	—	25	24	—	43	Now. 30
1920	A	6	Pep. 9	—	—	1	24	—	44	Tih. 3
1921	G	3	Han. 26	—	—	21	24	—	45	Now. 30
1922	F	2	Pep. 12	—	—	21	24	—	46	Now. 30

xxviii

TE TIKANGA

MO NGA INOI O TE ATA,

I NGA RA KATOĀ O TE TAU.

¶ Me korero e te Minita etahi o enei kupu o te Karaipiture i te timalanga o te Karakia o te Ata, kia nui hoki te reo. Ko reira korerotia ai e ia nga mea kua oti nei te tuihiti i te mutunga o aua kupu.

KI te tauri mai ano hoki te tangata kino i tana kino i mahia e ia, a ka mahia e ia te mea e rite ana, e tika ana, ka ora ano i a ia tona wairua. *Ehekiera* xviii. 27.

E whaki ana hoki ahau i aku mahi tutu, kei toku aroaro tonu toku hara. *Waiata* li. 3.

Huna tou mata ki oku hara, a murua katoatia aku kino. *Waiata* li. 9.

Nga patunga tapu ma te Atua he wairua maru; e kore koe e whakahawea, e te Atua, ki te ngakau maru, ki te ngakau iro. *Waiata* li. 17.

Haere ano hoki o koutou ngakau, haunga o koutou kakahu, a tauri mai ki a Ihowa, ki te koutou Atua; he aroha hoki tana, he mahi tohu, e puhoi ana ki te riri, he nui tona atawhai, e ripeneta ana hoki ki te kino. *Hoere* ii. 13.

Na te Arika na to matou Atua nga mahi tohu me nga murunga hara, ko matou ia kua whakakeke ki a ia; kihai ano i whakarongo ki te reo o Ihowa o to matou Atua, kihai i haere i ana ture i whakatakotoria e ia ki o matou aroaro. *Raniera* ix. 10.

Pakia ahau, e Ihowa, me te whakariterite ano ia; kanaka ina riri koe, kei kahore ahau ia koe. *Heremaia* i. 24. *Waiata* vi. 1.

Ripeneta, kua tata hoki te rangatiratanga o te rangi. *Matu* iii. 2.

Ka whakatika atu ahau, ka haere ki toku matua, ka mea atu ki a ia, E Pa, kua hara ahau ki te rangi, ki tou aroaro ano hoki, a heoi ano tikanga kia karangatia ahau he tamaiti nanu. *Ruka* xv. 18, 19.

Kaua e anga e whakawa ki to pononga, E Ihowa; ki

tau titiro hoki, e kore tetahi mea ora e whakatikaisa. *Waiata cxliii. 2.*

Ki te mea tatou kahore o tatou hara, e whakapohehe ana tatou i a tatou ano, a kahore te pono i roto i a tatou : ki te whaki tatou i o tatou hara, e pono ana ia, e tika ana, a ka murua e ia o tatou hara, ka horoia hoki o tatou he katoa. *1 Hoani i. 8, 9.*

EAKU hoa aroha, he tini nga meatanga mai a te Karaipiture kia whakina o tatou tini hara; kia kaua hoki e huna i ana hara i te araro o te Atua Kaha rawa o to tatou Matua i te rangi; engari me whaki atu, i runga i te ngakau iti, i te ngakau ripeneta, i te ngakau rongu; kia murua ai ana hara e ia, he hira nei hoki tona pai, tana mahi tohu. He mahi tika ano tenei, te whakaiti i a tatou, i nga wa katoa, te whaki atu i o tatou hara ki te Atua; he tika rawa ia, ina whakamine mai tatou ki te whakawhetai atu mo nga mea pai kua homai nei e ia, ki te whakapai atu ki a ia, ki te whakarongo ki tana Kupu tapu, ki te inoi hoki ki nga mea e matea ana e te tinana, e te wairua. Heoi, e koutou katoa e tu nei, kia tika tahi tatou ki te torona o tona atawhai, kia tapatahi te ngakau, kia marie hoki te reo, me whai mai ta koutou i muri i taku;

¶ *He Whakanga nui hei whakahuatanga ma te Whakaminenga katoa i muri iho i ta te Minita, me koropiko katoa.*

ETE Matus atawhai, Kaha rawa; Kua he matou, kua marara ke atu i o ara me te hipi ngaro. Kua aru matou i nga hiahia, i nga mea pokanoa a o matou ngakau. Kua tutu matou ki au ture tapu. Ko nga mea tika kua kapea e matou; Mahia iho ko nga mea kihai i tika kia mahia; Kahore he wahi ora i a matou. E Ihowa, tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara. E te Atua, tohungia matou, e whaki nei o matou hara. Whakaaraha matou e ripeneta nei; Kia rite hoki ki au kupu i kororotia ki te tangata e Ihu Karaiti, e to matou Ariki. Tukua mai hoki, E te Matua tohu, mona imate; Kia tapu, kia tika, kia marie tonu ta matou noho a muri ake nei, a mate nona, Kia whakakororotia ai tou Ingoa tapu. Amine.

¶ *Ko te Wetekanga, ara, ko te Murunga hara, ma te Piriti e korero; me tu ia, ko te Nuinga me koropiko tonu.*

KAHORE he hiahia o te Atua Kaha rawa, o te Matua o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, kia mate te tangata hara, engari kia tahuri mai ia i ana mahi tutu, kia ora; kua tukua mai e ia te tikanga ki ana Minita, kia whakapua kina ki ana tangata, ki te ripeneta, te Wetekanga o o ratou hara: Ka murua e ia nga hara o te hunga katoa e pono ana te ripeneta, e whakapono pu ana ki tana Rungo tapu. Na, kia inoi tatou, kia tukua mai te tino ripeneta pono, me tona Wairua Tapu, kia rite ai ki tana e pai ai a tatou mahi o tenei wa; kia tapu ai ta tatou noho a muri ake nei; kia tae ai hoki tatou a mua ki tona haringa mutunga kore; ko Ihu Karaiti hoki to tatou Ariki.

¶ *Ko konei mea ai nga tangata katoa, Amine, ko nga mutunga ano hoki o ara Inoi katoa.*

¶ *Ko konei te Minita koropiko ai, whakahuia ai i te Inoi a te Ariki, kia rahi hoki te reo; me koropiko tonu te nuinga, me te whakahuia tahi i tenei Inoi i konei, i ara atu wahi hoki o te Karakia e kororotia ai.*

ETO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou Rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou nianei he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e mura nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Ana hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakakororotia matou i te kino: Nou hoki te rangatiratanga, Te kaha, me te kororia, Ake ake ake. Amine.

¶ *Ko konei ano hoki ia mea ai,*

Whakatuwheratia o matou ngutu, e te Ariki. Te Nuinga. A ma o matou mangai e whakapai atu ki a koe.

Piriti. E te Atua, hohoro te whakaora i a matou. Te Nuinga. E Ihowa, hohoro te awhina i a matou.

¶ *Ko konei whakatika katoa ai, a ka mea te Piriti,* Kia whakakororotia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Te Nuinga. Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano irani nei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

Piriti. Whakapaingia a Ihowa.

Te Nuinga. Ko te ingoa o Ihowa kia whakapaingia.

¶ *Na, ko konei ka korerotia, ka waiatatia ranei, tenei Waiata i raro iho : kua raia i te Ra Aranga, tena ano tetahi Waiata mo taua ra ; kua ano hoki e korerotia ki konei i te Tekau ma tua o nga ra o te Marama, engari i te Korerotanga o nga Waiata.*

Waiata xcv.

TENA, kia waiata tatou ki a Ihowa : kia hari te hamama ki te kamaka o to tatou whakaoranga.

Kia haere tatou me te whakawhetai atu ki toa aroaro : kia ngahau hoki a tatou Himene ki a ia.

No te mea he Atua nui a Ihowa : he Kingi nui hoki i nga atua katoa.

Kei toa ringa nga wahi hohonu o te whenua : a nona nga maunga teitei.

Nana te moana, nana ano i hanga : a na ona ringa i whai ahua ai te whenua maroke.

Haere mai tatou, kia koropiko, kia tuohu : kia tukua nga turi ki te aroaro o Ihowa, o to tatou Kai hanga.

Ko ia hoki to tatou Atua : a ko tatou tana iwi e hepara ai, me nga hipi a toa ringa.

Ki te rongo koutou ki toa reo aiane, kua e whakapakeketia o koutou ngakau : kei pera me o te whakatoinga, me o te ra o te whakamatautauranga i te koraha;

I a au i whakamatautauria e o koutou matua : i ata mohiotia, i to ratou kitenga ano hoki i aku mahi.

E wha tekau nga tau i hoha ai ahau ki tenei whakapupuranga, na, ka mea ahau : He iwi ngakau kotiti ke rana, kahore hoki ratou e mohio ki aku ara.

No reira i riri ai ahau, i oati ai hoki : e kore ratou e tae ki taku okiokinga.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama : me te Wai-rua Tapu.

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei : a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Na, ko konei nga Waiata i whakaritea. A, ka mutu ia waiata ia, waiata, i nga ra katoa o te Tau, na, ko tenei,*

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama : me te Wai-rua Tapu ;

Te Nuinga. Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei : a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko konei korerotia ai te Upoko o te Kavenata Tawhito, i whakaritea e te Teparu Tuarua, hei Upoko Tuatahi, ki te kahore tetahi atu Upoko i whakaritea e te Teparu Tuatahi mo taua rangi ake : Kia nui hoki, kia marama te reo o te Kai korero, kia tika, kia aronui hoki te tu, kia rangona ai e te Whakaminenga katoa. A, ka mutu te Upoko, me korero, me waiata ranei, i nga ra katoa o te Tau, te Himene, E whakapai atu ana matou ki a koe.*

¶ *Katimata te Upoko, me mea te Minia, Tenei ka timata te — o nga Upoko, te — ranei o nga Rangiri o te — o nga Upoko o — : A ka mutu te Upoko, na, Ko te mutunga tenei o te Tuatahi, o te Tuarua ranei, o nga Upoko.*

E WHAKAPAI atu ana matou ki a koe, e te Atua : e whakanae ana matou ko koe ano a Ihowa.

E koropiko ana te whenua katoa ki a koe : e te Matua ora tonu.

E kaha ana te karanga a nga Anahera katoa ki a koe : a nga Rangiri, me o reira Kaha katoa.

Hono tonu te karanga a nga Kerupima : a nga Herapima, ki a koe,

Tapu, Tapu, Tapu rawa : e Ihowa, e te Atua o nga Mano tuauriuri, whaioio ;

Ki tonu te Rangiri me te Whenua : i te Nui o tou Kororia.

E whakapai ana ki a koe nga Apotora : te hunga ingoa nui.

E whakapai ana ki a koe : te huihuinga pai o nga Poropiti.

E whakapai ana ki a koe te ope ingoa nui : nga tangata i patua mo te whakapono.

E whakanae ana ki a koe : te Hahi tapu puta noa i te ao ;

Ki te Matua : e hira rawa nei te kororia ;
Ki te Tama Kotahi : he pono ia, he ingoa nui ;

Ki te Wai-rua Tapu ano hoki : ki te Kai whakamarie.
Ko koe te Kingi ingoa nui : e te Karaiti.

Ko koe te Tama ora tonu : a te Matua.
I a koe i anga ki te whakaora i te tangata : kihai koe i kino kia whanau i te wahina.

Ano ka taea e koe te wero o te mate : ka tuwhera i a koe te Rangatiratanga o te Rangiri ki te hunga whakapono katoa.

Kei te ringa matou o te Atua koe e noho ana : kei te Kororia o te Matua.

E whakapono ana matou, tera koe e haere mai: ha Kai whakarite whakawa mo matou.

Koia matou ka inoi nei ki a koe kia whakakahangia au pononga: i hokoa e koe ki ou toto utu nui.

Whakaurua ratou ki roto ki o Tangata tapu: ki te kororia mutunga kore.

E Ihowa, whakaoranga tau hunga: whakapaingia tau hahi.

Kawanatia ratou: whakaarahia, a, ake ake ake.

I tenei ra, i tenei ra: e whakanui ana matou i a koe;

E karakia ana matou ki tou ingoa: aiane, a, ake ake ake.

Whakaae mai, e Ihowa: kia tiakina matou aiane kei hara.

E Ihowa, tohungia matou: tohungia matou.

E Ihowa, kia tau to atawhai ki runga ki a matou: e whakawhirinaki atu nei hoki matou ki a koe.

E Ihowa, e whakawhirinaki atu ana ahau ki a koe; aua ahau e tukua kia whakama.

¶ *Ko tenei Waita ranei,*

WHAKAPAINGIA a Ihowa, e nga Mahi katoa a Ihowa: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Anahera a Ihowa: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Rangī: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Wai i runga atu o te Kikorangi: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Kaha katoa o Ihowa: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e te Ra, e te Marama: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Whetu o te Rangī: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Ua, e nga Tomairangi: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Hau a te Atua: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e te Kapua, e te Mahana: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e te Hotoke, e te Raumati: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Tomairangi, e te Haupapa: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e te Haupapa, e te Makariri: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e te Hauhunga, e te Hukare: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Po, e nga Ra: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e te Maramatanga, e te Pou-riranga: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Uira, e nga Kapua: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Kia whakapaingia a Ihowa e te Whenua: ae, kia whakamoemiti atu ki a ia, kia whakanui hoki i a ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Maunga, e nga Puke-puke: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Mea Matomato katoa i runga i te Whenua: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Poka wai: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Moana, e nga Wai-puke: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Tohora, me nga Mea katoa e tere ana i roto i nga Wai: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Manu katoa o te Rangī: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Kirehe katoa, e nga kararehe: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Tamariki a te Tangata whakamoemiti atu kia ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e Iharaia: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Tohunga a Ihowa: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Pononga a Ihowa: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e nga Wairua, e nga Hine-ngaro o te Hunga tika: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e te Hunga tapu, e te Hunga ngakan whakaiti: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Whakapaingia a Ihowa, e Anania, e Ataria, e Mihaera: whakamoemiti atu ki a ia, whakanuia hoki ia, a, ake ake.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko kōnei ano te Rua o nga Upoko, hei tetahi i roto i te Kawenata Hou. A, muri iho, ko tenei Himene; ki te kahore i kororotia i te Upoko mo te Ra, i te Rongo Pai ranei mo te Ru o Hoani Kai iriiri.*

Ruka i. 68.

KIA whakapaingia te Ariki te Atua o Iharaia: kua titiro mai hoki ia, kua hoko i tona iwi,

A kua whakaaraha ake e ia he haona whakaora mo tatou: i roto i te whare o Rawiri, o tana pononga;

Ko tana hoki ia, i kororotia e te mangai o ana poropiti tapu: no te timatanga iho ano i te ao:

Hei whakaora i a tatou i o tatou hoa whawhai: i te ringaringa ano hoki o te hunga katoa e kino ana ki a tatou;

Hei whakaputanga mo te mahi tohu ki o tatou tupuna: hei whakamaharanga ki tana kawenata tapu;

Ki te oati i oati ai ia ki a Aperahama: ki to tatou tupuna,

Kia tukua mai e ia ki a tatou he oranga i te ringaringa o o tatou hoa whawhai: a kia mahi wehi kore atu ki a ia,

I runga i te tapu, i te tika, ki tona aroaro: i nga rakatoa e ora ni tatou.

A ko koe, e tama, ka karangatia ko te poropiti a te Runga rawa: e haere hoki koe i te aroaro o te Ariki, hei whakapai i ona ara;

Hei whakamatan i tona iwi ki te whakaoranga: i o ratou hara e murua ana;

He mea hoki na te aroha, na te mahi tohu a to tatou Atua: na reira hoki i puta mai ai te puatanga o runga ki a tatou,

Hei whakamarama i te hunga e noho ana i te pouri, i te atarangi hoki o te mate: hei whakatika i o tatou waewae ki te huarahi o te rangimarie.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko tenei Waiata ranei, Waiata 100.*

KIA hari te hamama ki a Ihowa, e nga whenna katoa: mahi atu ki a Ihowa i runga i te koa, waiata haere ki tona aroaro.

Kia matau ki a Ihowa, ko ia te Atua: nana tatou i hanga, ehara hoki i a tatou; ko tatou tana iwi, me ana hipi e hepara ai.

Tomokia ona tatau i runga i te whakawhetai, ona marae i runga i te whakamoemiti: whakawhetai atu ki a ia, whakapaingia tona Ingoa.

E pai ana hoki a Ihowa, pumau tonu tana mahi tohu: a kei tena whakatupuranga, kei tena whakatupuranga tana pono.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko kōnei kororotia ai, waiatatia ai ranei e te Miniti ratou ko te nuinga. te Whakapono a nga Apotoro, me tu katoa ratou: otira me whakarere tenei i nga ra katoa e kororotia ai te Whakapono a Atanatiu.*

E WHAKAPONO ana ahau ki te Atua, ki te Matua Kaha rawa, Ko ia te Kai hanga o te rangi, o te whenna;

Ki tana Tama Kotahi ano hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti; I whakatangatatia nei e te Wairua Tapu, I whanau i te Wahina i a Meri, I whakamamaetia i te wa i a Ponotio Pirato, I ripekatia, i mate, i tanumia, I heke atu ki te reinga; No te toru o nga ra i ara ake ai ia i te mate, A kake atu ana ki te rangi; E noho mai nei i te ringaringa matou o te Atua, o te Matua Kaha rawa; Ka hoki mai ano ia i reira ki te whakarite whakawa mo nga tangata ora, mo nga tangata mate.

E whakapono ana ahan ki te Wairua Tapu; Ki te Hahi tapu puta noa i te ao; Ki te Kotahitanga o te Hunga tapu; Ki te Muringa hara; Ki te Aranga mai o te tinana, Me te ora tonu. Amine.

¶ A ka mutu tena, ko anei Inoi, me koropiko katoa; kia matua whakahuatia enei kupu e te Minita, kia nui ano hoki te reo,

Kia noho a Ihowa ki a koutou.

Te Nuinga. Ki tou wairua ano hoki.

Minita. Kia inoi tatou.

E Ihowa, tohungia matou.

E te Karaiti, tohungia matou.

E Ihowa, tohungia matou.

¶ Ko konei te Minita, me te Whakaminenga, whakahua ai i te Inoi a te Ariki, kia nui hoki te reo.

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou Rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Mura o matou hara, Me matou hoki e mura nei i o te bunga e hara ana ki a matou. Aua hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. amine.

¶ Ko konei te Minita whakatika ai, mea ai,

E Ihowa, whakakitea mai tau mahi tohu ki a matou.

Te Nuinga. Tukua mai tau whakaorangia ki a matou.

Piriti. E Ihowa, whakaorangia te Kingi.

Te Nuinga. A whakarongo marire mai ki a matou, na taranga atu ki a koe.

Piriti. Whakanohoia te tika ki roto ki au Minita.

Te Nuinga. Meinga to hunga i whiriwhiria e koe kia hari.

Piriti. E Ihowa, whakaorangia to hunga.

Te Nuinga. Whakapaingia to Hahi puta noa i te ao.

Piriti. E Ihowa, kia noho matou i runga i te rangimarie. Te Nuinga. No te mea kahore ke atu he tuara mo matou, ko koe anake, e te Atua.

Piriti. E te Atua, meinga o matou ngakanu kia kino kore i roto i a matou.

Te Nuinga. Kua ano hoki tou Wairua Tapu e tango-hia i a matou.

¶ Ko konei nga Inoi e toru; ko tetahi mo taua Ra ake ano, tera hoki e kororotia anaki te Tepara tapu; ko te rua mo te Rangimarie; ko te toru mo te Kaha, kia pai ai te noho. Ko te rua me te toru, e kore e poka ke, engari e kororotia inga ra katoa i roto i nga Inoi o te Ata, a taka noa te Tau; me koropiko katoa hoki.

Ko te rua o nga Inoi, mo te Rangimarie.

E TE Atua, ko koe te take o te rangimarie, e paingia ana e koe te ata noho, me mehio ki a koe ka ora tonu ai matou, he tino mahi rangatira te mahi ki a koe; Tiakina o pononga i nga wa e whakaakea mai ai matou e o matou hoa whawhai; kia kore ai matou, te hunga e okioki atu nei ki a koe, e wehi ki te kaha o o matou hoa riri, e kaha ana hoki to matou Ariki a Ihu Karaiti. Amine.

Ko te toru o nga Inoi, mo te Kaha.

E IHOWA, e to matou Matua i te rangi, ko koe te Atua kaha rawa ora tonu, nau matou i whakaora a taau noatia te timatanga o tenei ra; Mau, ma te Mea kaha, matou e tiaki ajanei; kana hoki matou e tukua kia taka i tenei ra ki te hara, kia rere ranei ki roto ki te mate; engari tohutuhungia, whakatikaia e koe a matou mahi katoa, kia mea tonu ai matou i nga mea e tika ana ki tau titiro; ko Ihu Karaiti nei hoki to matou Ariki. Amine.

¶ Hei konei te waiaia i nga whare e waiaia ai.

¶ Ko konei enei Inoi e rima, ki te kahore te Rilani; ki te kororotia te Rilani, na, ko nga mea e rua anake i te whakamutunga.

He Inoi mo te Kingi.

E IHOWA, e to matou Matua i te rangi, kei runga noa atu, he nui noa atu koe, ko koe te Kingi o nga kingi, te Ariki o nga ariki, me te tino Kawana o nga rangatira, e titiro iho ana koe i runga i tou torona ki nga tangata katoa o te whenua; Tenei matou te tohe atu

nei, kia tirohia atawhaitia mai to matou Rangatira pai, a Kingi *ERUERA*; whakakia ia ki te kaha o tou Wairua Tapu, kia anga tonu ai ia ki tau e pai ai, kia haere ai i to huarahi: Whakanohoia nga mea papai o te rangi ki roto ki a ia; homai ki a ia he pai, he oranga roa i tenei ao; whakakahangia ia, kia kore ai ona hoa riri katoa i a ia; a, a te mutunga o te noho i konei, kia whiwhi ia ki te haringa mutunga kore; ko Ihu Karaiti nei hoki to matou Ariki. *Amine.*

He Inoi mo nga Whanaunga o te Kingi.

E TE Atua Kaha rawa, ko koe te matapuna o te pai katoa, tenei matou te inoi nei kia whakapaingia to matou Kuini, a *Arehanera*, a *Hori*, *Piriniha* o *Weiri*, me tana hoa wahine, me nga Whanaunga katoa o te Kingi: Whakanohoia tou Wairua Tapu ki roto ki a ratou; whakanuia tau atawhai ki a ratou; kia hua te pai ki a ratou; a arahina ratou ki tou rangatiratanga mutunga kore; ko Ihu Karaiti nei hoki to matou Ariki. *Amine.*

He Inoi mo nga Miniti, me nga tangata.

E TE Atua Kaha rawa ora tonu, ko koe anake hei mahi i nga mahi whakamiharo; Tonoa iho tou Wairua whakaora ki o matou Pihopa, ki o matou Miniti, ki nga Whakaminenga katoa ano hoki i tukua ki a ratou; kia maturuturu tonu iho te tomairangi o tau atawhai ki runga ki a ratou, kia paingia ai ratou e koe. Tukua mai tenei, e Ihowa, hei whakahonore mo Ihu Karaiti, ko ia nei to matou Kai inoi, Kai wawao. *Amine.*

He Inoi na Karhiotoma.

E TE Atua Kaha rawa, he atawhainga nau ki a matou i tenei taime i ngakau tabi ai matou ki te inoi atu ki a koe; kua mea nei hoki koe, ki te huihui te hunga tokorua, tokotoru ranei, i runga i tou Ingoa, ka tukua mai e koe nga mea e inoi ai ratou: Whakamana aianei, e Ihowa, nga hiahia, me nga inoi a o pononga, ki nga mea e tau ana ki a ratou; tukua mai ki a matou kia mohio ki to pono i tenei ao, a i tera ao, kia tae atu ki te oranga tonutanga. *Amine.*

2 Korinithi xlii.

K IA ran ki a tatou katoa te atawhai a to tatou Ariki, a Ihu Karaiti, me te aroha o te Atua, me te whiwhinga tahitanga ki te Wairua Tapu, ake ake. *Amine.*

Ko te mutunga tenei o nga Inoi o te Ata i nga ru katoa o te Tau.

MO NGA INOI O TE AHIAHI,

I NGA RA KATOA O TE TAU.

Me korero e te Miniti etahi o enei kupu o te Karaipiture i te timatanga o te Korakia o te Ahiahi, kia nui hoki te reo. Ko reira korerotia ai e ia nga mea kua oti nei te tukituki i te mutunga o aua kupu.

KI te tihuri mai ano hoki te tangata kino i tana kino i mahia e ia, a ka mahia e ia te mea e rite ana, e tika ana, ka ora ano i a ia tona wairua. *Ehekierē xlviii. 27.*

E whaki ana hoki ahau i aku mahi tutu, kei toku aroaro tonu toku hara. *Waiata li. 3.*

Huna tou mata ki oku hara, a murua katoatia aku kino. *Waiata li. 9.*

Nga patungu tapu ma te Atua he wairua maru: e kore koe e whakahawea, e te Atua, ki te ngakau maru, ki te ngakau iro. *Waiata li. 17.*

Haea ano hoki o koutou ngakau, haunga o koutou kakahu, a tihuri mai ki a Ihowa, ki to koutou Atua: he aroha hoki tana, he mahi tohu, e puhoi ana ki te riri, he nui tona atawhai, e ripeneta ana hoki ki te kino. *Hoere ii. 13.*

Na te Ariki na to matou Atua nga mahi tohu me nga murunga hara, ko matou ia kua whakakeke ki a ia: kihai ano i whakarongo ki te reo o Ihowa o to matou Atua, kihai i haere i ana ture i whakatakatoria e ia ki to matou aroaro. *Raniera ix. 9, 10.*

Pakia ahau, E Ihowa, me te whakariterite ano ia; kua ina riri koe, kei kahore ahau i a koe. *Heremaiti i. 24. Waiata vi. 1.*

Ripeneta, kua tata hoki te rangatiratanga o te rangi. *Matu iii. 2.*

Ka whakatika atu ahau, ka haere ki toku matua, ka mea atu ki a ia, E Pa, kua hara ahau ki te rangi, ki tou aroaro ano hoki, a heoi ano tikanga kia karangatia ahau he tamaiti nau. *Ruka xv. 19, 19.*

Kua e anga e whakawa ki to pononga, E Ihowa; ki mau titiro hoki, e kore tetahi mea ora e whakatikaina. *Waiata* xliii. 2.

Ki te mea tatou kahore o tatou hara, e whakapohehe ana tatou i a tatou ano, a kahore te pono i roto i a tatou; ki te whaki tatou i o tatou hara, e pono ana ia, e tika ana, a ka murua e ia o tatou hara, ka horeia hoki o tatou he katoa. 1 *Hoani* i. 8, 9.

EAKU hua aroha, he tini nga meatanga mai a te Karaipiture mai whakina o tatou tini hara; kia kua hoki e huna i aua hara i te aroaro o te Atua Kaha rawa o to tatou Matua i te rangi; engari me whaki atu, i runga i te ngakau iti, i te ngakau ripeneta, i te ngakau rongo; kia murua ai aua hara e ia, he hira nei hoki tona pai, tana mahi tohu. He mahi tika ano tenei, te whakaiti i a tatou i nga wa katoa, te whaki atu i o tatou hara ki te Atua; he tika rawa ia, ina whakamine mai tatou ki te whakawhetia atu mo nga mea pai kua homai nei e ia, ki te whakapai atu ki a ia, ki te whakarongo ki tana kupu tapu, ki te inoi hoki ki nga mea e mates ana e te tinana, e te wairua. Heoi, e koutou katoa e te nei, kia tika tahi tatou ki te torona o tona atawhai, kia tapatahi te ngakau, kia marie hoki te reo, me whai ma ta koutou i muri i taku;

¶ *He Whakanga mai hei whakahuatanga ma te Whakaminenga katoa i muri iho i te Miniti, me koropiko katoa.*

ETE Matua atawhai, Kaha rawa; Kua he matou, kua marara ke atu i o ara me te hipi ngaro. Kua anu matou i nga hiahia, i nga mea pokanoa a o matou ngakau. Kua tutu matou ki au ture tapu. Ko nga mea tika kua kapea e matou; Mahia iho ko nga mea kihia i tika kia mahia; Kahore he wahi ora i a matou. E Ihowa, tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara. E te Atua, tohungia matou, e whaki nei i o matou hara. Whakaarohia matou e ripeneta nei; Kia rite hoki ki au kupu i kororotia ki te tangata e Ihu Karaiti, e to matou Ariki. Tukua mai hoki, E te Matua tohu, mona i mate; Kia tapu, kia tika, kia marie tonu, ta matou noho e muri ake nei, a mate noa, Kia whakakororotia ai to Irgoa tapu. Amine.

¶ *Ko te Wetekanga, ara ko te Muringa hara, ma te Piriti e korero; me tu ia, ko te Nuinga me koropiko tonu.*

KAHORE he hiahia o te Atua Kaha rawa, o te Matua o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, kia mate te tangata hara, engari kia tahuri mai ia i ana mahi tutu, kia ora, kua tukua mai e ia te tikanga ki ana Miniti, kia whakapuakina ki ana tangata, ki te ripeneta, te Wetekanga o o ratou hara: Ka murua e ia nga hara o te hunga katoa e pono ana te ripeneta, e whakapono pu ana ki tana Rongo tapu. Na, kia inoi tatou, kia tukua mai te tino ripeneta pono, me tona Wairua Tapu, kia rite ai ki tana e pai ai a tatou mahi o tenei wa; kia tapu ai ta tatou noho a muri ake nei; kia tae ai hoki tatou a mna ki tona haringa mutunga kore; ko Ihu Karaiti hoki to tatou Ariki. Amine.

¶ *Ko koei te Miniti koropiko ai, whakahua ai i te Inoi a te Ariki; me koropiko tonu te nuinga, me whakahua tahi.*

ETO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou Rangatiratanga. Kia meatia tau epai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e mura nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Aua hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino: Nou hoki te rangatiratanga, Te kaha, me te kororia, Ake ake ake. Amine.

¶ *Ko koei ano hoki ia mea ai,*

Whakatuwheratia o matou ngutu, e te Ariki.
Te Nuinga. A ma o matou mangai e whakapai atu ki a koe.
Piriti. E te Atua, hohoro te whakaoa i a matou.
Te Nuinga. E Ihowa, hohoro te awhina i a matou.

¶ *Ko koei whakatika katoa ai, a ka mea te Piriti,*
Kia whakakororotia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;
Te Nuinga. Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka man tonu iho, a, ake ake ake. Amine.
Piriti. Whakapaingia a Ihowa.
Te Nuinga. Ko te Ingoa o Ihowa kia whakapaingia.

¶ *Ko konei kororotia ai, waiatatia ai ranei nga Waiata i whakaritea. Me i reira ko te Upoko o te Kawenata Tawhito i whakaritea. A, muri iho, ko tenei Himene, ara, ko te Waiata a te Wahina, a Meri.*

Ruka i. 46.

KA whakanni toku wairua i te Ariki: a e hari ana toku wairua ki te Atua, ki toku Kai whakaora; Mona i titiro ki te iti o tana pononga: ta te mea hoki katahi aha ka kiia e nga whakatupuranga katoa e haere ake nei, he wahine hari.

He nui hoki nga mahi a te Mea Kaha ki ahau: a e tapu ana tona ingoa.

He mahi tohu tana ki te hunga e wehi ana ki a ia: ki tenei whakatupuranga, ki tenei whakatupuranga.

Kua whakaputaina he kaha e ia, ara, e tona ringaringa: nana te hunga whakakake i marara ai i te whakaro o ratou ngakau.

Kua whakataka e ia te hunga kaha i nga nohoanga: a whakateiteitia ake ana te hunga iti.

Kua whakakiia e ia te hunga mate hiakai ki nga mea pai: a tonoa kautia atu ana te hunga taonga.

Kua tautokona e ia a Iharaia tana pononga: he whakamaharatanga hoki ki tana mahi tohu;

Ki a Aperahama, ratou ko tona whanau ake tonu atu: pira hoki me tana i korero ai ki o tatou matua.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko tenei Waiata ranei; kua raia i te Tekau ma Iwa o nga Ra o te Marama, ko reira hoki kororotia ai i roto i nga Waiata.*

Waiata xviii.

WAIATATIA ki a Ihowa he waiata hou: he mahi whakamiharo hoki ana.

Na tona ringa matau, na tona ringa tapu: i taetae ai te iha te whakaora.

Kua whakakitea mai e Ihowa tana whakaoranga: kua whakapuskina e ia tona tika ki te aroaro o nga tauwiwi.

Kua mahara ia ki tana mahi tohu me tana pono ki te whare o Iharaia: a kua kite nga pito katoa o te whare i te whakoranga a to tatou Atua.

Kia hari te hamama, e te whenua katoa, ki a Ihowa hamama, kia hari, himene atu.

Himene atu ki a Ihowa i runga i te haapa: i runga i te haapa, me te himene ano te reo.

I runga i nga tetere, i te tangi ano o te korenete: kia hari te hamama ki te aroaro o Ihowa, o te Kingi.

Kia haruru te moana, me nga mea e hua ana i roto: te ao, me ona tangata e noho ana i runga.

Kia papaki nga ringaringa o nga roma, kia hari tahi nga pukepuke ki te aroaro o Ihowa: e haere mai ana hoki ia ki te whakarite whakawa mo te whenua.

Ka whakariterite ia mo te ao i runga i te tika: mo nga iwi hoki i runga i te pono.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko konei te Upoko o te Kawenata Hou i whakaritea. A, muri iho, ko te Himene a Himiona.*

Ruka ii. 20.

KATAHI, e te Ariki, ka tukua to pononga kia haere i runga i te rangimarie: ka pera me tau i korero ai: Ka kite nei hoki oku kanohi: i tau whakoranga.

Ka whakatakotoria nei e koe: ki te aroaro o nga iwi katoa;

Hei whakamarama e kite ai nga tauwiwi: hei kororia hoki mo tou iwi, mo Iharaia.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko tenei Waiata ranei; kua raia i te Tekau ma Rua o nga Ra o te Marama.*

Waiata lxvii.

MA te Atua taton e atawhai, mana tatou e manaaki: mana e mea kia tiao mai tona mata ki a tatou:

Kia matauria ai to ara ki runga ki te whenua: tau whakoranga i roto i nga tauwiwi katoa.

Kia whakamoemiti nga iwi ki a koe, e te Atua: kia whakamoemiti nga iwi katoa ki a koe.

Kia koa nga tauwiwi kia waiata i te hari: no te mea

hoki ka tika tau whakaritenga whakawa mo nga iwi, a ka kawana koe i nga tau iwi o te whenua.

Kia whakamoemiti nga iwi ki a koe, e te Atua: kia whakamoemiti nga iwi katoa ki a koe.

Ka tuku mai te whenua i ona hua: a ka manaaki te Atua, to tatou Atua, i a tatou.

Ka manaaki te Atua i a tatou: a ka wehi nga pito katoa o te whenua i a ia.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka man tonu iho, a, ake ake ake, Amine.

¶ *Ko konei korerotia ai, waiaatia ai ranei e te Minita ratou ko te nuinga, te Whakapono a nga Apotoro, me tu katoa ratou.*

E WHAKAPONO ana ahau ki te Atua, ki te Matua; Kaharawa, Kotiate Kaihanga o te rangi, o te whenua;

Ki tana Tama Kotahi ano hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti; i whakatangatia nei e te Wairua Tapu, i whanau i te Wahina i a Meri, i whakamamaetia i te wa i a Ponotio Pirato, i ripekatia, i mate, i tanumia, i heke atu ki te reinga; No te toru o nga ra i ara ake ai ia i te mate, A kake atu ana ki te rangi; E noho mai nei i te ringaringa matou o te Atua, o te Matua Kaharawa; Ka hoki mai ano ia i reira ki te whakarite whakawa mo nga tangata ora, mo nga tangata mate.

E whakapono ana ahau ki te Wairua Tapu; Ki te Hahi tapu puta noa i te ao; Ki te Kotahitanga o te Hunga tapu; Ki te Muringa hara; Ki te Aranga mai o te tinana, Me te ora tonu. Amine.

¶ *A ka mutu tena, ko enei Inoi, me koropiko katoa; kia matua whakamatia enei kupu e te Minita, kia nui ano hoki te reo,*

Kia noho a Ihowa ki a koutou.
Te Nuinga. Ki tou wairua ano hoki.
Minita. Kia inoi taton.
E Ihowa, tohungia matou.
E te Karaiti, tohungia matou.
E Ihowa, tohungia matou.

¶ *Ko konei te Minita, me te Whakaminenga, whakahu ai i te Inoi a te Ariki, kia nui hoki te reo.*

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou Rangatiratanga. Kia meatia tau e 18

pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou me tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e mura nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Aua hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

¶ *Ko konei te Minita whakatika ai, mea ai,*

E Ihowa, whakakitea mai tau mahi tohu ki a matou. Te Nuinga. Tuku mai tau whakaorangia ki a matou. Piriti. E Ihowa, whakaorangia te Kingi.

Te Nuinga. A whakarongo marire mai ki a matou, na karanga atu ki a koe.

Piriti. Whakanohoia te tika ki roto ki au Minita.

Te Nuinga. Meinga to hunga i whiriwhiria e koe kia hahi.

Piriti. E Ihowa, whakaorangia to hunga.

Te Nuinga. Whakapaingia to Hahi puta noa i te ao.

Piriti. E Ihowa, kia noho matou i runga i te rangimarie.

Te Nuinga. No te mea kahore ke atu he tuara mo matou, ko koe anake, e te Atua.

Piriti. E te Atua, meinga o matou ngakau kia kino kore i roto i a matou.

Te Nuinga. Kua ano hoki tonu Wairua Tspu e tango-hia i a matou.

¶ *Ko konei nga Inoi e toru; ko tetahi mo taua ra ake ano; ko te rua mo te Rangimarie; ko te toru mo nga Mate kia arata atu: ko te rua me te toru, e kore e poka ke, enguri e korerotia i nga ra katoa i roto i nga Inoi o te Ahiahi.*

Ko te rua o nga Inoi i te Karakia Ahiahi.

E TE Atua, nau nga hiahia tapu, nga whakaaro pai, me nga mahi tika katoa; Homai ki o pononga te rangimarie e kore nei e ahei te homai e te ao, kia paman ai o matou ngakau ki te whakarongo ki o ture; mau ano hoki matou e tiaki, kei wehi i o matou hoa riri, kia ata noho ai matou i runga i te pai i nga rangi e takoto ake nei; he pai nei hoki te mahi a to matou Kai whaknora, a Ihu Karaiti. Amine.

Ko te toru o nga Inoi, mo nga Mate kia arata atu.

W HAKAMARAMATIA to matou pouritanga, e Ihowa; ma tau mahi tohu ano matou e tiaki, kei 19

NGA INOI O TE AHIAHI.

pangia e nga kino, e nga mate katoa o tenei po; kia mahara koe ki te aroha o to Tama, o to matou Kai whakaora, o Ihu Karaiti. *Amine.*

¶ *Hei kōnei te Waiahi i nga Whare e waiata ai.
He Inoi mo te Kingi.*

E IHOWA, e to matou Matua i te rangi, kei runga noa atu, he nui noa atu koe, ko koe te Kingi o nga kingi, te Ariki o nga ariki, me te tino Kawana o nga rangatira, e titiro iho ana koe i runga i to torona ki nga tangata katoa o te whenua; Tenei matou te tohe atu nei, kia tirohia atawhaihia mai to matou Rangatira pai, a Kingi ERUERA; whakakiia ia ki te kaha o tou Wairua Tapu, kia anga tonu ai ia ki tau e pai ai, kia haere ai i to huarahi: Whakanohoia nga mea papai o te rangi ki roto ki ia; homai ki ia he pai, he oranga roa i tenei ao; whakakahurangi ia, kia kore ai ona hoa riri katoa i ia; a, a, te mutunga o te noho i konei, kia whiwhi ia ki te haringa mutunga kore; ko Ihu Karaiti nei hoki to matou Ariki. *Amine.*

He Inoi mo nga Whanaunga o te Kingi.

E TE Atua Kaha rawa, ko koe te matapuna o te pai katoa, tenei matou te inoi nei kia whakapungia to matou Kuini, a Arahonera, a Hori, Pirinihi o Weiri, me tana hoa wahine me nga Whanaunga katoa o te Kingi: Whakanohoia tou Wairua Tapu ki roto ki a ratou; whakanuia tau atawhai ki a ratou; kia hua te pai ki a ratou; a arahina ratou ki tou rangatiratanga mutunga kore; ko Ihu Karaiti nei hoki to matou Ariki. *Amine.*

He Inoi mo nga Minita, me nga tangata.

E TE Atua Kaha rawa ora tonu, ko koe anake hei mahi i nga mahi whakamiharo; Tonoa iho tou Wairua whakaora ki o matou Pihopa, ki o matou Minita, ki nga Whakaminenga katoa ano hoki i tukua ki a ratou; kia maturuturu tonu iho te tomairangi o tau atawhai ki runga ki a ratou, kia paingia ai ratou e koe. Tukua mai tenei, e Ihowa, hei whakahonore mo Ihu Karaiti, ko ia nei to matou Kai inoi, Kai wawao. *Amine.*

He Inoi na Karihotoma.

E TE Atua Kaha rawa, he atawhaiinga nau ki a matou i tenei taima i ngakau tahi ai matou ki te inoi atu

MO TE KARAKIA O TE ATA.

ki a koe; kua mea nei hoki koe, ki te huihui te hunga tokorua, tokotoru ranei, i runga i tou Ingoa, ka tukua mai e koe nga mea e inoi ai ratou: Whakamana aianei, e Ihowa, nga biahi, me nga inoi a o pononga, ki nga mea e tau ana ki a ratou; tukua mai ki a matou kia mohio ki to pono i tenei ao, a, i tera ao, kia tae atu ki te oranga tonutanga. *Amine.*

2 Korinithi xiii.

KIA tau ki a tatou katoa te atawhai a to tatou Ariki, a Ihu Karaiti, me te aroha o te Atua, me te whiwhinga tahitanga ki te Wairua Tapu, ake, ake. *Amine.*
Ko te mutunga tenei o nga Inoi o te Ahiahi i nga ra katoa o te Tau.

MO TE KARAKIA O TE ATA.

Ka taka ki enei Ra Hakari; ki te Ra Whanautanga, ki te Ra o te Whakautanga, ki te Ra o Matiaha, o te Aranga, o te Kakenga, o te Petekoha, o Hoani Kai iriiri, o Hemi, o Patoromu, o Matiu, o Haimona raua ko Hura, o Anaru, ki te Ra tapu ano hoki o te Tokotoru, me kape te Whakapono a nga Apotoro, a ka waiatatia, ka korerotia ranei, i te Karakia o te Ata, tenei Whakapukanga o te Whakapono Karaitiana, e karangatia nei Ko te Whakapono a Atanatiu; kia tu katoa hoki te Minita, me te nuinga.

E MEA te tangata kia whakaorangia: kia tino u pu ia ki te Whakapono o te Hahi puta noa i te ao. Ki te kahore tenei Whakapono e puritia katoatia, e puritia oratia e te tangata: ina ka tino mate rawa ia a mau.

Ko te Whakapono tenei a te Hahi puta noa i te ao: Kia karakiatia e tatou te Atua Kotahi, me te whakaaro ano ki te Tokotorutanga; te Tokotoru hoki, me te whakaaro ano ki te Kotahitanga;

Me whakaane ki te Tokoterutanga: otiia kua e wehea te Kotahitanga.

Ta te mea hoki ko te Matua ano te Matua, ko te Tama ano te Tama: ko te Wairua Tapu ano te Wairua Tapu.

Kotahi ano ia te Atuatanga o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu: rite pu te Kororia, rite pu te Nui o tua whakarere, a, amua tonu atu.

Ko te Matua, ko te Tama: ko te Wairua Tapu, rite tonu.

Ehara te Matua i te mea hanga, ehara te Tama i te mea hanga: ehara te Wairua Tapu i te mea hanga.

He tino nui te Matua, he tino nui te Tama: he tino nui te Wairua Tapu.

Ko te Matua, ko te Tama, ko te Wairua Tapu: no tua whakarere, a, amua tonu atu.

Otiira he teka te ki, e toru nga mea o tua whakarere, a, amua tonu atu: engari kotahi ano te mea o tua whakarere, a, amua tonu atu.

He teka ano hoki te ki, e toru nga tino nui, e toru ranei nga mea kihai i hanga: engari kotahi ano te mea kihai i hanga, kotahi ano hoki te tino nui.

Waihoki he tino Kaha te Matua, he tino Kaha te Tama: he tino Kaha te Wairua Tapu.

Otiira he teka te ki, e toru nga tino Kaha: engari kotahi ano te tino Kaha.

Waihoki, ko te Matua te Atua, ko te Tama te Atua: ko te Wairua Tapu te Atua.

Ehara ano ia i te mea e toru nga Atua: engari kotahi ano Atua.

Waihoki, ko te Matua te Ariki, ko te Tama te Ariki: ko te Wairua Tapu te Ariki.

Otiira ehara i te mea e toru nga Ariki: engari kotahi ano te Ariki.

Na, kua whakakatatoria nei he tikanga ma tatou i roto i te whakapono Karaitiana: kia whakaaetia atu he Atua tetahi, he Ariki, he Atua tetahi, he Ariki, he Atua tetahi, he Ariki;

Waihoki, e whakaakona ana tatou e te tikanga o te Hahi: kia kua e mea, E toru nga Atua, e toru nga Ariki.

Ehara te Matua i te mea whakawhaiahua e tetahi: ehara i te mea hanga, ehara i te mea whakatupu.

No te Matua anake te Tama: ehara i te mea whakawhaiahua, ehara i te mea hanga, engari he mea whakatupu.

No te Matua raua ko te Tama te Wairua Tapu: ehara i te mea hanga, ehara i te mea whakatupu, engari e puta mai ana.

Heoi, kotahi ano te Matua, ehara i te mea tokotoru nga

Matua; kotahi ano te Tama, ehara i te mea tokotoru nga Tama: kotahi ano te Wairua Tapu, ehara i te mea tokotoru nga Wairua Tapu.

Kahore tetahi o tenei Tokotoru e hiko ki mua, kahore hoki tetahi e hoki ki muri: kahore e nui ake, kahore e nohinohi iho, tetahi i tetahi;

Engari e rite katoa ana te ora: te nui.

Koia i kiia ai kia karakiatia te Kotahi me te whakaaro ano ki te Tokotorutanga: te Tokotoru hoki, me te whakaaro ano ki te Kotahitanga.

E mea te tangata kia whakaorangia: kia penei tana whakaaro ki te Tokotoru.

Tenei ake ano tetahi kupu o te orange tonutanga: kia tika tana whakapono ki te Whakatangatanga o te tatou Ariki, o Ihu Karaiti.

Ko te Whakapono tika hoki tenei, kia whakapono tatou, kia whakaae: ko te tatou Ariki, ko Ihu Karaiti, ko te Tama a te Atua, he Atua, he Tangata;

He Atua, na te Matua hoki, he mea whakatupu no mua atu i nga ao: he Tangata, na tona Whaea hoki, he mea whanau ki te ao;

Tino Atua, tino Tangata: he ngakau mahara tona, he hinana tangata;

Na tona Atuatanga i rite ai ia ki te Matua: na tona Tangatatanga i iti iho ai ia i te Matua.

Ahakoa he Atua ia, he Tangata: ehara ia i te tokorua, engari kotahi ano Karaiti;

Kotahi ano; ehara i te mea i whakaputaia ketia te Atuatanga hei kikokiko: engari i tangohia te Tangatatanga ki roto ki te Atua.

Kotahi tonu ia; ehara i te mea i whakairoia ketia te wahi Atua hei tangata, te wahi tangata ranei hei Atua; engari i huia kia kotahi.

Kotahi nei ano tangata te ngakau mahara me tona kikokiko: waihoki ko te Atua, ko te tangata, kotahi ano Karaiti;

A, i mate ano ia kia ora ai tatou: i heke atu ki te rangi, i ara ake i te mate i te toru o nga ra.

I kake atu ki te rangi; kei te ringaringa matau o te Matua, o te Atua Kaha rawa, ia e noho ana: ka hoki mai ia i reira ki te whakarite whakawa mo nga tangata, mo nga tangata mate.

Ka puta mai ia amua, ka ara ake nga tangata katoa, me o ratou tinana: a ka korerotia te ritenga o a ratou mahi.

A ka haere te hunga i mahi i te pai ki te ora tonu; ko te hunga hoki i mahi i te kino, ki te ahi ka tonu.

Ko te Whakapono tenei a te Hahi puta noa i te ao: ki te kore hoki tenei e tino whakaponohia e te tangata, e kore ia e ora.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama; me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

TE RITANI.

¶ Ko te RITANI tenei, me waiata, me korero ranei, i muri iho i nga Inoi o te Ata i nga Ratapu, i nga Wenerei, i nga Parairei, i era atu wa hoki e kiia ai e te Kai whakariterite.

E TE Atua, e te Matua, o te rangi: tohungia matou, te hunga pouiri rawa i te hara.

E te Atua, e te Matua, o te rangi: tohungia matou, te hunga pouiri rawa i te hara.

E te Atua, e te Tama, e te Kai hoko i te ao: tohungia matou, te hunga pouiri rawa i te hara.

E te Atua, e te Tama, e te Kai hoko i te ao: tohungia matou, te hunga pouiri rawa i te hara.

E te Atua, e te Wairua Tapu, e puta mai nei i te Matua rawa ko te Tama: tohungia matou, te hunga pouiri rawa i te hara.

E te Atua, e te Wairua Tapu, e puta mai nei i te Matua rawa ko te Tama: tohungia matou, te hunga pouiri rawa i te hara.

E te Tokotoru Tapu, e whakapaingia nei, e whakakororiatia nei, e te Tokotoru, Kotahi ano ia Atua: tohungia matou, te hunga pouiri rawa i te hara.

E te Tokotoru Tapu, e whakapaingia nei, e whakakororiatia nei, e te Tokotoru, Kotahi ano ia Atua: tohungia matou, te hunga pouiri rawa i te hara.

E Ihowa, aua ra e mahara ki a matou he, ki nga he o matou tupuna; aua ano hoki e utua mai o matou hara: E Ihowa, tohungia matou, tohungia o tangata

hokoa e koe ki te utu nui, ki ou toto; ana ra e riri toan ki a matou.

E Ihowa, tohungia matou.

Whakaoranga matou i nga kino katoa, i te aitua, i te hara, i nga tinihanga me nga whakaekenga a te rewera, i tau riri, i te mamae mutunga kore,

E Ihowa, whakaoranga matou.

I te ngakan matapo, i te whakapehapeha, i te whakaii, i te whakarite kan, i te hae, i te mauahara, i te ngakau nanakia, i te aroha kore,

E Ihowa, whakaoranga matou.

I te puremu, me era atu hara whakamate katoa; i nga tini hianga o te ao, o te kikoriko, o te rewera,

E Ihowa, whakaoranga matou.

I te uira, i te awha, i te mate uruta, i te kai kore, i te taturanga, i te kohuru, i te mate whawhati tata,

E Ihowa, whakaoranga matou.

I te turaki pokanoa i te ture; i te whakaoranga teka, i te wehewehe; i te ngakau pakeke, i te whakabawa ki tau Kupu, ki tau Ture,

E Ihowa, whakaoranga matou.

Kia mahara ki te mea ngaro rawa, ki tou Whakatangatanga tapu, ki tou Whanautanga tapu, ki tou Kotinga, ki tou Iriiringa, ki tou Nohoanga pukutanga, ki tou Whakamatatauranga,

E Ihowa, whakaoranga matou.

Kia mahara ki tou Pouritanga, ki ton Kakawa toto, ki tou Ripeka, ki tou Mamae, ki tou Mate utu nui, ki tou Tanumanga, ki tou Aranga kororiatanga mai, ki ton Kakenga ki runga, ki te haerenga mai hoki o te Wairua Tapu,

E Ihowa, whakaoranga matou.

Hei nga wa katoa e rokohanga ai matou e te kino, hei nga wa ano hoki o te pai, hei te haora o te mate, hei te ra whakawa,

E Ihowa, whakaoranga matou.

E inoi atu ana matou, te hunga hara ki a koe, kia rongu mai koe, e Ihowa, e te Atua; kia kawanatia to Hahi tapu puta noa i te ao, kia tohutohungia e koe ki te ara tika;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te mea i to Pouonga, i to matou Kingi,

i a ERUERA, kia u tonu ki te karakia pono ki a koe, ki nga mahi tika, ki nga mahi tapu ;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te kawana i toa ngakau i runga i te whakapono, i te wehi, i te aroha ki a koe, kia u tonu ai ia ki a koe, kia whaia ai e ia nga mea e whakahonoretia ai koe;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tiaki i a ia; kia whati hoki i a ia ona hua riri katoa;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te manaaki, ki te tiaki i to matou Kuini, i a Arehanera, i a Hori, Pirinihi o Weiri, me tana hua wahine, me nga whanaunga katoa o te Kingi.

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te whakamarama i nga Pihopa katoa, i nga Piriti, i nga Rikona, kia mohio ai ratou, kia whakaaro tika ai ki au korero, kia ma ta ratou kauwhau, ma ta ratou mahi, ka whakapuakina ai, ka whakakitea ai tana Kupu;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te whakawhiwhi i nga Rangatira o te Runanga, i nga Tangata nunui katoa, ki te pai, ki te whakaaro, ki te mohio;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te manaaki, ki te tiaki i nga kai whakarite whakawa, kia tika ai ta ratou whakariterite, kia u ai hoki ratou ki te pono;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe, ki te manaaki, ki te tiaki i o tangata katoa;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tuku mai i te whakaaro tahi, i te rangimarie, i te rongu mau ki nga Tauwi katoa;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te homai ki a matou i tengakau e aroha ana, e wehi ana ki a koe, e ata whakarite marie ana hoki i au ture;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te whakanui i to atawhai ki o tangata katoa, kia ata whakarangona ai e ratou tau Kupu i runga i te ngakau pai, kia whakaputaia ai hoki nga hua o te Wairua;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te arahi mai i te hunga he ki te ara tika, me nga tangata hoki kua tinihangatia;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te whakakaha i te hunga e tu ana; ki te whakamarie, ki te awhina i te hunga ngakau rahirahi; ki te whakaara i te hunga kua hinga; ki te kuru hoki i a Hatana ki raro i o matou waewae;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te awhina, ki te whakamarie i te hunga e okengia ana e te he, e te mate, e te pouri;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tiaki i nga tangata katoa e haere ana ra uta, ra te moana ano hoki, i nga wahine katoa e whakawhanau ana, i nga turoro katon, me nga tamariki monohi; kia puta hoki to atawhai ki nga herehere katoa, ki nga whakarau;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tiaki, ki te whangai, i nga pani, i nga pouaru; i nga tangata rawakore, me te hunga hoki e tukinotia ana;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tohu i nga tangata katoa;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te hohonu i te rongu ki o matou hua whawhai, ki te hunga e whakatau kino ana, e ngau tuara ana ki a matou; ki te whakatahuri hoki i o ratou ngakau;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te homai, ki te whakatau hei oranga mo matou, i nga hua pai katoa o te whenua, kia kai ai matou;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tuku mai i te tino ripeneta; ki te whakangaro i o matou hara, i o matou warewarenga, i o matou kuwaretanga; ki te homai hoki i tou Wairua Tapu, kia rite ai ta matou mahi ki ta to Kupu tapu;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

E te Tamā a te Atua: whakarongo mai rapea ki a matou.

E te Tama a te Atua: whakarongo mai rapea ki a matou.

E te Reme a te Atua: e te kai waha i nga hara o te ao;

Tukua mai tau rangimarie.

TE RITANI.

E te Reine a te Atua: e te kai wahi i nga hara o te ao;
Tohungia rapea matou.

E te Karaiti, whakarongo ki a matou.

E te Karaiti, whakarongo ki a matou.

E Ihowa, tohungia rapea matou.

E Ihowa, tohungia rapea matou.

E te Karaiti, tohungia matou.

E te Karaiti, tohungia matou.

E Ihowa, tohungia rapea matou.

E Ihowa, tohungia rapea matou.

¶ *Ko konei kororia ai te Inoi a te Ariki e te Piriti ratou ko te nuinga.*

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kai tae mai tou Rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki te rangi. Homai ki a matou aiane i te taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Ana hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

Piriti. E Ihowa, kei rite ki o matou hara au meatanga mai ki a matou.

Te Nuinga. Kua ano hoki e utua mai a matou kino.

Kia inoi tatou.

E TE Atua, e te Matua tohu, e kore nei e whakakino e te tangi o te ngakau iro, ki te hiahia o te tangata e pouri ana; Kia aroha mai ki a matou ua inoi atu ki a koe i nga wa katoa e pehia ai matou e te pouri; whakarongo atawhai mai, whakakahoretia ano hoki nga kino e whakapangia mai ana ki a matou e te rewera, e te tangata ranei; mau ano matou e tiroiro mai, e memeha ai aua kino; ma reira ano hoki matou, o pononga, ka ora ai i te tukino, ka whakawhetai tou ai ki a koe i roto i to Hahi tapu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki.

E Ihowa, whakatika, homai he kaha, whakaorangia matou, kia mahara hoki ki tou ingoa.

E TE Atua, kua rongo o matou taringa, kua kororomia aua hoki e o matou matua, nga mahi nunui mahia e koe i a ratou ano i te ao, i mua noa atu hoki.

E Ihowa, whakatika, homai he kaha, whakaorangia matou, mo tou kororia hoki.

TE RITANI.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Te Nuinga. Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

E te Karaiti, kia ora matou i o matou hoa riri.

Titiro atawhai mai ki o matou mate.

Tirohia arohatia mai nga pouritanga o o matou ngakau.

Murua nga hara o to hunga.

Whakarangona marietia a matou inoi.

E te Tama a Rawiri, tohungia matou.

Whakarongo mai ki a matou, e te Karaiti, aiane, a ake tonu atu.

Whakarongo atawhai mai, e te Karaiti; whakarongo atawhai mai, e Ihowa, e te Karaiti.

Piriti. E Ihowa, kia whakakitea mai tau mahi tohu ki a matou;

Te Nuinga. E okioki atu nei hoki matou ki a koe.

Kia inoi tatou.

TENEI matou te inoi atu nei ki a koe, e te Matua, kia titiro atawhai mai ki o matou mate; whakakororiatia tou Ingoa, araia atu hoki nga kino katoa i tika nei me i whakapangia mai ki a matou; mau hoki e mea kia u ta matou okioki ki a koe i o matou pouritanga katoa, kia mahi matou ki a koe a mua tonu atu i runga i te tapu, i te pai, hei whakahonore mou; ko to matou Ariki hoki, ko Ihu Karaiti, to matou Takawaenga; to matou Kai inoi. Amine.

He Inoi na Karihotoma.

E TE Atua Kaha rawa, he atawhainga nau ki a matou i tenei taime i ngakau tahi ai matou ki te inoi atu ki a koe; kua mea nei hoki koe, ki te huihui te hunga tokorua, tokotoru ranei, i runga i tou Ingoa, ka tukua mai e koe nga mea e inoi ai ratou; Whakamana aiane, e Ihowa, nga hiahia, me nga inoi a o pononga, ki nga mea e tau ana ki a ratou; tukua mai ki a matou kia mohio ki to pono i tenei ao, a, i tera ao, kia tae atu ki te oranga tonutanga. Amine.

2 Korinti xiii.

KIA tau ki a tatou katoa te atawhai a to tatou Ariki, a Ihu Karaiti, me te aroha o te Atua, me te whiwhinga tahitanga ki te Wairua Tapu, ake, ake. Amine.

Ko te mutunga tenei o te RITANI.

HE INOI, HE WHAKAWHE-

TAINGA,

MO NGA WA E RITE AI.

¶ *Ko mua ake i nga Inoi whakamutunga e rua o te Ritani, o te Kurakia ranei o te Ata o te Ahiahi, te korerotanga mo enei.*

HE INOI.

Mo te Ua.

E TE Atua, e te Matua i te rangi, nan i mea, ara, na to Tama, na Ihu Karaiti, ki te hunga katoa e rapu ana i te rangatiratanga, i nga mea tika ano hoki o reira, ka homai e koe nga mea katoa e matea ana hei oranga mo o ratou tinana; Tukua mai nga ua pai e koe ki a matou e mate nei, kia riro mai ai i a matou nga hua o te whenua, kia ora ai matou, kia whakahonoretia ai koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Paki.

E TE Atua, e te Ariki Kaha rawa, nau nei i whakaparemo te ao katoa i mua mo nga hara o te tangata, a tokowaru anake i ora, a, muri iho, ka mea mai koe, he nui hoki no tou atawhai, e kore e peratia te whakangaramanga a mua; He inoi tenei na matou ki a koe, na, ahakoa e tika ana ano kia pakia matou me a matou kino ki te ua, ki te waiPUKE, heoi, tukua mai he paki ki a matou e ripeneta nei, kia riro ai i a matou nga hua o te whenua i te po ano e hua ai; kia akona ai hoki matou e tenei whiunga au ki te whakatikatika i ta matou mahi ki te whakamoemiti atu hoki ki a koe mo tau whakaaro atawhai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

I te Wa o te Kai-kore.

E TE Atua, e te Matua i te rangi, na tou atawhai i heke iho ai te ua, i hua ai te whenua, i tini ai nga kararehe, nga ika; Tirobia mai nga mate o tou iwi; ahakoa he mea tika kia ngana matou e te kai-kore mo matou hara, mau e mea, he nui nei hoki tou aroha, kia maha, kia hua te kai; e aroha ana hoki to matou Ariki i Ihu Karaiti; ko ia, ko koe, ko te Wairua Tapu, e whakamoemitiatia, e whakakororiatia, nianei, a, ake tonu atu. *Amine.*

HE INOI.

Ko tenei ranei.

E TE Atua, e te Matua tohu, nau ano te kai i honoro ai te nui, te maha, i mua, i Hamaria, i nga ra i a Eriha poropiti; Tukua ki a matou, e ngana nei e tenei aima mo o matou hara, kia riro wawe mai ano hoki tetahi oranga mo matou: Whakapaingia, whakanuia nga hua o te whenua; a, ka riro mai i a matou au ohaohatanga, meinga kia waiho e matou hei whakakororia mou, hei whakaora mo te hunga rawakore, hei whakahari ano hoki i a matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

I te Wa o te Whutahi, o te Whakaoho.

E TE Atua Kaha rawa, ko koe te Kingi o nga kingi katoa, ko koe te Kawana o nga mea katoa, e kore tetahi e kaha i a koe, ka tika mau e riri te hunga hara, e tohu te hunga e tino ripeneta ana; Whakaorangia matou i o matou hoa riri; whakahokia iho to ratou whakahihi, whakakorena to ratou ngakau nanakia, whakapororantia a ratou whakaaro; a ka tiakina matou e koe, ka araia atu hoki nga mate i a matou, na, ka whakakororia matou i a koe, i te kai tami i te hoa riri; he nui hoki te mahi a to Tama kotahi, a to matou Ariki a Ihu Karaiti. *Amine.*

I te Wa o te panga nuianga mai o tetahi mate.

E TE Atua Kaha rawa, nau nei, i a koe e riri ana, i whakapa te whiu ki to iwi ake i te koraha, mo ta ratou tohe ki te tutu ki a Mohi raua ko Arona; nau ano hoki i whakamate ki te mate ngau kino, nga mano e whitu tekau i nga ra o Rawiri, o te kingi, a, muri iho, ta mahara ano koe ki tau mahi tohu, ka whakaora hoki i nga mea i toe; Kia aroha mai koe ki a matou, ki te hunga pouiri rawa i te hara, e pangia nei e tenei mate huna tangata; na, i pai koe i reira kia whakamarietia, ai mea atu ki te Anahera whakamate, kia kati te whiu; Va pena ano hoki nianei tau whakahokinga atu i tenei mate ngau kino; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Me korerorero tenei i nga ra katoa o nga Wiki Emipa, he Inoi hoki mo nga tangata e motuhia ana hei Minita.*

E TE Atua Kaha rawa, e to matou Matua i te rangi, nau i hoko ki nga toto utu nui o tau Tama aroha te

Hahi puta noa i te ao; Tirohia atawhaitia mai e koe tūua Hahi, whakatikatikaia ano hoki i tenei wa nga whakaaro a o pononga, a nga Pihopa, a nga Hepara o to kahui, kei hohoro ratou te whakapa atu i o ratou ringaringa ki tetahi tangata, engari kia tika, kia tupato te whiriwhiri i etahi tangata pai, hei mahi i nga mahi tapu o to Hahi. Tukua mai ano hoki tou kaha ki nga tangata e motuhia ana ki tetahi mahi tapu, manaakitia mai ratou i runga i te rangi, kia ai a ratou mahi, me a ratou kore-ro, hei whakapuaki i tou kororia, hei kukume mai ano hoki i nga tangata katoa ki te ora; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Ko tenei ranei.

E TE Atua Kaha rawa, ko koe te kai homai i nga mea pai katoa, he mea whakarite mai nau ia mahi, ia mahi, a nga Minita o to Hahi; he inoi tenei na matou, kia tukua mai tou kaha ki nga tangata katoa e karangatia ana hei kai mahi, hei minita, i roto i taua hahi; whakakiaia ratou ki au kupu pono; meinga hoki ratou kia noho harakore, kia tika ai ta ratou mahi ki tou aroaro, kia whakakororiatia ai tou Ingoa nui, kia whiwhi ai hoki to Hahi tapu ki te pai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Ki te pai te Minita me korero tenei Inoi i muri iho i tetahi o ara atu.*

E TE Atua, he tikanga tohu tangata, he mahi mura hara tau, kia manako mai koe ki a matou inoi; wetekia atu hoki o matou hara, te mekameka e mau nei matou te here: kia whakahonoretia ai a Ihu Karaiti, to matou Takawauanga, to matou Kai Inoi. *Amine.*

He Inoi mo te Kawana.

E TE Atua Kaha rawa, nou nei ano te Kaha katoa, tenei matou te inoi atu nei ki a koe, kia manaaki koe i to pononga, i te Kawana o tenei whenua; meinga kia rite ki tau e pai ai tana whakahaere i te mana i tukua ki a ia e to matou Rangatira, e te Kingi, kia meatia ana mahi i runga i te tika, i te mahi tohu; homai tou Wairua hei whakamarama i a ia; tiakina hoki ia, manakohia; kia meatia ai ana mahi katoa hei whakakororia i a koe, hei whakaputa i te pai mo te Hahi, i te honore mo te Kingi, i te ora mo te iwi. Tukua mai tenei, e te Matua

aroha, ko Ihu Karaiti hoki to matou Kai Whakaora, te mator Kai Inoi. *Amine.*

He Inoi mo nga Rangatira Maori.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, kua whakaakona mai matou e tau Kupu tapu, e tohutuhungia ana, e whakatikatikaia ana e koe nga ngakau o nga Kingi, mau hoki ratou e whakahaere, e whakaanga ki nga mea e pai ai koe: Tenei matou te inoi atu nei mo o Pononga, mo nga Rangatira Maori, kia whakahaerea, kia whakatikatikaia o ratou ngakau, kia whai tonu ai o ratou whakaarokatoa, a ratou kupu, me a ratou mahi, i nga mea e whakahonoretia ai, e whakakororiatia ai koe, kia tohe hoki ratou kia noho te iwi i tukua ki a ratou i runga i te pai, i runga i te rangimarie, i runga i te tapu: Tukua mai tenei, e te Matua tohu, ko tau Tama hoki, ko Ihu Karaiti, to matou Ariki. *Amine.*

¶ *He Inoi mo nga tangata katoa; me korero tenei i nga wa e kore ai te Ritani e kororotia.*

E TE Atua, ko koe te Kai hanga, te Kai tiaki i te tangata; tenei matou te inoi atu nei ki a koe mo nga tangata katoa, kia pai koe kia whakakitea o ara ki a ratou, tau mahi whakaora ki nga tauwi katoa. Ko ta matou ia e tino inoi atu nei ki a koe, ko te Hahi puta noa i te ao, kia whakawhiwhia ki te pai, kia aratakina, kia tohutuhungia e tou Wairua. Arahina e koe ki te huarahi pono nga tangata katoa e mea ana he Karaitiana ratou, kia u ai ta ratou pupuri i te whakapono i runga i te ngakau tahi, i te rongu mau, i te mahi pai. Tena ano kei a koe, kei te Matua pai, tetahi whakaaro mo nga tangata e pangia ana e te mamae, e te * *Me whakapouri; [*mo tenei tangata rawa ano ia, i hua enei kupu ina kia mai nei matou kia inoi atu ki a koe mea mai tetahi nona,] kia pai koe ki te whakamarie, ki tangata kia inoi te whakaorora ake i a ratou, kia rite ki atu te Whakamono ratou mate; homai he ngakau mana-mana ki a ratou e mamae nei, kia pai ano hoki te tukunga iho o o ratou mate. I inoia ai tenei mea e matou, i whakaaro hoki ki a Ihu Karaiti. *Amine.**

HE WHAKAWHETAINGA.

† He Whakawhetainga Nui.

E TE Atua Kaha rawa, ko koe te Matua o nga atawhainga katoa, tenei matou, o pononga kino, te tino whakawhetai atu nei ki a koe mo tou pai, me au mahi aroha, ki a matou, ki nga tangata katoa;

* *Mo nga wa tenei e hiahia ai tetahi tangata kia whakawhetai atu,* [*mo tou pai ano hoki ki enei tangata e hiahia nei kia whakawhetai atu ki a koe mo tau atawhai inaian-tata-nei ki a ratou.] E whakapai atu ana matou

ki a koe mou i hanga, i tiaki i a matou, mo nga mea pai ano hoki o tenei ao; erangi rawa ia mo tou aroha nui, i hokona ai e koe te ao ki to matou Ariki, ki a Ihu Karaiti; mo nga ara mai o te atawhai, mo te kororia hoki e tumanakohia atu nei. Tukua mai ki a matou he ngakau e mahara ana ki au atawhainga katoa, kia tino whakawhetai ai matou, kia whakaputaia atu ai tou pai, ana ki o matou ngutu anake, engari ki a matou hanga; i a matou ka anga nui ki au mahi, ka haere i ton aroaro i runga i te tapu, i te tika, i nga ra katoa e ora ai matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, ko ia, ko koe, ko te Wairua Tapu ano hoki, te whakahonoretia, te whakamoemititia, a, ake ake ake. *Amine.*

Mo te Uanga o te Ua.

E TE Atua, e to matou Matua i te rangi, na tou mahara pai mai i na ai te ua mataati, me te ua o muri, i runga ki te whenna, hei mea kia hua ai he kai ma te tangata; Tenei matou te tino whakawhetai atu nei ki a koe, mou i pai ki te tuku mai i te ua, i a matou e mate ana, hei whakahari i tou iwi, hei whakahauora ano hoki i te mea e mate ana i te wai, i ora ai nga ngakau o o pononga kino, hei whakakororia i tou Ingoa tapu; he arohataanga mai hoki nau i roto i a Ihu Karaiti, i to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Paki ka paki.

E IHOWA, e te Atua, he tika tau whiunga i a matou inainkenei ki te ua nui; na tou whakaaro atawhai hoki i whakaora ai, i whakamarie ai koe i a matou i nga rangi hoki ka meatia nei e koe kia paki; Tenei matou te whakamoemiti atu nei ki tou Ingoa tapu mo

HE WHAKAWHETAINGA.

tenei atawhaitanga au, a ka whakapukina tonutia o matou tau mahi aroha ki tenei whakapaparanga, ki tenei whakapaparanga, me te whakaaro ano ki a Ihu Karaiti, ki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Hua o te Kai.

E TE Matua tohu rawa, he atawhai nui non i whakarongo mai ai koe ki nga inoi a to Hahi, i whakamutu ai hoki i to matou kaikoretanga, i mea ai i te kai kia hua; Tenei matou te whakawhetai atu nei mo to arohataanga nui ki a matou, te inoi nei hoki ki a koe, kia aroha tonu mai koe ki a matou, kia meatia hoki to matou whenua kia whai hua; kia whakakororiatia ai koe, kia koa ai hoki matou; ko Ihu Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

Mo te houlanga o te Rongo, mo tatou hoki ka ora i nga Hoa riri.

E TE Atua Kaha rawa, he pa kaha koe hei nohoanga whakaora mo o tangata, kei mate i o ratou hoa riri; Ka whakamoemiti atu matou ki a koe mo matou i whakakorangia i nga mate nui i karapotia ai matou: E whakaae ana ano matou na tou pai i kore ai matou e tukua kia hua e ratou; e inoi ana hoki matou ki a koe, kia atawhai tonu mai ki a matou kia matau ai te ao katoa ko koe to matou Kai Whakaora; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te mutunga o te Pakanga whenua.

E TE Atua o tua whakarere, e to matou Matua i te rangi, mau anake e kotahi ai te ngakau o nga tangata i roto i te whare, mau anake ano hoki e mutu ai te ngananga o te iwi rupahu, o te iwi tutu; Ka whakapai atu matou ki tou Ingoa tapu, mou i pai ki te whakakakore i nga whakakakenga, i nga whakaohekanga i timata nei i roto i a matou; e inoi ana ano hoki matou ki a koe, kia tukua mai ki a matou katoa te kaha e ata noho ai matou, e rite ai hoki te whakahaere ki au ture a muri ake nei; meinga hoki kia pai a matou mahi, kia tapu, kia tika, kia tukua tonutia hoki e matou a matou whakahere ki a koe, ara, te whakamoemiti me te whakawhetai, mo enei atawhaitanga au ki a matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

HE WHAKAWHETAINGA.

Mo te Whakaoranga i te Mātā i nui nei te panga mā.

E IHOWA, e te Atua, nā nei mātou i patu, i whakāngaro, mo o mātou hara; he nui hoki, he mea whakawehi tenei putanga māi au inaiakenei tātā nei; a, i tenei wahi, i waenganui o te whakawakanga, ka mahara koe ki te tohu i te tangata, a ka whakāora i a mātou i roto i te waha o te mate; Tenei mātou te tuku atu nei i a mātou, i o mātou tinana, i o mātou wairua ki a koe, ki te Mātā pai, hei whakahere ora, nā hoki i ora ai; a ka whakamoemiti tōnūtia o mātou au atawhaitanga i roto i to Hahi; ko Ihu Karaiti hoki to mātou Ariki. *Amine.*

Ko tenei rānei.

TENEI mātou te ata whakī atu nei ki tou aroaro, e te Mātā atawhai, e tika ānā mo me i pa māi ki a mātou ngā whiunga katoa e korerotia nei i roto i to ture, mo te tini o o mātou hara, mo o mātou ngakau hoki e pakeke ānā: Otia he nui tou aroha, a ahakoa e hāra i te pai tā mātou whakaitanga i a mātou, heoi, i pai koe ki te whakangawariwari i te mate uruta i ngā kinotia nei mātou inaiakenei, ki te whakāhoki māi ānō i te reo kōa, i te reo ora, ki o mātou kainga; Kōia ka tukua atu nei e mātou ki a koe, ki te Atua nui, te whakamoemiti, me te whakawhetai, hei whakahere, ka whakapai atu hoki mātou, ka whakānui i tou Ingoa kororia mo tenei tikanga au i a mātou, mo hoki i tiroiro i a mātou; ko Ihu Karaiti nei hoki to mātou Ariki. *Amine.*

NGA INOI, NGA TUHITUHI, ME NGA RONGO PAI,

HEI KOREROTANGA, A TAKA NOA TE TAU.

Kia mahara, me korero i te Ahiahi i mua ake te Inoi mo ngā Ra tūpu katoa, mo ngā Ra nui hoki e whai mataaratanga ānā.

TE RA TAPU TUATAHI O TE HAERENGA MAI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, i whakaiti to Tama, a Ihu Karaiti, i a ia. a tae rawa māi ki tenei ao ki te tiroiro i a mātou; homai he kaha ki a mātou, e noho nei i tenei ao matemate, kia whakarere ai mātou i ngā mahi o te pouri, kia kākahu ai i ngā kākahu whawhai o te maramatanga; kia ara ake ai mātou a te ra whakamutunga ki te ora tonu, inā hoki māi ia, hei kingi nui, ki te whakarite whakawa mo te hunga ora, mo te hunga mate; e ora ānā hoki ia, e kingi tāhi ānā me koe, me te Wairua Tapu, ānānei, a, ake tonu atu. *Amine.*

E whakahuatia tahitia tenei Inoi me era hoki o te Haerenga māi, i ngā ra katoa, a taea noatia te Ahiahi i mua māi o te Whanautanga.

Te Tuhituhī. Roma xiii. 8.

KEI waiho kia takoto rōa ānā te mea i tika kia hōtu ki tetahi, ko te aroha ānāke o tetahi ki tetahi: ka rite hoki te ture i te tangata e aroha ānā ki tērā atu. Ko tenei hoki, Kāua e puremu, Kāua e patu tangata, Kāua e tahae, Kāua e whakapae teka, Kāua e hiahia ki tā te tangata; a, ki te mea tērā atu ānō tetahi kupu āko, ka whakarapopototia ki roto ki tenei kupu, āra, Kia aroha ki tou hōa tātā, ānō ko koe. E kore te aroha e hānga kino ki tōna hōa: ko te aroha hoki te whakari-tenga o te ture. Tenei ānō hoki tetahi, e mohio ānā tatou ki te taima, kua tākā noa ake te wa e āra ai tatou i te moe: engari hoki tenei e tātā ānā to tatou oranga i to te wa i whakapono ai tatou. Kua āua atu te po, ka tātā te ao: mo kōnei ra, kia whakarere e tatou ngā mahi o te pouri, kia kākahu ia hō ngā kākahu whawhai o te maramatanga. Kia pai tā tatou haere, kia rite ki

to te awatea; kanaka ingakakainga, i nga haurangitanga, kua i nga he moenga, i nga hiahia taikaha, kua i te whawhai, i te hae. Engari kakahuria iho te Ariki, a Ihu Karaiti, a kana e whakaaroa wawetia te kikokiko, kia mahia ona hiahia.

Te Rongo Pai. Matiu xxi. 1.

A NO ka tata ratou ki Hiruharama, a ka tae ki Petapaki, ki maunga Oriwa, na, tokorua nga akonga i tonoa e Ihu, ka mea ia ki a raua, Haere ki te kainga e anga mai ana ki a korua; na, ka kite tonu korua i tetahi kaihe e here ana, raua ko tana kuao: wetekia, ka arahi mai ki a au. A, ki te ki mai tetahi tangata ki a korua, ka mea atu, E mea ana te Ariki ki a raua mana; na, ka tukua tonutia mai raua e ia. I meingatia katoatia tenei hei whakaritenga mo te kupu i korero ai te poropiti, i mea ai, Meinga atu ki te tamahine o Hiona, Na, tou kingi e haere mai na ki a koe, he ngakau mahaki tona, e noho ana i runga i te kaihe, i te kuao hoki, i te tamaiti a te kaihe. Na, haere ana nga akonga, meatia ana ta Ihu i mea ai ki a raua, arahina mai ana te kaihe me te kuao, a wharikitia ana o raua kakahu ki runga ki a raua, a whakanohoia ana ia ki runga. A he tini whakaharahara nga tangata ki te whariki i o ratou kakahu ki te ara; ko etahi, i tapahi manga mai i nga rakau, a wharikitia ana ki te ara. Ko nga mano i haere i mua, me te hunga i haere i muri, kei te karanga, kei te mea, Ohana ki te Tama a Rawiri: ka whakapaingia tenei e haere mai nei i runga i te ingoa o te Ariki; Ohana i runga rawa. Ano ka tapoko mai ia ki Hiruharama, ka oho katoa te pa, ka mea, Ko wai tenei? Ka mea te mano, Ko Ihu tenei, ko te poropiti o Nahareta o Kariri. A ka tomo a Ihu ki te temepara o te Atua, na, peia katoatia ana e ia te hunga e hoko mai ana, e hoko atu ana i roto i te temepara, a hurihia ake nga tepara a nga kai whakawhitiwhiti moni, me nga noboanga o te hunga hoko kupupa, a ka mea ki a ratou, Kua oti te tuihuhii, Ka karangatia toku whare he whare inoi; heoi kua oti nei te mea e koutou hei ana mo nga kai pahua.

TE RA TAPU TUARUA O TE HAERENGA MAL.

Te Inoi.

E TE Ariki, e whakapaingia atu nei, nau i tuihuhii ai uga Karaipiture tapu katoa hei whakaako i a

matou; Tukua kia tika ta matou whakarongo atu, ta matou korero, whakaaro, ako i ana kupu, kia whakamanawanui ai matou, kia whakamarietia ai e o korero tapu, a kia whihi atu, kia pupuri ki te oranga tonutanga e taria atu nei, i homai nei e koe, ara e to matou Kai whakaara, e Ihu Karaiti. *Amine.*

Te Tuihuhii. Roma xv. 4.

NA, nga mea i tuihuhii i mua, he mea tuihuhii hei whakaako i a tatou, kia whai tumanakotanga atu ai tatou, i te mea ka whakamanawanui, ka whakamarietia ano hoki e nga Karaipiture. A ma te Atua o te manawanui, o te whakamarietia, e homai ki a koutou, kia kotahi te whakaaro a tetahi ki tetahi, kia rite ki ta Karaiti Ihu: kia kotahi ai te ngakau, kia kotahi ai te waha, e whakakororia ai koutou i te Atua, ara i te Matua o te tatou Ariki, o Ihu Karaiti. Na, me whakahoa koutou tetahi ki tetahi, kia rite ki a te Karaiti i mea nei i a tatou hei hoa moni kia whai kororia ai te Atua. Na, ko taku kupu tenei, He minita a Ihu Karaiti ki te kotinga, he whakaaro ki te pono o te Atua, kia u ai nga mea i korerotia i mua ki nga matua: kia whakakororia ai ano hoki nga tauwi i te Atua mo tana mahi tohu, kia para ai me te mea i tuihuhii, Mo tenei mea ka whakaae atu ahau ki a koe i waenganui o nga tauwi, ka himene atu ki tou ingoa. Tenei ano hoki tetahi kupu ana, Kia kotahi, e nga tauwi, me tona iwi. Tenei ano hoki, Whakamoemititia te Ariki, e nga tauwi katoa; whakamoemititia ano ia, e nga iwi katoa. E mea ana ano hoki i Ihu, Tera e whai pakiaka a Hebe, me tetahi e whakaae ana hei rangatira mo nga tauwi; ko ia hei tumanakohanga atu ma nga tauwi. Na, ma te Atua, ana nei te tumanako, e whakaki koutou ki te hari katoa, ki te rangimarie, i runga i te whakapono, kia hua ai to koutou tumanako, i runga i te kaha o te Wairua Tapu.

Te Rongo Pai. Ruka xxi. 25.

NA, ka whai tohu te ra, te marama, me nga wheta; a i runga i te whenua he pawera mo nga tauwi, he tumanatanga; me te haruru ano te moana, te ngaru; ka hemo ano nga tangata i te mataku, i te taringa atu ki nga mea e piria mai ana ki te ao: e nganene hoki nga mea kaha o nga rangi. Ko reira ano hoki ratou kite ai

TE RA TAPU TUATORU O TE HAERENGA MAI.

i te Tama a te tangata e haere mai ana i runga i te kapua, me te kaha ano, me te kororia nui. Ano ka timata anei mea te puta, titiro ake, kia ara hoki o koutou matenga; ka tata hoki to koutou whakaoranga. Na, ka korerotia e ia tetahi kupu whakarite ki a ratou; Titiro koutou ki te piki, me nga rakau katoa; i te mea e pihii ake ana, na, ka kite koutou, ka matau noa ake, kua tata te raumati. Waihoki, ko koutou, ina kite i enei mea e puta mai ana, ka matau, kua tata te rangatiratanga o te Atua. He pono taku e mea atu nei kia koutou, E kore rawa e pahemo tenei whakatupuranga, kia puta enei mea katoa. E pahemo te rangi me te whenua, ko aku kupu ia, e kore e pahemo.

TE RA TAPU TUATORU O TE HAERENGA MAI.

Te Inoi.

TE Ariki, e Ihu Karaiti, i to haerenga tuatahi mai i tona e koe to karere ki te whakapai i to huarahi i mua i a koe; Tukua mai ki nga Minita, ki nga tuari o o mea ngaro, kia tika ta ratou whakapai i to huarahi, ara kia whakaitahuritia nga ngakau o te hunga tutu ki te mohiotanga o te hunga tika; kia manakohia ai matou e koe ina hoki mai koe a mua ki te whakarite whakawau mo te ao: tena koe te ora na, i te kingi tabi na, i te Matua, i te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhitahi. 1 Koriniti iv. 1.

TE tikanga mo ta te tangata whakaaro ki a matou, koia tenei, he kai mahi matou na te Karaiti, he tuari hoki mo nga mea ngaro a te Atua. Na, to nga tuari ano hoki e matenuitia ana, koia tenei, kia kitea tetahi e pono ana. Ki a au ia he mea nohinohi rawa ta koutou kupu moku, ta te tangata kupu ranei moku; kahore nei hoki aku kupu moku ano: kahore ano kia mau noa i a au tetahi aha aku; heoi e kore tenei e ai hei whakatika moku: te kai whakapuaki kupu hoki moku, ko te Ariki. Na, kare e whakawakia wawetia tetahi mea, kia tae mai ra ano te Ariki, a mana e whakamarama nga mea huna o te pouri, e whakakite hoki nga whakaaro o nga ngakau: ko reira whakamoemitiia ai tetahi, e te Atua.

TE RA TAPU TUAUHA O TE HAERENGA MAI.

Te Rongo Pai. Matiu xi. 2.

A TE rongoa o Hoani i roto i te whare herehere ki nga mahi a te Karaiti, ka tonoa e ia etahi o ana akonga tokorua, ka mea ki a ia, Ko koe ranei tera e haere mai ana, me tatari ranei tatou ki tetahi atu? Na, ka whakahokia mai e Ihu, a ka mea ki a raua, Haere, korerotia atu ki a Hoani nga mea e rongo nei, e kite nei korua: ko nga matapo e titiro ana, ko nga kopa e haereere ana, ko nga repera e meinga ana kia ma, ko nga turi e rongo ana, ko nga tupapaku e whakaarabia ana, a e kauwhantia ana te rongo pai ki te hunga rawakore. A ka koa te tangata e kore e he ki a au. A, i a raua e haere ana, ka timata a Ihu, a ka korerotia a Hoani ki te mano, I haere koutou ki te koraha kia kite i te aha? I te kakaho e whakangauetitia ana e te hau? Ano ra i haere koutou kia kite i te aha? I te tangata he kakahu maeneene ona? na, kei nga whare o nga kingi te hunga i nga kakahu maeneene. Ano ra i haere koutou kia kite i te aha? I te poropiti? ae ra, ko taku kupu tenei ki a koutou, tera atu ano i te poropiti. Koia hoki tenei mona te mea i tuhituhia, Na, ka tonoa e ahau taku karere ki mua i tou aroaro, mana e whakapai tou ara ki mua i a koe.

TE RA TAPU TUAUHA O TE HAERENGA MAI.

Te Inoi.

WHAKAPUTAINA tou kaha, e Ihowa, haere mai ki te awhina i a matou; kia aroha mai koe, kia hohoro mai ki te whakaora i a matou; e whakawarea ana hoki matou e te hara, i a matou e rere nei i te wahi e takoto nei i mua i a matou; ko to Tama hoki, ko to matou Ariki to matou kai whakautu, ko ia, ko koe, ko te Wairua Tapu, e whakakororotia ana, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhitahi. Piripai iv. 4.

KIA hari tonu i roto i te Ariki: ko taku kupu ano tenei, Kia hari. Kia mohiotia o koutou ngakau ngawari e nga tangata katoa. Kua tata te Ariki. Kua e manukanuka ki tetahi mea; engari i nga mea katoa

me karakia, me inoi, me whakawhetai, i a koutou a whakaatu ana i a koutou inoi ki te Atua: a mate marie o te Atua, e kore nei e taea te whakaaro, e tiaki o koutou ngakau, o koutou hinengaro, i roto i a Karaiti Ihu.

Te Rongo Paí. Hoani i. 19.

KO te korero tehei a Hoani, i te tononga mai o nga tohunga ratou ko nga Riwaiti e nga Hurai i Hiruharama hei ui ki a ia, Ko wai koe? Na, ka whakina atu e ia, kihai i whakakahore, i whaki hoki, Ehara ahau i a te Karaiti. A ui atu ana ratou ki a ia, Ko wai oti? Ko Iraia koe? Ka mea ia, Kahore. Ko te poropiti oti koe? Ka whakahokia mai e ia, Kahore. Na, ka mea ratou ki a ia, Ko wai koia koe? hei kupu whakahokinga atu ma matou ki te hunga i tonoa mai ai matou. E pehea ana koe ki a koe? Ka mea ia, He reo ahau no tetahi e karanga ana i te koraha, Whakatikaia te huarahi o te Ariki; he pera ano me ta Ihiaia poropiti i mea ai. A no nga Parihi te hunga i tonoa. Na, ka ui atu ratou ki a ia, ka mea ki a ia, Na te aha oti koe i iriiri ai, ki te mea ehara koe i a te Karaiti, ehara i a Iraia, ehara i te poropiti? Na, ka whakahokia mai e Hoani ki a ratou, ka mea, He iriiri taku ki te wai: otiia tena te tu na i waenganui i a koutou tetahi kahore e mohiotia e koutou; ko ia tenei e haere mai ana i muri i a au, no mua ia i a au; kahore hoki ahau e tau hei wewete i te here o tonu hu. I meatia enei mea ki Petapara, ki tawahi atu o Horano, ki te wahi i iriiri ai a Hoani.

TE RA WHANAUTANGA O TO TATOU ARIKI O TE KARAITI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, i homai e koe tau Tama kotahi kia whakatangatatia, kia whanau mai ano i tenei wa i te Wahina; Meinga matou, te hunga kua oti nei te whakawhanau hou hei tamariki mau, kia whakahoutia i nga ra katoa e tonu Wairua Tapu; ko Ihu Karaiti nei hoki to matou Ariki; tena ia te ora na, te kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi ano ia Atua, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhitahi. Hiperu i. 1.

HE maha nga wahi, he maha nga huarahi i korero ai te Atua i mua, ara, nga poropiti, ki nga matua; i nei ra whakamutunga, na tana Tama ana korero ki a ratou, ko tana hoki ia i mea ai mana nga mea katoa, ko tana kai hanga hoki ia o nga ao; ko ia te kanapaanga o tona kororia, te tino ahua o tona pumautanga, te kai whakanu o nga mea katoa, he meatanga ki te kupu o tona kaha, ka oti i a ia ake ano te horoi o tatou hara, na, noho ana ia i te ringa matua a te Nui i runga rawa; a meinga ana ia kia pai ake i nga anahera, kia pera me te ingoa i riro i a ia e nui atu ana i te ratou. Ki a wai hoki o nga anahera tana meatanga i mua, Ko koe taku Tama, nonaiane koe i whakaturia ai e ahau? Me tenei ano, Ko ahau hei Matua ki a ia, ko ia hei Tama ki a au? I tana kawenga mai ano hoki i te whanau matua ki te ao, ka mea ia, A kia koropiko nga anahera katoa o te Atua ki a ia. Tana kupu ia mo nga anahera, Meinga ana e ia ana anahera hei wairua, ana kai mahi hei mura ahi. Tana ia ki te Tama, Pumanu totau ana tonu torona, e te Atua, ake ake: he hepetia tika te hepetia o tou kingitanga: i arohaina e koe te tika, i kinongia e koe te hara; no reira, nui atu i to ou hoa te whakawhanga a te Atua, a tou Atua, i a koe ki te hinu o te hari. Me tenei ano, Nau, e te Ariki, i te timatanga, i whakata-koto te whenua; a he mahi nga rangi na ou ringa: ko era e hemo atu, ko koe ia e mau tonu: ka tawhitotia katoatia ano hoki era, me he kakahu; ka whakakopakopai e koe, ano he koheka, ka whakaputaina ketia: ko koe tonu ano ia koe, a kahore he mutunga o ou tau.

Te Rongo Paí. Hoani i. 1.

I TE timatanga te Kupu, a i te Atua te Kupu, ko te I Atua ano hoki tana Kupu. I te Atua ano tenei Kupu i te timatanga. Nana nga mea katoa i hanga; a kahore tetahi mea i kore te hanga e ia o nga mea i hanga. I a ia te ora; a ko te ora te maramatanga mo nga tangata. I roto i te pouri te Maramatanga e whitiana; heoi kihai i man i te pouri. I tonoa mai he tangata e te Atua, ko Hoani tona ingoa. I haere mai ia hei kai whakaatu, hei whakaatu mo te Maramatanga, kia meinga ai e ia nga tangata katoa kia whakapono. Ehara ia i tana Mara-

TE RA O TEPENE.

matanga, engari hei kai whakaatu mo tana Maramatanga. Ko te Maramatanga pono tera, e marana ai nga tangata katoa e haere mai ana ki te ao. I te ao ia, i hanga ano e ia te ao, a kihai te ao i mohio ki a ia. I haere mai ta ki ona, a kihai ona i manako ki a ia. Tena ko te hunga i manako ki a ia, itukua mai e ia ki a ratou nga tikanga e meinga ai ratou hei tamariki ma te Atua, ki te hunga hoki e whakapono ana ki tona ingoa: ki te hunga ehara nei i te toto, ehara i te hiahia o te kikokiko, ehara i te hiahia o te tangata, engari na te Atua ratou i whanau ai. A i whakakikokikotia te Kupu, a noho ana i a matou, (a i kite ano matou i tona kororia, he kororia e rite ana ki to te Tama kotahi a te Matua,) ki tonu i te aroha noa me te pono.

TE RA O TEPENE.

Te Inoi.

E TE ARIKI, i o matou matenga katoa i runga i te whenua mo te whakaetanga ki to pono, kia matatau ta matou titiro atu ki te rangi, kia marama hoki to matou whakapono, kia kite ai matou i te kororia meake nei whakakitea; kia ki hoki matou i te Wairua Tapu, kia mohio ai matou ki te aroha atu, ki te manaaki i te hunga e tukino ana i a matou, kia rite ai ki a Tepene ki te matangohi i hinga mo te whakapono, i inoi nei mo ona kai kohuru ki a koe, e Ihu, e tu nei i te ringa matau o te Atua, hei Kai whakaora mo te hunga katoa e mate moe, e to matou Takawaenga, e to matou Kai inoi. *Amine.*

¶ Na, ko te Inoi o te Ra Whakautanga, me korero tonu, a, taea noatia te Ahiahi i mua ake o te Kotinga.

Mo te Tuhituhi. Mahi vii. 55.

O TIHA ki tonu a Tepene i te Wairua Tapu, a titiro pu atu ana ki te rangi, ka kite i te kororia o te Atua, me Ihu e tu ana ki te ringaringa matau o te Atua; na, ko tana kianga atu, Nana, ka kite ahau i nga rangi e tuwhera ana, me te Tama a te tangata e tu ana i te ringaringa matau o te Atua. Na, nui atu to ratou reo ki te hamama, purua ana o ratou taringa, tahi tonu te amohanga mai ki a ia, maka ana e ratou ki waho o te pa,

TE RA O HOANI, KAI KAUWHAU.

akina iho ki te kamaka: i whakatakotoria ano hoki e nga kai whakaatu o ratou kakahu ki nga wae wae o tetahi taitamariki, ko Haora te ingoa. Heoi akina ana a Tepene ki te kamaka e ratou, i a ia e karanga ana, e mea ana, E te Ariki, e Ihu, tenei toku wairua ki a koe. Na, tukua ana e ia nga turi, a nui atu tona reo ki te karanga, E te Ariki, aua tenei hara e whakairia ki a ratou. A, tana korerotanga i tenei, ka moe.

Te Rongo Pai. Matu xxiii. 34.

NA, tenei an te tono nei i nga poropiti ki a koutou, i nga tangata mahara, me nga Karaipi: a ko etahi o ratou e whakamatea e koutou, e ripekatia; ko etahi o ratou e whiua i roto i o koutou whare karakia, e whai hoki i tetahi pa ki tetahi pa: a ka utaina ki a koutou nga toto katoa o te hunga tika, i whakabekea ki te whenua, no te toto o Apera, o te tangata tika, a tae noa ki te toto o Hakaraia, o te tama a Parakaia, i kohurutia e koutou i te takiwa o te whare tapu, o te aata. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, Tera e pa mai anei mea katoa ki tenei whakatupuranga. E Hiruharama, e Hiruharama, e whakamate nei i nga poropiti, e aki nei ki te kamaka i te hunga e tonoa ana ki a koe, ano te tini o aku meatanga kia whakaminea o tamariki, kia peratia me te heihei e whakaminea nei i ana pi ki raro i ona parau, a kihai koutou i pai! Na, ka mahue atu ki a koutou to koutou whare kia takoto noa ana. Ko taku kupu hoki tenei ki a koutou, E kore koutou e kite i a au a mua ake nei, kia mea ra ano koutou, Ka whakapaingia ia e haere mai ana i runga i te ingoa o te Ariki.

TE RA O HOANI, KAI KAUWHAU.

Te Inoi.

E TE ARIKI tohu, whiti mai ki to Hahi, kia marama ai i te akoranga a to Apotero, a Hoani, kia tika ai te haere i te maramatanga o to pono, kia tae ai a mua ki te maramatanga o te ora tonu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. I Hoani i. 1.

TE mea o te timatanga, ta matou i rongo ai, ta o matou kanohi i kite ai, ta matou i titiro atu ai, ta o matou

hingaranga i whawha atu ai, nga mea o te Kupu o te ora, i whakakitea mai hoki te ora, a kite ana matou, na, he whakaatu nei, ka kauwhau nei ki a koutou i te ora tonu i tera i te Matua i mua, a kua whakakitea mai nei ki a matou;) ko ta matou ra i kite ai, i rongo ai, e kauwhau atu nei e matou ki a koutou, kia uru tahi ai koutou me matou: na, ka uru tahi nei matou ki te Matua ki tana Tama hoki, ki a Ihu Karaiti. Na, ka tuihuhia atu nei enei mea e matou ki a koutou kia tuihuhia ai i koutou hari. Ko te korero ano tenei i rongo ai matou ki a ia, a ka kororotia atu e matou nei ki a koutou, me he maramatanga te Atua, kahore rawa hoki he pouiri roto i a ia. Ki te mea tatou ka uru tahi tatou ki a ia me te haere ano tatou i te pouiri, e korero teka ana tatou e hāra hoki i te pono ta tatou e mahi nei: ki te haere tatou i te maramatanga, me ia hoki e noho nei i te maramatanga, na, ka whiwhi tahi tatou, tetahi ki ta tetahi, e hōroia ana o tatou hāra katoa e nga toa o Ihu Karaiti o tana Tama. Ki te mea tatou kahore o tatou hāra, whakapohehe ana tatou i a tatou ano, a kahore te pouiri roto i a tatou. Ki te whakī tatou i o tatou hāra, i pono ana ia, e tika ana, a ka mura e ia o tatou hāra ka hōroia hoki o tatou he katoa. Ki te mea tatou kahore tatou i hāra, ka meinga ia he kai korero teka, kahore tana kupu i roto i a tatou.

Te Rongo Pai. Hoani xxi. 19.

KA mea a Ihu ki a Pita, Haere mai i muri i a au. A ki te tauritanga o Pita, ka kite i te akonga i aroha ai a Ihu e aru mai ana; tera hoki i whakawhirinaki ki tona uma i te hapa, a i mea, E te Ariki, ko wai te kai tuku mou? A, te kitenga o Pita i a ia, ka mea ki a Ihu, E te Ariki, e aha ra tenei? Ka mea a Ihu ki a ia, Ki te pai ahau kia noho tonu ia kia tae mai ra ano ahau hei aha mau? haere mai koe i muri i a au. Heoi he puta atu tenei kupu ki nga hoa, e kore taua akonga e mate: otia kihai a Ihu i mea ki a ia, E kore ia e mate; engari, Ki te pai ahau kia noho tonu ia kia tae mai ra ano ahau, hei aha mau? Ko taua akonga ano tenei e whakaatu nei i enei mea, ko te kai tuihuhia hoki i a i enei mea: a e mohio ana ano matou e tika ana taua whakaaturanga. Na, tera atu ano tona tini o nga mea

i mea ai a Ihu, me i tuihuhia katoatia, e mea ana ahau, e kore te ao nei ano e whai takotoranga mo nga pukapuka e tuihuhia.

TE RA O NGĀ KOHUNGAHUNGA.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, nau i whai kaha ai te mangai o nga kohungahunga, o nga mea ngote u, nau ano hoki i mea te matenga o nga kohungahunga hei whakakororia i a koe: Whakamatea kia mate rawa nga kino katoa i roto i a matou, whakakahangia hoki matou, kia kino kore ai ta matou noho, kia pumau ai to matou whakapono taea noatia te mate, kia whakakororiatia ai tou Ingoa tapu, ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Mo te Tuihuhia. Whakakitenga xiv. 1.

I KITE ano ahau, na, he Reme e tu ana i maunga i Hiona, a kotahi rau e wha tekau ma wha mano ona hoa, kua tuihuhia te ingoa o tona Matua ki o ratou rae. Na, ka rongo ahau i te reo i te rangi, tona rite, kei te haruru o nga wai maha, kei te haruru ano o te whatitiri nui: i rongo ano ahau i te reo o nga kai whakatangi haapa e whakatangi ana i a ratou haapa: a, ta ratou waiata, me te mea he waiata hou i mua i te torona, i mua hoki i nga mea ora e wha, i nga kaumatua ano hoki: e kore hoki e taea e tetahi te ako taua waiata, ko nga mano anake kotahi rau e wha tekau ma wha, kua oti nei te hoko i runga i te whenua. Ko te hunga tenei kahore nei i poke i te wahine; he wahina hoki ratou. Ko te hunga tenei e aru ana i te Reme ki nga wahi e haere ai ia. He mea hoko enei i roto i nga tangata, he matamuatanga ki te Atua, ki te Reme hoki. A kahore he tinihanga i mau i roto i o ratou mangai: he koha kore hoki ratou i mua i te torona o te Atua.

Te Rongo Pai. Matiu ii. 13.

NA, ka puta moemoea mai tetahi anahera a te Ariki ki a Hohepa, ka mea, E ara, tangohia te tamaiti mau ko tona whaea, e rere ki Ihpa, a hei reira koe, kia korero atu ra ano ahau ki a koe: meake hoki rapu a Herora i te tamaiti kia whakangaromia. Na, ka ara ia, ka

mau ki te tamaitirauako tona whaea i te po, a hae e ana ihipa: a noho ana i reira, mate noa a Herora: na, a rite ta te Ariki, i korerotia e te poropiti, i mea ai ia, i mea karanga naku tana tamaiti ihipa. A, te kitenga o Herora ka oti ia te tinihanga e nga Maki, rahi rawa tana riri, ka tono tangata atu, a patua iho nga tamariki katoa, nga mea e rua nei o ratou tau, me o muri iho, Peterehema me nga wahi katoa o reira, he mea whakaurite ki te taima i uia marietia atu e ia ki nga Maki. Katahi ka rite ta Heremaia poropiti i koro ai, i mea ai, i rangona he reo i Rama, he uhunga, he tangi, he au nui, ko Rahera e tangi ana ki ana tamariki, a kihai pai kia whakamarietia, no te mea kua kahore ratou.

TE RA TAPU I MURI IHO O TE WHANAUTANGA

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, i homai e koe tau Tama kotahi kia whakatangatatia, kia whanau mai ana i tenei wa i te Wahina; Meinga matou, te hunga kua oti nei te whakawhanau hou hei tamariki mau, ki whakahoutia i nga ra katoa e tou Wairua Tapu; ko Ihu Karaiti nei hoki o matou Ariki; tenei ia te ora na, te kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi ana ia Aina, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhituhitahi. Karatia iv. 1.

NA, ko taku kupu tenei, I te mea he tamariki nei ana te tangata mona te kainga, kahore ia e rere ke i te pononga, ahakoa ko te rangatira ia o nga mea katoa, engari e meatia ana e nga kai tohutohu, e nga kai titira, kia taea ra ano te wa i whakaritea e te papa. Waiho ko taton, i te mea he tamariki, he pononga tatou na nga mea timatanga o te ao: tenei ka tutuki te taima ka tonoa mai e te Atua tana Tama, he whanau na te wahine, hei mahi i ta te ture, hei hoko i te hunga i ranei te ture, kia whiwhi ai tatou ki te whakataamarikitanga. A, no te mea he tamariki nei koutou, kua tonoa mai e te Atua te Wairua o tana Tama ki roto ki o koutou ngakau, e karanga ana, E Apa, e Pa. Na, mutu ake tou ponongatanga, engari he tamaiti koe; a ki te mea he tamaiti, mou hoki nga mea a te Atua i roto i a u Karaiti.

Te Rongo Pai. Matiu i. 18.

NA, ko te whanautanga tenei o Ihu Karaiti: he mea taumau a Meri, tona whaea, ma Hohepa, a i te mea kiano raua i tata noa ki a raua, ka kitea kua hapu ia i te Wairua Tapu. Otira he tangata tika a Hohepa, tona tahu, a kahore ona ngakau kia whakakitea nuitia ia, ka mea kia whakaretea pukutia. Otia i a ia e hurihuri ana i enei mea, na, ka puta moemoea mai tetahi anahera a te Ariki ki a ia, ka mea, E Hohepa, e te tama a Rawiri, kua e hopohopo ki te tango i a Meri, i tau wahine: na te Wairua Tapu hoki tona hapu. A e whanau ia he tamaiti, me hua hoki e koe tona ingoa, ko Ihu: no te mea, mana e whakaora tona iwii o ratou hara. Na, ka oti tenei katoa, katahi ka rite ta te Ariki, i korerotia e te poropiti, i mea ai ia, Na, ka hapu te wahina, ka whanau hoki he tamaiti, a ka huaina e ratou tona ingoa, ko Emanuera, ko tona whakamaoritanga tenei, Kei a tatou te Atua. A, te aranga ake o Hohepa i te moe, ka meatia e ia ta te anahera a te Ariki i whakabau ai ki a ia, a tango ana ia i tana wahine: a kihai i mohio ki a ia, whanau noa tana tamaiti matamua: a huaina ana e ia tona ingoa, ko IHU.

TE KOTINGA O TE KARAITI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, i meinga e koe tau Tama tapu kia kotia, kia rongo hoki ki te ture, he whakaaro ki te tangata; Homai ki a matou te kotinga pono o te Wairua; kia whakatu papaku ai o matou ngakan, me o matou wahi katoa, ki nga hiahia katoa o te ao, o te kikokiko, kia rongo ai matou ki tau e pai ai i nga mea katoa; ko to Tama hoki, ko Ihu Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhitahi. Roma iv. 8.

K A hari te tangata e kore nei e whakairia e te Ariki he hara ki a ia. Na, tenei haringa, mo te kotinga ranei, mo te kotinga kore ranei? e mea ana hoki tatou, I whakairia te whakapono hei tika mo Aperahama. He pehea te whakairinga? i a ia i te kotinga, i te kotinga kore ranei? He teka i a ia i te kotinga, engari i te

ātinga kore. A riro mai ana i a ia te kotinga hei tohu hei hiri mo te tika i ra runga mai i tona whakapono, i te mea kahore ia i kotia; kia waiho ai ia hei matua ki te hunga katoa e whakapono ana i runga i te kotinga kore; ara kia whakairia ai ano hoki he tika ki a ratou: hei matua ano hoki ki te kotinga, ki te hunga ebara i te mea ko te kotinga anake to ratou, engari e takahi ana hoki i runga i ngā tapuāe o taua whakapono o to tatou matua, o Aperahama, i a ia kahore ano i kotia. Te kupu hoki ki a Aperahama ratou ko ona uri, mo te aoka riro i a ia, kihai i na runga mai i te ture, engari i na runga i te tika o te whakapono. Ki te mea hoki ka riro i te hunga ture, kua tikanga-kore te whakapono, kua taka te kupu whakaari.

Te Rongo Pai. Ruka ii. 15.

AKA mawhe atu nga anahera i a ratou ki te rangi, ka mea nga hepara tetahi ki tetahi, Tatou ka haere ki Peterehema, kia kite i tenei mea kua puta mai nei, kua whakapuakina mai nei e te Ariki ki a tatou. Na, ka hohoro ratou te haere atu, a ka kite i a Meri, i a Hōhepa, i te tamaiti ano hoki e takoto ana i te takotoranga kai ma nga kararehe. Ano ka kite, ka whakapuakina te mea i korerotia ki a ratou mo tenei tamaiti. A miharo ana nga kai whakarongo katoa ki enei mea, i korerotia nei ki a ratou e nga hepara. Ko Meri ia, i ata rongoa i enei mea katoa, whakaroaro ai i roto i tona ngakau. Na, ka hoki nga hepara, me te whakakororia me te whakamoemiti ki te Atua mo nga mea katoa i rongō nei, i kite nei ratou, i rite nei ki nga mea i korerotia mai ki a ratou. Ano ka rite nga ra e waru, e kotia ai te tamaiti, ka huaina tona ingoa, ko IHU, ko ta te anahera i hua ai, i te mea kahore ano i hapu tona whaea.

¶ *Ko tenei Inoi, me te Tuhituhi, me te Rongo Pai, mo nga ra katoa tae noa ki te Whakaturanga.*

TE WHAKAATURANGA O TE KARAITI KI NGĀ TĀUIWI.

Te Inoi.

ETE Atua, i arahina e koe nga Tāuiwi ki te whetu i kite ai ratou i to Tama kotahi; Kia aroha mai koe,

tukua mai hoki ki a matou, e mohio whakapono nei ki a koe i tenei wa, kia noho ki a koe, ki te Atua ingoa nui, ina mahue tenei ao i a matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Epeha iii. 1.

NA konei taku, ta Paora, he herehere nei au na Karaiti Ihu, hei mahi ki a koutou ki nga tāuiwi; kua rongō pea koutou ki te tikanga mo te aroha noa o te Atua, kua homai nei ki a au hei mea ki a koutou: ara, tana whakakitenga mai, tana whakaturanga mai i te mea ngaro ki a au; (he pera hoki me ena kupu torutoru i tuhituha na e au i mua; a, ka oti i a koutou tena te korero, ka mohio koutou ki taku matauranga ki te mea ngaro a te Karaiti;) i era whakaturanga kihai tenei i whakakitea ki nga tamariki a te tangata, kihai i penei me te whakakitenga inaianei e te Wairua ki ana apotore tapu ratou ko nga poropiti; ara, mo nga tāuiwi ka uru tahi ki nga taonga, ka whakakotahitia te tinana, ka whiwhi ngatahi ki ana mea i whakaari i mua i roto i a te Karaiti, he meatanga na te rongō pai: i meinga nei ano ahau hei minita mo taua rongō pai, i runga i ta te aroha noa o te Atua, i homai noa nei ki a au, he mabinga na tona kaha. I homai ano tenei aroha noa ki a au ki te iti rāua o te hunga tapu katoa, kia kauwhautia e ahau i roto i nga tāuiwi te taonga o te Karaiti e kore nei e taea te rapu; kia whakakitea ano hoki e ahau ki nga tangata katoa te whiwhinga tahitanga ki te mea ngaro, ki te mea i huna nei i era wa noa atu i roto i te Atua, nana nei ta te Karaiti hanganga i nga mea katoa: kia kitea ai ki te hahi inaianei e nga rangatiratanga, e nga mana i nga wahi o te rangi te maha o nga whakaaro mai o te Atua; ana hoki i whakatakoto ai i mua noa atu, he mea mahi nana i roto i to tatou Ariki, ia Karaiti Ihu: kei roto nei i a ia to tatou maiaatanga me to tatou whakatatanga atu i te mea e u nei te whakaaro, he meatanga na te whakapono ki a ia.

Te Rongo Pai. Mātū ii. 1.

NA, i te mea kua whanau nei a Ihu i Peterehema o Huria, i nga ra o Kingi Herora, na, ka haere mai etahi Maki i te rawhiti ki Hiruharama, ka mea, Kei hea

tenei kua whanau nei hei kingi mo nga Hurai? i kite hoki matou i tana whetu i te rawhiti, a ka tae mai nei ki te koropiko ki a ia. A, te rongonga o Kingi Herora, ka ohorere, ratou tahi ko Hiruharama katoa. Na, whakaminea katoatia ana e ia nga tohunga nui, me nga Karaihi o te iwi, a ka ui atu ki a ratou ki te wahi e whanau ai a te Karaiti. Ka mea mai ratou ki a ia, Ki Peterehema o Huria: ko ta te poropiti hoki tenei i tuihitihi ai. A ko koe, e Peterehema, whenua o Hura, ehara rawa i te iti rawa i roto i nga kawana o Hura: e puta mai hoki i a koe he kawana, hei hepara mo toku iwi, mo Iharaia. Na, ka oti nga Maki te karanga puku e Herora, ka uia marietia ratou ki te wa i puta mai ai te whetu. A unga ana ratou e ia ki Peterehema, i mea ia, Haere, rapua marietia te tamaiti; a ka kitea, ka whakahoki mai i te korero ki a au, kia haere atu ai hoki ahau ki te koropiko ki a ia. Na, ka rongu ratou i ta te kingi, ka haere; na, ko te whetu i kite ai ratou i te rawhiti, e haere ana i mua i a ratou, a tae noa mai, tu noa ki runga ake i te takotoranga o te tamaiti. A, to ratou kitenga i te whetu, na, ko te tino haringa i hari ai. A ka tae ki roto ki te whare, ka kite i te tamaiti raua ko tona whaea, ko Meri, na, tapapa iho ana ratou, koropiko ana ki a ia: ano ka mawhero o ratou taonga, ka hoatu etahi mea ki a ia, he koura, he parakihi, he mairi. A i whakatupatoria ratou e te Atua, he mea moemoea, kia kua e hoki ki a Herora, na, haere ana ki to ratou kainga he ara ke.

TE RA TAPU TUATAHI I MURI IHO O TE WHAKAATURANGA.

Te Inoi.

E TE Ariki, kia aroha mai koe, whakarongo mai ki nga inoi a to hunga e karanga atu nei ki a koe; Tukus mai hoki kia matau matou ki nga mea e tika ana hei mahi, kia kaha hoki ki te whakarite i aua mea; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Roma xii. 1.

KOIA ahau ka akiaki atu nei i a koutou, e aku teina, kia whakaaroa nga mahi tohu a te Atua, kia tapae atu o koutou tinana hei whakahere ora, e tapu ana,

manakohia ana e te Atua, he mahi na to koutou hihingaro. A kua to koutou aua e rite ki to tenei ao: engari kia rere ke, ara, kia whakahutia o koutou hihingaro, kia whakamatautauria ai e koutou ta te Atua e pai ai, te mea e pai ana, e manakohia ana, e tino rite ana. Ko taku kupu hoki tenei ki nga tangata katoa i roto i a koutou, he mea na te aroha noa i homai nei ki a au, Kua te whakaaro e kake ki runga ake i te mea i tika kia whakaaroa; engari kia ata whakaaro, kia rite ki ta te Atua wahi whakapono i tuwha ai ki tetahi, ki tetahi. E rite ana hoki ki o tatou wahi ka maha nei i te tinana kotahi, a aua wahi katoa kihai i kotahi te mahi ma ratou: waiho ki kotatou tokomaha, he tinana kotahi i roto i a te Karaiti, ko tatou takitahi ia, he wahi no tatou tahi.

Te Rongo Pai. Ruka ii. 41.

A I haere ona matua i ia tau, i ia tau, ki Hiruharama, ki te hakari o te Kapenga. A, ka tekau ma rua ona tau, ka haere atu ratou ki Hiruharama i runga i nga ritenga o te hakari: a ka rite nga ra, i a raua e hoki ana, ka noho te tamaiti, a Ihu, ki Hiruharama; kihai hoki a Hohepa raua ko tona whaea i mohio. I mea hoki raua kei roto ia i te tira, na, ka haere, kowahi te ra ki te ara; a ka rapu raua i a ia i roto i nga whanaunga, i a raua tangata hoki i mohio ai. A, te kitea ia, hoki ana ki Hiruharama, ki te rapu i a ia. A, muri iho i nga ra e toru, ka kitea ia i roto i te temepara e noho ana, i waenganui o nga kai whakano, e whakarongo ana ki a ratou, e ui atu ana ki a ratou. A miharo katoa ki tona matauranga, ki ana korero, te hunga i rongu ki a ia. Ano ka kite raua i a ia, ka tino miharo: a ka mea tona whaea ki a ia, E tama, he aha koe i penei mai ai ki a maua? na, pouri noa iho maua ko tou papa, i a maua i rapu nei i a koe. Ka mea mai ia ki a raua, He aha korua i rapu ai i a au? kihai korua i mahara, me mea ahau i nga mea a toku Matua? Heoi kihai raua i matau ki te kupu i korerotia e ia ki a raua. Na, ka haere tahi atu ia me raua, ka tae ki Nahareta, a ka ngohengohe ki a raua; ko tona whaea ia i rongoa i enei kupu katoa i roto i tona ngakau. Na, ka kake haere a Ihu te whakaro nui, te kaumatua, ka paingia ano hoki e te Atua, e te tangata.

TE RA TAPU TUARUA I MUII IHO O TE WHAKAATURANGA.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa ora tonu, e kawana ana koe i nga mea katoa i te rangi, i te whenua; Whakarongo atawhai mai ki nga inoi a to hunga, tukua mai hoki ki a matou to rangimarie i nga ra katoa e ora ai matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Roma xii. 6.

NA, ka rere ke nei nga mea i homai ki a tatou, he mea e rite ana ki te aroha noa i homai ki a tatou, ki te mea he mahi poropiti, kia rite nga tikanga ki te whakapono; he mahi minita, kia u ki te mahi minita; te kai whakaako, kia u ki te whakaako; te kai whakahaubau, kia u ki te whakahaubau; te kai hoatu, kia tapatahi te ngakau; te kai tohutou, kia uaua; te kai atawhai, kia marama te ngakau. Te aroha hei te mea tinihanga-kore. Whakariharihangia te kino; kia u ki te pai. Te ngakau aroha o tetahi ki tetahi, kia rite ki to te tuakana rau ko te teina; kia nui te whakahonore a tetahi i tetahi, kia uaua, kana e mangere; kia toko tonu ake te wairua; me te mahi ano ki te Ariki; kia hari i runga i te tuma-nako; kia manawanui ki te whakapawera; kia u ki te inoi; whakawhiwhia te hunga tapu ina rawakore; ka mau ki te atawhai manuhiri. Manaakitia te hunga; tukino ana i a koutou; manaakitia, kana e kanga. Ki hari tahi me te hunga hari, tangi tahi me te hunga tangi. Kia kotahi ta koutou whakaaro tetahi ki tetahi. Kana e whakakake te whaknaro, engari me whakauru ki roto ki te hunga iti.

Te Rongo Pai. Hoani ii. 1.

NA, i te toru o nga ra he marenatanga kei Kana o Kariri; a i reira ano te whaea o Ihu: a i karangata ano a Ihu ratou ko ana akonga ki te marenatanga. A te potonga o te waina, ka mea te whaea o Ihu ki a Kahore a ratou waina. Ka mea a Ihu ki a ia, Hei aha ma tana, e tai? kahore ano kia taea noatia taku haora. Ka mea tona whaea ki nga kai mahi, Ko tana e mea a ki a koutou, meatia. A e ono nga ipu kohatu e tu ana i reira, he tikanga na nga Hurai mo te horoi, e rua e tonu

nga mehua o tetahi, o tetahi, ina ki. Ka mea a Ihu ki a ratou, Whakakia nga ipu ki te wai. A whakakia ana e ratou, purena noa. Na, ka mea ia ki a ratou, Tena, utuhia, kawea atu ki te rangatira o te hakari. A kawea atu ana e ratou. Ano ka whakamatautau te rangatira o te hakari i te wai i whakawainatia, a kihai i mohio no hea ranei; (ko nga pononga ia, i utuhia ai te wai, i mohio;) ka karanga te rangatira o te hakari ki te tane marena hou, ka mea ki a ia, E whakatakotoria ana e nga tangata katoa te waina pai i te timatanga; a ka roa te inumanga, mo reira te waina he iti iho nei te pai: ko koe ia, kua tohu i te waina pai mo konei. I meatia tenei timatanga merekara e Ihu ki Kana o Kariri, a whakakitea ana e ia tona kororia; a whakapono ana ana akonga ki a ia.

TE RA TAPU TUATORU I MURI IHO O TE WHAKAATURANGA.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, titiro atawhai mai ki o matou ngoikoretanga, torona mai tou ringa matau ki te whakaora, ki te tiaki i a matou, i o matou matenga katoa; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Roma xii. 16.

KEI mea ake koutou he mohio koutou. Kana e utua ta tetahi kino ki te kino. Whakaaroa wawetia he pai ki te aroaro o nga tangata katoa. Ki te taea, whakapaua ta koutou kia mau te rongu ki nga tangata katoa. Aua e rapu utu mo koutou, e aku hoa aroha, engari neke atu i te riri: kua oti hoki te tuhituhi, Maku te rapu utu; maku te hoatu utu, e ai ia te Ariki. Na, ki te mate hiakahi tou hoa riri, whangai; ki te mate wai, whakainumia: ki te penei hoki to mahi ka pu-mangatia e koe nga waro kapura ki runga ki tona matenga. Kei hinga koe i te kino, engari kia hinga te kino i te pai.

Te Rongo Pai. Matiu viii. 1.

ANO ka heke iho ia i te maunga, he tini te tangata i aru i a ia. Na, ka haere mai tetahi repa, ko koropiko

ki a ia, ka mea, E te Ariki, ki te pai koe, e taen ahau e koe te mea kia mea. A ka totoro mai te ringa o Ihu, ia pa ki a ia, ka mea, E pai ana ahau; kia mea koe. A ma tonu iho tona repera. Katahi ka mea a Ihu ki a ia, Kia mahara, kei korerotia e koe ki te tangata; erangi haere, kia kite te tohunga i a koe, mauria atu hoki te whaka here i whakaritea e Mohi, hei mea whakaatu ki a ratou. Ano ka tae a Ihu ki Kaperenauma, ka haere mai ki a ia tetahi keneturio, ka inoi ki a ia, ka mea, E te Ariki, ko taku pononga kei te whare e takoto ana, he pararutiki, e ngaua kinotia ana. A ka mea a Ihu ki a ia, Ka haere atu ahau ki te whakaora i a ia. Na, ko te whakahokinga atu a te keneturio, te meatanga atu, E te Ariki, ehara ahau i te tikanga tangata e haere ake ai koe ki raro i toku tuanui: engari kia puaki kau mai to kupu, a ka ora taku pononga. He tangata hoki ahau e whakahana ana, he hoia ano aku hei whakahauanga maku; ka mea atu ahau ki tenei, Haere na, ka haere ia; ki tetahi, Haere mai, a ka haere mai; ki taku pononga hoki, Meatia tenei, a ka meatia e ia. A, te rongonga o Ihu, ka miharo, a ka mea ki te hunga e aru mai ana, He ponotaku e mea atu nei ki a koutou, kahore ano ahau i kite noa i te whakapono hei rite mo tenei te nui, i roto i Iharaia. Ko taku kupu ano tenei ki a koutou, He tokomaha e haere mai i te rawhiti, i te weta, a e noho tahi i a Aperahama, i a Ihaka, i a Hakopa, ki te rangatira-tanga o te rangi. Ko nga tamariki ia o te rangatira-tanga, ka maka ki te pouri i waho: ko te wahi tera o te tangihanga me te teteatanga o nga niho. Na, ka mea mai a Ihu ki te keneturio, Haere, kia rite ki tou whakapono te meatanga ki a koe. A ora ake tana pononga taua wa pu ano.

TE RA TAPU TUAWHA I MURI IHO O TE WHAKAATURANGA.

Te Inoi.

E TE Atua, e kite ana koe, he maha, he nui, nga kino e karapoti nei i a matou, e kore hoki matou e tu tonu i te ngaikore i a matou; tiakina matou, tautokona ki tou kaha i roto i nga he katoa, whakaputaina atu hoki

matou i nga whakamatantauranga katoa; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhi. Roma xiii. 1.

KIA ngohengohe nga wairua katoa ki nga mana nui. Kahore hoki he wana, no te Atua anake: nga mana o tenei wa nei, he mea whakarite na te Atua. Na, ki te whakakeke tetahi ki te mana, e whakakeke ana ki ta te Atua i whakarite ai a, ta te hunga whakakeke e whiwhi ai, he whakahe. Ehara hoki nga rangatira i te whakawehi mo nga mahi pai, engari mo nga mahi kino. E mea ana koe kia kaua e wehi i te mana? meatia te pai, a he whakamoemiti tana e homai ai ki a koe: he minita hoki ia na te Atua ki a koe mo te pai. Tena ki te mahi kino koe, e wehi ra; ehara hoki tana i te mau noa i te hoari: he minita hoki ia na te Atua, he kai rapu utu, hei riri i te kai mahi i te kino. Koia i takoto ai te tikanga kia ngohengohe koutou, ehara i te mea he whakaaro kau ki te riri, engari ki ta te hinengaro ano hoki. Na konei hoki koutou i hoatu ai i te takoha: na te Atua hoki ratou minita, he hunga hoki e mau tonu ana ki tenei mea pu ano. Na, hoatu nga mea i tika ki te katoa: he takoha ki te tangata i tika ai te takoha; he utu ki te tangata i tika ai te utu; he wehi ki te tangata i tika ai te wehi; he honore ki te tangata i tika ai te honore.

Te Rongo Pai. Matiu viii. 23.

A NO ka eke ia ki te kaupuke, ka aru ana akonga i a ia. Na, tutu rawa te puehu o te moana, a ngaro iho te kaupuke i te ngaru: a i te moe ano ia. A ka haere mai ana akonga, ka whakaraa i a ia, ka mea, E te Ariki, whakarangia tatou, ka mate tatou. A ka mea atu ia ki a ratou, He aha ta koutou e wehi, e te hunga whakapono iti? Me i reira ka ara ia, a riria iho e ia te hau me te moana; a marino noa iho. A miharo noa nga tangata, ka mea, He tangata aha tenei, ina rongorawa te hau me te moana kia ia! Ano ka whiti ia ki tarawahi ki te wheua o nga Kerekahini, ka tutaki ki a ia nga tangata tokorua e nohoia ana e nga rewera, e haere mai ana i roto i nga urupa, he hunga tutu rawa, te taea taua huarahi te haere e te tangata. Na, ka karanga ake raua, ka uia, He aha maua nau, e Ihu, e te Tama na te Atua?

kua tae mai oti koe ki te whakamamae i a maua i te mea kahore ano i rite te taima? A i tawhiti atu i a ratou tetahi kahui poaka, e kai ana, he tini. A ka inoi nga rewera ki a ia, ka mea, Ki te pei koe i a matou, tukua matou kia haere ki roto ki te kahui poaka. Na, ka mea ia ki a ratou, Haere. A, to ratou putanga mai ki waha haere ana ki roto ki te kahui poaka; na, ko te tino rerenga katoatanga o te kahui poaka ra te pari ki te moana, a mate iho ki roto ki te wai. Na, ka whati nga kai whangai, a haere ana ki te pa, korero ana i nga mea katoa, me te meatanga ki te hunga i nohoia e nga rewera. Na, puta katoa mai ana te pa ki waho ki te whakatau i a Ihu; a ka kite i a ia, ka tobe kia haere atu ia i o ratou wahi.

TE RA TAPU TUARIMA I MURI IHO O TE WHAKAATURANGA.

Te Inoi.

E IHOWA, whakapumautia to Hahi i runga i te whakapono tika; kia tiakina tonutia ai e tou kaha nui nga tangata e tumanako tonu ana ki tau atawhai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Korohu iii. 12.

NA, kia rite ki te hunga whiriwhiri a te Atua, ki te hunga e tapu ana, e arohaina ana, a kakahuria iho e koutou te ngakau tohu tangata, te ngawari, te ngakau papaku, te ngakau mahaki, te manawanui; kia ata hanga koutou tetahi ki tetahi, me te hohou i te rongo tetahi ki tetahi, ki te mea kei tetahi he take riri ki tetahi: kia rite ki ta te Karaiti i hohou nei i te rongo ki a koutou, kia pera ano hoki koutou. A hei waho i enei katoa ki te aroha, ko te tauhere tika rawa ia. A waiho ma te rangimarie o te Atua te whakahaere tikanga i roto i o koutou ngakau, i karangatia hoki koutou ki tenei i roto i te tinana kotahi; kia whakawhetahi hoki koutou. Kia noho nui te kupu a te Karaiti i roto i a koutou i runga i nga matauranga katoa; me whakaako me whakatupu tetahi e tetahi ki nga waiata, ki nga himene, ki nga waiata wairua, me te waiata ano ki te Ariki i runga i te aroha noa, i roto i o koutou ngakau. A, nga mea katoa e mea ai koutou, nga kupu nga mahi ranei, kia meinga

katoatia i runga i te ingoa o te Ariki, o Ihu, me te whakawhetahi ano ki te Atua, ara ki te Matua, i roto i a ia.

Te Rongo Pai. Matiu xiii. 24.

ERITE ana te rangiratanga o te rangi ki tetahi tangata i riri i te purapura pai ki tana mara: a, i nga tangata e moe ana, ka haere mai tona hoa riri, ruia iho he taru kino ki waunga witi, a haere ana. Ano ka pihi ake te rau, a ka hua, katabi ka kitea ano hoki nga taru. Na, ka haere mai nga pononga o taua rangatira, ka mea ki a ia, E mara, kihai ianei koe i riri i te purapura pai ki to mara? No hea ra ona taru? Na, ka ki atu ia ki a ratou, Na te hoa riri tenei i mea. Katabi ka mea nga pononga ki a ia, E pai ranei koe kia haere matou ki te huhuti i aua taru? A ka mea ia, Kahore; kei hutia ngatohitia ano hoki nga witi ina hutia nga taru. Tukua kia tupu tahi, a taea noatia te kotinga: a, i te wa o te kotinga, ka mea ahan ki nga kai kokoti, Matua hutia nga taru, ka paihere ai hei paihere ka hutia; ko te witi ia me koki ki taku whare witi.

TE RA TAPU TUAONO I MURI IHO O TE WHAKAATURANGA.

Te Inoi.

ETE Atua, i whakakitea mai tau Tama hei whakangaro i nga mahi a te rewera, hei mea i a matou hei tamariki ma te Atua, hei tangata mo te ora tonu; Meinga matou, te hunga e tumanako nei ki a ia, kia tahi atu i o matou he, kia rite ai ki a ia e he-kore nei; mo tona puta mai a mau i runga i te kaha, i te kororia nui, kia tino rite matou ki a ia i tona kingitanga kororia e mau tonu ana; kei kona hoki ia e noho ana, e kingi tahi ana, i a koe, e te Matua, i a koe hoki, e te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Hoani iii. 1.

KIA kite koutou i te tikanga o te aroha i homai nei e te Matua ki a tatou, ara kia karangatia tatou ko nga tamariki a te Atua! koia te ao te matau ai ki a tatou, kahore hoki i matau ki a ia. E nga hoa aroha, he tamariki tatou na te Atua inaianei; a kahore ano i kitea

TE RA TAPU TUAONO.

ncastia he aha ranei tatou a mua : otira e mohio ana tatou, ka puta mai ia, ka rite tatou ki a ia ; ka kite hoki tatou i a ia, a ia ake ano. Na, ki te mea kei tetahi tene tumanakotanga ki a ia, ka tahia atu e ia ona he kia rite ai ki a ia e he-kore nei. Te tangata e mea ana i te hara, he takahi tana i te ture : he takahanga hoki te hara i te ture. E matau ana ano koutou i whakakitea mai ia he whakakahore i o tatou hara ; kahore ano hoki he harsiroto i a ia. Te tangata e mau ana i roto i a ia e kore e hara : nga tangata katoa e hara ana, kahore i kite i a ia, kahore ano hoki ratou i matau ki a ia. E nga tamariki nonohi, kei whakapohehetia koutou e tetahi : te tangata e mea ana i te tika, he tika ano ia, pera hoki me tera tika ana. Te tangata e mea ana i te hara, no te rewenia ; he hara hoki to te reweru no te timatanga ra ano. Mo konei te Tama a te Atua i whakakitea mai ai, kia whakakahoretia ai e ia nga mahi a te reweru.

Te Rongo Pai. Matiu xxiv. 23.

KI te mea tetahi ki a koutou i reira, Na, tenei a te Karaiti ; na, tera ; aua e whakaponohia. E whakatika hoki nga Karaiti teka, me nga poropiti teka, a ka hoatu e ratou nga tohu nunui, me nga mea whakamiharo ; a me he mea e taetae, ka mamingatia ano hoki te hunga i whiriwhiria. Na, kua kororotia wawetia nei e ahau ki a koutou. Na, ahakoa mea mai ratou ki a koutou, Na, kei te koraha ia ; aua e haere atu : Na, kei nga ruma o roto rawa ; aua e whakaponohia. Ka rite hoki ki te uira e puta mai nei i te rawhiti, a hiko tonu atu ki te weta, te haerenga mai o te Tama a te tangata. Ko te wahi hoki i te tupapaku, ko reira ano hoki huihui ai nga kahu. A, muri tonu iho i te whakapawera i aua ra ka whakapouritia te ra, e kore ano hoki e titi te atarua, ka taka iho nga whetu i te rangi, a ka nganeue nga mea kaha o nga rangi : ko reira ano hoki puta mai ai te tohu o te Tama a te tangata i te rangi : a ko reira nga iwi katoa o te whenua tangi ai, a e kite ratou i te Tama a te tangata e haere mai ana i runga i nga kapua o te rangi me te kaha, me te kororia nui. A e tonoa e ia ano anahera me te tetere tangi nui, a ka huihuria e ratou ana i whiriwhiri ai i nga hau e wha, i etahi pito o te rangi puta noa i etahi pito.

TE RA TAPU TUATORU I MUA O RENETI.

TE RA TAPU TUATORU I MUA O RENETI.

Te Inoi.

E TE Ariki, whakarangona atawhaitia nga inoi a to hunga ; whakaorangia hoki matou, e riria tikatia nei mo o matou hara, kia whakakororiatia ai tou Ingoa ; ko Ihu Karaiti to matou Kai whakaora ; tena ia te ora na, te kingi tahi na, me koe me te Wairua Tapu, kotahi tonu Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhituhit. 1 Koriniti ix. 24.

KAHORE oti koutou i matau ki te hunga e oma whakataetae ana, e oma katoa ana ano ratou, kotahi ano ia mana te utu whakahonore ? Kia tika ano ta koutou oma, kia whiwhi ai koutou. A, nga tangata katoa e whakataetae ana, e whakakoromaki ana i nga hiahia katoa. Ratou, kia whiwhi ai ki te karauna pirau ; tatou ia, ki te mea e kore e pirau. Ko ahau nei hoki, kahore i ngaro taku oma ; e kuru ana ahau, kahore ia e rite ki te kai patu o te hau : engari e pehia ana e ahau toku tinana, a meinga ana hei pononga maku ; kei kauwhau pea ahau ki etahi atu, a, ko au ka akiritia atu.

Te Rongo Pai. Matiu xx. 1.

E RITE ana te rangatiratanga o te rangi ki tetahi rangatira whare, i haere atu i te atatu ki te korero ki mahi mo tana mara waina. Ano ka oti te whakarite ki nga kai mahi, kia kotahi ra he pene, tonoa ana ratou e ia ki tana mara waina. A, tona haerenga atu i te toru o nga haora, ka kite i etahi atu e tu mangere ana i te kainga hoko, a ka mea atu ki a ratou, Haere hoki koutou ki te mara waina, a ka hoatu e ahau ki a koutou te mea e tika ana. Na, haere ana ratou. I haere ano ia i te ono, i te iwa o nga haora, a pera ano ano hoki. I te tekau ma tahi o nga haora ka haere atu ano ia, ka kite i etahi atu e tu mangere ana, a ka mea ki a ratou, He aha ta koutou e tu mangere i konei i te ra roa nei ? Ka mea ratou ki a ia, No te mea ra kahore he tangata i korero i a matou ki te mahi. Ka mea atu ia ki a ratou, Haere ano hoki koutou ki te mara waina ; a ka roiro i a koutou to mea e tika ana. Ano ka ahihi, ka mea te rangatira o te mara waina ki tana kai whakahauhau,

Ka angatia nga kai mahi, utua hoki ratou, hei o muri timata ai puta noa ki o mua. A, te taenga mai o te hunga i korerotia i te tekan ma tahi o nga haora, kotahi te pene i riro i tetahi, i tetahi. Ka tae mai o mua, hua noa ratou tera atu te mea e riro i a raton; heoi kotahi ano te pene i riro i tetahi, i tetahi. Ano ka riro mai i a ratou, ka amuamu ki taua rangatira whare, ka mea, Kotahi te haora i mahi ai enei o muri, a ka oti ratou te whakarite ki a matou, ki te hunga i pehia nei e te tai-maha, e te tikakatanga o te ra. A ka whakahokia mai e ia, ka mea ki tetahi o ratou, E hoa, kahore aku he ki a koe: kihai koe i whakarite ki a au me pene? Tangohia tau, a haere: e pai ana ahau kia rite ki tau te mea e hoatu ki tenei o muri. Ehara ianei i te mea tika kia meatia e ahau taku e pai ai ki aku mea? E kino ana oti tonu kanohi no te mea e pai ana ahau? Heoi, ko o muri e meinga ki mua, ko o mua ki muri: he tokomaha hoki e karangatia ana, he ruarua ia e whiriwhiria.

TE RA TAPU TUARUA I MUA O RENETI.

Te Inoi.

E TE Atua, e te Ariki, e kite ana koe kahore matou e whakawhirinaki ki tetahi o a matou mahi; kia tiakina matou e tou kaha i te kino katoa; ko Ihu Karaiti hoki te matou Ariki. *Amine.*

Te Tukituki. 2 Koriniti xi. 19.

PAI tonu hoki ki a koutou, ki te hunga whakaaro, te ata hanga ki te hunga wairangi. Ka ata hanga hoki koutou ki te whakataurekareka tetahi i a koutou, ki te pau a koutou mea i tetahi, ki te tangohia ta koutou tetahi, ki te whakakake tetahi, ki te pahiatia to koutou mata e tetahi. He kupu tenei naku mo te honorekoretanga, ara ko matou, he ngoikore. Na, ki te maia tetahi ki tetahi mea, (he kupu wairangi nei taku,) ka maia ano hoki ahau. He Hiperu ratou? ahau ano hoki. No Iharama ratou? ahau ano hoki. He whanau ratou no Aperahama? ahau ano hoki. He minita ratou na te Karaiti? (He korero porangi taku nei,) tera atu ano taku; hira atu oku manuitanga, nui noa atu oku whiunga,

maha noa atu oku meatanga ki roto ki nga whare here-here, maha atu oku mate. E rima nga wa i whiua ai ahau e nga Hurai; i te wa kotahi, kotahi panga o te whiu i mahue o te wha tekau; e toru oku whiunga ki te rakau, kotahi toku akinga ki te kohatu, e toru oku taburitanga i te kaupuke, kotahi oku po, kotahi oku ra i te riro; nga haereereanga, maha tonu; nga oranga noatanga i nga awa, nga oranga noatanga i nga kai pahua, nga oranga noatanga i aku whanauanga, nga oranga noatanga i nga tauwiwi, nga oranga noatanga i te pa, nga oranga noatanga i te koraha, nga oranga noatanga i te moana, nga oranga noatanga i nga teina teka, mauui ana, ngeenge ana, he maha nga mataaratanga, nga matekaitanga, nga matewartanga, he maha nga wa i noho puku ai, i matao ai, i kore ai he kakahu. Hei tapiri mo nga mea o waho, ko te mea e whakaeke nei i a au i tenei ra, i tenei ra, ko te manukanukatangata ki nga hahi katoa. Ko wai te ngoikore ana, a kahore ahau ngoikore? ko wai kua tutuki te waewae, a kahore ahau e pauerawera? Ki te mea ka takoto te tikanga kia whakamanamana, me whakamanamana ahau ki toku ngoikoretanga. E matua ana te Atua, te Matua o to tatou Ariki o Ihu Karaiti, ko ia nei te whakapaingia ana ake tonu atu, kahore aku teka.

Te Rongo Pai. Ruka viii. 4.

A KA tini nga tangata ka huihui mai, a ka tae mai ki a ia i tenei pa, i tenei pa, ka korero kupu whakarite ia: I haere atu te kai rui ki te rui i tana purapura; a, ia ia e rui ana, ka ngahoro tetahi ki te taha o te ara; a takahia ana, na, kainga ake e nga manu o te rangi. Ko etahi, i ngahoro ki runga ki te toka; te tupunga ake, ka maroke, kahore hoki he makuranga. Ko etahi, i ngahoro ki roto ki nga tataramoa; a tupu tahi ana nga tataramoa, konoaotia iho. Ko etahi, i ngahoro ki te oneone pai; tupu ana, tatakirau ona hua. Ka mutu enei korero, ka karanga ia, Ko ia he taringa ona hei whakarongo, kia rongo ia. Na, ka ui ana akonga ki a ia, ka mea, He aha te tikanga o tenei kupu whakarite? Ka mea mai ia, Kua hoatu ki a koutou te matauranga ki nga mea ngaro o te rangatiratanga o te Atua: ki era atu ia, he whakarite nga kupu: kia kite ai ratou, a e

hure e kite, kia rongo ai, a kore ake e matau. Na, tenei te kupu whakarite: Ko te purapura te kupu a te Atua. Era i te huarahi, ko nga kai whakarongo; me i reira ka haere mai te rewera, ka kapo i te kupu i roto i o ratou ngakau, kei whakapono ratou, a ka ora. Era i runga i te toka, ko te hunga e tango nei i te kupu me te hari ano i to ratou rongonga ai; kahore ia o ratou pakiaka, whakapono ana ratou, ehia ake ano ra, a, i te wa o te whakamatautau, ka mawhe atu. Tera i ngahoro ki roto ki nga tataramoa, ko te hunga e whakarongo ana, a, te haerenga atu, ka kooaoatia e nga whakaaroranga, e nga taonga, e nga whakaahuareka o te ao, a hore ake e pakari o ratou hua. Ko tera i te oneone pai, ko te hunga e tika ana, e pai ana te ngakau, a, te rongonga i te kupu, ka pupuri, a hua ana nga hua i runga i te manawanui.

TE RA TAPU I MUA O RENETI.

Te Inoi.

E TE Arika, kua whakaakona matou e koe, e kore rawa e pai a matou hanga, ki te kahore hei aroha; Tona iho tou Wairua Tapu, ringihia mai ki o matou ngakau tena tino mea nui, ara, te aroha, ko te unga hoki ia o te rangimarie, o nga mahi pai katoa, ki te kahore hoki tena i te tangata, ahakoa e ora ana, he tupapaku ia ki tau titiro: Whakaritea mai tenei, ko Ihu Karaiti hoki to matou Arika. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Koriniti xiii. 1.

AHAKOA korero noa ahau i nga reo o nga tangata, o nga anahera, ki te kahore oku aroha, ka rite ahau ki te parahi tangi, ki te himipora tatangi. Ahakoa kei a au te mahi poropiti, a kitea ana e ahau nga mea ngaro katoa, me te matauranga katoa, a ahakoa kei a au katoa te whakapono, e taetae ai te whakanekeneke i nga maunga, ki te kahore oku aroha, e hana rawa ahau. Ahakoa ka hoatu e ahau aku taonga katoa hei whangai i te hunga rawakore, ahakoa ka tukua atu e ahau toka tinana kia tabuna, ki te kahore oku aroha, kahore rawa he pai ki ahau. E manawanui ana te aroha, e atawhai ana; e kore te aroha e hae; e kore te aroha e whakaiti,

e kore e whakapehapeha, kahore ona tikanga whanoke, e kore e whai ki ana ake, e kore e riri wawe, e kore e whakairi kino; e kore e hari ki te he, engari ka hari tahi me te pono; e whakamanawanui ana ki nga mea katoa, e whakapono ana ki nga mea katoa, e whakaaro pai ana ki nga mea katoa, e whakaririka kau ana ki nga mea katoa. E kore rawa te aroha e taka: na, ahakoa mahi poropiti, e memeha; ahakoa reo ke, e mutu; ahakoa matauranga, e memeha. E matau ana hoki tatou, ko tetahi wahi anake, e poropiti ana tatou, ko tetahi wahi anake; otiira ka tae mai te tino mea, ko reira memeha ai tana wahi. I taku tamarikitanga, i rite aku korero ki a te tamariki, i rite toku ngakau ki to te tamariki, i rite oku whakaaro ki o te tamariki; taku kaumatuatanga, whakarerea ake e ahau nga mea tamariki. Inaianei hoki he titiro pouiriuri ta tatou i roto i te whakaata; ko reira ia he kanohi, he kanohi: inaianei e matau ana ahau, ko tetahi wahi anake; ko reira ia ahau mohio ai me ahau e mohiotia nei. Na, tenei te mau nei te whakapono, te tumanako, te aroha, enei e toru; te mea nui rawa ia o enei, ko te aroha.

Te Rongo Pai. Ruka xviii. 31.

A KA mau a Ihu ki te tekau ma rua, ka mea ki a ratou, Na, e haere ana tenei tatou ki Hiruharama, a ka rite katoa nga mea i tuhituhia e nga poropiti mo te Tama a te tangata. Ka tukua hoki ia ki nga tauwiri, ka tawai, ka whakatupuria kinotia, ka tuwhaina: a, ka oti ia te whiu, ka whakamatea: a, i te toru o nga ra, ka ara. A kihai ratou i matan ki tetahi o enei mea: a he mea huna ki a ratou tenei kupu, kihai hoki ratou i mohio ki nga mea i korerotia. A, i a ia e whakatata ana ki Heriko, e noho ana tetahi matapo i te taha o te huarahi ki te tono mea mana: a, tana rongonga i te mano e haere atu ana, ka ui atu, He aha tenei? Ka mea ratou ki a ia, Ko Ihu o Nahareta e haere atu ana. Katahi ia ka karanga, ka mea, E Ihu, e te Tama a Rawiri, kia aroha mai ki a au. Na, ka riria ia e te hunga i haere i mua, kia noho puku: heoi rahi noa ake tana karanga, E te Tama a Rawiri, kia aroha ki a au. Na, ka tu a Ihu, ka mea kia arahina mai ia ki a ia: ano ka tata, ka ui atu ki a ia, ka mea, Kia ahatia koe e ahau?

Ka mea ia, E te Ariki, kia titiro ahanu. Ka mea a Ihu ki a ia, Titiro: na tou whakapono koe i whakaaora. A titiro tonu ake ia, a aru ana i a ia, me te whakakororia i te Atua: a, te kitenga o te iwi katoa, ka whakamoemiti ki te Atua.

TE RA TUATAHI O RENETI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, kahore e kinongia e koe tetahi mea i hanga e koe; e murua ana hoki e koe nga hara o te hunga katoa e ripeneta ana; Hanga he ngakau hou, he ngakau ripeneta, ki roto i a matou, kia tangi tika ai matou mo o matou hara, kia whakina ai o matou mea whakapouri, a kia tino murua o matou hara e koe, e te Atua tohu; ko Ihu Karaiti hoki te matou Ariki. *Amine.*

¶ *Me korero tenei Inoi i nga ra katoa o Reneti i muri iho i te Inoi o taua ra ake.*

Mo te Tuhituhi. Hoere ii. 12.

NA, tauri inai ano hoki aianei, e ai ta Ihowa, o koutou ngakau katoa i runga ano i te noho puku, i te tangi, i te aue: haea ano hoki o koutou ngakau, hanga o koutou kakahu, a tauri mai ki a Ihowa, ki to koutou Atua, he aroha hoki tana, he mahi tohu, e puhoi ana ki te riri, he nui tona atawhai, e ripeneta ana hoki ki te kino. Ko wai e waho ana me kahore ia e tauri, e ripeneta, a ka mahi. Ie manaakitanga i muri i a ia, ara, he whakahere totokore, he ringihanga ma Ihowa ma to koutou Atua? Whakatangihia te tetera ki Hiona, whakatapua he noho-puku, karangatia he huihuinga nui. Whakaminea mai te iwi; whakatapua te whakamineanga; whakaramemenetia mai nga kaumatua; whakaminea mai nga tamarii ratou ko nga mea ngote u: kia puta mai te tane marena hou i roto i tona ruma, te wahine marena hou ano hoki i roto i tona whare moenga. Kia tangi nga tohunga, nga minita o Ihowa, i te takiwa o te whakama-hau, o te aata, me ta ratou ki atu ano, Tohunga, e Ihowa, to iwi, kua ano hoki to kainga tupu e tukua ki te inga kino, ara, ko nga tauwi hei rangatira mo ratou: kia kororotia hei aha i roto i nga iwi, Keihea to ratou Atua!

Te Rongo Pai. Matiu vi. 16.

A KA noho puku koutou, kei rite ki te hunga tini-hanga, kua e whakapoururu te kanohi; e whakaa-hua ke ana hoki ratou i o ratou kanohi, kia kitea ai e nga tangata e noho puku ana ratou. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ka riro to ratou utu i a ratou. Engari ka noho puku koe, kaukauria tou upoko, horoia hoki tou kanohi; kei kitea koe e nga tangata e noho puku ana, erangi e tou Matua i te wahi ngaro; a ko tou Matua, e kite nei i te wahi ngaro, mana koe e utu nui. Kua e purangatia he taonga ma koutou ki te whenua, ki te wahi e whakakinongia ana e te huhu, e te waikura, ki te wahi hoki e keru mai ai nga tahae, tahae ai. Erangi purangatia ma koutou he taonga ki te rangi, ki te wahi e kore ai e whakakino te huhu, te waikura, ki te wahi hoki e kore ai e keru nga tahae, tahae ai: ko te wahi hoki i o koutou taonga, ko reira ano hoki o koutou ngakau.

TE RA TAPU TUATAHI O RENETI.

Te Inoi.

E TE Ariki, i noho puku koe mo matou i nga ra e wha tekau, i nga po e wha tekau; Whakakahangia matou ki te pehi i o matou hiahia, kia mate ai o matou kikikiko i te Wairua: a, ka tokoake koe i roto i o matou ngakau, meinga matou kia anga atu i runga i te tika, i te tapu; kia whakakororotia ai koe. Tena koe te ora na, te kingi tahi na, i te Matua, i te Wairua Tapu, ko ahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhituhi. 2 Koriniti vi. 1.

NA, tenei matou, ona hoa mahi, te whakahau nei i a koutou, kia kua e hua-kore te rironga o te aroha na o te Atua i a koutou. (E mea ana hoki ia, No te wa manakohanga atu i whakarongo ai ahanu ki a koe, a awhinatia ana koe e ahanu i te ra o te whakaoranga nana, tenei te wa manakohanga mai; nana, tenei te ra o te whakaoranga.) E kore ano e hoatu e matou tetahi take whakahe, ahakoa he aha, he aha, kei whakahengia te mahi minita: engari i nga mea katoa e whakakite ana i a matou, he minita matou na te Atua, i runga i te hua o te manawanui, i nga tukinotanga, i nga aitia, i

nga rarunga, i nga whiunga, i nga whare herehere, i nga ngangaretanga, i nga mauuitanga, i nga mataaratanga, i nga nohoanga pukutanga; i runga i te kino kore, i te matauranga, i te manawanui, i te ngakau ngawari, i te Wairua Tapu, i te aroha tinihanga-kore, i runga i te kupu o te pono, i te kaha o te Atua, me nga mea whawhai ano o te tika ki matau ki mau, i runga i te kororia, i te honore-kore, i te kupu kino, i te kupu pai; me te mea he hunga tinihanga, a he hunga pono ano; me te mea kahore e mohiotia, a e mohiotia nuitia ana; me te mea ka mate, heoi tenei ano o te ora nei; me te mea e pakia ana, heoi kahore e whakamatea; me te mea e pouri ana, heoi e hari tonu ana; me te mea e rawakore ana, heoi e mea ana i te tokomaha kia whai taonga; me te mea kahore a matou aha, a kei a matou nei nga mea katoa.

Te Rongo Pai. Matiu iv. 1.

ME i reira ka arahina a Ihu e te Wairua ki te koraha, kia whakamatautauria e te reuera. Ano ka wha tekau nga ra, ka wha tekau nga po i noho puku ai, muri iho ka hiakai. Na, ka tae mai te kai whakamatautau ki a ia, ka mea, Ki te mea ko koe te Tama a te Atua, kiia iho kia meinga enei kohatu hei taro. Na, ka whakahokia atu e ia, a ka mea, Kua oti te tuhituhi, E kore e ora te tangata ki te taro kau, engari ki nga kupu katoa e puta mai ana i te mangai o te Atua. Me i reira ka kawea reuera i a ia ki te pa tapu, a whakaturia ana ia ki runga ki te keokeonga o te temepara, a ka mea ki a ia, Ki te mea ko koe te Tama a te Atua, rere atu ki raro: kua oti hoki te tuhituhi, Ka korerotia iho koe e ia ki ana anahera; ma ratou koe e hiki ake ki o ratou ringaringa, kei tutuki tou waewae ki te kohatu. Mea atu ana a Ihu ki a ia, Ka oti ano hoki te tuhituhi, Kua e whakamatautau ki te Ariki, ki tou Atua. Ka kawea ano hoki te reuera i a ia ki runga ki tetahi maunga tiketike rawa, a whakakitea katoatia ana ki a ia nga rangatiratanga o te ao, me te kororia o ana mea; a mea mai ana ki a ia, Ko anei mea katoa e boatu e ahau ki a koe, ki te tapapa iho koe, ki te koropiko mai ki a au. Na, ka mea a Ihu ki a ia, Haere atu, e Hatana; kua oti hoki te tuhituhi, Me koropiko koe ki te Ariki, ki tou Atua; me mahi ano ki a ia anake. Na, ka mahue ia i te reuera, a ka haere mai nga anahera, ka mahi mea mana.

TE RA TAPU TUARUA O RENETI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, e kite iho ana koe kahore o matou wahi e kaha ai matou: Tiakina o matou tinana hei pangia e te mate, me o matou wairua hei poke i te whakaaro kino; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhi. 1 Tēharonika iv. 1.

HEOI, e aku teina, he mea tenei na matou, he whakabau ki a koutou i roto i te Ariki i a Ihu, kua riro atu na hoki ta matou i a koutou, ara te tikanga mo ta koutou haere mo ta koutou whakamanawareka atu ki te Atua, na, kia tino hira rawa tera a koutou. E inatau ana hoki koutou ki nga tikanga i whakatakotoria atu e matou ki a koutou i roto i te Ariki, i a Ihu. Ko ta te Atua hoki tenei e pai ai, ko to koutou whakatapunga, kia mawehe atu koutou i te puremu: kia matau koutou katoa ki tona tinana, ki tona tinana, kia mau i runga i te tapu i te honore; kua i runga i te toronga atu o te hiahia, kei rite ki nga tauwi kahore nei e matan ki te Atua: kia kua tetahi e tinihanga, e whakapati ki tona teina i tetahi mea; no te mea ko te Ariki te kai rapu utu mo era mahi katoa, ko ta matou hoki ia i korero ai i mua, i whakaatu atu ai ki a koutou. Kihai hoki tatou i karangatia e te Atua ki te poke, engari ki te tapu. Na, te tangata e whakorekore ana, ehara tana i te whakorekore ki te tangata, engari ki te Atua, nana nei i homai tona Wairua Tapu ki a tatou.

Te Rongo Pai. Matiu xv. 21.

KA haere atu a Ihu i reira, ka anga atu ki nga wahi o Taira o Hairona. Na, ko te haerenga mai i ana wahi o tetahi wahine, he Kanaani, ka karanga ki a ia, ka mea, E te Ariki, e te Tama a Rawiri, kia aroha mai ki a au; ko taku tamahine e ngaua kinotia ana e te reuera. A kahore ana kupu i whakahoki atu ai ki a ia. Na, ka haere mai ana akonga, ka ki atu ki a ia, ka mea, Tonoa kia haere; e karanga mai ana hoki i muri i a tatou. Oira ka whakahokia atu e ia, a ka mea, Heoi nga mea i tonoa mai ai ahau, ko nga hipi ngaro o te whare o

Iharaira. A ka haere mai tera, ka koropiko ki a ia, ka mea, E te Arika, kia puta tou whakaaro ki a au. Na, ka whakahokia atu e ia, a ka mea, Ehara i te tika kia tangohia te taro a nga tamariki, kia maka ma nga kuri. A ka mea tera, Ae ra, e te Arika: ahakoa ra e kai ana nga kuri i nga kongakonga e ngahoro iho ana i te tepara e o ratou rangatira. Katahi ka whakahokia atu e Ihu, a ka mea ki a ia, E tai, nui atu tou whakapono: waiho ano i tau i pai ai. A ora ake tana tamahine i taua wa pu ano.

TE RA TAPU TUATORU O RENETI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, titiro mai ki nga hiahia o o pononga, toforo mai hoki tou ringa matau, e te Nui rawa, hei arai atu i o matou hoa riri katoa; ko Ihu Karaiti hoki to matou Arika. *Amine.*

Te Tuhituhi. Epeha v. 1.

NA, kia rite ta koutou ki ta te Atua, kia pera ano me nga tamariki e arohaina ana; haere hoki i runga i te aroha, kia pera ano me te Karaiti i aroha ki a tatou, a homai ana i a ia ano mo tatou, hei whakahere, hei putunga tapu ki te Atua, hei kakara pai. Te puremu ia, me nga mahi poke katoa, me te apo, kaa eua e whakahuatia i roto i a koutou, kia rite ki ta te hunga tapu tikanga; kaa ano hoki te mea whakama, te korero wairangi, te korero maminga, kahore nei i tika, erangi ia te whakawhetai. E matau ana hoki koutou ki tenei, e kore tetahi tangata puremu, poke ranei, apo ranei, he kai karakia nei hoki ia ki te whakapakoko, e whai wahi ki te rangatiratanga o te Karaiti, ara o te Atua. Kai tinihangatia koutou e te tangata ki nga kupu tekateka noa: na enei mea hoki te riri a te Atua e puta nei ki nga tamariki a te tutu. Na, kana koutou e uru ki ta ratou. He pouri hoki koutou i mua, tena ko tenei he marama koutou i roto i te Arika: kia rite to koutou haere ki to nga tamariki o te marama: (kei runga hoki te hua o te Wairua i te pai katoa, i te tika, i te pono;) me whakama-tautau ano e koutou ta te Arika e pai ai. Kei uru ano hoki ki nga mahi hua kore o te pouri, engari ano whakahengia iho. He mea whakama hoki to whakahua kau i

nga mea ngaro e meinga nei e ratou. Na, nga mea katoa e whakahengia ana, ma te maramatanga e whakahakite: he maramatanga hoki nga mea katoa e whakahakite ana. Koia hoki tana kupu nei, Maranga, e tenei e moe nei, ara ake i te mate, a ma te Karaiti koe e whakamarama.

Te Rongo Pai. Ruka xi. 14.

NA, e pei rewera ana a Ihu, he wahangu ano hoki ia. A, te putanga mai o te rewera ki waho, ka korero te wahangu; a miharo ana te mano. Na, ka mea etahi o ratou, Na te rangatira o nga rewera, na Perehepura, tana peinga rewera. Na, ka whakamatautau etahi, ka mea ki tetahi tohu i a ia i te rangi. Otiia matau ia ki a ratou whakaaro, a ka mea ki a ratou, Ki te tahuri iho tetahi rangatiratanga ki a ia ano, ka kore; a ki te tahuri tetahi whare ki tetahi whare, ka hinga. A ki te tahuri iho a Hiatana ki a ia ano, me pehea e tu ai tona rangatiratanga? e mea na hoki koutou, na Perehepura taku peinga rewera. Na, ki te mea na Perehepura taku peinga rewera, na wai te peinga a a koutou tamariki? mo konei hei kai whakabe ratou mo koutou. Tena ki te mea na te ringaringa o te Atua taku peinga rewera, ina, kua tae noa mai te rangatiratanga o te Atua ki a koutou. I te mea ka tiakina tona whare e te tangata kaha, he patu nei tana, ka ata takoto ona taonga: otira ki te puta mai tetahi e kaha atu ana i a ia, a ka hinga tera, na, ka tangohia ana patu i whakamanawa atu ai ia, ka tuwha-tuwha ona taonga. Te tangata ehara i te hoa noku, he hoa riri ia ki a au: te tangata kahore e kohikohi tahi mana, e titaritari ana. Ka puta mai te wairua poke i roto i te tangata, ka haereere ia ra nga wahi wai kore rapu okiokinga ai; a, te kitea, ka mea ia, Ka hoki atu ahau ki toku whare i puta mai ai ahau. A, te taenga atu, rokohanga atu kua oti te puruma, te whakapaipai. Na, ka haere ia, ka tango i etahi atu wairua tokowhitu, he kino atu i a ia ano; a tomo atu ana, noho ana i reira: a, kino atu i te timatanga te whakamutunga o taua tangata. A i a ia e korero ana i enei mea ka karanga ake tetahi wahine i roto i te mano, ka mea ki a ia, Koa tonu te kopu i kawea ai koe, me nga u i ngotea e koe. Ano ra hoki ko ia, Engari, koa tonu te hunga e whakarongo ana ki te kupu a te Atua, a e mahi ana.

TE RA TAPU TUAWHA O RENETI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, he mea tika kia whiua matou mo a matou mahi kino, otiia kia aroha mai koe, tohungia hoki matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, to matou Kai whakaora. *Amine.*

Te Tuhituhi. Karatia iv. 21.

KI mai ki a au, e te hunga e hiahia ana kia noho i raro i te ture, kahore ianei koutou e rongu ki ta te ture! Kua oti hoki te tuhituhi, tokorua nga tamariki a Aperahama, kotahi na te pononga, kotahi na te wahine rangatira. Ta te pononga, no te kikokiko tona whanautanga; a, ta te wahine rangatira, he mea korero mai i mua. Na, he mea whakarite ana mea: ko nga kawenata e rua hoki enei; kotahi ko maunga Hina, a whanau ake ana he taurekareka, ko Akara tenei. Ko tenei Akara hoki, ko maunga Hina i Arapia, a e rite ana ki Hiruharama onianei, he pononga nei hoki ia, ratou ko ana tamariki. Tena ko Hiruharama i runga, he mea here kore, ko te whaea ia o tatou katoa. Kua oti hoki te tuhituhi, Kia hari, e te pakoko kahore nei e whanau; hamama, karanga, e te mea kahore nei kia whakamamae; he tini hoki nga tamariki a te mea mahue i a te mea whai tane. Na tatou nei, e aku teina, e rite ana ki a Ihaka, he tamariki na te kupu whakaari. A, e rite ana ano ki to mua, tena no te kikokiko nei tona whanautanga, whakatoia ana ia te tamaiti no te Wairua nei tona; e pera ana ano inaianei. Heoi e pehea ana ta te Karaipiture? Pea atu te wahine pononga raua ko tana tama: e kore hoki te tama a te wahine pononga raua ko te tama a te wahine rangatira e whiwhi ta ki te taonga. Na, eharu tatou, e aku teina, i te tamariki na te wahine pononga engari na te wahine rangatira.

Te Rongo Pai. Hoani vi. 1.

MURI iho i anei mea ka whiti atu a Ihu i te moana Kariri, ara, i to Taipiria. A he tini nga tangata aru i a ia, i kite hoki ratou i ana merekara i mea ai ki nga turoro. Na, ka haere atu a Ihu ki runga ki a

maunga, a noho ana i reira ratou ko ana akonga. **A** kua tata te Kapenga, te hakari a nga Hurai. Na, te marangatanga ake o nga kanohi o Ihu, ka kite i te tini o te tangata e haere mai ana ki a ia; ka mea ia ki a Piripi, Ko hea tatou hoko ai i tetahi taro, kia kai ai enei? I penei ai tana ki hei whakamatau mona; i mohio hoki ia ki tana e mea ai. Ka mea a Piripi ki a ia, E kore e ranea ma ratou nga taro o nga pene e rua rau, e kore e niro tetahi wahii iti i tenei, i tenei, o ratou. Ka mea tetahi o ana akonga ki a ia, a Anaru, teina o Haimona Pita, He tamaiti tenei, e rima ana taro pare, e rua ika kanohi; heoi hei aha enei ma tenei ope nui? Na, ka mea a Ihu, Meinga nga tangata kia noho. He nui hoki te tarutaru i taua wahii. Na, noho ana nga tangata ki raro, te tokomaha, me te mea e rima nga mano. Na, ka mau a Ihu ki nga taro; a ka mutu te whakawhetai, ka tuwha atu ki nga akonga, a na nga akonga ki te hunga i noho ra; me nga ika ano hoki, ta ratou i pai ai. Ano ka makona ratou, ka mea ia ki ana akonga, Kohikohia nga toenga o nga whatiwhatinga, kei maumauria tetahi wahii. Na, kohikohia ana e ratou, a whakakia ana nga kete tekau ma rua ki nga whatiwhatinga o nga taro pare e rima, ki nga toenga a nga tangata i kai ra. A, te kitenga o ana tangata i te merekara i meatia e Ihu, ka mea ratou, Ko ia ano tenei te poropiti e haere mai ana ki te ao.

TE RA TAPU TUARIMA O RENETI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, kia aroha mai koe, titiro mai hoki ki to iwi; arahina, tiakina tonutia o matou tinana, o matou wairua, he nui nei hoki tou atawhai, ko Ihu Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Hipera ix. 11.

HEOI, te taenga mai o te Karaiti hei tohunga nui mo nga mea pai e whai mai ana i muri, he nui atu ano hoki, he tino tika, te tapenakara, eharu i te mea hanga na te ringaringa, ara, eharu i te mea no tenei hanganga: eharu ano hoki i te mea no nga koati nga toto, no nga

kua kau ranei, engari nona ake nga toto i haere atu a ia, kotahi tonu te haerenga, ki roto ki te wahi tino tapu, i te mea ka whiwhi ki tana mea hei hoko mo tatou, a ake tonu atu. Ki te mea hoki ma nga toto o nga pupu o nga koati, ma nga pungarehu ranei o te kua kau, he mea tauwhiwhi atu ki te hunga kua poke, ka tapu ai, ka ma ai, te kikokiko; tera atu to nga toto o te Karaiti nana nei ia i tapae atu ki te Atua, i runga i tate Wairua ora tonu, kahore hoki ona koha, ma tera e ma ai o koutou hinengaro i nga mahi mate, e mahi atu ai koutou ki te Atua ora? Mo konei ano ia i meinga ai hei Takawaenga mo te kawenata hou, kia mate ai ia hei utu ma nga he i raro i te kawenata tnatahi, kia riro ai i te hunga e karangatia ana te wahi tuturu i korerotia i mua.

Te Rongo Pai. Hoani viii. 46.

KA mea a Ihu, ko wai o koutou hei whakaatu, he hana toku? Ki te pono taku korero, he aha koutou te whakapono mai ai ki a au? E whakarongo ana te tangata a te Atua ki nga korero a te Atua: koia koutou te whakarongo ai, no te mea e hana koutou i te Atua. Na ka whakahokia atu e nga Hurai, ka mea ki a ia, Kahore koia i tika ta matou i mea ra, No Hamaria koe, a he rewera tou? Ka whakahokia mai e Ihu, Kahore e rewera; engari e whakahonore ana ahau i toku Matua ko koutou ia te whakahore ana i te honore moku. Kahore aku whai atu i te kororia moku: tera ano te kua whai, te kai whakatikatika. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ki te pupuri tetahi i taku kupu, e kore ia e kite i te mate, ake ake ake. Ka mea ano nga Hurai ki a ia, Katahi matou ka mohio he rewera tou. Kua mate a Aperahama ratou ko nga poropiti; a e mea ana koe, Ki te pupuri tetahi i taku kupu, e kore ia e pangia e te mate, ake ake ake. He nui oti koe i te matou matua i a Aperahama kua mate nei? kua mate ano hoki nga poropiti: ki tau, ko wai koe? Ka whakahokia mai e Ihu, Ki te whakahonore ahau i a au ano, he honore noa toku: ko toku Matua hei whakahonore i a au; ko ta koutou e mea nei, Ko ia to koutou Atua: he kahore koutou i matau ki a ia; ko ahau ia, e matau ana ki a ia: a, ki te mea ahau, E kore ahau e matau ki a ia he tangata teka ahau, he pena ano me koutou: otiia

matua ana ahau ki a ia, a e pupuri ana i tana kupu. a hoki to koutou matua, a Aperahama, mona ka kite i toku ra: i kite ia, a koe ake. Katahi ka mea nga Hurai ki a ia, Kahore ano i rima tekau noa o tau, a kua kite koe i a Aperahama? Ka mea a Ihu ki a ratou, He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Kahore ano a Aperahama kia whanau noa, ko au tenei. Na, ka mau ratou ki tetahi kohatu hei epa atu ki a ia: heoi huna ana a Ihu i a ia, puta mai ana i roto i te temepara na waenganui o ratou, a tika tonu atu.

TE RA TAPU I MUA O TE ARANGA.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, he nui no tou aroha ki te tangata i tonoa mai ai tau Tama, to matou Kai whakaora, a Ihu Karaiti, kia whakatangatatia, a, kia mate ki runga ki te ripeka, kia waiho ai tana whakaitinga ia i te tauria ki nga tangata katoa; Kia aroha mai koe, tukua mai hoki, kia rite matou ki a ia te manawanui, kia uru hoki ki tona aranga ake, ko Ihu Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhitahi. Piripai ii. 5.

KO tenei hei whakaaro ma koutou, ko tera i a Karaiti Ihu: i te ahua nei ia o te Atua, kihai i mea he aha tona rite ki te Atua te nui; heoi whakaititia ana ia e ia ano, kua mau ki te ahua o te pononga, kua meinga kia rite ki te tangata: a, ka kitea tona ahua e rite ana ki te tangata, ka whakapapaku iho ia i a ia ano, kua meinga kia ngohengohe, taea rawatia te mate, te mate nui o te ripeka. Na konei whakateiteitia ake ana ia e te Atua, a hoatu ana ki a ia he ingoa e nui atu ana i nga ingoa katoa; kia tuturi ano ki te ingoa o Ihu nga tui katoa, o nga mea i te rangi, o nga mea i te whenua, o nga mea i raro i te whenua; kia whakaae ano hoki nga aro katoa ko Ihu Karaiti te Ariki, hei whakakororia tangata mo te Atua Matua.

Te Rongo Pai. Matiu xxvii. 1.

KA takiri te ata, ka runanga nga tohunga nui katoa me nga kaumatua o te iwi mo Ihu kia whakamatea:

ano ka oti ia te here, ka arahina atu, a tukua atu ana ki a Ponotio Pirato, ki te kawana. A, te kitenga o Hura o te kai tuku i a ia, kua whakanaetia ia kia whakamatea, ka puta ke tona whakaaro, a whakahokia mai ana e ia nga hiriwa e toru tekau ki nga tohunga nui, ratou ko nga kaumatua, ka mea, Kua hara ahau i taku tukunga te toto hara-kore. A ka mea ratou, Hei aha ma matou mau tene e titiro. Na, maka iho e ia nga hiriwa ki te whare tapu, a puta atu ana ki waho, haere ana, tarona ana i a ia. Na, ka tango nga tohunga nui i nga hiriwa, ka mea, E kore e tika kia punga enei ki te takotoranga moni, he utu toto hoki. Na, ka runanga ratou, a hoko ana ki aua mea te mara o te kai hanga rihi, hei tamamanga mo nga manene. Na reira hoki i huaina ai tana mara, Ko te mara o te toto, a mohoa noa nei. Katahi ka rite ta Heremaia poropiti i korero ai, i mea ai, Tangahia ana e ratou nga hiriwa e toru tekau, te utu mo te tangata i whakaritea nei ona utu, i whakaritea nei nga utu e tahi o nga tamariki i Ihairaira; a hoatu ana me te mara o te kai hanga rihi; i pera ano me ta Arikiri whakarite mai ai ki a au. Heoi i te tu tera a Ihuii araro o te kawana: a ka ni te kawana ki a ia, ka mea, Ko koe ranei te Kingi o nga Hura? Ka mea atu a Ihuii ki a ia, Kua korerotia mai na e koe. A, ka whakapanu mai he he ki a ia e nga tohunga nui, ratou ko nga kaumatua, kihai ia i whakahoki kupu atu. Katahi ka mea a Pirato ki a ia, E kore koe e rongu i te tini o nga mea korerotia mai nei e ratou mou? Heoi kahore kia kotahi te kupu i whakahokia atu e ia ki a ia; tino mihamo te te kawana. Na, ko ta te kawana tikanga i tana haka, he tuku i tetahi herehere ki te iwi, i a ratou e pai ai. I reira ano i a ratou tetahi herehere ingoa nui, ko Parapa te ingoa. Ano ra ka mine mai ratou, ka mea a Pirato ki a ratou, Ko wai ta koutou e pai ai kia tukua atu ahau ki a koutou? ko Parapa, ko Ihuii ranei, e karangatia nei ko te Karaiti? I mahara hoki ia he hae no ratou i tukua ai ia. A, i a ia e noho ana i runga i te nohoana whakawa, ka tono tangata tana wahine ki a ia, ka mea mai, Kei ahatia e koe tana tangata tika: he mahara i nga mea i pa memoea mai ki a au inaianei, he mihi hoki mona. Otia i whakakia te mano e nga tohunga nui ratou ko nga kaumatua, kia inoia a Parapa, a

whakamatea a Ihuii. Na, ka whakahokia mai e te kawana, ka mea ia ki a ratou, Ko tehea o nga tokorua ta koutou e pai ai kia tukua atu e ahau ki a koutou? Ka mea ake ratou, Ko Parapa. Ka mea mai a Pirato ki a ratou, Me aha oti e ahau a Ihuii e karangatia nei ko te Karaiti? Ka mea ake ratou katoa ki a ia, Ripekatia. Na, ka mea mai e te kawana, He aha koia tana kino i mea ai? Heoi nui noa atu ta ratou hamama, ka mea, Ripekatia. A, te kitenga o Pirato kahore ia i whai wahi, engari ka nui atu te ngangau, ka mau ia ki te wai, ka horoi i ona ringaringa ki te araro o te mano, ka mea, Kahore ahau e whai hara ki te toto o tenei tangata tika: ma koutou tene e titiro. Na, ko te whakahokinga mai a te iwi katoa, ka mea, Hei runga ona toto i a matou, mea a matou tamariki. Na, ka tukua atu e ia a Parapa ki a ratou: a ka oti a Ihuii te whiu, ka tukua atu kia ripekatia. Katahi ka mauria a Ihuii e nga hoia o te kawana ki te whare whakawa, a whakaminea mai ana ki a ia te hapu katoa. Na, ka tangohia e ratou ona kakahu, a whakakakahuria ana ia ki te kakahu whero. Ano ka oti tetahi karanna tataramoa te whiri, ka potaea ki tona matenga, me te kakahu ki tona ringaringa matau: a ka tukua nga turi ki a ia, ka taunu ki a ia, ka mea, Tena koe, e te Kingi o nga Hura! A ka tuwhaina ia, ka mau ratou ki te kakahu, a patua iho tona matenga. Na, ka mutu ta ratou tauainga ki a ia, ka tangohia atu tana kakahu, a whakakakahuria atu ana ona ki a ia, a arahina ana kia ripekatia. A i a ratou e haere atu ana ki waho, ka kitea e ratou he tangata no Hairini, ko Haimona te ingoa: a euinga ana ia e ratou kia amo i tona ripeka. To ratou euinga atu ki te wahi e karangatia nei ko Korokota, e karangatia nei, ko te wahi angaanga, ka hoatu e ratou he winika ki a ia kia inumia, he mea whakananu ki te wahi a, tana whakamatauranga atu, kihai i pai ki te inu. A ka oti ia te ripeka, ka wehewehea ona kakahu, he mea maka ki te rota: i rite ai te kupu i korerotia e te poropiti, I wehewehea oku kakahu mo ratou, i maka rota hoki mo toku kakahu. Na, noho ana ratou ki te tiaki i a ia reira. A i whakanohoia ano e ratou ki runga ki tona matenga te mea i whakawakia ai ia, he mea tuituhi, KO TU TENEI, KO TE KINGI O NGA HURAI, NA, tokorua ano hoki nga tahae i ripekatia ngatahitia me ia,

TE MANEI I MUA AKE O TE ARANGA.

kotahi ki matau, kotahi ki mau. A ka kohukohu kia, ia te hunga e haere ana ra reira, me te oioi o ratou matenga, ka mea, Ko koe hei whakahoro i te whare tapu, hei hanga ano i nga ra e toru, whakaorangia koe e koe ano. Ki te mea ko koe te Tama a te Atua, heke iho i te ripeka. I pena ano hoki te tawai a nga tohunga nui, ratou ko nga Karaihi, ko nga kaumatua, i mea ratou, Ko era atu i whakaorangia e ia; te taera a ia ake te whakaoia e ia. Ki te mea ko ia te Kingi o Ihairaira, kia heke iho ia aianei i te ripeka, a ka whakapono matou ki a ia. I whakawhirinaki ia ki te Atua; mana ia e whakaora aianei ki te pai ki a ia: i mea hoki ia, Ko ahau te Tama a te Atua. Menga tahae ano hoki i ripekatia tahitia me ia, i pera ano hoki ta raua tawai ki a ia. Na, kua pouri a runga o te whenua katoa, no te ono o nga haora a taera noatia te iwa o nga haora. A ka tata ki te iwa o nga haora, ka karanga a Ihu, he nui te reo, ka mea, Eri, Eri, rama hapakatani? Ara, E toku Atua, e toku Atua, he aha koe i whakarere ai i a au? A, te rongonga o eiahi o te hunga e tu ana i reira, ka mea, E karanga ana te tangata nei ki a Iraia. Na, kua rere tetahi o ratou, kua mau ki te hantai, whakakiahi ana ki te winika, a whakanoaia ana ki runga ki te kakaho, whakainumia atu ana mana. Ka mea ehuru, Kati, kia kite tatou o haere mai ranei a Iraia ki te whakaora i a ia. Na, ka karangaua a Ihu, he nui te reo, a tuku atu ana i tona wairua. Na, te arai o te whare tapu kua pakaru, e rua nga wahi, e runga a puta noa ki raro; ru ana te whenua, pakaru ana nga kamaka; tuwhera noa hoki nga urupa; a he maha nga tinana i ara mai o te hunga tapu kua moe; a puta ake ana i nga urupa i muri iho o tona aranga mai, haere ana ki roto ki te pa tapu, he tokomaha hoki te hunga i kitea ai ratou. Na, te kitenga o te keneturio, me ona hoa tiaki i a Ihu, i te ru, me nga mea i meatia, nui atu to ratou wehi, ka mea, He pono, ko te Tama a te Atua tenei.

TE MANEI I MUA AKE O TE ARANGA

Mo te Tuhitahi. Ihiaia Ikiii. 1.

KO wai tenei e haere mai nei i Eroma, i Potora, e rawa nga kakahu te rongoa? tenei, he kororia rawa

TE MANEI I MUA AKE O TE ARANGA.

nei ona kakahu, e haere ana i runga i te nui o tona kaha? Ko au e korero atu nei i runga i te tika, ko te mea kaha ki te whakaora. He aha i whero ai ou kakahu? i rite ai ou weweru ki o te kai takahi i te takahanga waina? Na toku kotahi te takahanga waina i takahi, kahore hoki he tangata o te iwi hei hoa moku: takahia iho ratou e ahau, he riri naku; takatakahia ana ratou e ahau i a au e weriweri ana; pati ana o ratou toto ki oku weruweru, whakapokea iho e ahau toku kakahu katoa. Kei roto hoki i toku ngakau te ra o te rapu utu; kua tae mai ano hoki te tau o aku i hoko ai. Titiro rawa atu ahau, na, kahore he kai awhina, miharo ana ahau no te mea kahore he kai tantoko ake: na kua meatia e toku takakau he whakaorangia moku; toku weriweri, na tera ahau i tautoko ake. Ka takahia ano hoki e ahau nga iwi i a au e riri nei; i a au ano e weriweri ana ka whakahaunangitia ratou e ahau, ka riro ano i a au to ratou kaha ki raro ki te whenua. Ka whakahuatia e ahau nga mahi aroha a Ihowa, nga whakamoemiti ki a Ihowa, ka rite ki nga mea i homai e Ihowa ki a tatou, ki te nui hoki o te pai ki te whare o Ihairaira, i homai nei e ia ki a ratou; he mea i rite tonu ki ana mahi tohu tangata, ki te nui ano hoki o ana mahi aroha. I mea hoki ia, He pono, ko toku iwi ratou, he tamariki e kore e korero teka: na, kua meinga ia hei Kai whakaora mo ratou. I o ratou pouritanga-ngakau katoa i pouri ano ia, whakaorangia ake ana ratou e te anahera o tona aroaro; he aroha nona, he mahi tohu tangata, i hoko ai ia i a ratou; hikitia ana ratou e ia, whakahaeereera ana ratou e ia, i nga ra katoa o namata. Heoi whakakeke ana ratou, whakapouritia iho e ratou tona Wairua Tapu. Na, ka puta ke ia hei hoa riri mo ratou, kei te whawhai ano ia ki a ratou. Otia i mahara ano ia ki nga ra o mua, ki a Mohi, ki tona iwi, i mea ia, Kei hea te kai kawae mai o ratou, o te kai whangai ano o tana kahui, i te moana? kei hea te kai whakanoho o tona Wairua Tapu ki roto ki a ia? I arahi nei i a ratou, he meatanga na te ringa matau o Mohi, na tona takakau kororia, wahia ana e ia nga wai i to ratou aroaro, hei mea i tetahi ingoa mona e mau tonu ana. I arahi nei i a ratou i waenganui o te moana, ano he hoiho i te koraha, te hinga ratou? Kei te kararehe e haere ana ki raro ki te awaawa te rite, pera tonu ta te Wairua o

Ihowa meatanga i a ia kia okioki: pera tonu to arahanga i to iwi, i whai ingoa kororia ai koe. Titiro mai i runga i te rangi, matakia mai i runga i te nohoanga o te tapu, o tou kororia: kei hea tou ngakau nui, me to kaha, te ohoohonga o ou whekau, o o-mahi tohu ki a au? kua pehia iho ranei? He pono ko koe to matou papa, kahore nei hoki a Aperahama e mohio ki a matou, kahore ano hoki a Iharaira e mahara ki a matou: ko koe, e Ihowa, to matou papa, to matou kai hoko; nonamata tonu ingoa. Na te aha koe, e Ihowa, i mea ai i a mata, kia kotiti atu i o ara, whakapakeketia iho e koe o matou ngakau kia kaua e wehi ki a koe. Hoki mai, kia mahara ki o pononga, ki nga hapu o tou kainga puman. Hei nei te wahi i mau ai taua kainga ki te iwi o tou tapu: e takatakahia ana to wahi tapu e o matou hoa riri. Na matou: kihai koe i kingi ki a ratou i mua, kihai to ingoa i karangatia ki a ratou.

Te Rongo Pai. Maka xiv. 1.

NA, kia rua ake nga ra, ko te Kapenga, me te hakari o te taro rewena-kore: a ka rapu nga tohunga nui me nga Karaipi i tetahi tinihanga e mau ai ia, e whakamatea ai. I mea ano ratou, Kauaka i te hakari, kei nganau te iwi. A, i a ia i Petani, i te whare o Haimom repera, i a ia ano e noho ana, ka haere mai tetahi wahine me tetahi pouaka kohatu ki tonu i te hinu kakara, he tino nara, he mea utu nui; a wahia ana e ia te pouaka kohatu, ringihia ana ki tona matenga. A i whakatakari etahi i roto i a ratou, i mea, Hei aha tenei manuman o te hinu kakara? Maha atu hoki i nga pene e toru rau te utu, me i hokona tenei hinu, na, ka hoatu ki te hunga rawakore. Na, ka amuamu ratou ki a ia. Ka mea atu a Ihu, Kati ano u ana; he aha ta koutou e whakapawerawera i a ia? he mahi pai tana i mea nei ki a au. Kei a koutou tonu hoki te hunga rawakore i nga wa katoa, a hei atawhanga ratou ma koutou i nga wa e pai ai koutou: e kore ia ahau e noho tonu ki a koutou. Ke tana ake kua whakapaua mai e ia: kua whakaaro wawe ia kia whakawahia toku tinana mo te tanumanga. He pono taku e mea nei ki a koutou, Ko nga wahi o te a katoa e kauwhantia ai tenei rongo pai, ka korerotia ana

hoki ta tenei wahine i mea ai, hei whakamaharatanga ki a ia. Na, ka haere a Hura Ikariote, tetahi o te tekau marua, ki nga tohunga nui, ki te toku i a ia ki a ratou. Ano ka rongo ratou, ka hari, ka whakaae kia hoatu he moni mana. Na, ka rapu ia ki te wa pai e tukua ai ia. A, i te ra tuatahi o te taro rewena kore, i te wa e patua ai e ratou te Kapenga, ka mea ana akonga ki a ia, Ko hea koe pai ai kia hneere matou ki te taka, kia kai ai koe i te Kapenga? A tokorua ana akonga i tonoa e ia, ka mea ia ki a raua, Haere ki te pa, a ka tutaki ki a korua he tangata e mau ana i te kakahaka wai: haere i muri i a ia. A ka mea atu ki te tangata o te whare e tomo ai ia, E mea ana te Ati whaknako, Kei hea te ruma e kai ai matou koaku akonga i te Kapenga? A ka whakaaturia e ia ki a korua he ruma nui i runga, oti rawa te whariki, te whakapai: hei reira taka ai ma tatou. Na, haere ana ana akonga, a, te taenga atu ki te pa, ka kitea tana i korero ai ki a raua: a, taka ana e raua te Kapenga. Ano ka ahiahi, ka hneere atu ia me te tekau ma rua. I a ratou e noho ana, e kai ana, ka mea a Ihu, He pono taku e mea nei ki a koutou, Ko tetahi o koutou, kei toku taha nei e kai ana, mana ahau e toku atu. Na, ka pa te pouri ki a ratou, ka ki takitahi atu ki a ia, Ko ahau koia? metetahi atu, Ko ahau koia? Na, ka whakahokia mai e ia, ka mea ki a ratou, Ko tetahi o te tekau ma rua, ka toutou tahi nei maua ki te rihi. E haere ana te Tama a te tangata, e pera ana me te mea i tuihuhia mona: otiia aue, te mate mo te tangata e tukua ai te Tama a te tangata! he mea pai mo tana tangata me i kaua ia e whanau. A, i a ratou e kai ana, ka mau a Ihu ki te taro, a ka mutu te whakapai, ka whawhati, na, ka hoatu ki a ratou, ka mea, Tangohia, kainga: ko toku tinana tenei. Na, ka mau ia ki te kapa, a ka mutu te whakawhetai, ka hoatu ki a ratou: a ka inumia e ratou katoa. I mea ano ia ki a ratou, Ko oku toto enei, ko o te kawenata hou, e whakabekea ana mo te tini. He pono taku e mea nei ki a koutou, E kore ahau e inu i te hua o te waina a mua ake nei, kia taera ra ano taua ra e inumia houtia ai e ahau i te rangatiratanga o te Atua. Ano ka mutu ta ratou himene, ka haere atu ki maunga Oriwa. Katahi a Ihu ka mea ki a ratou, Ka he koutou katoa ki a au i tenei po: kua oti hoki te tuihuti, Ka patua e ahau te

hepara, a ka whakamararatia nga hipi. Otira muri iho i toku aranga mai, ka haere ahau ki mua i a koutou ki Kariri. Ka mea a Pita ki a ia, Ahakoa he te katoa, e kore ra ahan e he. Na, ka mea mai a Ihu ki a ia, He pono taku e mea atu nei ki a koe, Ko akunaei, i tenei pono, i te mea kahore ano kia rua noa nga tangihanga e te tikaokao, ka toru au whakakahoretanga ki a au. Kātahi ka tino nui rawa tana meatanga atu, Ahakoa kua takoto te tikanga kia mate tahi taue, e kore ahau e whakakahore ki a koe. I pera ano hoki te korero a ratou katoa. To ratou taenga atu ki te wahi, ko tona ingoa nei ko Kehemane : ka mea ia ki ana akonga, Hei konei koutou noho ai, kia inoi ahau. Na, ka mau ia ki a Pita, ratou ko Hemi, ko Hoani, a ka timata te koera te tuma-tatenga ; na, ka mea ia ki a ratou, Karapoti pu toku wairua i te pouri, tata pu ki te mate : hei konei koutou noho ai, kia mataara. Na, ka haere ia ki pahaki tata atu, ka takoto ki te whenua, ka inoi, me kahore e ahei kia pahemo atu tenei haora i a ia. A ka mea, E Apa, e Pa, ka taea e koe nga mea katoa ; tangohia atu tenei kapa i a au : otia kua e waiho i taku e pai ai, enguri tau. Na, ka haere mai ia, a rokohanga mai, e moe ana ratou, a ka mea ki a Pita, E Haimona, e moe ana koe? e kore e taea e koe te mataara kia kotahi haora? Ki mataara koutou, me te inoi, kei uru ki te whakamata- tauranga. E hihiko ana te wairua, ko te kikikiko ia e ngokore ana. Ka haere atu ano ia, ka inoi, ka whaka- hua i tana kupu ano. A, tona hokinga mai, rokohanga mai ano, e moe ana ratou, (i taimaha hoki o ratou kanohi), a kihai ratou i matau ki ta ratou e whakahoki atu ai ki a ia. Na, haere mai ana ano ia, ko te toru o nga haere- nga, a ka mea ki a ratou, Moe tonu, takoto marire : heoi ra, kua taea te haora ; na, ka tukua te Tama a te tangata ki nga ringaringa o te hunga hara. Maranga, ka haere tatou ; na, ka tata te kai tuku i a au. A korero kau ia, kua puta mai a Hura, tetahi o te tekau ma rua, a he tini nga tangata i a ia, me nga hoari, me nga patu, he me- tono mai na nga tohunga nui, na nga Karaipi, na nga kaumatua. Na, kua oti tetahi tohu te whakarite ki a ratou e tona kai tuku, i mea ia, Ko taku tangata e kihai ai, ko ia tera ; hopukina, kia mau te arahi atu. Na, tona taenga mai, tika tonu atu ki a ia, ka mea, E te Kai wha-

kaako, e te Kai whakaako ; a kihai ana i a ia. Na, ka pa o ratou ringaringa ki a ia, a hopukina ana ia. Na, ka unuhia he hoari e tetahi o te hunga e tu ana i reira, a huaa iho e ia te pononga o te tino tohunga a tapahia ana tona taringa. Na, ka ki mai a Ihu, ka mea ki a ratou, He tabae ahau, i haere mai ai koutou me nga hoari, me nga patu, ki te hopu i a au? I a koutou ahau ewhakaako ana i te temepara i tena ra, i tena ra, a kihai koutou i hopu i a au : otira kia rite nga Karaipiture. Na, whakarere ana ratou katoa i a ia, a oma ana. Na, ka arumia ia e tetahi taitamariki, heoi nei ona kakahu ko tetahi rinena ; a ka hopukina atu ia e nga taitama- riki : na, ka mahue i a ia te rinena, a oma tahanga ana i a ratou. Kātahi ka kawea a Ihu e ratou ki te tino tohunga : a kua huihui mai ki a ia nga tohunga nui katoa, me nga kaumatua, me nga Karaipi. A i aru mai a Pita i a ia i tawhiti, tae noa ki roto ki te whare o te tino tohunga : a noho tahi ana me nga kai mahi, paina- ina ai ki te taha o te ahi. Na, i rapu nga tohunga nui me te runanga katoa i te korero mo Ihu, e whakamatea ai ; heoi kihai i kitea. He tokomaha hoki nga kai wha- kapae teka mona, otia kihai i rite a ratou korero. Na, ka whakatika etahi, ka whakapae teka ki a ia, ka mea, i rongo matou ki a ia e mea ana, Maku e whakahore tenei whare tapu i hanga e te ringa, a kia toru nga ra ka hanga e ahau tetahi atu, ehara i te mea i hanga e te ringa. Heoi kihai nei ano hoki i rite a ratou korero. Na, ka whakatika te tino tohunga i waenganui, ka ui atu ki a Ihu, ka mea, Kahore au kupu? he aha ta enei e whakaatu nei mou? Heoi kihai i kuihi, kahore he kupu i whakahokia mai e ia. Ka ui atu ano te tino tohunga ki a ia, ka mea ki a ia, Ko koe ranei a te Karaiti, te Tama Ana e whakapaingia nei? Ka mea mai a Ihu ki a ia, Ko ahau ano ia : a tera koutou e kite i te Tama a te tangata e noho ana i te ringa matau o te kaha, e haere mai ana i roto i nga kapua o te rangi. Kātahi ka haehae te tino tohunga i ona kakahu, ka mea, Hei sha atu ma tatou nga kai whakaatu? Kua rongo koutou ki te kohukohunga : e pehea ana a koutou whakaaro? Na, ka whakane ratou katoa ka tika kia mate. Kātahi ka anga etahi ka tuwha ki a ia, ka are⁴ i tona kanohi, ka kuru i a ia, ka mea ki a ia, Poropiti mai : i pahiata ano

hoki ia e nga pononga. A i a Pita i te whare i raro, ka haere mai tetahi o nga kotiro a te tino tohunga: a, tonu, kitenga i a Pita e painaina ana, ka titiro atu ki a ia, ka mea, I a Ihu o Nahareta ano hoki koe. Na, ka whakakahore ia, ka mea, E kore ahau e matau, e kore ano hoki e mahara ki tau korero. Haere ana ia ki te whakamahau; a ka tangi te tikaokao. A ka kite ano te kotiro i a ia, ka anga ka korero ki te hunga e tu tata ana, no ratou hoki tenei. Na, ka whakakahore ano ia. A, munu tata iho, ka korero atu ano ki a Pita te hunga e tu tata ana, He pono, no ratou koe; no Kariri hoki koe, e rite na hoki tou reo. Katahi ia ka timata te kanga, te oati, E kore ahau e matau ki tena tangata e korero na koutou. Na, kua tuarua te tangihanga o te tikaokao. A ka mahara a Pita ki te kupu i korero ai a Ihu ki a ia, E kore e tuarua nga tangihanga o te tikaokao, ka toru au whakakahoretanga ki a au. A ka whakaaro ia iho e ia, na, ka tangi.

TE TUREI I MUA AKE O TE ARANGA.

Mo te Tuhituhi. Ihaia 1. 5.

KUA oti te whakatuwhera e te Ariki, e Ihowa, toku taringa, kihai hoki ahau i tutu, kihai hoki whakamuri. Tukua atu ana e ahau toku tuara ki nga kai whiu, oki paparinga hoki ki nga kai hutihuti; ko toku kanohi, kihai i huna atu, kei whakama, kei tuwhaina. No te mea ka tapiritia mai a muri i a au e te Ariki, e Ihowa; koia ahau te whakama ai; koia i waiho ai e ahau toku kanohi hei kiripaka; e mohio ana ano ahau, e kore ahau e whakama. E tata ana te kai whakatikatika moku, ka wai hei whawhai ki a au? kia tu ngatahi tana: ko wai hei whakawa moku? kia tata mai ki a au. Nana, ko te Ariki, ko Ihowa, hei awhina moku; ko wai hei whakawe i a au? Nana, ka tawhitotia katoatia ratou, ano he kakahu; ka pau ratou i te purehurehu. Ko wai o koutou e wehi ana i a Ihowa, e whakarongo ana ki te reo o tana pononga, e haere ana i roto i te pouri, kahore hoki he whakamarama? Kia okioki atu ia ki te ingoa e Ihowa, kia tanpuhipuhi atu hoki ki tona Atua. Nana, e koutou katoa e tahu ana i te ahi, e whitiki ana i a

koutou ki nga mumura; haere i te maramatanga o ta koutou ahi, i nga mumura hoki i whakangaihaia ra e koutou. Tenei ta toku ringa mo koutou, ka takoto iho koutou me te tangi aro.

Te Rongo Pai. Maka xv. 1.

A MEA kau ake te ata, ka runanga nga tohunga nui, nga kaumatua, nga Karaipi, me te runanga katoa, a, ka oti a Ihu te here, ka arahina atu, a tukua atu ana ki a Pirato. A ka ui atu a Pirato ki a ia, ko koe ranei te Kingi o nga Hurai? A ka whakahokia mai e ia, ka mea ki a ia, Kua korerotia mai na e koe. A he maha nga mea i whakawakia ai ia e nga tohunga nui. Ka ui atu ano a Pirato ki a ia, ka mea, Kahore au kupu hei whakahokia mai? na, te tini o nga kupu e korero nei ratou mou. Heoi kahore a Ihu kupu; no ka miharo a Pirato. Na, kotahi te herehere e tukua ana ki a ratou i te hakari, ta ratou e inoi ai. Na, i reira tetahi tangata ko Parapa te ingoa, e here tahi ana me ano hoa tutu, he hunga i patu tangata i te ngangaretanga. Na, ka karanga te mano, ka anga ka tono kia meatia e ia tana i mea ai ki a ratou i mua. Na, ka whakahokia mai e Pirato ki a ratou, ka mea, E pai ana ranei koutou kia tukua e ahau ki a koutou te Kingi o nga Hurai? I mahara hoki ia, he hae i tukua ai ia e nga tohunga nui. Na, ka whakahihiri nga tohunga nui i te mano, engari ko Parapa kia tukua ki a ratou. A ka whakahokia mai ano e Pirato, ka mea ki a ratou, He aha oti ta koutou e pai ai kia meatia e ahau ki tenei, e meinga nei e koutou ko te Kingi o nga Hurai? Ka karanga ano ratou, Ripekatia. Na, ka ki mai a Pirato ki a ratou, He aha koia tana kino i mea ai? Heoi nui noa atu ta ratou hamama, Ripekatia ia. Na, ka mea a Pirato kia whakamawaretatia te mano, a tukua ana e ia a Parapa ki a ratou, a ka oti a Ihu te whiu, ka tukua atu kia ripekatia. Na, ka arahina ia e nga hoia ki te marae, ara, ki te whare whakawa, a karangarangatia ana te hapu katoa. A ka whakakakahuria ia ki te kakahu papura, a ka oti tetahi karauna tataramoia te whiri, ka potaea ki a ia. Na, ka anga ratou ka oha atu ki a ia, Tena koe, e te Kingi o nga Hurai! A patua ana e ratou tona matenga ki te kakahu, tuwha ana ki a ia, a ka tukua nga turi ki

TE TUKEI I MUA AKE O TE ARANGA.

a ia, ka koropiko ki a ia. Ano ka mutu ta ratou taunu ki a ia, ka tangohia te kakahu papura, a whakakakahu ana ia ki ona ake kakahu, a arahina ana ia kia ripekatia. Na, ka meinga e ratou tetahi tangata e tika ana na reira, a Haimona no Hairini, kia amo i tona ripeka; i haere mai ia i nga whenua, ko te papa o Arehanera raua ko Rupuha. Na, ka arahina ia ki tetahi wahi ki Korokota, tona tikanga ina whakamaoritia, Ko te wahi angnanga. A hoatu ana ki a ia he waina, he mea whakananu ki te maira, kia inumia: otira kihai i tangohia e ia. Na, ka oti ia te ripeka, ka wehewehea ona kakahu, he mea maka ki te rota, kia kitea ai, ko te aha e riro i tetahi, i tetahi. Na, ko te toru ia o nga haora, a ka ripeka ratou i a ia. I tuhituhia ano hoki ki runga te mea i whakawakia ai ia, KOTE KINGI O NGAHURAI. A tokorua nga tahae i ripekatia ngatahitia me ia; tetahi ki matau, tetahi ki tona mau. Na, ka rite te Karapiture e mea nei, I taua ngatahitia ia me te hunga hara. A tawai ana ki a ia te hunga e haere ana i reira, me te oioi o ratou matenga, ka mea, Ha, ko koe hei whakahoro i te whare tapu, hei hanga ano i nga ra e toru, whakaoranga koe e koe ano, heke iho hoki te ripeka. Me nga tohunga nui ano hoki, ratou ko nga Karaihi, i tawai, i mea tetahi ki tetahi, Ko era atu whakaoranga e ia, te taea a ia ake te whakaora e ia. Te Karaiti, te Kingi o Ihairaira! kia heke iho i te ripeka, kia kite ai matou, kia whakapono ai. I tawai hoki ki a ia te hunga i ripekatia ngatahitia me ia. Ano ka taea te ono o nga haora, ka pouri a runga o te whenua katoa, taea noatia te iwa o nga haora. A i te iwa o nga haora, ka karanga a Ihu, he nui te reo, ka mea, Iroi, Iroi, rama hapakatani? ko te tikanga tenei ina whakamaoritia, E toku Atua, e toku Atua, he aha koe i whakarere ai i a au? A, w rongonga o etahi o te hunga e tu ana i reira, ka mea, Nana, e karanga ana ia ki a Iraia. Na, ka oma tetahi ka whakaki i tetahi hautai ki te winika, a whakanohia ana ki te kakaho, ka whakainu atu mana, ka mea, Ka kia kite tatou e haere mai ranei a Iraia ki te tangata ia ki raro. Na, he nui te reo i puaki i a Ihu, a hemo ake. Na, kua pakaru te arai o te whare tapu, e ruaru wahi, o runga a puta noa ki raro. A, te kitenga o

TE WENEREI I MUA AKE O TE ARANGA.

keneturio e tu ana, e anga mai ana ki a ia, i penei tana karanga, a ka hemo, ka mea ia, He pono, ko te Tama a te Atua tenei tangata.

TE WENEREI I MUA AKE O TE ARANGA.

Te Tuhituhi. Hiperu ix. 16.

KI te takoto hoki he oha-ki, me whakaatu mai te matenga o te tangata nana i whakatakoto. Kia mate hoki te tangata, katahi ka whai mana te oha-ki: kahore hoki e u, i te mea e ora ana te tangata nana i whakatakoto. Koia hoki te mahue ai te toto i te whakapunga o te kawenata tuatahi. I te mutunga hoki o te Mohi korero i nga tikanga katoa ki te iwi katoa, hei whakaritenga mo ta te ture, ka mau ia ki nga toto o nga kua kan, o nga koati, ki te wai, ki te huruhuru whero, ki te hihopa, a tauwhiwhia atu ana e ia te pukapuka, me te iwi katoa: me tana ki ano, Ko nga toto enei o te kawenata kua akona mai nei e te Atua ki a koutou. I tauwhiwhia ano hoki e ia ki nga toto, te tapenakara, me nga oko katoa mo te mahi minita. He torotoru ano hoki o nga mea katoa ka mahue atu i te ture i te purenga ki te toto; ki te kahore hoki te ringihanga toto, kahore he murunga hara. Koia i tika ai kia purea ki enei ngaritenga o nga mea i te rangi; ko nga tino mea ia o te rangi, ki nga patunga tapu e pai rawa atu ana i enei. Ehara hoki i te mea kua tomo a te Karaiti ki nga wahi tapu i hanga e te ringaringa, ki nga aha o nga tino wahi; engari ki te tino rangi pu ano, puta ai ki te aroaro o te Atua, hei mea i te pai mo tatou: ehara ano i te mea kia maha ana tapanga i a ia, kia pera me te tohunga nui e haere nei ki roto ki te wahi tino tapu i tenei tau, no etahi atu ano hoki nga toto; penei kia maha he mamaetanga mona, he mea timata i te hanganga ra ano o te ao: tana ko tenei, kotahi tonu tona whakakitenga mai i te mutunga o te ao, hei whakakahore i nga hara, i a ia ka meinga hei patunga tapu. Na, kua takoto nei te tikanga mo nga tangata kia kotahi tonu te matenga, a, muri iho i tenei, ko te whakaritenga whakawa; waihoki ko te Karaiti, kotahi tonu tona tapanga atu hei pikau i nga hara o te tini, a teua ake

ko te rua o ona whakakitenga mai, kahore ano he hara, hei whakaora i te hunga e tatari ana ki a ia.

Te Rongo Pai. Ruka xxii. 1.

NA, kua tata te hakari taro rewena kore, e karangatia nei ko te Kapenga. A ka rapu nga tohunga nei me nga Karaipi ki te pehea e whakamate ai ratou i a ia i mataku hoki ratou i te iwi. Na, ka tapoko a Hatana ki a Hura, ko tona ingoa nei ko Ikariote, ko ia nei tetahi e te tekau ma rua. A ka haere ia, ka korero ki nga tohunga nui, me nga rangatira hoia, ki te pehea e tukua aia ki a ratou. A ka hari ratou, ka whakaae ano hoki kia hoatu he moni ki a ia. Na, ka whakaae ia, a ka rapu i te wa pai e tukua aia ki a ratou, i te mea kahore he huihuinga tangata. Na, ka tae mai te ra o te taro rewena kore, i tika nei kia patua te Kapenga. Ka tonoa e ia a Pira raua ko Hoani, ka mea, Tikina, taka te Kapenga ma tatou, kia kai ai tatou. Na, ka mea raua ki a ia, Ko hea koe pai ai kia taka e maua? A ka mea ia ki a raua, Na, ka tonoa korua ki te pa, ka tutaki he tangata ki a korua e mau ana i te kahaka wai; e aru korua i a ia ki te whare e tomo ai ia. Ka mea atu ki te tangata i te whare, E mea ana te Kai whakanao ki a koe, Kei hea te ruma e kai ai matou, ko aku akonga i te Kapenga? A ka whakaaetia e ia kia korua he ruma nui i runga kua oti te whariki: me takaa korua ki reira. Na, haere ana, a rokohanga atu, rite tonu ki tana i korero ai ki a raua: a taka ana e raua te Kapenga. A, ka rite te haora, ka noho ia, ratou ko nga apotoro kotahi tekau ma rua. Na, ka mea ia ki a ratou, Na atu toku hiahia kia kai tahi tatou i tenei Kapenga, i te mea kahore ano ahau i mate noa: ko taku kupu hoki tenei ki a koutou, E kore ahau e kai i tenei a muri ake nei, ki tino rite ra ano i te rangatiratanga o te Atua. Na, ka mau ia ki te kapa, ka mutu te whakawhetahi, ka mea ia, Tangohia tenei, tuwhaina ma koutou: ko taku kupu hoki tenei ki a koutou, E kore ahau e inu i te hua o te wai, kia tae mai ra ano te rangatiratanga o te Atua. Na, ka mau ia ki te taro, ka mutu te whakawhetahi, ka whawhetai na, ka hoatu e ia ki a ratou, a ka mea, Ko toku tinana tenei e hoatu ana mo koutou: meinga tenei hei whakamata ratanga ki a au. I penetia ano hoki te kapa, i muri i te hapa, i mea ia, Ko tenei kapa te kawenata hou

runa i oku toto e ringihia ana mo koutou. Otira, tenei kai ahau nei, kei te tepara, te ringaringa o te kai tuku i a au. Na, e haere ana te Tama a te tangata, e pera ana me te mea i whakaritea: otira aue, te mate mo te tangata e tukua ai ia! Na, ka anga ratou, ka rapu ki aratou ano, ma wai o ratou tenei e mea. A he tautotahi ano ta ratou, ko wai o ratou e meinga te tangata nui. Na, ka mea ia ki a ratou, Ko nga kingi o nga tau-iwi hei whakatupu rangatira ki a ratou; a e huaina ana o ratou kai akiaki, He hunga atawhai. Otia kua koutou e pera: engari kia rite ki te muri rawa te mea nui o koutou: kia rite ano hoki te tino tangata ki te kai mahi. Ko wai hoki te mea nui, ko ia e noho ana ki te kai, ko te kai mahi ranei? ehara ranei te tangata e noho ana ki te kai? tenei raia ahau i roto i a koutou terite nei ki te kai mahi. Na, ko koutou te hunga i noho tahi tatou i oku whakamatautauranga. A ka whakarite ahau i te rangatiratanga mo koutou, ka pera ano me toku Matua i whakarite mai moku; kia kai ai, kia inu ai koutou ki taku tepara, i toku rangatiratanga, kia noho ai ano hoki ki runga ki nga torona, whakawa ainga iwi kotahi tekau ma rua o Ihairaira. Na, ka mea te Ariki, E Haimona, e Haimona, na, kua inoia koutou e Hatana kia tatari, ano he wici: otia kua inoi ahau moni, kei hemo tou whakapono: a ka tahiuri mai koe, whakakahangia ou teina. Na, ka mea tera ki a ia, E te Ariki, e pai ana ahau kia haere hei hoa moni ki te whare herehere, ki te mate ano hoki. Ano ra ko ia, Tenei taku kupu ki a koe, e Pita, e kore te tikaokao e tangi aiane, ka toru au whakakahoretanga i ton matauranga ki a au. I mea ano ia ki a ratou, I taku tononga i a koutou, a kahore a koutou peke moni, kahore he putea, kahore he hu, i kore ranei tetahi mea ma koutou? Ka mea ratou, Kahore. Ano ra ko ia ki a ratou, Tena ko tenei, ki te mea he peke moni to tetahi, mauria atu, me te putea ano hoki: me ia hoki kahore ana hoari, kia hokona tonu kakahu, ka hoko ai i tetahi. Ko taku kupu hoki tenei ki a koutou, Ko te tikanga tenei, kia rite ano hoki i a au te mea kua oti nei te tuihuhu, ara Kua huihuhia ia ki te hunga hara: he tutukitanga hoki to nga mea moku. Na, ka mea ratou, E te Ariki, na, e rua enei hoari. A ka mea ia ki a ratou, Kati ano. Na, ka

TE WENEREI I MUA AKE O TE ARANGA.

pura atu ia, ka haere ki maunga Oriwa, ko tana hanga hoki; me te aru ano ana akonga i a ia. A, te taenga ki tana wahi, ka mea ia ki a ratou, Me inoi kei uru koutou ki te whakamatautauranga. Na, ka mawehe atu ia i a ratou, kei to te taunga kamaka te mataratanga, a ka tukua ona turi, ka inoi, ka mea, E Pa, ki te pai koe, tungohia atu tenei kapa i a au: otira kauaka e waiho i taku i pai ai, engari i tau. Na, ka puta mai ki a ia tetahi anahera i te rangi, e whakakaha ana i a ia. A, usua tonu tana inoi, me te mea e oke ana: a ko toru kakawa, ano he tepe toto e turuturu iho ana ki te whenua. Na, ka ara ia i te inoi, a, te taenga atu ki ana akonga, rokohanga atu e moe ana ratou, he ngakau pouri hoki. Na, ko tana meatanga mui ki a ratou, He aha koutou ka moe ai? Whakatika ki te inoi, kei uru koutou ki te whakamatautauranga. A, i a ia e korero ana, na, ko te huihunga tangata, me tera hoki i karangatia nei ko Hura, ko ia hoki tetahi o te tekau ma rua, e haere ana i mua i a ratou, na, ka whakatata mai ia ki a Ihu, ki te kiihi i a ia. Ano ra ko Ihu ki a ia, E Hura, he kiihi tau hei tuku mo te Tama a te tangata? A, te kitenga o ona hoa i nga mea meake meatia, ka mea ratou ki a ia, E te Ariki, me patu ranei matou ki te hoari? Na, hua iho e tetahi o ratou te pononga a te tino tohunga tapahia ana tona taringa matau. Na, ka oho mai a Ihu, ka mea, Kati ra i tenei. A whakapakia ana tona taringa, na, kua ora ia. Katahi ka mea a Ihu ki nga tohunga nui, ki nga rangatira o te temepara, ki nga kaumatua, i haere atu ki a ia, He tahae ahau i haere mai ai koutou me nga hoari, me nga patu? I a au e noho ana i a koutou i te temepara, ia ra, ia ra, kihai i totoro mai o koutou ringa ki a au: otira no koutou tenei haora, ko te kahanga ano hoki o te pouri. Na, ka hopu ratou i a ia ka arahi atu, a kawea ana ia e ratou ki roto ki te whan o te tino tohunga. Ko Pita ia, i aru mai i tawhiti. Ano ka oti i a ratou he kapura te tahu ki waenga marena i a ratou e noho tahi ana, ka noho hoki a Pita i waenga nui o ratou. Na, ka kitea ia e tetahi kotiro, i a ia e noho ana i te kapura; a matatau tonu mai te titiro ki ia, ka mea, I a ia ano hoki tenei. Na, ka whakakaha ia ki a ia, ka mea, E ko, kahore ahau e mohio ki a ia. A, taro kau iho, ka kite tetahi atu i a ia, ka mea, No

TE TAIREI I MUA AKE O TE ARANGA.

mtou hoki koe. Na, ka mea a Pita, E mara, kahore. A, me te mea kotahi te haora ki te takiwa, ka tohe ano tetahi atu, ka mea, He pono ra hoki, i a ia ano hoki tenei: no Kariri hoki. A ka mea a Pita, E mara, e kore ahau e matau ki tau e mea. A i reira pu ano, i a ia e korero ana, ka tangi te tikaokao. Na, ka tahuri te Ariki, ka titiro ki a Pita. A ka mahara a Pita ki te kupu a te Ariki, ki tana meatanga ki a ia, E kore e tangi te tikaokao, ka toru au whakakahoretanga ki a au. Na, haere atu ana a Pita ki waho, a nui atu tana tangi. Na, ka taunu nga kai pupuri o Ihu ki a ia, ka whiu. A ka hipokina ia, ka pahiatia tona kanohi, ka ui atu ratou ki a ia, ka mea, Poropiti mai, na wai koe i papaki? A he maha era atu kupu kino i korero ai ratou ki a ia. Ano ka ao te ra, ka huihui nga kaumatua o te iwi, nga tohunga nui, me nga Karaihi, a arahina atu ana ia ki to ratou runanga, ka mea ratou, ko te Karaiti ranei koe? meinga mai ki a matou. Ano ra ko ia ki a ratou, Ki te korerotia atu e ahau ki a koutou, e kore koutou e whakapono: a ki te ui atu ahau, e kore koutou e whakahoki kupu mai ki a au, e kore ano koki e tuku i a au kia haere. Tenei ake ka noho te Tama a te tangata ki matou o te kaha o te Atua. Na, ka mea ratou katoa, Ko koe ranei te Tama a te Atua? Ano ra ko ia ki a ratou, Kua korerotia mai na e koutou ko ahau ia. Na, ka mea ratou, Hei aha ake he kai whakaatu ma tatou? kua rongo nei hoki tatou ake i ta tona mangai.

TE TAIREI I MUA AKE O TE ARANGA.

Te Tuhituhitanga. 1 Koriniti xi. 17.

NA, i a au e korero atu nei i tenei, kahore aku whakamoemiti, kahore hoki koutou e whakamine mai mo te pai, engari mo te kino. Te tuatahi, i a koutou ka whakamine mai ki roto ki te hahi, ka rongo ahau he wehewehenga kei roto i a koutou; a e whakaponohia ana ano e ahau tetahi wahi. He mea takoto rawa hoki tenei kia whai titorehanga koutou, kia kitea ai te hunga e paingia ana i roto i a koutou. Na, ka huihui mai koutou ki te wahi kotahi, ehara i te mea ki te kai i te hapa a te Ariki. I te mea hoki e kai ana, ko tana ake hapa

TE TAIREI I MUA AKE O TE ARANGA.

te tetahi, te tetahi e tango wawe ai: a e hiakai ana tetahi, e haurangi ana tetahi. Kahore koia o koutou whare e kai ai, e inu ai, koutou? e whakahawe ana ranei koutou ki te hahi a te Atua, a e mea ana kia whakama te hunga kahore nei a ratou mea? Kia pehea atu taku kupu ki a koutou? kia whakamoemiti atu ahau ki a koutou mo tenei mea? e kore ra ahan e whakamoemiti. Kua riro mai hoki i a au ta te Ariki, taku i tuku atu ra ki a koutou, ara, i Tangohia te taro e te Ariki, e Ihu, i taua po i tukua aia: a, ka mutu te whakawhetai, ka whatia e ia, na, ka mea ia, Tangohia, kainga; ko toku tinana tenei, ka whatiwhatia nei mo koutou: meinga tenei hei whakamaharatanga ki a au. Me te kapa ano hoki i te mutunga o te hapa, me taua mea ano, ko tenei kapa te kawenata hou i runga i oku toto: meinga tenei, i nga inumanga katontanga, hei whakamaharatanga ki a au. I nga wa katao hoki e kai ai koutou i tenei taro, e inu ai i tenei kapa, e whakakitea ana koutou te matenga o te Ariki, kia tae mai ra ano ia. Mo reira ki te kai he tetahi i tenei taro, ki te inu he i te kapa a te Ariki, ka whai hara ia i te tinana, i nga toto o te Ariki. Engari kia uiui te tangata ki a ia ano, ka kai ai i taua taro, ka inu ai i taua kapa. No te mea ki te kai he, ki te inu he tetahi, e kai ana, e inu ana i te whakawakanga mona, te whakaaro ko te tinana o te Ariki. Na kinei hoki he tokomaha i roto i a koutou e ngoikore ana, e mate ana, a he tokomaha kua moe. Me i whakawa hoki tatou i a tatou ano, kihai i whakatau te beki a tatou. Na, ka whakawakia, he mea whakaatu tatou na te Ariki, kei tukua ngatahitia tatou me te ao ki te he. Heoi, e aku teina, ka huihui koutou ki te kai, me tatari tetahi ki tetahi. A ki te hiakai tetahi tangata, hei roto i tona whare ia kai ai; kei ai to koutou huihuinga hei take whakawakanga. E ra atu mea hoki, maku e whakatika ina tae atu ahau.

Te Rongo Pai. Ruka xxiii. 1.

TATAHI ka whakatika to ratou huihui katao, a aha hina ana ia ki a Pirato. Na, ka anga ratou ka whakapa he ki a ia, ka mea, Kua mau i a matou tenei tangata e kukume ke ana i te iwi, e mea ana, kia kua e hoatu te takoha ki a Hiiha, e ki ana, he kingi ia, ko

TE TAIREI I MUA AKE O TE ARANGA

te Karaiti. Na, ka ui a Pirato ki a ia, ka mea, Ko koe ranei te kingi o nga Hurai? Ka whakahokia mai e ia ki a ia, ka mea, Kua korerotia mai na e koe. Na, ko te tangata atu a Pirato ki nga tohunga nui, ki nga mano, Kahore tetahi he o tenei tangata i mau i a au. A nui atu ta ratou tohe, ka mea, E whakahihiri ana ia i te iwi, e whakaako ana puta noa i Herora, no Kariri te timatanga, a taea noatia a kinei. A, te rongonga o Pirato ki Kariri, ka ui atu, No Kariri ranei tenei tangata? A ka rongoa ia no te rangatiratanga o Herora ia, ka tonoa ia ki a Herora, i Hiruharama hoki ia i aua ra. A, te kitenga o Herora i a Ihu, nui rawa tona hari: no ana hoki tona hiahia kia kite i a ia, he maha hoki nga mea i rangona e ia mona; i mea hoki ia kia kite i tetahi tohu e meinga ana e ia. Na, he maha nga kupu i ui ai ia ki a ia; heoi kahore kau he kupu i whakahokia mai e ia. Na, tu ana nga tohunga nui me nga Karaipe, a kaha rawa ta ratou whakapa he ki a ia. Na, whakakorekore ana ia e Herora ratou ko ona hoia, na, ka taunu ia, ka whakakakahu i a ia ki te kahu whakapaipai, a whakahokia atu ana ki a Pirato. I taua rangi ano ka houhia te rongoa a Pirato raua ko Herora: i mea hoki e manahara ana ki a raua. Na, ka karangatia e Pirato nga tohunga nui, nga rangatira, me te iwi ano, ka mea ia ki a ratou, Kua kawea mai nei e koutou tenei tangata ki a au, me te ki ano kei te kukume he ia i te iwi: a ka oti nei ia te uiui e ahan i to koutou aroaro, kihai i mau i a au tetahi he o tenei tangata i roto i nga mea i whakapangia nei e koutou ki a ia: kihai ano hoki a Herora: i tonoa hoki koutou e ahan ki a ia; a kahore nei ana mahi e tika ai kia mate ia. Na, maku e whui, ka tuku atu ai. (Kua takoto hoki te tikanga kia tukua atu tetahi ki a ratou i te hakari.) Na, ka panui ratou ki te karanga, ka mea, Whakamatea tenei, ko Parapa te tuku mai ki a matou: (ko tenei hoki i maku ki te whare herehere mo te nananga i nana ai ia i roto i te pa, mo te patu tangata.) Na, ka karanga mai ano a Pirato, he mea hoki nana kia tukua a Ihu. Heoi karanga ana ratou, mea ana, Ripekatia ia, ripekatia. Ka mea mai ano ia ki a ratou, ko te toru o nga matatanga, He aha ra te kino i meinga e tenei tangata? kahore ano i mau i a au tetahi he ona e mate ai: maku

TE TAIREI I MUA AKE O TE ARANGA.

ia e whiu, ka tuku atu ai. Heoi nui atu o ratou roo e te tohe mai, ka tono kia ripekatia ia. A riro rawa nga roo o ratou ko nga tohunga nui. Na, ka ki a Ratou kia waiho i ta ratou i tono ai. Na, tukua ana ki ratou te tangata i maka ki te whare herehere mo te nananga, mo te patu tangata, ta ratou hoki i tono ai; ko Ihu ia, i tukua ki to ratou hiabia. A, i a ratou e arahi ana i a ia, ka mau i a ratou a Haimona, tetahi tangata o Hairini, e haere mai ana i nga whenua, a whakatakotoria ana ki a ia te ripeka, kia amohia i muri i a Ihu. Na, he nui te huihuinga o te iwi i aru i a ia, me nga wahine hoki e tangi ana, e aue ana ki a ia. Na, ka tahuri a Ihu ki a ratou, ka mea, E nga tamahine e Hiruharama, kua aha e tangihia, engari me tangi ki a koutou, ki a koutou tamariki ano hoki. Tera hoki e puta mai nga ra e mea ai ratou, Koa tonu nga pakoko, me nga kopu kahore ano i whannu, me nga u kahore ano i ngotea. Ko reira timata ai ratou te mea ki nga maunga, Horo iho ki runga ki a matou: ki nga puke-puke hoki, Hipokina matou. Ki te meinga hoki enei mea e ratou ki te rakau kaimata, ka ahatia te rakau maroke? Na, tokorua ano hoki era, he hunga mahi kino, e arahina ngatahitia ana ratou kia whakamata. A, ka tae mai ratou ki te wahi e karangatia nei ko Angaanga, ka ripeka i a ia ki reira, me ana kai mahi kino, kotahi ki matou, kotahi ki mau. Na, ka mea a Ihu, E Pa, houhia te rongu ki a ratou: kahore hoki ratou e mahara ki ta ratou e mea nei. A wehewehea ana ona kakahu e ratou, he mea maka ki te rota. Me te tu ano te iwi matakikita ai. Na, ka whakahi mai ratou tahi ko nga rangatira, ka mea, Ko era atu i whakarangia e ia; mana ano ia e whakaora, ki te mea ko te Karaiti ia, ko ta te Atua i whiriwhiri ai. I taunū hoki nga hoia ki a ia, i haere mai me te kawae mai i te waka ki a ia, ka mea, Ki te mea ko koe te kingi o nga Hurai, mau koe e whakaora. A ka tūhūtūhia te tūhūtūhinga ki runga i a ia, no Kariki, no Roma, no Hipera nga reta, KO TE KINGI TENEI O NGA HURAI. I kohukohu ano ki a ia tetahi o nga kai mahi kino i iri i, i mea, Ki te mea ko koe te Karaiti, whakarangia koe, tōtōu hoki. Na, ka whakahokia mai e tetahi, ka riri ki a ia, ka mea, E kore ranei koe e matakū ki te Atua, ki

TE PARAIREI PAL.

tenei mate tahi nei hoki koe? Ka tika raia to taua: ka whiwhi hoki taua ki nga mea e tika mo a taua hanga: ko tenei ia, kahore ana mahi he. Na, ko taua meata nga mai ki a Ihu, E te Ariki, kia mahara koe ki a au ina haere mai koe i runga i tou rangatiratanga. Ano ra ko Ihu ki a ia, He pono taku e mea atu nei ki a koe, Ko aianei koe noho ai ki a au, ki parairaiha. Na, kua tata ki te ono o nga haora, a ka pouri a runga o te whenua katoa, a, te iwa ra ano o nga haora. I pouri ano te ra, i pakaru ano hoki te arai o te whare tapu i waenganui. A nui atu te roo o Ihu ki te karanga atu, i mea ia, E Pa, tenei toku wairua ka tukua atu nei ki on ringa: ka mutu enei kupu, ka hemo. Na, te kitenga o te keneturio i taua mea, ka whakakororia ia i te Atua, ka mea, He pono, he tangata tika tenei. Me te hunga katoa hoki i huihui ki taua matakikitinga, i to ratou kitenga i ana mahi i meatia, ka patuki ki o ratou uma, a hoki ana. A i te tu mai i tawhiti te hunga katoa i mohio ki a ia, ratou ko nga wahine i aru mai i a ia i Kariri, e matakikita ana ki enei mea.

TE PARAIREI PAL.

Nga Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, he inoi atu tenei na matou ki a koe, kia titiro atawhai mai ki enei tamariki au, i pai ai to matou Ariki a Ihu Karaiti kia tukua ia ki nga ringaringa o nga tangata hara, kia mate ki runga ki te ripeka; kei te ora na ia, kei te kingi tahi, me koe me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, e tohutohungia ana, e whakatapua ana, te tinana katoa o te Hahi e tou Wairua; Kia manako mai koe ki a matou, e inoi atu nei ki a koe mo nga tu tangata katoa o to Hahi tapu, kia tika ai te mahi a ia wahi, a ia wahi, o taua tinana ki a koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, to matou Kai whakaaora. *Amine.*

E TE Atua tohu, nau i hanga nga tangata katoa, kahore koe e kino ki tetahi mea i hanga e koe, kahore hoki

ou hāhia kia mate te tangata hara, engari kia taberī ia, kia ora; Tohunga nga Hurai katoa, nga Turaka, te Hunga whakateka, me te Hunga whakapono he, whakakore a ratou kuare, te pakeke o o ratou ngakan, me te whakahawea ki tau Kupu; arahina mai hoki ratou ki to kahui, e te Ariki e whakapaingia atu nei, kia whakorangia ai ratou i roto i te toenga o te Ihairaira pono, kia kotahi ai te kahui, kotahi ano hoki te hepara, ko Ihu Karaiti, ko to matou Ariki, e ora tahi na, me koe me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, ake ake aka Amine.

Te Tuhituhi. Hiperu x. 1.

TO te ture hoki, he atarangi no nga pai e puta mai ana i muri, chara hoki i te ahua pu o nga mea, heoi e kore rawa e whai mana i aua patunga tapu e whakaeke tonutia atu ana e ratou i tenei tau, i tenei tau, hei mea e tino tika ai te hunga e whai mai ana ki reira. Penei e kore ranei e mutu te whakaeke atu? me he mea hoki kua oti rawa te hunga nana tana karakia te mea kia ma, kua kore o ratou maharatanga iho ki nga hara. I aua patunga tapu ia, e hokihoki ana te mahara ki nga hara i ia tau, i ia tau. E kore hoki e tau ma nga toto o nga puru o nga koati e whakakahore nga hara. Na reira, i a ia e haere mai ana ki te ao, ka mea ia, Kihai i matenuitia e koe te patunga tapu me te whakahere, kua rite mai i a koe e tinana moku. Kihai koei ahuaheka ki nga tahungahunga tinana, ki nga whakahere hara: katahi ahaia me atu Tenei au te haere atu nei, (kei roto i te upoko o te pukapuka te tuhutuhinga moku,) ki te mea i tau i pai ai, e te Atua. I tana meatanga i mua ake nei, Kihai koe i matenui ki te patunga tapu, ki te whakahere, i nga tahungahunga tinana, me nga whakahere hara, kahore ano hoki o ahuaheka tangata mai ki nga mea e tapaea atu ana i runga i te ture; katahi ia ka mea, Tenei ahau te haere nei ki te mea i tau i pai ai, e te Atua. E tangohia ana e ia te tuatahi, kia whakaturia ai e ia te tuarua. Na tana pai nei i oti ai tatou te whakatapu, he meatanga na te tapaea atu kotahi o te tinana o Ihu Karaiti. Na, nga tohunga katoa, e tu ana ratou, e minita ana i tenei ra, i tenei ra, he mahi ano hoki a ratou whakaeke atu i aua patunga tapu na ano, e kore rawa nei e tau

he tango i nga hara: ko tenei ia, kotahi nei tana patunga tapu i whakaeke atu ai mo nga hara, na, noho tonu ana i te ringa matau o te Atua; i muri nei he tātari tana kia waiho ra ano ona hoa riri hei takahanga mo ona waewae. Kotahi nei hoki tana whakahere, a tika tonu i a ia ake ake te hunga ka oti te whakatapu. Hei kai whakaatu ano te Wairua Tapu me tenei ki a tatou: i muri nei hoki i tana kianga mai i mua, ko te kawenata tenei e whakaritea e ahau ki a ratou i muri iho i aua ra, e ki ana te Ariki, Ka hoatu e ahau aku ture ki o ratou ngakau, ka tuhutuhia ano e ahau ki o ratou hinengaro; e kore ano hoki e maharatia e ahau a ratou hara, a ratou he, ake ake ake. Na, ki te mura enei, kahore he whakahere mo nga hara i muri iho. Na, ka ai nei nga toto o Ihu hei take e maia ai tatou te tomo atu ki te tino wahi tapu, hei ara hou mo tatou, ara ora, he mea whakatapu ano nana, e tika atu ana na te arai, ara na tona kikokiko; a he nui ano hoki to tatou tohunga mo te whare o te Atua; kia whakatata atu tatou, ko te ngakau ano kia pono, kia pumanu rawa hoki te whakapono, he mea tauwhiuwhi ano te ngakau kia kore ai te hinengaro kino, he mea horoi ano hoki te tinana ki te wai marama. Kia mau ta tatou whakaae ki te mea e tumanakohia atu nei, kei nganene; (he pono hoki ta te Kai whakaari mai;) kia whai whakaro ano tatou tetahi ki tetahi, kia whakohokia te aroha me nga mahi pai: kei mahue ano hoki to tatou huihui i a tatou ano, kei pera me te hanga tetahi; engari me whakahauha tetahi i tetahi: kia nui rawa ano hoki i te mea ka kite koutou ka tata

Te Rongo Pai. Hoani xix. 1.

KATAHI ka mau a Pirato ki a Ihu, ka whiri i a ia. A ka whiria e nga hoia tetahi karaua tatarama, puta ana ki tona matenga, whakakakahuria ana hoki i ki te kahu papura, na, ka mea ratou, Tena koe, e te Kingi o nga Hurai! a pakia ana ia. Ka haere atu ano a Pirato, ka mea ki a ratou, Na, tenei te arahina atu nei e ahau ki a koutou, kia mohio ai koutou, kahore rawa i mau i a au tetahi he ona. Na, ka puta a Ihu ki waho, me te karaua tatarama i runga i a ia, te kakahu papura ano hoki. Ka mea a Pirato ki a ratou, Na, te tangata

nei! A, te kitenga o nga tohunga nui ratou ko nga katipa i a ia, ka karanga ratou, ka mea, Ripekatia-ripekati. Ka ki atu a Pirato ki a ratou, Tangohia atu ia e koutou, ripekatia: kahore hoki i mau i a au tetahi he ona. Ka whakahokia mai e nga Hurai ki a ia, He ture ta matou, a ki ta matou ture, he mea tika kia mate ia, mona i mea ko te Tamai a te Atua. A, te rongonga o Pirato i tenei ki, nui rawa tona wehi; ka tomo atu ano ia ki te whare whakawa, a ka mea ki a Ihu, No hea koe? Heoi kahore a Ihu kupu i whakahoki mai ai ki a ia. Na, ka mea a Pirato ki a ia, E kore koe e korero mai ki a au? kahore koe e mohio, kei a au te tikanga mo te ripeka i a koe, kei a au ano te tikanga mo te tuku i a koe kia haere? Ka whakahokia mai e Ihu, Kahore e tikanga kia au, me kahore i homai ki a koe i runga. Koia i nui rawa ai te hara o te kai tuku i a au ki a koe. Na, i reira ake ano ka whai a Pirato kia tukua atu ia kia haere: otia ka karanga nga Hurai, ka mea, Ki te tukua tenei e koe, ehara koe i te hoia no Hiha: ki te whakakingsi tetahi tangata i a ia, he whakahakore tana i a Hiha. Anoka rongo a Pirato i tenei korero, ka arahina e ia a Ihu ki waho, a noho ana ki runga ki te nohoanga whakawa, ki te wahi e karangatia nei ko te Whariki kohatu, ki te reo Hiperu, ko Kapata. Ko te takanga ia o te Kapenga tata pu ki te ono o nga haora: a ka mea ia ki nga Hurai, Na, to koutou Kingi! Na, ko ta ratou karangatanga mai, Whakamatea, whakamatea, ripekatia. Ka mea a Pirato ki a ratou, Kia ripeka koia ahau i to koutou Kingi? Ka whakahokia mai e nga tohunga nui, Kahore o matou kingi, ko Hiha anake. Katahi ia ka hoatu i a ia ki a ratou kia ripekatia. A ka mau ratou ki a Ihu, ka arahi atu. A mo ana ia i tona ripeka, haere ana ki te wahi e karangatia nei ko te wahi o te angaanga, tona ingoa ki te reo Hiperu, ko Korokota: na, ripekatia ana ia e ratou ki reira, a ia me tera tokorua atu, kotahi ki tetahi taha, kotahi ki tetahi taha, ko Ihu i waenganui. Na, tuhituhia ana e Pirato tetahi ingoa, whakapiriria ana ki te ripeka. Ko te tuhituhinga tenei, KO IHU O NAHARETA, KO TE KINGI O NGA HURAI. A he tokomaha nga Hurai i korerotia ai tenei ingoa: i tau hoki ki te pu te wahi i ripekatia ai a Ihu: i tuhituhia hoki ki te reo Hiperu, ki te reo Kariki, ki te reo o Roma

Na, ka mea nga tohunga nui o nga Hurai ki a Pirato, Ana e tuhituhia, Ko te Kingi o nga Hurai; engari, Nana i mea, Ko ahau te Kingi o nga Hurai. Ka whakahokia mai e Pirato, Ko taku i tuhituhi ai kua tuhituhia. A ka oti a Ihu te ripeka e nga hoia, ka mau ratou ki ona kakahu, wehea ake kia wha nga wahi, ki ia hoia he wahi; me te koti ano hoki: na, kahore he tuinga o te koti, he mea whatu iho i runga a puta noa. Na, ka mea ratou tetahi ki tetahi, Kana e haere e taton, engari me maka ki te rota kia kitea ai, mo wai ranei: na, ka rite te Karaipiture e mea nei, I wehewehea oku kakahu mo ratou, i maka rota hoki mo toku weruweru. Ko ta nga hoia tenei i mea ai. Na, i te taha o te ripeka o Ihu tona whaea e tu ana, ratou ko te teina o tona whaea, ko Meri wahine o Kereopa, ko Meri Makarini. A, te kitenga o Ihu i tona whaea, me te akonga hoki i aroha ai ia e tu tahi ana, ka mea ia ki tona whaea, E tai, nana, to tamaiti na! Katahi ia ka mea ki tana akonga, Na, to whaea! No tana haora ake ano, i tango ai tana akonga i a ia ki tona whare. Muri iho i tenei, ka mohio a Ihu ka oti nga mea katoa, na, ka mea ia, hei whakaritenga hoki mo te Karaipiture, He mate wai toku. Na, tera e tu ana tetahi oko, ki tonu i te winika: a ka whakakia e ratou tetahi hautai ki te winika, whakanohia ana ki runga ki te hihopa, hoatu ana ki tona mangai. A, te inumanga nei o te winika e Ihu, ka mea ia, Kua oti: na, ka tuohu tona matenga, tukua atu ana te wairua. Na, i mea nga Hurai, kia kua e mau nga tinana ki te ripeka i te hapati, ko te takanga hoki ia, ko te ra nui hoki tana hapati, ka mea ratou ki a Pirato kia whatia o ratou waewae, kia tangohia atu hoki. Na, ka haere nga hoia, ka whawhati i nga waewae o to mua, me o tera ripeka ngatahitia nei me ia. A, to ratou taenga mai ki a Ihu, ka kite kua mate noa ake ia, kihai i whatia e ratou ona waewae: engari i werohia tona kaokao e tetahi o nga hoia ki te matia, a puta tonu mai he toto he wai. A ko te tangata i kitea ai, ko ia ano te kai whakaa, e pono ana ano hoki tana whakaaturanga: a e mohio ana ano ia he korero pono tana, he mea ra kia whakapono ai koutou. I meatia hoki enei mea, kia rite ai te Karaipiture, E kore tetahi iwi ona e whatia. A e mea ana ano tetahi atu Karaipiture, Ka titiro ratou ki ta ratou i wero ai.

TE RA I MUA O TE ARANGA

TE RA I MUA O TE ARANGA.

Te Inoa.

E TE ARIKI, kua iriiria nei matou ki roto ki te matauanga o tau Tama tapu, o to matou Kai whakaora, o Ihu Karaiti, meinga matou kia tanumia tabitia me ia; ara, kia whakamatea tonutia o matou hiahia kino, kia waiho hoki te urupa me te mate hei putanga atu ki te aranga koe; he nui hoki nga mahi pai a tau Tama, a to matou ARIKI, a Ihu Karaiti; i mate nei hoki ia, i tanumia, i ara ake ano mo matou. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Pita iii. 17.

KI te mea hoki, ia tatou e mahi ana i te pai, ka takoto i te Atua he mamae mo tatou, erangi tera i te mamae i a tatou e mahi ana i te kino. Kotahi hoki whakamaetanga o te Karaiti mo nga hara, te tika mo te he, kia arahina ai tatou e ia ki te Atua; i whakamatea hoki ko te kikokiko, he mea whakaora ia na te Wairua: ko tana ano tenei, i tona haerenga i mua ki te kauwhau ki nga wairua i te whare herehere: i tui nei i mua, i te mea e tatari ana te manawanui o te Atua i nga ra i a Noa, i te mea e hanga ana te aka, te mea i ora ai etahi wairua torutoru nei, ara tokowaru, he mea na te wai. He mea whakarite ki tenei te mea e whakaora nei i a tatou inaianei, ara, te iriiri, (ehara i te whakarereanga atu i te poke o te kikokiko, engari he whakaanga ake na te hinengaro pai ki te Atua,) he meatanga na te aranga mai o Ihu Karaiti: kua riro nei ki te rangi, a kei te ringa matau nei ano ia o te Atua; kei raro ano i a ia nga anahera, nga rangatiratanga, nga kaha.

Te Rongo Pai. Matiu xxvii. 57.

A KA ahihi, ka haere mai tetahi tangata taonga nui, o Arimatia, ko Hohepa te ingoa, ko ia ano hoki he akonga na Ihu: i haere ia ki a Pirato, a tonoa ana e ia te tinana o Ihu. Na, ka mea a Pirato kia hoatu te tinana. Na, ka tango a Hohepa i te tinana, a takaia ana e ia ki te rinena ma, a whakatakotoria ana ki tana urupa hou, i hana e ia ki roto ki te kamaka: na, whakataia atu ana e ia tetahi kohatu nui ki te kuwaha o te urupa,

TE RA ARANGA.

a haere ana. A i reira ano a Meri Makarini, me tera Meri, e noho ana i te ritenga atu o te tanumanga. Na, i te aonga ake i muri i te takanga hakari, ka haere mai nga tohunga nui me nga Parihi ki a Pirato, ka mea, E mara, e mahara ana matou ki ta tera tangata tinihanga i mea ai, i a ia ano i te ora, Kia taka nga ra e toru ka ara ahau. Na, whakahaua atu kia tiakina te tanumanga, a tae noa ki te toru o nga ra, kei haere atu ana akonga i te po, tahae ai i a ia, a ka mea ki te iwi, Kua ara i te hunga mate: penei, kino atu i to mua to muri he. Ka mea atu a Pirato ki a ratou, He kai tiaki ano a koutou: haere, kia puta a koutou whakaaro kei taea atu ia. Na, haere ana ratou, hiritia ana te kohatu, me te whakanoho ano i nga kai tiaki, kei taea atu te tanumanga.

TE RA ARANGA.

I te Karakia o te Ata, me whakarere te Waiata, "Tena, kia waiata tatou," me waiata, me kovero ranei, enei rarangi.

KUA patua hoki mo tatou a te Karaiti ta tatou Kapinga:

Na, kia kai tatou i te hakari, auaka te rewena tawhito, auaka ano hoki te rewena o te mauahara, o te kino, engari hei te rewena kore, ara hei te tinihanga kore, hei te pono. 1 Korinithi v. 7.

Ka ara nei a te Karaiti i te mate, heoi ano ona matenga; kahore he kingitanga o te mate ki a ia a mua ake nei.

Ko tona matenga hoki, he matenga kotahi ki te hara: tona oranga ia, he oranga ki te Atua.

Waihoki mahara iho ki a koutou, kua whakatupapa koutou ki te hara, e ora ana ia ki te Atua, i roto i a Ihu Karaiti, i to tatou Ariki. Roma vi. 9.

Kua ara mai a te Karaiti i te mate, kua waiho hei matanga mo te hunga kua moe.

Na te tangata nei hoki te mate, waihoki na te tangata te aranga mai o te hunga mate.

I roto hoki i a Arama ka mate katoa nga tangata, waihoki i roto i a te Karaiti ka whakaorangia katoatia. 1 Korinithi xv. 20.

TE RA ARANGA.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama : me te Wairua Tapu.

ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei : a aa mau tonu iho, a, ake ake ake. *Amine.*

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, kua whakakahoretia nei te mate e koe, ara, e tau Tama kotahi, e Ihu Karaiti; kua uakina hoki te tatau o te ora tonu ki a matou; he atawhainga hoki nani i whai hiahia pai ai o matou ngakau; Tenei matou te inoi atu nei ki a koe kia whakakahangia tonutia matou, kia puta atu ai te mahi pai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, e ora na ia, e kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhituhi. Korohē iii. 1.

NA, ki te mea kua ara tahi koutou ko te Karaiti, rapua nga mea o runga, o te wahi e noho mai nei a te Karaiti i te ringa matou o te Atua. Whakaaaroa nga mea o runga, kauka o te whenua. Kua mate hoki koutou, a kua oti to koutou oranga te huna ki a te Karaiti i roto i te Atua. I te whakakitenga mai o te Karaiti, o te tatou oranga, ko reira hoki koutou whakakitea tahtia ai me ia i runga i te kororia. Na, whakamatea e koutou wahi i runga i te whenua; te moe tahae, te poka, te minamina ki te he, te hiahia kino, me te apo, he karakia whakapakoko hoki ia : he mea hoki enei e puta mai ai te riri a te Atua ki nga tamariki a te tutu i roto hoki i enei mea koutou e haere ana i mua, i a koutou e noho ana i roto i a ratou.

Te Rongo Pai. Hoani xx. 1.

I TE ra tuatahi o te wiki ka puta mai a Meri Makariri ki te urupa i te atatu, i te mea e pouri ana ano, a ka kite i te kohatu kua tangohia atu i te urupa. Na, ka oma ia, ka haere ki a Haimona Pita, raua ko tera akonga i aroha ai a Ihu, a ka mea ki a raua, Kua tangohia e ratou te Ariki i te urupa, a e kore matou e mohio ki te wahi i waiho ai ia e ratou. Na, ka puta atu a Pita, me taua akonga, ka haere ki te urupa. A oma ngatahi ana raua : otia i horo tera akonga i a Pita, a ko ia kua te wawe ki te urupa. Na, piko iho ana ia, ka kite i nga

TE MANEI O TE WIKI O TE ARANGA.

takari rinena e takoto ana; heoi kihai i tapoko atu ki roto. Na, ka haere mai ano hoki a Haimona Pita, i muri i a ia, a, tona tomokanga ki te urupa, ka kite i nga takari rinena e takoto ana, me te tanera i takaia ai tona matenga, kihai i takoto tahi me nga takari rinena, he mea whakakopu ia ki tetahi wahi i tahaki ano. Ka tahi ka tomo atu tera akonga, i tae wawe mai nei ki te urupa, kite ana, whakapono ana. Kiano hoki raton i mohio noa ki te Karaipiture, Kua takoto te tikanga kia ara ake ia i te hunga mate. Na, hoki atu ana ano nga akonga ki te kainga.

TE MANEI O TE WIKI O TE ARANGA.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, kua whakakahoretia nei te mate e koe, ara, e tau Tama kotahi, e Ihu Karaiti; kua uakina hoki te tatau o te ora tonu ki a matou; he atawhainga hoki nau i whai hiahia pai ai o matou ngakau; Tenei matou te inoi atu nei ki a koe kia whakakahangia tonutia matou, kia puta atu ai te mahi pai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, e ora na ia, e kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi x. 34

KA puaki te mangai o Pita, ka mea, He pono, ka kite ahau kahore a te Atua whakapai kanohi : engari ki te wahi tetahi tangata o nga tini iwi ki a ia, ki te mahi tika, ka paingia e ia. Te kupu i homai e ia kia whakapaukina ki nga tamariki a Ihairaira, hei kauwhau i te runga ka mau i a Ihu Karaiti : (ko ia te Ariki o te taiao) e matou ana ano koutou ki taua kupu, i kauwhautia nei puta noa i Huria, no Kariri te timatanga, i muri iho i te iriiranga i kauwhautia e Hoani; he mea mo Ihu o Nabareta i whakawahia nei e te Atua ki te Wairua Tapu, ki te kaha : a haereere ana ki te mahi pai, ki te whakaora i te hunga katoa i pehia e te rewera; no te mea i a ia te Atua. A ko matou nga kai whakaatu o nga mea katoa i mea ai ia ki te whenua o nga Hurai, ki Hiruharama ano hoki; a whakamatea ana ia e ratou, he

mea whakairi ki runga ki te rakau : i whakaaraha ake tenei tangata e te Atua i te toru o nga ra, a meinga ana kia kitea nuitia, ehara i te mea e nga iwi katoa, engari e nga kai whakaatu i whiriwhiri e te Atua i mua, ana e matou i kai tahi, i inu tahi nei me ia, i muri iho i tona aranga ake i te mate. A i mea mai ano ia ki a matou kia kanwhau ki te iwi, kia whakaatu atu, ko ia ta te Atua i whakarite ai hei Kai whakarite whakawa mo nga tangata ora, mo nga tangata mate. He kai whakaatu nga poropiti katoa mona, ara, ma tona ingoa ka whiwhi ai ki te murunga hara nga tangata katoa e whakapono ana ki a ia.

Te Rongo Pai. Ruka xxiv. 13.

NA, tokorua o ratou e haero ana i taua ra ki tetahi kainga koraha, e ono tekau o nga paronga te mata ratanga i Hiruharama, ko Emauha te ingoa. A e kororero ana raua tetahi ki tetahi, ki enei mea katoa i meinga. A i a raua e kororero ana, e uiui ana ki a raua, na, ko Ihu ake ano kua whakatata mai, a haere tahi ana ratou. I puritia hoki o raua kanohi, i kore ai raua e mohio ki a ia. Na, ka mea ia ki a raua, He aha enei kupu e korero nei korua ki a korua, i a korua e haere nei, e aha pouiri nei? Na, ka whakahokia mai e tetahi, ko Kereopa te ingoa, a ka mea ki a ia, I Hiruharama koe e noho ana, a ko koe anake kahore i mohio ki nga mea kua meinga nei ki reira i enei ra? Ka mea ia ki a raua, Ki ehea mea? Ka mea raua ki a ia, Ki nga mea o Ihu o Nahareta, he poropiti hoki ia, he kaha tana mahi, tana kupu, i te araro o te Atua, o te iwi katoa: ki te tukunga hoki i a ia e nga tohunga nui, e o matou rangatira hoki, kia whakaetia kia whakamatea, a ripekaina ana ia. A i tumanako atu ano matou ki a ia, mana e whakaora a Iharaia: na, i te taha ano o enei mea katoa, ko te toru hoki tenei o nga ra i meinga ai enei mea. A miharo noa iho matou ki tetahi wahine o matou, i haere i te atatu ki te urupa; heoi kihai i kitea tona tinana, a haere mai ana ratou, ka mea, kua kitea ano hoki e ratou he putanga anahera, i mea mai nei kei te ora ia. Na, i haere atu etahi o o maua hoa ki te urupa, a rokohanga atu, rite tonu ki ta nga wahine i korero ai: otira kihai ia i kitea. Na, ko tana meatanga mai ki a raua, E a

hunga whakaaro kore, ngakan puhoi ki te whakapono ki nga mea katoa i korero ai nga poropiti: kahore ianei i takoto te tikanga kia mate a te Karaiti i enei mea, e kia tomo ki tona kororia? Na, ka timata ia ki ta Mohi, ki ta nga poropiti katoa, a whakaaturia ana ki a raua nga mea mona o nga Karaipiture katoa. A ka tata ki te kainga i haere ai ratou: na, ka ahu atu ia, me te mea e haere tonu ana ia. Na, ka tohe raua ki a ia, ka mea atu, E noho koe ki a maua: kua ahiahi hoki, kua titaha hoki te ra. Na, ka tomo atu ia, ka noho ki a raua. A, tona nohoanga iho ki a raua ki te kai, ka mau ia ki te taro, ka whakapai, ka whawhati, a hoatu ana ki a raua. Na, kua kite o raua kanohi, a ka mohio ki a ia; a ngaro whakarere atu ia i a raua. A ka mea raua ki a raua, Kihai koia o taua ngakan i mumura i roto i a taua, i a ia e korero ana ki a taua i te ara, e whakaatu ana i nga Karaipiture ki a taua? Na, ka whakatika raua i taua baora ano, a hoki ana ki Hiruharama, a rokohanga mai, kua huihui te tekau ma tahi me o ratou hoa, a e mea ana, Koia rawa ano! kua ara te Ariki, a kua puta mai ki a Haimona. Na, ka korerotia e raua nga meatanga i te ara, to raua mohiotanga hoki ki a ia i te whati. whatinga o te taro.

TE TUREI O TE WIKI O TE ARANGA.

Te Inoi.

ETE Atua Kaha rawa, kua whakahahoretia nei te mate e koe, ara, e tau Tama kotahi, e Ihu Karaiti; kua tukina hoki te tatou o te ora tonu ki a matou; he atahuainga hoki nau i whai hiahia pai ai o matou ngakau; Tenei matou te inoi atu nei ki a koe kia whakahahangia tenutia matou, kia puta atu ai te mahi pai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki; e ora na ia, e kingi tahi ma, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi xiii. 26.

EHOA ma, e aku tuakana, e nga tamariki o te kawehi o Aperahama, e te hunga i roto i a koutou e wehi ana ki te Atua, kua homai te kupu o tenei oranga kia whakapukina ki a koutou. Kihai te hunga e noho ana i Hiruharama, me o ratou rangatira, i mohio ki a ia, ki

nga reo ano hoki o nga poropiti e korerotia ana i nga hapati katoa. Na, kua rite i a ratou aua reo, i a ratou i tuku i a ia kia whakamatea. Ahakoa kihai i kitea e ratou he mea e mate ai ia, ka tohe ratou ki a Pirato kia whakamatea ia. Ano ka rite katoa i a ratou nga mea i tuihuhia mona, tangohia iho ana ia i terakau, whakatekoria ana ki roto ki te urupa. Heoi na te Atua ia i whakaara ake i te mate : a he maha nga ra i kitea ai ia e te hunga i haere tahi i a ia i Kariri ki Hiruharama, ko ratou hoki hei kai whakaatu mona ki te iwi. Na, he kauwhau tenei na maua i te rongo pai ki a koutou, i te mea i korerotia i mua ki nga matua, kua mana tenei i te Atua, hei mea ma tatou, ma a ratou tamariki, i a ia i whakaara nei i a Ihu ; ko te mea hoki tena i tuihuhia i terna o nga waiata, Ko koe taku Tama, no naitani koe i whakatupuria ai e ahau. Ko tana korero ano tenei mona, i whakaarabia nei e ia i te mate, te hoki ano ki te pirau i muri iho, Ka hoatu e ahau ki a koutou nga mea tapu, nga mea pono a Rawiri. Koia hoki ia i mua ai i tetahi atu waiata, E kore koe e tuku i tou Mes Tapu kia kite i te pirau. Ko Rawiri hoki i mahi i ta te Atua i pai ai i tona whakatupuranga ano, a moe ia, whakatekoria ana ki ona matua, kite ana i te pirau. Ko tenei ia, i whakaarabia ake nei e te Atua, kihai ia i kite i te pirau. Na, kia mohio koutou, e hoa ma, e aku tuakana, na tenei tangata te murunga hara e kauwhatia nei ki a koutou ; a mana nga tangata katoa e whakapono ana ka whakatikaia ai i nga mea katoa, e kore nei koutou e whakatikaia i runga i ta Mohi tux. Na, kia mahara, kei pa ki a koutou te mea i korerotia e nga poropiti ; Titiro mai, e te hunga whakahawea, kariharohai, a whakangaromia iho : ka mahia hoki e ahau mahi i o koutou ra, he mahi e kore e whakaponohia e koutou, ahakoa whakapukina e te tangata ki a koutou.

Te Rongo Pai. Ruka xxiv. 36.

NA, ko Ihu ake ano e tu ana i waenganui o ratou, e mea ana ki a ratou, Kia tau te rangimarietanga ki a koutou. Na, koera ana ratou, wehi tonu ; i mea hoki he wairua ta ratou i kite ai. Na, ko tana meatara atu ki a ratou, He aha koutou ka pororaru ai ? na te aha hoki i puta ake ai nga whakaaronga i roto i a

koutou ngakau ? Tirotia oku ringaringa me oku wae-wae, ko ahau ano ia : whawhakia ahau, kia kite ai koutou ; kahore hoki o te wairua kikokiko, whenua ranei, me oku e kitea nei e koutou. Ano ka korerotia tenei, ka whakakitea ki a ratou ona ringaringa, me ona wae-wae. A ia ratou kahore nei i whakapono i te hari, a e miharo ana, ka mea ia ki a ratou, He kai ranei ta koutou i konei ? Ka hoatu e ratou ki a ia tetahi ika, he mea tunu, me tetahi honikoma. Na, ka tango ia, a kainga ake e ia i to ratou araro. I mea ano ia ki a ratou, Ko nga kupu enei i korero ai ahau ki a koutou, i a au ano i a koutou, me whakarite nga mea katoa kua oti te tuihuhia i roto i te ture a Mohi, i nga poropiti, i nga waiata, moku. Katali ia ka whakamakoha i o ratou hinengaro, kia matua ai ki nga Karapiture, a ka mea ki a ratou, Ko te mea tenei i tuihuhia, ko te tikanga ano hoki tenei, ko te Karaiti kia whakamamaetia, kia ara ano i te hunga mate i te toru o nga ra : a kia kauwhautia te ripenetanga, me te murunga hara i runga i tona ingoa, ki nga taniwi katoa, ki Hiruharama ano hoki timata ai. Na, ko koutou hei kai whakaatu mo enei mea.

TE RA TAPU TUATAHI I MURI IHO O TE ARANGA.

Te Inoi.

E TE Matua Kaha rawa, kua homai e koe tau Tama kotahi kia mate mo o matou hara, kia ara ano hoki mo matou kia whakatikaia ; Meinga matou kia whakareere i te rowena o te mauahara, o te kino, kia mahi tonu hoki ki a koe i runga i te tika, i te pono ; he nui nga mahi pai a to matou Ariki, a tau Tama, a Ihu Karaiti. Amine.

Te Tuihuhia. 1 Hoani v. 4.

NGA mea katoa hoki kua whanau i te Atua e kaha ana i te ao : a ko te wikitoria tenei e taetae ai te ao, ko to tatou whakapono. Ko wai i kaha i te ao ? ehara ianei te tangata e whakapono ana ko Ihu te Tama a te Atua ? Ko ia tenei i haere mai nei i runga i te wai, i te toto, ko Ihu Karaiti ; ehara i te mea i runga i te wai anake, engari i runga i te wai, i te toto. Ko te Wairua hoki te

kai whakaatu, he pono hoki te Wairua. Tokotoru hoki nga kai whakaatu i terangi, ko te Matua, ko te Kupu, ko te Wairua Tapu: a kotahi ano enei tokotoru. A tokotoru nga kai whakaatu i te whenna, ko te Wairua, ko te wai, ko te toto: a kotahi ano ta ratou tokotoru. Ki te whakaae atu tatou ki ta nga tangata whakaatu, he nui ko ta te Atua whakaatu: ko ta te Atua whakaatu hoki tenei, i whakaaturia mai e ia mo tana Tama. Te tangata e whakapono ana ki te Tama a te Atua, ia whakaaturanga ano tana kei roto i a ia: te tangata e kore e whakapono ki te Atua, kua meinga ia he kai korero teka; no te mea kahore ia i whakapono ki te whakaaturanga i whakaaturia mai nei e te Atua mo tana Tama. A ko te whakaaturanga tenei, ara, kua homai te Atua kia tatou te oranga tonutanga, a kei roto ano i tana Tama tenei oranga. Te tangata keia ia te Tama, kei a ia ano te oranga; te tangata kahore nei i a ia te Tama a te Atua, kahore i a ia te oranga.

Te Rongo Pai. Hoani xx. 19.

A I taua ra tuatahi ano o te wiki i te ahiahi, i nga tatau e kati ana o te wahi i huihui ai nga akonga i te wahi i nga Hurai, ka haere mai a Ihu, ka tu i waenganui, a ka mea ki a ratou, Kia tau te rangimarie ki a koutou. A, ka puaki tenei kupu ana, ka whakakitea atu e ia ona ringaringa me tona kaukiao ki a ratou. Na, hari tonu nga akonga, i to ratou kitenga i te Ariki. E mea ano a Ihu ki a ratou, Kia tau te rangimarie ki a koutou: i tonoa mai ahau e te Matua, a ka tonoa au hoki koutou e ahau. Ka kororotia tenei, ka whakata mai ia, a ka mea ki a ratou, Kia riro atu te Wairua Tapu i a koutou: ki te whakarerea noatia atu e koutou nga hara o etahi tangata, ka whakarerea o ratou; a ki te whakamau o etahi e koutou, ka mau ano.

TE RA TAPU TUARUA I MURI IHO O TE ARANGA.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, kua homai e koe tau Tam kotahi mo matou hei patunga tapu mo nga hara hei taurua mo te noho tika; Homai he kaha ki a matou, kia tango ai matou i tenei taonga nui i runga i te nga-

kau whakawhetai, kia tohe hoki i nga ra katoa ki te whai i ona takahanga tapu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhii. 1 Pita ii. 19.

HE mea whai whakapainga hoki tenei, ki te mea na te maharatanga ki te Atua ka whakamanawanui ai tetahi ki nga mea whakapouri, i a ia ano hoki e whakamamaetia hetia ana. He aha hoki te kororia, ki te mea ka whakamanawanui koutou, i te mea kua hara koutou a ka motokia? tena ka whakamanawanui koutou, i te mea ka mahi pai a ka whakamamaetia, he mea whai whakapainga tenei ki te Atua. I karangatia hoki koutou ki tenei: i whakamamaetia hoki a te Karaiti mo tatou, a waiho iho e ia he taurua ma tatou, kia ara ai koutou i ona tapuae: kihai nei ia i mea i te hara, kahore ano hoki i kitea te tinihanga i tona mangai: ka taunuitia, kihai ia i taunu atu; ka whakamamaetia, kihai ia i whakatuma; engari i tuku atu i a ia ki te kai whakarite tika o te whakawa: nana ake i waha o tatou hara, na tona tinana ake, i runga i te rakau, kia whakatupapaku ki tatou ki te hara, kia ora ai ki te tika: na ona karawarawa i ora ai o koutou mate. I rite hoki koutou ki te hipi kua kotiti ke; heoi kua hoki tenei koutou ki te hepara, ki te Pihopa o o koutou wairua.

Te Rongo Pai. Hoani x. 11.

KA mea a Ihu, Ko ahau te hepara pai: he hepara pai, ka tuku i a ia ano kia mate mo nga hipi. Tena ko te tangata e utua ana, ehara nei i te hepara, ehara nei i a ia nga hipi, tona kitenga i te wuruhi e haere mai ana, whakarerea ake e ia nga hipi, oia ana: na, ka hopukia ratou e te wuruhi, a whakamararatia ana nga hipi. Ka oia te tangata e utua ana, no te mea e utua ana ia, a kahore ana whakaaro ki nga hipi. Ko ahau te hepara pai, e matau ana hoki ki aku, a e matauria ana ahau e aku, rite tonu ki to te Matua matauranga ki a au, toku matauranga hoki ki te Matua: e tuku ana ano hoki ahau i a au ki te mate mo nga hipi. He hipi atu ano aku, ehara nei i tenei kainga: me arahi mai ratou e ahau, a ka rongo ratou ki toku reo; a e whakakotahitia te kahui, kotahi ano hoki hepara

TE RA TAPU TUATORU I MURI IHO O TE ARANGA.

Te Inoi.

ETE Atua Kaha rawa, ko koe te Kai whakaatu i te maramatanga o to pono ki te hunga he, kia hoki ai ratou ki te ara o te tika; Meinga te hunga katoa kua uru ki roto ki a te Karaiti kia whakarere i nga mea e tika ana i ta ratou i whakahe ai, kia aru hoki i nga mea katoa e rite ana; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Pita ii. 11.

EAKU hoa aroha, ko taku whakahanu atu tenei, he hunga noho noa, he konene hoki koutou, mawhe atu i nga hiahia kikokiko e whawhai nei ki te wairua; kia pai ta koutou whakahaere i roto i nga tauwiwi, mo ta ratou whakapae ki a koutou, he kai mahi koutou i te kino, na, kia whakakororia ratou i te Atua i te ara o te tirohanga mai, ina kite i a koutou mahi pai. Na, kia ngohengohe koutou ki nga tikanga katoa a te tangata, he whakaaro ki te Ariki: akahoa na te kino, na te mea nui rawa; na nga kawana ranei, na te hunga itonoa mai e ia hei whiu i nga kai mahi i te kino, hei whakamoemiti ia mo te hunga e mahi ana i te pai. Ko ta te Atua hoki tenei i pai ai, kia ai a koutou mahi pai hei puru mo nga mangai kuare o nga tangata whakaaro kore: he hunga e hana nei i te herehere, otiia e kore e waiho to koutou herekoretanga hei hipoki mo te mauahara, engari kia rite ki nga pononga a te Atua. Whakahonoretia nga tangata katoa. Arohaina nga teina, nga tuakana. E wehi ki te Atua. Whakahonoretia te kingi.

Te Rongo Pai. Hoani xvi. 16.

KAMEA a Ihu ki ana akonga, Taro ake, a e kore koe koutou e kite i a au: a taro ake ano, ka kite koutou i a au, no te mea ka haere ahau ki te Matua. Na, ka mahi etahi o ana akonga tetahi ki tetahi, He aha tenei e mea mai nei ia ki a tatou, Taro ake, a e kore koutou e kite i a au: taro ake ano, ka kite ano koutou i a au: me tenei, no te mea e haere ana ahau ki te Matua? Na, ka mea ratou, He aha tenei e mea mai nei ia, Taro ake? e kore tatou e matau ki tana e mea mai nei. *Amine.*

TE RA TAPU TUAWHA I MURI IHO O TE ARANGA.

i mohio a Ihu, e hiahia ana ratou ki te ui atu ki a ia, a ka mea ki a ratou, E rapu ana koutou ki a koutou ano ki taku imea ra, Taro ake, a e kore koutou e kite i a au: a, taro ake ano, ka kite ano koutou i a au? He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ka tangi koutou, ka aue, ko te ao ia, ka hari: e pouri ano koutou, otira ia meinga to koutou pouri hei haringa. I te mea ka whakamamae te wahine, ka pouri, no te mea ka tae mai tona wa: ka whanau tana tamaiti, heoi ano maharatanga ki te mamea, i te hari hoki, no te mea ka whanau he tangata ki te ao. Na, tenei koutou te pouri nei: e kite ano ia ahau i a koutou, a ka hari o koutou ngakau, e kore ano hoki e tangohia i a koutou to koutou hari e tetahi.

TE RA TAPU TUAWHA I MURI IHO O TE ARANGA.

Te Inoi.

ETE Atua Kaha rawa, mau anake e whakahaere nga whakaaro me nga hiahia o nga tangata kino; Takua mai ki to hunga e muia nei e nga raruraru o tenei ao, kia pai ratou ki tau ture, kia hiahia hoki ki a au mea e whakaari mai nei; kia u pu ai te ngakan ki te wahi e kitea ai te hari pono; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Hemi i. 17.

NO runga nga homaitanga papai katoa, nga mea katoa e tino tika ana, he mea heke iho no te Matua o nga whakamarama, kahore nei ona putanga ketanga, kahore hoki he atarangi o te tauri. Na tona hiahia ake ano tatou i whanau ai, he meatanga na te kupu o te pono, ia meinga ai tatou hei matamua mo ana mea i hanga ai. Na, e aku hoa aroha, kia hohoro nga tangata katoa ki te whakarongo, kia puhoi ki te korero, kia puhoi ki te riri: e kore hoki ta te Atua tika e mahia e ta te tangata riri. Na, me whakarere katoa atu nga tikanga poke me te hara e hua tonu nei, me tauri marire ki te kupu kua oti te whakato iho, e taea hoki e tenei te whakahaere o koutou wairua.

Te Rongo Pai. Hoani xvi. 5.

KA mea a Ihu ki ana akonga, Na, e haere ana tenei ahau ki toku kai tono mai; a kahore tetahi o koutou i ui mai ki a au, ko hea koe? Otira i taku korero-tanga nei i enei mea ki a koutou, ka ki o koutou ngakau i te pouri. Na, he pono taku korero ki a koutou; Na atu te pai mo koutou ki te haere ahau: ki te kahore hoki ahau e haere, e kore te Kai whakamarie e tae mai ki a koutou; a ki te haere ahau, maku ia e tono mai ki a koutou. Na, ka tae mai ia, mana e whakaatu ki te ao te hana, te tika, me te whakawa: te hana, mo ratou kahore e whakapono ki a au; te tika, no te mea e haere ana ahau ki toku Matua, a heoi ano to koutou kitenga i a au; te whakawa, no te mea kua whakatika te whakawakanga mo te rangatira o tenei ao. Tenei ake aku mea maha e korero ai ahau ki a koutou, otia e kore e taea e koutou te mau aianei. Na, ka tae mai ia te Wairua o te pono, mana koutou e arahi ki te pono katoa: ehara hoki tana i te korero nana ake; engari a korerotia e ia nga mea e rongu ai ia: mana hoki e whakakite mai ki a koutou nga mea e puta mai ana. Ka whakakororiatia ahau e ia: ka tango hoki ia i aku mea, a ka whakaaturia atu ki a koutou. Nga mea katoa i te Matua, naku: koia ahau i mea ai, ka tangohia e ia aku mea, a ka whakaaturia atu ki a koutou.

TE RA TAPU TUARIMA I MURI IHO O TE ARANGA.

Te Inoi.

E TE ARIKI, eahu mai ana nga mea pai katoa i a koe! Tukua mai ki a matou, ki o pononga tou Wairua Tapu, kia whakaaro ai matou i nga mea pai; aratia hoki matou, kia rite ai aua mea i a matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Hemi i. 22.

A HEI kai mahi ano koutou i te kupu, kua he i whakarongo anake, kei tinihangatia koutou e koutou ano. Ki te mea hoki he kai whakarongo tetahi i te kupu, a ehara i te kai mahi, e rite ana ia ki te tangata e matakita ana ki tona kanohi maori i roto i te whakaata: tana matakitainga hoki i a ia ano, haere atu wareware tonu ake he ahua pehea ranei tona. Tenei

te tangata e ata titiro iho ana ki te ture tino tika, ki te mea here kore, a ka u tonu, he kai whakarongo ano ia e kore e wareware, engari e mahi ana i te mahi, e hari ano tenei i tana mahi. Ki te mea he ahua karakia to tetahi i roto i a koutou, a kahore e parairetia e ia tona arero, he tinihanga hoki nona ki tona ngakau, he mau-mau karakia tana. Te karakia pono, te mea poke kore, ki te araro o te Atua Matua, ko ia tenei, Ko te tiroiro inga paui i nga ponaru i o ratou matenga, ko te tiaki i a ia ake kei poke i te ao.

Te Rongo Pai. Hoani xvi. 23.

HE pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ko a koutou e inoi atu ai ki te Matua i runga i toku ingoa, e homai e ia ki a koutou. Kahore ano i inoia noatia e koutou tetahi mea i runga i toku ingoa: noia, a ka whiwhi koutou, kia tino nui ai to koutou ingoa. He mea whakarite taku korerotanga i enei mea ki a koutou: otia meake puta te wa e kore ai ahau e korero kupu whakarite ki a koutou, engari ka korerotia nuitia e ahau nga mea a te Matua ki a koutou. A tana ra ka inoi koutou i runga i toku ingoa; a e kore ahau e mea ki a koutou, e inoi atu ahau ki te Matua mo koutou: e aroha ana hoki te Matua ake ano ki a koutou, mo koutou hoki i aroha ki a au, a i whakapono i haere mai ahau i te Atua. I haere mai ahau i te Matua, a kua tae mai nei ki te ao: ka mahue ano hoki i a au te ao, a ka haere ki te Matua. Ka mea atu ana akonga ki a ia, Na, ka korero nui tenei koe, ehara tau korero i te kupu whakarite, Katahi matou ka mohio, tenei koe te mohio nei ki nga mea katoa, a e kore e mea ma tetahi e ui ki a koe: na konei matou i whakapono ai i haere mai koe i te Atua. Ka whakabakia mai e Ihu ki a ratou. Katahi koutou ka whakapono? Na, meake puta te wa, a kua puta nei ano, e whakamararatia ai koutou ki tana mea, ki tana mea, a ka waiho ko ahau anake; otia he teka ko ahau anake, no te mea kei a au nei te Matua. Kua korerotia e ahau anei mea ki a koutou, kia whai marietanga ai koutou i roto i a au. Ta koutou i te ao nei, he matemate: otira kia maha; kua taea e ahau te ao.

E TE Atua Kaha rawa, tukua mai ki a matou e whakapono nei ki te kakenga o tau Tama kotahi, o te matou Ariki, o Ihu Karaiti, ki te rangi, kia kakeatu ki reira o matou ngakau, o matou hinengaro, kia noho tonu hoki ki a ia e ora na, e kingi tahi na, me koe me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Mo te Tuhituki. Nga Mahi i. l.

TO mua korero he mea tuihitihi naku, e Tiopira, me nga mea katoa i timata ai a Ihu te mahi, te aha, taea noatia te ra i ako iho ai ia, he mea na te Wairua Tapu, ki nga apotero i whiriwhiria e ia, a tangohia atu ana ki runga: he maha hoki nga tohu i whakakite ora ai ia i a ia ki a ratou, i muri iho i tona matenga; e wha tekau ano nga ra i kitea ai e ratou, i korerotia ai e ia nga mea o te rangatiratanga o te Atua: a, ka huihui tahi a me ratou, ka mea atu ia kia kua ratou e haere atu i Hiruharama, otiia kia taria te mea i korerotia i mua e te Matua, i rongo ra kontou ki a au: i iriiri hoki a Hosi ki te wai; ko kontou ia, e kore e maha ake nga ra, ka iriiria ki te Wairua Tapu. A ka tamene mai ratou, kati ki a ia, ka mea, E te Ariki, ko te wa ianei tenei e whakakite hoki ai koe i te rangatiratanga ki a Ihairaira? Na, ko tana meatanga ki a ratou, E kore e riro i a kontou te mohiotanga ki nga wa ki nga taime, kua waiho e te Matua mana ake te tikanga. Engari ka riro mai he kaha i a kontou, i te haerenga mai o te Wairua Tapu ki runga ki a kontou: a hei kai whakaatu kontou moku ki Hiruharama, ki Huri katoa, ki Hamaria hoki, a tae noa ki te pito whakamutunga o te ao. Ano ka mutu tana korero i enei mea, i a ratou ano e titiro ana, ka tangohia atu ia; a toremi atu i to ratou tirohanga ki roto ki te kapua. A i a ratou e titiro matatau atu ana ki te rangi, i a ia e haere ana, na, tokorua nga tangata e tu ana i to ratou taha, he ma hoki nga kakahu; e mea mai ana, E nga tangata o Kariri, he aha ta kontou e tu, e matakitaki atu na ki te rangi? ko tena Ihu, kua tangohia atu na i a kontou ki te rangi, ka pera ano tona haerenga mai me ia i tirohia atu na e kontou e haere atu ana ki te rangi.

Te Rongo Pai. Maka xvi. 14.

K A puta a Ihu ki te tekau ma tahi, i a ratou e noho ana ki te kai, a riria iho e ia to ratou whakapono kore, me te pakeke o te ngakau, mo ratou kihai i whakapono ki te hunga i kite nei i a ia kua ara. A ka mea ki a ratou, Haere kontou ki te ao katoa, kauwhautia te Rongo pai ki nga tangata katoa. Ko ia e whakapono ana, a ka oti te iriiri, ka whakaorangia; na, te tangata e kore e whakapono, ka meinga kia mate. A ka whai tahi enei tohu i te hunga e whakapono ana: Ma toku ingoa ratou ka pai rewera ai; ka korerotia ai e ratou nga reo hou; ka tango ake ai ratou i nga nakahi; a ki to tau ratou i tetahi mea whakamate, e kore e ahatia; ka pa iho o ratou ringaringa ki nga turoto, a ka ora. Na, te mutunga o tana korerotanga ki a ratou, ka tangohia te Ariki ki te rangi, a noho ana ki te ringa matan o te Atua. Na, haere ana ratou, kauwhau ana i nga wahi katoa, me te mahi tahi ano te Ariki, me te whakau i te kupu ki nga tohu e whai tahi ana.

TE RA TAPU I MURI IHO O TE KAKENGA.

Te Inoi.

E TE Atua, e te Kingi o te kororia, kua whakaarahia na e koe tau Tama kotahi, a Ihu Karaiti, me te kororia nui ano, ki tou rangatiratanga i te rangi; He tenei na matou ki a koe, kia kua matou e waiho poui; engari tonoa mai tou Wairua Tapu hei whakahari i a matou; whakaarahia hoki matou ki taua kainga ano, kua riro atu na to matou Kai whakaora a te Karaiti ki reira; tena ia te ora na, te kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhituki. 1 Pita iv. 7.

EEOI kua tata te whakamutunga o nga mea katoa: na, kia whai whakaaro kontou, kia mataara, kia Inoi. Na, i te tuatahi o nga mea katoa, arohaina putia kontou e kontou ano: he tini hoki nga hara ka hipokina e te aroha. Whakanuiauhiritia tetahi e tetahi, kua e aumamu. Te mea kua riro noa mai i tetahi, i tetahi, meatia atu ano e kontou ma tetahi, ma tetahi, kia rite

ki ta nga tuari pai o nga homaitanga maha a te Atua. Ki te korero tetahi, kia rite ki ta nga kupu a te Atua; ki te minita tetahi, hei to te kaha e homai ana e te Atua: kia whai kororia ai te Atua i nga mea katoa, i roto i a Ihu Karaiti; kei a ia te kororia me te mana, ake ake ake, Amine.

Te Rongo Pai. Hoani xv. 26, me tetahi wahi o te upoko xvi. OTIHA ka tae mai te Kai whakamarie e tonoa mai nei e ahau ki a koutou i te Matua, te Wairua o te pono, e puta mai ana i te Matua, ko ia hei kai whakaatu moku: ko koutou ano hoki hei kai whakaatu, no te mea i ahau koutou no te timatanga iho ra ano. Kua korerotia e ahau enei mea ki a koutou, kei he koutou. Ka peia atu koutou i roto i nga whare karakia: a meake puta te wa e mea ai nga kai whakamate katoa i a koutou, he mahi pai ta ratou ki te Atua. Na, e meatia enei mea ki a koutou, no te mea kahore ratou i mohio ki te Matua, kahore hoki ki a au. Otia kua korerotia enei mea e ahau ki a koutou, mo te puta rawa mai o taua wa, ka mahara koutou ki aua mea, he mea korero naku ki a koutou.

TE RA TAPU O TE PETEKOHĀ.

Te Inoi.

E TE Atua, i tonoa mai e koe tou Wairua Tapu i tenei wa ki o tangata pono, hei whakamarama, hei whakako i o ratou ngakau; Tukuia kia tika i taua Wairua a matou whakaaro ki nga mea katoa, kia hari tonu hoki matou i te mea e whakamarietia ana e ia, he nui hoki nga pai o Ihu Karaiti, o te matou Kai whakaaro, tenei ia te ora na, te kingi tahi na, me koe, me taua Wairua, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi ii. 1.

A KA taka mai te ra o te Petekoha, e noho tahi ana ratou katoa, kotahi ano hoki te whakaaro. Na puta whakarere mai ana he harurutanga no te rangi, a he hau whakaharabara e keriri ana, a ki katoa te whare i noho ai ratou. Heoi puta mai ana ki a ratou etahi arere, he mea manganga, ano he ahi, a tau iho ana ki

ranga ki tetahi, ki tetahi o ratou. Na, ki katoa ratou i te Wairua Tapu, a ka timata te korero, rere ke ana nga reo, rite tonu ki ta te Wairua i hoatu ai ki a ratou kia korerotia. A i Hiruharama e noho ana etahi Hurai, he hunga whakaaro, no nga iwi katoa i raro o te rangi. Na, ka haere te rongo o tenei, ka whakarapopoto te mana, ka pororaru, no te mea ka rangona e tera, e tera, tonu reo e korerotia ana e ratou. Na, ka oho ratou katoa, ka miharo, ka mea tetahi ki tetahi, Na, e hara ianei enei katoa e korero nei i te hunga no Kariri? A na te aha tatou ka rongo nei, ia tangata, ia tangata, i o ratou reo o to tatou whanautanga? Te hunga o Patia, e Miria, o Erama, nga mea e noho ana i Mehopotamia, i Huria, i Kaparokia, i Ponoto, i Ahia, i Perukia, i Pamparia, i Ihipa, i nga wahi o Ripia e patata ana ki Hairini, me nga manuhiri o Roma, nga Hurai, nga porohiraiti, nga Kariti, nga Arapi, e rongo ana tatou i a ratou e whakapuaki ana i nga mahi nui a te Atua, a no tatou mo nga reo.

Te Rongo Pai. Hoani xiv. 15.

KA mea a Ihu ki ana akonga, Ki te aroha koutou ki a au, kia mau ki aku ture. A ka inoi atu ahau ki te Matua, a mana e homai ki a koutou tetahi atu Kai whakamarie, hei noho tonu ki a koutou; te Wairua o te pono; e kore nei e riro i te ao, no te mea e kore e kite i a ia, e kore ano hoki e matau ki a ia: otira e matau ana koutou ki a ia; kei a koutou hoki ia e noho ana, a ka noho ano i roto i a koutou. E kore koutou e mihi pani e ahau: e haere mai ano ahau ki a koutou. Iaro ake, a heoi ano kitenga o te ao i a au; ko koutou e kite i a au: e ora ana ahau, a ka ora ano hoki koutou. A tana ra koutou matau ai kei roto ahau i toku Matua, a ko koutou kei roto i a au, me ahau hoki kei roto i a koutou. Te tangata kei a ia nei aku ture, a e puritia ana e ia, ko ia te aroha ana ki a au: a ki te aroha tetahi ki a au, ka arohaina ia e toku Matua, a ka aroha ano ahau ki a ia, ka whakaatu i a au ki a ia. Ka mea atu a Hura ki a ia, haunga a Ikariote, E te Ariki, me pehea tau whakaaturanga i a koe ki a matou, a kahore ki te ao? Ka whakahokia mai e Ihu, ka mea ki ai, Ki te aroha tetahi ki a au, e puritia e ia taku koro:

TE MANEI O TE WIKI O TE PETEKOHA.

a ka arohaina ia e toku Matua, ka haere atu maua kia ia, ka noho tonu ki a ia. Ki te kahore tetahi e aroha ki a au, e kore e puritia e ia aku kupu : na, ehara i au ake te kupu e rongu nei koutou, engari na te Matua i tonoa mai ai ahau. Kua kororotia nei e ahau anei mea ki a koutou, i a au e noho nei i a koutou. Na, te Kai whakamarie, te Wairua Tapu, e tonoa mai e te Matua i runga i toku ingoa, mana koutou e whakaako ki nga mea katoa, mana koutou e whakamahara ki nga mea katoa kua kororotia nei e ahau ki a koutou. He rangi-marie taku e waiho nei ki a koutou, tenei taku rangi-marie te hoatu nei e ahau ki a koutou ; e kore e rite ki ta te ao hoatutanga taku hoatutanga ki a koutou. Kei poui o koutou ngakau, kei mataku. Kua rongu ma koutou ki taku i mea ai ki a koutou, E haere ana ahau, a ka hoki mai ano ki a koutou. Me i aroha koutou ki au, kua hari koutou, noku i mea, E haere ana ahau kite Matua : e nui ana hoki toku Matua i a au. Na, kua korero atu nei ahau ki a koutou, i te mea kahore ano i puta, mo te puta rawa mai, ka whakapono koutou. E kore e maha ake aku korero ki a koutou : e haere mai ana hoki te ariki o tenei ao, a kahore ana wahi i roto i a au ; otira kia matau ai te ao, e aroha ana ahau ki te Matua ; a ko ta te Matua i whakahau mai ai ki a au, ko taku tena e mea nei.

TE MANEI O TE WIKI O TE PETEKOHA.

Te Inoi.

E TE Atua, i tonoa mai e koe tou Wairua Tapu i tenei wa ki o tangata pono hei whakamarama, hei whakaako i o ratou ngakau ; Tukua kia tika i taua Wairua tapu matou whakanui ki nga mea katoa, kia hari hoki matou i te mea e whakamarietia ana e ia, he nui hoki nga mea o Ihu Karaiti, o to matou Kai whakaora, tena ia te ena, te kingi tahi na, me koe, me taua Wairua, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi x. 34.

NA, ka punki te mangai o Pita, ka mea, He pono, e kite ahau kahore a te Atua whakapai kanohi : engari ki te wehi tetahi tangata o nga tiai iwi ki a ia, kia

TE MANEI O TE WIKI O TE PETEKOHA.

mahi tika, ka paingia e ia. Te kupu i homai e ia kia whakapaukina ki nga tamarii a Ihairara, hei kauwhau i te rongu ka mau i a Ihu Karaiti : (ko ia te Ariki o nga mea katoa) e matau ana ano koutou ki taua kupu, i kauwhautia nei puta noa i Huria, no Kariri te timatanga, i muri iho i te iriiringa i kauwhautia e Hoani ; he mea mo Ihu o Nahareta i whakawahia nei e te Atua ki te Wairua Tapu, ki te kaha : a haereere ana ki te mahi pai ki te whakaora i te hunga katoa i pehia e te reuera ; no te mea ia ia te Atua. A ko matou nga kai whakaatu o nga mea katoa i mea ai ia ki te whenua o nga Hurai, ki Ihiruharama ano hoki ; a whakamatea ana ia e ratou, he mea whakairi ki runga ki te rakau : i whakaarahia ake tenei tangata e te Atua i te toru o nga ra, a meinga ana ia kitea nuitia ; ehara i te mea e nga iwi katoa, engari e nga kai whakaatu i whiriwhiria e te Atua i mua, ara e matou, i kai tahi, i inu tahi nei me ia i muri iho i tonoa ake i te mate. A i mea mai ano ia ki a matou i te kauwhau ki te iwi, kia whakaatu atu, ko ia ta te Atua i whakarite ai hei Kai whakarite whakawa mo nga tangata ora, mo nga tangata mate. He kai whakaatu nga poropiti katoa mona, ara matona ingoa i whiwhi ai ki te murunga hana nga tangata katoa e whakapono ana ki a ia. I a Pita ano e korero ana i enei kupu, ka tau iho te Wairua Tapu ki te hunga katoa e whakarongo ana ki te kupu. A miharo ana te hunga whakapono o te kotinga, nga mea i haere tahi mai i a Pita, no te mea kua ringihia mai ano hoki te Wairua Tapu, kua homai ki nga tau iwi ; i rongu hoki ratou i nga reo i korero ai, i whakanui ai ratou i te Atua. I tahi ka oho atu a Pita, E ahei ano te whakakahore e wahi te wai kei iriiria enei kua whiwhi tahi nei me matou ki te Wairua Tapu ? Na, ka mea ia kia iriiria matou i runga i te ingoa o te Ariki. A ka tohe ratou kia katoa ia i etahi ra.

Te Rongo Pai. Hoani iii. 16.

KOIA ano te aroha o te Atua ki te ao, homai ana e ia tana Tama kotahi, kia kahore ai e mate te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ai ki te murunga tonutanga. Kihai hoki te Atua i tonoa mai i taua Tama ki te ao, ki te whakahe i te ao ; engari kia katoa ai te ao i a ia. Ko ia e whakapono ana ki a ia,

TE TUREI O TE WIKI O TE PETEKOHÄ

e kore e whakahengia : tena ko ia e kore e whakapono kua whakahengia noatia ake, mona kihai i whakapono ki te ingoa o te Tama kotahi a te Atua. A ko te whakahenga tenei, no te mea kua tae mai nei te maramatanga ki te ao, a nui atu to nga tangata arua ki te pouri to ratou ki te maramatanga, he kino hoki no a ratou mahi. E kino ana hoki ki te maramatanga nga kai mahi katoa i te kino, e kore ano hoki e haere mai ki te maramatanga, kei whakakitea a ratou mahi. Tena ko te kai mahi i te pono, e haere mai ana ki te maramatanga, kia kitea ai ana mahi, i mahia i roto i te Atua.

TE TUREI O TE WIKI O TE PETEKOHÄ.

Te Inoi.

E TE Atua, i tonoa mai e koe tou Wairua Tapu i tenei wa ki o tangata pono hei whakamarama, hei whakaako i o ratou ngakau; Tukua kia tika i tau Wairua a matou whakaaro ki nga mea katoa, kia hoki hoki matou i te mea e whakamarietia ana e ia, he nui hoki nga pai o Ihu Karaiti, o te matou Kai whakaaori, tena ia te ora na, te kingi tahi na, me koe, me tau Wairua, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Mo te Tuhituhii. Nga Mahi viii. 14.

A KA rongu nga apotero i Hirubarama, ko Hamarua kua tango i te kupu a te Atua, ka tonoa ki a ratou a Pita raua ko Hoani. To raua taenga atu, ka inoi to ratou kia riro mai te Wairua Tapu i a ratou : (kahore ano hoki ia i tau noa ki tetahi o ratou : i iriria kautia i runga i te ingoa o te Arikii, o Ihu.) Me i reira i whakapakia nga ringaringa ki a ratou, a ka riro mai te Wairua Tapu.

Te Kongo Pai. Hoani x. 1

HE pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou. Ki te kahore tetahi e tomo ra te kuwaha ki te kainga hipi, a ka piki ke, he tahae ia, he tangata pahua. Tena ko te tangata e tomo ana ra te kuwaha, ko te hepara ia o nga hipi. Ka uaki te kai tiaki tatau kua hoki a ka rongu nga hipi ki tonu reo, na, ka karangatia e ia nga hipi ake, to tenei ingoa, to tenei ingoa, a ka arahi

TE RA TAPU O TE TOKOTORU.

ki waho. A ka oti ana ake hipi te taku ki waho, ka haere ia ki mua i a ratou, a ka aru nga hipi i a ia : e matau ana hoki ratou ki tonu reo. E kore ia ratou e aru i te tauhou, engari ka oma i a ia : e kore hoki e matau ki te reo o nga tauhou. I korerotia tenei kupu whakarite e Ihu ki a ratou : heoi kihai ratou i mohio ki nga mea i korerotia e ia ki a ratou. Na, ka mea ano a Ihu ki a ratou, He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ko ahau te tatau o nga hipi. He tahae, he kai pahua te hunga katoa i haere mai i mua i ahau : heoi kihai nga hipi i whakarongo ki a ratou. Ko ahau te tatau : ki te waiho ahau hei huarahi tomokanga atu ma tetahi, e ora ia, a ka haere ki roto ka haere ki waho, ka kite hoki i te kai. Heoi ano ta te tahae e haere mai ai, he tahae, he patu, he whakamoti hoki : i haere mai ahau kia whiwhi ai ratou ki te ora, ina, tona nui oia atu.

TE RA TAPU O TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, he atawhainga nau e ki a matou i whakaaori ai matou ki te whakapono tika, i whakapau ai i te kororia o te Tokotoru ora tonu, me te koropiko ano ki te Atua Kotahi, ki te Mea Kaha rawa ; tenei matou te inoi atu nei kia whakaukia matou ki tenei whakapono, kia arua atu hoki i a matou te he i nga mea katoa, e koe e ora na, e kingi na, kotahi ano Atua. a ake ake ake. *Amine.*

Mo te Tuhituhii. Whakakitenga iv. 1.

MURI iho i enei mea ka kite ahau, na, he tatau kua oti to whakapau i te rangi : a ko te reo tuatahi i rongu ai ahau, me te mea no tetahi tetere e ki mai ana ki a au, e mea ana, Haere mai ki runga nei, a e whakakitea e ahau ki a koe nga mea kua takoto mo muri i enei. I reira pu ano kua nohoia ahau e te Wairua : na, he torona kua tu ki te rangi, a i runga i te torona ko tetahi e noho ana. A te ahua o tera i noho ra, rite tonu ki te kamaka hahapa, ki te hararira : he aniwaniwa ano nga taha katoa o te torona, te ahua, kei to te emerara. I nga taha katoa o te torona etahi torona e rua tekau ma wha : i kitea ano e ahau i runga i nga torona, e rua

tekau ma wha nga kaumatua e noho ana, he mea whaka-
kahu ki te kakahu ma; a he karauna koura ano e
ratou i runga i o ratou matenga. Me te puta mai ano
i roto i te torona he uira, he whatitiri, he reo: e whitu
ano hoki nga rama ahi e ka ana i mua i te torona, ka
nga Wairua e whitu enei o te Atua. I mua ano o te
torona he moana karahi, te rite, kei te haupapa: a i
waenganui o te torona, i nga taha katoa o te torona, ka
nga mea ora e wha, kapi tonu a mua a muri o ratou i te
kanohi. Te tuatahi o nga mea ora i rite ki te raiona,
te tuarua o nga mea ora i rite ki te kuao kanu,
na, te mata o te tuatoru o nga mea ora i rite ki te
tangata, a te wha o nga mea ora i rite ki te ekara e rere
ana. Na, aua mea ora e wha, e ono nga parirau o tetahi,
o tetahi, i nga taha katoa; ki tonu ano hoki a roto o
ratou i te kanohi: a kahore e mutu ta ratou i te ao i te
po, he mea tonu ta ratou, Tapu, tapu, tapu, te Ariki, te
Atua Kaha rawa, i mua nei ia, tenei ano inaianei, a e
haere mai ana ano a mua. A i te mea ka hoatu e nga
mea ora te kororia, te honore, me te whakawhetai, ki
tera e noho ana i runga i te torona, e ora ana ake ake
ake, ku hinga iho nga kaumatua e rua tekau ma wha ki
te araro o tera e noho aha i runga i te torona, a ka
koropiko ki a ia e ora tonu nei ake ake ake, ka paanga
hoki i o ratou karauna ki mua o te torona, ka mea, tika
tonu, e te Ariki, kia riro i a koe te kororia, te honore,
te kaha: i hanga hoki e koe nga mea katoa, nau ano
pai ake i takoto ai aua mea, na reira ano hoki i hanga ai

Te Rongo Pai. Hoani iii. 1.

NA, he tangata tera no nga Parihi, ko Nikorima tonu
ingoa, he rangatira no nga Hurai: i haere mai
tenei ki a Ihu i te po, a ka mea ki a ia, E Rapi, e matau
ana matou i haere mai koe i te Atua hei kai whakaako
ina hoki, e kore tetahi tangata e ahei te mea ianei mea
kara e meatia nei e koe, ki te kahore te Atua i a ia. Ka
whakahokia mai e Ihu, ka mea ki a ia, He pono, he pono
taku e mea atu nei ki a koe, Ki te kahore te tangata
whanau hou, e kore ia e ahei te kite i te rangatiratanga
o te Atua. Ka mea a Nikorima ki a ia, Me pehea
whanau ai te tangata i tona korohetanga? e taea ranei
te takirua o nga haerenga ki roto ki te kopu o tona

whaea, whanau mai ai? Ka whakahokia mai e Ihu,
He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, Ki te
kahore te tangata e whanau i te wai, i te Wairua hoki,
ekore ia e ahei te tomo ki roto ki te rangatiratanga o te
Atua. Ko ta te kikokiko e whanau ai he kikokiko; a
ko ta te Wairua e whanau ai he wairua. Aua ra e
miharo ki taku i mea atu nei ki a koe, He mea tuturu
tenei, ara, kia whanau hou koutou. E pupuhi ana te
lau ki tana wahi e pai ai, a ka rongo koe ki tona haru-
rutanga, otia e kore e mohiotia e koe te wahi i puta
mai ai, e tae atu ai ranei: ko te ritenga tenei ki te
hunga katoa ka whanau i te Wairua. Ka whakahokia
atu e Nikorima, ka mea ki a ia, Me pehea ka mea ai
enei mea? Ka whakahokia mai e Ihu, ka mea ki a ia,
He kai whakaako koe no Iharaia, a kahore i matan ki
enei mea? He pono, he pono taku e mea atu nei ki a
koe, E korerotia ana e matou ta matou i matau ai, a e
whakaaturia atu ana ta matou i kite ai; heoi, e kore
koutou e tango mai ki ta matou whakaaturanga. Kite
mea kua korerotia e ahau ki a koutou nga mea o te whe-
ua, a e kore koutou e whakapono, me pehea ka whaka-
pono ai koutou ki te korerotia e ahau ki a koutou nga
mea o te rangi? Kahore hoki he tangata i kake noa ki
runga ki te rangi, ko ia anake i heke iho i te rangi, ko
te Tama a te tangata, e noho mai nei ano hoki i te rangi.
Ka rite hoki ki ta Mohi whakairinga i te nakahi i te
koraha; kua takoto te tikanga kia pua ano te whakairi-
nga o te Tama a te tangata: kia kahore ai e mate te
tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ki
te oranga tonutanga.

TE RA TAPU TUATAHI I MURI IHO I TO TE
TOKOTORU.

Te Inoi.

TE Atua, ko koe te kaha o te hunga katoa e u ana
ki a koe, kia manako mai ki a matou inoi, tukua
mai hoki tou kaha ki a matou, ki te hunga ngoikore, e
kore nei e ahei te mahi i te pai ki te kahore koe; kia rite
ki a matou au ture, kia paingia ai e koe o matou hiahia, a
matou mahi; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

TE RA TAPU TUATAHI.

Te Tuhituhi. 1 Hoani iv. 7.

ENGA hōa aroha, kia aroha tatou tetahi ki tetahi : e te Atua hoki te aroha ; a, te hunga katoa e aroha ana, kua whanau i te Atua, a e matau ana ki te Atua. Te tangata kahore e aroha, kahore ia e matau ki te Atua ; he aroha hoki te Atua. Na konei i kitea mai ai te aroha o te Atua ki a tatou, na te mea kua tonoa mai e te Atua tana Tama kotahi ki te ao, kia ora ai tatou i a ia. Ko to te aroha tenei, ehara i te mea ko tatou kua aroha ki te Atua, engari ko ia kua aroha ki a tatou, a tonoa mai ana e ia tana Tama hei whakamarietanga mo o tatou hara. E aku hōa aroha, ki te mea i penei te aroha o te Atua ki a tatou, e tika ana hoki kia aroha tatou tetahi ki tetahi. Kahore he wa i kite ai tetahi tangata i te Atua. Ki te aroha tatou tetahi ki tetahi, e noho ana te Atua i roto i a tatou, a kua rite pu tona aroha i roto i a tatou. Na konei tatou i matau ai e noho ana tatou i roto i a ia, me ia i roto i a tatou, na te mea kua homai e ia ta tona Wairua ki a tatou. A kua kite ano matou, ka whakaatu nei ano hoki, i tonoa te Tama e te Matua hei Kai whakaora mo te ao. Te tangata e whakaae ana ko Ihu te Tama a te Atua, e noho ana i te Atua i roto i a ia, me ia ano hoki i roto i te Atua. Kua matau nei ano hoki tatou, kua whakapono ki te aroha o te Atua ki a tatou. He aroha te Atua ; a, te tangata e noho ana i runga i te aroha, e noho ana i roto i te Atua, me te Atua ano hoki i roto i a ia. Na konei te aroha i roto i a tatou ka rite pu ai, a ka whai maiatanga ano tatou a te ra whakawa ; na te mea e rite ana ki a tatou e aroha ; engari ka maka te matakū ki waho e te aroha ina tino rite ; no te mea he mamea to te matakū. Na te tangata e matakū ana, kahore ia i tino rite i roto i te aroha. E aroha ana tatou ki a ia, no te mea ko ia kua aroha ki a tatou i te tuatahi. Ki te mea tetahi, E aroha ana ahau ki te Atua, a e mauahara ana ia ki tona teina, he tangata teka ia : te tangata hoki kahore e aroha ki tona teina i kitea nei e ia, me pehea ka aroha ai ia ki te Atua kahore nei i kitea e ia ? Kei a tatou ano hoki tenei ture, he mea nana, Te tangata e aroha ana ki te Atua, kia aroha hoki ia ki tona teina.

TE RA TAPU TUARUA

Te Rongo Pāi. Ruka xvi. 19.

[MUA tetahi tangata taonga, he kakahu papura ona, he rinena, i kai ano i nga kai papai i nga ra katoa : na, ko tetahi tangata rawakore, ko Raharuhi te ingoa, ka whakatakotoria ki tona kuwaha, he tuwhenua, a e hia hia ana kia whangainga ki nga kongakonga e ngahoro iho ana i te tepara a te tangata taonga : i haere mai ano hoki nga kuri, a mitimiti ana i ona mate. Nawaia, ka mate te tangata rawakore, a kawe ana e nga anahera ki te uma o Aperahama : i mate ano hoki te tangata taonga, a tanumia ana ; a tana tirohangaake i te reinga, i a ia e whakamamaetia ana, ka kite i a Aperahama i tawhiti, me Raharuhi i tona uma. Na, ka karanga ia, ka mea, E pa, e Aperahama, kia aroha ki a au, tonoa mai hoki a Raharuhi ki te tou i te pito o tana matihao ki te wai, hei whakamamae i toku arero ; e mamea ana hoki ahau i tenei miramira. Na, ka mea a Aperahama, E tama, kia mahara kua riro i a koe au mea papai i tou oranga, i kino hoki nga mea i a Raharuhi : na, ka whakamarietia nei ia, a e whakamamaetia ana koe. A haunga ano enei mea katoa, kua oti te whakapumau tetahi tawha nui ki te takiwa o koutou o matou : a ki te mea etahi ki te whakawhiti atu i konei ki a koutou, e kore e ahei ; e kore ano hoki e whiti mai i kona ki a matou. Ano ra ko tona, Koia ahau ka mea nei ki a koe, e pa, kia tonoa ia ki te whare o toku papa : tokorima hoki oku teina ; kia korero ai ia ki a ratou, kei haere mai hoki ratou ki tenei wahi mamea. Ka mea mai a Aperahama ki a ia, Kei a ratou a Mohi ratou ko nga poropiti ; me whakarongo ki a ratou. Ka mea atu ia, Kahore, e pa, e Aperahama : engari ki te haere tetahi ki a ratou o te hunga mate, ka ripeneta ratou. Na, ka mea mai tona ki a ia, Ki te kore ratou e whakarongo ki a Mohi, ki nga poropiti, e kore ano hoki e whakaae, ahakoa ara atu te tangata i te mate.

TE RA TAPU TUARUA I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Ariki, kahore nei e mutu tau arahi i te hunga e whakatupuria ana e koe i runga i te wehi, i te

aroha ki a koe; tiakina tonutia matou, kia man ai to matou wehi, to matou aroha, ki tou Ingoa tapu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Hoani iii. 13.

KAUA e miharo, e aku teina, ki te manahara te ao ki a koutou. E matau ana tatou kua whiti atu tatou i te mate ki te ora, no te mea e aroha ana tatou ki nga teina. Te tangata kahore e aroha ki te teina, e noho ana ia i roto i te mate. Te tangata e manahara ana ki tona teina, he kai patu tangata ia: a ka matau koutou, na, te kai patu tangata kahore he oranga tonutanga e mau ana i roto i a ia. Na konei tatou i matau ai ki tona aroha, i tuku atu hoki ia i a ia ki mate mo tatou: a e tika ana kia tukua tatou e tatou ano ki te mate mo nga teina. Na, te tangata i a ia nei nga oranga o tena ao, a ka kite e matea ana tetahi mea e tona teina, na, ka tutakina iho e ia tona ngakau aroha ki a ia, e mau pehea ana koia te aroha o te Atua i roto i a ia? E aku tamariki nonohi, kua e waiho ma te kupu, ma te arero te aroha; engari ma te mahi ma te pono. Ma konei hoki tatou ka matau ai no te pono tatou, ka whakau ai hoki i o tatou ngakau i tona araro. Na, ki te mea ka whakahe mai o tatou ngakau ki a tatou, nui atu te Atua i o tatou ngakau, e matau ana ano ia ki nga mea katoa. E nga hoa aroha, ki te kore o tatou ngakau e whakahe ake ki a tatou, ka maia tatou ki te Atua. A, te mea e inoia ana e tatou, ka homai e ia ki a tatou, no te mea e pupuri ana tatou i ana ture, a e mea ana i nga mea ahua eka ki tona araro. Ko tana ture ano tenei. Kia whakapono tatou ki te ingoa o tana Tama, o Ihu Karaiti, kia aroha ano tetahi ki tetahi, kia rite ano ki te ture i homai e ia ki a tatou. Na, te tangata e pupuri ana i ana ture, e mau ana i roto i a ia, kei roto ano hoki tera i a ia. Na konei ano tatou i matau ai e mau ana ia i roto i a tatou, na te Wairua kua homai nei e ia ki a tatou.

Te Rongo Pai. Ruka xiv. 16.

ITAKA he hapa nui e tetahi tangata, a he tokomaha i karangatia: a ka tonoa ana pononga i te haere te hapa, hei mea ki te hunga i karangatia. Haere mai,

ma i te nei hoki nga mea katoa. Na, ka anga ratou katoa, ka whakakahore ngatahi. Ka mea to mua ki a ia, Kua hokona e ahau he mara. me haere ahau kia kite: e mea ana ahau ki a koe, kia tukua ahau kia whakakahore. Na, ko te meatanga mai a tetahi, E rima takirua nga okiia kua hokona e ahau, ka haere ahau ki te whakamatau: e mea ana ahau ki a koe, kia tukua ahau kia whakakahore. A i mea mai ano tetahi, Kua marenatia ahau ki te wahine, a he mea tenei e kore ai ahau e ahei te haere. Na, te haerenga mai o taua pononga, ka koreotia enei mea ki tona rangatira. Na, ka riri te tangata i lewhare, a ka mea ki tana pononga, Hohoro te haere ki aia ki nga huarahi o te pa, arahina mai ki konei nga rawakore, nga ngongongonge, nga kopa, me nga matapo. Na, ka mea te pononga, E kara, kua rite tau i mea ai, a tenei ano he wahi takoto noa. A ka mea te rangatira ki te pononga, Haere ki nga huarahi, ki nga taiepa, toia hoki kia haere mai, kia ki ai toku whare. Ko taku kupu hoki tenei ki a koutou, E kore tetahi o ana tangata i karangatia na e kai i taku hapa.

TE RA TAPU TUATORU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Ariki, whakarangona atawhaitia mai matou, kua e whakawhiwhia nei e koe ki te hiahia pono ki te inoi; whinatia mai hoki, kia ora ai matou i roto i nga mea matakau, i nga mate katoa; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Pita v. 5.

KIA agohengohe ano hoki koutou katoa tetahi ki tetahi, ko te ngakau papaku ano hei kakahu mo koutou: no te mea hoki e pakeke ana te Atua ki te hunga whakapehapeha, a ka hoatu e ia he aroha noa ki te hunga papaku. Na, whakaititia iho koutou i raro i te ringaringa kaha o te Atua, kia whakateiteitia ake ai koutou e ia i te wa e pai ai: maka atu o koutou manukanukutanga katoa ki runga ki a ia; e whakaaro ana hoki ia ki a koutou. Kia mataara, kia matapopore:

kei te haereere hoki to koutou hoa whawhai, te rewera, ano he rāiona e ngengero ana, e rapu ana i te tangata he boromanga mana: kia u ki runga i te whakapono, ki whawhai atu kia ia; me te mahara ano ka rite ana mamae nei ano i o koutou teina i te ao. Na, ma te Atua o nga mahi aroha noa katoa, i karangatia ai tatou ki tona kororia mutunga kore i roto i a Karaiti Ihu, ka oti koutou te whakamamae i tenei wa iti nei, mana koutou e mea kia tino rite, mana e whakan, mana e whakakaha, mana e whakapumau. Waiho atu ia ia te kororia, me te kaha, ake ake ake. Amine.

Te Rongo Pai. Ruka xv. 1.

NA, ka whakatata ki a ia nga pupirikana katoa me nga tangata hara, ki te whakarongo ki a ia. Aka amuamu nga Parihi me nga Karaipi, ka mea, E manako ana tenei tangata ki nga tangata hara, a e kai tahi ana me ratou. Na, ka korerotia e ia tenei kupu whakarite ki a ratou, ka mea, Ko tehea tangata o koutou, he rau ana hipi, a ka ngaro tetahi o ratou, e kore ianei waiho e ia nga tekau e iwa ma iwa i te koraha, a ka haere ki taua mea i ngaro, kia kitea ra ano? Aka kitea, ka waha i runga i ona pokowhiwhi, ka koa. Ano ka tae ki te whare, ka karangatia ona hoa, me nga tangata e noho tata ana, ka mea ki a ratou, Kia hari tahi tatou; kua kitea hoki taku hipi i ngaro. Ko taku kupu tenei ki a koutou, Ka pera ano i te rangi mo te tangata hara kotahi ina ripeneta, nui atu i te hari mo nga tangata tika e iwa nei tekau ma iwa, kahore nei a ratou mea e ripeneta ai. Ko tehea wahine ranei, kotahi nei tekau ana moni, a ki te ngaro tetahi moni, e kore ianei ia i wahi i te rama, e puruma i te whare, e rapu marie, kia kitea ra ano? Ano ka kitea, ka karangatia ona hoa me te hunga e noho tata ana, ka mea, Kia hari tahi tatou; kua kite hoki ahau i taku moni i ngaro. Waihoki, ka taku kupu tenei ki a koutou, He hari ano kei te aroaro o nga anahera o te Atua mo te tangata kino kotahi ina ripeneta.

TE RA TAPU TUAWHA I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua, ko koe te kai tiaki o te hunga katoa e whakapono ana ki a koe; ki te kahore koe, e kore tetahi mea e kaha, e kore e tapu; Whakannia ki a matou tau mahi tohu; mau hoki matou e tohutohu, e arahi, kia tika ai ta matou haereere i tenei ao, kei hapa matou ki nga mea o te ora tonu: Whakaritea mai tenei, e te Matua i te rangi, ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhi. Roma viii. 18.

KI taku whakaaro iho hoki, he kore noa iho nga mamae o tenei wa, ki te whakaritea ki te kororia e whakakitea mai ki runga ki a tatou a mua. Tumanako tonu nei hoki te mea i hanga, tatari tonu ki te whakakitenga mai o nga tamarii a te Atua. Kua oti hoki te tekateka noa te mea hei rangatira mo te mea i hanga, e hara i te mea na tenei te whakaae, engari na te kai whakarite, me te mahara ano, tera te mea hanga e whakaaetia mai i ta te pirau whakataurekarekatanga, whakarangatiratia ake ki roto ki te kororia o nga tamarii a te Atua. E mohio ana hoki tatou, kei te aue tahi, kei te mamae tahi, nga mea hanga katoa taera noatia tenei ra. E hara i te mea ko ratou anake, ko tatou nei ano hoki kua whiwhi nei ki te hua matamua, ara ki te Wairua, ina, e aue ana hoki tatou i roto i a tatou, e tatari ana ki te whakataamarikitanga, ara ki te whakamāroranga o o tatou tinana.

Te Rongo Pai. Ruka vi. 36.

KIA ngawari rapea koutou, kia pera me to koutou a Matua e ngawari ana. Kana e whakawa, a e kore koutou e whakawakia; kana e whakaha, a e kore koutou e whakahokia: houhia te rongo, a e houhia ano te rongo ki a koutou: hoatu, a ka homai ki a koutou; he mehua pai, pehi rawa, oiio rawa, purena tonu ta ratou e homai ai ki te kokorutanga o o koutou kakahu. Ko te mehua hoki e mehua ai koutou, hei mehua ano tena ki a koutou. A ka puaki tana kapu whakarte ki a ratou, E ahei ranei

te matapo te arahi i te matapo? e kore ranei e taha tokorua, tokorua ki te waikeri? E kore te akonga rahi ake i tona kai whakaako; engari ka rite ano ki ratou kai whakaako nga tangata katoa kua tino puke-ngatia. He aha tau e titiro i te otaota i roto i te kanohi o to teina, te kite i te kurupae i tou ake kanohi? E pehea ranei to korero ki to teina, E taku teina, iaua, kia kapea atu e ahau te otaota i roto i tou kanohi, te kite i te kurupae i roto i tou kanohi? E te tangata tinihanga, kia matus kapea atu e koe te kurupae i roto i tou kanohi, kaitahi koe ka marama ki te kape i te otaota i roto i te kanohi o tou teina.

TE RA TAPU TUARIMA I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE ARIKI, ata whakahereana e koe nga mea o tenei ao, kia mahi ai to Hahi ki a koe i runga i te koe, i te rangimarie tapu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhi. 1 Pita iii. 8.

KIA kotahi te whakaaro o koutou katoa, kia kotahi te ngakau, kia rite te aroha ki to te tuakana, ki to te teina, kia pai te ngakau, kia ngawari: kana e utua he kino ki te kino, he taunu ki te taunu: engari me manaki; me te mahara ano kua karangatia koutou ki tenei, ara kia whiwhi koutou ki te manaakitanga. Ki te mea hoki tetahi kia aroha ki te ora, kia kite i nga ra pai, me pehi e ia tona arero kei kino, ona ngutu hoki kei korero tinihanga: me peka ke atu i te kino, me mahi pai; ko te rangimarie hei rapunga mana, hei whaingia atu mana. No te mea hoki kei runga i te hunga tika nga kanohi o te Ariki, me ona taringa hoki ina inoi ratou: e he mai ana ia te mata o te Ariki ki te hunga mahi ana i te kino. Ko wai hoki hei homai i te he ki a koutou, ki te aru koutou i te pai? Otia ki te mea na te whakaaro ki te tika i whakamamaetia ai koutou, ka hari koutou: aua ra e matakau ki ta ratou whakamataku, kana e pawera; engari whakatapua te Ariki, te Atua, i roto i o koutou ngakau.

Te Rongo Pai. Ruka v. 1.

A I te mano e aki mai ana ki a ia ki te whakarongo ki te kupu a te Atua, na, e tu ana ia i te taba o te roto o Kenehareta, na, ka kite ia i nga kaupuke e rua e tu ana i te taha o te roto: ko nga kai hao ia, kua riro mai i runga, e horoi ana i nga kupenga. Na, ka eke ia ki ahi o nga kaupuke, ki to Haimona, ka mea ki a ia ia neke atu ki waho tata. Na, noho ana ia, whakaakona atu ana e ia te iwi i runga i te kaupuke. A ka mutu tana korero, ka mea ia ki a Haimona, Neke atu ki te wahi hohonu, ka tuku ai i a koutou kupenga ki te hao. Na, ko te whakahokinga mai a Haimona, ka mea ki a ia, E kua, mahi noa matou i te po roa nei, te man tetahi: heoi nau na te kupu, me tuku e ahau te kupenga. A, ta ratou meatanga i tenei, he mano tini nga ika i mau i te ratou: a ka whakapakaru ta ratou kupenga. Na, ka hauri ratou ki o ratou hoa i tera kaupuke, kia hoe mai hei hao mo ratou. A, to ratou taenga mai, whakakia ana nga kaupuke e rua, no ka whakatotohu. A, te kitenga o Haimona Pita, ka hinga iho ki nga turi o Ihu, ka mea atu, Mawehe atu i a au, e te Ariki; he tangata hira hoki ahau. Mau tonu hoki tona miharo me to ona hira katoa, ki te haonga o nga ika i hira nei e ratou: to Hemi hoki rana ko Hoani, he tamariki raua na Heperi, he hoa hoki no Haimona. Na, ka mea mai a Ihu ki a Haimona, Kua e matakau; i enei wa e takoto ake nei ka hao tangata koe. A ka whakauria nga kaupuke ki uta, mahue ake nga mea katoa i a ratou, a aru ana i a ia.

TE RA TAPU TUAONO I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE ATUA, e kore e taetae te whakaaro te nui o nga mea pai e takoto mai na i a koe mo te hunga e aroha atu ana ki a koe; Ringihia mai ki o matou ngakau he aroha ki a koe, kia arohaina rawatia ai koe e matou i nga mea katoa, kia riro mai ai hoki i a matou nga mea i korerotia mai e koe, nga mea e hira ake ana i ta matou i hiahia ai, ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhi. Roma vi. 3.

KAHORE ianei koutou i mohio, ko tatou kua iriiria nei ki roto ki a Karaiti Ihu, kua iriiria ki roto ki

tona matenga? Na, kua tanumia ngatahitia nei tatou me ia e te iiriranga ki roto ki te mate: kia rite ai kia te Karaiti i whakaaaraha ake nei i te mate e te kororia o te Matua, waihoki ko tatou kia haere i roto i te hōtanga o te oranga. Ki te mea hoki kua whakatohia tahitia tatou ki te ahua o tona matenga, ka pera ano hoki tatou ki te ahua o tona aranga mai: e mohio ana hoki ki tenei, kua ripekatia ngatahitia to tatou tangata tawhito me ia, kia hemo ai te tinana o te hara, kia mutu ai ta tatou mahi ki te hara. Ki te mate hoki tetahi, kua mawheto mai ia i te hara. Na, ki te mea kua mahi tahiti tatou ko te Karaiti, e whakapono ana tatou e ora tahi ano tatou me ia: e matan ana hoki tatou, ka ana nei a te Karaiti i te mate, heoi ano ona matenga; kahore he kingitanga o te mate ki a ia a mua ake nei. Ko tona matenga hoki, he matenga kotahi ki te hara: tona oranga ia, he oranga ki te Atua. Waihoki mahara iho ki a koutou, kua whakatupapakutia koutou ki te hara, e ora ana ia koutou ki te Atua, i roto i a Ihu Karaiti, i to tatou Ariki.

Te Rongo Pai. Matiu v. 20.

KA mea atu a Ihu ki ana akonga, ko taku kupu hoki tenei ki a koutou, Ki te kore e nui ake ta koutou mahi tika i ta nga Karaiti ratou ko nga Parihi, e kore rawa koutou e tapoko atu ki te rangatiratanga o te rangi. Kua rongo koutou, i kororotia e nga tupuna, Kua e patu tangata; a ki te patu tangata tetahi, ka tika te whakawakanga mona: na, ko taku kupu tenei ki a koutou, Ki te riri noa tetahi ki tona teina, ka tau te he ki a ia: a ki te mea tetahi ki tona teina, Wairangi! ki tika kia komitia: na, ki te mea tetahi, Poauau! ka tika mona te kapura o te reinga. Na reira ki te mauria atu e koe to whakahere ki te aata, a ka mahara i reira i hara koe ki tou hoa: waiho to whakahere i reira i mua o te aata, a haere, matua houhia te rongo ki tou teina, ka haere mai ai, ka mau mai i to whakahere. Kia hohoro te whakarite i ta korua korero ko tou hoa tauwhainga, i a korua ano i te huarahi, kei tukua koe e te hoa tauwhainga ki te kai whakawa, a ka tukua e te kai whakawa ki te katipa, a ka maka koe ki te whare herehere. He pono taku e mea atu nei ki a koe. E kore

rawa koe e puta mai reira, kia utua mai ra ano te pauna whakamutunga.

TE RA TAPU TUAWHITU I MURI IHO I TO TE TOKOTOU.

Te Inoi.

I TE Ariki, kei a koe te kaha me te mana, ko koe e te kai homai o nga mea pai katoa; Whakanohia ki o matou ngakan te aroha ki tou Ingoa; whakanuia ki roto i a matou te whakapono tika, whangainga matou ki te pai, whakapumautia mai hoki ena mea ki a matou, he nui nei hoki tou aroha; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Roma vi. 19.

HE kupu tangata tenei naku, na te ngoikore o to koutou kikokiko: na, i tukua o koutou wahi hei pononga ma te poke, ma te tutu, ki te mahi tutu; waihoki me tutu o koutou wahi aianei hei pononga ma te tika, puta ake, he tapu. I te mea hoki he pononga matou na te hara, e atea ana koutou i te tika. Na, i taua wa, he aha nga hua i a koutou o nga mea e whakama pai koutou? he mate hoki te mutunga o ana mea. Tena he tenei, ka atea nei koutou i te hara, a ka meinga hei pononga ma te Atua, nga hua ki a koutou, he tapu, a te tukunga iho, he oranga tonutanga. Ko nga utu kōi o te hara, he mate; ko ta te Atua ia i homai ai, he oranga tonutanga i roto i a Karaiti Ihu, i to tatou Ariki.

Te Rongo Pai. Maka viii. 1.

TUAU ra ano, i te mano e nui rawa ana, a kahore he i kai ma ratou, ka karanga a Ihu ki ana akonga, ka mea ki a ratou, E aroha ana ahau ki nga tangata, ka tau nei hoki o ratou ra e noho ana ki a au, a kahore a mau kai: a, ki te tonoa pukutia ratou e ahau ki o ratou whare, ka hemo ki te ara: i haere mai hoki tetahi o ratou iawhiti. Na, ka whakahokia mai ki a ia e ana akonga, Me aha te tangata ka makona ai enei i te taro i konei, i te koraha? Ka ui atu ia ki a ratou, E hia a koutou hua? Ka mea mai ratou, E whitu. Na, ka mea ia ki te mano kia noho ki raro ki te whenua: a ka mau ki nga

taro e whitu, ka whakawhetai, ka whawhati, a hōta ana e ia ki ana akonga kia whakakatoria; a whakakatoria ana e ratou ma te mano. He ika ano a ratou, torotoru nei, he mea nonohi: a, ka mutu te whakapai, ka mea kia whakakatoria hoki era. Na, kai ana ratou, a ka makona: a kohia ake ana e ratou onga whatiwhati-nga i toe e whitu nga kete. A me te mea e wha mano te hunga i kai: a tonoa atu ana ratou e ia.

TE RA TAPU TUAWARU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua, ko koe te Kai titiro, te Kai whakabaereinga mea katoa i te rangi, i te whenua; He inoi tenei na matou ki a koe, kia araua atu i a matou nga mea katoa e mate ai matou, kia homai hoki nga mea e whai pai ai matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Roma viii. 12.

NA, e aku teina, kahore he rawa e tohe ai te kikokiko ki a taton, kia noho i runga i ta te kikokiko. Ki te noho hoki koutou i runga i ta te kikokiko, tera koutou e mate: tena ki te mea ko te Wairua ta koutou, hei whakamate i nga mahi a te tinana, e ora koutou. Te hunga hoki e arahina ana e te Wairua o te Atua, he tamariki ratou na te Atua. He teka hoki he wairua pononga kua riro mai nei i a koutou, e matakū ai ano hoki koutou; engari kua riro i a koutou te Wairua whakamari-riki, e karanga ai koutou, E Apa, e Pa. Ko taua Wairua ra ano hei whakaae ake ki o tatou wairua, he tamariki tatou na te Atua: a, ki te mea he tamariki, mo tatou te kainga; mo tatou te kainga o te Atua, mo tatou tahi ko te Karaiti: ki te mate tahi tatou me ia, kia whakakoriatia ngatahitia ai hoki tatou.

Te Rongo Pai. Matiu vii. 15.

NA, kia tupato ki nga poropiti teka ina haere mai ki a koutou, he hipi te kakahu, ko roto ia, he wrahi kai kino. Ma o ratou hua ka mohiotia ai ratou e koutou. E whakia ana ranei te karepe i runga i te tata-ramoa, te piki ranei i runga i te tumatakuru? *Waiho*

he hua ataahua nga hua o nga rakau pai katoa; he hua ano ia nga hua o te rakau kino. E kore te rakau pai e ahei te hua i te hua kino, e kore ano hoki te rakau kino e hua i te hua ataahua. Ka tuakina nga rakau katoa e kore e hua i te hua ataahua, ka maka hoki ki te ahi. Iia, ma o ratou hua ka mohiotia ai ratou e koutou. E kore tomo atu ki roto ki te rangatiratanga o te rangi nga tangata katoa e mea mai ana ki a au, E te Ariki, e te Ariki; engari ia e mea ana i ta toku Matua i te rangi i pai ai.

TE RA TAPU TUAIWA I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Ariki, kahore matou e kaha ki te mahi i te mea pai ki te kahore koe; Tukua mai ki a matou he ngakau whakaaro ana, e mahi ana i nga mea tika; kia rite ai ta matou mahi ki tau e pai ai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Korinithi x. 1.

E AKU teina, e kore ahau e pai kia kuare koutou, i raro o te kapua o matou matua katoa, i haere katoa ano hoki ra roto i te moana; a iriiria katoatia ana ratou ki a Mohi, i roto i te kapua, i roto hoki i te moana; a te kai i kainga e ratou katoa te mea wairua, kotahi tonu; te wai ano hoki i inumia e ratou katoa, te mea wairua, kotahi tonu; i inu hoki ratou i ta te mea wairua, ara i ta te Toka i whai nei i a ratou: a, taua Toka ko te Karaiti. Otia kihai te Atua i ahuaereka atu ki enuinga o ratou; i turakina iho hoki ratou i te koraha. Na, enei mea, hei tohu ki a taton, kia kua ai tatou e hiahia ki nga mea kino, kei pera me ratou i hiahia ra. Kua ano hoki koutou e karakia ki nga whakamokoko, kei pera me etahi o ratou; kua oti na hoki te tuhituhi, I noho te iwi ki te kai, ki te inu, a whakatika ana ki te takaro. Kua ano hoki tatou e puremu, kei pera me etahi o ratou i puremu, a hinga ana e rua tekanu ma toru nga mano, i te ra kotahi. Kua ano hoki tatou e whakamatautau i a te Karaiti, kei pera me etahi o ratou i whakamatautau ra, a ngaro

ana i nga nakahi. Kua hoki koutou e amnau, kei pera me etahi o ratou i amnau, a ngaro ana i te kua whakangaro. Na, i pa enei mea katoa ki a ratou hei tohu: a kua tuhituhia nei hei whakatupato i a tatou, i te hunga ka tae nei ki nga whakamutunga o te ao. Na, te tangata e mea ana e tu ana ia, kia tupato ia kei hinga. Kahore ano kia pono ki a koutou tetahi whakamatautauranga e rere ke ana i to te tangata: a e pono ana te Atua, e kore nei e tuku kia nui ake i to koutou kaha te whakamatautauranga mo koutou; a ki te whakamatautauranga koutou ka meatia e ia he putanga, kia u ake ai koutou.

Te Rongo Pai. Ruka xvi. 1.

AI mea ano a Ihu ki ana akonga, No mua tetahi tangata taonga, he tuari taonga tona; a ka korerotia ia ki a ia, e maumauria ana e ia ana mea. Na, ka karangatia ia, a ka mea ki a ia, He aha tenei e rangona nei e ahau mou? korerotia mai te tikanga o nga mea i tuaritia e koe; e kore hoki e ahei kia waiho koe hei tuari. Na, ko te meatanga a taua tuari i roto i a ia, Me aha ahau? e tangohia ana hoki i a au te tuaritanga e toku ariki: e kore ahau e kaha ki te keri; e whakama ana ahau ki te tono mea maku. E mohio ana ahau ki taku e mea ai, mo toku peinga rawatanga atu i te tuaritanga, ka ai o ratou whare hei tukunga atu moku. Na, ka karangatia e ia tenei tangata, tenei tangata, o te hunga i a ratou nei etahi mea a tona ariki, a ka mea ki te tuatahi, E hia nga mea a toku ariki i a koe? Na, ka mea mai tera, Kotahi rau nga mehua hinu. Na, ka tana meatanga atu ki a ia, Tangohia to pukapuka, hohoro te noho, tuhituhia e rima tekau. Katahi ia ia mea ki tetahi, E hia hoki i a koe? Ka mea ia, Kotahi rau nga mehua witi. Na, ka mea ia ki a ia, Tangohia to pukapuka, tuhituhia e waru tekan. A ka whakamoemititia te tuari kino e te ariki, mona i whai whakaro: engari hoki nga tamariki o tenei ao, i to ratou whakapaparanga, e nui ana te whakaaro i to nga tamariki e te marama. Na, ko taku kupu tenei ki a koutou, Waiho te taonga kino hei mea i etahi hoa aroha mo koutou, mo te he rawa iho o koutou, ka ai he tukunga atu me koutou ki nga whare ora tonu.

TE TEKAU O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Ariki, whakarongo mai ou taringa ki nga inoi a o pononga; meinga kia inoia e matou nga mea e pai i koe, kia whiwhi ai matou ki ta matou e inoi ai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Koriniti xii. 1.

NA, kahore ahau e pai, e aku teina, kia kuare koutou ki nga mea wairua. E matau ana koutou he tuiwi koutou i mua, he mea kahaki ki nga whakapapa kore, me koutou i kahakina ra. Koia ahau ka whakakite atu nei ki a koutou, e kore tetahi tangata, na te Wairua nei o te Atua ana korero, e ki, he mea kanga a Ihu: e kore ano hoki e taea e tetahi te mea ko Ihu te Ariki, ki te kahore te Wairua Tapu. Na, poka ke nga mea e homai ana, kotahi ano ia Wairua. A poka ke nga minitanga, kotahi ano ia Ariki. Poka ke ano hoki nga mahi; kotahi ano ia Atua, hei mahi i nga mea katoa i roto i te katoa. Otira e homai ana ki tetahi, ki tetahi, te whakakitenga a te Wairua hei pai. E homai ana hoki ki tetahi e te Wairua te kupu whakaaro; ki tetahi atu te kupu matan, he mea na taua Wairua ano; ki tetahi ko te whakapono, na taua Wairua ra ano; ki tetahi atu ko nga mana whakaora, na taua Wairua mo; ki tetahi atu ko nga mahi merekara; ki tetahi atu ko te mahi poropiti; ki tetahi atu ko te matauranga ki nga wairua; ki tetahi atu ko nga reo ke; ki tetahi atu ko te whakamaoritanga i nga reo: na, enei mea katoa, he mea mahi na taua Wairua kotahi ra ano, ko ia hei mahi i tana e pai ai ki tetahi, ki tetahi.

Te Rongo Pai. Ruka xix. 41.

NO ka tata ia, a ka kite i te pa, ka tangihia e ia, ka mea, Me i mohio koe, a koe ano, ahakoa i tenei ra e ai ano ou, ki nga mea e mau ai tou rongo! ko tenei mea huna atu i to tirohanga. Tera hoki e tae mai nga mahi a koe, e hanga ai e ou hoa riri he parepare mou, a, haka noa; a ka karapotia koe, ka kopania hoki i nga katoa. A ka whakahoroa koe ki raro, me o tama-

TE TEKAU MA TAHI O NGA RA TAPU.

riki i roto i a koe; e kore ano hoki e waiho tetahi kamaka i runga i tetahi kamaka i roto i a koe; no te mea kihai koe i matau ki te wa i tirohia ai koe. A ka tomo ia ki te temepara, ka anga ka pei ki waho i te hunga o reira e hoko mai ana, e hoko atu ana; a ka mea ki a ratou, Kua oti te tuihitihi, Ko toku whare hei whare inoi: a kua meinga nei e koutou hei ana mo nga kai pahua. A whakanao ana ia i te temepara i ia ra, i ia ra.

TE TEKAU MA TAHI O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua, kua waiho e koe ma te mahi tohu, ma te mahi aroha e whakapuaki te hira o tou kaha; Kia aroha mai ki a matou, kia nui hoki te tukunga mai o tou atawhai kia tika ai matou i te ara o au ture, kia whiwhi ai ki nga mea pai e korerotia mai nei e koe, kia riro mai ai ano hoki i a matou ou taonga i te rangi; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Koriniti xv. 1.

NA, me whakaatu e ahau ki a koutou, e aku teina, te rongo pai i kauwhautia e ahau ki a koutou, ta koutou hoki i whakaae na, ta koutou hoki e tu na: te mea hoki e ora na koutou, ki te u koutou ki te kupu i kauwhau ai ahau ki a koutou, ki te mea ehara to koutou i te whakapono noa. I hoatu na hoki e ahau ki a koutou i te tuatahi te mea i riro mai i a au, ara, i mate a te Karaiti mo o tatou hara, i pera me ta nga Karaipiture; a i tanumia, i ara ake ano i te toru o nga ra, i pera me ta nga Karaipiture. Na, ka kitea e Kipa, muri iho e te tekau ma rua: muri iho, ka kitea ia e etahi o nga hoa, tokomaha ake i nga rau e rima i te kitenga kotahi; tenei ano kei te ora te nuinga o ratou, ko etahi kua moe. Muri iho, ka kitea ia e Hemi; muri iho, e nga apotero katoa. A muri rawa iho, ka kitea e ahau ano hoki, ano he tamaiti kokoti tau. Ko te iti rawa hoki ahau o nga apotero, kahore e tau kia karangatia he apotero, moku i whakato i te hahi a te Atua. Heoi na

TE TEKAU MA RUA O NGA RA TAPU.

he aroha noa o te Atua tenei ahua oku: kihai ano hoki tona aroha noa ki a au i maumauria; heoi nui atu taku mahi i ta ratou katoa: ehara ia i te mea naku, engari na te aroha noa a te Atua, i mahi tahi me ahau. Na, ahakoa naku, ahakoa na ratou, ko ta matou kauwhau tenei, ko ta koutou ano tenei i whakapono ai.

Te Rongo Pai. Ruka xviii. 9.

KA korero ano a Ihu i tenei kupu whakarite ki etahi, i u pu o ratou whakaaro ki a ratou ano he tika, a i whakakorekore ki era atu: Tokomua nga tangata i haere atu ki te temepara ki te karakia; he Parihi tetahi, ko tetahi he pupirikana. Tu ana te Parihi ko ia anake, ko tana karakia tenei, E te Atua, ka whaka-whetai atu ahau ki a koe, no te mea kahore ahau e rite ki era atu tangata, ki te hunga hao taonga, kino, pumumu, moku hoki te rite ki tenei pupirikana. Takirua aku nohoanga pukutanga i te wiki, e hoatu ana e ahau te wahi whakatekau o aku mea katoa. Ko te pupirikana ia, i tu mai i tawhiti, kihai i mea kia anga ake ona kanohi ki te rangi, heoi patuki ana ki tona uma, ka mea, E te Atua, tohungia ahau, te tangata hara. Ko taku kupu tenei ki a koutou, Nui atu te tika o tenei i to tere, i te hokinga atu ki tona whare: ki te whakanui hoki tetahi i a ia, ka whakaititia; a, ki te whakaiti te tahi i a ia, ka whakanuia.

TE TEKAU MA RUA O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, nui ke to hohoro ki te whakarongo i to matou hohoro ki te inoi; iti iho hoki to matou pai, iti iho hoki to matou hiahia i nga mea e homai ana ki a matou e koe. Kia nui te ringihanga mai o tau atawhai, murua nga mea e wehinga ana e o matou hinengaro, homai hoki ki a matou nga mea pai e kore nei e tika kia inoia e matou, me kua nga mahi pai, te mahi wawao, a tau Tama, a te matou Ariki, a Ihu Karaiti. *Amine.*

TE TEKAU MA TORU O NGA RA TAPU.

Te Tuhituhi. 2 Koriniti iii. 4.

TENEI tu whakaaro o matou, u tonu ki ta te Atua he mea na te Karaiti: he teka kei a matou ake te hikanga mo te whakaaro ki tetahi aha, me te mea no matou ake ano; engari na te Atua matou i whai tika nga ai; nana hoki matou i tau ai hei minita mo te kawenata hou; he teka no te reta, engari no te wairua: he whakamate hoki ta te reta, he whakaora ta te wairua. Na, i whai kororia nei te minitanga o te mate, he retai whaoa nei ki nga kohatu, a kihai i taea e nga tamariki i Ihairaira te titiro matatau atu ki te mata o Mohi, na te kororia hoki o tona mata, he kororia ano e whakakahoretia ana: a e kore ianei e nui noa atu te kororia o te minitanga a te Wairua? He kororia nei hoki to te minitanga o te whakamate, waihoki tera rawa e hira te kororia o te minitanga o te tika.

Te Rongo Pai. Maka vii. 31.

AI hoki atu ano a Ihu i nga wahi o Taira, o Hairona, a haere ana ki te moana o Kariri, ra waenga o nga wahi o Rekaporihiri. Na, ka mauria mai e ratou ki a ia he turi e whango ana, ka tohe ki a ia kia whakapakia iho tona ringa ki a ia. Na, ka tangohia atu ia i roto i te mano ki tahaki, a kuhua ana ona maihao ki ona taringa, na, ka tuwha atu, ka whakapa atu ki tona arero; ka titiro atu ki te rangi, ka hotu tona manawa, ka mea ki a ia, Epata, ara, Kia puare. Na, puare tonu iho ona taringa, a korokoro noa ana te here o tona arero, na, kua tika ana korero. Katahi ia ka whakatupato i a ratou kia kua e korerotia ki te tangata: otira whakatupato noa ia i a ratou, nui noa atu ta ratou korero; a tino miharo rawa ratou, ka mea, Pai tonu tana meatanga i nga mea katoa: e mea ana ia i nga turi kia rongo, i nga reo kore kia korero.

TE TEKAU MA TORU O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

ETE Atua Kaha rawa, e te Atua tohu, nau anake i tika ai, i pai ai te mahi a o tangata ki a koe; Whakakahangia matou kia tika ai ta matou mahi ki a koe i tenei ao, kia whiwhi ai matou a mua ki nga mea papa

TE TEKAU MA TORU O NGA RA TAPU.

whakaaria mai nei e koe; he nui hoki nga mahi pai o matou Ariki, a Ihu Karaiti. *Amine.*

Te Tuhituhi. Karatia iii. 16.

NA, i korerotia nga kupu whakaari ki a Aperahama. Ki tona whanau ano hoki. Kihai ia i mea, Ki nga whanau, me te mea he tokomaha; engari me te mea he tetahi ano, A ki tou whanau, ko te Karaiti hoki ia. Na, ko taku kupu tenei, I whakaukia te kawenata i mua e te Atua, he whakaaro ki a te Karaiti, a, ka wha rau ka toru teka tau i muri mai, ko te ture, na, e kore tenei e tau hei turaki i te kawenata, hei whakakahore i te kupu whakaari mai. Me he mea hoki na te ture i riro mai ai te kainga, ehara i te mea na te kupu whakaari; otira i na runga mai i te kupu whakaari ta te Atua homaitanga ki a Aperahama. Hei aha ra te ture? I tapiritia mai mo nga pokanga ketanga, kia tae mai rawa te whanau mona nei te kupu whakaari; he mahinga na nga anahera, i roto i te ringa o te takawaenga. Na, he teka mo te kotahiri te takawaenga, kotahi ia te Atua. He turaki ranei ta te ture i a te Atua kupu whakaari? Kahore rapea: me i homai hoki he ture e tika ana ki te whakaora, ina kua puta ake te tika i te ture. Heoi kua kopania nga mea katoa e te Karaiti, e kore ki raro o te hara, kia homai ai ki te hunga e whakapono ana te mea i whakaaria mai, i runga i te whakaaro ki a Ihu Karaiti.

Te Rongo Pai. Ruka x. 23.

IA hari nga kanohi e kite ana i nga mea e kite nei i koutou: ko taku kupu hoki tenei ki a koutou, he tokomaha nga poropiti me nga kingi i hiahia kia kite i nga mea e kite nei koutou, a kahore i kite; kia rongo ano nga mea e rongo nei koutou, a kahore i rongo. Na, ka whakatika tetahi kai whakaako o te ture, ka whakamatautau i a ia, ka mea, E te Kai whakaako, me aha aha ka whiwhi ai ki te oranga tonutanga? Ka mea mai ia ki a ia, He aha te mea i tuituhia ki te ture? ka pehea i korerotanga? Na, ka whakahokia atu e ia, ka mea, Ka whakapaua tou ngakau, tou wairua, tou kaha, tonu i te ngakau, ki te aroha ki te Ariki, ki tou Atua; me aroha hoki ki tou hoa tata, ano ko koe. Ka mea mai ia ki a

ia, Ka tika to korero : meinga tenei, a ka ora koe. Na, ka mea ia kia whakatika i a ia, a ka ki atu ki a Ihu, Ko wai ra taku hoa tata ? Na, ka whakahokia mai e Ihu, ka mea, I haere atu tetahi tangata i Hiruharama ki Heriko, a ka tutaki ki nga kai pahua, na, ka hua ona e ratou, ka tukitukia ia, a haere ana, whakarereia iho ia, me te mea kua mate. Na, ko tetahi tohunga e haere noa ana i taua ara : a, tona kitenga i a ia, ninhi ke atu ana na tahaki. I pena hoki tetahi Riwaiti, tae kau ki taua wahi, ka haere ka titiro, ninhi ke atu ana na tahaki. Na, ko tetahi Hamari e haere ana ki nga whenua, te taenga mai ki a ia, ka kire i a ia, ka aroha, na, ka haere atu ka takai i ona patunga, ringihia iho ki te hinu, ki te waina, ka whakauoho i a ia ki tona ake kararehe, a kawea ana ia ki te whare tira, atawhaitia ana ia. I te aonga ake, i tona haerenga, ka tangohia e ia nga pene e rua, a hoatu ana ki te tangata i te whare, ka mea ki a ia, Mau ia e tiaki : a ki te maha atu au mea e pau, maku koe e utu ina hoki mai ahau. Na, ki tau whakaaro, ko wai o tenei tokotoru te hoa onai tutaki nei ki nga kai pahua ? Ka mea ia, Ko tera ita-whaitia ai ia. Ka mea ano a Ihu ki a ia, Haere, kia pera ano hoki tau mahi.

TE TEKAU MA WHA O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, whakanuia to matou whakapono, to matou tumanako, to matou aroha; meinga hoki matou kia aroha ki au ture, kia whiwhi ai matou ki nga mea e whakaaria mai nei e koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Karatia v. 16.

NA, ko taku kupu tenei, Haere koutou i roto i te Wairua, a e kore e whakaritea e koutou te hiahia o te kikokiko. E hiahia ana hoki te kikokiko tika ke i te Wairua, me te Wairua hoki tika ke i te kikokiko : a e whawhai ana enei tetahi ki tetahi : te taea e koutou ngt mea i hiahia ai koutou. Na, ki te arahina koutou e te Wairua, kahore koutou i raro o te ture. A e kitea ana

aga mahi a te kikokiko, ara, te puremu, te moe tahae, te pake, te hiahia taikaha, te karakia whakapakoko, te makutu, te manahara, te whawhai, te tauwhainga, te riri, te totohe, te wehewehenga, te titorehanga, te hae, te kohuru, te haurangitanga, te kakainga, me nga mea e rite ana ki enei : me korero wawe e ahau enei mea ki a koutou, me pera me taku i korero ai i mua, te hunga e mahi ana i nga mea penei, e kore ratou e whiwhi ki te rangatiratanga o te Atua. Ko nga hua ia o te Wairua, he aroha, he hari, he rangimarie, he manawanui, he ngawari, he ngakau pai, he whakapono, he ngakau mahaki, he ngakau kua taea te pehi : kahore he ture e uria ai enei mea. Te hunga ia o te Karaiti, kua ripekatia e ratou te kikokiko, me ona hihiritanga, me ona hiahia.

Te Rongo Pai. Ruka xvii. 11.

A I a Ihu e haere ana ki Hiruharama, ka haere ia ra i waenganui o Hamaria, o Kariri. A, i a ia e tomo ana ki tetahi kainga koraha, kotahi tekau nga tangata i tutaki ki a ia, he repera, na, ka tu mai ratou i tawhiti; a ka karanga, ka mea, E kare, e Ihu, kia aroha ki a matou. A, tona kitenga atu, ka mea ki a ratou, Haere, kia kite nga tohunga i a koutou. A i a ratou e haere ana, na, taea ma. A, te kitenga o tetahi o ratou, kua ora ia, ka hoki mai, a he rahi tona reo ki te wakarororia i te Atua, a takoto tapapa ana ia ki ona waewae, ka whakawhetai atu ki a ia : a no Hamaria ia. A ka oho mai a Ihu, ka mea, Kihai ranei te tekau i whakaoorangia ? a kei hea nga takoiwa ? Heoi ano nga mea i kitea e hoki mai ana ki te homai i te kororia ki te Atua, ko tenei tangata iwi ke. Na, ka mea ki a ia, Whakatika, haere : na to whakapono koe i ora ai.

TE TEKAU MA RIMA O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Ariki, tiakina tonutia to Hahi, puritia hoki matou, te hunga e kore nei e tu ki te kore e awhinatia mai e koe, kei pa ki nga mea e mate ai matou; arahina hoki ki nga mea e pai ana hei oranga mo matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Karatia vi. 11.

KA kite na koutou i te nui o taku reta ki a koutou, he mea tuhituhi na toku ringaringa ake. Te hunga e hiahia ana ko te ahua o te kikokiko kia pai, ko ratou hei mea i a koutou kia kotia; he mea kau kei whakatoia ratou mo te ripeka o te Karaiti. Kahore hoki taua hunga na ano i kotia e mau ki te ture; engari e hiahia ana ratou kia kotia koutou, kia whakamanamana ai ratou ki to koutou kikokiko. Ki a au ia, kua rawa he whakamanamana, ko te ripeka anake o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, i ripekatia ai te ao ki a au, me ahau hoki ki te ao. I roto hoki i a Karaiti Ihu, kahore he aha o te kotinga, kahore hoki o te kotinga kore, engari ko te mea hanga hou. Na, te hunga e haere ana i runga i tenei ruri, kia tau te rangimarie me te mahi tohu ki a ratou, ki te Ihairara hoki a te Atua. A muri ake nei kua tetahi e whakararuraru i ahau: e mau ana hoki ki toku tinana nga tohu a te Ariki, a Ihu. E aku teina, kia tau te aroha noa a to tatou Ariki, a Ihu Karaiti ki o koutou wairua. Amine.

Te Rongo Pai. Matiu vi. 24.

KAHORE he tangata e pono te mahi ki nga rangatira tokorua: ka kino hoki ki tetahi, ka aroha ki tetahi, ka u ranei ki tetahi, a ka whakahawea ki tetahi. E kore e pono i a koutou te mahi ki te Atua, ki te taonga. Koia ahanu ka mea atu nei ki a koutou, Kua e manukanuka ki to koutou orange, ki ta koutou e kai ai, ki ta koutou e inu ai; ki o koutou tinana ranei, ki ta koutou e kakahu ai. Ehara oti te orange i te rahi atu i te kai, me te tinana i te kakahu? Tirohia nga manu o te rangi: e kore hoki e rui, e kore ano hoki e kokoti, e kohikohi ranei ki roto ki nga whare witi: heoi e whangainga ana ratou e to koutou Matua i te rangi. Ehara oti koutou i te mea pai ake i a ratou? Ko wai o koutou e taea e ia te whakaaro iho, te hono atu tetahi wahi ki toa roa, kia kotahi te whatianga? A he aha koutou i manukanuka ai ki te kakahu? Maharatia nga rengarenga o te whenua, te tupu; e kore nei e mahi, e kore nei ano hoki e miro: na ko taku kupu tenei ki a koutou, Kihai a Horomona, me toa kororia katoa, i rite ki tetahi o enei te whai kakahu. Ha, ki te penei ta te Atua whakakaka-

hurainga i te taratara o te whenua, e whakatarutaru nei ihaia nei, a apopo ka maku ki roto ki te oumu, e kore anei tana i a koutou e rahi ake, e te hunga whakapono ki? Na, kua ra e manukanuka, e mea, He aha ta tatou e kai ai? He aha ta tatou e inu ai? Me whakakakahu tatou ki te aha? (Ko anei mea katoa nei hoki ta nga huiwi e rapu ai:) e matau ana hoki to koutou Matua i te rangi e matea ana e koutou anei mea katoa. Engari matua rapua te rangatiratanga o te Atua me ana mea katoa; a ka tapiritia mai enei mea katoa ma koutou. Na, tana ra e manukanuka ki o apopo: ma apopo hoki e manukanuka ana mea ake. Kati ano, i toa rangi ano, ko te kino ona ake ano.

TE TEKAU MA ONO O NGA RA TAPU I MURI
IHO I TO TE TOKOTORU.*Te Inoi.*

E TE Ariki, whakupaia, tiakina to Hahi e tou aroha pumau; puritia tonutia hoki, no te mea e kore e tuturu ki te ora ki te kahore koe hei awahina; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhi. Epeha iii. 13.

KOIA ahanu ka mea atu nei kia kua koutou e ngakau kore i oku tukinotanga mo koutou, ko to koutou kororia hoki tenei. Na konei i tuturu ai oku turi ki te Matua o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, nona nei te ingoa e huihia ana ki nga hapu katoa i te rangi i te whenua, kia rite tana ki toa kororia e nui rawa nei, kia hoatu e ia ki a koutou kia meinga to roto tangata e toa Wairua kia marohirohi i te kaha; kia noho a te Karaiti ki roto ki o koutou ngakau he mea whakapono; me te whai paia, me te whai turanga ano koutou i runga i te aroha, kia uru ai koutou ki ta te hunga tapu katoa, ara, kia taea e te whakaaro te whanui, te roa, te hohonu, te tike, me te mohio, kia tino ki rawa ai koutou i te Atua. Na, e kaha nei ia ki te mea i nga mea nui whakaharata, nui noa atu i nga mea katoa e inoi ai, e whakaaro ai tatou, he penei ano me te kaha e mahi nei i roto i a tatou, whaiho atu i a ia te kororia i roto i te hahi i runga

I a Karaiti Ihu, a, nga whakapaparanga katoa, ake ake ake. *Amine.*

Te Rongo Pai. Ruka vii. 11.

A I te aonga ake, ka haere a Ihu ki tetahi pa, ko Naina te ingoa; a he tokomaha o ana akonga i haere tahi me ia, he nui hoki te tangata. A ka whakataia ia ki te kuwaha o te pa, na, he tupapaku tera e kauhoatia mai ana, he huatahi na tona whaea, a ko ia he ponaru: a he tokomaha nga tangata o te pa e haere tahi ana me ia. A, te kitenga o te Ariki i a ia, ka aroha ki a ia, ka mea ki a ia, Kua e tangi. Na, ka haere mai ia, ka pa ki te kauhoa: a, tu tonu nga kai kauhoa. Na, ko tana meatanga mai, E tama, ko taku kupu tenei ki a koe, E ara. Na, ka noho te tupapaku ki runga, ka anga ka korero. A hoatu ana ia e ia ki tona whaea. Na, ka tau te wehi ki a raton katoa: a ka whakakororia i te Atua, ka mea, Kua puta ake i roto i a tatou he poropiti nui; a, Kua titiro mai te Atua ki tona iwi. Na, haere ana tenei korero mona puta noa i Huria, i nga wahi patata katoa.

TE TEKAU MA WHITU O NGA RA TAPU I
MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE ARIKI, kia haere i mua, kia aru mai i muri tonu kaha i a matou; meinga hoki matou kia mahi tonu i nga mahi pai katoa; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Epeha iv. 1.

KOIA aha, ta te Ariki herehere, ka whakahau atu nei i a koutou kia rite ta koutou haere ki te karangatanga i karangatia ai koutou, kia papaku rawa te ngakau, kia mahaki, kia manawanui, kia ata hanga tetahi ki tetahi i runga i te aroha; me whai kia mau te kotahitanga o te Wairua he mea paihere na te rangimarie. Kotahi tonu te tinana, kotahi te Wairua, me to koutou karangatanga, kotahi tonu te mea o to koutou karangatanga hei tumanakotanga atu; kotahi Ariki, kotahi whakapono, kotahi iiriinga, kotahi Atua, ko te Matua o nga mea katoa, kei runga nei ia i nga mea katoa, puta noa ia i nga mea katoa, kei roto hoki i a koutou katoa.

Te Rongo Pai. Ruka xiv. 1.

A I te haerenga o Ihu ki te whare o tetahi o nga ranatira, he Parihi, ki te kai taro i te hapati, na, titiro pu mai ana ratou ki a ia. Na, he tangata kopu tetere tera i tona aroaro. Na, ka oho mai a Ihu, ka korero ki nga kai whakaako o te ture, ki nga Parihi, ka mea, He mea tika ranei te whakaaro i te hapati? A kihai ratou i kiiki. Na, ka mau ia ki a ia, a whakaorangia ana, tukua ana kia haere; na, ka whakahokia mai e ia ki a ratou, ka mea, Ki te taka te kaihe, te kau ranei, a tetahi o koutou ki te poka, e kore ianei e hutia ake e ia i reira pu ano, i tera hapati? A kihai i taea e ratou te utu enei kupu ana. Na, ka korerotia e ia tetahi kupu whakarite ki te hunga i karangatia, i tona kitenga i a ratou e whiriwhiri ana i nga nohoanga rangatira; i mea ia ki a ratou, ki te karangatia koe e tetahi ki te marenatanga, kua e noho ki te nohoanga rangatira; kei karangatia hoki e ia tetahi e nui atu ana i a koe; a ka haere mai te tangata i karangatia ai koutu, ka mea ki a koe, Tukua he nohoanga mo tenei; a ka whakama koe, ka haere ki to muri nohoanga noho ai. Engari ka karangatia koe, haere, e noho ki to muri nohoanga; mo te tae rawa mai o te tangata nana koe i karanga, na, ka mea ia ki a koe, E hoa, neke ake koe: ko reira hoki koe whai kororia ai i te aroaro o nga tangata e noho tahi ana koutou. Ki te whakanui hoki tetahi i a ia, ka whakaititia; a ki te whakaiti tetahi i a ia, ka whakanuia.

TE TEKAU MA WARU O NGA RA TAPU I MURI
IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE ARIKI, tukua mai he kaha ki to iwi, kia u ai ratou i nga whakamatautauranga a te ao, a te kikokiko, a te reuera; kia tapatahi ai hoki te hinengaro ki te aru i a koe, i te Atua pono; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. 1 Koriniti i. 4.

H E whakawhetai tonu taku ki toku Atua mo koutou, mo te aroha noa a te Atua kua homai nei ki a koutou i roto i a Karaiti Ihu; no te mea kua hua nga mea

katoa, nga korero katoa, nga matauranga katoa, ma koutou i roto i a ia; me te whakaaturanga na hoki i a te Karaiti kua u na i roto i a koutou; i kore ai koutou e hapa i tetahi homaitanga i a koutou e tatari na ki te whakakitenga mai o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti: mana ano hoki koutou e whakang taea noatia te mutunga, he hunga e kore e ekengia e te kupu i te ra o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti.

Te Rongo Pai. Matiu xxii. 34.

NA, te rongonga o nga Parihi, kua kopi i a Ihu te mangai o nga Haruki, ka whakamine tahi ratou. Na, ka ui mai tetahi o ratou, he kai ako i te ture, ka whakamatautau i a ia, ka mea, E te Kai whakaako, ko tehea te kupu nui o te ture? Ka mea mai a Ihu ki a ia, Kia whakapaua tou ngakau, tou wairua, tou hinengaro, ki te aroha ki te Ariki, ki tou Atua. Ko te tuatahi tenei, ko te kupu nui. E rite ana ano hoki te tuarua ki tenei, Kia aroha koe ki tou hoa tata, ano ko koe. Kei runga i enei kupu e rua e iri ana te ture katoa me nga poropiti. A i nga Parihi e noho huihui ana, ka ui mai a Ihu ki a ratou, ka mea, E pehea ana a koutou whakaaro ki a te Karaiti? Na wai ia tamaiti? Ka mea ratou ki a ia, Na Rawiri. Ka mea ia ki a ratou, Na te aha ra a Rawiri, i a ia e nohoia ana e te Wairua, i karanga ai a ia he Ariki? i ki hoki ia, I mea te Ariki ki toku Ariki, Hei toku ringa matan koe noho ai, kia meinga ra ano e ahaou hou riri hei turanga waewae mou. Na, ka karangatia nei ia e Rawiri he Ariki, a na te aha i tama ai ki a ia? A, hore he tangata i ahei te whakahoki kupu atu ki a ia, kihai rawa ano hoki tetahi i maia ki te ui atu ki a ia i taua ra iho ano.

TE TEKAU MA IWA O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua, ki te kahore koe, e kore e taea e matou te mea i tau e pai ai: Kia aroha mai koe, tukua mai tou Wairua Tapu hei whakatika i nga whakaaro katoa a o matou ngakau; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhi. Epeha iv. 17.

NA, ko taku tenei e ki nei, e whakaatu nei i roto i te Ariki, kia kati ta koutou haere pera me era atu tauwi e haere nei, i runga i te tekanga noatanga o to ratou hinengaro, kua oti nei te whakapouri o ratou whakaaro, kua tangata-ketia ki to te Atua oranga, i te kuaetanga i roto i a ratou, he pakeke hoki no o ratou ngakau: kahore o ratou ohoohonga, a tukua ana ratou e ratou ano ki te hiahia taikaha, riro pu ratou ki te mahi i nga mea poke katoa. Ko koutou ia, kihai i pera ta koutou ako i a te Karaiti; ki te mea kua rongu koutou ki a ia, a kua whakaakona e ia ki nga mea e rite ana ki te pono i roto i a Ihu: mo te tangata ta-whito i to mua whakahaere kia whakarearea e koutou; he mea pirau nei hoki ia i runga i nga hiahia tinihanga; kia whakahoutia hoki koutou, ara, te wairua o to koutou hinengaro; kia kakahuria iho hoki ki a koutou te tangata hou, no ta te Atua nei te hanganga i runga i te tika, i te tapu, o te pono. Na, whakarearea atu te toka, kia pono te korero ki tona hoa, ki tona hoa: he wahi hoki tatou tetahi no tetahi. Kia riri, a kaua e hara: kei toene te ra ki ta koutou riri: kaua hoki tetahi wahi e tukua ki te rewera. Te tangata tahae, me whakamutu tana tahae: engari me mahi, ko ona ringaringa ano hei mahi i te mea pai, kia whai rawa i ia hei hoatutanga mana ki te rawakore. Kei puta tetahi kupu kino i o koutou mangai, engari hei te mea e pai ana hei hanga i te whare, kia whiwhi ai ki te pai nga tangata e rongu ana. Kaua hoki e whakapouritia te Wairua Tapu o te Atua, nana nei koutou i hiri mo te ra o te whakaoranga. Kia wehea rawatia atu i roto i a koutou te nanakia, te riri, te aritarita, te ngangau, te korero kino, me te manahara katoa: kia ngawari ta koutou tikanga tetahi ki tetahi, kia pai te ngakau, me te hohou noa iho i te rongu tetahi ki tetahi, kia pera ano me te Atua i hohou nei i te rongu ki a koutou i roto i a te Karaiti.

Te Rongo Pai. Matiu ix. 1.

NA, ka eke a Ihu ki te kaupuke, ka whiti ki tawahi, ka haere ki tona pa. Na, ka kawea mai e ratou ki a ia tetahi pararutiki, e takoto ana i runga i te moenga;

TE RUA TEKAU O NGARA TAPU.

a, te kitenga o Ihu i to ratou whakapono, ka mea ia ki te pararutiki, E tama, kia maia; ka oti ou hara te mury. Na, ka mea etahi o nga Karaipi ki a ratou ano, E kohukohu ana tenei tangata. A ka kite a Ihu i ratou whakaaro, ka mea ia, He aha i kino ai nga whakaaro o roto o o koutou ngakau? Ko tehea hoki te mea takoto noa, ko te mea, Ka oti ou hara te mury; ko te mea ranei, Whakatika, haere? Otira kia matau ai koutou, he mana muru hara to te Tama a te tangata i runga i te whenua, (katahi ia ka mea atu ki te pararutiki,) Whakatika, tangohia ake tou moenga, a haere ki tou whare. Na, whakatika ana ia, haere ana ki tona whare. A, te kitenga o nga tangata, ka miharo, ka whakakororia i te Atua i homai ai tenei mana ki nga tangata.

TE RUA TEKAU O NGARA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, e te Atua tohu, ma tou aroha, ma tou pai e arai atu nga mea katoa e mate ai matou; kia kakama ai o matou tinana, o matou wairua, ki te mahi i nga mea e pai ai koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Epeha v. 15.

KIA mahara ki to koutou haere kia tapato, kei rite ki ta nga whakaaro-kore, engari ki ta nga whakaaro nui; hokona te taima ma koutou, he kino hoki nga ra. Mo konei ra kei whakaaro-kore koutou, engari kia matau ki ta te Ariki e pai ai. Kua hoki e haurangi i te waina, he toreretanga hoki tenei ki te he; engari kia ki koutou i te Wairua; a koutou korero ki a koutou ano, hei te waiata tapu, hei te himene, hei te waiata wairua; waiata, himene atu, i roto i o koutou ngakau ki te Ariki; me te whakawhetai atu ki te Atua, ara ki te Matua, i nga wa katoa, mo nga mea katoa, i runga i te ingoa o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti; kia ngohengohe koutou tetahi ki tetahi i runga i te wehi ki te Atua.

TE RUA TEKAU MA TAHI O NGARA TAPU

Te Rongo Pai. Matiu xxii. 1.

A KA oho ake a Ihu, ka korero kupu whakarite mai ano ki a ratou, ka mea, Ka rite te rangatiratanga o te rangi ki tetahi kingi, i whakatakoto marenatanga mo tana tama, a tonoa atu ana ana pononga, hei karanga i te hunga i korerotia ki te marenatanga: heoi kihai ratou i pai kia haere atu. Ka tonoa atu ano ia i ara atu pononga, ka mea, Mea atu ki te hunga i korerotia, Na, kua rite taku tina; kua oti aku puru, aku mea momona, te patu, a kua rite katoa nga mea: haere mai ki te marenatanga. Otira i whakaparahakotia e ratou, haere ana ko tetahi ki tana mara, ko tetahi ki tana hokohoko. Na, hopukina ana ana pononga e nga mea i mahue, whakatupekukinotia iho ratou, a whakamatea iho. Na, te rongonga o taua kingi, ka riri: a tonoa atu ana ana taua, whakangaromia ana taua hunga kohuru, a tahuna ana to ratou pa. Katahi ia ka mea ki ana pononga, E rite ana te marenatanga, ko te hunga ia i karangatia, kihai i pai. Haere ra koutou ki nga pekanga o nga ara, a tonoa mai ki te marenatanga te hunga katoa e kite ai koutou. Na, ka haere atu ana pononga ki nga ara, a huihuia katoatia mai ana te hunga i kitea e ratou, te hunga kino, te hunga pai: na, ka kiki te marenatanga i nga manuhiri. A, te tapokoranga mai o te kingi kia kite i nga manuhiri, ka kitea e ia i reira he tangata kahore nei ona kakahu marena: a ka mea atu ki a ia, E hoa, he aha koe i tomo mai ai ki konei, kahore nei hoki ou kahu marena? Heoi kihai ia i kiihi. Na, ko te meatanga atu a te kingi ki nga kai mahi, Herea ona ringaringa, ona waewae, kawea atu, maka atu ki te pouri i waho rawa; ko te wahi tera o te tangihanga me te teteatanga o nga niho. He tokomaha hoki e karangatia ana, he ruarua ia e whiriwhiria.

TE RUA TEKAU MA TAHI O NGARA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Ariki tohu, tukua mai ki tou hunga pono te rongo mau, te marie; kia ma ai o matou hara katoa te horoi; kia mahi ai hoki matou ki a koe i runga i

te ngakau tatu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki.
Amine.

Te Tuhituhi. Epeha vi. 10.

HEOI, e aku teina, kia whai kaha koutou i roto i te Ariki, i te mana ano hoki o tona kaha. Kakahuria iho nga mea whawhai katoa a te Atua, kia taetae ai e koutou nga mahi tinihanga a te rewera, te tu ki te riri. Ehara hoki ta tatou i te pakanga ki nga toto, ki te kikokiko, engari ki nga rangatiratanga, ki nga mana, ki nga ariki o te pouri o tenei ao, ki nga wairua kino o nga wahi i te rangi. Mo konei kia mau ki nga mea whawhai katoa a te Atun, kia taetae ai e koutou te tu atu ki te riri i te ra kino, a, ka poto i a koutou nga mea katoa te mahi, kia tu. E tu ra, he mea whitiki o koutou hope ki te pono, kakahuria iho ano hoki ko te tika hei pukupuku; herea iho te rongo pai o te rangimarie hei hu mo nga waewae, kia takata ai; mo waho i enei mea katoa, e mau ki te whakapono hei whakangungu rakau, e taetae ai e koutou te tinei nga matia muramura katoa a te wairua kino. E mau ki te ora hei potae, ki te hoari hoki a te Wairua, ara, ki te kupu a te Atua: kia pau te inoi, me te tohe; me inoi i nga wa katoa i roto i te Wairua, kia mataara hoki koutou ki tenei mea nei ano, me te u tonu ki te tohe mo te hunga tapu katoa; moku ano hoki, kia homai he kupu ki a au, kia maia te puaki o toku mangai, ki te whakaatu i te mea ngaro, ara, i te rongo pai; ko tana karere nei au i roto i te mekameka: ara, kia maia ahau ki taua korero, kia rite taku korero ki te mea i tika.

Te Rongo Pai. Hoani iv. 46.

NA, ko tetahi tangata a te kingi, hei Kaperenaua, tana tamaiti e mate ana. Ano ka rongo ia kua tae mai a Ihu i Huria ki Kariri, ka haere atu ki a ia, ka inoi ki a ia kia haere ia ki te whakaaro i tana tamaiti; meake hoki marere. Na, ko te meatanga mai a Ihu ki a ia, Ki te kahore koutou e kite i nga tohu, i nga merekara, e kore koutou e whakapono. Ka mea te tangata a te kingi ki a ia, E te Ariki, haere ake i te mea kahore ano kia mate noa taku tamaiti. Ka mea a Ihu ki a ia, Haere; kua ora to tamaiti. Na, whakapono ana te tangata ki te kupu i kororia e Ihu ki a ia, a haere

ana. A, i a ia ano e haere ana, ka tutaki ana pononga ki a ia, ka korero, ka mea, Kua ora to tamaiti. Na, ka ni ia ki a ratou ki te haora i matutu ake ai ia. Ka mea ratou ki a ia, Nonanahi, no te whitu o nga haora, i mutu ai tona ka. Na, ka mohio te papa ko te tino haora ia i mea ai a Ihu ki a ia, Kua ora to tamaiti: a whakapono ana ia, ratou ko tona whare katoa. Ko te rua ano hoki tenei o nga merekara i meatia e Ihu, i muri i tana haereinga mai i Huria ki Kariri.

TE RUA TEKAU MA RUA O NGA RA TAPU I
MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Ariki, whakapumautia te whakapono o to iwi, o te Hahi, kia ora ai i a koe te tiaki kei he; kia ngakau nui ai hoki ki te mahi i nga mahi pai, kia whakakororiatia ai toku Ingoa; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Piripai i. 3.

WHAKAWHETAI tonu au ki toku Atua i nga maharatanga katoatanga ki a koutou. I aku inoinga katoa e puta ana taku inoi mo koutou katoa i nga wa katoa i runga i te hari, mo koutou i uru ki te rongo pai, o te ra tuatahi ano a moroki noa nei; pumanu tonu toku whakaaro ki tenei mea nei ano, tera te kai timata o te mahi pai i roto i a koutou e whakaoti, taetae noatia te ra o Ihu Karaiti: he tika nei hoki kia penei oku whakaaro ki a koutou katoa, no te mea kei roto koutou i toku ngakau; i a au nei i te here, i a au e korero whakatika nei, e whakau nei i te rongo pai, e uru tahi ana koutou katoa me ahau ki te aroha noa. Ko te Atua hoki hei kai whakaatu moku, mo te nui o toku koino ki a koutou katoa, i runga i te ngakau aroha o Ihu Karaiti. Ko taku inoi ano tenei, kia nui haere tonu to koutou aroha i runga i te matauranga i nga mahara mohio katoa; kia kitea ai e koutou nga mea e rere ke ana; kia tinihanga kore ai koutou, kia he kore ai, taetae noatia te ra o te Karaiti; kia ki ano hoki i nga hua o te

TE RUA TEKAU MA RUA O NGA RA TAPU.

tika, e puta i a Ihu Karaiti, hei kororia, hei whakamoe-miitanga mo te Atua.

Te Rongo Pai. Matin xviii. 21.

KA mea atu a Pita ki a Ihu, E te Ariki, kia hia nga haranga a toku teina ki a au, me taku whakarere noa iho i tona bara? kia whitu? Ka mea mai a Ihu ki a ia, E kore ahau e mea atu ki a koe, kia whitu: engari, kia whitu tekau whitu. Koia i whakaritea ai te rangatiratanga o te rangi ki tetahi kingi, i mea kia korerotia ki a ia ana moni e ana pononga. A ka timata ia te ui, ka kawea mai ki a ia he tangata, tekau nga mano taruata i a ia. A te whai rawa ia hei utu, ka mea tona ariki kia hokoa ia, tana wahine, me ana tamariki, me ana taonga katoa, hei whakautu. Na, ka tapapa iho tana pononga, ka koropiko ki a ia, ka mea, E te ariki, kia ata hanga ki a au, a ka utua katoatia e ahau ki a koe. Na, ka oho i te aroha te ariki o tana pononga, tuku ana i a ia, a whakarere noatia iho e ia ana moni tarewa. Heoi, te putanga atu o tana pononga ki waho, ka kite i tetahi o ona hoa pononga, kotahi rau ana pens i a ia: na, hopukia ana e ia, a notia iho te kaki, me te ki atu ano, Utua mai taku nama. Heoi, tapapa iho ana tona hoa pononga ki ona vaewae, ka inoi ki a ia, ka mea, Kia ata hanga ki a au, a ka utua katoatia e ahau ki a koe. A kihai ia i pai: heoi haere ana, maka ana i a ia ki te whare herehere, kia utua katoatia ra ano te nama. Na, te kitenga o ona hoa pononga i tana meatanga, nui atu to ratou pouri, a haere ana, whakaturia mai ana ki to ratou ariki nga mea katoa i meatia. Katahi ka karanga tona ariki ki a ia, ka mea ki a ia, Pononga kino, i whakarewa noatia e ahau tana moni tarewa katoa i a koe, na hoki i inoi mai ki a au: ehara oti i te tika kia tohungia e koe tou hoa pononga, me ahau hoki i tohu i a koe? Na, ka riri tona ariki, a tukua ana ia ki nga kai whakamamae, kia utua katoatia ra ano tana nama. Tera ano e pera toku Matua i te rangi ki a koutou, ki te kore e whakarere noatia atu i roto i o koutou ngakau nga he a te teina o tenei, o tenei o koutou.

TE RUA TEKAU MA TORU O NGA RA TAPU.

TE RUA TEKAU MA TORU O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE Atua, ko koe to matou piringa, to matou kaha, ko koe te take o te tapu; Kia tata koe ki te whakarongo ki nga inoi pono a to Hahi; tukua mai hoki kia whiwhi matou ki nga mea e inoi whakapono ai matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Piripai iii. 17.

KIA rite ta koutou ki taku, e aku teina, tirohia iho hoki te hunga e rite ana te haere ki a matou kua waiho nei hei tauira ma koutou. (He tokomaha hoki kei te haere, ka maha nei nga wa i korerotia ai ratou e ahau ki a koutou, a ka korerotia nei inaiane me te tangi ano ahau, he hoa whawhai ratou ki te ripeka o te Karaiti; te tukunga iho ki a ratou he whakangaromanga, to ratou atua ko te kopu, to ratou kororia hoki kei runga i to ratou whakama, ko nga mea o te whenua ta ratou e whakaaro ai.) Ko te rangi ia te wahi i tangata whenua ai ratou; kei reira hoki te Kai whakaaro e taria atu nei e ratou, te Ariki, a Ihu Karaiti: mana nei e whakaahua ke to ratou tinana tutua nei, kia rite ki tona tinana kororia, i runga i te mahinga a tona kaha e taen ai e ia te pehi nga mea katoa ki raro i a ia.

Te Rongo Pai. Matiu xxii. 15.

ME i reira ka haere atu nga Parihii, ka runanga ki te pehea e mau ai tetahi kupu ana. A ka tonoa mai ki a ia a ratou akonga, me nga tangata whaka-Herora, hei mea, E te Kai whakaako, e matan ana matou he kupu pono tau, a e whakaako ana koe i te huarahi o te Atua i runga i te pono, e kore ano hoki ta te tangata e whakaaro e koe: e kore nei hoki koe e titiro ki te kanohi tangata. Tena, korerotia mai ki a matou, E pehea ana to whakaaro? He mea tika ranei te hoatu takoha ki a Ehiha, auaka ranei? Otiia i mohio a Ihu ki ta ratou whakaaro kino, a ka mea mai, He aha ta koutou e whakamatautau na i a au, e te hunga tinihanga? Tena koa, kia kite ahau i te moni takoha. A mauria mai ana e ratou ki a ia he peno. Na, ko tana meatanga atu ki a

TE RUA TEKAU MA WHA O NGA RA TAPU.

ratou, No wai tenei ahua me te tuihuhinga? Ka mea mai ratou ki a ia, No Hiha. Katahi ia ka mea ki a ratou, Hoatu ki a Hiha nga mea a Hiha; ki te Atua ano hoki nga mea a te Atua. A ka rongu ratou, ka miharo; a mahue ake ia i a ratou, a haere ana.

TE RUA TEKAU MA WHA O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE ARIKI atawhai, wetekina atu nga hara a to hunga; kia watea ai matou katoa i nga here o nga hara i hara ai matou i tangoikore i a matou: Tukua mai tenei, e te Matua i te rangi, ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, to matou Kai whakaora. *Amine.*

Te Tuhituhi. Korohi e 3.

TENEI matou te whakawhetai atu nei ki te Atua, ara ki te Matua o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, me te inoi tonu ano matou mo koutou, mo matou ka rongu nei ki to koutou whakapono ki a Karaiti Ihu, ki to koutou aroha hoki ki te hunga tapu katoa; mo te mea e taria atu nei, e takoto mai nei ma koutou i te rangi, ta koutou i rongu ai i mua ki te kupu o te pono o te rongu pai; kua tas atu nei ki a koutou, kua pera me tona pakutanga ki te ao katoa: a e whai hua ana, he pera hoki me ena i a koutou, no te ra ano i rongu ai, i matau pono ai koutou ki te aroha noa o te Atua. I whakaakona atu na hoki koutou ki tena e Epapara, e to matou hoa pononga e arohaina nei, he minita pono nei ia na te Karaiti ki a koutou; nana hoki i whakakite mai ki a matou to koutou aroha i runga i te Wairua. No konei hoki matou i to ano i rongu ai matou, kahore e mutu ta matou karakia mo koutou, e inoi ana kia whakakia koutou ki te mohitanga ki tena e pai ai, i runga i nga whakaaro nui katoa, e te mahara wairua ano hoki; kia tika ta koutou haere, kia rite ki ta te Ariki, kia nui ai te whakamanawarekanga, kia whai hua koutou, ara, nga mahi pai katoa, kia neke ake i runga i te mohitanga ki te Atua; kia whakanuia mai te kaha hei whakakaha mo koutou, kia rite ki ta te mana o tana kororia, e u tonu ai, e whakamanawau ai i runga i te hari; me te whakawhetai atu

TE RUA TEKAU MA RIMA O NGA RA TAPU.

ano ki te Matua, nana nei tatou i whai tikanga ai ki tetahi wahi o te kainga o te hunga tapu, i roto i te maramatanga.

Te Rongo Pai. Matiu ix. 18.

I A Ihu e korero ana i enei mea ki nga akonga a Hoani, na, ka haere mai tetahi rangatira, ka koropiko ki a ia, ka mea, Tenei kua marere taku tamahine: otira mau e haere ake, e whakapa tou ringa ki a ia, a ka ora. Na, ka whakatika a Ihu ratou ko ana akonga, a aru ana ia ia. Na, ko te haerenga mai ki muri i a ia o tetahi wahine, tekau ma rua nga tau i mate ai i te pakaruhaanga toto, a pa ana ki te taniko o tona kakahu: i mea hoki i roto i a ia, Kia pa kau atu ahau ki tona kakahu, ka ora ahau. Na, ka tahuri a Ihu, a ka kite i a ia, ka mea, Kia maia, e ko; na to whakapono koe i ora ai. A ora ake te wahine i taua wa ano. A, te taenga atu o Ihu ki roto ki te whare o te rangatira, a ka kite i nga kai whakatangiputorino me nga tangata e ngangan ana, ka mea ia ki a ratou, Whakaataa: kahore hoki i mate te kotiro, whangi e moe ana. A kaitaina iho ia e ratou. Heoi ka oti nga tangata te pei ki waho, ka tomo atu ia ki roto, ka mau ki tona ringa, a ora ake ana te kotiro. A paku ana tenei rongu puta noa i taua whenua.

TE RUA TEKAU MA RIMA O NGA RA TAPU I MURI IHO I TO TE TOKOTORU.

Te Inoi.

E TE ARIKI, whakaohokia nga hiahia o te hunga e whakapono ana ki a koe; kia hua ai a ratou mahi pai, kia nui ai hoki au mea e riro mai i a ratou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Heremaia xxiii. 5.

NANA, kei te haere mai nga ra, e ai ta Ihowa, e whakaarohia ai e ahau he Manga tika ma Rawiri, ka kingi ano tetahi kingi, ka kake ki runga, ka whakarite mo hoki i te whakawa, i te tika, ki runga ki te whenua. I ona ra ka whakaorangia a Hura, ka noho humarie ano hoki a Ihairaira, ko te ingoa ano tenei e karangatia ki a ia, ko Ihowa, ko te tatau Tika. No reira, tenei nga ra

te haere mai nei, e ai ta Ihowa, e kore ai e korerotia, E ora ana a Ihowa, nana nei i kawē mai nga tamariki a Ihairaira i te whenua o Ihipa; engari, E ora ana a Ihowa, nana nei i kawē mai, nana nei i arahi mai nga uri o te whare o Ihairaira i te whenua ki te nota, i nga whenua katoa ano hoki i peia atu ai ratou e ahau; ka noho ano hoki ratou ki to ratou oneone.

Te Rongo Pai. Hoani vi. 5.

NA, te marangatanga ake o nga kanohi o Ihu, ka kite i te tini o te tangata e haere mai ana ki a ia; ka mea ia ki a Piripi, Ko hea tatou hoko ai i etahi taro, kia kai ai enei? I penei ai tana ki hei whakamatau mona; i mohio hoki ia ki tana e mea ai. Ka mea a Piripi ki a ia, E kore e ranea ma ratou nga taro o nga pene e rua rau, e kore e riro tetahi wahi iti i tenei, i tenei o ratou. Ka mea tetahi o ana akonga ki a ia, a Anaru teina o Haimona Pita, He tamaiti tenei e rima ana taro pare, e rua ika nonohi; heoi hei aha enei ma tenei ope nui? Na, ka mea a Ihu, Meinga nga tangata kia noho. He nui hoki te tarutaru i taua wahi. Na, noho ana nga tangata ki raro, te tokomaha, me te mea e rima nga mano. Na, ka mau a Ihu ki nga taro; a ka mutu te whakawhetai, ka tuwha atu ki nga akonga, a na nga akonga ki te hunga i noho ra; me nga ika ano hoki, ta ratou i pai ai. Ano ka makona ratou, ka mea ia ki ana akonga, Kohi-kohia nga toenga o nga whatiwhatinga, kei maumauria tetahi wahi. Na, kohi-kohia ana e ratou, a whakakia ana nga kete tekau ma rua ki nga whatiwhatinga o nga taro pare e rima, ki nga toenga a nga tangata i kai ra. A, te kitenga o ana tangata i te merekara i meatia e Ihu, ka mea ratou, Ko ia ano tenei te poropiti e haere mai ana ki te ao.

¶ Na, ki te hira ake nga Ra tapu i mua mai o te Ra tapu o te Haerenga mai, me tango ki te Karakia o etahi o era Ra tapu i whakarere e muri iho o te Whakauatunga hei whakapapa nga wahi o nga mea kahore e konei. Ki te kore hoki e rite te maha o nga Ra tapu me whakarere nga karakia i hira: Otia me korero tenei Inoi, tenei Tuhituhi, tenei Rongo Pai i te Ra tapu i mua ake o te Haerenga mai.

TE RA O ANARU.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, nau nei i whakakaha to Apotoro tapu, a Anaru, i hihiko ai ia i te karangatanga atan Tama, a Ihu Karaiti, i hohoro ai hoki ki te aru i a ia; Meinga matou katoa, kua karangatia nei e to kupu tapu, kia kakama ki te whakarite i au ture tapu, ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

Te Tuhituhi. Roma x. 9.

KI te whakanae tou mangai, ko Ihu te Ariki, a ka whakapono tou ngakau na te Atua ia i whakanaa ake i te mate, e ora koe. Ma te ngakau hoki kia whakapono ka tilka ai; ma te mangai kia whakanaa ka ora ai. E mea ana hoki te Karaiti, Nga tangata katoa e whakapono ana ki a ia, e kore e whakama. Kahore hoki he rerenga ketanga o te Ihurai, o te Kariki: e hua tonu ana hoki nga taonga a taua Ariki na ano o nga tangata katoa, ki te hunga katoa e karanga ana ki a ia. E ora hoki nga tangata katoa e karanga ana ki te ingoa o te Ariki. A me pehea ta ratou karanga ki a ia, ki te kahore ratou i whakapono ki a ia? me pehea hoki ta ratou whakapono ki a ia, ki te kahore i rongo ki a ia? me pehea hoki e rongo ai, ki te kahore he kai kauwhau? Me pehea hoki e kauwhau ai, ki te kahore e tonoa? ko te mea hoki ia i tuhituhia, Ano te atahua o nga waewae o nga kai kauwhau o te maunga rongo, e kauwhau ana i nga mea pai! Otira kahore ratou katoa i ngohengohe mai ki te rongo pai. E mea ana hoki a Ihaira, E te Ariki, ko wai i whakapono ki ta matou rongo? Ina, na te rongo te whakapono, a i rongo ai, na te kupu a te Atua. Na, ko taku kupu tenei, Kahore ranei ratou i rongo? Koia ra ia, kua puta atu to ratou reo ki te whenua katoa, a ratou kupu hoki ki nga toipito o te ao. Na, ko taku kupu tenei, Kahore ianei a Ihairaira i mohio? Na Mohi te kupu tuatahi, Maku koutou e mea kia hae ki te hunga ehara i te iwi, ka meinga e ahau te iwi poau au hei whakaochi i a koutou ki te riri. Maia rawa ia ta Ihaira i mea ai, Kua kitea ahau e te hunga kihai nei i rapu i a au; kua matauria ahau e te hunga kihai nei i

ai mai ki a au. Tana kupu ia mo Ihairaira, Pau katou te ra me te totoro atu ano oku ringa ki te iwi tutu, kite, iwi whakaha'ra.

Te Rongo Pai. Matiu iv. 18.

A I a Ihu e haere ana i te taha o te moana o Kariri, ka kite ia i nga tangata tokorua, he tuakana, he teina, i a Haimona, ko tona ingoa nei ko Pita, raua ko tona teina, ko Anaru, e maka ana i te kupenga ki te moana; he kai hao hoki raua. Na, ka mea ia ki a raua, Arumia mai au, a maku korua e mea hei kai hao tangata. A mahue ake i a raua nga kupenga, a aru ana i a ia. A, tona haerenga atu i reira, tokorua atu ana i kite ai, he tuakana, he teina, ko Hemi tama a Heperi, raua ko tana teina, ko Hoani, i te kaupuke, i a Heperi, i to raua matua, e ta ana i nga korenga o a ratou kupenga; a karangatia ana raua e ia. Mahue tonu ake i a raua te kaupuke, me to raua matua, aru ana i a ia.

TE RA O TAMATI, APOTORO.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, i tukua e koe to Apotoro tapu, a Tamati, kia poauau ki te aranga mai o tau Tama, he mea kia whakapumautia rawatia ai to matou whakapono; Tukua, kia tino whakapono matou ki tau Tama, ki a Ihu Karaiti, kia kaua hoki e ruarua, kei whakabengia to matou whakapono e koe. Kia mahara koe, E Ihowna, ki a Ihu Karaiti, whakarongo mai hoki ki a matou, a ka whakakororiaia ia, a koe, me te Wairua Tapu, aianei, a, ake ake ake. *Amine.*

Te Tuhituhi. Epeha ii. 19.

NA, i muri nei e hana koutou i te tangata ke, i te marena, engari he tangata whenna koutou tahi ko te hunga tapu, no te whare ano hoki o te Atua; he mea hanga ki runga ki te turanga a nga apotoro ratou ko nga poropiti, ko Ihu Karaiti ano hei tino kamaka me te kokonga; kei roto nei i a ia te whare katoa, he mea ata hono marie, e neke ake ana hei whare tapu i roto i te Ariki: me koutou ano, e hanga tahitia ana i roto i a ia, hei nohonga mo te Atua, he mea na te Wairua.

Te Rongo Pai. Hoani xx. 24.

KO Tamati ia, ko tetahi o te tekau ma rua, tetahi o ona ingoa ko Ririmu, kahore ia i a ratou i te taenga mai o Ihu. A, te meatanga a era akonga ki a ia, Kua kite matou i te Ariki; ka mea ia ki a ratou, Ki te haore ahau e kite i te ngaunga a nga whao i ona ringaringa, e kuhu i toku matihao ki te ngaunga a nga whao, e kuhu hoki i toku ringaringa ki tona kaokao, e kore e whakaponohia e ahau. A ka pahemo ano nga rawaru, na, kei roto ano ana akonga, ratou ko Tamati: ka haere mai a Ihu i te mea e kati ana nga tataua, ka tu i waenganui, ka mea, Kia tau te rangimarie ki a koutou. Katahi ia ka mea ki a Tamati, Torona mai toku matihao, kia kite hoki koe i oku ringaringa; torona mai hoki toku ringa, ka kuhu ki toku kaokao: aua e whakateka, engari me whakapono. Na, ka whakahokia mai e Tamati, ka mea ki a ia, E toku Ariki, e toku Atua. Ka mea a Ihu ki a ia, No te kitenga i a au, i whakapono ai koe, e Tamati: ka koa te hunga kahore i kite, a kua whakapono. A he maha atu ano hoki ara toku i oti i a Ihu, i te aroaro o ana akonga, kahore nei i tuituhia ki tenei pukapuka: otia kua tuituhia enei, kia whakapono ai koutou ko Ihu te Karaiti, ko te Tama a te Atua; a kia whiwhi ki te oranga i runga i tona ingoa, ina whakapono koutou.

TE WHAKATAHURITANGA O PAORA.

Te Inoi.

E TE Atua, nau i whiti ai te maramatanga o te Rongo Pai ki te ao katoa, he mea na te mahi kauwhana a te Apotoro tapu, a Paora; Meinga kia mahara matou ki taua mea whakamiharo, ki tona whakatahuritanga; kia kitea ai to matou ngakau whakawhetai ki a koe, i a matou e whakarite nei i nga kupu tapu i akona mai e ia; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi ix. 1.

KO Haora ia, he whakawehi tonu, he patu ta tona ngakau mo nga akonga a te Ariki, a haere ana ki te tohunga nui; kei te tono pukupuka i a ia ki nga

whakaminenga i Ramahiku, mo te tutaki rawa ake ki etahi tangata e anga penei ana, nga taane, nga wahine, ka herea e ia, ka kawea ki Hiruharama. I a ia ano e haere ana, a ka whakatata ki Ramahiku; na, whiti whakarere mai ana ki a ia he maramatanga no te rangi: hinga ana ia ki te whenua, ka rongoi tetahi reo e mea ana ki a ia, E Haora, e Haora, he aha tau e whakato nei i a au? Ano ra ko ia, Ko wai koe, e te Ariki? Ki mea atu te Ariki, Ko Ihu ahanu, e whakatoia nei e koe ebara tau, te whana ki nga koikoi. Na, wiri ana ia, ihiihiana, ka mea, E te Ariki, kia aha ahanu? Ano ra ko te Ariki ki a ia, Whakatika, tomo atu ki te pa, a ka korerotia ki a koe tau e mea ai. Na, nga tangata i haere tahi na ia, tu reo kore ana ratou, rongoi kau ana ki te reo, kahore i kitea he tangata. A, te whakatikanga ake o Haora i te whenua, te mawheratanga o ona kanohi, hore rawa ana tangata i kite ai: na ka arahina ringaringatia ia, a kawea ana ki Ramahiku. A e toru ona ra kihai ia i kite, kihai i kai, kihai i inu. Na, i Ramahiku tetahi akonga, ko Anania te ingoa; a ka puta mai te Ariki, ka mea ki a ia, E Anania. A ka mea tera, Tenei ahanu, e te Ariki! Ano ra ko te Ariki ki a ia, Whakatika, haere ki te ara e karangatia nei ko te Tika, ka rapu i roto i te whare o Hura ki tetahi tangata, ko Haora te ingoa, no Tarahu: kei te inoi hoki ia, a kua kite moemoea i tetahi tangata, ko Anania te ingoa, e tomo mai ana, e whakapa ana i tona ringaringa ki a ia, kia kite ai. Na, ko te whakahokinga mai a Anania, E te Ariki, he tokomaha aku i rongoi ai ki tenei tangata, ki te nui o ana kino i mea ai ki tou hunga tapu i Hiruharama: a tenei ano kei a ia he tikanga i nga tohunga nui, kia herea katoatia te hunga e karanga ana ki tou ingoa. Heoi ka mea atu te Ariki ki a ia, Haere: he mea whiriwhiringa ia naku, hei mau mo toku ingoa ki te araro o nga tauwiwi, o nga kingi, o nga tamariki a Ihairaina: ka whakakitea atu hoki e ahanu ki a ia nga mea nui e namae ai ia mo toku ingoa. Na, haere ana a Anania, tomo ana ki roto ki te whare; ka whakapa i ona ringaringa ki a ia, ka mea, E taku teina, e Haora, na te Ariki, na Ihu, i puta ra i a koe i te ara i haere mai na koe, nana ahanu i tono mai, kia kite ai koe, kia ki ai koki i te Wairua Tapu. Na, marere tonu iho etahi mea, ano he

mahi, i ona kanohi, a kite tonu ake ia, ka whakatika, ka ihiria. Na, ka kai ia, ka whai kaha. Na, noho ana a Haora kinga akonga i Ramahiku i etahi ra. A kauhwhantia tonutia atu e ia a te Karaiti i roto i nga whare karakia, ko ia te Tama a te Atua. A miharo tonu te hunga katoa i rongoi, ka mea, Ehara ianei tenei i te kai whakangaro o te hunga i karanga ki tenei ingoa i Hiruharama, a ko te mea ano tenei i haere mai ai ia, kia herea ratou, kia arahina ki nga tohunga nui? Heoi ka kaha haere a Haora, a whakapororautia ana e ia nga Hurai e noho ana i Ramahiku, i a ia e whakakite ana ko te Karaiti ano tenei.

Te Rongo Pai. Matiu xix. 27.

KATAHI ka whakahokia atu e Pita, a ka mea ki a ia, Na, kua mahue nei i a matou nga mea katoa, kua au nei i a koe; he aha ra ma matou? Na, ka ki mai i Ihu ki a ratou, He pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ko koutou i aru nei i a au, ka taetae te whanautanga houtanga, te wa e noho ai te Tama a te tangata ki runga ki te torona o tona kororia, ka noho ano koutou ki runga ki nga torona kotahi tekau ma rua, ki te whakawahi i nga iwi kotahi tekau ma rua o Ihairaina. A ki te mea kua mahue i tetahi, he whare, he teina, he tuahine ranei, he papa, he whaea, he wahine, he tamariki, he mara, he whakaro hoki nana ki toku ingoa, ka tatakai rau nga mea e riro mai i a ia, a e whiwhi ano ia ki te orange mutunga kore. He tokomaha ia o mua e waiho ki muri; a ko o muri ki mua.

TE KAWENGA O TE KARAITI KI TE TEMEPARA, ARA, TE PURENGA O TE WAHINA, O MERI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, i kawea tau Tama kotahi i tenei ra kia whakakitea ki roto ki te Temepara, no matou nei ano hoki tona tinana; He inoi tenei na matou ki a koe, ki te Nui rawa, kia hara-kore o matou ngakau ina whakaturia atu matou ki tou araro, e tana Tama au, e to matou Ariki, e Ihu Karaiti, Amine.

Mo te Tuhituhi. Maraki iii. 1.

TENEI te unga atu nei e ahau taku karere, mana e whakapai te ara i mua i a au, a, kitea rawatia ake, kua tae te Arika, e rapua nei e koutou, ki tona temepara, e anahera o te kawenata, ta koutou e ngakau nui na: nana, tera ia ka haere mai, e ai ta Ihowa o nga mano. A ko wai e ui te ra e haere mai ai ia? ko wai hoki e tu, ina puta mai ia? e rite ana hoki ia ki te ahi a te kai tahi para, ki te horoi ano hoki a te kai horoi: ka noho ano ia, ka rite ki te kai tahi para, ki te kai whakapai hiriwa, a ka whakapaia e ia nga tamariki a Riwai, ka whakahemokia to ratou para, ano he koura, he hiriwa: kia tapaea ai e ratou he whakahere ki a Ihowa i runga i te tika. Ko reira te whakahere a Hura raua ko Hiruharama rekaina ai e Ihowa, ka rite ki nga rangi o mua, ki nga tau onamata. Ka whakatata atu ano ahau ki a koutou ki te whakarite whakawa; ka hohoro ano ahau hei kai whakatu i te he o nga kai makutu, o te hunga puresu, o nga kai onti teka, o te hunga ano hoki e tahae ana i nga utu o te kai mahi, i ta te ponaru, i ta te pani, e whakapau ke ana i ta te manene, a kahore e wehi i a au, e ai ta Ihowa o nga mano.

Te Rongo Pat. Ruka ii. 22.

A KA rite nga ra e purea ai te whaea, e whakaritea ai te ture a Mohi, ka kawea ia e ratou ki Hiruharama, kia tapaea atu ki te Arika; (kia peratia me te mea i tuhituhi ki te ture a te Arika, Ko nga tane katoa e oroko puta mai i te kopu, e karangatia e tapu ana ki te Arika;) kia hoatu ano hoki he patunga tapu, te mea i korerotia i roto i te ture a te Arika, Kia rua kukupa, kia rua ranei pi kukupa. Na, i Hiruharama tetahi tangata ko Himiona te ingoa; he tangata tika, he tangata whakaaro, e tatari ana ki te whakaharanga o Ihoraira: a kei runga te Wairua Tapu i a ia. Na, kua whakamaharitia mai ia e te Wairua Tapu, e kore ia e kite i te mate, kia kite ra ano ia i ta te Arika Karaiti. Na, ka haere mai ia ki te temepara, he matanga na te Wairua: a i nga matua e mau mai ana i te tamaiti, i a Ihu, kia meatia ai e raua ki a ia ta te ture i whakarite ai, ka tango hoki ia i a ia ki ona ringaringa, a ka whakapai atu ki te Atua, ka mea, Katahi, e te Arika, ka tukua to pononga kia haere i runga i te rangimarie, ka pera me tau i korero ai: ka

rite nei hoki oku kanohi i tau whakaoranga, ka whakaakotoria nei e koe ki te aroaro o nga iwi katoa; hei whakamarama e kite ai nga tau iwi, hei kororia hoki mo tou iwi, mo Ihoraira. A miharo tonu a Hohepa raua ko tona whaea ki nga kupu i korerotia mona. Na, ka manaaki Himiona i a raua, a ka mea ki a Meri ki tona whaea, Nana, ka waiho tenei tamaiti hei takanga, hei aranga, mo te tini o te tangata i roto i a Ihoraira; hei tohu hoki e korerotia kinotia; (ae ra, ka tika atu ano te hoari, a puta noa i tou ake wairua,) e hurahia ai nga whakaaro e nga ngakau maha. Me Ana hoki, he poropiti, he tamahine na Panuera, no te iwi o Ahera: kua maha haere ona ra, e whitu nga tau o tona wahinatanga ake i noho ai ia ki te tane; he ponaru, tata pu ki te waru tekau ma wha ona tau; heoi kihai i mahue i a ia te temepara; he karakia tonu tana, he noho puku, he inoi, i te ao, i te po. Na, ka tae mai ia i tana haora ano, ka whakawhetai ki te Arika, a korerotia ana ia e ia ki te hunga katoa o Hiruharama e tatari ana ki te whakaoranga. Ano ka oti nga mea katoa e rite ana ki ta te ture a te Arika, ka hoki atu ratou ki Kariri, ki te ratou pa, ki Nahareta. Na, ka tupu te tamaiti, a ka kaha haere tona wairua, ka ki i te matauranga: i a ia ano hoki to te Atua aroha nona.

TE RA O MATIAHA.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, i whiriwhiria e koe to pononga i pono, a Matiaha, ki roto ki nga Apotore kotahi tekau ma rua, hei whakakapi mo te wahi o te tangata tuihanga, o Hura; Araia atu nga Apotore teka, Tukua mai hoki he Hepara tika hei arataki hei tohutohu i to Hahi; ko Ihu Karaiti hoki to matou Arika. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi i. 15.

I AUA ra ka whakatika a Pita i waenganui o nga akonga, ka mea, (na, te maha o nga ingoa ki te huihira, kotahi rau e rau tekau,) E hoa ma, e aku teina, i tika ano kia whakaritea tenei Karaipiture, ta te Wairua Tapu, i korerotia i mua e te mangai o Rewiri, mo Hura, mo te kai arahi o nga kai hopu i a Ihu. I huihira tahi-

tia hoki ia ki a tatou, i a ia ano hoki tetahi wahi o tenei mahi. Na, hokoa ana e taua tangata tetahi wahi ki te utu o te kino; a taka tupou iho, koara pu i waenganui, pakaru katoa ki waho ona whekau. I rangona ano hoki e te hunga katoa e noho ana i Hiruharama; na reira taua wahi i huaina ai, ko Akerama, he kupu no to ratou reo mo tenei, Ko te kainga o te toto. Kua oti hoki te tuhituhi ki te pukapuka o nga waiata, Tūkua kia ururua-tia tona nohoanga, kua hoki tetahi e noho ki reira; a, Kia riro tana mahi tiro-tiro i tetahi atu. Na, ko te tikanga tenei, ko nga tangata i haere tabi nei tatou, i nga wa katoa i haereere mai ai, i haereere atu ai a Ihu, te Ariki, i roto i a tatou, hei te iriiranga a Hoani timata ai, a tae noa ki te ra i tangohia ake ai ia i a tatou, me waiho tetahi o era hei hoa mo tatou ki te whakaatu i tona aranga mai. A tokorua a ratou i whakarite ai, ko Hohepa i karangatia nei ko Pahapa, tetahi atu o ona ingoa, ko Hutuha, rana ko Matiaha. Na, ka inoi ratou, ka mea, Ko koe, e te Ariki, te mohio ana ki nga ngakan o te katoa, mau e whakakite ko wai o tenei tokorua tau i whiriwhiri ai, kia riro i a ia tetahi wahi o tenei mahi minita, o te apotorotanga, i taka nei a Hura, he mea kia haere ai ia ki tona wahi. Na, ka hoatu e ratou o raua rota; a ka tau te rota ki a Matiaha; a uru ana ia ki roto ki nga Apotoro tekau ma tahi.

Te Rongo Pai. Matiu xi. 25.

I TAUA wa ka ohoatu a Ihu, ka mea, He whakawhetai atu taku ki a koe, e Pa, e te Ariki o te rangi, o te whenua, no te mea kua huna e koe enei mea i te hunga matau, i te hunga mahara, a burahia atu ana ki nga kohungahunga. Ae ra, e Pa; i pai hoki te penei ki tau titiro. Kua tukua mai nga mea katoa ki ahan e toku Matua: e kore ano hoki tetahi e matau ki te Tama, ko te Matua anake; e kore ano hoki tetahi e matau ki te Matua, ko te Tama anake, me te tangata hoki e pai ai te Tama kia burahia atu ki a ia. Haere mai ki ahan, e koutou katoa e mauini ana, e taimaha ana, a maku koutou e whakaokioki. Tangohia taku ioka ki runga ki a koutou, kia whakaakona koutou e ahan; he ngakau mahaki hoki toku, he ngakau papaku: a e whiwhi kou-

tou ki te okiokinga mo o koutou wairua. He ngawari hoki taku ioka, he mama taku pikaunga.

TE KOREROTANGA MAI KI TE WAHINA KI A MERI.

Te Inoi.

E TE Ariki, he mea whakapuka i na te anahera i matau ai matou ki te whakatangatatanga o tau Tama, o Ihu Karaiti; Ringihia mai tonu Wairua Tapu ki roto ki o matou ngakau, kia ai tona ripeka me ona mamas hei mea e tae atu ai matou ki te kororia o tona Aranga mai; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Tuhihihi. Ihaia vii. 10.

NA ka korero mai ano a Ihowa ki a Ahata, a ka mea, Inoia tetahi tohu mau i a Ihowa, i tou Atua; inoia he mea i te hohonu, i te wahi tiketike ranei i runga. Ano ra ko Ahata, E kore au e inoi, e kore ano e whakamatautau i a Ihowa. Katahi tera ka ki mai, Tena, whakarongo, e te whare o Rawiri, He mea iti ianei ki a koutou kia hoha nga tangata i ta koutou? me mea ano ranei e koutou toku Atua kia hoha? Mo reira ma te Ariki ano e hoatu he tohu ki a koutou. Nana, ka hapa he wahina, ka whanau hoki he tamaiti, a ka huaina e ia tona ingoa, ko Emanuera. He pata, he honi, hei kai mana, a mohio noa ia ki te paopao ki te kino, ki te whiriwhiri i te pai.

Te Rongo Pai. Ruka i. 26.

NA, i te ono o nga marama ka tonoa a Kaporiera, te anahera, e te Atua ki tetahi pa o Kariri, ko Nahareta te ingoa, ki tetahi wahina i taumautia ma tetahi tangata, ko Hohepa te ingoa, no te whare o Rawiri; te ingoa o te wahina, ko Meri. Na, te haerenga o te anahera ki roto, ki a ia, ka mea mai, Tena koe, e te wahine kua manakohia nei; kei a koe te Ariki: ko koe te manaakitia i roto i nga wahine. A, tona kitenga i a ia, ka oho ki taua kupu, ka whakaaroaro ki te tikanga o tenei owhatanga. Na, ka mea te anahera ki a ia, Kei matakou koe, e Meri: kua paingia hoki koe e te Atua. Na, ka hapa tena koe, a ka whanau he tamaiti, a me hua tona

ingoa ko IHU. Ka nui ia, ka karangatia hoki ko te Tama a te Runga rawa: a ka hoatu ki a ia e te Ariki, e te Atua, te torona o Rawiri, o tona papa: a hei kingi ia mo te whare o Hākopa ake ake; e kore ano hoki e mutu tona rangatiratanga. Na, ka mea a Meri ki te anahera, E peheatia tenei, kahore nei hoki ahau e mohio ki te tane? Na, ka whakahokia mai e te anahera, a ka mea ki a ia, Ka tae mai te Wairua Tapu ki runga ki a koe, a ka taumarumaru iho te kaha o te Runga rawa ki runga ki a koe: mo reira ano hoki ka karangatia tou whanau tapu, Ko te Tama a te Atua. Na, kua hapu ano hoki tena a Erihapeti, tou teina, he tamaiti, i tona rurihitanga; a ko te ono tenei o nga marama ona i karangatia nei, he pakoko. Kahore hoki he mea e kore te taea e te Atua. Ano ra ko Meri, Na, ko te pononga a te Ariki; kia peratia ano ahau me tau i korero ai. A mawehe atu ana te anahera i a ia.

TE RA O MAKĀ.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, i whakaacona e koe to Hahi ki nga kupu papai a tou kai kauwhau, a Makā; Atawhaitia mai matou, hei rite matou ki nga tamariki, hei kahakina e nga tini hau, ara, e nga kupu tekateka noa, engari kia whakankia ki te pono o te Rongo Pai tapu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amen.*

Te Tukituki. Epeha iv. 7.

NA, kua oti te aroha noa te homai ki tenei k tenei o taton, he mea i runga i te mehua o ta te Karaiti homaitanga. Na reira hoki ia i mea ai, Tona kakenga atu ki runga, whakaraua ana e ia nga whakaran, a hoatu mea ana ia ma nga tangata. (Na, tona kakenga ki runga ra, he aha to tena, ki te kahore ia i matua heke atu ki nga wahi o raro rawa o te whenua? Tera i heke atu ra, ko ia i kake atu nei ki runga ake i nga rangi katoa, kia ki ai nga mea katoa i a ia.) A homai ana e ia, ko etahi, hei apotero; ko etahi, hei poropiti; ko etahi, hei kai kauwhau i te rongo pai; ko etahi, hei hepara, hei kai whakaako; kia tino rite ai te hunga tapu, he mea mo te mahi miniti, hei hunga i te whare, ara i te tinana o te Karaiti: kia

tae katoa ra ano tatou ki te kotahitanga o te whakapono, o te matauranga hoki ki te Tama a te Atua, ki te tino tangata, ki te mehua o te tino kaumatuatanga e tutuki ai ki to te Karaiti: kia mutu ai to tatou tamarikitanga, hei akina hei kahakihakina e nga hau katoa o te whakako, hemamanga na te tangata, he tinihanga e mahia ai te whakapohehe; kia korero pono i runga i te aroha, kia neke ake tatou ki roto ki a ia i nga mea katoa, ko te upoko nei ia, ko te Karaiti: nona nei te tinana katoa, he mea whakapiri marie, he mea atu hono e nga meatanga nga hononga katoa, whakarite rawa ki te nui o te mahinga o ia wahi o ia wahi, e mea ana i te tinana kia neke ake, hei whare e hanga ana i a ia i runga i te aroha.

Te Rongo Pai. Hoani xv. 1.

TO ahau te waina pono, ko toku Matua te kai mahi. Ko nga manga katoa i roto i a au e kore e whai hua, e tangohia e ia: a nga manga katoa e whai hua ana, ka whakapaia e ia, kia maha atu ai ona hua. Na, kua ma tenei koutou i te kupu i korerotia e ahau ki a koutou. Kia u koutou ki roto ki a au, me ahau hoki i roto i a koutou. Ka rite hoki ki te manga e kore e whai hua ko a anake, ki te kahore e u ki te waina; e kore ano hoki koutou, ki te kore e u ki roto ki a au. Ko ahau te waina, ko koutou nga manga: ki te u tetahi ki roto ki a au, me ahau hoki i roto i a ia, ka maha o tera hua: ki te kahore hoki ahau, e kore tetahi mea e taea e koutou. Ki te ko, u tetahi ki roto ki a au, ka maha atu ia, ano he manga, e maroke; na, ka kohikohia, ka maha ki te kapura, i tahuna. Ki te u koutou ki roto ki a au, a ka u ano aku kupu i roto i a koutou, e inoia e koutou ta koutou e pai ai, a ka meatia ma koutou. Ka whakakororotia aku Matua ki te penei, ki te whai hua maha koutou: a ia meinga koutou he akonga naku. Rite tonu ki to te Matua aroha ki a au toku aroha ki a koutou: kia u koutou ki toku aroha. Ki te pupuri koutou i aku ture, ka koutou ki toku aroha: he ahau hoki kua pupuri nei i nga ture a toku Matua, a ka u nei ano ki tona aroha. Na korerotia anei mea e ahau ki a koutou, kia pumau toku koa i roto i a koutou, kia nui rawa ai ano hoki u koutou koa.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, he oranga tonutanga te matan pono atu ki a koe; Meinga matou ki tino mohio ko tau Tama, ko Ihu Karaiti, te ara, te pono, me te ora; kia aru ai matou i nga hikoinga o au Apotora tapu, o Piripi rana ko Hemi, kia maro tonu ai hoki te haere i te ara e tika ana ki te ora tonu; ko tau Tama hoki, ko Ihu Karaiti, to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhitahi. Hemi i. 1.

NA Hemi, na te pononga a te Atua, a te Ariki hoki, a Ihu Karaiti, ki nga hapu kotahi tekau ma rua e noho marara ana; Tena koutou. Kiia iho, e aku teina, he mea hari nui ina tata koutou ki nga whakamatautauranga maha; e matau ana hoki koutou, ko te whakamatautauranga o te koutou whakapono hei mahi i te manawanui. Na, kia puta rawa te mahi a te manawanui, kia tino tika ai koutou, kia toitu ai, te hapa i te aha, i te aha. Ki te hapa tetahi o koutou i te matauranga, me inoi ia ki te Atua, e homai nui nei ki te katoa, kahore hoki ana tawai mai; a ka homai ano ki ia. Otira me inoi whakapono ia, kua e ruarua. Te tangata ruarua hoki, tona rite, kei te ngaru o te moana, e puhia ana e te hau, e akina ana. Kua hoki taua tangata e mea, e whiwhi ia ki tetahi mea i te Ariki. E kore te tangata ngakau rua e u i ana hanga katoa. Te teina iti, kia whakamanamana ia i te mea ka whakanekehia ake ia: me te tangata taonga ano, i te mea ka whakaititia: ka memeha atu hoki ia, ano he pua tarutaru. Te putanga mai hoki o te ra, me te wera-wera ano, na, kua maroke te tarutaru, kua ngahoro tona puawai, a ngaro iho te ataahua o tona ahua: ka pera ano te tangata taonga, ka memeha atu i ona huarereanga. Ka hari te tangata e u ake ana ki te whakamatautauranga: no te mea hoki ka oti ia te whakamatautau, ka whiwhi ia ki te karauna o te ora, kua whakaaria mai nei e te Ariki mo te hunga e aroha ana ki ia.

Te Rongo Pat. Hoani xiv. 1.

KA mea a Ihu ki ana akonga, Kei pouri o koutou ngakau: e whakapono ana koutou ki te Atua,

whakapono mai hoki ki a au. He maha nga nohoanga i roto i te whare o toku Matua: me he kahore, kua kororotia e ahau ki a koutou. Ka haere ahau ki te mea i tetahi wahi hei tukunga ake mo koutou. A ki te haere ahau, ki te mea wahi hei tukunga ake mo koutou, ka haere mai ano ahau, ki te tango i a koutou ki a au; kia noho ai hoki koutou ki te wahi e noho ai ahau. Na, e matau ana koutou ki te wahi e haere atu nei ahau, e matau ana ano hoki ki te huarahi. Ka mea a Tamati kia ia, E te Ariki, e kore matou e matau ki te wahi e haere nei koe; me pehea ka matau ai matou ki te huarahi? Ka mea a Ihu ki ia, Ko ahau te huarahi, te pono, me te ora: e kore rawa tetahi tangata e hneere ake ki te Matua, ki te kahore ahau. Me i matau koutou ki a au, kua matau ano hoki ki toku Matua: na, i enei ake wa ka mohio koutou ki a ia, kua kite ano hoki i a ia. Ka mea a Piripi ki a ia, E te Ariki, whakakitea mai te Matua ki a matou, a ka tatu o matou ngakau. Ka mea a Ihu ki ia, Roa noa atu taku nohoanga i a koutou, a kahore ano koe i matau noa ki a au, e Piripi? Ko ia kua kite i a au, kua kite hoki i te Matua; a he aha koe ka mea ai, Whakakitea mai te Matua ki a matou? E kore ianei koe e whakapono, ko ahau kei roto i te Matua, a ko te Matua kei roto i a au? Ko nga kupu e korero atu nei ahau ki a koutou, ehara i te korero naku ake: engari na te Matua e noho ana i roto i a au, ko ia te mea ana i nga mahi. Whakapono mai ki a au, kei roto ahau i te Matua, a ko te Matua kei roto i a au: a ki te kahore, whakaaro ki nga mahi, ka whakapono ai ki a au. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ki te whakapono tetahi ki a au, ko nga mahi e mea nei ahau, e meinga ano hoki e ia; a nui atu i anei ana e mea ai; no te mea e haere atu ana ahau ki toku Matua. A ko ta koutou e inoi ai i runga i toku ingoa, e meatia tenei e ahau, kia whai kororia ai te Matua i te Tama. Ki te inoia tetahi mea e koutou i runga i toku ingoa, maku e whakamana mai.

Te Inoi.

E TE Arikī, e te Atua Kaha rawa, i whakawhiwhia e koe te Apotoro tapu, a Panapa, ki nga hua pai o te Wairua Tapu; Kāua matou e whakatikia ki au mea papai, ki te kaha ano hoki e meinga ai aua mea e matou hei whakakororia mou; ko Ihu karaiti hoki to matou Arikī. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi xi. 22.

NA, te taenga atu o te rongō o enei mea ki nga taringa o te hahi i Hiruharama, ka tonoa e ratou a Panapa kia haere ki Anatioka. A, tona taenga atu, tona kitenga i te aroha noa o te Atua, ka hari, ka whakahau i a ratou katoa kia u te ngakan, kia piri atu ki te Arikī. He tangata pai hoki ia, ki tonu i te Wairua Tapu, i te whakaponu: a he nui te hunga honoa ki te Arikī. Me i reira ka haere atu a Panapa ki Tarahu, ki te rapu i a Haora: a, tona kitenga i a ia, ka kawea ia ki Anatioka. A kotahi to raua tino tau i huihui ai ki te hahi, he nui hoki te hunga i whakaakona. A i matua huaina nga akonga he Karaitiana ki Anatioka. I aua ra ka haere mai etahi poropiti i Hiruharama ki Anatioka. A ka whakatika tetahi o ratou, ko Akapu te ingoa, ka korero, he mea whakaako e te Wairua, meake ko te matenga nui i te hiakai pa ai ki te whenua, a puta noa: i puta ano hoki tenei i nga ra o Karauria Hihi. Na, ka whakatakoto tikanga nga akonga, ara, nga mea i whai rawa; tenei tangata, tenei tangata, kia tonoa he mea ma nga tuakana e noho ana i Huria: i pera ano ratou, i mea kia kawea ki nga kaumatua e nga ringa o Panapa raua ko Haora.

Te Rongō Pat. Hoani xv. 12.

KO taku ture tenei, Kia aroha koutou tetahi ki tetahi, me aha hoki kua aroha nei ki a koutou. Kahore he aroha o tetahi i rahi ake i tenei, ara, kia tuku te tangata i a ia ano kia mate mo ona hoa. Ko koutou oku hoa, ki te meatia e koutou aku e whakahau nei ki a koutou. Heoi ano taku meatanga he pononga koutou; e kore hoki te pononga e mohio ki ta tona arikī e mea ai: engari kua oti koutou te hua e au hei hoa; ko aku mea katoa hoki i rongō ai aha ki toku Matua, kua oti

Te Inoi.

te whakakite atu e aha ki a koutou. Kahore koutou i whiriwhiri i a au, engari, naku koutou i whiriwhiri, a naku ano koutou i mea kia haere kia whai hua, kia man tonu hoki o koutou hua: a ko ta koutou e inoi ai ki te Matua i runga i toku ingoa, ka hoatu ki a koutou.

TE RA O HOANI, KAI IRIIRI.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, he mahi whakamiharo nau i whanau ai to pononga, a Hoani Kai Iriiri, nau ano ai i tono mai ki te kauwhau i te ripeneta, ki te whakapai hoki i te ara o tau Tama, o to matou Kai whakaora: Meinga matou kia ari i ana kupu, i ana mahi tapu, kia rite ai ta matou ripeneta ki tana i kauwhau ai; kia waiho ai hoki ia hei tauira mo te korero tonu i te kupu pono, mo te riri ki te kino, mo te whakamanawanui ano hoki ina patua mo te pono; ko Ihu Karaiti hoki to matou Arikī. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Ihaia xl. 1.

WHAKAMARIETIA, whakamarietia toku iwi, e ai ta to koutou Atua. Korero atu ki te ngakan o Hiruharama, karanga atu ki a ia, kua mutu tana whawhaitanga, kua manakohia tana mo tana he: i haere rau mai hoki ta te ringa o Ihowa ki a ia hei utu mo ona hua katoa. He reo no tetahi e karanga ana i te koraha, Whakapaia te huarahi o Ihowa, whakatikaia i te titohia he ara nui mo to tatou Atua. Ko nga raorao katoa ka whakanekehia ake, ko nga maunga katoa me nga pukepuke ka whakapapakutia iho, ko nga wahi kopikopiko ka meinga kia tika, nga wahi taratara kia papatairite. Ka whakapukina mai ano te kororia o Ihowa, a ka kite ngatahi nga kikokiko katoa: he mea korero mai nei hoki tenei na te mangai o Ihowa. I mea mai te reo, Karanga. A ka mea ia, Ko te aha kia karangatia e aha? He tarataru nga kikokiko katoa, tona pai katoa ano hoki, rite tonu ki te puawai o te mara. Ko te tarataru ka maroke, ko te puawai ka memenge, no te mea e hangia atu ana e te wairua o Ihowa: he pono, he tarataru te iwi. Ko te tarataru e maroke, ko te puawai e memenge; te kupu ia a to tatou Atua, ka tu tonu. E Hiona, e te kai kawe o te rongō

pai, e pikī ki runga ki te maunga tiketike; whakarahia tou reo, kia kahu, e Hiruharama, e te kai kawē o te rongo pai; whakarahia, kahu e wehi: mea atu ki nga pa o Hura, Nana, to koutou Atua. Nana, ka haere mai te Ariki, a Ihowa, i runga i te kahu, ka whakahaerea ano hoki tona kingitanga e tona ringaringa: na, te uta mona kei a ia ano, kei tona aroaro ano hoki tana mahi. Ka rite ki ta te hepara tana whangai i tana kahui, ka whakaminea mai e ia nga reme ki tona ringaringa, ka hikitia ki tona una, ka ata arahina nga mea e hapu ana.

Te Rongo Pai. Ruka i. 57.

A KA rite te taima o Erihapeti e whanau ai; na, ka whanau he tamaiti. A, te rongoanga o te hunga e noho tata ana, me ona whanaunga, kua whakanuia e te Ariki tona aroha ki a ia; na, ka hari tahi me ia. A i te waru o nga ra ka haere mai ratou ki te kokoti i te tamaiti; a huaia ana e ratou ko Hakaraia, kote ingoa hoki o tona papa. Na, ka whakahokia mai e tona whaea, ka mea, Kahore; engari me hua ia ko Hoani. Na, ko ta ratou mentanga ki a ia, Ara, kahore tenei ingoa i huaia ki tetahi o ou whanaunga. Na, ka tungou ratou ki tona papa, ko wai tana e pai ai kia huaia ki a ia. A ka mea ia ki tetahi papa tuhituhi, a ka tuhituhi, ka mea, Ko Hoani hei ingoa mona. A miharo ana ratou katoa. Na, ka whai reo tonu iho tona mangai, me tona arero, a ka korero ia, ka whakapai atu ki te Atua. A tau ana te wehi ki te hunga katoa (noho tata ana ki a ratou: a ka korerotia enei mea katoa puta noa i te whenua pukepuke ki toa o Huria. Na, ka rongoatia enei mea ki roto ki o ratou ngakau e te hunga katoa i rangona ai, ka mea, He tamaiti aha ianei tenei! I a ia ano hoki te ringaringa o te Ariki. Na, kua ki a Hakaraia tona papa i te Wairua Tapu, a ka poropiti, ka mea, Kia whakapaingia te Ariki, te Atua o Ihairaira; kua titiro mai hoki ia, kua hoko i tona iwi, a kua whakaaahia ake e ia he haona whakaora mo tatou, i roto i te whare o Rawiri, o tana pononga; ko tana hoki ia i korerotia e te mangai o ana poropiti tapu, no te timatanga iho ano o te ao: hei whakaora i a tatou i o tatou hoa whawhai, i te ringaringa ano hoki o te hunga katoa

e kino ana ki a tatou; hei whakaputanga mo te mahi tohu ki o tatou tupuna, hei whakamaharatanga ki tana hawenata tapu, ki te oati i oati ai ia ki a Aperahama, ki to tatou tupuna, kia tukua mai e ia ki a tatou he oranga i te ringaringa o o tatou hoa whawhai; a kia mahi wehi kore atu ki a ia, i runga i te tapu, i te tika, ki tona aroaro, i nga ra katoa e ora ai tatou. A ko koe, e tama, ka karangatia ko te poropiti a te Runga rawa: e haere hoki koe i te aroaro o te Ariki, hei whakapai i ona ara; hei whakamatanu i tona iwi ki te whakaoranga, i o ratou bara e murua ana; he mea hoki na te aroha, na te mahi tohu a to tatou Atua; na reira hoki i puta mai ai te punotanga o runga ki a tatou, hei whakamamama i te hunga e noho ana i te ponri, i te atarangi hoki o te mate, hei whakatika i o tatou waewae ki te huarahi o te rangimarie. Na, ka tupu tana tamaiti, a ka kaha haere tona wairua; a noho ana ia i nga koraha, taea noatia te ra e whakakitea ai ia ki a Ihairaira.

TE RA O PITA.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, he tini, he pai rawa nga hua i whakanohia e koe, ara, e tau Tama, e Ihu Karaiti ki roto ki to Apotoro, ki a Pita, i tino whakahaua ano ia e koe ki te whangai i to kahui; Mau e mea kia mana nga Pihopa, me nga Heparu katoa, ki te kauwhau i to kupu tapu, me nga tangata hoki kia kakaama ki te whakarite, kia riro mai ai i a ratou te karama o te kororia mutunga kore; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi xii. 1.

NA, i taua wa ano, ka totoro atu nga ringa o kingi Herora ki te tukino i etahi o te hahi. A whakamatea ana e ia a Hemi tuakana o Hoani ki te hoari. A, tona kitenga he mea pai ki nga Hurai, ka anga ano ia, ka hopu ano hoki i a Pita. (Ko nga ra ano ia o te taro rewena kore.) Ano ka mau ia, ka maka ki te whare herehere, a tukua ana ki nga hoia kotahi tekau ma ono kia tiakina; i mea, ko muri iho i te Kapenga ka whakaputaina mai ia ki waho, ki te iwi. Na, ka puritia a Pita

ki roto ki te whare herehere : otiia kihai i mutumutu te inoi a te hahi ki te Atua mona. Ano ka tata ia te ara^{hina} hina ki waho e Herora, i taua po e moe ana a Pita i waenganui o nga hoia tokorua, he mea here ki nga mekameka e rua : me nga kai tiaki i te tatau e tiaki ana i te whare herehere. Na, ko te turanga o tetahi anahera a te Ariki ki tona taha, tiaho^{ana} ana maramatanga i roto i te whare : na, ka papaki ia i te kaokao o Pita, ka whakaaia i ia, ka mea, E ara, hohoro. A marere iho ona mekameka i nga ringa. Na, ko te meatanga atu a te anahera ki a ia, Whitikiria tou, herea ou hu. A meinga ana e ia. Ka mea atu ano ki a ia, Kakahuria tou kakahu, haere mai i muri i a au. Na, ka haere atu ia ki waho, ka aru i a ia ; a kihai i mahara he pono ta te anahera i mea ai ; hua noa he rekanga kanohi tana i kite nei. Ano ka mahue te tuatahi, te tuarua, o nga kai tiaki, ka tae ki te tatau rino i te putanga atu ki te pa ; tuwhera noa ana ki a raua : puta ana raua ki waho, haere ana, puta rawa i tetahi ara, mawehe tonu atu te anahera i a ia. A, te hokinga ake o nga whakaaro o Pita, ka mea ia, Katahi ahau ka tino mohio, kua tonu mai te Ariki i tana anahera hei tango i a au i roto i te ringa o Herora, i nga mea katoa ano hoki e taria nei e te iwi o nga Hurai.

Te Rongo Pai. Matiu xvi. 13.

KA tae atu a Ihu ki nga wahi o Hiharia Piripai, ka ni ia ki ana akonga, ka mea, Ko wai ra ahau, te Tama a te tangata, ki ta nga tangata ki ? Na, ka mea ratou, Ki ta etahi, ko Hoani Kai iriiri : ki ta etahi, ko Iraia ; ki ta etahi, ko Heremaia, ko tetahi ranei o nga poropiti. Ka mea ia ki a ratou, A, ki ta koutou ki, ko wai ahau ? Na, ka whakahokia atu e Haimona Pita, a ka mea, Ko te Karaiti koe, ko te Tama a te Atua ora. Na, ka whakahokia mai e Ihu, a ka mea ki a ia, Ka koa koe, e Haimona Parahona : ehara hoki i te kikokiko, i te toto, naa tenei i hura ki a koe, engari na toku Matua i te rangi. Na, ko taku kupu ano hoki tenei ki a koe, Ko koe a Pita, a ka hanga e ahau taku hahi ki runga ki tenei kamaka ; e kore ano hoki e taen taua hahi e nga kuwaha o te reinga. A ka boatu e ahau ki a koe nga ki o te rangatiratanga o te rangi : a ko au e here ai i te

whenua, e herea ano i te rangi : ko au hoki e wewete^{au} i te whenua, e wetekia ano i te rangi.

TE RA O HEMI APOTORO.

Te Inoi.

E TE Atua tohu, meinga matou kia pera me tau Apotoro tapu, me Hemi, i whakarere nei i tona matua me ana mea katoa, i kakama hoki te rongu ki te karanga a tau Tama, a Ihu Karaiti, i aru i a ia ; waihoki, kia whakarere matou i nga hiahia o te ao, o te kikokiko, kia tatanga te whakarite i au ture tapu ; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Tuhituhi. Nga Mahi xi. 27, me tetahi wahi o te upoko xii.

IAUA ra ka haere mai etahi poropiti i Hiruharama ki Anatioka. A ka whakatika tetahi o ratou, ko Akapu te ingoa, ka korero, he mea whakaako e te Wairua, meake ko te matenga nui i te hiakai pa aiki te whenua, a puta noa : i puta ano hoki tenei i nga ra o Karauria Hihia. Na, ka whakatakoto tikanga nga akonga, ara nga mea i whai rawa, tenei tangata tenei tangata, kia tonoa he mea ma nga tuakana e noho ana i Haria : i pera ano ratou, i mea kia kawea ki nga kaumatua e nga ringa o Panapa raua ko Haora. Na, i taua wa ano, ka totoro atu nga ringa o kingi Herora ki te tukino i etahi o te hahi. A whakamatea ana e ia a Hemi tuakana o Hoani ki te hoari. A, tona kitinga he mea pai ki nga Hurai, ka anga ano ia, ka hopu ano hoki i a Pita.

Te Rongo Pai. Matiu xx. 20.

ME i reira ka tae mai ki a ia te whaea o nga tamariki a Heperi, ratou ko ana tamariki, a ka koropiko, ka inoi ki tetahi mea i a ia. Na, ka mea mai ia ki a ia, He hiahia aha tou ? Ka mea atu ia ki a ia, Whakaetia anei tamariki tokorua aku kia noho, tetahi ki tou matau, tetahi ki tou mau, i tou rangatiratanga. Na, ko te whakahokinga mai a Ihu, ka mea ia, Kahore kore e mohio ki ta korua e inoi mai nei. E ahei ranei korua te inu i te kapa meake inumia e ahau, kia iriiria ki te huringa ka iriiria nei ahau ? Ka mea raua ki a ia, E

TE RA O PATOROMU APOTORO.

ahei ano. Ka mea mai ia ki a raua, E inu ano korua i taku kapa, e iriiria kite iriiranga e iriiria ai ahau: ko te noho ia ki toku matau, ki toku mau, ehara i ahau mana e hoatu, engari ka riro i te hunga i whakaritea nei e toku Matua mo ratou. Ano ka rangona e te tekau, ka whakatakariri ratou ki aua hoa tokorua. Otira ka karangatia ratou e Ihu, a ka mea, E matau ana koutou, ko nga kawana o nga taniwi hei whakatupu rangatira ki a ratou, a ko nga tangata rarahi hei akiaki i a ratou. E kore e pena i roto i a koutou: engari ki te mea tetahi kia whakatupu tangata rahi i roto i a koutou, me whakatupu kai mahi ia ma koutou; a ki te mea tetahi kia whakatupu tino tangata i roto i a koutou, me whakatupu pononga ano ia ma koutou: me te Tama hoki a te tangata, kihai nei i haere mai kia mahia he mea mana, engari kia mahi ia, a kia tuku i a ia kia mate hei whakautu mo nga tangata tokomaha.

TE RA O PATOROMU APOTORO.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, nau i whakapono ai, i kauwhau ai hoki, to Apotero, a Patoromu i to Kupu; Meinga kia hiahiaia e to Hahi taua kupu i whakaponohia e ia, kia kauwhautia, kia puritia ano hoki e ratou; ko Ihu Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Tukituhi. Nga Mahi v. 12.

A NO nga apotero nga ringaringa i meinga ai nga tohu maha, me nga mea whakamiharo, i roto i te iwi; (a i noho ano ratou katoa ki te whakamahau o Homomona, kotahi ano hoki te ngakau. Kihai hoki tetahi era atu i maia te uru ki roto ki a ratou: a whakannia ana ratou e te iwi. A nui atu te hunga whakapono i honoa ki te Ariki, tona tini o te tane, o te wahine.) I mauria atu ano hoki e ratou nga turoro ki nga ara, he mea whakatakoto ki runga ki nga moenga, ki nga whariki, kia taumarumaru iho ai ko te atarangi kau o Pita ki tetahi o ratou, i a ia e haere ana. A he tokomaha i huihui mai ki Hiruharama i roto i nga pa o tetahi tahu, o tetahi tahu, me te mau mai ano i nga turoro, i te

TE RA O MATIU APOTORO.

hunga ano hoki e whakatoia ana e nga wairua poke: a whakaorangia katoatia ana ratou.

Te Rongo Pai. Ruka xxii. 24.

A HE tantotohe ano ta ratou, ko wai o ratou e meinga te tangata nui. Na, ka mea ia ki a ratou, Ko nga kingi o nga taniwi hei whakatupu rangatira ki a ratou; a e huaina ana o ratou kai akiaki, He hunga atawhai. Otira kaua koutou e pera: engari kia rite ki to muri mwa te mea nui o koutou: kia rite ano hoki te tino tangata ki te kai mahi. Ko wai hoki te mea nui, ko ia e noho ana ki te kai, ko te kai mahi ranei? ehara ranei te tangata e noho ana ki te kai? tenei raia ahau i roto i a koutou te rite nei ki te kai mahi. Na, ko koutou te hunga i noho tahi tatou i aku whakamatatauranga. A ka whakarite ahau i te rangatiratanga mo koutou, ka pera ano me toku Matua i whakarite mai moku; kia kai ai, kia inu ai koutou ki taku tepara i toku rangatiratanga, kia noho ai ano hoki ki runga ki nga torona, whakawa ai i nga iwi kotahi tekau ma rua o Iharaira.

TE RA O MATIU APOTORO.

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, nau, ara na tau Tama, a Matiu i karanga i te whare tango moni hei Apotero, hei Kai kauwhau i te Rongo Pai; Homai ki a matou he kaha e whakarere ai matou i nga hiahia apo katoa, me nga whakaaro matenui ki te taonga, e aru tonu ai hoki i tau Tama, i a Ihu Karaiti, e ora nei, e kingi tahi nei, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Te Tukituhi. 2 Koriniti iv. 1.

NA konei, i te mea kei a matou nei tenei mahi minita, a, ka tohungia nei matou, kahore matou e ngakan kore; engari whakakahoretia ana e matou nga mea huna o te whakama, kore ake to matou haere i runga i te tinihanga, kahore hoki he maminga ki te kupu a te Ua; engari ka waiho i runga i te whakapuakanga o te pono ta matou whakaatu i to matou pai ki nga hine-uguro katoa o nga tangata i te aroaro o te Atua. Na, ki

te mea he mea hipoki ta matou rongo pai, he mea hipoki ki te hunga e whakangaromia ana : i roto nei i a ratou te atua o tenei ao e whakamatapo ana i nga whakaaro o te hunga whakapono-kore, kei whitingia ratou e te maramatanga o te rongo pai o to te Karaiti kororia, ko ia nei te atua o te Atua. He teka hoki ko matou te kauwhautia nei e matou, engari ko Karaiti Ihu hei Ariki; a ko matou nei hei pononga ma koutou, he whakaaro hoki ki a Ihu. Ko te Atua hoki nana nei ki te maramatanga kia whiti i roto i te pouiri, kua whiti ia ki roto ki o matou ngakau, hei homai i te maramatanga, ara i te matauranga o te kororia o te Atua i te mata o Ihu Karaiti.

Te Rongo Pai. Matiu ix. 9.

A I a Ihu e haere ana i reira, ka kite ia i tetahi tangata, ko Matiu te ingoa, e noho ana i te whare tango moni : a ka mea ki a ia, Arumia mai au. Na, whakatika ana ia, aru ana i a ia. A i a ia e noho ana i roto i te whare, na, he tokomaha nga pupirikana me nga tangata hara i haere mai, i noho tahi ki a Ihu ratou ko ana akonga. A te kitenga o nga Parihi, ka mea ki ana akonga, He aha to koutou Kai whakaako ka kai tahi ai me nga pupirikana, me nga tangata hara? Otira ka rongo a Ihu, ka mea ki a ratou, Kahore he aha o nga tangata ora e mentia ai e te rata, engari o te hunga e mate ana. Na, haere koutou, akona te tikanga o tenei, Ko taku e pai ai, ko te tohu tangata, haunga te patunga tapu : kihai hoki ahau i haere mai ki te karanga i te hunga tika, engari i te hunga hara, kia ripeneta.

TE RA O MIKAERA RATOU KO NGA ANAHERA
RATOU.

Te Inoi.

E TE Atua ora tonu, he mea whakamiharo tau whakariteritenga i te mahi ma nga Anahera ma nga tangata; Mau e mea kia awhinatia mai matou i runga i te whenua e au Anahera tapu, e mahi nei ki a koe i te rangi; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Tukituki. Whakakitenga xii. 7.

NA, he whawhai tera kei te rangi : ko Mikaera ratou ko ana anahera e whawhai ana ki te tarakona; whawhai ana hoki te tarakona ratou ko ana anahera; a kihai ratou i toa; kihai ano hoki to ratou wahi i kitea i te rangi, i muri iho. Na, ka maka te tarakona mai, te nakahi o namata, e karangatia nei ko te Rewera, ko Hatana hoki, e whakapohehe nei i te ao katooa : ka maka ia ki te whenua, ko ia, ratou tahi ko ana anahera, i maka atu. A ka rongo ahau i te reo nui i te rangi e kiana, Tenei kua tae mai te whakaoranga, te kaha, me te rangatiratanga o to tatou Atua, me te mana hoki o tana Karaiti : no te mea kua whakataka te kai whakapa he ki o tatou teina, e whakapa he nei ki a ratou i te ao i te po, i te araro o to tatou Atua. Hinga ana ia i a ratou, he meatanga na nga toto o te Reme, na te kupu hoki o ta ratou whakaaturanga : kihai ratou i aroha ki te ora mo ratou, a mate noa. Kia hari koutou ki tenei, e nga rangi, e te hunga hoki e noho ana i reira. Aue, te mate mo te hunga e noho ana i te whenua, i te moana hoki ! kua heko atu hoki ki a koutou te rewera, nui atu hoki tona riri, no te mea kua matau ia, he poto tana taima.

Te Rongo Pai. Matiu xviii. 1.

I TAUA wa ano, ka haere mai nga akonga ki a Ihu, i ka mea, Ko wai te nui rawa i te rangatiratanga o te rangi? Na, ka karangatia e Ihu tetahi tamaiti nohinohi, e whakaturia ana e ia ki waenganui i a ratou, Ka mea, He pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ki te kore koutou e whakatahuritia, a e penei me nga tamariki nohoi, e kore koutou e tomo atu ki te rangatiratanga o te rangi. Na, ki te whakaiti tetahi i a ia, a ka rite ki tenei tamaiti nohinohi, ko ia te nui rawa i te rangatiratanga o te rangi. A ki te manako tetahi ki tetahi tamaiti nohinohi penei, he whakaaro hoki ki toku ingoa, e manako ana ki a au. Tena ko tenei, ka he i tetahi tangata tetahi o enei mea nohoi e whakapono nei ki a au, nui ke te pai kia ia me i whakawerewerea ki tona kaki te kohatu mira kaihe, mei pungaia ia ki te riri o te moana. Aue, te mate mo te ao i nga take he! kua tino takoto rawa hoki he utanga mai mo nga take he otia aue te mate mo

tera tangata e puta mai ai te take hei! Ki te he koe i tou ringa, i tou wneuae ranei, poutoa, maka atu: he nui ke hoki te pai ki a koe kia kopa koe, kia ringa mutu, ina tomo atu ki te ora, a kia kore e maka atu ki te ahika tonu me nga ringaringa e rua, me nga waewae e rua. Ki te he koe i tou kanohi, hikarohia, maka atu: he nui ke hoki te pai ki a koe kia kotahi tou kanohi, ina tomo atu ki te ora, a kia kore koe e maka atu ki te kapura o te reinga me te mau ano nga kanohi e rua. Kia mahara hei whakahawea koutou ki tetahi o enei mea nohinohi; ko taku kupu hoki tenei ki a koutou, E titiro tonu ana o ratou anaheia i te rangi ki te kanohi o toku Matua i te rangi.

TE RA O RUKA, KAI KAUWHAU I TE RONGO PAI

Te Inoi.

TE Atua Kaha rawa, i karangatia e koe a Ruka, te Rata, te tangata e korerotia paitia nei i te Rongo Pai, hei kai kauwhau hei Rata hoki mo te Wairua; Tukua kia whakaorangia nga mate katoa o matou wairua e nga rongoa, ara e nga kupu i akoma mai e ia; he nui hoki nga mahi pai a tau Tama, a to matou Ariki, a Ihu Karaiti. *Amine.*

Te Tuhituhi. 2 Timoti iv. 5.

NA, kia mataara koe i nga mea katoa, tukua atu nga mamae ki a koe, mahia te mahi a te kai kauwhau i te rongo pai, whakapaua to mahi minita. Tenei hoki ahau ka tata te ringitia, kua rite ano te wa hei haere nga moku. Kua whawhaitia e ahau te whawhai pai, kua omakia taku omanga, kua rite i a au te whakapono: i nga wa e takoto ake nei ka rongotia mai moku te kaurana o te tika, e homai ki ahau i taua ra e te Ariki, e te kai whakarite tika o te whakawa: a he teka ki ahau anake, ki te hunga katoa ano hoki e hiahia ana ki toa putanga mai. Kia puta tou uana ki te haere wawe mai ki a au. Kua whakareea ahau e Rimaha, he aroha nona ki tenei ao, a haere ana ia ki Teharonika; kua riro atu e Kerekeha ki Karatia, a Taituha ki Raramatia. Ko Ruka anake kei a au. Tena a Maka arahina mai hei

boa mou; e pai ana hoki ia mo taku mahi minita. Kua tonoa e ahau a Tikiku ki Epeha. Ka haere mai koe, mauria mai te koroka i mahue i a au ki Toroa ki a Karapu, me nga pukapuka, tena rawa ia nga hiako. He mahi nga kino i meatia mai e Arehanera, e te kai mahi parahi, ki ahau: ma te Ariki e hoatu ki a ia he utu e rite ana ki ana mahi: kia tupato hoki koe ki a ia; he mahi hoki tana totohe ki a matou kupu.

Te Rongo Pai. Ruka x. 1.

NA, i muri iho e enei mea ka whakaritea ano hoki e te Ariki etahi atu e whitu teka, a tonoa ana ratou akirua, takirua, ki mua i toa aroaro, ki nga pa katoa, ki nga wahi meake nei ia haere ki reira. I mea ano ia ki a ratou, Ko te kotinga, e nui ana, ko nga kai mahi ia, e ruarua ana: na, inoi atu ki te Ariki nana te kotinga, kia tonoa mai e ia he kai mahi ki tana kotinga. Haere: nana, ka tonoa nei koutou e ahau ano he reme ki waenganui o nga wuruhi. Kana e mauria he takotanga moni, kana he putea, kana ano hoki he hu: kana ano hoki e owia atu ki tetahi i te huarahi. A, ka tomo koutou ki tetahi whare, ka matua mea atu, Kia tau te rangimarie ki tenei whare. A, ki te mea kei reira te tama a te rangimarie, ka tau ta koutou rangimarie ki reira: ki te kahore, e hoki mai ano ki a koutou. Na, hei taua whare koutou noho ai, ka kai ai, ka inu ai i ta ratou e homai ai: ka tika hoki te utu mo te kai mahi.

TE RA O NGA APOTORO, O HAIMONA RAUA KO HURA.

Te Inoi.

TE Atua Kaha rawa, i hanga e koe to Hahi ki runga ki nga Apotoro ki nga Poropiti, ko Ihu Karaiti hoki te kohatu whakaotinga o te kokonga; Meinga kia tuhonoheonoa matou e a ratou kupu i runga i te wairua kotahi, kia manakohia ai matou hei temepara tapu mou: ko Ihu Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

Te Tuhituhi. Hura 1.

NA Hura, na te pononga a Ihu Karaiti, na te teina o Hemi, ki te hunga kua oti te whakatapu e te Atua Matua, he mea tiaki i roto i a Ihu Karaiti, he hunga ka,

ranga: kia whakanuia ki a koutou te mahi tohu, te rangimarie, me te aroha. E nga hoa aroha, takare tonu ahau ki te tuihitihi atu ki a koutou mo nga mea o te tatou oranga tahi, i mea hoki, me tuihitihi atu ki a koutou, me whakahaunau, kia kaha ta koutou tohe ki te whakapono kua oti nei te tuku mai ki te hunga tapu. Kua tomo puku mai hoki etahi tangata, i tuihitihi i mua mo tenei whakataunga-he, he hunga karakia kore, whakaputaina ketia ake e ratou te aroha noa o to tatou Atua hei mea mo nga hiahia taikaha, a whakakahore ana ratou ki te Atua, ko ia anake nei te rangatira, ki to tatou Ariki hoki, ki a Ihu Karaiti. Na, e mea ana ahau kia whakamaharatia koutou, kua matau noa ake ano hoki koutou ki tenei, i whakaoranga mai e te Ariki te iwi i te whenua o Ihipa, muri iho whakangaromia ana e ia te hunga kihai nei i whakapono. Na, nga anahera kihai nei i mau ta ratou o te timatanga, heoi whakare-rea ake e ratou to ratou nohoanga ake, kua waiho e ia i raro i te pouri, mau tonu te here ki nga mekameka mo te whakanawanga o te ra nui. Ka rite ki Horoma raua ko Komora, me nga pa i tata ki a raua, i pera nei me enei, te puremu, te whai i nga kikokiko ke; kua waiho ratou hei tohu, pangia ana ratou e te whiu, ara e te ahi e ka tonu ana. Ko ta tenei hunga moemoea ano hoki tenei, e whakapoke ana i te kikokiko, e whakahawe ana ki te kawanatanga, e korero kino ana ki nga rangatira.

Te Rongo Pai. Hoani xv. 17.

KO aku whakahaunga enei ki a koutou, kia aroha koutou tetahi ki tetahi. Ki te mea e kinongia ana koutou e te ao, e mohio ana koutou i kinongia ahau i mua i a koutou. Ki te mea no te ao koutou, e arohaina e te ao ona: tena ko tenei ehara nei koutou i te ao, a naku ano koutou i whiriwhiri i roto i te ao, koia te ao ka kino ai ki a koutou. Kia mahara ki te kupu korero ai ahau ki a koutou, E kore te pononga e rahi ake i tona ariki. Ki te mea i whakatoia ahau e ratou, ka whakatoia ano hoki koutou; ki te mea i pupuri ratou i taku kupu, ka pupuri ano hoki ratou i ta koutou. Otira e meatia katoatia anei mea e ratou ki a koutou he whakaro hoki ki toku ingoa, no te mea kahore ratou i

mohio ki toku kai tono mai. Me i kua ahau te haere mai, te korero ki a ratou, penei kahore o ratou bara: tena ko tenei kahore a ratou whakaorara mo to ratou bara. Te tangata e whakakino ana ki a au, e whakakino ana ano hoki ki toku Matua. Me i kua te mahia e ahau i roto i a ratou nga mahi kahore i mahia e tetahi atu, penei kahore o ratou bara: tena ko tenei kua kite ratou, kua whakakino ano hoki ki a mau ko toku Matua. Ma tenei ia ka rite ai te kupu i tuihitihi ki ta ratou ture, Kua kino noa ratou ki a au. Otira ka tae mai te Kai whakamarie, e tonoa mai nei e ahau ki a koutou i te Matua, te Wairua o te pono, e puta mai ana i te Matua, ko ia hei kai whakaatu moku: ko koutou ano hoki hei kai whakaatu, no te mea i ahau koutou no te timatanga iho ra ano.

TE RA O TE HUNGA TAPU KATOA.

Te Inoi.

I TE Atua Kaha rawa, kua tuhonoheonoa e koe tau hunza i whiriwhiri ai ki te Wairua kotahi hei tinana mo tau Tama mo to matou Ariki, mo te Karaiti; Homai he kaha ki a matou kia aru ai matou i te Hunga tapu, kia pai ai, kia tika ai te noho, kia tae atu ai hoki matou ki ana mea whakahari e kore e taea te korero, e takoto mai nei i a koe mo te hunga e aroha pono ana ki a koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Mo te Tuihitihi. Whakakitenga vii. 2.

A I kite ano ahau i tetahi atu anahera e haere ake ana i te putanga ma o te ra, kei a ia te hiri i te Atua ara: nui atu tona reo ki te karanga ki nga anahera tolowha, i tukua nei ki a ratou kia meatia he kino ki te whenua me te moana, e mea ana, Kua e meatia he kino ki te whenua, kua hoki ki te moana, kua hoki ki nga rakau, kia hiritia ra ano e matou nga rae o nga pononga a to tatou Atua. A i rongo ahau ki te tokomaha o te hunga i hiritia: kotahi rau e wha tekau ma wha nga mano i hiritia, i roto i nga pu katoa o nga tamarii a Iharaia.

O te pu o Hura kotahi tekau ma rua nga mano i hiritia.

O te pu o Reupena kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Kara kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Ahera kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Nepetarima kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Manahe kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Himiona kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Riwai kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Ihakara kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Hapurona kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Hohepa kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

O te pu o Peniamine kotahi tekau mā rua ngā mano i hiritia.

Muri iho i enei mea ka kite ahau, na, he mano tini e kore nei e taea e tetahi te tatau, no ngā iwi katoa, no ngā hapu, no te huihuinga tangata, no ngā reo, e tu ana i mua i te torona, i mua hoki i te Reme, he mea whakakakahu ki ngā kakahu mā, he nikau ano hoki kei o ratou ringaringa; nui atu to ratou reo ki te karanga, i mea ratou, Te whakaoranga, na to tatou Atua e noho nei i runga i te torona, na te Reme hoki. Me te tu ano hoki ngā anahera katoa i ngā taha katoa o te torona, o ngā kaumātua, me ngā mea ora e whā, takoto tapapa ana hoki ratou ki mua i te torona, koropiko ana ki te Atua, mea ana, Amine: Te whakapai, te kororia, te matauranga, te whakawhetai, te honore, te mana, te kaha, kei to tatou Atua, ake ake ake. Amine.

Te Rongo Pai. Matiu v. 1.

A TE kitenga o Ihu i te whakaminenga tangata, ka haere ia ki runga ki te maunga: ano ka noho ia, ka haere mai ana akonga ki a ia: na, ka puaki tonu

mangai, a ka whakaako ia i a ratou, ka mea, Ka koa te hunga e rawakore ana te wairua: no ratou hoki te rangatiratanga o te rangi. Ka koa te hunga e tangi ana: ka whakamarietia hoki ratou. Ka koa te hunga ngakau mahaki: ka riro mai hoki i a ratou te whenua. Ka koa te hunga e hiakai ana, e hiainu ana ki te tika: e makona hoki ratou. Ka koa te hunga tohu tangata: e tohungia hoki ratou. Ka koa te hunga ngakau mā: e kite hoki ratou i te Atua. Ka koa te hunga hohou rongo: ka huaina hoki ratou he tamariki na te Atua. Ka koa te hunga e whakatoia ana mo te tika: no ratou hoki te rangatiratanga o te rangi. Ka koa koutou ina tawai ratou i a koutou, ina whakato, ina puaki i a ratou ngā kupu kino katoa mo koutou, he mea teka, he whakaaro ki a au. Kia hari, kia whakamanamana: e mhi ana hoki te utu mo koutou i te rangi: he penei hoki te ratou whakatoinga i ngā poropiti i mua i a koutou.

TE TE TIKANGA

MO TE

WHANGAI I TE HAPA A TE ARIKI,

ARA,

I TE KAINGA TAHITANGA TAPU.

¶ Hei te rangi i mea ake o te ra e kainga ai te Hapa tapu, me whakatu mai o ratou ingoa ki te Miniti e nga tangata e mea ana kia kai.

¶ Ki te mea he tangata mahi i te kino tetahi o taua hunga, kua he ranei tana kupa, tana mahi ki ona hoa noho, i kinongia ai ia e te Whakaminenga, a ka rangona e te Miniti, me karanga ia, me whakapauki atu ki ia, kei pokanoa ia ki te hawre mai ki te Tepara a ia Ariki, kia korerotia nuitia ra ano e ia tonu ripenelutanga, me te mahuetanga o ana mahi kino, kia tatu ai te ngakau o te Whakaminenga i kino nei ki ia ia; me tana utunga i te hunga i kino nei tana mahi ki a ratou; tana waakaaro tuturu ranei ki te utu, ina whiwhi ia ki te mea pai hei utu.

¶ Me pena ano te Miniti ki te hunga e kileta ana e ia e hae ana, e mauahara ana ki a raua; kua raua e tukua kia kai i nga mea o te Tepara i te Ariki, ki te kahore ia e mohio kua houhia ta raua rongu. Ki te pai tetahi o taua hunga i wharehau ra ki a raua kia whakarereia noatia iho e ia nga hara o tetahi, kia utua ano hoki e ia ana mahi kino ki tetahi; ko tetahi ia, e kore e rongu ki te noho aroha, engari ka tohe ano ki tana mahi tuta, ki tana mahi mauahara: hei reira ra te Miniti ka tuku ai i te tangata ripeneta ki te Kainga tahitanga tapu, a ko tera e riri tonu ra, kauka. Na, ki te pana tetahi e te Miniti mo enei he, e korerotia nei, kua e tukua kia taka nga ra kotahi tekau ma wha, me korero e ia ki te Kai whakariterite. A hei te Kai whakariterite te whakaro mo taua tangata, kia meatia ki a ia ia te Ture i whakarite ai.

¶ Hei te wa e kainga ai te Hapa, me hipoki te Tepara ki te kakahu rinena ma, me whakatu hoki ki waenganui o te Whare Karakia, ki reo ranei i te taieya i te waahi e korerotia ana te Karakia mo te Ata, mo te Ahiahi. Mo tu hoki te Piriti ki te taha ki te Noto o te Tepara, ka whakahua ai i te Inoi a te Ariki, i te inoi hoki i muri iho; me te koropiko ano nga tangata.

ETON matou Matua i te rangi, Kia tapu tonu Ingoa. Kia tae mai tonu rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aiane he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei o te hunga e hara ana ki a matou. Ana hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

Te Inoi.

ETON Atua Kaha rawa, e tuwhera ana nga ngakan katoa ki a koe, e mohiotia ana nga hiahia, e kore hoki e ngaro i a koe te mea huna; Whakahangia iho tonu Wairua Tapu hei whakama i nga whakaaro a o matou ngakan, kia tino aroha ai matou ki a koe, kia tika ai te whakanui i tonu Ingoa tapu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

¶ Ko koei te Piriti tahuri ai ki nga tangata, whakahua ai ano i nga ture kotahi tekau, kia marauna hoki te reo; ko nga tangata me koropiko tonu, a, ki mutu ia Ture, ia Ture, ra, me inoi atu ki te Atua kia tohungia ratou, i hara nei i nga ra kua pahemo atu, kia homai hoki he kaha kia rite ai i a ratou aua Ture a muri ake nei.

Miniti.

IKOREROTIA e te Atua enei kupu, i mea ia, Ko Ihowa ahan, ko tou Atua: aua etahi atua ke atu mou ki mua atu i a au.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakaturitia hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Miniti. Kei hanga koe i te whakapakoko mou, i tetahi ritenga ranei o nga mea o te rangi i runga, o te whenua ranei i raro, o te wai ranei i raro i te whenua. Kei koropiko koe ki ena mea, kei mahi ranei ki ena mea: ko Ihowa hoki ahan, ko tou Atua, he Atua hae, e mea ana i nga hara o nga matua kia tau iho ki nga tamariki, a, te toru, te wha ra ano o nga whakatupuranga o te hunga e kino ana ki a au; e whakaputa aroha ana hoki ki nga mano, ki te hunga e aroha ana ki a au, e whakarite ana i aku ture.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakaturitia hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Minita. Kei whakahuatia noatia e koe te Ingoa o Ihowa, o tou Atua: e kore hoki a Ihowa e mea he hāra e kore te tangata e whakahua noa ana i toua Ingoa.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakatahuria hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Minita. Kia mahara ki te Ra Hapatī, kia whakatahuria. E ono nga ra e mahi ai koe, e mea ai hoki i au mea katoa; tena ko te ra whitu, he Hapatī no Ihowa, no tou Atua. Kāua e mahia tetahi mahi i reira, e koe, e to tamaiti, e to tamahine, e to pononga tane, e to pononga wahine, e o kararehe hoki, me to tangata ke i roto i o tatau. E ono hoki nga ra i hanga ai e Ihowa te rangi me te whenua, te moana, me nga mea katoa i roto, a okioki ana i te ra whitu: no reira i whakapaingia ai te Ra Hapatī e Ihowa, a whakatahuria ana.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakatahuria hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Minita. Whakabonoretia tou papa me tou whaea; kia roa ai ou ra ki te whenua e homai nei e Ihowa, etou Atua ki a koe.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakatahuria hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Minita. Kāua e patu.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakatahuria hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Minita. Kāua e puremu.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakatahuria hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Minita. Kāua e tahae.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakatahuria hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Minita. Kāua e whakapae teka ki tou hoa.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, whakatahuria hoki o matou ngakau ki te whakarite i tenei ture.

Minita. Kāua e hiahia ki te whare o tou hoa, kāua e hiahia ki te wahine a tou hoa, ki tana pononga tane ranei, ki tana pononga wahine ranei, ki tana kau ranei, ki tana kaihe ranei, ki tetahi mea ranei a tou hoa.

Te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou, tuhia katoatia hoki enei ture au ki o matou ngakau.

† *Ko kōnei tetahi o enei Inoi mo te Kingi. Kia pera ano te tu o te Minita me to mua, kia mea hoki ia,*

Tatou ka inoi.

E TE Atua Kaha rawa, he rangatiratanga tou e kore rawa e mutu, e taenā ana hoki e koe nga mea katoa; Kia atawhai koe ki te Hahi katoa, whakatikatika ana hoki te ngakau o to Pononga i whiriwhiria e koe, o to matou Kingi, o EREERA, kia matau ai ia no wai ia miniti, kia tiuo whai ai ia i nga mea e whai kororia ai koe: kia whakaaroa maritētia ano hoki e matou, e ona tangata, te take mai o tona mana, ka pono ai te mahi ki ia, te whakabonore, te rongo marie ki a ia, i roto ano ia koe, me te whakaaro ano ki a koe, hei whakarite i to Kupu tapu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, tena ia te ora na, te kingi tahi na, i a korua ko te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

Ko tenei ranei.

E TE Atua Kaha rawa ora tonu, kua whakaakona mai matou e to Kupu tapu, kei tou ringaringa nga ngakau o nga Kingi, mau ano ratou e whakahaere, e whakaanga ki nga mea e pai ai koe: Tenei matou te inoi atu nei, mo to Pononga, mo to matou Kingi, mo EREERA; kia whakahaerea, kia whakatikatika tona ngakau, kia whai tonu ai ana whakaaro katoa, ana kupu, me ana mahi i nga mea e whai kororia ai koe, kia tohe ano hoki ia kia noho te iwi i tukua ki a ia, i runga i te pai, i runga i te rangimarie, i runga i te tapu: Tukua mai tenei, e te Matua tohu, ko to Tama hoki, ko Ihu Karaiti, to matou Ariki. *Amine.*

† *Ko kōnei korerotia ai te Inoi mo tana Ra. Muri tonu iho i te Inoi ko te Tuhituihi, me mea hoki te Piriti; Ko te Tuhituihi, [ko te wahi ranei o te Karapitire i whakaritea mo te Tuhituihi,] kei te — o nga Upoko o —, ka timata i te — o nga Rangangi. A ka mutu te Tuhituihi, me mea ia, Ko to mutunga tenei o te Tuhituihi. Hei kōnei ia Sorero ai i te Rongo Pai, (me tu katoa ano nga tangata.) me mea hoki ia, Ko te Rongo Pai Tapu, kei te — o nga Upoko o —, kei te — o nga Rangangi te timatanga. A ka mutu te Rongo Pai, me waiata me kōrero ranei tenei Whakapono, me tu tonu aro te whakaminenga.*

E WHAKAPONO ana ahau ki te Atua kotahi, ki te Matua Kaharawa, Ko ia te Kai hanga o te rangi, o te whenua. O nga mea e kitea ana, o nga mea hoki e kore e kitea:

Ki te Ariki kotahi hoki, ki a Ihū Karaiti, ko ia ta te Atua Tama kotahi, He mea whakatupu na tona Matua i mua ake o nga ao katoa, he Atua no te Atua, he Maramatanga no te Maramatanga, Tino Atua no te tino Atua, He mea whakatupu, ehara i te mea hanga, Kotahi ano raua ko te Matua, Nana nei nga mea katoa i hanga: I heke iho ano ia i te rangi ki te whakaora i a tatou, i nga tangata, I whakakikokikotia e te Wairua Tapu ki roto ki te Wahina, ki a Meri, I whakatangatatia, I ripekatia ano hokimo tatou i te wa i a Ponotio Pirato e kawana ana. I mate ia, i taunumia, I ara ake hoki i te toru o nga ra, i pera me te mea i tuihūbia, I kake atu ki te rangi, E noho mai nei ano ia i te ringaringa matau o te Matua. Ka haere mai ano ia a mua, i runga i te kororia, ki te whakarite whakawa mo te hunga ora, mo te hunga mate: E kore hoki tona kingitanga e mutu.

E whakapono ana hoki ahau ki te Wairua Tapu, Ko te Ariki ia, ko te Kui homai i te ora, E puta mai ana i te Matua, i te Tama, E koropikoria nei, e whakakororiatia tahitia nei, me te Matua, me te Tama, Nana hoki nga koreora nga Poropiti. E whakapono ana ano ahau, kotahi ano Hahi, ko ta nga Apotora, a puta noa i te ao. E whakaae ana ano ahau, kotahi ano Iriiringa hei marunga hāre, E tumanako atu ana ahau ki te Aranga mai o te hunga mate, Kite oranga hoki ki tera ao atu. Amine.

¶ *Ko konei korerotia ai e te Minita ki nga tangata nga Ra nui, me nga Ra noho puku o taua Wiki. Ko konei ano hoki whakaturia ai e ia te takatoranga o te Hapa a te Ariki; ko konei hoki korerotia ai nga Kupu pei, me era atu kupu pera hoki. Ma te Minita anake e korero ana kupu i roto i te Whare Karakia, i te mea e karakia ana: kua hoki tetahi mea e korerotia e ia ki te kahore i whakaritea e tenei Pukapuka, e te Kuini ranei, e te Kai whakariterite ranei.*

¶ *Ko konei te Kawahau.*

¶ *Muri iho, me hoki te Piriti ki te Tepara a te Ariki, ka timata ai i te Ohohatanga, ka korero ai i tetahi, i etahi ranei, o ena Rangai, ana e pai ai.*

KIA tiaho raia to koutou maramatanga ki te aroaro o nga tangata, kia kite ai ratou i a koutou hanga pai, kia whakakororia ai hoki i to koutou Matua i te rangi. *Matiu v.*

Kaua e purangatia he taonga ma koutou ki te whenua, ki te wahi e whakakinongia ana e te huhu, e te waikura; ki te wahi hoki e keri mai ai nga tahae, tahae ai. Eragi purangatia ma koutou he taonga ki te rangi, ki te wahi e kore ai e whakakino te huhu, te waikura; ki te wahi hoki e kore ai e keri nga tahae, tahae ai. *Matiu vi.*

Na, nga mea katoa e pai ai koutou kia meatia e nga tangata kia koutou, meatia ano e koutou ki a ratou: ko ta te ture me ta nga poropiti hoki tenei. *Matiu vii.*

E kore e tomo ki roto ki te rangatiratanga o te rangi nga tangata katoa e mea mai ana ki a au, E te Ariki, e te Ariki; engari ia e mea ana i ta toku Matua i terangi ipai ai. *Matiu vii.*

Ka tu a Hakiāha, ka mea ki te Ariki, E te Ariki, na, he hoatu taku i te hawhe o aku taonga ki te hunga rawakore: a ki te mea kua riro mai i a au te mea a tetahi i te whakapae teka, ka takiwhatia aku utu. *Ruka xix.*

Ko wai ka haere hei hoia, a nona ake ano nga utu mona? ko wai e whakato ana i te mara waina, a kahore e kai i ona hua? ko wai hoki e whangai ana i te kahui, a kahore e kai i te waiu o te kahui? *1 Korinithi ix.*

Kua ruia atu nei e matou nga mea wairua ma koutou, he mea nui ianei ki te kotia e matou a koutou mea o te kikokiko? *1 Korinithi ix.*

Kahore oti koutou i matau, na, te hunga e mahi ana i nga mea tapu, e kai ana ratou i nga mea o te temepara? me nga kai tiaki o te aata, ma ratou ano tetahi wahi o te aata? Pera tonu ano hoki ta te Ariki i whakarite ai mo nga kai kauwhau o te rongopai, hei runga i te rongopai he oranga mo ratou. *1 Korinithi ix.*

He torutoru a tetahi i rui ai, he torutoru ano ana e hikoti ai; a he maha nga mea i ruia e tetahi, he ruaha ano ana e kokoti ai. Kia rite ano ki ta tenei, ki ta tenei i whakaaro ai i roto i tona ngakau; kua e tua pouri, kua e tua whakauaua: ko ta te Atua hoki e aroha ai, he tangata e hoatu ana i runga i te ngakau marama. *1 Korinithi ix.*

Te tangata ano e whakaakona ana ki te kupu, me whakawhiwhi e ia tona kai whakaako ki nga mea pai katoa. Kei whakapohehetia koutou; kahore te Atua e tinibangatia: ko ta te tangata hoki e rui ai, ko tenei tana e kokoti ai. *Karatia vi.*

Na, i te mea e whai takiwa ana tatou, kia rahi tatou i te pai ki nga tangata katoa, tera noa akeia ki te hunga o te whare o te whakapono. *Karatia vi.*

He taonga nui ano ia te karakia pai hui tahi ki te ngakau tatu. Kahore hoki he mea i mauria mai e tatou ki te ao, a he mea marama noa tenei, e kore e ahei te mau atu e tatou tetahi mea. *1 Timoti vi.*

Akoma atu te hunga i nga taonga o tenei ao, kia hihiko ki te ohaocha, ki te whakawhiwhi i etahi; ko te turanga pai mo a mua ta ratou taonga e rongoa ai, kia mau ai i a ratou te oranga tonutanga. *1 Timoti vi.*

E kore hoki te Atua e he, e wareware ki ta koutou mahi, kite uaua hoki o te koutou aroha, i whakakitea mai e koutou ki tona ingoa, i a koutou i atawhai i te hunga tapu, a ka atawhai nei ano. *Hiperu vi.*

Kei wareware hoki ki te mahi pai, ki te atawhai: e manakohia ana hoki e te Atua nga patunga tapu pera. *Hiperu xiii.*

Na, te tangata i a ia nei nga oranga o tenei ao, a ka kite e matea ana tetahi mea e tona teina, na, ka tutakina iho e ia tona ngakan aroha ki a ia, e mau pehea ana te aroha o te Atua i roto i a ia? *1 Hoani iii.*

Me hoatu etahi o on taonga hei atawhainga mau i te rawakore. Kanae e tahuri ke atu ton kanohi i te rawakore, kia kore ai te kanohi o te Atua e tahuri ke atu i a koe. *Topiti iv.*

Kia rite ki nga mea i a koe. Ki te nui; kia pera ano tau e hoatu ai. Ki te iti; kei manawapa koe ki te hoatu i tetahi wahi o taua mea iti. Penei ka pae i a koe he taonga monu mo te ra o te aitua. *Topiti iv.*

Te ohaocha ki te rawakore, e whakatarewa moni ana ia ki a Ihowa; ka utua ano tana mahi atawhai. *Whakatauki xix.*

Ka hari te tangata e whakaaro ana ki te rawakore: e whakaorangia ia e Ihowa i te wa o te he. *Waiata xli.*

¶ Ko komei, ko te korerotanga i enei Rarangi, kohia ai e nga Rikona, e nga Watana ranei, e tetahi atu tangata ranei.

whakaritea mo tenei mahi nga Ohaohatanga ma te Hunga rawakore, me e uha noa atu, ki roto ki tetahi pehiana i homai e te Parika mo tenei mea; me ata kawe atu hoki ki te Piriti, a mana e ata whakatakoto ki runga ki te Tepara tapu.

¶ Ki te mea e whakatakotoria ana te Hapa tapu, me hoatu e te Piriti tetahi taru, me tetahi waina, ki runga ki te Tepara, kia rite ki te tokomaha o nga tangata hei kai. Ka mutu tena, me wai te Piriti.

Tatou ka inoi mo te Hahi katoa o te Karaiti, e whawhai nei i te ao nei.

TE Atua Kaha rawa, ora tonu, kua whakaakona matou e koe, ara e to Apotora tapu, ki te inoi, ki te whakawhetai mo nga tangata katoa; Tenei matou te inoi

atu nei ki a koe [**kia manako mai ki enei ohaohatanga a matou,*] kia whakarongo mai ki a matou e inoi atu nei ki a koe, ki te Atua nui; kia whakanohoia ki roto ki te Hahi puta noa i te ao te wairua o te pono, o te ngakanu tahi; kia whakaae katoa ai ki to Kupu pono nga tangata e whakahua ana i tou Ingoa tapu, kia noho ai i runga i te ngakanu tahi, i te aroha. He inoi tenei na matou kia tiakina e koe nga Kingi whakapono katoa, me nga Rangatira; tiakina to pononga, to matou Kingi, a ERUERA; kia kawanatua ai matou i runga i te tapu, i runga i te ata noho: Tukua mai ano hoki ki tana Runanga katoa, ki nga tangata katoa hoki whakaritea e ia hei kai whakahaere tikanga, kia pono, ka tika ta ratou whakarite whakawa, ara kia riria e ratou te kino, kia whakapumautia o tikanga pono, me nga mahi pai. Tukua mai he kaha, e te Matua i te rangi, ki nga Pihopa katoa, ki nga Minita, kia ai ta matou mahi me ta ratou ako hei whakapuaki i to Kupu pono, i to Kupu ora, kia tika ai hoki ta ratou tuku i au Hakarameta tapu: Homai ano hoki tonu kaha i te rangi ki to iwi katoa; ki tenei whakaminenga ano boki e koropiko atu nei; kia mahaki ai o ratou ngakanu, kia tupato ai, ina whakarongo ratou ki to Kupu tapu; me te mahi ano ki a koe i runga i te tapu, i te tika, i nga rawakore ora ai ratou. He inoi ano tenei na matou ki a koe, e te Ariki, kia whakamarititia kia tautokona nga tangata katoa, e pouri ana i tenei ao pahemohemo, e

* Ki te kahore he ohaohatanga, me whakarere atu te kupu nei [kia manako mai ki enei ohaohatanga a matou.]

TE KAINGA TAHITANGA TAPU.

tangi ana, e rawakore ana, e mate ana, e whakaekea ana ranei e tetahi atu he. E whakapai ana hoki matou ki tou Ingoa tapu mo o pononga katoa kua mate atu i tenei ao i runga i te whakapono, i runga i te wehi ki a koe; e inoi ana ano hoki matou ki a koe kia homai he kaha ki a matou, e aru ai matou i a ratou mahi pai, kia uru tahi ai matou ki tou rangatiratanga i te rangi: Tukua mai tenei, e te Matua, ko Ihu Karaiti hoki to matou Kai wawao, Kai inoi. *Amine.*

¶ *Ka whakutaputatoria nga tangata e te Miniti ki te Hapa a te Ariki, me korero e ia enei Kupu whakahaui, ina mutu te Kauwhau i te Ra tapu, i tetahi Ra nui ranei, i mua tata ake o te ra e whakutaputatoria ai.*

E AKU hoa aroha, e mea ana ahau, ki te pai te Atua, kia tukua, a tenei ra ——— e haere ake nei, tana mea whakahari, te Hakarameta o te Tinana, o te Toto o te Karaiti, ki nga tangata katoa e whakapono ana, e whai whakaaro ana, hei whakamahara ki tona Ripaka, ki ona Mamae utu nui, e murua ai o tatou hara, e riro mai ai hoki te Rangatiratanga o te rangi. Na, me ata whakawhetai atu tatou ki te Atua Kaha rawa, ki to tatou Matua i te rangi, mona i homai i tana Tama, i to tatou Kai whakaora, i a Ihu-Karaiti, kia mate mo tatou, kia meinga hoki hei kai ma o tatou wairua i roto i tana Hakarameta. Na, he mea whakahari nei tenei i te hunga e kai tika ana, he mea whakamate hoki ki te hunga e kore e tika te kai; koia ahau ka whakahaui nei i a koutou kia whakaarohia i tenei takiwa te nui o tenei Hakarameta tapu, me te nui o te mate, ki te kahore e tika te kai; kia anga ano ta koutou titiro ki roto ki o koutou hinengaro, (kua e mahi hangareka, me te mea e tinihanga ana ki te Atua; engari kia tika;) kia tapu ai, kia he-kore ai koutou ina haere mai ki tenei Hakarameta nui o te rangi, me te kakahu ano i te kakahu marena i whakaritea me te Atua i roto i te Karaipiture tapu, kia manakohia ai ta koutou whakatatanga mai ki tenei Tepara tapu.

Na, me penei te meatanga; Tirohia a koutou mahi me ta koutou whakahaere, e rite ana ranei ki nga ture a te Atua; a, e kite koutou kua he tetahi wahi, te hiahia ranei, te kupu ranei, te mahi ranei, na me tangi mo a

TE KAINGA TAHITANGA TAPU.

koutou hara, me whaki atu hoki ki te Atua Kaha rawa, kia u hoki te ngakau ki te mahi i te pai a muri ake nei. A ki te kitea e koutou he mahi kino ta koutou ki te tangata, ehara i te mea ki te Atua anake; na, me hohou ta koutou rongo; kia pai ano hoki ki te whakautu i o koutou he, kua e kaiponuhia, kia rite ra ano te utu; me te whakarere noa iho ano i nga hara a nga tangata i hara ki a koutou, kia pera hoki me koutou e mea nei kia whakarere noatia iho o koutou hara e te Atua: ta te mea hoki, ki te kahore koutou e penei, hei whakanui kau te kuinga i te Hapa Tapu i te mate mo koutou. Heoi, ki te mea he tangata whakarawai tetahi o koutou ki te Atua, he tangata whakaware, whakahe ranei i tana Kupu, he tangata puremu ranei, manahara ranei, hae ranei, mahi ranei i tetahi atu kino nui, ripeneta koutou ki o koutou hara, ki te kahore, kua e haere mai ki tenei Tepara tapu; kei kainga e koutou tana Hakarameta tapu, a, ka tapoko te reuera ki roto ki o koutou, kei pera me tona tapokoranga ki a Hura, a i whakakiia koutou ki nga kino katoa, ka whakanga-mia ano hoki o koutou tinana, o koutou wairua.

Na, kua tetahi tangata e whakatatata mai ki te Hapa Tapu, ki te kahore ia e okioki ki ta te Atua mahi tohu, ki te kahore e tatua tona hinengaro; heoi, ki te kahore e taetae tetahi o koutou te whakamauru tona ngakau, engari e mea ana kia whakamarietia, kia korerotia, me haere mai ia ki a au, ki tetahi atu Miniti whakaora ranei o ta te Atua Kupu, ka whakaatu mai ai i te pouri o tona ngakau; kia riro ai i a ia te wetekanga o ona ara i te Kupu a te Atua ka whakapuakina ki a ia, kia whakamarietia ai tona hinengaro. Kia mutu ai hoki te tapurapu me te whakaoraro.

¶ *Ki te kitea e te Miniti, e ngokore ana nga tangata ki te haere mai ki te Hapa Tapu, me korero ko tenei.*

E AKU hoa aroha, e mea ana ahau, ki te pai te Atua, kia tukua te Hapa a te Ariki i ———: he whakapauki hoki tenei i te karanga a te Atua, kia haere koutou mai koutou; he tohe ano tenei naku, kia mahara koutou ki a te Karaiti, kua hoki e noho atu, ko te Atua hoki te karanga nei i a koutou i runga i tona aroha nui. E mohio ana ano koutou he mea kino rawa.

TE KAINGA TAHITANGA TAPU.

ki te taka e tetahi tangata he hakari nui, takoto rawa nga tini kai papai ki runga ki tana tepara, heoi ano nga mea i mahue atu, ko nga tangata hei kai; ko ratou ia, ka paopao noa iho, te ai he take. Ko wai o koutou e kore e riri ki tena mahi? E kore inae e kiia, he he nui tena? Heoi ra, kia tupato koutou, e aku hua i roto i a te Karaiti, hei waiho ta koutou noho atu i tenei Hapa tapu hei whakapataritari ki te Atua. He haunga takoto noa te ki ma te tangata, e kore au e tae atu ki te Hapa tapu, e whakawarea ana ahan e nga mahi o te ao. E kore ia te Atua e pai mai, e whakaae mai, ki enei kupu whakawareware. Ki te mea tetahi, he nui oku he, e kore au e tae atu i te wehi: he aha ra koutou te ripeneta ai, te whakatika ai i ta koutou mahi? Ka karangatia koutou e te Atua, e kore inae koutou e whakama ki te ki mai, e kore koutou e tae mai? Ka takoto te tikanga kia hoki koutou ki te Atua, me whakawareware ano ranei koutou, me ki mai, kahore ano koutou kia watea noa? Whakaaroa marietia e koutou; e whakarangona mai ranei ena kupu tekateka noa e te Atua? Tana hunga hoki i te Rongo pai i paopao ra ki te hakari, i mea, Kua hokona he mara; Me haere ki te whakamatamatau inga okiia; Katabi ano ka mare-natia; kihai rawa ratou i whakarangona mai, engari i araia kei kai i tana Hakari. Tenei au, te Minita, te tatari atu nei; te whakabua atu nei i te Ingoa o te Atua, te karanga atu nei ki a koutou, kia mahara ki a te Karaiti, kia mate nui ki te ora, kia kai ano hoki i tenei Hapa Tapu. Kua pai nei te Tama a te Atua kia mate i runga i te Ripeka hei whakaora i a koutou, waiho ki te Atua, heo ia kia kainga te Hapa Tapu, hei whakamaharatanga ki tana patunga tapu, hei whakarite hoki i tana kupu: ki te kapea ia e koutou tenei mahi, whakaarohia te nui o to koutou kino ki te Atua, me te whi nui e takoto ake nei mo tena mea; i a koutou e whakarere marire nei i te Tepara a te Ariki, e momotu atu nei i a koutou i roto i o koutou hua, e haere mai ana ki te kai i tenei hakari a te Atua. Ma te Atua koutou e mea kia ata whakaaro ki tenei, kia hoki ake ai o koutou mahara ki te pai: ko ta matou inoi ano hoki tenei mo koutou ki te Atua Kaha rawa, ki to tatou Matua i te rangi.

TE KAINGA TAHITANGA TAPU.

¶ Ka kainga te Hapa, me whokatu nga tangata, kia pai ai te houtu i te Hakarameta tapu ki a ratou, ka korero ai te Piriti i tenei Whakahaunga.

E AKU hua aroha, e te hunga e mea ana kia haere mai ki te kai tahi i te Tinana me te Toto o to tatou Kai whakaora, o te Karaiti, kia mahara koutou ki ta Paora kupu whakaturato ki nga tangata katao, kia ata mini i a ratou ano ka kai ai i tena Taro, ka inu ai i tena Kapa. He nui hoki te pai ki te kainga tana Hakarameta tapu i runga i te ngakau ripeneta, i te whakapono ora; (ko reira hoki tatou kai ai i te kikokiko o te Karaiti, inu ai i ona toto i roto i o tatou ngakau; ko reira tatou noho ai i roto i a te Karaiti, me te Karaiti i roto i a tatou; kua whakakotalitia tatou ki a te Karaiti, me te Karaiti ki a tatou;) he kino nui hoki te tukunga iho ki te kainga maharakoretia e tatou; ka whai hara hoki tatou i te Tinana, i nga Toto o to tatou Kai whakaora, o te Karaiti; ka kainga, ka inumia e tatou he whakawakanga mo tatou, te whakaaro ki te Tinana o te Ariki; ka whakaohokia e tatou te riri a te Atua; ka whakahihi i a ia ki te papaki i a tatou ki te tini o te mate. Heoi, e hua ma, whakawakia a koutou mahi, kei whakawakia koutou e te Ariki; kia pono te ripeneta mo a koutou hara o mua; kia u te whakapono ki to tatou Kai whakaora, ki a te Karaiti; pokaia kelia he mahi hou; kia aroha koutou ki nga tangata katao; kia tika ai ta koutou kai i tenei Hakarameta tapu. Ko te tino mea ano ia tenei, kia whakaiti koutou i a koutou, kia whakawhetai atu ki te Atua, ki te Matua, ki te Tama, ki te Wairua Tapu, mo te hokonga o te ao ki te matenga, ki nga mamae o to tatou Kai whakaora, o te Karaiti; he Atua nei ia, he tangata; heoi, whakaiti iho ana ia i a ia ano, a mate iho ki runga ki te Ripeka mo tatou, mo te hunga hara, i takoto nei i te pouri, i te atarangi o te mate; kia meinga ai tatou hei tamariki ma te Atua, kia whakaaarohia ai ki te ora tonu. Na, he mea kia mahara tonu ai tatou ki te aroha nui whakaaarohara o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, i mate nei mo tatou, ki nga tini mea pai hoki i whakawhiwhia mai e ia ki a tatou, i ona toto i whakalekele ra; koia tenei Hakarameta i whakarite mai ai e ia, hei tohu mo tons aroha, hei whakamahara tonu hoki ki tona matenga,

he mea hoki e nui ai, e pumau ai to tatou hari. Mo konei kia whakawhetai tonu atu tatou ki a ia, ki te Matua, ki te Wairua Tapu, ko ta tatou mahi tika hoki tenei; me te tuku tonu atu i a tatou ki haka e pai ai, me te whai tonu ki te mahi ki a ia i runga i te tapu, i te pai, i nga ra katoa e ora ai tatou. *Amine.*

¶ *Ko konei mea ai 'e Piriti ki te hunga e haere mai ana ki te Hapa Tapu.*

TE hunga e tino ripeneta ana mo o koutou hara, e aroha ana ki o koutou hona, e mea ana kia pokaia houtia he mahi hona, ara, kia whakarite i ngatua e te Atua, kia haere i ana ara tapu amua ake; Awhi whakapono mai, kuinga tenei Hakarameta tapu, kia tatou ai o koutou ngakau; whakina o koutou hara ki te Atua Kaha rawa, me te tuku ano i nga turi ki raro.

¶ *Ko konei tenei Whakanga nui a te hunga katoa e mea ana kia kai i te Hapa Tapu, ma tetahi o nga Minia e korero; me tuku ki raro ona turi, o te nuinga hoki, ka mea ai ia,*

TE Atua Kaha rawa, E te Matua o to matou Ariki, o Ihu Karaiti, ko koe te Kai hanga i nga mea katoa, Te Kai whakarite whakawa mo nga tangata katoa; Tenei te whakina atu nei e matou, Te tangihia atu nei, O matou tini hara i hara ai matou i enei rangi kua pahure ake nei, Ki a koe, ki te Atua nui, Ko a matou whakaaro, ko a matou kupu, ko a matou mahi, He mea whakaoho i a koe kia riri mai ki a matou. E ripeneta ana matou, E pouri pu ana mo enei hara o matou; Mame rawa na maharatia e matou; Rorotu tonu te taimaha. Tohungia matou, e te Matua tohu, Tohungia matou; Whakaroahia tau Tama to matou Ariki, a Ihu Karaiti, Whakarere noatia iho nga mea o mua; Meinga hoki kia hou ta matou ritenga, Ara kia mahi matou i nga mea e pai ai koe a mua tonu atu, Kia whakakororiatia ai tou Ingoa; Ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Ko konei whakutika ai te Piriti (te Pihopa ranei, ki te mea kei reira ia,) ka tahuri atu ai ki te iwi, ka korero ai i tenei Wetekanga hara.*

HE nui te aroha o te Atua Kaha rawa, o to tatou Matua i te rangi, kua mea mai ano hoki ia. *kr*
200

murua nga hara o te hunga katoa e tino ripeneta ana, e tahuri whakapono atu ana ki a ia; Mana koutou e tohu; mana e hohou te rongu ki a koutou; mana koutou e whakaora i o koutou hara katoa; mana hoki koutou e whakau, e whakakaha, i runga i nga mea pai katoa; mana koutou e kawo ki te ora tonu; ko Ihu Karaiti hoki to tatou Ariki. *Amine.*

¶ *Ko konei te Piriti mea ai,*

WHAKARONGO ki nga kupu whakamarie a te tatou Kai whakaora, a te Karaiti, ki te hunga katoa e tahuri pono atu ana ki a ia.

HAERE mai ki ahau, e koutou katoa e mauini ana, e taimaha ana, a maku koutou e whakaikioki. *Matu xi. 28.*

Koina ano te aroha o te Atua ki te ao, homai ana e ia tana Tama kotahi, kia kahore ai e mate te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ai ki te oranga tonutanga. *Hoani iii. 16.*

Whakarongo hoki ki ta Paora.

He pono te korero, a e pai ana kia tangohia rawatia, i haere mai a Karaiti Ihu ki te ao ki te whakaora i te hunga hara. *1 Timoti i. 15.*

Whakarongo ano hoki ki ta Hoani.

Ki te hara tetahi, he kai korero mo tatou kei te Matua, ko Ihu Karaiti, ko te tika: ko ia ano te whakamarietanga mo o tatou hara. *1 Hoani ii. 1, 2.*

¶ *Muri iho, ka mea ano te Minia,*

Kia ara o koutou ngakan.

Te Nuinga. Ka ara nei ki te Ariki.

Piriti. Kia whakapai tatou ki to tatou Atua, ki a Ihowa.

Te Nuinga. Ko te mea tika ano hoki tenei.

¶ *Na, ka tahuri te Piriti ki te Tepara a te Ariki, a ka mea:*

HE mea pai, he mea tika, he tino * *Me whakarere maha ano hoki tenei ma matou, te enei kupu [E te whakapai atu i nga wa katoa, i nga wahi Matua Tapu] i te katoa, ki a koe, e Ihowa, e te * Matua Ra Tapu o te To-tapu, e te Atua Kaha rawa, Ora tonu. kotohu.*

¶ *Ko soner te Matakupu mo nga ra i whakaritea ai ; ki te kahore, me korero tonu iho tenei,*

KOIA hoki matou ko nga Anahera, ko nga Anahera nui, ko te hunga katoa ano hoki o te rangi, ka whakapai atu ai, ka whakanui ai i tou Ingoa kororia ; ka mea tonu ai ki a koe, Tapu, tapu, tapu rawa, e Ihowa, e te Atua o nga mano tuauriuri, ki tonu te rangi me te whenua i tou kororia : Kia whakakororiatia koe, e Ihowa, i Runga rawa. *Amine.*

NGA MATAKUPU.

Mo te Ra Whanautanga, me nga ra e whitu hoki i muri iho.

MO to homaitanga i tau Tama Kotahi, i a Ihu Karaiti, kia whanau i tenei wa mo matou, i whakatangatatia nei e te Wairua Tapu ki roto ki tona whaea, ki te Wahina, ki a Meri ; kahore rawa nei hoki ona hara ; kia ma ai o matou hara i a ia. Koia hoki matou ko nga Anahera, &c.

Mo te Ra Aranga, me nga ra e whitu hoki i muri iho.

KO te tino mea ia e whakamoemiti ai matou ki a koe, ko te Aranga mai o tau Tama, o to matou Ariki, o Ihu Karaiti ; ko ia hoki te tino Reme o te Kapenga i tukua nei mo matou, kua riro nei i a ia nga hara o te ao ; na tona matenga te mate i ngaro ai, na tona aranga ki te ora te oranga tonutanga i riro mai ai i a matou. Koia hoki matou ko nga Anahera, &c.

Mo te Ra Kakega, me nga ra e whitu hoki i muri iho.

KO tau Tama aroha hoki, ko Ihu Karaiti, to matou Ariki ; i puta mai nei ki ana Apotore katoa i muri iho i tona aranga ake, a, i a ratou ano e titiro ana, ka kake atu ia ki te rangi ki te whakapai i tetahi wahi mo matou, kia tae atu ai matou ki te wahi e noho nei ia, kia uru ai hoki ki tona kingitanga, ki tona kororia. Koia hoki matou ko nga Anahera, &c.

Mo te Ra o te Petekoha, me nga ra e ono i muri iho.

KO Ihu Karaiti hoki to matou Ariki ; he mana tonu nei hoki tana kupu, i heke mai ai te Wairua Tapu i tenei wa i rangi i te rangi me te hururu nui, ano ke ha

nui, ko te ahua, mo te mea he arero ahi, e tau iho ana ki runga ki nga Apotore, hei whakaako i a ratou, hei arohi i a ratou ki nga mea pono katoa ; na reira ratou i mohio ai ki te tini o nga reo ke, i maia ai, i kaha ai te ako tonu i te Rongo pai ki nga tauiri katoa ; na tenei matou i puta mai ai i roto i te pouri, i roto i te he, ki te maramatanga, ki te tino matauranga ki a koe, ki tau Tama hoki, ki a Ihu Karaiti. Koia hoki matou ko nga Anahera, &c.

Mo te Hakari unake o te Tokotoru.

HE Atua kotahi nei hoki koe, he Ihowa kotahi ; he hunga tokotoru ano ia i roto i te Atua kotahi. I a matou hoki e whakapono nei ki te kororia o te Matua, e pena ana ano ki te Tama, ki te Wairua Tapu, kahore he korahiranga ake o tetahi, kahore he rerenga ketanga. Koia hoki matou ko nga Anahera, &c.

¶ *Ka mutu tetahi o enei Matakupu, me waiata me korero ranei,*

KOIA hoki matou ko nga Anahera, ko nga Anahera nui, ko te hunga katoa ano hoki o te rangi, ka whakapai atu ai, ka whakanui ai i tou Ingoa kororia ; ka mea tonu ai ki a koe, Tapu, tapu, tapu rawa, e Ihowa, e te Atua o nga mano tuauriuri, ki tonu te rangi me te whenua i tou kororia : Kia whakakororiatia koe, e Ihowa, i Runga rawa. *Amine.*

¶ *Hei konei ka koropiko te Miniti ki te Tepara a te Ariki, ka whakihua ai i tenei Inoi a te hunga katoa e mea ana kia kai i te Hapa.*

E TE Ariki tohu, ehara i te mea he whakapakari ki a matou mahi tika i haere mai ai matou ki tau Tepara e tu nei, engari he whakaaro ki te tini o au mahi tohu. Kahore matou e tau hei kohikohi i nga kongatonga i raro i to Tepara. Otira ko taua Ihowa nei ano koe, he mahi tuturu hoki nau te atawhai : E te Ariki atawhai, meinga kia tika ta matou kai i te kikokiko o tau Tama e aroha nei koe, o Ihu Karaiti, kia tika ta matou inu i ona toto, kia ma ai o matou tinana hara i tona tinana, kia horoia ai hoki o matou wairua ki ona toto utu nui, kia noho tonu ai matou i roto i a ia, me ia hoki i roto i a matou. *Amine.*

¶ *Me to te Minita ki mua mai o te Tepara, ka ata whakakohotia ai i te Taro, i te Waina, kia tatanga ai, kia pai ai te whakachati i te Turo ki te araro o te whakaminenga, te tango hoki i te Kapa ki ona ringaringa, muri iho ka whakahua ai i tenei Inoi Whakatapu :*

E TE Atua Kaha rawa, e to matou Matua i te rangi, he aroha nou i homai ai e koe tau Tama kotahi, a Ihu Karaiti, kia mate i runga i te Ripeka hei hoko i a matou, he tino pai hoki, he tino rite tana patunga tapu, tana whakahere i taua tukunga kotahi ana i a ia; na reira ano hoki i tino ea ai te utu mo nga bara o te ao katoa; i whakahau mai ano ia i roto i tana Rongo Pai, kia whakamaharatia toutia e matou tona matenga, a kia hoki mai ra ano ia; Whakarongo mai, e te Matua tohu, ki a matou ka whakarite nei i te kipu tapu a tau Tama, a to matou Kai whakaora, a Ihu Karaiti, ka tango nei i

* *Ko konei te Minita tango ai i te Pereti ki ona ringa.*

† *Ko konei hoki whakawhati ai i te Taro.*

‡ *Ko konei whakapa ai i tona ringa ki nga Taro katoa.*

§ *Ko konei ia tango ai i te Kapa ki tona ringa.*

|| *Ko konei whakapa ai i tona ringa ki nga oko katoa hei roto nei te Waina e whakatapu ana.*

¶ *Ko konei te Minita kai ai i te taro, i te waina, muri iho, ki te mea he Pihopa, he Piriti, he Kikona ranei hei reira, me whangai e ia ki a ratou; a, muri iho ki nga tangata katoa, hoatu ratou ki o ratou ringaringa, me whakatepe tonu te whangai, me te ata tuku ano hoki ratou i o ratou tui ki raro. Ka hoatu e ia te Taro ki tetahi, me ki atu :*

MA te Tinana o to taton Ariki, o Ihu Karaiti, i tukua nei mon, e whakaora tou tinana me tou wairua kia ora tonu. Tangohia tenei, kainga, hei whakamaharatanga ki a te Karaiti i mate mou, kainga whakaponotia ai roto i tou ngakau, i runga i te whakawhetai.

¶ *Ka hoatu e te Minita te Kapa ki tetahi, me ki atu ia :*

MA nga Toto o to taton Ariki, o Ihu Karaiti, i whakakeke mou, e whakaora tou tinana me tou wairua kia ora tonu. Inumia tenei, hei whakamaharatanga ki nga Toto o te Karaiti i whakakeke mou, me te whakawhetai ano.

¶ *Ki te puu wawe te Taro, te Waina ranei, i whakatapu, me te hopy ano etahi, me whakatapu ano e te Piriti tetahi atu; mo te Taro, me hoki ano ki enei kipu, [I tango ra to matou Kai whakaora, a Ihu Karaiti i te Taro i taua po ano;] mo te Kapa, ki enei ano, [Waihoki ka mutu te Hapa].*

¶ *Ka mutu katoa, me hoki atu ano te Minita ki te Tepara a te Ariki, ka whakalakoto mui i te i nga wahi i toe o nga Kai i whakatapu, ka hipoki ai ki te kakahu ma.*

¶ *Ko konei kororotia ai e te Piriti te Inoi a te Ariki; me te whakahua ano nga tangata i nga kupu katoa i muri i a ia :*

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Murnu o matou hara, Me matou hoki e murnu nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Ana hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino; Nou hoki te rangatiratanga, Te kaha, me te kororia, Ake ake ake. Amine.

¶ *A ka mau tena, ko tenei :*

E IHOWA, e to matou Matua i te rangi, e hiahia ana matou, o pononga, kia paingia e koe tenei whakahere a matou, a matou nei kupu whakamoemiti, whakawhetai; e inoi ana hoki matou ki a koe kia murnu o matou hara, me o tou Hahi katoa, mo nga mahi pai, mo te mate-nga o to Tama, o Ihu Karaiti, kia tukua mai ano hoki ki a matou, ki te hunga e whakapono ana ki ona toto, ara atu hua pai katoa o tona matenga. E Ihowa, tenei matou te hoatu nei i a matou, i o matou wairua me o matou tinana, hei whakahere whai whakaora, ora, tapu,

ki a koe; me te inoi ano ki a koe kia manaakitia mai matou, te hunga kua kai i tenei Hapa Tapu, kia whakakia hoki ki tou kaha. Kahore rawa matou e tau hei tapas whakahere ki a koe, he nui hoki no o matou hara; he ahakoa ra me manako mai e koe tenei mahi a matou; kua e tirohia te ahua pai, kino ranei; engari murua o matou hara, ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki; kei roto nei i a ia matou e whakamoemiti atu nei ki a koe, e te Matua Kaha rawa, ki a ia, ki te Wairua Tapu, a, ake tonu atu. *Amine*

Ko tenei ranei.

E TE Atua Kaha rawa ora tonu, he whakawhetai atu tenei na matou ki a koe, moni pai ki te whangai i a matou, i te hunga kua tango nei i tenei Hakarameta tapu, ki ana mea utu nui, ki te Tinana, ki nga Toto o tau Tama, o to matou Kai Whakaora, o Ihu Karaiti, kia kainga i roto i o matou ngakau; he whakapumau hoki tenei nau i tou aroha ki a matou, he whakaatu mai hoki i to matou nga ki roto ki tau Tama hei wahi mo toa tinana, ko te rangapu tapu hoki tenei o te hunga whakapono katoa; na konei hoki i tika ai ta matou tumanako atu ki tou rangatiratanga mutunga kore, i runga i te matenga utu nui, i nga mamea, o tau Tama aroha. Ko ta matou inoi ano tenei ki a koe, e te Matua i te rangi, kia whakakahanga matou, kia tuturu tonu ai matou ki taua iwi tapu, kia mahia ai hoki e matou nga mahi pai katoa i whakaritea e koe hei mahi ma matou; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, ko ia, ko koe, ko te Wairua Tapu, te whakamoemiti, a, ake ake ake. *Amine.*

¶ Muri iho, ko tenei, me korero, me waiata ranei:

KIA whakakororiatia te Atua i runga rawa, kia mau te rongu ki runga ki te whenua, kia pai te whakaaro ki nga tangata. Ka whakamoemiti atu matou ki a koe, ka whakapai atu, ka koropiko atu, ka whakakororia, ka whakawhetai ki a koe, mo tou kororia nui, e Ihowa, e te Atua, e te Matua Kaha rawa.

E te Ariki, e te Tama whakatupu kotahi, e Ihu Karaiti; e Ihowa, e te Atua, e te Reme a te Atua, e te Tama a te Matua, e waha atu nei i nga hara o te ao, tohungia matou. E te Kai waha o nga hara o te ao, tohungia matou. E te Kai waha o nga hara o te ao, whakarongo ki ta matou

hoi. E koe e noho nei i te ringaringa matan o te Atua, e te Matua, tohungia matou.

Ko koe anake te tapu ana; ko koe anake a Ihowa; ko me anake, e te Karaiti, me te Wairua Tapu, kei runga aua, i roto i te kororia o te Atua, o te Matua. *Amine.*

¶ Hei konei te Minita (te Pilopa ranei, ki te mea kei reira ia) eku ai i nga tangata kia huere, ko tenei hei Manaakitanga.

MA te marie a te Atua, e kore nei e taea te whakaaro, e mea o koutou ngakau, o koutou hinengaro kia i runga i te matauranga, i te aroha ki te Atua, ki taua Tama ano hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti: kia mau, kia u tonu hoki ki a koutou te manaakitanga a te Atua Kaha rawa, a te Matua, a te Tama, a te Wairua Tapu. *Amine.*

¶ Ko nga Inoi enei mo muri i te Ohaoahatanga i te mea kahore he Hapa, me korero kia kotahi, kia maha atu ranei; kei te Minita ano te tikanga mo te korero i enei inoi i etahi atu wa, i muri iho i nga Inoi o te Karakia o te Ata, o te Ahiahi ranei, o te Kainga takitanga ranei, o te Ritani ranei.

WIA tata mai koe, e Ihowa, i a matou e inoi nei, hei Karahi i o pononga ki te ora tonu; hei awhina, hei tiaki i a matou i roto i nga tini putanga ketanga, i nga tini pakeketanga o tenei ao matemate; ko Ihu Karaiti nei hoki to matou Ariki. *Amine.*

E IHOWA Kaha rawa, e te Atua ora tonu, he inoi tenei na matou ki a koe kia whakatikaia, kia whakaitupua, kia whakahaerea o matou ngakau, me o matou tinana, i runga i nga ara o au ture, i nga mahi hoki i whakahaua e koe; mau, ma te Mea kaha, matou e tiaki, i ora ai o matou tinana me o matou wairua aianei, ake tonu atu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, to matou Kai whakaora. *Amine.*

HE moi tenei na matou, e te Atua Kaha rawa, ki a koe, kia meinga nga kupu, kua rangona nei e o matou taringa i tenei ra, kia whai pakiaka ki roto ki o matou ngakau, kia nui ai nga hua, ara, kia pai ai ta matou noho, kia whakamoemitiia ai tou ingoa; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

HEI mua koe i a matou, e Ihowa, hei tohutohu i a matou mahi katoa; ko koe ano hoki hei whakakaha i a matou; kia whai kororia ai koe i a matou mahi katoa; he mea timata, he mea mahi, he mea whakaoti i roto i a koe; kia whiwhi ai hoki matou ki te ora tonu i te mea e atawhaitia nei e koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

ETE Atua Kaha rawa, ko koe te puna o te matauranga katoa, kua matau noa ake koe ki o matou mate i te mea kiano matou inoi, ki to matou kuwaretanga ano hoki ki te inoi; He inoi tenei na matou kia aroha mai koe ki a matou, ki te hunga ngoikore; he kino matou i kore ai e maia ki te inoi; he matapo hoki i kuware ai; heoi mau e homai noa mai nga mea pai; me whakaaro ki te pai o tau Tama, o to matou Ariki, o Ihu Karaiti. *Amine.*

ETE Atua Kaha rawa, kua ki mai koe ka whakarango na mai nga inoi a te hunga e inoi ana i runga i te Ingoa o tau Tama; kia tahuri mai ou taringa ki a matou inoi; tukua mai hoki ki a matou nga mea kua inoia whakaponotia nei e matou, nga mea e rite ana ki tau e pai ai, kia kore ai o matou mate, kia whakakororiatia ai hoki koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Na, i nga Ra tapu, me era atu Ra Nui hoki, (ki te kahore he Hapa,) me korakia nga Karakia katoa i whakawhaka mo te Hapa, a, te mutunga ra ano o te Inoi [Mo te Hahi katoa o te Karaiti e whaiwhai nei i te ao nei] me tetahi ano hoki o enei Inoi i runga ake nei, me te Manaakitanga hei whakamutunga.*

¶ *Kaua hoki te Hapa tapu e tukua ki te kahore e rite ki ta te Minita whakaaro te tokomaha o nga tangata hei kai.*

¶ *Ahaua kahore i hira ake i te rua tekau nga tangata o te Parihi e tika ana kia kai; kaua e tukua te Hapa tapu ki te kahore i tokorua, (i tokotoru ranei,) hei hira kai mo te Piriti.*

¶ *Hei nga Whare-karanga mai o nga Pihopitanga, hei nga Kareti ano hoki, he tokomaha nei nga Minita o reira, me tangi katoa ratou i te Hapa tapu i nga Ratapu katoa; kaua hoki e kapea ki te kahore he putake nui.*

¶ *Kia kore ai tetahi tangata e tolohe, e poauau ki te Taro, ki te Waina, me kawe mai te Turo e kainga noatia ana i te kainga; hei te Taro pai ano ia, hei te mea Witi.*

¶ *Ki te toe hoki tetahi wahi o te Taro, o te Waina, kahore nei i whakataupua, ma te Minita tena: ki te toe ia tetahi wahi o tera*

i whakataupua, e kore e kaweia ki waho o te Whare, engari ma te Minita e karanga etahi o te Hunga i tanjo i te Hapa, a, ma ratou ano e ata kai; hei muri tata iho ano o te Manaakitanga.

¶ *Kei te Minita ratou ko nga Watena te whakaaro ki te Turo, ki te Waina, mo te Hapa; ma te Parihi e utu.*

¶ *Na, kia mahara, kia toru nga tangohanga. Hapa a nga tangohanga katoa o te Parihi i te tau kotahi; hei te Aranga tetahi tangohanga. Hei te takirua hoki o te Aranga, i ia tonu, i ia tau, me kawe mai e nga tangata katoa o te Parihi nga mea katoa e tika ana kia homai e ratou ki te Minita.*

¶ *Ka mutu te Karakia, me hoatu te Moni i kohikohia i te Ohahatanga ki nga mahi a te Hahi, ki nga mahi aroha, e pai ai te Minita ratou ko nga Watena. Ki te kahore hoki e rite a ratou whakaaro, ma te Kai whakawhakarite ano te tikanga.*

¶ *NA, kua takoto nei te tikanga mo te Tukunga i te Hapa a te Ariki, kia tukua ki raro nga turi o te Hunga e kai ana; he tikanga pai ano hoki tenei hei tohu mo te ngakau papaku, mo te ngakau whakawhetai, whakaee ki te pai o nga mea a te Karaiti e tukua mai ana i reira ki nga tangata e kai tika ana; hei mea hoki e ahua pai ai te kai-nga i te Hapa tapu; kaua tetahi tangata kuware, tangata hianga mnei e pokanoa ki te whakahe i tenei tikanga; e hira hoki i te mea he koropiko ki te Taro, ki te Waina, o te Hakarameta, e kainga maoritia nei; ki te Tinana maori mnei, ki te Toto maori o te Karaiti, me te mea kei roto enei i te Taro, i te Waina; ina hoki he Taro nei ano te Taro o te Hakarameta, he Waina nei ano te Waina, e kore hoki e tika kia koropikoria atu; (he Karakia Whakapakoko hoki tena, he tikanga whakariharahi ki nga Tangata Whakapono katoa;) ko te Tinana maori hoki o to tatou Kai Whakaora, o te Karaiti me ona Toto, kei te Rangī, kahore i konei; e kore mo hoki e ahei te kai, kei konei, i te mea kei te Rangī tonu e ac^{ho} ana."*

TE TIKANGA

MO TE

IRIIRI I Nga Tamariki

I ROTO I TE WHARE KARAKIA.

¶ *Me ako atu nga tangata, ko nga ra pai mo te Iriiri, ko nga Ra tapu me nga Ra nui, ina huihui nui mai nga tangata; kia ai ai taua Whakamuhara hei kai whakaiti mo te tangohanga mai o nga mea i iriiria houtia ki roto ki te Hahi a te Karaiti; kia waiho ai hoki te Iriiringa o nga Tamariki hei whakamuhara i nga tangata katoa ki ta ratou whakaaetanga ki te Atua i te rāton Iriiringa ai. Na reira ano hoki i tika ai kia reomaoritia te Karakia mo te Iriiri. Otiia, ki te ai he take, e tika ana ano kia Iriiria nga Tamariki i tetahi rangi ke ake.*

¶ *Kia tokorua nga Matuaatua tane, kia kotahi Matuaatua wahine mo te Tamaiti tane ina iriiria; kia kotahi Matuaatua tane mo te kotiro, kia tokorua nga Matuaatua wahine.*

¶ *E meaia etahi Tamariki kia Iriiria, me korero nga Matua ki te Minda i te ahiahi, i te ata rānei, i te mea kahore ano i tātata noa te Karakia o te Atua. Me tu tata mai hoki nga Matuaatua tane me nga Matuaatua wahine, me te hunga i nga Tamariki, ki te Tukatoranga Wai, i te mutunga tonutanga ano o te rua o nga Upoko o te Karakia o te Atua, o to te Ahiahi ranei; ma te Minda ano e whakarite mai. Ko te Tukatoranga Wai kia ki i te wai pai, ka haere mai ai te Piriti, ka tu ki reira, ka mea,*

KUA oti ranei tenei Tamaiti te iriiri, kahore ranei?

¶ *Ki te ki mai ratou, Kahore ano: me mea ia:*

EHOA ma, i whakaahuatua, i whanau nga tangata katoa i roto i te hara; kua ki mai ano hoki to tatou Kai Whakaora, a te Karaiti, E kore tetahi e tomo ki te rangatiratanga o te Atua, ki te kore ia e whanau hou i te Wai, i te Wairua Tapu; heoi, me inoi atu koutou ki te Atua Matua, i runga i te ingoa o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, kia aroha mai ia, kia homai ano hoki e ia ki tenei Tamaiti taua taonga nui e kore nei, e riro maori i a ia; ara, kia iriiria ia ki te Wai, ki te

210

Wairua Tapu, kia tangohia ki roto ki te Hahi tapu a te Karaiti, kia meinga hoki hei manga ora mo taua take.

¶ *Ko konei te Piriti meua ui,*

Tatou ka inoi.

¶ **TE** Atua Kaha rawa, ora tonu, he hua no tonu aroha i whakaora ai koe i a Noa ratou ko tana whanau i runga i te aaka, kei mate i roto i te wai; nau ano hoki iarahi ora to iwi, te whanau a Ihairaira, a whiti noa i te Moana Whero; hei ritenga hoki mo tau Iriiri tapu; i te Iriiringa hoki o tau Tama aroha, o Ihu Karaiti, ki te awa o Horano, i whakatapua e koe te Wai hei Hakarameta mo te horoinga i te hara; Tenei matou te inoi atu nei ki a koe, he nui rawa nei hoki tou aroha kia tirohia mai tenei Tamaiti; horoia, whakatapua ki te Wairua Tapu; kia ora ai ia i tau riri, kia tukua ai hoki ki roto ki te aaka, ara, ki te Hahi a te Karaiti; kia u tonu ai ia i runga i te whakapono, kia hari ai i runga i te tumanako, me te mau ano nga pakiaka ki roto ki te aroha, kia puta atu ai hoki i nga ngaru o tenei ao raruraru, a u noa ki te whenua o te ora tonu, ki te wahi e kingi tahi ai ia me koe, a, ake tonu atu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ **TE** Atua Kaha rawa, ora tonu, ko koe te Kai Whakaora i te hunga katoa e mate ana, te Kai awhina mo te hunga katoa e rere atu ana ki a koe, te ora o te hunga whakapono, me te aranga o te hunga kua mate; he karanga atu tenei na matou ki a koe mo tenei Tamaiti, kua tae mai nei ki tau Iriiri tapu; kia murua ma hara i roto i te whanautanga houtanga. Kia manako mai koe ki a ia, e Ihowa, kia pera hoki me ta te Tama aroha i ki mai ai, i mea ai, Inoia, a ka hoatu kia koutou; rapua, a ka kitea e koutou; patukia, a ka masia ki a koutou: Tena ra, homai ki a matou e inoi atu nei; kia kite matou e rapu nei; uakina te tatau ki a matou o patuki atu nei; kia riro mai hoki i tenei Tamaiti te taonga pumau o tau horoinga tapu, kia tae atu ano hoki ia ki te rangatiratanga mutunga kore, kia whakaaria mai nei e koe, ara, e to matou Ariki, o Ihu Karaiti. *Amine.*

211

¶ *Ko kome! ka whakatika nga tangata, a ka mea te Piriti:*

Whakarongo ki nga kupu o te Rongo Pai, i tuhituhihia e Maki, i te tekau o nga Upoko, i te tekau ma toru o nga Rarangi.

K A kawea mai ki a ia etahi tamariki nonohi, kia pa atu ai ia ki a ratou: otiira ka riria e nga akonga te hunga nana i kawea mai. A, te kitenga o Ihu, ka riri, a ka mea ki a ratou, Tukua nga tamariki nonohi kia haere mai ki a au, kuaa hoki ratou e araa atu: no nga penei hoki te rangatiratanga o te Atua. He pono taku e mea nei ki a koutou, Ki te kahore e rite te tango a tetahi i te rangatiratanga o te Atua ki ta te tamaiti nonohi, e kore ia e tomo ki roto. Na, okookona ana ratou e ia, whakapakia iho ona ringaringa ki a ratou, a manaakitia ana ratou.

¶ *Ka mutu te Rongo Pai, me korero e te Minita enei kupu hei whakapuaki i nga tikanga o te Rongo Pai:*

E HOA ma, ka rongo nei koutou ki nga kupu a to tatou Kai Whakaora, a te Karaiti, i roto i tenei Rongo Pai; ki tana kianga kia mauria mai nga tamariki nonohi ki a ia, ki tana whakahenga i te hunga e arai atu ana i a ratou; ki tana ako hoki kia rite katoa nga tangata ki a ratou te harakore. Ma tana mahi ki a ratou ka kite ai koutou i te pai o tana whakaaro ki a ratou; i awhi hoki ia i a ratou, i whakapa i ona ringaringa ki a ratou, i manaaki i a ratou. Na, kei ngakau rua koutou; engari kia tino whakaponu, ka pai ano ia ki tenei Tamaiti; ka awhitia, ka atawhaiatia, ara, ka whakawhiwhia ki te ora tonu, ki tona rangatiratanga mutunga kore. Na, ka marama nei i tana Tama, i a Ihu Karaiti, te whakaaro pai o to tatou Matua i te rangi ki tenei Tamaiti; me te mau pu ano to tatou mahara, ka pai ano ia ki tenei maiti aroha a taton, kite kawenga mai i tenei Tamaiti ki tana Iriiri tapu; kia whakawhetai atu tatou ki a ia i runga i te whakaponu, kia mea,

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, e te Matua i te rangi, he whakawhetai atu tenei na matou ki a koe moto karanga i a matou ki te matauranga ki tou arawhai, ki te whakaponu ki a koe: Whakarua tenei matauranga,

whakaukia tonutia tenei whakaponu o matou. Homai ou Wairua Tapu ki tenei Tamaiti, kia whanau hou ai e, kia meinga ai hei tangata mo te ora tonu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, tenei ia te ora na, te kingi tahi a, me koe me te Wairua Tapu, a, ake ake ake. *Amine*

¶ *Hei konei te Piriti ka ki atu ki nga Mahuatua.*

HOA ma, kua maua mai e koutou tenei Tamaiti ki ia iriiria, kua inoi koutou kia tangohia ia e to tatou Ariki, e Ihu Karaiti, kia wetekina atu ona hara, kia whakatapua ia ki te Wairua Tapu, kia homai ki a ia te rangatiratanga o te rangi, me te ora tonu. Kua rongo nei hoki koutou ki te kianga mai a to tatou Ariki, a te Karaiti, i tana Rongo Pai, e tukua mai e ia enei ana katoa kua inoia nei e koutou: ka mana hoki i a ia enei kupu ana. Na, kua takoto nei ta te Karaiti kupu, me whaknae ano hoki tenei Tamaiti, ara, koutou, ona Mahuatua, (ko koutou hoki hei mangai mona i te mea e tamariki nei ia; kia kaumatua ia, mana ano e whakanae,) ka mahue i a ia te rewera me ana mahi katoa, ka tonu te whakaponu ki nga Kupu tapu a te Atua, ka whakaritea tonutia ana ture.

Koia ahau ka mea atu nei:

NA, ka waiho nei koe hei mangai mo tenei Tamaiti, ka mahue ranei i a koe te rewera me ana mahi katoa, nga mea whakahi me nga mea whakapehapeha te ao, me ona hiahia apo, me nga hiahia kino o te aroaro, kei whai atu koe i ana mea?

Kupu Whakahoki. Ka mahue katoa i a au.

Minita.

WHAKAPONO ana ranei koe ki te Atua, ki te Matua i Kaha rawa, ki te Kai hanga i te rangi, i te aroaro?

Ki tana Tama kotahi hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti? Ki tona whakatangatanga e te Wairua Tapu, ki tona whanautanga i te Wahina, i a Meri; ki tona whakamamautanga i te wa i a Ponotio Pirato, ki tona ripoketanga, ki tona matenga, ki tona amumanga; ki tona hekonga atu ki te reinga, ki tona mahi ake hoki i te toru o nga ra; ki tona kakenga atu

TE IRIIRI TAMARIKI.

ki te rangi; e noho mai nei ano ia i te ringaringa matou o te Atua, o te Matua Kaha rawa; a ka hoki mai ano i reira ki te whakarite whakawa mo nga tangata ora, mo nga tangata mate, a te mutunga o te ao?

E whakapono ana hoki koe ki te Wairua Tapu: ki te Hahi tapu puta noa i te ao; ki te Kotahitanga o te Hunga Tapu; ki te Murrunga hara; ki te Aranga mai o te tinana; me te ora tonu muri iho i te mate?

Kupu Whakahoki. E whakapono pu ana ahau ki enei mea katoa.

Minita.

KIA iriiria koe i runga i tenei whakapono?
Kupu Whakahoki. Ko toku hiahia tena.

Minita.

EPAI ana koe ki te ata whakarite i ta te Atua i pai ai, me ana ture, kia tika tonu hoki i tana ara i nga ra katoa e ora ai koe?

Kupu Whakahoki. E pai ana ahau.

¶ *Ko konei te Piriti mea ai:*

ETE Atua tohu, meinga kia tanumia te Arama tawhito i roto i tenei *Tamaiti*, kia ara ake hoki te tangata hon i roto i a ia. *Amine.*

Kia mate nga hiahia kino katoa i roto i a ia; kia ora, k'a tupu ake ko nga mea a te Wairua. *Amine.*

Kia kaha ia, kia whai wahī, kia hinga i a ia te rewera, te ao, te kikokiko. *Amine.*

Meinga nga tangata katoa e whakatapua ana kia koe e matou e mahi nei, e minita nei, kia nohoia e nga hua pai o te rangi, kia whiwhi hoki ki nga utu nui e kore e memeha; mau hoki e aroha mai, e ihowa, e te Atua e ora nei, e kawana nei i nga mea katoa, a, ake ake ake. *Amine.*

ETE Atua Kaha rawa ora tonu, he mura i o matou hara i heke ai he wai, he toto, i te kaokao tapu o tau Tama aroha, o Ihu Karaiti; i whakahaia hoki e ia ana akonga kia haere ki te whakaako i nga iwi katoa, ki te iriiri hoki i a ratou i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu; Whakarangona mai nga inoi a tenei whakaminenga au; whakatapua tenei Wai hei

TE IRIIRI TAMARIKI.

whakarameta mo te horoinga i te hara; tukua mai hoki i tenei *Tamaiti* ka iriiria nei ki tenei Wai, kia whiwhi i nga hua o tau atawhai, kia noho tonu hoki i roto i anumariki whakapono i whiriwhiria e koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Ko konei te Piriti tango ai i te Tamaiti ki ona ringaringa, ka mea ai ki nga Matuaatua:*

Ko wai te ingoa mo tenei Tamaiti?

¶ *Me whakahuia hoki e ia te ingoa i muri i a ratou, (a ki te mea mai ratou e kaha ana te Tamaiti) me ata tuku e ia te Tamaiti ki roto ki te Wai, ka mea ai:*

¶ —, he iriiri tenei naku i a koe, i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. *Amine.*

¶ *Otira ki te mea mai ratou kahore e kaha te Tamaiti, me rirangi e ia ki te Wai, ka mea ai:*

¶ —, he iriiri tenei naku i a koe, i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. *Amine.*

¶ *Ko konei te Piriti mea ai:*

¶ A tangohia e tatou tenei Tamaiti ki roto ki te kahui a te Karaiti, ka tohungia hoki ki * *Hei konei ka tu.*

¶ *Ripeka*, hei tohu kia kua ia e wha-hia ki te *Ripeka* a muri ake nei kia whakaae ki te te rae o te Tamaiti whakapono ki a te Karaiti i ripekatia; *mai e te Piriti.* Ma maia ano te whawhai i raro iho i tana kara, ki te ara, ki te ao, ki te rewera; kia pumau tonu hoki i hoia pono, hei pononga ma te Karaiti, a, mate noa. *Amine.*

¶ *Hei konei te Piriti mea ai:*

¶ A kite nei tatou, e aku hoa aroha, kua oti tenei Tamaiti te whakawhanau hon, te hono hoki ki te tinana a te Karaiti Hahi, kia whakawhetia tatou ki te Atua Kaha rawa mo enei pai; kia inoi tahi hoki ki a ia, kia eia ki tenei timatanga nga hanga a tenei Tamaiti, a, mate noa.

¶ *Me koreroro tenei Inoi, me koropiko katoa hoki:*

¶ TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou rangatiratanga. Kia meatia tan e

pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Aua hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

¶ *Ka mea te Piriti:*

TE Matua atawhai, ka whakapai atu matou ki a koe, no te mea kua pai nei koe kia whakawhanautia houtia tenei Tamaiti ki tou Wairua Tapu, kia tangohia hei Tamaiti mau, kia whakaurua hoki ki roto ki tau Hahi tapu. Kua meinga nei hoki ia hei tupapaku ki te hara, hei tangata ora hoki ki te tika, kua tanumia tahi-tia ki a te Karaiti, ki tona matenga; Mau e mea kia ripekatia ano hoki e ia te tangata tawhito, kia whakangaromia rawatia te tinana katoa o te hara; ka uru nei hoki ia ki te matenga o tau Tama, kia uru ano ki tona aranga ake, kia noho tahi ai ia amua me te nuinga o tau Hahi tapu ki tou rangatiratanga mutunga kore; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

¶ *Katahi ka tu katoa ki runga, a ka korero te Minita i tenei i nga Matuaatua.*

NA, ko koutou nga kai whakaae a tenei Tamaiti, kia whakarerea e ia te reuera me ana mahi katoa, kia whakapono ki te Atua, kia mahi ki a ia; kia mahara, he mahi tenei ma koutou, te mea kia whakaakona tenei Tamaiti, ina whai ngakau mahara ia, ki te nui o tana kipu kua korerotia mai nei e koutou. Ma koutou ano hoki ia e arahi kia rongo i nga Kauwhau; kia nui ai tona mohio ki enei mea; me whakaako ia ki nga kupu o te Whakapono, ki te Inoi a to tatou Ariki, ki nga Ture kotahi tekau, ka oti nei te whakamaori, ki nga mea ke atu ano hoki e tika ana kia mohiotia, kia whakaponohia e te tangata, hei oranga mo tona wairua; me mea ano hoki kia tika te whakatupu ake o tenei Tamaiti, kia tapu ai ana mahi, kia aru ai ia i a te Karaiti; me te mahara ano ki te Iriir, he mea hei whakaatu mai i te tika-nga o ta tatou whakapono; ara, i tenei, kia waiho to tatou Kai Whakaora, a te Karaiti, hei tauira mo tatou, kia rite ano hoki tatou ki a ia; na, i mate nei ia, i ara ake ano mo tatou, waihoki ko tatou, ko te hunga kua

oti te iriiri, kia whakatupapaku ki te hara, kia ara ake mo ki te tika: kia hono tonu ano hoki te whakamate i tatou hiahia kino, me te nui haere ano te mahi tika, te mahi tapu, i tenei ra, i tenei ra.

¶ *Na, ka mea ano ia:*

KIA mahara koutou, kia arahina tenei Tamaiti ki te Pihopa, kia whakaukia, ina matau ki nga kupu o te Whakapono, ki te Inoi a te Ariki, me nga Ture kotahi tekau, ka oti nei te whakamaori; ina oti hoki te whakaako ki te Katikihama a te Hahi.

¶ E tino pono tenei, e rite ana ki ta te Atua Kupu, ki te mate nga Tamariki kua iriiria, i te mea kiano i mahi not te hara, e ora ano.

TE TIKANGA

MO TE

IRIIRI I Nga Tamariki

I ROTO I Nga Whare.

¶ Me ako tonu nga Minita o nga Pariha katoa i nga tangata, kia kawa e whakarooina te Iriiringa o a ratou Tamariki; hei te Ra tupu tuatahi, tuarua ranei i muri iho i te whanautanga, hei era atu Ra nui ranei i waenganui o te wiki; ki te kahore he take nui, he mea i whakawetia e te Minita.

¶ Me ako ano hoki e ratou, kua kawa e iriiria noatia a ratou Tamariki ki roto i o ratou whare, ki te mea ehara i te mate nui. Otira ki te nui raua te mate e kore ai e ahei te mau ki te Whare, me penei te Iriiri.

¶ Na, ma te Minita o te Pariha ma tetahi atu Minita ranei, ratou ko te hunga i reira, e karanga atu ki te Atua, e whakahuia i te Inoi a te Ariki, me etahi atu o nga Inoi e whakahuia ana i te Iriiringa Nui, ki te mea e pono i te mate o te Tamaiti. Me i reira, ma tetahi o ratou e hua te Tamaiti, a ma te Minita e riringi ki te Wai, ka whakahuia ai i enei kupu:

E ———, he iriiri tenei naku i a koe i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. Amine.

¶ Hei konei ka koropiko katoa, ka whakawetia atu hoki te Minita ki te Atua, ka mea:

E TE Matua atawhai, ka whakapai atu matou ki a koe, no te mea kua pai koe kia whakawhanautia houtia tenei Tamaiti ki tou Wairua Tapu, kia tangohia hei Tamaiti mau, kia whakaurua hoki ki roto ki tau Hahi tapu. Ka uru nei hoki ia ki te matenga o tau Tama, kia uru ano ki tona aranga ake, kia noho tahi ai ia amua me te nuinga o tau Hahi tapu ki tou rangatiratanga mutunga kore, ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

¶ Ka penetia te Iriiri o te Tamaiti, kua ratou e mea, kihai pono te Iriiringa, kua hoki e tuaruaia te Iriiri. Otira ki te ora te Tamaiti i penetia nei te iriiri, e tika ana ano kia kawe ki te Whare Karakia, kia rongyo ai te Whakaminenga ki tona Iriiringa. Ki te mea na te Minita ano o te Pariha i iriiri, kia penei taua korero,

TE IRIIRI TAMARIKI

KIA mohio koutou, i iriiria e ahau tenei Tamaiti i ———, i te ——— o nga ra; rite tonu taku meatanga ki ta te Hahi i whakarite mai ai: i kite ano hoki etahi tangata.

¶ Ki te mea he Minita ke nana te Tamaiti i iriiri, me ata ui atu te Minita o te Pariha i whanau ai te Tamaiti, i iriiria ui ranei, ki te tika o te Iriiringa o taua Tamaiti. A, ki te mea mai nga tangata nana i kawe mai te Tamaiti ki te Whare Karakia, kua oti tena Tamaiti te iriiri, me ui atu ano te Minita, me mea atu:

N A wai tenei Tamaiti i iriiri?

Ko wai i kite i tona iriiringa?

Tera pea kua kapea etahi o nga mea tika o tenei Hakarameta, i te wehi, i te porangi ranei i te nui o te mate; koia ahau ka ui atu nei ki a koutou, He mea iriiri tenei Tamaiti ki te aha?

I pehea nga kupu o te iriiringa o tenei Tamaiti?

¶ A, ka rongyo te Minita ki nga kupu a nga kai mau mai i te Tamaiti, a ka kitea e ia he tika te meatanga: na, kua te Tamaiti e iriiria ano; engari me tango e ia ki roto ki te kahau o nga tino tangata Karaitiana, me penei hoki taua korero:

KIA mohio mai koutou, tika tonu te iriiringa o tenei Tamaiti, i rite katoa aro hoki nga ritenga; i whanau nei hoki ia i roto i te hara tupu, i te riri e te Atua; heoi, i tenei wahi, na te horinga o te whanautanga houtanga i te Iriiringa, kua tangohia mai inaianei ki roto ki nga tamariki a te Atua, hei tangata mo te ora tonu: e kore hoki to tatou Ariki, a Ihu Karaiti e kaiponu i tona kaha, i tona atawhai, ki nga Tamariki penei, engari he nui tona aroha ki a ratou, e karanga ana hoki ia i a ratou ki a ia. Tena ano nga kupu kei te Rongo Pai.

Maka x. 13.

K A kawe mai ki a ia etahi tamariki nonohi, kia pa atu ai ia ki a ratou: otira ka riria e nga korongo te hunga nana i kawe mai. A, te kitenga o Ihu, ka riri, a ka mea ki a ratou, Tuku nga tamariki nonohi ka haere mai ki a au, kua hoki ratou e arahi atu: no nga penei hoki te rangatiratanga o te Atua. He pono taku e mea nei ki a koutou, Ki te kahore e

TE IRIRI TAMARIKI

rite te tango a tetahi i te rangatiratanga o te Atua ki ta te tamaiti nohinohi, e kore ia e tomo ki roto. Na, okookona ana ratou e ia, whakapakia iho ona ringaringa ki a ratou, a manaakitia ana ratou.

¶ *Ka mutu te Rongo Pai, me korero e te Minita enei kupu hei whakapuaki i nga tikanga o te Rongo Pai.*

HOA ma, ka rongo nei koutou ki nga kupu a to tatou Kai Whakaora, a te Karaiti, i roto i tenei Rongo Pai, ki tana kiana kia mauria mai nga tamarii nonohi ki a ia, ki tana whakahenga i te hunga e arai atu ana i a ratou; ki tana ako hoki kia rite katoa nga tangata ki a ratou te harakore. Ma tana mahi ki a ratou ka kite ai koutou i te pai o tana whakaaro ki a ratou; i awhi hoki ia i a ratou, i whakapa i ona ringaringa ki a ratou, i manaaki i a ratou. Na, hei ngakaurua koutou, engari kia tino whakapono, kua pai ano ia ki tenei Tamaiti; kua awhitia, kua atawhaitia, tera ano hoki e whakawhiwhia e ia ki te ora tonu, hei tangata mo tona rangatiratanga mutunga kore, rite tonu ki tana e korero nei i roto i tana Kupu tapu. Na, ka marama nei i tana Tama, i a Ihu Karaiti, te whakaaro pai o to tatou Matua i te rangi ki tenei Tamaiti, kia whakawhetai atu tatou ki a ia i runga i te whakapono, kia whakahua i te Inoi, i whakaakona mai nei e te Ariki ki a tatou:

ETO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara. Me matou hoki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Aua hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

ETE Atua Kaha rawa, ora tonu, e te Matua i te rangi, he whakawhetai atu tenei na matou ki a koe, mo to karanga i a matou ki te matauranga ki tou atawhai, ki te whakapono ki a koe: Whakanuia tenei matauranga, whakaaukia tonutia tenei whakapono o matou. Homai tou Wairua Tapu ki tenei Tamaiti, kua whanau hou nei, kua meinga nei hei tangata mo te ora

I ROTO I Nga Whare.

tonu i roto i to matou Ariki, i a Ihu Karaiti, kia noho tonu ai ia hei pononga mau, kia whiwhi ai ki tau i korero ai; i roto i tau Tama, i to matou Ariki, i a Ihu Karaiti; tena ia te ora na, te kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, aianei, a, ake, ake, ake. Amine.

¶ *Hei konei ka uia e te Minita te Ingoa o te Tamaiti; a ka oti te whakahua mai e nga Matuaatua, me mea atu ano ia:*

NA, ka waiho nei koe hei mangai mo tenei Tamaiti, ka mahue ranei i a koe te rewera me ana mahi katoa, nga mea whakaiti, me nga mea whakapehapa o te ao, me ona hiahia apo, me nga hiahia kino o te kiko-siko, hei whai atu koe i aua mea?

Kupu Whakahoki. Ka mahue katoa i a au.

Minita.

WHAKAPONO ana ranei koe ki te Atua, ki te Matua Kaha rawa, ki te Kai langa i te rangi, i te whenua?

Ki tana Tama kotahi hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti? Ki tona whakatangatanganga e te Wairua Tapu, ki tona whanantanga i te Wahina, i a Meri; ki tona whakamamaetanga i te wa i a Ponotio Pirato, ki tona ripekatanga, ki tona matenga, ki tona tanumanga; ki tona hekenga atu ki te reinga, ki tona aranga ake hoki i te toru o nga ra; ki tona kakenga atu ki te rangi, e noho mai nei ano ia i te ringaringa matou o te Atua, e te Matua Kaha rawa; a ka hoki mai ano i reira ki te whakurite whakawa mo nga tangata ora, mo nga tangata mate, a te mutunga o te ao?

E whakapono ana hoki koe ki te Wairua Tapu; ki te hahi tapu puta noa i te ao; ki te Kotahitanga o te Hunga Tapu; ki te Murunga hara; ki te Aranga mai o tinana; me te ora tonu muri iho i te mate?

Kupu Whakahoki. E whakapono pu ana ahan ki aua mea katoa.

Minita.

PAI ana koe ki te ata whakarite i ta te Atua e pai ai me ana ture, kia tika tonu hoki i taua ara i nga katoa e ora ai koe?

Kupu Whakahoki. E pai ana ahan.

¶ *Ko konei te Piriti mea ai :*

KA tangohia e tatou tenei Tamaiti ki roto ki te kahi a te Karaiti, ka tohungia hoki * ki te Ripeka,

* *Hei konei ka hei tohu kia kaua e whakama a muri tulua ki te Ripeka ake nei kia whakaae ki te whakapono te rae o te Tamaiti kia te Karaiti i ripekatia, kia maia ano e te Piriti.*

te whawhai i raro iho i tana kara, ki te hara, ki te ao, ki te rewera; kia pumau tonu hoki hei hoia pono, hei pononga ma te Karaiti, a, mate noa Amine.

¶ *Hei konei te Piriti mea ai :*

KA kite nei tatou, e aku hoa aroha, kua oti tenei Tamaiti te whakawhanau hou e te Iriiringa, te hono hoki ki te tinana o ta te Karaiti Hahi, kia whakawhetai tatou ki te Atua. Kaha rawa mo enei pai; kia inoi tahi hoki ki a ia, kia rite ki tenei timatanga nga hanga a tenei Tamaiti, a mate noa.

¶ *Hei konei te Piriti mea ai :*

E TE Matua atawhai, he whakapai atu tenei a matou kia a koe, no te mea kua pai koe kia whakawhanautia houtia tenei Tamaiti ki tou Wairua Tapu, kia tangohia hei Tamaiti mau, kia whakaurua hoki ki roto ki tau Hahi tapu. Kua meinga nei hoki ia hei tupa-paku ki te hara, hei tangata ora hoki ki te tika, kua tanumia tahitia ki a te Karaiti, ki tona matenga; Mau e mea kia ripekatia ano hoki e ia te tangata tawhito, kia whakangaromia rawatia te tinana katoa o te hara; ka uru nei hoki ia ki te matenga o tau Tama, kia uru ano ki tona aranga ake; kia nobo tahi ai ia amua me te nuinga o tau Hahi tapu ki tou rangatiratanga mutunga kore; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine.

¶ *Katahi ka tu katoa ki runga, a ka korero te Miniti i tenei ki nga Mutuaatua.*

NA, ko koutou nga kai whakaae a tenei Tamaiti, kia whakarere e ia te rewera me ana mahi katoa, kia whakapono ki te Atua, kia mahi ki a ia; kia mahara, he mahi tenei ma koutou, te mea kia whakaaona tenei Tamaiti, ina whai ngakau mahara ia, ki te nui o tapu kupu kua korerotia mai nei e koutou. Ma kou-

tou ano hoki ia e arahi kia rongo i nga Kauwhau; kia nui ai tona mohio ki enei mea; me whakaako ia ki nga kupu o te Whakapono, ki te Inoi a to tatou Ariki, ki nga Ture kotahi takau, ka oti nei te whakamaori, ki nga mea ke atu ano hoki e tika ana kia mohiotia, kia whakaponohia, e te tangata hei oranga mo tona wairua; me mea ano hoki kia tika te whakatapu ake o tenei Tamaiti, kia tapu ai ana mahi kia aru ai ia i a te Karaiti; me te mahara ano ki te Iriiringa he mea hei whakaatu mai i te tikanga o ta tatou whakapono, ara, i tenei, kia waiho to tatou Kai Whakaora, a te Karaiti, hei tauira mo tatou, kia rite ano hoki tatou ki a ia; na, i mate nei ia, i ara ake ano mo tatou, waihoki ko tatou, ko te hunga kua oti te iriiri, kia whakatupapaku ki te hara, kia ara ake ano ki te tika: kia hono tonu ano hoki te whakamate i o tatou hiabia kino, me te nui hore ano te mahi tika, te mahi tapu, i tenei ra, i tenei ra.

¶ *Oira ki te kore e takoto marama nga kupu a nga kai mau mai i te Tamaiti ki te Whare Karakia, ina uia e te Piriti, e ala marama ai te iriiringa o te Tamaiti ki te Wai, i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu, (ko nga ino mea hoki enei e tika ai te iriiri) me iriiri ano e te Miniti ko tana ritenga ra ano i whakatakotoria mo te Iriiringa. Nui e nga Tamarii; hei te tunganga ia o te Tamaiti ki roto ki te Takatoranga Wai, me penei tana ki;*

Ki te mea kahore ano koe kia iriiria, E——, he iriiri tenei naku i a koe i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. Amine.

TE TIKANGA

MO TE

IRIIRI I NGĀ KAUMATUA,

ARA, I TE HUNGA E MOHIO ANA KI TE
WHAKAHOKI KUPU MO RATOU.

¶ *Ka meinga kia iriiria etahi kaumatua, me korero wawe e nga Matua, e etahi tangata whakauru ranei, ki te Pihopa, ki te tangata ranei i whakaritea e ia hei iriiri, kia kotahi tino wika i mua mai o te Iriiringa; kia ata uia ai to ratou matauranga ki nga Tikanga o te Whakapono Karaitiana; kia whakakona ai hoki ratou ki te inoi, ki te nohopuku; kia pono ai to ratou uru ki tenei Hakarameta Tapu.*

¶ *A ki te kitea ratou he hunga pai, na, kia huihui mai nga tangata i te Ratapu, i te Ra nui ranei i whakaritea, me tu tata mai nga Matuaatua, hei tuku i a ratou ki te Takotoranga Wai, i te mulunga tonutanga ano o te Upoko tuarua o te Karakia o te Ata, o te Ahiahi ranei, ma te Miniti e whakaritea nui.*

¶ *Ka tu ratou ki reira, me ui e te Miniti, me kahore ano etahi o ratou i iriiria i mua; ki te ki mai ratou, Kahore ano; me peneti atu te Miniti:*

E HOA ma, i whakaahuatia, i whanau nga tangata katoa i roto i te hara, he kikokiko ano hoki te mea i whanau i te kikokiko; ko nga tangata e noho ana i roto i te kikokiko, e kore e taea e ratou te mea e pai ai te Atua; engari e noho ana ratou i roto i te hara, he maha ano hoki a ratou mahi he; kua ki mai ano hoki to tatou Kai Whakaoara, a te Karaiti, E kore tetahi e tomo ki te rangatiratanga o te Atua, ki te kore ia e whanau hou i te Wai, i te Wairua Tapu; heoi, me inoi atu koutou ki te Atua ki te Matua, i runga i te ingoa o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, kia aroha mai ia, kia homai ano hoki e ia ki enei Tangata te mea e kore nei e riro maori i a ratou; kia iriiria ratou ki te Wai, ki te Wairua Tapu, kia tangohia ki roto ki te Hahi tapu a te Karaiti, kia meinga hei munga ora mo tana take.

¶ *Ko koei te Piriti mea ai:*

Tatou ka inoi.

(¶ *Ko koei koropiko ai te Whakaminenga katoa.*)

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, he hua no tou aroha i whakaoara ai koe i a Noa ratou ko tana whanau i runga i te aaka, kei mate i roto i te wai; na ano hoki i arahi ora to iwi, te whanau a Iharaia, a whiti noa i te Moana Whero; hei ritenga hoki mo tau Iriiri tapu; i te Iriiringa hoki o tau Tama aroha, o Ihu Karaiti, ki te awa o Horano, i whakatapua e koe te Wai hei Hakarameta mo te horoinga i te hara; Tenei matou te inoi atu nei ki a koe, he nui rawa nei hoki tou aroha, kia tirohia mai enei Tangata; horoia, whakatapua ki te Wairua Tapu; kia ora ai ratou i tau riri, kia tukua ai hoki ki roto ki te aaka, ara ki te Hahi e te Karaiti; kia u tonu ai ratou i runga i te whakapono, kia hari ai i runga i te tunanako, me te mau ano nga pakiaka ki roto ki te aroha, kia puta atu ai hoki i nga ngaru o tenei ao raruraru, a u noa ki te whenua o te ora tonu, ki te wahi e kingi tahi ai ratou me koe, a ake tonu atu; ko Ihu Kamiti hoki to matou Ariki. Amine.

E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, ko koe te Kai Whakaoara i te hunga katoa e mate ana, te Kai awhina mo te hunga katoa e rere atu ana ki a koe, te ora o te hunga whakapono, me te aranga o te hunga kua mate; He karanga atu tenei na matou ki a koe mo enei Tangata, kua tae mai nei ki tau Iriiri tapu; kia murna o ratou hara i roto i te whanautanga houtanga. Kia manako mai koe ki a ratou, e Ihowa, kia pera hoki me ta to Tama aroha i ki mai ai, i mea ai, Inoia, a ka hoatu ki a koutou; apua, a ka kitea e koutou; patukia, a ka uakina ki a koutou: Tena ra, homai ki a matou e inoi atu nei; kia hite matou e rapu nei; uakina te tatan ki a matou e patuki atu nei; kia riro mai hoki i enei Tangata to aonga puman o tau horoinga tapu, kia tae atu hoki ratou ki te rangatiratanga mutunga kore, i koreroia mai nei e koe, ara, e to matou Ariki, e Ihu Karaiti. Amine.

¶ *Ko konei ka whakaitika nga tangata, a ka mea te Piriti :*

Whakarongo ki nga kupu o te Rongo Pai, i tihituhia e Hoani, i te toru o nga Upoko, i te tuatahi o nga Barangi :

NA, he tangata tera no nga Parihi, ko Nikorima tona ingoa, he rangatira no nga Hurai : i haere mai tenei ki a Ihu i te po, a ka mea ki a ia, E Rapi, e matau ana matou i haere mai koe i te Atua hei kai whakaako, ina hoki e kore tetahi tangata e ahei te mea ianei merakara e meatia nei e koe, ki te kahore te Atua i a ia. Ka whakahokia mai e Ihu, ka mea ki a ia, He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, Ki te kahore te tangata e whanau hou, e kore ia e ahei te kite i te rangatiratanga o te Atua. Ka mea a Nikorima ki a ia, Me pehea ka whanau ai te tangata i tona koroheketanga? e taea ranei te takirua o nga haerenga ki roto ki te kopu otona whaea, whanau mai ai? Ka whakahokia mai e Ihu, He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, Ki te kahore te tangata e whanau i te wai, i te Wairua hoki, e kore ia e ahei te tomo ki roto ki te rangatiratanga o te Atua. Ko ta te kikokiko e whanau ai, he kikokiko ; a ko ta te Wairua e whanau ai, he wairua. Aua ra e mihaio ki taku i mea atu nei ki a koe, He mea tuturu tenei, ara, kia whanau hou koutou. E pupuhi ana te hau ki tana wahi e pai ai, a ka rongu koe ki tona harurutaanga, otia e kore e kitea e koe te wahi i puta mai ai, e tae au ai ranei : ko te ritenga tenei ki te hunga katoa ka whanau i te Wairua.

¶ *Ka mutu tena, me kovero tenei Kawhau.*

NA, kua rongu nei koutou, e te Whanau, ki nga kupu a te Karaiti i roto i tenei Rongo Pai, ki te kahore te tangata e whanau i te Wai, i te Wairua, e kore ia e ahei te tomo ki roto ki te rangatiratanga o te Atua. Ma konei hoki ka kitea ai e koutou te aha o tenei Hakari meta, he mea e kore e tika kia paopaoia e te tangata. Kei te Rongo Pai ano hoki a Maka, kei te Upoko whakamutunga, te kupu a te Karaiti ki ana akonga, i mua tata ake i tona kakenga atu ki te rangi, i mea ni ia, Haere koutou ki te ao katoa, kauwhautia te Rongo Pai ki nga tangata katoa. Ko ia e whakapono ana, a ka oti te iriiri, ka whakaorangia ; te tangata e kore e

whakapono ka meinga kia mate. Ma ena kupu e mohio ai tatou ki te nui o te pai o tenei mea. Na reira ano aoki i te kauwhautanga mataati a Pita, i te mea ka pawaawera etahi, ka mea hoki ki a ia, ratou ko ona hoa Apotero, E hoa ma, kia pehea matou? ka mea atu ia, Ripeneta, kia iriiri koutou katoa mo te murunga hara, a ka riro mai ia koutou te homaitanga o te Wairua Tapu. Ki a koutou hoki te kupu homai, ki a koutou tamariki, ki te hunga katoa ano hoki o tawhiti, ki nga mea e karanga ai te Ariki, to tatou Atua. He maha ke atu era kupu i korero ai ia ki a ratou ; i mea ia, Kia ora koutou i tenei whakatupuranga tutu. E mea ana ano hoki tana Apotero i tetahi wahi ke atu, ko te iriiringa te whakaora nei ano i a tatou inaianei (ehara i te whakarerenga atu i te poke o te kikokiko, engari he whakaenga ake na te hihengaro pai ki te Atua,) he meatanga na te aranga mai o Ihu Karaiti. Heoi, kua e ngakaurua koutou, engari kia u te whakapono, e tangohia arohatia e ia tenei hunga, e ripeneta nei, e haere whakapono mai nei ki a ia ; e murua e ia o ratou hara, e homai ki a ratou te Wairua Tapu : e whakawhiwhia hoki ratou e ia ki te ora tonu, hei tangata mo tona rangatiratanga mutunga kore.

Na, kua marama nei i tana Tama, i a Ihu Karaiti, ta te Atua whakaaro pai ki enei tangata, tena, kia whakawhetai atu tatou ki a ia i runga i te whakapono, kia mea :

ETE Atua Kaha rawa, ora tonu, e te Matua i te rangi, he whakawhetai atu tenei na matou ki a koe mo te karanga i amaton ki te matauranga ki tou atawhai, ki te whakapono ki a koe : Whakannua tenei matauranga, whakaaukia tonutia tenei whakapono o matou. Homai tou Wairua Tapu ki enei Tangata, kia whanau hou ai ratou, kia meinga ai hei tangata mo te ora tonu ; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki ; tena ia te ora na, te kingi tahi na, me koe me te Wairua Tapu, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Hei konei penei atu ai te Piriti ki te hunga ka iriiri :*

EAKU hoa aroha, kua tae mai nei koutou, me te hiahia ano kia tu koutou i te Iriiri tapu, kua rongu koutou ki te inoi a tenei whakaminenga, kia tangohia

houwrit e to tatou Ariki e Ihu Karaiti, kia manaakitia e ia, kia whakaorangia hoki i o *koutou* hara, kia homai hoki ki a *koutou* te rangatiratanga o te rangi me te ora tonu. Kua rongo ano hoki *koutou* ki te kianga mai a te tatou Ariki, a Ihu Karaiti, i roto i tana Kupu tapu, e tukua mai e ia nga mea kua inoia nei e tatou; ka mana hoki i a ia tenei kupu ana.

Na, kua takoto nei ta te Karaiti kupu, me whakaae ano hoki *koutou* i te aroaro o enei, o o *koutou* Kai titiro, o tenei whakaminenga ano hoki, ka mahue i a *koutou* te reuera me ana mahi katoa, ka u tonu te whakapono ki nga Kupu tapu a te Atua, ka whakaritea tonutia hoki ana ture.

¶ *Ihei konei te Piriti ui takitahi atu ai ki te hunga ka iriiria*

Uinga.

KA mahue ranei i a koe te reuera me ana mahi katoa, nga mea whakaiti, me nga mea whakapehapeha o te ao, me ona hiahia apo, me nga hiahia kino o te kikokiko, kei whai atu koe i aua mea?

Kupu whakahoki. Ka mahue katoa i a au.

Uinga.

E WHAKAPONO ana ranei koe ki te Atua, ki te Matua Kaha rawa, ki te Kai hanga i te rangi, i te whenua?

Ki tana Tama kotahi hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti? Ki tona whakatangatanga e te Wairua Tapu, ki tona whanautanga i te Wahina, i a Meri; ki tona whakamamaetanga i te wa i a Ponotio Pirato, ki tona ripekatanga, ki tona matenga, ki tona tanumanga; ki tona hekenga atu ki te reinga, ki tona aranga ake hoki i te toru o nga ra: ki tona kakenga atu ki te rangi, e noho mai nei ano ia i te ringaringa matau o te Atua, o te Matua Kaha rawa; a ka hoki mai ano i reira ki te whakarite whakawa mo nga tangata ora, mo nga tangata mate, a te mutunga o te ao?

E whakapono ana hoki koe ki te Wairua Tapu; ki te Hahi tapu puta noa i te ao; ki te Kotahitanga o te Hunga Tapu; ki te Murunga hara; ki te Aranga mai o te tinana, me te ora tonu muri iho i te mate?

Kupu Whakahoki. E whakapono pu ana ahau ki enei mea katoa.

Uinga.

KIA iriiria koe i runga i tenei whakapono?

Kupu Whakahoki. Ko toku hiahia tena.

Uinga.

E PAI ana koe ki te ata whakarite i ta te Atua i pai ai, me ana ture, kia tika tonu hoki i taua ara i nga ra katoa e ora ai koe?

Kupu whakahoki. Ae, ka pena ahau, ki te whakakatangia ahau e te Atua.

¶ *Ko konei te Piriti mea ai:*

E TE Atua tohu, meinga kia tanumia te Arama tawhito i roto i enei tangata, kia ara ake hoki te tangata hou i roto i a ratou. *Amine.*

Kia mate nga hiahia kino katoa i roto i a ratou, kia ora, kia tupu ake, ko nga mea a te Wairua. *Amine.*

Kia kaha ratou, kia whai wahi, kia hinga i a ratou te reuera, te ao, te kikokiko. *Amine.*

Meinga nga tangata katoa e whakatapua ana ki a koe e matou e mahi nei, e minita nei, kia nohoia e nga hua pai o te rangi, kia whiwhi hoki ki nga utu nui e kore e memeha; mau hoki e aroha mai, e Ihowa, e te Atua e ora nei, e kawana nei i nga mea katoa, a, ake ake ake. *Amine.*

E TE Atua Kaha rawa ora tonu, he mura i o matou hara i heke ai he wai he toto i te kaokao tapu o tau Tama aroha o Ihu Karaiti; i whakahaua hoki e ia ana akonga kia haere ki te whakaako i nga iwi katoa, ki te iriiri hoki i a ratou i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu; Whakarangona mai nga inoi a tenei whakaminenga au; whakatapua tenei Wai hei Hakarameta mo te horoinga i te hara; tukua mai hoki ki enei Tangata, ka iriiria nei ki tenei Wai, kia whiwhi ki nga hua o tau atawhai, kia noho tonu hoki i roto i a tau ariki whakapono i whiriwhiria e koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Hei konei te Piriti pupuri i te ringaringa moāu o i tangata ka iriiria, ka whakatu ai i a ia ki te taha o te Takoranga Wai, me ui hoki e ia te Ingoa, ki nga Maumatua, ka tuku ai i a ia ki roto ki te wai, ka riringi ai ranei i a ia ki te wai, me te ki atu :*

E Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. Amine.

¶ *Ko konei te Piriti mea atu ai :*

KA tangohia e tatou tenei Tangata ki roto ki te kahui a te Karaiti, ka tohungia hoki * ki te Ripeka hei tohu kia kua ia e whakama a muri ake nei kia whakaae ki te Whakapono ki a te Karaiti i ripekatia, kia maia ano te whawhai i raro iho i tana kara, ki te hara, ki te ao, ki te rewera ; kia pumau tonu hoki hei hoia pono, hei pononga ma te Karaiti, a mate noa. Amine.

* *Hei konei ka tuhia ki te Ripeka te rae o te Tangata e te Piriti.*

¶ *Hei konei te Piriti mea ai :*

KA kite nei tatou, e aku hoa aroha, kua oti enei tangata te whakawhanau hou, te hono hoki ki te tinana o ta te Karaiti Hahi, kia whakawhetai tatou ki te Atua Kaha rawa mo enei pai ; kia inoi tahi hoki ki a ia, kia rite ki tenei timatanga nga hanga a enei tangata, a, mate noa.

¶ *Me korero te Inoi a te Ari'i, me koropiko katoa hoki.*

ETO matou Matua i te rangi, Kia tapu tonu Ingoa. Kia tae mai tonu rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Ana hoki matou e kawes kia whakawaia ; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

ETE Matua i te rangi, he whakapai atu tenei na matou ki a koe, mo to karanga i a matou ki te matauranga ki tou atawhai, ki te whakapono atu ki a koe. Whakanuia tenei matauranga, whakaukia tonutia tenei whakapono o matou. Homai tonu Wairua Tapu ki enei tangata, kua whanau hou nei, kua meinga nei hei tangata mo te ora tonu i roto i to matou Ariki, i a Ihu Kara-

iti, kia pumau tonu ai ratou hei pononga mau, kia whiwhi ai ki tau i korero ai ; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki ; e ora na ia, e kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, ake ake ake. Amine.

¶ *Hei konei, ka whakatika katoa, a, ka whakahu te Mimita i enei Kupu ki nga Matuaatua, ka mea :*

NA, kua whakaae mai nei enei tangata ki to koutou aroaro, ka mahue i a ratou te rewera, me ana mahi katoa, ka whakapono ratou ki te Atua, ka mahi ki a ia ; kia mahara koutou, he mahi tenei ma koutou, te whakamaharaha i a ratou ki te nui o a ratou kupu i ki nei, i whakaae nei ratou ki te aroaro o tenei whakaminenga, o koutou hoki, o a ratou kai titiro. Me whakanau ano e koutou kia tohe tonu ratou ki te ako i te Kupu tapu a te Atua ; kia tupu ai to ratou kaha, to ratou matauranga ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti, kia noho whakaaro ratou i tenei ao i runga i te tika, i te karakia pai.

¶ *Katahi ka anga atu ia ki te hunga kua iriiria houia, ku ki atu :*

ME koutou hoki, kua kakahu nei i a te Karaiti, i a koutou i iriiria nei, kua meinga nei koutou e te whakapono hei tamarii ma te Atua, ma te maramatanga ; ko te mahi tenei ma koutou, kia rite ta koutou haere ki ta te Karaitiana, ki ta nga tamarii o te maramatanga ; kia mahara ano ki te Iriiringa, he mea hei whakaatu mai i te tikanga o ta tatou whakapono ; ara, i tenei, kia waiho to tatou Kai Whakaora, a te Karaiti, hei tauira mo tatou, kia rite ano hoki tatou ki a ia ; na, i mate nei ia, i ara ake ano mo tatou, waihoki ko tatou, ko te hunga kua oti nei te iriiri, kia whakatupapaku ki te hara kia ara ake ano ki te tika : kia hono tonu ano hoki te whakamate i o tatou hinia kino, me te nui haere ano te mahi tika, te mahi tapu, i tenei ra, i tenei ra.

¶ *He mea pai kia whakaukia e te Pihopa nga tangata kua oti nei te iriiri, i muri tata iho i to ratou Iriiringa ; ka tukua ai ratou ki te Hopu Tapu.*

¶ *Ki te kawea mai etahi kahore nei i iriiria i to ratou itinga, a kahore ano i nui noa, e mohio ai ki te whakakohi kupu mai ki nga ringa ; e pai ana ano mo ratou te tikanga mo te Iriiri i nga Tamariki i roto i te Whare Karakia ; (ki te nui ia te mate) hei te Iriiringa o nga Tamariki i roto i nga Whare.*

HE KATIKIHAMA

KIA AKONA E Nga Tangata Katoa Keiwha Kawea Ki
Te Pihopa Kia Whakauria.

Kai-whakaako.

KO wai tou ingoa?

Akonga. Ko ———.

Kai-whakaako. Na wai koe i hua?

Akonga. Na ōku Matua-atua i toku Iriiranga; i mea-
tia nei au i reira hei wahi mo te Karaiti, hei tamaiti ma
te Atua, hei kai noho ki te rangatiratanga o te rangi.

Kai-whakaako. I aha ou Matua-atua mou i reira?

Akonga. I waiho ratou hei mangai moku hei wha-
kaae ki anei mea e toru. Ko te tuatahi, kia mahue i a
au te rewera me ana mahi katoa, nga mea whaka-
pehapeha, me nga mea memeha noa o tenei ao kino, me
nga tini hiahia kino o te kikitiko. Ko te tuarua, kia
whakaponohia e ahau nga kupu katoa o te Whakapono
Karaitiana. Ko te tuatoru, kia whakaritea katoatia e
ahau ta te Atua i pai ai, me ana ture, kia pera tonu
hoki i nga ra katoa e ora ai ahau.

Kai-whakaako. E kore inoi koe e mea e tika ana
kia whakapono koe, kia mahi i aua mea i whakaetia e
ratou?

Akonga. E tika ana ano: ki te whakakabangia hoki
ahau e te Atua ka pena ano ahau. E whakawhetai atu
ana hoki ahau ki to tatou Matua i te rangi, mona i
karanga i a au ki tenei oranga i roto i to tatou Kai-
whakao, i a Ihu Karaiti. Ko tuku inoi hoki tenei ki te
Atua, kia homai tana atawhai ki a au, kia pena tonu ai
ahau, a mate noa.

Kai-whakaako. Whakahuatia mai nga kupu o tau
Whakapono.

Akonga. E whakapono ana ahau ki te Atua, ki te
Matua Kaha rawa, Ko ia te Kai-hunga o te rangi, o te
whenua;

Ki tana Tama Kotahi ano hoki, ki to tatou Ariki,
ki a Ihu Karaiti: I whakatangatatia nei e te Wairua
Tapu, i whanau i te Wahina, i a Meri, i whakamamae-
tia i te wa i a Ponotio Pirato, i ripekatia, i mate, i

tanumia, I heke atu ki te reinga; No te toru o nga ra i
ara ake ai ia i te mate, A kake atu ana ki te rangi, E
soko mai nei i te ringaringa matau o te Atua, o te Matua
Kaha rawa; Ka hoki mai ano ia i reira ki te whaka-
rite whakawa mo nga tangata ora, mo nga tangata
mate.

E whakapono ana ahau ki te Wairua Tapu; Ki te
Hahi tapu puta noa i te ao; Ki te Kotahitanga o te
Hunga tapu; Ki te Murunga hara; Ki te Aranga mai
o te tinana, Me te ora tonu. Amine.

Kai-whakaako. Tena koa nga tino mea e akona nei e
koe ki enei kupu o tau Whakapono?

Akonga. Te tuatahi, ko te whakapono atu ki te Atua
Matua, nana nei ahau me te ao katoa i hanga. Te tua-
rua, ko te whakapono atu ki te Atua Tama, nana nei
ahau i hoko me nga tangata katoa. Te tuatoru, ko te
whakapono atu ki te Atua Wairua Tapu, ko ia nei te
kai whakatapu i ahau, i te hunga whiriwhiri katoa
mo hoki a te Atua.

Kai-whakaako. I mea mai koe, ko o Matuaatua o
kai-whakaae ki nga Ture a te Atua kia whakaritea e koe.
Tena koa, e hia ana Ture?

Akonga. Kotahi tekau.

Kai-whakaako. Ko ehea?

Akonga. Ko ana korero i korero ai te Atua i te rua
tekau o nga Upoko o Ekoruhea, i mea ai, Ko Ihowa ahau,
ko tou Atua, naku koe i whakaputa mai i te whenua o
Ihipa, i te whare pononga.

I. Ana etahi Atua ke atu mou ki mua atu i a au.

II. Kei hanga koe i te whakapakoko moni, i tetahi
ritenga ranei o nga mea o te rangi i runga, o te whenua
ranei i raro, o te wai ranei i raro i te whenua. Kei
koropiko koe ki ena mea, kei mahi ranei ki ena mea: ko
Ihowa hoki ahau, ko tou Atua, he Atua hae, e mea ana
inga hara o nga matua kia tau iho ki nga tamariki, a,
te toru, te wha ra ano o nga whakatupuranga o te hunga
e kino ana ki a au; e whakaputa aroha ana hoki ki
nga mano, ki te hunga e aroha ana ki a au, e whakarite
ana hoki i aku ture.

III. Kei whakahuatia noatia e koe te Ingoa o Ihowa,
o tou Atua: e kore hoki a Ihowa e mea, he harakore te
tangata e whakahua noa ana i tona ingoa.

IV. Kia mahara ki te Ra Hapati, kia whakatapua. E ono nga ra e mahi ai koe, e mea ai hoki i au mea katoa; tena ko te ra whitu, he Hapati no Ihowa, notou Atua. Kua e mahia tetahi mahi i reira e koe, e to tamaiti, e to tamahine, e to pononga taue, e to pononga wahine, e o kararehe hoki, me to tangata ke i roto i ou tatau. E ono hoki nga ra i hanga ai e Ihowa te rangi, me te whenua, te moana, me nga mea katoa i roto, a okioki ana i te ra whitu; na reira i whakapaingia ai te Ra Hapati e Ihowa, a whakatapua ana.

V. Whakahonoretia tou papa me tou whaea, kia roa ai ou ra ki te whenua e homai nei e Ihowa, e tou Atua, ki a koe.

VI. Kua e patu.

VII. Kua e puremu.

VIII. Kua e tahae.

IX. Kua e whakapae teka ki tou hoa.

X. Kua e hiahia ki te whare o tou hoa, kua e hiahia ki te wahine a tou hoa, ki tana pononga tane ranei, ki tana pononga wahine ranei, ki tana kau ranei, ki tana kaihe ranei, ki tetahi mea ranei a tou hoa.

Kai-whakaako. Tena kua nga tino mea e akona nei e koe ki anei Ture?

Akonga. E rua nga mea e kite nei ahau: ko te tikanga mo taku mahi ki te Atua, me te tikanga mo taku mahi ki te Tangata.

Kai-whakaako. Tena kua te tikanga mo to mahi ki te Atua?

Akonga. Ko te tikanga tenei mo taku mahi ki te Atua; Kia whakapana toku ngakau, toku hinengaro, toku wairua, toku kaha, ki te whakapono ki a ia, ki te wehi ki a ia, ki te aroha ki a ia; kia koropiko ahau ki a ia, kia whakawhetia atu ki a ia, kia waiho ko ia anake hei whakawhirinakitanga moku, kia inoi atu ahan ki a ia, kia whakahonore i tona Ingoa tapu, i tana Kupu, kia pono hoki taku mahi ki a ia i nga ra katoa e ora ai ahau.

Kai-whakaako. Tena kua te tikanga mo to mahi ki te Tangata?

Akonga. Ko te tikanga tenei mo taku mahi ki te Tangata; Ko toku aroha ki a ia kia rite ki toku aroha ki a au nei ano, ko taku ano e mea ai ki era atu tangata, kia rite ki taku e pai ai kia meatia mai e ratou ki a au:

Kia aroha, kia whakahonore, kia atawhai ki toku papa, ki toku whaea: Kia whakahonore, kia rongu ki te Kingi, ki nga tangata katoa hoki i waiho e ia hei kai-whakaako, hei kararehe tikanga: Kia rongu ahau ki oku kai-whakaako, hei tohutohu i nga mea o te wairua, me oku rangatira: Kia ahua humarie ahau ki nga tangata katoa e nui ake ana i a au: Kei maeae hoki tetahi tangata i aku kupu, iaku mahi: Kia pono, kia tika aku hanga katoa: Kia mau toku ngakau e manahara, e hae; Kia tupato kei pokanoa, kei tahae oku ringaringa, kei kino, kei teka, kei ngautuara toku arero: Kua hoki toku tinana e takai, e iinu, e hiahia puremu: Kia kua hoki e titiro apo atu, e hiahia atu ranei ki o era tangata taonga; ngari kia ako ahau ki te mahi kai, ki te mahi rawa moku, kia ata mahia hoki nga mahi katoa e pai ai te Atua hei mahi maku.

Kai-whakaako. E mara, kia matau koe ki tenei, e kore e taea e koe anake te mea i anei mei, te whakarite ranei i nga Ture a te Atua, me te mahi ki a ia, ki te ahore koe e whakakahangia e ia; me whai hoki tenei e koe i nga taima katoa i runga i te inoi pono. Tena, kia rongu ahau, e matau ana ranei koe ki te Inoi a te Ariki?

Akonga. E to matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou rangatiratanga. Kia meatia au e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei o te hunga e hara ana ki a matou. Aua hoki tatou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

Kai-whakaako. Tena kua te tikanga o tenei Inoi au?

Akonga. He mea naku ki toku Ariki, ki te Atua, ki to tatou Matua i te rangi, ko ia nei hoki te kai-homai i nga mea pai katoa, kia tukua mai e ia tana atawhai ki a au, ki nga tangata katoa; kia tika ai ta tatou karakia ki a ia, kia mahi ai tatou i tana mahi, kia rongu ai hoki ki a ia. He inoi ano hoki naku ki te Atua, kia tukua mai e ia nga mea e matea ana e o tatou wairua, e o tatou tinana; kia mahi tohu ano ia ki a tatou, kia muru to tatou hara; kia pai ia ki te whakaora, ki te tiaki i a tatou, i nga panga mai o te he ki o tatou wairua, ki e

tatou tinana; kia arua atu e ia i a tatou nga hara kato-
te wairua kino hoki, to tatou hoa whawhai, me te mate
mutunga-koe. E whakapono ana hoki ahau, ka rite
tenei i a ia; he nui hoki tona aroha, tona pai; ko
Ihu Karaiti hoki to tatou Ariki. Koia ahau i mea ai,
Amine, Kia pono.

Kai-whakaako. E hia nga Hakarameta i whakaritea
e te Karaiti ma tana Hahi?

Akonga. E rua rawa ano; he mea nui enei e pa ai nga
tangata ki te ora; ko te Iriirunga, ko te Hapa a te Ariki.

Kai-whakaako. He aha te tikanga o tenei kupu, o te
Hakarameta?

Akonga. He mea no waho te Hakarameta, he mea e
kitea ana e te kanohi, hei tohu mo te mahi wairua i
roto; he mea i homai ki a tatou e te Karaiti pu ano, i
whakaritea ano hoki e ia hei mea e whiwhi ai tatou ki
taua mahi wairua, hei taunaha ano hoki mo taua mea.

Kai-whakaako. E hia nga wahi o te Hakarameta ko-
tahi?

Akonga. E rua; ko te tohu o waho, e kitea ana, ko
te mahi wairua hoki i roto.

Kai-whakaako. He aha te tohu o waho, e kitea ana,
i te Iriirunga?

Akonga. He wai; e iriiria nei te tangata i runga i te
Ingoa o te Matua, o te Tamā, o te Wairua Tapu.

Kai-whakaako. He aha te mahi wairua i roto?

Akonga. He whakatupapakutanga ki te hara, he wha-
nantanga houtanga ki te tika; i whanau hara mai hoki
tatou, he tamariki na te riri, ma tenei ia tatou ka meinga
ai hei tamariki ma te atawhai.

Kai-whakaako. Kia aha nga tangata ka tika ai kia
iriiria?

Akonga. Kia ripeneta, ara, kia mahue i a ratou te
hara; kia whakapono hoki, ara, kia tiho whakaponohia
e ratou nga meatanga mai a te Atua ki a ratou i roto i
taua Hakarameta.

Kai-whakaako. Na te aha nga tamariki nonahi i
iriiria ai, he tamariki rawa nei hoki ratou, e kore hoki e
abei te whakarite i aua mea?

Akonga. Na te mea i waiho o ratou Matuaatua hei
kai-whakaako ma ratou ki aua mea; ma ratou ano hoki
e whakarite taua whakaetanga, ina kaumatua ake ratou.

Kai-whakaako. Hei aha i whakaritea ai te Hakara-
meta o te Hapa a te Ariki?

Akonga. Hei whakamahara tonu ki taua patunga
tapu, ki te matenga o te Karaiti, ki nga mea pai hoki o
ana matenga ka riro mai nei i a tatou.

Kai-whakaako. He aha te tohu o waho i te Hapa a te
Ariki?

Akonga. He Taro, he Waina, i meinga e te Ariki kia
tinga.

Kai-whakaako. He aha te mea o roto, ara, te mea e
whungia ana?

Akonga. Ko te Tinana, ko nga Toto o te Karaiti;
riro pono mai ana hoki aua mea i te hunga whakapono,
ka kainga te Hapa a te Ariki.

Kai-whakaako. He aha nga pai o tena mea ka riro
mai nei i a tatou?

Akonga. Ma reira, ara, ma te Tinana, ma nga Toto o
te Karaiti ka whai kaha ai, ka whai manawa ai o tatou
wairua, e rite ana hoki ki te Taro, ki te Waina, e whaka-
haha nei i o tatou tinana.

Kai-whakaako. Kia aha te hunga e haere mai ana ki
te Hapa a te Ariki.

Akonga. Kia uiui ki a ratou ano, kia kitea ai, he
ma ranei te ripeneta mo o ratou hara o mua, me te u
mo te whakaaro kia pokaia houtia he mahi hou; kei te
ma ranei te whakapono ki te mahi tohu a te Atua i roto
i te Karaiti, me te mau ano te mahara ki tona mate-
nga i runga i te ngakau whakawhetai; kia kitea ai hoki,
me te mau ranei te aroha ki nga tangata katoa.

*He whakaako e te Minita o te Pariha etahi o nga Tamariki
o tona Pariha ki tetahi wahi o teni Katikihama, i roto i te
Whare-karakia, i te mutunga o te Upoko tuarua o te Karakia
o te Ahiahi i nga Ra tapu, i nga Ra nui, ka rite te tokomaha
kita e whakaaro iho ai.*

*He mea ano hoki nga Matua ratou ko nga Rangatira, kia
haere mai a ratou Tamariki, ki te Whare-karakia, i te wa i
whakaritea (ara, nga mea kahore i mohio ki te Katikihama),
kia whakakona e te Minita, kia mohio ra ano ratou ki nga
mea e whakaaturia ana i konei, hei ako ma ratou.*

*Ka kaumatua nga Tamariki, ka mohio ki te whakakona i nga
kupu o te Whakapono, i te Inoi a te Ariki, i nga Ture Kotahi
Tokau, me tenei Katikihama poto, me kawe ratou ki te Pihopa.*

HE KATIKIHAMA.

Me haere tahi hoki tetahi o nga Matuaatua, hei Kai titiro mo te Whakaunga.

¶ *Ka puta te kupu a te Pihopa kia haere atu nga Tamariki ki a ia, ki te Whakaunga, na, me kawe e te Mimita, me tuku ranei kia kawe, nga ingoa o nga tangata o tona Parihia, e matatia ana e ia kia whakaungia. A, ki te patinga e te Pihopa me whakau e ia; ko te tikanga tenei.*

TE TIKANGA MO TE WHAKAUNGA,

ARA,

MO TE WHAKAPAKANGA RINGARINGA

KI TE HUNGA IRIRI, INA KAUMATUA AKE RATOU.

¶ *Ka taka mai te ra i whakaritea, kia whakaturia katoatia te hunga i haere mai kia whakaukia ki te aroaro o te Pihopa; hei reira ka kororotia enei kupu e ia, e tetahi Minuta ranei i whakuritea e ia.*

KO te whakaaro tenei a te Hahi, kia whakatupuria ki runga i te pai nga tangata e whakaukia ana, koia i whakaritea ai, Kia kawa tetahi e whakaukia, ki te kore ia e mohio ki te whakahua inga kupu o te Whakapono, i te Inoi a te Ariki, me nga Ture kotahi tekau; ki te whakaboki kupu ano hoki ki nga Uinga o te Katikihama poto: he ritenga pai ano hoki tenei mo nga tamariki, i te mea ka kaumatua ake ratou, ka oti hoki te whaknako ki nga mea i whakaaetia mo ratou i to ratou Iririranga e o ratou Matuaatua, kia whakamana ano aua kupu e o ratou ake mangai, i te aroaro o te Hahi; kia whakaae ano hoki kia tohe tonu ratou, i runga i to te Atua kaha, ki te whakarite i nga mea e whaki mai nei ratou kua whakaaetia e ratou.

¶ *Ko reira te Pihopa mea ai:*

E PAI ana ranei koutou kia whakaboutia i te aroaro o te Atua, o tenei whakaminenga ano hoki, ta koutou kupu whakaae i whakapuakina mai i to koutou Iririranga: ka whakapumautia ranei e koutou aianei tana kupu whakaae; ka whakaponohia ranei, ka mahia e koutou nga mea katoa i whakaaetia mai e koutou, ara, e o koutou Matuaatua?

¶ *Hei reira ki katoa mai ai ratou, kia nui hoki te reo:*

E pai ana ano ahau.

Ko te Pihopa.

¶ *KEI te Ingoa o Ihowa he awhina mo tatou; K Ko te Nuinga. Kei te kai hanga i te rangi me te whenua.*

Ko te Pihopa. Kia whakapaingia te Ingoa o Ihowa.

Ko te Nuinga. Aianei, a, ake ake ake.

Ko te Pihopa. E Ihowa, whakarongo mai ki a matou Inoi.

Ko te Nuinga. Kia tae atu ta matou karanga ki a koe.

Ko te Pihopa. Kia inoi tatou.

E TE Atua Kaha rawa ora tonu, kua pai nei koe kia whakawhanautia houtia enei pononga au ki te Wai, ki te Wairua Tapu, kia murua hoki o ratou hara katoa; Whakakahangia ratou, e te Ariki, ki te Wairua Tapu, ki te Kai whakabari, whakanuia i roto i a ratou, i nga ra katoa, au homaitanga maha o te atawhai, te wairua o te whakaaro nui, o te matauranga; te wairua o te whakatakoto whakaaro, o te kaha; te wairua o te mohio, o te karakia pono; whakakia ano hoki ratou, e Ihowa, ki te wairua o te wehi ki a koe, aianei, a, ake ake ake. *Amine.*

¶ *Na, ko koropiko katoa ki te aroaro o te Pihopa, me whakapa e ia tonu ringaringa ki te matenga o tetahi, o tetahi, me mea hoki ia:*

TIAKINA, e te Ariki, tenei Tamaiti au [tenei Pononga au ranei] e tou kaha i te rangi, kia pumau tonu ai ia ki a koe; kia tupu ake ai hoki i nga ra katoa i roto i tou Wairua Tapu, a tae noa ki tou rangatiratanga mutunga kore. *Amine.*

¶ *Ko reira te Pihopa mea ai:*

Kia nobo a Ihowa ki a koutou.

Ko te Nuinga. Ki tou wairua ano hoki.

¶ *A, ko koropiko katoa, me wea ano te Pihopa:*

Kia inoi tatou.

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he turo ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Aua koki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. *Amine*

¶ *Me tenei Inoi:*

E TE Atua Kaha rawa ora tonu, ko koe hei mea i a matou kia hiahia, kia whakarite i nga mea e pai ana ki a koe, ki te Atua Nui; He inoi atu tenei na matou ki a koe mo enei pononga au, kua whakapangia nei e o matou ringaringa, (he mea whakarite ki te mahi a o Apotoro tapu,) hei whakaatu i tou atawhai ki a ratou. Kia taumarumaru tonu iho tonu ringaringa ki runga ki a ratou; kia noho tonu tou Wairua Tapu ki a ratou; arahina hoki ratou i runga i te mohio, i te whakarongo hoki ki tau Kupu, kia whiwhi ai ratou a mua ki te oranga mutunga kore; Ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, e ora tahi, e kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, ake ake ake. *Amine.*

E IHOWA Kaha rawa, e te Atua ora tonu, he inoi atu tenei na matou ki a koe, kia whakatikaia, kia whakatapua, kia whakahaerea o matou ngakau, me o matou tinana, i runga i nga ara o au ture, i nga mahi hoki i whakahaua e koe; Mau, ma te Mea kaha matou e tiaki, ka ora ai o matou tinana, me o matou wairua, aianei, a, ake tonu atu; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, to matou Kai Whakaora. *Amine.*

¶ *Ko reira te Pihopa manaaki ai i a ratou, mea ai:*

KIA tau ki a koutou te manaakitanga a te Atua Kaha rawa, a te Matua, a te Tama, a te Wairua Tapu; ka mau tonu iho hoki ki a koutou, ake ake ake. *Amine.*

¶ *Na, e kore tetahi e tukua ki te Hapa Tapu, kia whakaukia ra ano, kia whai hiahia ranei ia kia whakaukia.*

TE TIKANGA MO TE MARENA.

¶ *Kia toru nga Ra topu e karangatia ai i roto i te Whare Karakia te marenatanga o te hunga katoa e meatia ana kia marenatia, hei te Karakia o te Ata, hei te Karakia ranei o te Ahiahi, (ki te kahore he Karakia o te Ata,) i te mutunga tonutanga iho o te Upoko tuarua; kia penei tonu te kupu a te Minita.*

HE karanga tenei i te Marenatanga o M ——— o ———, raua ko N ——— o ———. Ki te mohio tetahi o koutou ki tetahi mea e kore ai e tika kia marenatia tenei tangata raua ko tenei wahine, me kore-mai. Ko te karanga tuatahi [tuarua, tuatoru ranei,] tenei.

¶ *Ki te mea he Parihi he to tetahi, he Parihi he to tetahi, o te hunga e meatia ana kia marenatia, me karanga te Marenatanga i nga Whare Karakia e rua; kua ano hoki te Minita o tetahi Parihi e marena i a raua, kia tae mai ra ano te Pukapuka a te Minita o tetahi Parihi hei whakaatu i nga Karangatanganga e toru ki tera Whare.*

¶ *A te ra e Marenatia ai raua, me haere mai raua, ratou ano ko nga huanga, ko nga hoa, ki roto ki te Whare Karakia, ki reira tu ai, ko te Tane ki matau, ko te Wahine ki mau, na, ka mea te Minita:*

E HOA ma, kua whakamine mai nei tatou ki konei, ki te araro o te Atua, o tenei whakaminenga ano hoki, ki te hono i tenei Tangata raua ko tenei Wahine ki te marena tapu; he ritenga pai tenei, he mea whakarite na te Atua i te harakoretanga o te tangata, hei whakaatu ki a tatou i te kotahitanga o te Karaiti raua ko tana Hahi; i whakahonoretia hoki e te Karaiti tenei ritenga tapu i Kena o Kariri, i te kainga i whakakite ai ia i tana merekara tuatahi; i whakapaingia ano hoki tenei e Paora, i mea mai ia, he mea honore tenei ma nga tangata katoa; heoi, kua tetahi tangata e anga whakaaro kore mai ki tenei ritenga; kei rite ki nga kirehe te mahara kore: engari kia whakaaro, kia tupato, ki whai mahara, me te wehi ano ki te Atua, me te mahara ano ki nga mea i whakaritea ai te Marenatanga.

Ko te tuatahi, I whakaritea, kia hua ai te tamariki, me whakatapu ake hoki ana tamariki i runga i te wehi ki a Ihowa, kia whakamoemitiatia ai tona Ingoa tapu.

Ko te tuarua, I whakaritea, kei hara te tangata, kei moepuku; kia marena ai hoki te hunga e kore nei e taea e ratou te pehi te ngakau, kia mau ai hoki ratou hei wahi hara-kore mo te tinana o te Karaiti.

Ko te tuatoru, I whakaritea kia whai hoa ai te tangata, hei whakakaha, hei whakamarama, tetahi i tetahi, inga wa o te kino, o te pai. Koin hoki tenei hunga tokorna i haere mai ai kia marenatia. Na, ki te mohio tetahi o koutou ki tetahi mea e kore ai e tika kia honoa raua, hei konei ano ia korero ai; ki te kahore, kei kiki ia amua ake nei.

¶ *Me ki atu hoki ia ki te hunga e marenatia ana:*

KIA mahara korua, ka uia hoki korua a te ra whakawa, e whakakitea ai nga mea huna o nga ngakau katoa; whakaaroa mai tenei kupu aku, ki te mea e mohio ana korua ki tetahi mea e kore ai e tika kia marenatia korua, whakaaturia mai aianei. Kia tino mohio hoki korua, ko nga mea kihai i rite to raua hononga ki ta te Atua kupu, kahore raua i honoa e te Atua; e kore ano hoki to raua Marenatanga e rite ki ta te ture.

¶ *Na, ki te korerotia mai e tetahi, i te ra o te Marenatanga, tetahi mea e he ai i ta te Atua Ture, i ta te tenei wahine ranei, i a raua Marenatanga, a ki te pai ano ia, ratou ko tetahi hoa ano, kia homai he maunga e mau ai ia, hei whakapumau i tana kupu, ki te takoto mai ranei tana moni (kia rite ki nga mea e he ai te hunga e marenatia ana) me whakarere te Marena, kua kitea ra ano te tikanga o taua korero.*

¶ *Ki te kore e kitea tetahi mea hei whakakahore, me penei atu te Minita ki te Tane:*

E ———, E pai ana koe ki tenei Wahine, hei wahine marena mau, kia noho tahi korua i runga i te Marena tapu, kia pera ano me ta te Atua i whakarite ai? E uia ranei koe ki a ia, e atawhai, e whakahonore, e tiaki ia ia, i te mate, i te ora; e whakarere hoki koe i era atu katoa, e u ki a ia anake, a, mate uoa tetahi o korua?

¶ *Me ki e te Tane:*

E pai ana aha.

¶ *Me penei atu hoki te Minita ki te Wahine :*

E ———, E pai ana koe ki tenei Tangata, hei tane marena mau, kia noho tahi korua i runga i te Marena tapu, kia pera ano me ta Atua i whakarite ai? E rongorangi koe ki a ia, e mahi i ana mahi, e aroha, e whakahonore, e tiaki i a ia, i te mate, i te ora; e whakarehe hoki koe i era atu katoa, e u ki a ia anake, a mate noa tetahi o korua?

¶ *Me ki e te Wahine :*

E pai ana ahau.

¶ *Hei konei te Minita mea ai :*

KO wai hei homai i tenei Wahine kia marenatia ki tenei Tangata?

¶ *Me penei hoki ta raua whakaae ki a raua :*

Me tango e te Minita te Wahine i nga ringaringa o tona Matua Tane, o tetahi hoo ranei ona, me mea kia hopukia e te ringa matua o te Tane te ringa matua o te Wahine, kia kororotia ano hoki e ia enei kupu i muri i a ia.

KO ahau, ko ———, ka tango nei i a koe, e ———, hei wahine marena maku, ka pumau koe ki ahau aianei, a, ake tonu atu, i nga wa o te pai, i nga wa o te kino, ahakoa hua te taonga, ahakoa rawakore, ahakoa turoro, ahakoa tangata ora, ka aroha ahau ki a koe, ka atawhai, a wehea noatia ra ano taua e te mate, ka rite ano ki ta te Atua ture tapu; ko taku whakaaetanga tenei te tukua atu nei ki a koe.

¶ *Na, ka tuku raua i o raua ringaringa; hei reira hoki hopukia ai e te ringaringa matua o te Wahine ta ringaringa matua o te Tane, ka whakahua ai hoki ia i enei kupu a te Minita :*

KO ahau, ko ———, ka tango nei i a koe, e ———, hei tane marena maku, ka pumau koe ki ahau aianei, a, ake tonu atu, i nga wa o te pai, i nga wa o te kino, ahakoa hua te taonga, ahakoa rawakore, ahakoa turoro, ahakoa tangata ora, ka aroha ahau ki a koe, ka atawhai, ka whakarongo ano ahau ki a koe, a wehea noatia ra ano taua e te mate, ka rite ano ki ta te Atua ture tapu; ko taku whakaaetanga tenei te tukua atu nei ki a koe.

¶ *Na, ka tuku ano raua i o raua ringaringa; a me homai e te Tane he Mowhiti ki te Wahine, me waiho i runga i te pukapuka, me te mea ano i whakaritea ma te Minita. Me tango e te Minita te Mowhiti, ka hoatu ai ki te Tane, mana e kuku ki te tuawha o nga mahua o te ringaringa mau o te Wahine. Me pupuri e te Tane te Mowhiti ki reira, ka whakahua hoki i enei kupu : ma te Minita e ako atu :*

HE marena tenei naku i a koe ki tenei Mowhiti, ka whakarangatira toku tinana i a koe, mou katoa hoki oku taonga i tenei no : i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. Amine.

¶ *Me whakarehe atu e te Tane te Mowhiti ki te wha o nga mahua o te ringaringa mau o te Wahine, a ka koropiko raua; ka penei atu hoki te Minita :*

Kia inoi tatou.

TE Atua ora tonu, ko koe te Kai hanga, te Kai tiaki i nga tangata katoa, ko koe te Kai homai i te kaha mo te wairua, Nau nei ano hoki te oranga tonutanga: Manaakitia iho enei pononga au, tenei tangata, tenei wahine, e manaakitia nei e matou i runga i tou Ingoa: kia rite raua ki a Ihaka raua ko Ripeka te noho tuturu ki a raua; kia rite i a raua te oati, me te kawenata kua whakaaetia nei e raua, (ko tona tohu nei tenei Mowhiti, i hoatu nei, i tangohia nei e raua,) kia noho tahi tonu hoki raua i runga i te aroha, i te pai, kia whakarite ano hoki i au ture; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki Amine.

¶ *Hei konei te Minita ka hono ai i o raua ringaringa matua, a ka penei atu :*

KO a te Atua i hono ai, kua e wehea e te tangata.

¶ *Hei konei te Minita ka ki atu ai ki te whakaminenga :*

NA, kua whakaae nei a ———, raua ko ———, kia honoa raua i runga i te marena tapu, kua punaui ano hoki ta raua kupu ki te arosaro o te Atua, o tenei hua ano hoki, kua rite ano nga kupu a tetahi, a tetahi; kua whakakitea ano e raua ki te hostutanga, ki te tangohanga mai o te Mowhiti, ki te hononga ano hoki o raua ringaringa; Ka kua raua e ahau, he Tane tupu, he Wahine tupu, i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. Amine.

TE MARENA.

¶ *Hei konei te Minita ka whakahua ai i tenei Manaakitanga:*
MA te Atua Matua, ma te Atua Tama, ma te Atua Wairua Tapu, korua e manaaki, e tiaki; ma te Ariki tohu e titiro atawhai mai ki a korua, e whakaki o korua ngakau ki nga mea pai katoa o te wairua; kia pai ai to korua noho tahi i tenei ao, kia whiwhi ai hoki korua ki te oranga tonutanga i tera ao atu. *Amine.*
 ¶ *Na, me haere te Minita ki te Tepara a te Ariki, a ka korero, ka waiata ranei i tenei Waiata:*

Waiata cxviii.

KA hari nga tangata katoa e wehi ana i a Ihowa: e haere ana i ona ara.
 E kai hoki koe i te mahainga a ou ringaringa: e hari koe, a ka tau te pai ki a koe.

E rite to wahine ki te waina hua i nga taha o tou whare: o tamariki ki nga mahuri oriwa i nga taha o to tepara.

Na, he pera te manaakitanga mo te tangata: e wehi ana i a Ihowa.

Ka manaakitia mai koe e Ihowa i Hiona: a e kite koe i te pai o Hiruharama i nga ra katoa e ora ai koe.

Ae, e kite koe i nga tamariki a o tamariki: me te rongo e mau ana ki a Iharaira.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. *Amité.*

¶ *Ko tenei Waiata ranei:*

Waiata lxvii.

MA te Atua tatou e atawhai, mana tatou e manaa ki: mana e mea kia tiaho mai tona mata ki a tatou.

Kia matauria ai to ara ki runga ki te whenua: tau whakaoranga i roto i nga tauwi katoa.

Kia whakamoemiti nga iwi ki a koe, e te Atua: kia whakamoemiti nga iwi katoa ki a koe.

Kia koa nga tauwi, kia waiata i te hari: no te mea hoki ka tika tau whakaritenga whakawa mo nga iwi, a ka kawana koe i nga tauwi o te whenua.

TE MARENA.

Kia whakamoemiti nga iwi ki a koe, e te Atua: kia whakamoemiti nga iwi katoa ki a koe.

Ka tuku mai te whenua i ona hua: a ka manaaki te Atua, to tatou Atua, i a tatou.

Ka manaaki te Atua i a tatou: a ka wehi nga pito tatau o te whenua i a ia.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu.

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. *Amine.*

¶ *Ka mutu te Waiata, me koropiko te Tane raua ko te Wahine ki mua o te Tepara o te Ariki, me tu te Minita ki te Tepara, me te anga atu ona kanohi ki a raua, ka mea ai ia:*

E Ihowa, tohungia matou.

Ko te Nuinga. E te Karaiti, tohungia matou.

Ko te Minita. E Ihowa, tohungia matou.

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa.

Kia tae mai tou rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou me tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei o te hunga e hara ana ki a matou. Ana hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaoranga matou i te kino. *Amine.*

Ko te Minita. E Ihowa, whakaoranga enei pononga au, tenei tangata raua ko tenei wahine;

Ko te Nuinga. E whakawhirinaki atu nei ki a koe.

Ko te Minita. E Ihowa, homai he kaha ki a raua i tou wahi tapu;

Ko te Nuinga. Tiakina hoki raua ake ake ake.

Ko te Minita. Hei pa kaha koe mo raua;

Ko te Nuinga. Kei taea e to raua hoa riri.

Ko te Minita. E Ihowa, whakarongo mai ki ta matou hoi.

Ko te Nuinga. Kia tae atu hoki ki a koe ta matou karanga.

Ko te Minita.

E TE Atua o Aperahama, e te Atua o Ihaka, e te Atua o Hakopa, manaakitia enei pononga au, ruia mai hoki nga purapura o te oranga tonutanga ki roto ki o

raua ngakau; kia whakarite ai raua i nga mea katoa e matau ai raua o roto o au Kupu tapu. E Ihowa, titiro atawhai iho koe i te rangi ki a raua, manaakitia hoki raua ki te manaakitanga i whakakaritanga ai a Aperahama raua ko Hema. Meinga raua kia whakarite i tau e pai ai, kia ora hoki i a koe te tiaki i nga wa katoa; kia puman ai raua ki tou aroha, a, mate noa; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Ki te mea kua ruruhitia te Wahine, me kape tenei Inoi.*

E TE Ariki tohu, e te Matua i te rangi, nau nei te tangata i tini haere ai; He inoi atu tenei na matou kia mea koe i tenei hunga kia hua, kia tokomaha hoki a raua tamariki, kia roa ano hoki to raua noho tahi i runga i te aroha, i te tika, kia kite ai raua i a raua tamariki e tupu ake ana i runga i te pai, i runga i to te Karaiti ritenga, hei whakamoemiti i a koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

E TE Atua, i mua, i te mea kahore noa iho he mea, i hanga e koe nga mea katoa, he nui hoki no tou kaha; a, ka oti nga mea katoa te whakapai, na, ka whakarite koe kia whai timatanga ake te wahine i roto i te tane, (i hanga ano hoki ia kia rite ki a koe,) a ka oti raua te hono e koe, na, ka ako mai koe, e kore e tika kia wehea te hunga kua whakakotahitia e koe i to raua Marenatanga: E te Atua, nau nei i whakatapu te Marena, hei whakaatu mai i te ahua o te Marenatanga, ara, o te whakakotahitanga o te Karaiti raua ko tana Hahi; Titiro atawhai iho ki enei pononga au, kia rite ai ki ta to Kupu te aroha o tenei tangata ki tana wahine, (pera hoki me te Karaiti i aroha nei ki tana wahine, ara, ki te Hahi, i tuku nei i a ia hei whakaora; i arohaina hoki e ia, i atawhaitia, ano ko ona kikokiko ake;) kia aroha ano hoki tenei wahine, kia pai, kia rongu, kia piri tonu ki tana tane; kia ata noho, kia humarie, kia rite ki ara wahine whakapouno. E Ihowa, manaakitia raua tokorua, tukua raua kia noho ki tou rangatiratanga mutunga kore; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Hei konei te Minita ka mea atu ai:*

MA te Atua Kaha rawa, nana nei o tatou tupuna, a Arama raua ko Iwi, i hanga i te timatanga i

whakatapu, i hono hoki i runga i te marena; Mana e riringi ki runga ki a korua tona kaha nui, mana korua e whakatapu, e manaaki, kia paingia ai e ia o korua tinana, o korua wairua, kia noho tahi tonu ai korua i runga i te aroha hara kore, a mate noa. *Amine.*

¶ *Muri iho, ki te kahore he Kauwhau hei whakaatu i nga mahi tika ma te Tane raua ko te Wahine, me korero tenei e te Minita:*

E TE hunga katoa kua oti te marena, me te hunga ano hoki e mea ana ki te Marena tapu, whakarongo mai ki ta te Karaiti tapu e mea nei mo nga mahi e nga tane ki a ratou wahine, mo a nga wahine ano hoki ki a ratou tane.

Kua homai e Paora tenei ture, i tana Pukapuka ki nga tangata o Epeha, i te rima o nga Upoko, mo nga tangata katoa kua oti te marena; E nga tane, arohaina a koutou wahine, kia pera hoki me te Karaiti i aroha ki te hahi, a hoatu ana i a ia ano mo tana hahi; hei hahi e whakatapu e ia, ma rawa i a ia i te horoinga ki te wai, he mea na te kupu, hei hahi e tapaea e ia ki a ia ano, kororia rawa, te whai ira, korukoru, tetahi atu mea pera ranei, engari kia tupu, kia koha kore. Me aroha e nga tane a ratou wahine, me te mea ko o ratou tinana ake ano. Te tangata e aroha ana ki tana wahine ake, e aroha ana ki a ia ake ano. Kahore hoki tetahi kia kino noa ki tona kikokiko ake; engari e atawhai ana, e whakaahuru ana, e pera tonu ana me ta te Ariki ki te hahi: he wahi hoki tatou no tona tinana, no tona kikokiko, no ona wheua. Mo konei ra ka whakarerea ai e te tangata tona papa tona wheua, a ka piri ki tana wahine, a ko raua tokorua hei kikokiko kotahi. He nui tenei mea ngaro: otia mo te Karaiti raua ko te hahi taku korero. Na, kia rite ki tona aroha ki a ia ake ano, to koutou aroha to tenei to tenei ki tana wahine ki tana wahine.

E mea ana ano hoki i a Paora i tana Pukapuka ki nga tangata o Korohu, e korero ana ano hoki ki nga tangata katoa kua oti te marena; E nga tane, arohaina a koutou wahine, hei kaha hoki te riri ki a ratou.

Whakarongo ano hoki ki te kupu a Pita, Apotora a te Karaiti, he tangata whai hoa ano hoki ia, e mea ana ia ki te hunga kua oti te marena; Me nga tane ano hoki, kia rite ki to koutou matauranga ta koutou noho ki a ratou,

TE MARENA.

whakawhwhia te wahine ki te honore, ko te mea kaha kore hoki ia, ka uru tahi nei ano hoki koura ki te oranga ka homai noa nei; he mea kei araia a koura inoi.

Na, kua rongo nei koutou ki nga tikanga ma te tane ki te wahine. Waiboki, e nga wahine, kia rongo koutou, akona mariretia hoki te tikanga ma koutou ki a koutou tane, ta te Karaipiture tapu e ata whakatakoto mai nei.

E penei ana te ako a Paora ki a koutou i tana Pukapuka ano ki nga tangata o Epeha; E nga wahine, kia ngohengohe ki a koutou tane ake, hei mea ano ki te Ariki. No te mea hoki ko te tane te upoko o te wahine, e rite ana hoki ki a te Karaiti, ko te upoko ia o te hahi: ko te kai whakaora ano ia o te tinana. Na, e ngohengohe ana te hahi ki ta te Karaiti, kia pera ano hoki nga wahine ki a ratou tane ake i nga mea katoa. A, he wahi ano ka mea ia, Kia hophohopo te wahine ki tana tane.

Tenei ano hoki ta Paora ako ki a koutou, i tana Pukapuka ki nga tangata o Korohe, he kupu poto hoki; E nga wahine, kia ngohengohe ki a koutou tane ake, kia rite ki ta te Ariki tikanga.

E pai ana ano hoki te ako a Pita i a koutou, i enei kupu ana; Me koutou ano hoki, e nga wahine, kia ngohengohe ki a koutou tane ake; a ki te turi etahi ki te kupu, na, i kore i te kupu, ko te whakahaere a nga wahine hei mea e riro mai ai ratou; i a ratou e titiro ana ki te he-kore o ta koutou whakahaere, ki te hophohopo. Te whakapaipai mo koutou, kauaka hei te whakapiritanga mai o nga mea koura, kauaka hei te whakakakahuranga o nga kakahu; engari hei te tangata ngaro o te ngakau, hei te mea e kore e pirau, hei to te wairua mahaki to te wairua rangimarie, he mea utu nui hoki tenei i te aroaro o te Atua. He penei hoki i mua ta nga wahine tapu whakapaipai mo ratou, ta te hunga i whakaaro ki te Atua, ngohengohe tonu ratou ki a ratou tane: me Hera hoki i ngohengohe ki a Aperahama, ko te ariki hoki tana ingoa mona: nana hoki koutou tamariki, i a koutou e mahi pai ana, a kahore e mataku i tetahi whakapawera.

¶ He mea tika ano kia kahu te Haya Tapu e te hunga marena hon i to raau Marenatanga, i muri tata iho ranei.

TE TIKANGA

MO TE

KARAKIA I TE TURORO.

¶ Na, ki te mate tetahi, me korero ki te Minita e noho tata ana ki a ia; a me mea ia, ina tomo atu ki roto ki te whare o te turoro:

KIA tau te rangimarie ki tenei whare, ki te hunga ano hoki e noho ana i roto.

¶ Ka tae ia ki te turoro, ka koropiko ia, ka mea:

E IHOWA, aua ra e mahara ki a matou he, ki nga he a o matou tupuna: E Ihowa, tohungia matou, tohungia o tangata, i hokoa e koe ki te utu nui, ki ou toto, aua ra e riri tonu ki a matou.

Ko te Nuinga. E Ihowa, tohungia matou.

¶ Ko reira te Minita mea ai:

Kia inoi tatou.

E Ihowa, tohungia matou.

E te Karaiti, tohungia matou.

E Ihowa, tohungia matou.

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tonu Ingoa. Kia tae mai tonu rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Aua hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

Ko te Minita. E Ihowa, whakaorangia tenei pononga au.

Ko te Nuinga. E whakawhirinaki atu nei ki a koe.

Ko te Minita. Homai ki a ia he kaha i tonu wahi tapu;

Ko te Nuinga. Tiakina hoki ia ake ake ake.

Ko te Minita. Aua rawa te hoa riri e tukua kia whai wahi ki a ia;

Ko te Nuinga. Kei tata mai hoki te kino ki a ia.

TE KARAKIA I TE TURORO.

Ko te Minita. E Ihowa, hei pa kaha koe mona.
Ko te Nuinga. Kei taea e tona hoa riri.
Ko te Minita. E Ihowa, whakarongo mai ki a matou
 inci.

Ko te Nuinga. Kia tae atu ta matou karanga ki a koe.
 ¶ *Ko te Minita.*

E IHOWA, titiro iho koe i te rangi, maharatia ano
 hoki tenei pononga au, whakamamania tona mate.
 Kia atawhai mai koe ki a ia; meinga kia whai wha-
 kamarietanga ia i tona whakaaro e u ana ki a koe;
 araia atu i a ia nga raubanga a te hoa riri, kia mau tonu
 hoki tona ngakau i runga i te rangimarie; ko Ihu
 Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

E TE Atua Kaha rawa, e te Kai Whakaaro tohu,
 whakarongo mai ki a matou; he mahi nau te ata-
 whai; atawhaitia tenei pononga au e mate nei. Wha-
 katapua tenei whiunga au i a ia; kia nui haere ai tana
 whakapono, me tana ripeneta, na whakaaro ia ki tona
 ngoikoretanga. A, ki te pai koe ki te whakaaro ake i a
 ia, kia noho mahara ia ki a koe i te roanga ake o tona
 oranga, me te whakakororia ano hoki i a koe: otia ki te
 kahore, homai he kaha ki a ia, kia tika ai tana wha-
 kaaro ki tenei mahi au ki a ia, kia noho tonu ai ia ki a
 koe, ki te ora tonu, ua mutu to tenei ao oranga wha-
 kaua; ko Ihu Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Ko koei te Minita kauwhau ai ki te turoro, ko enei hei kupu,
 ko etahi atu raua e rite ana:*

E TAKU hon aroha, kia matau koe ki tenei, ko te
 Atua Kaha rawa te Ariki o te ora o te mate, o
 nga mea katoa ano hoki i ora ai, i mate ai tatou,
 nana hoki i tamariki ai, i kaha ai, i ora ai, i korohoke ai,
 i ngoikore ai, i mate ai. Heoi, ko tenei mate ou, kia
 mohio koe, na te Atua. Me te take ano hoki o tou mate,
 hei whakamatantau ranei i tou manawanui, hei taurira
 ki era atu tangata, kia whakamoemitiia ai tou whaka-
 pono a te ra o te Ariki, kia nui ai hoki tou kororia, me
 tou haringa mutunga kore; hei ako ranei, hei whaka-
 tika i etahi mea au e whakahokia ana e nga kanohi e
 tou Matua i te rangi; kia matau ano ia koe ki tenei, na,
 ki te pono to ripeneta mo ou hara, ki te manawanui

TE KARAKIA I TE TURORO.

hoki koe ki tenei mate, me te whakawhirinaki atu ano
 ki nga mahi tohu a te Atua, i roto i tana Tama aroha, i
 a Ihu Karaiti, ki te whakawhetai ano hoki ki a ia mo
 tenei whiunga ana, me te tuku ano i a koe ki tana e
 pai ai, he pono ka meinga ano tenei hei whakanui i
 te pai mou, hei mea hoki e hohoro ai tou haere i te ara
 e tika ana ki te ora tonu.

¶ *Ki te nui raua te mate o te turoro, me whakamutu ki koei te
 kauwhau; ki te kahore, tenei ake ano:*

KOIA ahan ka mea nei kia pai tau whakaaro ki te-
 nei whiunga a te Ariki: (kia pera me ta Paora i
 mea ai ki nga Hiperu, i te tekau ma rua o nga Upoko,) E
 papaki ana hoki te Ariki ki tana e aroha ai, e whiua
 ana hoki e ia nga tamariki katoa e whakatamarikitia
 ana ki a ia. Ki te pangia koutou e te whiu, e rite ana ta
 te Atua meatanga ki a koutou ki tana ki nga tamariki
 tapu; ko wai hoki te tamaiti e kore e pakia e te papa?
 Ki te kahore ia o koutou pakanga, te mea e whakawhi-
 whia ana ki te katoa, he poriro koutou, ehara i te tama-
 riki. He matua ano o tatou, no te wahi ki te kikokiko,
 he mea papaki tatou na ratou; i hopohopo ano tatou ki
 a ratou: kua ianei e nui noa atu to tatou ngohengohe ki
 te Matua o nga wairua, kia ora ai? Ta ratou papaki ho-
 ki, he torutoru nei nga ra, he mea ano na ta ratou ake i
 whakaaro ai; ta tenei ia, mo te pai, kia whiwhi ai tatou
 ki tona tapu. Ko enei kupu, e taku hoa, i tuihuhia
 i roto i te Karaipiture tapu, hei whakamarie, hei ako
 hoki i a tatou; kia whakaare atu ai tatou, kia whakawhe-
 tai ai hoki ki te whiunga a to tatou Matua i te rangi,
 i nga wa katoa e tukua mai ai e tona ngakan aroha tetahi
 raruraru kia pa mai ki a tatou. Heoi ano hoki te tino
 mea hei whakamarie mo te hunga Karaitiana, ko ratou
 ia rite ki a te Karaiti, ara, kia manawanui i roto i nga
 mea whakapouri, i nga matenga. Kihai hoki ia i kake
 tonu ake ki te haringa, i te mea kahore ano i whakama-
 maetia; kihai ano hoki i tae atu ki toa kororia i te
 mea kiano ia i ripekatia. Waiho ki te ara mo tatou e
 tae atu ai ki te haringa mutunga kore, ko tatou kia ma-
 maie tahi me te Karaiti i koei; ko to tatou kuwaha ano
 hoki ki te ora tonu, ko te mate tahi atu me te Karaiti;
 na ara ake ai ano tatou i te mate, kia noho tahi ai ki a ia,

ki te ora tonu. Koia ahau ka mea nei ki a koe i runga i te Ingoa o te Atua, kia manawhānui koe ki tenei mate, kia mahara hoki ki tau whakamaetanga ki te Atua i tou Iriiranga. Kia mahara hoki, ka mutu te ora o kōnei, ka uia o mahi e te Kai whakarite tika o te whakawā me nga tangata katoa, e kore nei e pai ake ki tetahi i tetahi; ata tirohia iho e koe te ahua o au mahi ki te Atua, ki te tangata, kia riro ai mau ano e whakawā au he, kia tohungia ai koe i roto i a te Karaiti e to tatou Matua i te rangi, kia kore ai hoki koe e whakahēngia i taua whakawakanga mātaku. Heoi, me korero atu e ahau ki a koe nga Kupu o ta tatou Whakapono, kia matau ai koe, e rite ana ranei to whakapono ki to te tangata Karaitiana, kahore ranei.

¶ Hei kōnei te Minita ka korero ai i nga Kupu o te Whakapono, ka peneti atu ai:

E WHAKAPONO ana ranei koe ki te Atua, ki te Matua Kaha rawa, ki te Kai hanga i te rangi, i te whenua?

Ki tana Tama kotahi hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti? Ki tona whakatangatanga e te Wairua Tapu, ki tona whanautanga i te Wahina, i a Meri; ki tona whakamaetanga i te wa i a Ponotio Pirato, ki tona rīpekatanga, ki tona matanga, ki tona tanumanga; ki tona hekenga atu ki te reinga, ki tona aranga ake hoki i te toru o nga ra; ki tona kakenga atu ki te rangi, e noho mai nei ano ia i te ringaringa matau o te Atua, o te Matua Kaha rawa; a ka hoki mai ano i reira ki te whakarite whakawā me nga tangata ora, mo nga tangata mate, a te mutunga o te ao?

E whakapono ana hoki koe ki te Wairua Tapu; ki te Hahi tapu puta noa i te ao; ki te Kotahitanga o te Hunga Tapu; ki te Mūranga hāra; ki te Aranga mai o te tinana; me te ora tonu muri iho i te mate?

¶ A ka mea te turoro,

KO tona katoa e tino whakaponohia ana e ahau.

¶ Ko kōnei ai atu ai te Minita ki a ia, ki te pono o tona rīpeneta mo ona hāra; ki tona aroha hoki ki nga tangata katoa; me whakawā hoki te Minita, kia tino houhia e ia te rongu ki nga tangata katoa i he mai ki a ia; ki te mea hoki kua he ia ki tetahi, me whai ia kia houhia te rongu, a, rite rawa te uia

mo nga mea katoa i he ai ia. A, ki te mea kahore ano kia oti he Ohaki mana mo ana taunga, me mea ano kia tūhūhia; me whakawā nga taunga tawhā, kahore ano i ea noa i a ia, me nga mea hoki ona kua riro i era atu, a kīano i utua noatia mai; kia marie ai tona ngakau. Me whakamāhara ano ia nga tangata kia anga ki te whakariterite i enei mea i a ratou e ora ana.

¶ Ko enei kupu i runga ake nei, me korero atu e te Minita ki mua i tana Inoi, ki te pai ia.

¶ Aua hoki te Minita e icareware ki te mea atu ki nga turoro, e whai taunga ana, kia atahuai ki te hūnga rawakore.

¶ Ki te taimaha te hinengaro o te turoro i te pēhanga a tetahi hāra nui, hei kōnei ia whakawā ai kia anga ki te whaki i ana hāra. Kia mutu tana Whaki-hāra, ki te hiahia nūtia e ia, me korero e te Piriti tenei Wetekanga hāra;

KUA tukua mai e to tatou Ariki, E Ihu Karaiti, he mana ki tana Ihahi, e wetekina atu ai nga hāra o nga tangata katoa e rīpeneta ana, e whakapono pu ana ki a ia; mana au hāra katoa e mura, he ranea hoki tana mahi tohu. He mea atu hoki tenei naku, i runga i tona mana kua tukua mai nei ki a au, Kua oti ou hāra te wewete atu, i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. Amine.

¶ Kātahi ka kororotia e te Minita tenei Inoi:

Kia inoi tatou.

E TE Atua tohu rawa, e whakarewa rawatia atu ana e koe nga hāra o te hūnga e rīpeneta pono ana, e kore ano hoki ana hāra e maharatia e koe a muri ake nei, he nui hoki no tau mahi tohu; tirohia iho tenei pononga au, e hiahia nei kia houhia te rongu ki a ia. Whakabōtia i roto i a ia, e te Matua aroha, nga mea katoa kua pirau i te māmanga a te rewera, i te ngoikore ranei o tona kikokiko; tiakina hoki e koe tenei turoro, whakapumantia ia ki roto ki te Hahi; maharatia tona rīpeneta, mapakohia mai ona roimata, whakaititia ona mamae, ko koe hoki e matau ana ki te mea e pai ana mona. I te mea hoki e tapatahi nei tana whakawhirinaki ki tau mahi tohu, kaha ana hāra o mua e whakairia ki a ia, engari whakakahangia ia ki tou Wairua pai; a, a te rā ano e pai ai koe kia tangohia atu ia i kōnei, tangohia ki tou pai, kia whakaaro hoki ki nga mahi utu

nui a tau Tama aroha, a to matou Ariki, a Ihu Karaiti Amine.

¶ *Na, ka kororotia e te Minita tenei Waita.*

Waita lxxi.

KO koe taku e whakawhirinaki ai, e Ihowa : kei whakama ahau ake ake.

Whakaorangia ahau i runga i tou tika, kia mawhiti atu ano ahau : tahuri mai tou taringa ki a au, whakaorangia hoki ahau.

Kia ai koe hei teko e noho ai ahau, hei hokihokinga tonutanga atu moku : kua kiia iho ahau e koe kia whakaorangia ; ko koe nei hoki toku kohatu, me toku pourewa.

Whakaorangia ahau, e toku Atua, i te ringaringa o te tangata kino, i te ringaringa o te tangata mahara kore, e te tangata nanakia.

Ko koe nei hoki, e te Ariki, e Ihowa, taku e tumanako atu nei : taku e whakawhirinaki atu nei, no toku taitamarikitanga ake ano.

Nau ahau i tautoko ake, no te kopu mai ano : nau ahau i taungo mai i roto i nga whekan o toku whaea ; ko koe taku e whakamoemiti tonu atu ai.

He miharotanga ahau na te tini : ko koe ia toku piriranga kaha.

Kia ki toku mangai i te whakamoemiti ki a koe : i tou honore hoki i te roa o te ra.

Kaua ahau e panga atu a te wa o te koroheketanga : kaua ahau e whakarerea ina hemo toku kaha.

E kororotia kinotia ara hoki ahau e oku hoa riri : a e runanga tahi ana te hunga e whanga ana kia whakamatea ahau.

E mea ana, Kua whakarerea ia e te Atua : whaia, hopukia ; kahore hoki tetahi hei whakaora.

E te Atua, kei matara atu koe i a au : e toku Atua, hohoro mai ki te awhina i a au.

Kia whakama, kia pau, nga hoa riri o toku wairua : kia hipokina ki te tawhinga, ki te whakama, te hunga e rapu ana i te he moku.

Ko ahau ia, ka tumanako tonu atu : ka hono tonu ano hoki te whakamoemiti atu ki a koe.

Ma toku mangai e whakakite atu tou tika, tau whakao-

ranga i te roa o te ra : kahore hoki ahau e mohio, e hia ranei.

Ka haere ahau i runga i te kaha o te Ariki, o Ihowa : ka whakahuatia e ahau tou tika, tou anake.

E te Atua, he mea whakaako ahau nau, no toku tamarikitanga ake ano : a he whakapuaki taku i au mahi whakamiharo, a, mohoa noa nei.

Na, kaua ahau e whakarerea, e te Atua, a, koroheke noa, hina noa ahau : kia whakakitea ra ano e ahau tou kaha ki tenei whakatupuranga, tou nui ki nga tangata katoa e puta mai a mau.

Kei runga rawa ano hoki tou tika, e te Atua, he nui nei hoki au mahi : e te Atua, ko wai te rite ana ki a koe ?

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama : me te Wairua Tapu ;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei : a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko tenei hoki.*

E TE Kai Whakaora o te ao, nau nei matou i hoko ki tou Ripeka, ki ou Toto utu nui, ko ta matou inoi tenei ki a koe, whakaorangia, awhinatia mai hoki matou.

¶ *Ko reira te Minita mea ai :*

HE pa kaha te Ariki Kaha rawa mo te hunga katoa e whakawhirinaki ana ki a ia ; e koropiko ana, e rongu ana ki a ia, nga mea katoa i te rangi, i te whenua, i raro iho hoki i te whenua ; mana koe e tiaki aiane, a, ake tonu atu ; mana hoki koe e mea kia matau, kia kite, kahore rawa atu he Ingoa i raro iho i te rangi, i homai ki nga tangata, e ora ai koe, ko te Ingoa anake o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti. Amine.

¶ *Muri iho ko tenei :*

KA tukua atu koe e matou ki te Atua tohu, mana koe e tiaki. Ma Ihowa koe e manaaki, mana koe e tiaki : ma Ihowa e mea kia marama tona kanohi ki a koe, mana ano hoki koe e atawhai : ma Ihowa hoki e mea kia ara tona mata ki runga ki a koe ; mana ano e

tuku iho te rangimarie ki a koe, aianei a, ake ake ake.
Amine.

He Inoi mo te Tamaiti mate :

TE Atua Kaha rawa, e te Matua tohū, kei a koe anake te tikanga mo te ora, mo te mate; He inoi tenei na matou ki a koe, kia titiro atawhai iho ou kano-hi i runga i te rangi ki tenei tamaiti e takoto mate nei: E te Ariki, tukua mai tau whakaoranga ki a ia; whakakorea atu, ina pai koe, te mamea o tona tinana, kia ora ano hoki tona wairua, nau nei hoki te mahi tohu: Kite pai ano hoki koe ki te whakaroa i ona ra ki runga ki te whenua, kia ora ake ia ki a koe, ara, kia pono tana mahi ki a koe, kia whai pai hoki i a ia tona whakatupuranga, kia whakakororiatia ai koe; tana, ki te kore tenei, tangohia atu ano ia e koe ki nga kainga i te rangi, e noho hari na, e okioki tonu na, nga wairua o te hunga kua moe i roto i te Ariki, i a Ihu. Whakaetia mai tenei, e Ihowa, kia mahara hoki ki au mahi tohu i roto i tau Tama, i a Ihu Karaiti, e ora nei, e kingi tahi nei, me koe, me te Wairua Tapu, kotahi tonu Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

He Inoi mo te Tangata mate, uā kitea, e kore pea ia e ora :

TE Matua o nga mahi tohu, e te Atua o nga whakamarietanga katoa, ko koe anake to matou kai awihua i te wa o te pouri: Tenei matou te rere atu nei ki a koe mo tenei pononga au e takoto nei, he nui rawa nei te mate. Titiro atawhai mai ki a ia, e Ihowa; i te mea hoki e heke haere nei te tangata o wahu, mau to roto e whakakaha ki tou Wairua Tapu. Mau e mea kia pono tana ripeneta mo ona hara katoa o te wa kua pahemo nei; kia pumau hoki tana whakapono ki tau Tama, ki a Ihu; kia ngaro ai ona hara i tau mahi tohu, kia tuturu ai hoki i te rangi te houhanga rongu ki a ia keiwha huere atu ia i konei, a ngaro atu i te tirohanga. E Ihowa, e tino matau ana matou, kahore he mea e koree taea e koe; ki te pai hoki koe, e ahei ano i a koe te whakanara ake i a ia, kia noho ora ai ano ia ki a matou: ka tata ano in, ki ta matou titiro, tona taima e mate ai,

heoi, man e mea kia kore ona manukanuka ki te haora o te mate, mo tona haere pai atu i konei i runga i tau manaakitanga, kia tutuki atu ki ton rangatiratanga mutunga kore; i runga i nga mahi pai, i te mahi wawao, atau Tama kotahi, a to matou Ariki, a to matou Kai Whakaora, a Ihu Karaiti. *Amine.*

He Inoi Tuku mo te Tangata e tata pu ana te mate :

TE Atua Kaha rawa, kei a koe e noho ana nga wairua o nga tangata tika, kua oti te mea kia tino tika, i te mea kua oti te whakaora i roto i o ratou whare herehere i runga i te whenua; He tuku atu tenei na matou i te wairua o tenei pononga au, o to matou nei hoa, ki ou ringaringa, ki o te Kai banga pono, ki o te Kai whakaora tohu; me te inoi ano ki a koe kia tirohia paitia e koe. Horoia ki nga toto o taua Reme koha-kore i patua nei hei waha atu i nga hara o te ao; kia whakakahoretia atu ai nga paru, i poke ai i te tohe a te kiko-kiko, i te hianga ranei a Hatana, kia tu he-kore ai ki tou aroaro. Meinga hoki matou, e noho ora nei, kia mohio ki a matou, he mea memeha noa; kia anga hoki ki te tatau i o matou ra, kia tino tahuri ai o matou ngata, i a matou e noho nei i konei, ki nga whakaaro tapu, e tae ai matou ki te ora tonu, i runga i nga mahi pai a tau Tama, a to matou Ariki, a Ihu Karaiti. *Amine.*

He Inoi mo te Tangata e pouri ana, e whakararu ana te ngakan.

EHOWA, ko koe te Matua o nga mahi tohu, te Atua hoki o nga whakamarietanga katoa; He inoi atu tenei na matou ki a koe, kia titiro iho koe me te aroha, me te atawhai ano, ki tenei pononga au, e nui nei tona pouri. E tuhutuhia nei e koe nga mea whakapouri mona, e meinga nei e koe ona hara tawhito kia taimaha ki a ia; tenei tau riri te peli nei i a ia, e ki ana hoki tona wairua i te pouri: otia, e te Atua tohu, nau ano tau Kapu tapu i mea kia tuhutuhia, hei ako i a matou, kia whai tumanakohanga atu ai matou i te mea e whakamanawanni ana e whakamarietia ana e taua Karaipiture; mau ia e mea kia matau ki a ia ano, ki au kupu whakawhi, me au kupu whakahari ano hoki; ki whakarewa

TE KARAKIA I TE TURORO.

noa ia i tana whakaaro atu ki a koe, kei whakawhiri-naki atu hoki ia ki tetahi mea ke. Meinga kia kaha ia i ona whakamatautauranga katoa, whakakahoretia ano hoki ona mate katoa. Aua te kakaho maru e whati-ia rawatia, aua ano hoki te muka pongere e tineia. Aua ra au mahi tohu, mahi aroha, e tutakina atu ki roto ki te riri; engari me mea ano ia kia rongu i te hari, i te koa, kia hari ai nga wheua kua whatiia nei e koe. Whakaorangia ake ia i te matakau ki te hoa riri, meinga te maramatanga o ton kanohi kia whiti mai ki a ia, homai hoki ki a ia te tino marietanga; kia whakaaro hoki koe ki nga mahi wawao a to matou Ariki, a Ihu Kara-iti. *Amine.*

TE

TANGOHANGA A TE TURORO

I TE HAPA TAPU.

He tini nga mate, nga aitua pa whakarere, e tata ana ki nga tangata katoa, e kore ai e mohiotia, ko ahea ranei mahue ai tenei ao; no reira, me ata ako nga Miniti i nga tangata, kia mahara ki te haere tonu ki te Hapa Tapu o te Tinana, o te Toto, o to tatou Kai Whakauru, o te Karaiti, ua takoto i te Whare Karakia, kia rite ai ratou mo te haerenga atu i konei, ina pai te Atua ki te karanga i a ratou; kia nui rawa ano hoki te tohe i nga po mate turoro, i nga wa e horapa nui ai te mate ki te tini o te tangata; kei pouiri ratou ki te rokohanga e te mate pa whakarere, e kore ai e ahei te tango i te Hapa. Otia, ki te kore e ahei i te turoro te haere atu ki te Whare Karakia, me te hiahia ano ia kia tango i roto i tona whare, me korero wawe e ia ki te Miniti, ka whakaatu ano hoki i ona hoa hei tango tahi; ko te tikanga kia tokorua, ka kore, kia tokorua; a ka oti nga mea te taka, te whakariterite, ki te whare o te turoro, kia ahua pai ai te matunga, ka haere atu te Miniti, ka mea ano i te Hapa Tapu, ka timata ki tenei Inoi, ki tenei Tuhituhi me tenei Rongo Pai e takoto atu nei.

Te Inoi.

*E TE Atua Kaha rawa, ora tonu, e te Kai hanga i nga tangata katoa, e whakatikatikaia ana e koe te tangata e arohaina ana e koe, e whiua ana hoki e koe te tangata katoa e manakohia ana e koe; He inoi atu tenei a matou ki a koe kia tohungia tenei pononga au, kua pakia nei e tou ringaringa, meinga hoki kia manawanui a ki tona matenga, a, ki te pai koe, whakaarohia ake ano ki te ora; a, a te ra e motuhia ketia ai tona wairua i tona tinana, kia tu hara-kore ia ki tou aroaro, ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.**

Te Tuhituhi. Hiperu xii. 5.

E TAKU tamaiti, kua e whakahawea ki ta te Ariki papaki, kei ngakan-kore hoki ina riria e ia: e pa-paki ana hoki te Ariki ki tana e aroha ai, e whiua ana hoki e ia nga tamariki katoa e whakatamarikitia ana ki a ia.

Te Rongo Par. Hoani v. 24.

HE pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Te tangata e rongu ana ki taku korero, a e whakapono ana ki toku kai tono mai, he oranga tonutanga tona; e kore ano hoki ia e riro ki roto ki te whakamatenga, engari kua whiti atu i te mate ki te ora.

¶ Ka mutu onēi, kia rite te Karakia a te Miniti ki te mea i whakaritea mo te Hapa Tapu, me tinata ki tenei kupu, ara, [E te Hunga e tino ripeneta ana, &c.]

¶ I te tuchanga o te Hakarameta tapu, ko te Miniti e matau tango, meivira ko era atu i whakaritea hei tango, a muri rawa iho ko te turoro.

¶ Heoi, ki te kore tetahi e tango i te Hakarameta o te Tinana, o te Tolo o te Karaiti, he nui no tona mate, he korenga ranei kia korerotia ki te Miniti, he tangatu kore ranei hei tango tahi me ia, he aha atu mea tika ranei, me whakaako e te Miniti ki te tangata mate, ki te ripeneta pono ia ki ana hara, me te whakapono pu ki to Ihu Karaiti matenga i runga i te Ripeta, ki te hekenga ano hoki o ana Tuto hei hoko i a ia, me te mahara ano, me te whakawhetia ano mo ana mea, ahakoa e kore tona mangai e kai i te Hakarameta, e kai ana ano tona wairua, e whai pai ana i te Tinana, i te Tolo o to tatou Kai Whakaara, o te Karaiti.

¶ I nga wa e hua ai te Tikanga mo te Karakia i te Turoro ki te Tikanga mo te Hapa Tapu, me whakanutu e te Miniti ki te Waiata [E Ihowa, e whakawhirinaki atu ana ahau. &c.] kia hohoro ai hoki, a tinata tonu atu ki te karakia mo te Hapa Tapu.

¶ I nga po hoki e pa mai ai nga mate kino whakaharaha, nga mate uruta, e kore ai nga tangata e pai ki te kua Hapa tahi me te turoro ki roto ki tona whare, i te matakū hoki, ki te kaha ranea te hiahia o te turoro kia kai, me kai ko raua anake ko te Miniti.

TE TIKANGA

MO TE

TANU TUPAPAKU.

¶ Kauka tenei Karakia e karakiatia mo te hunga i mate i tenei kore, i peia atu ranei i roto i te Hahi, mo te hunga ranei i whakamomori i a ratou.

¶ Me haere atu te Miniti ki te tomokanga mai ki te marae o te Whare Karakia, a, ka tutaki ki te Tupapaku, me haere ia i mua i te Kauchena, ka tika atu ki roto ranei ki te Whare, ki te Poka ranei, me te korero, me te waiata ranei i enei kupu:

KO ahau te aranga mai, me te ora: ko ia e whakapono ana ki a au, ahakoa kua mate, e ora ano: e kore ano hoki e mate, ake ake ake, nga tangata katoa e ora ana, a e whakapono ana ki a au. Hoani xi. 25, 26.

MOHIO ana ahau kei te ora toku Kai Hoko, a, inga i wa i muri nei ka tu ia ki runga ki te whenua. A, ahakoa i muri i taku kiri ka pau tenei tinana, ka titiro atu ano ahau, i roto ano i toku kikokiko, ki te Atua. E titiro ano ahau ki a ia, ahau nei ano; ma oku kanohi, e kore ano e waiho ma te tangata ke, e matakītiki atu. Hōpa xix. 25, 26, 27.

KAHORE hoki he mea i mauria mai e tatou ki te ao, ka he mea marama noa tenei, e kore e ahei te mau atu tatou tetahi mea. Na Ihowa i homai, na Ihowa i tangi; kia whakapaingia te Ingōa i Ihowa. I Timoti vi. 1; Hōpa i. 21.

¶ Ka tae ratou ki roto ki te Whare, ka korerotia enei Waiata e rua, kia kotahi ano ranei:

Waiata xxxix.

[MEA ahau, Ka ata whakaaro ahau ki aku huarahi: i kei hara toku arero.

Ka tiakina toku mangai, paraire rawa: i te mea kei toku araro te tangata kino.

I whakamoroki ahau, i wabangu, kihai i puak. taku kupu, ahakoa pai; a ka oho toku mamea.

Werawera ana toku ngakau i roto i a au; i a au e whakaaro ana, ka ka te ahi: a ka korero toku arero.

E Ihowa, meinga ahau kia matau ki toku mutunga, ki te naha hoki o oku ra, e hia ranei: kia matau ai ahau, he mea memeha noa ahau.

Titiro hoki, kua whakaritea nei e koe oku ra, ano he whanuitanga ringaringa; he kahore noa iho ano oku tau i tou aroaro: ahakoa u noa te tu o nga tangata katoa, he mea memeha kau.

He pono, kei roto i te atarangi te tangata e kopikopiko noa ana; he pono, e ohotere noa ana ratou: e ami ana ia i te taonga, a kahore e matau ma wai ranei e kahi.

Na, he aha taku e tatari atu nei? e te Ariki, ko koe taku e tumanako atu ai.

Whakaaranga ahau i aku mahi tutu katoa: kaua ahau e waiho hei tawainga ma te wairangi.

Wahangu ana ahau, kihai i kuihi toku mangai: he meatanga hoki tenei nau.

Nekehia atu i a au tau whiu: ka ngaro ahau i te pakinga a tou ringa.

Ka pakia e koe te tangata, ka whakatupehupehuria mo te hara, ka meinga e koe tona ataahuatanga kia memeha, kia pera me te purehurehu: he pono, he mea teka noa nga tangata katoa.

Whakarongo ki taku inoi, e Ihowa, kia titaba mai tou taringa ki taku karanga; kei wahangu koe ki aku roimata: he heke hoki ahau nau, he manene, he pera me oku matua katoa.

Kia ata hanga mai ki a au, kia ta ai toku manawa: keiwha haere atu ahau i konei, a ka kahore noa iho.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

Waiata xc.

E TE Ariki, ko koe to matou nohoanga: i tera whakapupuranga, i tera whakatupuranga.

Kahore ano i whanau noa nga maunga, kahore i hanga e koe te whenua me te ao: ko koe ano te Atua, no tua whakarere, a, ake toru atu.

E whakahokia ana e koe te tangata kia mongamonga noa: a e mea ana, Hoki atu, e nga tamariki a te tangata.

Ki tau titiro hoki, e rite ana nga tau kotahi mano ki te rangi onanahi: kua pahure atu nei, ki te mataarata-nga hoki i te pa.

Me te mea na te waipuke tau kahakinga i a ratou; he moe ratou: i te ata, ano he tarutaru e tupu ana.

I te ata e tupu ana, e pihia ana: i te ahiahi kua kotia, kua maroke.

Kua hemo nei hoki matou i tau riri: ka ohore hoki i tou aritanga.

Kua maka e koe a matou kino ki tou aroaro: a matou mea huna ki te maramatanga o tou mata.

Ka pau o matou ra katoa me te riri ano koe: ka hemo ake o matou tau, ano he korero e korerotia ana.

Nga ra o o matou tau, e whitu tekau tau; a, ki te whai kaha, a ka waru tekan nga tau: heoi, he mahi mauini, he pouri to ratou kaha; ka hohoro hoki te hatepea atu, a ka rere atu matou.

Ko wai te matua ana ki te kaha o tau riri: rite pu ano ki te wehi ki a koe tau riri.

Akoma matou ki te tatau i o matou ra: kia anga ai te ngakau ki te whakaaro.

Hoki mai, e Ihowa, kia pehea ake te roa? a kia puta te he whakaaro mau ki o pononga.

Kia na wawe matou i tau mahi tohu: kia hari ai matou, kia koa ai, i o matou ra katoa.

Whakaharitia matou, kia rite ki nga ra i whakawhiua i matou e koe: ki nga tau i kite ai matou i te kino.

Kia puta mai tau mahi ki o pononga: me tou kororia a ratou tamariki.

A hei runga i a matou te ataahuatanga o Ihowa, o to matou Atua: whakapumautia ano ki a matou te mahi a matou ringaringa; ae ra, te mahi a o matou ringaringa whakapumautia e koe.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Meireira ka korerotia tetahi wahu o te Upoko tekau ma rimu o te Pukapuka tuatahi a Paora ki te hunga o Korinitii.*

1 Korinitii xv. 20.

KUA ara mai a te Karaiti i te mate, kua waiho hei wataamua mo te hunga kua moe. Na te tangata nei hoki te mate, waihoki na te tangata te aranga mai o te hunga mate. I roto hoki i a Arama ka mate katoa nga tangata, waihoki i roto i a te Karaiti ka whakaorangia katoatia. Otia tenei tangata tenei tangata, i tona ake turanga; ko te Karaiti te matamua; muri iho ko te hunga o te Karaiti a tona haerenga mai. Ko reira te mutunga, ina oti te rangatiratanga te hoatu e ia ki te Atua, ara ki te Matua; ina memeha i a ia nga kawana-tanga katoa, nga mana katoa, me te kaha. Kua takoto hoki te tikanga kia kingi ia, kia meinga katoatia ra ano nga hoa riri ki raro ki ona waewae. Te hoa riri whakamutunga e whakakahoretia, ko te mate. Ka oti hoki nga mea katoa te pehi e ia ki raro i ona waewae. Otira i te kiangia nei, Ka oti nga mea katoa te pehi ki raro i a ia; e marama ana tenei, kua waiho i waho te kai pehi o nga mea katoa ki raro i a ia. A ka oti nga mea katoa te pehi e ia ki raro i a ia, ko reira ano hoki te Tama riro ai ki raro i te kai pehi o nga mea katoa ki raro i a ia, kia katoa ai te Atua i roto i te katoa. Penei ka aha te hunga e iriria ana hei whakakapi mo te hunga mate, ki te kore rawa te hunga mate e ara? he aha hoki ratou ka iriria ai hei whakakapi mo te hunga mate? He aha ano hoki ratou ka tu wehi ai i nga wa katoa? Na, taku oati, ko taku whakamanamana mo koutou i roto i a Karaiti Ihu, i to tatou Ariki, ina, mo te mate aha i tenei ra, i tenei ra. Ha, whawhai ana ahan ki nga kararehe i Epelua, pera ana me te tangata; he aha te pai ki ahan, ki te kahore te hunga mate e ara? Kia kai tatou. kia inu, ko apopo hoki tatou mate ai. Kei whakapohetia koutou ki te kino nga hoa, ka heke ki te kino nga tikanga pai. Oho ake ki te tika, kua hoki e hara; kahore hoki o etahi matauranga ki te Atua: i korero ai ahan ki whakakapi i koutou. Otira tera tetahi e ki mai, E peheatia te whakaaranga o te hunga mate? a he tinana aha te ratou ina haere mai? Kua re! tau e whakato na, e kore e puta ki te ora, ki te kahore e mate: a tau e whakato

na, e hara i te tinana e puta ake a mua tau e whakato na, engari he kakano kau, no te witi ranei, no tetahi atu mea ranei: a e hoatu ana e te Atua ki taua kakano he tinana, tana hoki i pai ai, a ki tenei kakano, ki tenei kakano, tona ake tinana. E hara i te kikokiko kotahi nga kikokiko katoa: engari rere ke to te tangata kikokiko, rere ke to te kararehe kikokiko, rere ke to te ika, rere ke to te manu. Etahi tinana, no te rangi; etahi tinana, no te whenua: otia rere ke te kororia o nga mea o te rangi, rere ke to nga mea o te whenua. He kororia ke to te ra, he kororia ke to te marama, he kororia ke to nga whetu: poka ke hoki te kororia o tetahi whetu, o tetahi whetu. He pera ano te aranga mai o te hunga mate. E whakatokia pirautia ana; e whakaarahia pirau-koretia ana: e whakatokia honore-koretia ana; e whakaarahia kororitia ana: e whakatokia ngoikoretia ana; e whakaarahia kahatia ana: e whakatokia ana he tinana maori; e whakaarahia ana he tinana wairua. Te mea maori, he tinana ano; te mea wairua, he tinana ano. He penei hoki te mea i tuihuhia, Te tangata tuatahi, a Arama, i meinga hei tangata ora; i te Arama whakamutunga, hei wairua whakaora. He ahakoa ra e hara te mea wairua i te tuatahi, engari te mea maori; no muri ko te mea wairua. Te tangata tuatahi, no te whenua, he mea oneone: te tangata tuarua, ko te Ariki, no te rangi. Nga mea oneone, rite tonu ki te mea oneone; nga mea o te rangi, rite tonu ki te mea o te rangi. Na, kua mau nei a tatou te aha o to te oneone, waihoki ka mau ano ki a tatou te aha o to te rangi. E aku teina, ko taku korero tenei, e kore e tau kia riro te rangatiratanga o te Atua i te kikokiko, i te toto; e kore ano hoki te pirau-kore e riro i te pirau. Na, he mea ngaro tenei, e korerotia atu nei e ahan ki a koutou: E kore tatou katoa e moe, engari e whakahuatia kua tatou katoa. E kore e aha, kimo kau te kanohi, i te tetere whakamutunga: e tangi hoki te tetere, a e whakaarahia nga tupapaku, he mea pirau-kore, na, ka whakahuatia kua tatou. Kua takoto hoki te tikanga kia kakahuria te pirau-kore e tenei pirau, kia kakahuria te mate-kore e tenei hanga matemate nei. Heoi ka oti tenei pirau te whakakakahu ki te pirau-kore, me tenei hanga matemate nei te whakakakahu ki te mate-kore, ko reira rite ai te

TE TANU TUPAPAKU.

korero i tuhituhiā, Horomia ake te mate e te wikitoria. E te mate, kei hea tou wero? E te po, kei hea teu wikitoria? Ko te hara ta te mate wero; a na te ture i kaha ai te hara. Na, ki te Atua te whakawhetāi, nana nei i homai te wikitoria ki a tatou, he meatanga na to tatou Ariki, na Ihu Karaiti. Heoi, e aku teina aroha, kia u, kei taea te whakakorikori, kia hira te mahi ki te Ariki i nga wa katoa, e matau ana hoki koutou, ehara i te mamau ta koutou manuiitanga i roto i te Ariki.

¶ *Ka tae atu ki te Rua, i te mea e whakariteritea ana te Tupapaku kia tukua iho ki roto ki te whenua, me korero e te Minita enei kupu, me waiaia ranei e te Minita ratou ko ona hoa;*

TE tangata i whanau i te wahine, he torutoru nei ona ra, ki tonu ano i te raruraru. Ano he puawai ia e puta mai ana, e kotia iho ana; rere ana ia ano he atarangi, kahore hoki he tumautanga.

I waenganui o te ora kei te mate matou: me rapu ora matou i a wai, ki te kahore i a koe, e Ihowa? he tika ano hoki kia riri koe mo o matou hara.

Otiia, e Ihowa, e te Atua tapu rawa, e Ihowa kaha rawa, e te Kai Whakaora tapu, he tino tohu rawa koe, aua matou e tukua atu ki nga mamae nui o te matenga mutunga kore.

E kitea ana e koe, e Ihowa, nga mea ngaro o o matou ngakau; aua ra e purua ou taringa tohu ki ta matou inoi; engari tohungia matou, e Ihowa tapu rawa, e te Atua tino kaha, e te Kai Whakaora tapu, tino tohu, ko koe te Kai whakariite pai o te Whakawa, e ora tonu ana koe, aua matou e tukua, a te haora whakamutunga, kia meatia e nga mamae o te mate kia whakarere i a koe.

¶ *Ka panga iho te oneone ki runga ki te Tupapaku, ka mea atu te Minita:*

KUA pai nei te Atua Kaha rawa, he nui no tana mahi tohu, ki te tango ki a ia i te wairua o to tatou hoa kua riro nei, na, ka tukua e tatou tona tinana ki te oneone, he oneone ki te oneone, he pungarehu ki te pungarehu, he nehu ki te nehu; me te tumanako atu ki te Aranga ake ki te ora tonu, i roto i to tatou Ariki, i a Ihu Karaiti; mana nei e whakaahua ke to tatou tinana tutua kia rite ki tona tinana kororia, i runga i te ma-

TE TANU TUPAPAKU.

hinga a tona kaha, e taea 'i e ia te pehi nga mea katoa ki raro i a ia.

¶ *Ko reira korerotia ai, waiaatia ai ranei:*

A KA rongo ahau i tetahi reo i te rangi, e mea mai ana ki ahau, Tuhituhiā, Ka hari te hunga mate, e mate ana i roto i te Ariki, no konei ake ano: ae ra, e ai ta te Wairua, kia okioki ai ratou i a ratou mahi.

¶ *Ko reira te Minita mea ai:*

E Ihowa, tohungia matou.

E te Karaiti, tohungia matou.

E Ihowa, tohungia matou.

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa. Kia tae mai tou rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra. Muriu o matou hara, Me matou hoki e muri nei o te hunga e hara ana ki a matou. Aua hoki matou e kawea kia whakawaia; Engari whakaorangia matou i te kino. Amine.

Ko te Minita.

E TE Atua Kaha rawa, kei a koe e noho ana nga wairua o te hunga e haere atu ana i konei i runga i te Ariki, e noho hari ana ano i a koe nga wairua o te hunga whakapono, ua watea i te taimaha o te tinana; Tenei matou te whakapai atu nei ki a koe, mou i pai ki te tango atu i to matou nei hoa i roto i nga he o tenei ao kino; me te inoi atu ano ki a koe, kia pai koe ki te whakakapi wawe i te rangapu o au tangata i whiriwhiri ai, kia tae wawe mai ai tau kingitanga; kia whiwhi ai matou, me era katoa kua riro atu i runga i te whakapono ki tou Ingoa tapu, ki te tino tikanga o te haringa o te tinana raua ko te wairua, i roto i tou kororia mutunga kore; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. Amine

Ko te Inoi.

E TE Atua tohu, ko koe te Matua o to matou Ariki, o Ihu Karaiti, ko ia nei te aranga mai me te ora; ki te whakapono hoki tetahi tangata ki a ia, ahakoa mate ia, ka ora ano ia; e kore ano hoki e mate tonu te tangata e ora ana, e whakapono ana ki a ia; nana nei ma-

TE TANU TUPAPAKU.

ton i ako, (ara na tana Apotoro tapu, na Paora,) kia kaua e whakarite ki te hunga tumanako-kore te pouri mo te hunga e moe ana i roto i a ia; He inoi atu tenei na matou ki a koe, e te Matua, kia whakaarahia ake matou i te mate ki te ora, ara, i te hara ki te mahi tika; mo te haere rawa atu o matou i tenei ao, ka okioki ki roto ki a ia, ka penei me ta o matou ngakan e mea ake nei ki to matou hoa e takoto nei: tukua ano, a te Aranga nui o te ra whakamutunga, kia manakohia matou e koe; kia whiwhi ano hoki ki tana manaakitanga, e whakahuatia mai e tau Tama aroha ki te hunga katoa e aroha ana, e wehi ana ki a koe, Haere mai, e te hunga whakapai a toku Matua, nohoia te rangatiratanga kua rite noa ake mo koutou, no te orokohanganga ra ano o te ao: Tukua mai tenei, e te Matua tohu, ko Ihu Karaiti hoki to matou Kai hohou rongo, Kai whakaora. *Amine.*

KIA tau ki a taton katoa te atawhai o to tatou Ariki o Ihu Karaiti, me te aroha o te Atua, me te whiwhinga tahitanga ki te Wairua Tapu, ake ake. *Amen.*

TE WHAKAWHETAINGA A TE WAHINE

MO TONA ORANGA I TE WHANAUTANGA

TAMARIKI.

¶ *Me haere mai te Wahine ki roto ki te Whare, ua ora ake ia i te Whanautanga, kua pai ano hoki te kakahu, me koropiko hoki ki te wahi i whakariteu: ka mea ai te Minita ki a ia:*

KUA pai nei te Atua Kaha rawa, he nui no tona atawhai, kia whakaorangia koe i te mate nui i a koe i whanau nei; me whakawhetai atu koe ki te Atua, me mea,

(¶ *Ko konei korerotia ai e te Minita tenei Waiata.*)

Waiata cxvi.

E AROHA ana ahau ki a Ihowa: mona i whakarongo mai ki toku reo, ki aku inoi.

I tahuri mai tona taringa ki a au: mo reira ka karanga ahau ki a ia i a au nei i te ora.

I karapotia ahau e nga whakawiringa a te mate, mau pu ahau i nga mamae o te reinga.

I kite ahau i te pawera, i te pouri; na, ko taku karangatanga atu ki te Ingoa o Ihowa: Tena ra, e Ihowa, whakaorangia toku wairua.

He atawhai a Ihowa, he tika: ae, he aroha to tatou Atua.

E tiakina ana e Ihowa te hunga kuware: i whakaititia iho ahau, a nana ahau i whakaora.

Hoki atu, e toku wairua, ki tou okiokinga: kua atahaitia hoki koe e Ihowa.

Nau hoki toku wairua i whakaora kei mate: oku kanohi kei whai roimata, oku waewae kei paheke.

Tera au e haereere ki te aroaro o Ihowa: i te whenua o te ora.

I whakapono ahau, koia ahau i korero ai: i nui toku whakawhiunga.

I mea ahau i taku potatututunga: He teka kau nga angata katoa.

TE WHAKAWHETAINGA A TE WAHINE.

rie aha taku e whakahoki atu ai ki a Ihowa : mo ana atawhainga katoa ki a au ?

Ka mau ahau ki te kapa o te whakaoranga : ka karanga hoki ki te Ingoa o Ihowa.

Ka whakamana e ahau aku kupu taurangi ki a Ihowa ki te aroaro o tona iwi katoa : ki nga marae o te whare o Ihowa, ki waenganui ou, e Hiruharama. Whakamoemititia a Ihowa.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama : me te Wairua Tapu ;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei :
ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko tenei ranei.* Waiata cxvii.

KI te kore e hanga e Ihowa te whare : he maumau mahi ta nga kai hanga.

Ki te kore e tiakina e Ihowa te pa : maumau mataara noa te kai tiaki.

He maumau ta koutou ara wawe, ta koutou noho roa i te po, ta koutou kai i te taro o te mauui : mana nei hoki e homai te moe ki tana e aroha ai.

Na, he taonga pumau na Ihowa nga tamariki : ko nga hua ano o te kopu tana utu.

E rite ana ki nga pere i te ringaringa o te tangata kaha : te whanau o te taitamarikitanga.

Ka hari te tangata kua ki nei tana papa-pere i a ratou : e kore ratou e whakama, engari ka korero ratou ki nga hoa riri i te kuwaha.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama : me te Wairua Tapu ;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei :
a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Ko reira te Minita mea ai :*

Kia inoi tatou.

E Ihowa, tohungia matou.

E te Karaiti, tohungia matou.

E Ihowa, tohungia matou.

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu ton Ingoa.
Kia tas mai ton rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te
272

TE WHAKAWHETAINGA A TE WAHINE.

rangi. Homai ki a matou aiane he taro ma matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Ana hoki matou e kawea kia whakawaia ; Engari whakaoranga matou i te kino : Nou hoki te rangatiratanga, Te kaha, me te kororia, Ake ake ake. Amine.

Te Minita. E Ihowa, whakaoranga tenei pononga au ;
Te Nuinga. E whakawhirinaki atu nei ki a koe.

Te Minita. Ko koe hei pa kaha mona ;

Te Nuinga. I tona hoa riri.

Te Minita. E Ihowa, whakarongo mai ki ta matou inoi.

Te Nuinga. Kia tas atu ki a koe ta matou karanga.

Te Minita. Kia inoi tatou.

E TE Atua Kaha rawa, tenei matou te whakawhetai atu nei ki a koe, mou i whakaora i tau pononga, i tenei wahine, i te mamae nui o te Whanautanga tamariki ; he inoi hoki tenei na matou ki a koe, e te Matua tohu, kia whakakahangia ia, kia whakapono tonu ai ia ki a koe, kia rite ai te haere ki tau e pai ai i tenei ao ; a kia whiwhi ki te kororia mutunga kore i te oranga a mau atu ; ko Ihu Karaiti to matou Ariki. Amine.

¶ *Me homai e te Wahine e haere mai ana ki te Whakawhetai nga mea e tika ana ; ki te mea hoki kei te whakakororia te Hapa Tapu, me tango ano ia.*

HE RIRINGA,

ARA,

HE WHAKAPUAKANGA I TE RIRI A TE ATUA,
ME ANA WHAKAHENGA I TE HUNGA HARA;

Me etahi Inoi hoki; kia korerotia i te Ra tuatahi o Reneti,
i era atu ra hoki, e whakaritea ai.

¶ *Ka mutu nga Inoi o te Ata me te Ritani, me tu te Minita ki te tunga karakia me mea :*

HOA ma, he tikanga pai to te Hahi o mua, i whakawhiua ai, i te timatanga o Reneti, nga tangata i kitea nuitia te haranga; i pakia ai hoki i tenei ao kia ora ai o ratou wairua i te ra o te Ariki; kia akona ai hoki era atu, kia matakau i te hara.

He oranga ngakau me i whakahoutia ake taua tika-nga i enei wa, otiia ka kore noa nei tena, na, kua whakariten kia korerotia inaianei, i te aroaro o koutou katoa, nga kanga a te Atua mo nga tangata hara e kore nei e ripeneta; he mea kohikohi no roto i a Tiuteronomi, no te rua tekau ma whitu o nga Upoko, no etahi atu wahi hoki o te Karaipiture; kia whakahua ai koutou i te Amine i te mutunga o ia rarangi, o ia rarangi: kia mahara ai koutou ki te riri nui a te Atua ki nga tangata hara, kia uaua ai ki te ripeneta; kia tupato ai hoki te haere i enei wa e whakaeke tata nei te he; kia rere atu ai koutou i enei hara, e whakaae nei o koutou mangai, e tila ana kia kanga e te Atua.

KIA kanga te tangata e hanga ana i te whakapakoko, i te mea whakairo, whakarewa ranei, hei koropikonga atu.

¶ *Ma nga tangata katoa e ki ake, Amine.*

Te Minita. Kia kanga te tangata e whakahawea ana ki tona papa, ki tona whaea ranei.

Te Nuinga. Amine.

Te Minita. Kia kanga te tangata e neke atu ana i te rohe a tona hoa.

Te Nuinga. Amine.

HE RIRINGA.

Te Minita. Kia kanga te tangata e whakapohehe ana i te matapo ki te huarahi.

Te Nuinga. Amine.

Te Minita. Kia kanga te tangata e whakaputa ke ana i te whakarite whakawa mo te manene, mo te pani, mo te pouaru.

Te Nuinga. Amine.

Te Minita. Kia kanga te tangata e patu puku ana i tona hoa.

Te Nuinga. Amine.

Te Minita. Kia kanga te tangata e moe ana ki te wahine a tona hoa.

Te Nuinga. Amine.

Te Minita. Kia kanga te tangata e tango ana i te atu mo te patunga o te tangata harakore.

Te Nuinga. Amine.

Te Minita. Kia kanga te tangata e whakawhirinaki ana ki te tangata, e mea ana i te kikokiko hei ringaringa mona, e kotiti atu ana hoki tona ngakau i Ihowa.

Te Nuinga. Amine.

Te Minita. Kia kanga enei katoa, ara, te iwi e kore e tohu, te hunga moe tahae, te hunga puremu, te hunga apo, te hunga karakia ki nga whakapakoko, te hunga ngau tuara, te hunga haurangi i te inu waina, me te hunga e whakauana ana ki te moni.

Te Nuinga. Amine.

¶ *Te Minita.*

NA, ka kite nei tatou, ka kanga katoatia te hunga e atiti ke ana i a te Atua ture, (ko ta Rawiri poropiti ano hoki tenei whakaatu nei;) kia mahara tatou ki nga mate matakau e tata nei te rere iho ki runga ki a tatou, ka hoki ai ki to tatou Atua, ki a Ihowa, i runga i te ngakau ripeneta, i te ngakau mahaki, me te tangi ano mo o tatou hara, me te whaki atu ano hoki i aua hara, me te whai tonu ano kia whakaputaina nga hua tika o te ripeneta. Kua pa nei hoki te titaha ki te putake o nga rakau, a ka tuakina, ka maka ki te ahi nga rakau katoa e kore e hua i te hua pai. He mea matakau te taka ki roto ki nga ringaringa o te Atua ora: ka usina hoki e ia ki runga i te hunga hara, he ma-

hanga, he ahi, he whanariki, he awha tuakerekere; ka te wahi tenei o ta ratou kapa. Tenei ano a Ihowa te haere mai nei i tona wahi, ki te rapu utu mo nga mahi kino a nga tangata katoa o te ao. Otira, ko wai e ui te ra e tae mai ai ia? Ko wai e tu ina puta mai ia? Ko tana kowhiuwahi kei tona ringaringa, mana e tino whakapai tana patunga witi, a e kohikohia e ia tana witi ki roto ki te whare witi, tana ko te papapa, e tahuna e ia ki te kapura e kore e taea te tinei. E haere mai ana te ra o te Ariki, ano he tahue i te po: i nga tangata e mea ana, He rangimarietanga, he oranga; ko reira pa whakarere ai te mate ki a ratou, pera me te mamae ki te wahine hapu; a e kore ratou e mawhiti atu. Ko reira, ko a te ra rapunga utu, kitea ai te riri a te Atua kua pae nui nei mo ratou i te hunga tohe ki te hara; i a ratou i whakahawea nei ki te whakaaro atawhai, ki te manawanui o te Atua, i a ia e karanga tonu nei ki a ratou kia ripeneta. Ko reira ratou karanga ai ki ahanu, (e ai ta Ihowa,) otiia e kore rawa ahanu e rongu atu; ka rapu wawe ratou i ahanu, otiia e kore ahanu e kitea e ratou; na ratou hoki i whakaribariha ki te mahara, kihai ano hoki i pai kia wehi ki a Ihowa, mo ratou i whakarere i taku whakaaro, a i whakahihi tonu ki taku riringa atu. Kua taka ke hoki i reira te taima hei patukitukianga ki te tatanu, kua kati ra hoki; kua pahemo atu te ra e tangi ai ki te mahi tohu, kua taea ra hoki te taima o te whakarite whakawa. Aue! man rawa te wehi o te reo e whakapungia mai ai te mate mo ratou, ina mea mai te Atua, Mawehe atu i a au, e te hunga ka oti nei te kanga, ki te ahi ka tonu, kua ka noa ake nei mo te rewa ratou ko ana anahera. Heoi, e hoa ma, kia mahara inaianei, i te mea e whiti tonu ana te ra o te aro; tera hoki e tae mai te po, e kore ai e ahei i te tangata te mahi. Engari kia whakapono tatou ki te marama, i te mea kei a tatou te marama, ko te mahi ma tatou, hei ta nga tamariki a te maramatanga; kei maka tatou ki te pouri nui, kei reira nei te tangihanga me te teteatanga o nga niho. Kei maumauria e tatou te atawhai o te Atua e karanga mai nei i a tatou kia ripeneta, e whaknari mai nei hoki i te murunga o nga hara o mau, ki te rapatahi o tatou ngakau mo te tahuri ki a ia. Ae ra, ahakoa i rite o tatou hara ki te

mea ngangana, ka pera ano me te hukarere te ma; aha koa i whero me te mea whakawhero, ka rite ano ki te huruhuru hipi. Tahuri mai hoki i o koutou he katoa, e ai ta Ihowa, a e kore te he e waiho hei whakataka mo koutou. Maka atu, kia matara atu i a koutou, a koutou he katoa i he ai koutou; mahia hoki he ngakau hou, he wairua hou, mo koutou: kia mate hoki koutou hei aha, e te whare o Ihairaia? Kahore hoki au e ahuareka atu ki te matenga o te tangata e mate ana, e ai ta te Ariki, ta Ihowa: na, tahuri mai, a ka ora koutou. Ahakoa kua hara tatou, he Kai korero mo tatou kei te Matua, ko Ihu Karaiti, ko te tika; ko ia ano te whakamarietanga mo o tatou hara. I werohia ia mo o tatou hara, i tukitukia mo a tatou he. Heoi, kia hoki tatou ki a ia, ki te Atua atawhai, e manako mai nei ki nga tangata hara katoa e ripeneta pono ana; me te mohio ano tatou ki tenei ara, kei te manako tonu mai ia ki a tatou, kei te pai tonu ki te muri i o tatou hara, ki te haere aru tatou ki a ia i runga i te ripeneta pono; ki te rongu tatou ki a ia, me te haere tonu i ana ara; ki te pai tatou ki te tango i tana ioka ngawari, i tana wahanga mama, ki te haere i muri i a ia me te ngakau iti, me te manawanui, me te aroha, ki te pai hoki kia tohutuhungia e tona Wairua Tapu; me te whakakororia i a ia, me te mahi tonu ki a ia i runga i te whakawhetai. Ki te penei tatou, ka whakaoranga tatou e te Karaiti i te kanga a te ture, i te kanga nui whakaharabara hoki e tau iho ki te hunga e whakaturia e ia ki te ringa mau; ka whakanohoia tatou ki tona ringa matatu, ka whakawhiwhia mai hoki tatou ki te manaakitanga a tona Matua, kia riro mai i a tatou tona rangatiratanga kororia. Mana tatou katoa e whakatutuki atu ki reira, he nui hoki tana mahi tohu. Amine.

Hei konei ka koropiko katoa nga tangata, me koropiko hoki te Minita me ina hou, ki te wahi e korerotia ai te Rirangi, me whakahua i tenei Waita.

Waiata II.

TOHUNGIA ahanu, e te Atua, kia rite ki tou atawhai: I kia rite ki tou aroha nui te murunga o oku hara.

Horōia rawatāia tākū kino : kia mā hōki toku hara.
E whāki ana hōki ahau iaku mahi tutu : kei toku aroaro tonu toku hara.

He hara ki a koe, ki a koe anake toku ; i meatia ano tenei he ki tou aroaro : i tika ai koe i to korerotanga, i mā ai hōki i to whakaritenga whakawa.

Na, i whakaahuatia ahau i roto i te kino : i runga ano i te hara toku whakahaputanga ki roto ki toku whaea.

Na, ko tau e mate nui ai, ko te pono i nga wahi o roto : a ka whakaakona oku wahi ngaro e koe ki te whakaaro nui.

Purea ahau ki te hihopa, a ka mā ahau : horōia ahau, a ka mā ke atu i te hukarere.

Kia rongo ahau i te hari, i te koa : a ka whakamana māna nga iwi i whātia nei e koe.

Huna tou mata ki oku hara : a murua katoatia aku kino.

Hanga, e te Atua, he ngakau mā ki roto ki a au : whakahoutia hōki ki roto ki a au he wairua tika.

Kaua ahau e maka atu i tou aroaro : kaua hōki tou Wairua tapu e tangohia i a au.

Whakahokia māi ki a au te hari o tau whakaoranga : tautokona ake hōki ahau ki tou wairua kakama.

Ko reira ahau whakaako ai i ou ara ki te hunga tutu : a ka tūhuri māi te hunga hara ki a koe.

Whakaoranga ahau i te hara toto, e te Atua, e te Atua o toku whakaoranga : a ka waiatatia au mahi tika e toku arero.

Whakatuwheratia oku ngutu, e te Ariki : a ka puaki i toku mangai te whakamoemiti ki a koe.

Kahore nei hōki koe e aro ki te patunga tapu ; penei kua hoatu e ahau : kahore koe e whakaahuareka ki te tahunga tinana.

Nga patunga tapu mā te Atua, he wairua maru : e kore koe e whakahawea, e te Atua, ki te ngakau maru, ki te ngakau iro.

Kia pai tau e mea ai, kia manako hōki koe ki Hiona : hanga nga taiepa o Hiruharama.

Ko reira koe pai ai ki nga patunga tapu o te tika, ki nga tahunga tinana, he mea whakaake katoa : ko reira ratou whakaake ai i nga puru ki runga ki to aata.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama : me te Wairua Tapu ;

Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei ano inaianei : a ka mau tonu iho, a, ake ake. Amine.

E Ihowa, tohungia matou.

E te Karaiti, tohungia matou.

E Ihowa, tohungia matou.

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tonu Ingoa. Kia tae māi tou rangatiratanga. Kia meatia tau e pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi. Homai ki a matou aianei he taro mā matou mo tenei ra. Murua o matou hara, Me matou hōki e muru nei i o te hunga e hara ana ki a matou. Ana hōki matou e kawea kia whakawaia ; Engari whakaoranga matou i te kino. Amine.

Te Minita. E Ihowa whakaoranga au pononga ;

Te Nuinga. E whakawhirinaki atu nei ki a koe.

Te Minita. Homai he kaha ki a ratou i runga.

Te Nuinga. Tiakina hōki ratou ake ake.

Te Minita. Awhinatia māi matou, e te Atua, e to matou Kai whakaora.

Te Nuinga. Whakaoranga hōki matou kia whakakororiatia ai tou Ingoa ; Tohungia matou, te hunga hara nei, kia mahara hōki ki tou Ingoa.

Te Minita. E Ihowa, whakarongo māi ki ta matou inoi.

Te Nuinga. Kia tae atu ki a koe ta matou karanga.

Te Minita. Kia inoi tatou.

E IHOWA, whakarongo atawhai māi ki a matou inoi, E tohungia te hunga katoa e whāki atu ana i o ratou hara ki a koe ; kia mama ai te hunga e taimaha nei te hinengaro i te hara, i a koe, e te Atua tohu e hohou nei i tau rongo ki a ratou ; mo nga mahi a te Karaiti, a to matou Ariki. Amine.

E TE Atua tino kaha, e te Matua tohu, e aroha nei ki nga tangata katoa, e kore nei e whakarihariha ki tetahi mea i hanga e koe ; kahore nei hōki e pai kia mate te tangata hara, engari kia tūhuri ke ia i ana hara, kia whakaoranga ; Atawhaitia matou, e te Atua, murua o matou hara ; kia manako māi koe ki a matou, whakamietia hōki matou e pouri nei, e ruwha nei i te tai-

maha e o matou hara. He mahi nau te tohu tonu; man anake e muru te hara. Tohungia matou, e te Ariki pai, tohungia au tangata kua hokoa nei e koe; aua ra e anga e whakawa i au pononga, he puehu kau nei hoki, he hunga mate rawa i te hara; engari whakaangaa ketia tau riri i a matou, e whaki nei i a matou mahi whakaririhi, e ripeneta pono nei ki a matou mahi he; hohoro mai koe ki te awhina i a matou i tenei ao, kia noho ora ai matou ki a koe ki tera ao atu; mo nga mahi hoki a te Karaiti a to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Ko reira whakahuatia ai tenei e nga tangata i muri i te Miniti:*

WHAKATAHURITIA matou, e te Ariki pai, a ka tahuri matou. Kia manako mai, e Ihowa, Kia manako mai ki au tangata, E tahuri atu nei ki a koe me te tangi, me te nohopuku, me te inoi. He Atua tohu hoki koe, E ki ana i te aroha, E puhoi ana ki te riri, he nui ano hoki tou atawhai. E tohu ana koe i te wa e tika ai kia mate matou, I te wa hoki o te riri e whakaaro ana koe ki te mahi tohu. E te Ariki pai, tohungia au tangata, Aua ra tou kainga e tukua kia kahore ke. Whakarongo mai ki a matou, e Ihowa, He nui nei hoki au mahi tohu, Titiro mai ki a matou, Kia rite ki te nui o au mahi atawhai; Kia whakaaro hoki ki nga mahi pai, me te mahi wawao, a tau Tama pai rawa, a to matou Ariki, a Ihu Karaiti. *Amine.*

¶ *Ko reira ka meinga atu e te Miniti anake:*

MA Ihowa tatou e manaaki, mana tatou e tiaki; ma Ihowa e mea kia ara ake te maramatanga o ona kanohi ki runga ki a tatou, mana ano e tuku iho te rangimarie ki a tatou aianei, a, ake tonu atu. *Amine.*

NGA WAIATA A RAWIRI.

TE TAHI O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 1.

KA hari te tangata kahore nei e haere i te whakaaro o te tangata kino, kahore ano hoki e tu i te ara o te hunga hara: kahore ano e noho i te nohoanga o te hunga whakahi.

2 Engari ko te ture a Ihowa tana e whakaahuareka ai: kei tona ture ano hoki ana whakaaro i te ao, i te po.

3 E rite hoki ia ki te rakau i whakatokia ki te taha o nga awa wai: e whai hua nei i te po e hua ai.

4 E kore tona rau e memenge: a ka pono ana mea matou e mea ai ia.

5 E kore e pena nga tangata kino: engari ka rite ki te papapa e puhia haeretia ana e te hau.

6 Aera, e kore e tu te hunga kino i te whakawakanga: me te hunga hara hoki i te whakamineunga o te hunga aha.

7 No te mea hoki e matou ana a Ihowa ki te huarahi e te hunga tika: ko te huarahi ia o te hunga kino e ngaro.

WAIATA 2.

HE aha ka nana ai nga tauwiwi: ka whakaaro horihori ai nga iwi?

2 Whakatika mai ana nga kingi o te whenua, runga tahi ana hoki nga ariki: ki te whawhai ia Ihowa, i tana tangata hoki i whakawahi ai.

3 Kia motumotuhia e tatou a raua here: kia akiritia mo hoki a raua taura i a tatou.

4 Kei te rangi ia e noho ana, ka kata ia: ka whakahi ai te Ariki ki a ratou.

5 Na, ka korero ia ki a ratou, me te riri ano: ka tino whiwhi hoki, ka whakaohorere i a ratou.

6 Ahakoa ra ka whakawahia e ahau taku kingi: ki runga ki taku maunga tapu ki Hiona.

7 Maku e whakapuaki te kupu, kua mea mai a Ihowa ki a au: Kō koe taku Tama, nonaianeī koe i whakaturia ai e ahau.

8 Inoi mai ki a au, a ka hoatu e ahau ki a koe nga tauwi hei kainga mou: me nga topito o te whenua hei nohonga tupu mou.

9 Ka wawahi koe i a ratou ki te whiu rino: monga-monga noa ratou i a koe, ano he oko na te kai hanga rihī.

10 Na, kia mahara ra, e nga kingi: kia akona, e nga kai whakarite whakawa o te whenua.

11 Mahi atu ki a Ihowa i runga i te wehi: kia hari me te wiri.

12 Kihitia te Tamaiti kei riri ia, a ka mate atu koutou i te ara, ina toro tetahi wahi o tona riri: Ka hari katoa te hunga e whakawhirinaki atu ana ki a ia.

WAIATA 3.

E IHOWA, ano te tini o oku hoa riri: he tokomaha te hunga e whakatika mai ana ki ahau.

2 He tokomaha te mea ana ki toku wairua: Hore rawa he whakaoranga mona i te Atua.

3 Ko koe ia, e Ihowa, hei whakangungu rakau moku: hei kororia moku, me te kai whakaara i toku mahunga.

4 I karanga atu toku reo ki a Ihowa: a whakahoki kupu mai ana ia ki a au i tona maunga tapu.

5 I takoto iho ahau, i moe; i ara ake ano: na Ihowa hoki ahau i whakamau ake.

6 E kore ahau e matakū i nga mano tini o te iwi: e karapoti nei ia au.

7 Whakatika, e Ihowa; whakaorangia ahau, e toku Atua: nau hoki i patu te kanae o oku hoa riri katoa; mangungu noa i a koe nga niho o te hunga kino.

8 Na Ihowa te whakaoranga: kei runga i to iwi to manaakitanga.

WAIATA 4.

WHAKAHOKIA mai he kupu ki a au, e te Atua o toku tika, ina karanga atu ahau: i a au i te poro

[whakanuia ahau e koe; kia atawhai koe ki a au, whakarongo mai ki taku inoi.

2 E nga tamariki a te tangata, kia pehea te roa o ta koutou meatanga i toku kororia hei whakama: o ta koutou arohātanga ki te hōrihōri, o ta koutou whāinga atu ki te teka?

3 Otia kia mohio koutou he mea momotu ke na Ihowa te tangata tapu mana: e whakarongo a Ihowa ka karanga atu ahau ki a ia.

4 Kia oho koutou, a kua e hara: korororero iho koutou ki o koutou ngakau i runga i o koutou moenga, me mata takoto ano.

5 Patua nga whakahere o te tika: me te okioki ano ki a Ihowa.

6 He tokomaha te mea ana: Ma wai e whakakite te pai ki a matou?

7 Kia ara, e Ihowa: te maramatanga o toa mata ki runga ki a matou.

8 Hira ake te hari i homai e koe ki roto ki toku ngakau: i to te wa i hua ai a ratou witi, to ratou waina.

9 Ka takoto marire ahau, a moe tonu iho: ko koe anake hoki, e Ihowa, hei mea kia au taku noho.

WAIATA 5.

WIA tahuri mai tou taringa, e Ihowa, ki aku kupu: Kia mohio mai koe ki taku whakaaroranga.

2 Whakarongo mai ki te reo o taku karanga, e toku Kingi, e toku Atua: he inoi atu hoki taku ki a au.

3 E rongo koe ki toku reo, e Ihowa, i te ata: i te ata ano ka whakatikaia atu e ahau taku inoi ki a koe. a ka titiro matatau atu.

4 Ehara hoki koe i te Atua e pai ana ki te hara: e kore te kino e noho ki a koe.

5 E kore te hunga wairangi e tu ki tou aroaro: e kiongia ana e koe ngn kai mahi katoa i te kino.

6 E whakangaromia e koe te hunga korero teka: e whakarihariha ana a Ihowa ki te tangata toto, ki te tangata hianga.

7 Ko au ia, ka haere i runga i te tini o au atawhāinga ki to whare: ka koropiko atu ahau ki te ritenga mai o to temepara tapu, me te wehi ano ki a koe.

8 E Ihowa, arahina ahau i runga i tou tika, he hoa riri hoki oku: whakatikaia to ara i mua i a au.

9 Kahore hoki he pono i o ratou mangai: he kino kau a roto i a ratou.

10 He urupa puare noa o ratou korokoro: e patipati ana o ratou arero.

11 Whakangaromia ratou, e te Atua; kia hinga ratou i a ratou whakaaro: peia atu ratou me a ratou tini mahi tutu; mo ratou i whakakeke ki a koe.

12 Otia kia hari katoa te hunga e whakawhirinaki atu ana ki a koe: kia hamama tonu ratou i te koe, mo ratou e hipokina iho nei e koe; kia whakamanamana ano hoki ki a koe te hunga e aroha ana ki tou ingoa.

13 No te mea ka manakitia e koe, e Ihowa, te tangata tika: me he whakangungu rakau te manakohanga mai e karapotia ai ia e koe.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 6.

E IHOWA, kana e whakatupehupehu mai ki a au ina riri koe: kua ano hoki ahau e pakia ina arita mai koe.

2 E Ihowa, tohungia ahau; e ngokore ana hoki ahau: rongoatia ahau, e Ihowa, e ohoho ana hoki oku wheua.

3 E ohoho noa iho ana hoki toku wairua: ko koe ia, e Ihowa, kia pehea atu te roa?

4 Hoki mai, e Ihowa, kia mokowhiti atu toku wairua: kia mahara ki tou aroha, a whakaorangia ahau.

5 Kahore hoki he maharatanga ki a koe ina mate: ko wai hei whakawhetai atu ki a koe i roto i te rua?

6 Mauui iho ahau i taku aetanga; e manu ana toku moenga i a au i te roa o te po: e whakamakukuria ana e ahau toku takotoranga ki oku roimata.

7 Pakoko kau toku kanohi i te tangihanga: kua ahua korokehe i oku hoa riri katoa.

8 Mawehe atu i a au, e nga kai mahi katoa i te kino: kua rongo nei hoki a Ihowa i te reo o taku tangihanga.

9 Kua rongo a Ihowa ki taku inoi: ka manako mai a Ihowa ki taku karakia.

10 Kia whakama, kia pokaikaha noa iho, oku hoa riri

katoa: kia hoki ratou, kia pa whakarere atu te whakama.

WAIATA 7.

E IHOWA, e toku Atua, kei a koe toku whakawhi- rinakitanga: kia ora ahau i te hunga katoa e tukino ana i ahau, kia mokowhiti atu hoki ahau.

2 Kei hahae ia i toku wairua, ano he raiona, a titari- tari noa: i te mea kahore he tangata hei arii atu.

3 E Ihowa, e toku Atua, ki te mea naku tena mahi; ki te mea he hara kei oku ringaringa;

4 Ki te mea i whakahokia e ahau he kino ki te tanga- ta kua mau nei ta maua rongo; (i whakaora nei hoki a- hau i te tangata i kino noa mai ki a au:)

5 Kia arumia toku wairua e te hoa riri, a kia mau: kia takahia hoki toku ora e ia ki te whenua, a kia whaka- takotoria ano toku kororia ki roto ki te puehu.

6 E Ihowa, whakatika, kia riri koe, ara ake, e nana nei hoki oku hoa whawhai: kia oho ake hoki koe ki a au ki te whakawa i kiia e koe.

7 Penei ka karapotia koe e te whakaminenga o nga iwi: kia mahara ki a ratou, a hoki atu ano ki runga.

8 Ma Ihowa e whakarite whakawa mo te iwi; kia rite, e Ihowa, tau whakarite whakawa moku ki taku mahi tika, ki te tapatahitanga hoki o aku whakaaro.

9 Kia whakamutua ra te kino o te hunga kino: wha- tankia hoki te tangata tika.

10 E whakamatautau ana hoki te Atua tika i nga ngakan, inga whatumanawa.

11 Kei te Atua taku whakangungu rakau: mana e whakaora te hunga ngakan tika.

12 Ka whakarite whakawa te Atua mo te tangata tika: e riri ana hoki te Atua ki te hei tenei ra i tenei ra.

13 Ki te kore ia e tauri, ka whakakoa e ia tana hoari: kua whakapikoa e ia tana kopere, a oti rawa te whakapai.

14 Oti rawa ano hoki ana mea whakamate te whaka- rau e ia: kua whakatikaia mai e ia ana pere ki te hunga takino.

15 Nana, he kino te mea e whakamamae nei ia: he mahi nanakia te mea i hapu ki roto ki a ia, a whanan he he teku.

16 I pokaia e ia he poka, he mea kerī nana: na, taka iho ia ki roto ki te rua i mahia e ia.

17 Ka hoki mai tana whakaaro nanakia ki runga ki tona mahunga: a ka tan iho tana mahi tukino ki runga ki tona tumuaki.

18 Ka rite ki tona tika taku whakamoemiti ki a Ihowa: ka himene atu hoki ahau ki te ingoa o Ihowa o te Runga-rawa.

WAIATA 8.

E IHOWA, e to matou Ariki, ano te nui o tou ingoa i te whenua katoa: paku ana i a koe tou kororia ki runga ake i nga rangi!

2 Ua i a koe te kaha o te mangai o nga kohungahunga, o nga mea ngote u, hei mea mo ou hoa riri: hei pehi mo te hoa riri, mo te kai rapu utu.

3 Ka titiro atu ahau ki o rangi, ki te mahi a ou mahi: ki te marama me nga whetu, i hanga nei e koe,

4 He aha te tangata, i maharatia mai ai e koe: te tama ranei a te tangata, i tirohia ai ia e koe.

5 Nohinohi nei te waki i whakaititia iho ai ia e koe i nga anahera: kua karauantia ano ia e koe ki te kororia, ki te honore.

6 Waiho iho e koe hei kingi mo nga mahi a ou ringa: kua waiho e koe nga mea katoa i raro i ona waewae;

7 Nga hipi katoa, me nga puru: nga kirehe katoa ano hoki o te parae;

8 Te manu o te rangi, me te ika o te moana: e tere nei i nga ara o nga moana.

9 E Ihowa, e to matou Ariki: ano te nui o tou ingoa i te whenua katoa.

TE RUA O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 9.

KA whakapana toku ngakau, e Ihowa, ki te whakamoemiti ki a koe: ka korerotia e ahau au mahi whakamiharo katoa.

2 Ka koa ahau, ka whakamanamana ki a koe: ka himene atu ahau ki tou ingoa, e te Runga rawa.

8 I te hokinga whakamuri o oku hoa riri: tutuki ana ratou, ngaro iho i tou aroaro.

4 Nau hoki i whakatika aku korero me toku whakawa: i runga koe i te torona e noho ana, e whakariterite tika ana.

5 Kua whakatupehupehu atu koe ki nga tauwiwi; huna ana e koe te tangata kino, horoia atu ana to ratou ingoa ake ake.

6 Te hoa riri, mutu pu ratou, he whakangaromanga oti tonu iho: kua huna ano hoki e koe nga pa, ngaro iho te whakamaharatanga atu.

7 Ko Ihowa ia, e pumau ana ake ake: kua whakapaia e ia tona torona mo te whakarite whakawa.

8 A e whakarite whakawa ia mo te ao i runga i te tika: ka whakatakoto tikanga ia mo nga iwi i runga i tepono.

9 Hei pa teko ano a Ihowa mo te tangata e tukinotia ana: hei pa teko i nga wa o te he.

10 A ka whakawhirinaki ki a koe te hunga e matau ana ki tou ingoa: no te mea hoki e kore e whakarerea e koe, e Ihowa, te hunga e rapu ana i a koe.

11 Himene atu ki a Ihowa, e noho nei i Hiona: whakapukina i waenganui i nga iwi ana mahi.

12 Ka whakataki toto ia, ka mahara ia ki a raton: e kore e wareware i a ia te karanga a te hunga iti.

13 Tohungia ahau, e Ihowa; titiro mai ki toku mate i te hunga e kino mai ana ki a au: e te kai whakaara i au i nga tatau o te mate.

14 Kia whakakitea katoatia ai e ahau ou whakamoemitianga i nga tatau o te tamahine o Hiona: ka hari atu ahau ki tau whakaoranga.

15 Kua tapoko nga tauwiwi ki te rua i keria e raton: kua mau to ratou waewae i roto i te kupenga i huna e raton.

16 E matauria ana a Ihowa ki te whakawakanga e whakaritea ana e ia: he mahanga mo te tangata kino te mahi a ona ringa.

17 Ka whakaanga ketia nga tangata kino ki te reinga: me nga iwi katoa e wareware ana ki te Atua.

18 E kore hoki e warewarea tonutia te tangata rawa: e kore e taka tonu atu ta te hunga iti i tumanako atu ai.

19 E ara. E Ihowa, kei riro i ta te tangata: kia whakareia mai te whakawa o nga tauwi i tou aroaro.

20 E Ihowa, meinga ratou kia wehi: kia matau ai nga tauwi he tangata nei ano ratou.

WAIATA 10.

HE aha koe ka tu mai ai i tawhiti, e Ihowa: ka whakangarongaro ai i nga wa o te he?

2 E whakakake ana te tangata kino, e tukino ana i te tangata iti: kia hopukina ratou ki roto i nga whakaaro i whakaaro ai ratou.

3 E whakapehapeha ana hoki te tangata kino ki te hiahia o tona ngakau: e whakapai ana hoki ki te apo taonga, e whakahawea ana ki a Ihowa.

4 E kore te tangata kino e rapu i te Atua, he whakapehapeha hoki no tona mata: kahore te Atua i roto i tetahi o ona whakaaro.

5 Whanoke tonu ona ara i nga wa katoa: kei runga noa ake au whakariteritenga te kitea e ia, he mea whakaturperu e ia ona hoa riri katoa.

6 E mea ana i roto i tona ngakau, E kore ahau e whakakorikorika: kahore hoki he he moku ake ake.

7 Ki tonu tona mangai i te kanga, i te hianga, i te patipati: kei raro iho i tona arero te nanakia me te teka.

8 E noho ana ia, e whanga ana i nga pa koraha: e kohurutia ana e ia te hunga hara-kore i nga wahi ngaro; e matatau ana ona kanohi ki te hunga rawa-kore.

9 E whanga puku ana ia, me he raiona i tona kuhunga: e whanga ana kia hopukia te tangata iti.

10 E hopukia e ia te tangata iti: ua kumea ki roto ki tana kupenga.

11 Kupapa iho ana ia, piko iho ana: kia hinga ai te hunga rawa-kore i ana mea kaha.

12 E mea ana ia i roto i tona ngakau, Ka wareware te Atua: e huna ana ia i tona mata, e kore ia e kite ake tonu atu.

13 Whakatika, e Ihowa, e te Atua, takiritia tou ringa: kua e wareware ki te hunga iti.

14 He aha te tangata kino ka whakahawea ai ki te

Atua: kua mea ia i roto i tona ngakau, E kore tenei e whakatakina e koe.

15 Kua kite koe: e tirohia iho nei hoki e koe te mahi nanakia me te whakatoi.

16 A ka utua e tou ringaringa: e tuku atu ana te rawa-kore i a ia ano ki a koe; ko koe hei tuara mo te pani.

17 Whatiia te ringaringa o te tangata kino, o te tangata nanakia: whakatakina tona kino, kia kahore ra ano e kitea e koe.

18 Ko Ihowa te Kingi ake ake: kua kahore ke nga tauwi i tona whenua.

19 E Ihowa, kua whakarongo koe ki te hiahia o te hunga whakaiti: mau ano o ratou ngakau e whakapai, ka tahuri mai ano tou taringa ki te whakarongo,

20 Ki te whakarite whakawa mo te pani, mo te tangata e tukinotia ana: kei anga ano te tangata o te whenua, kei tukino.

WAIATA 11.

KO IHOWA taku e whakawhirinaki ai: he aha koutou ka mea ai ki toku wairua, Rere a manu atu ki te kontou maunga.

2 Nana, kua whakapikoa te kopere e te hunga kino: e whakatikaia ana a ratou pere ki te aho hei perenga pukutanga atu ma ratou ki te hunga ngakau tika.

3 Ki te wawahia nga turanga ake: me pehea te tangata tika?

4 Kei tona temepara tapu a Ihowa: kei te rangi ano te torona o Ihowa.

5 E titiro ana ona kanohi: e whakamatautau ana ona kamo i nga tamariki a te tangata.

6 E whakamatautau ana a Ihowa i te tangata tika: e kinongia ana e tona wairua te tangata kino me te tangata e aroha ana ki te tutu.

7 Ka uaina e ia ki runga ki te hunga kino he mahunga, he ahi, he whanariki, me te awha tuaikekeke: ko te wahi tena mo to ratou kapa.

8 No te mea hoki he tika a Ihowa, a e aroha ana ki te tika: e titiro mai ana ona kanohi ki te hunga tika.

WAIATA.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 12.

WHAKAORANGIA, e Ihowa, ka mutu hoki nga tangata tapu : ka taweke atu te hunga pono i roto i nga tamariki a te tangata.

2 E korero teka ana ratou ki tetahi, ki tetahi : he ngutu patipati, he ngakau rua o ratou ina korero.

3 Ka hatepea e Ihowa nga ngutu patipati katoa : me te arero e korero whakapehapeha ana ;

4 E mea nei, Ma o tatou arero tatou ka kake ai : no tatou ano o tatou ngutu, ko wai hei ariki mo tatou ?

5 E tukinotia nei te hunga iti, e aue nei te hunga rawa-kore ; ka whakatika ahau aianei, e ai ta Ihowa ;

6 Ka whakanohoia ia e ahau ki te wahi e ora ai ia : i te tangata e whakatupereru ana ki a ia.

7 He kupu puke-kore nga kupu a Ihowa : he hiriwa i whakakore nei te para i roto i te oumu whenua, he mea tuku whitu.

8 Ka tiakina ratou e koe, e Ihowa : ka whakaorangia ratou i tenei whakatupuranga, ake tonu atu.

9 E haereere noa ana nga tangata kino i tetahi taha, i tetahi taha : i te hunga he rawa e whakateiteitia ana.

WAIATA 13.

KIA pehea te roa o te warewarenga ki a au, e Ihowa, mo ake tonu atu ranei : kia pehea te roa o te hunanga i tou mata ki a au ?

2 Kia pehea te roa o taku whakaaroranga i roto i toku wairua, o te pouri i roto i toku ngakau, i tenei ra, i tenei ra : kia pehea te roa o te whakakake mai a toku hoa riri ki a au ?

3 Titiro mai, whakabokia mai he kupu ki a au, e Ihowa, e toku Atua : whakamaramatia oku kanohi, kei moe ahau, kei mate.

4 Kei mea mai toku hoa riri, Kua taea ia e ahau : kei whakamanamana mai oku hoa riri, ina whakakorikoria ahau.

5 Ko ahau ia, e whakawhirinaki atu ana ki tau mahi tohu : ka whakamanamana toku ngakau ki tau whakaoranga.

WAIATA.

[Ra 3.

6 Ka waiata atu ahau ki a Ihowa : mona i atawhai mai ki a au.

WAIATA 14.

E MEA ana te wairangi i roto i tona ngakau : Kahore he Atua.

2 Kua he ratou, he mea whakahouhou a ratou mahi : kahore tetahi e mahi ana i te pai.

3 I titiro iho a Ihowa i te rangi ki nga tamariki a te tangata : kia kite me kahore tetahi e mahara ana, e rapu ana i te Atua.

4 Kua peka ke katoa ratou, kua pirau tahi : kahore tetahi e mahi ana i te pai, kahore kia kotahi.

5 E kore ranei e mohio nga kai mahi katoa o te kino : e kai nei i toku iwi, me te mea e kai taro ana, a kahore e karanga ki a Ihowa.

6 Wehi noa iho ratou i reira : i roto hoki te Atua i te whakatupuranga o te hunga tika.

7 Meinga ana e koutou te whakaaro o te hunga iti hei whakama : no te mea ko Ihowa tona piringa.

8 Aue, me i puta mai te whakaoranga o Ihairaira i Hiona ! ka whakabokia mai e Ihowa tona iwi e whakaponongatia nei : ka whakamanamana a Hakopa, ka hari a Ihairaira.

TE TORU O NGARA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 15.

E IHOWA, ko wai e noho ki to tapenakara : ko wai e noho ki to maunga tapu ?

2 Ko ia ano e tapatahi ana te haere : e tika ana hoki te mahi, a e korero pono ana i roto i tona ngakau.

3 Kahore nei e ngau tuara tona arero, kahore e kino te mahi ki tana hoa : kahore ano hoki e anga, e whakahe i tana hoa.

4 E whakahengia ana te tangata kino e ona kanohi : e whakahonoretia ana e ia te hunga e wehi ana ki a Ihowa.

5 A ahakoa mate noa ia i tana oati : kahore e whakapuketia e ia.

6 Kahore e toku atu i tana moni hei moni whakatu-putuputu : kahore hoki e tango i te moni hei uta mate mo te tangata hara-kore.

7 Ki te penei te mahi a tetahi tangata : e kore ia e whakakorikoria, ake ake ake.

WAIATA 16.

TI AKINA ahau, e te Atua : e whakawhirinaki atu nei hoki ahau ki a koe.

2 I mea ahau ki a Ihowa : ko koe toku Ariki, kahore e tata toku pai ki a koe;

3 Engari ki te hunga tapu i runga i te wheuua, ratou ko te hunga pai rawa : kua ahau katoa atu taku ahua-rekatanga ki a ratou.

4 Ka whakanuia nga mamea : o te hunga e hohoro atu ana ki te atua ke.

5 E kore e ringihia e au a ratou ringihanga toto : e kore ano hoki o ratou ingoa e whakahuatia e oku ngutu.

6 Ko Ihowa te wahi i wehea mai moku, me taku kapa hoki : ko koe te kai whakapuman i taku rota.

7 Kua takoto aku aho ki runga ki nga wahi ahua-reka : ina, he wahi pai toku.

8 Ka whakapaingia e ahau a Ihowa, i whakamahara nei i a au : ka whakaako ano hoki oku whatumanawa i a au i te po.

9 Ka waiho tonu e ahau a Ihowa ki toku aroaro : kei toku ringa matau nei ia, a e kore au e whakakorikoria.

10 Koia i koe ai toku ngakan, i whakamanamana ai toku kororia : i takoto tumanako ai ano hoki oku kikikiko.

11 No te mea hoki e kore e waiho e koe toku wairua i te reinga ; e kore e tukua e koe to MEA TAPU kia kite i te pirau.

12 Ka whakakitea mai e koe ki ahau te huarahi o te ora ; kei tou aroaro te haringa nui : kei tou ringaringa matau nga mea ahua-reka, e kore nei e mutu.

WAIATA 17.

WHAKARONGO ki te tika, e Ihowa, tahuri mai ki taku karanga : kia titaha mai tou taringa ki

taku inoi, ehara nei i te ngutu tinihanga nana i whakahu.

2 Kia puta mai te whakaritenga o toku whakawakanga i tou aroaro : tirohia mai e ou kanohi te mea e rite ana.

3 Kua whakamatautauria e koe toku ngakan, kua tiroirohia iho ahau e koe i te po : kua whakamatautau koe i a au, a kahore he mea i kitea e koe : e mea ana ahau kia kua e hara toku mangai.

4 Nga mahi nei a te tangata ; ko nga kupu a tou mangai taku mea hei pa mai ki a au i nga ara o te kai whakangaro.

5 Whakaukia aku hikoinga ki o ara ; kei paheke aku takahanga.

6 E karanga atu nei ahau ki a koe, no te mea ka whakahoki kupu mai koe, e te Atua, ki a au : whakati-tahatia mai tou taringa ki a au, whakarongo ki taku kupu.

7 Meinga kia miharotia au mahi aroha : ko koe nei hoki, ko tou ringaringa matau, te kai whakaora mo te hunga e whakawhirinaki atu ana ki a koe, i te hunga e whakatika mai ana.

8 Tiakina ahau, ano ko te whatu o te kanohi : huna ahau ki raro i te taumarumarutanga o ou pakau,

9 I te hunga kino e tukino nei i a au : i oku hoa riri whakamate e karapotia nei i a au.

10 E kopakia ana ratou e o ratou ngako : e korero whakapehapeha ana o ratou mangai.

11 Tenei o matou hikoinga te karapotia nei e ratou : matatau tonu iho o ratou kanohi ki raro ki te whenua.

12 E rite ana ratou ki te raiona e hiahia ana ki te hopu kai : ki te kua raiona ano hoki e noho ana i nga wahi ngaro.

13 E ara, e Ihowa, hankotia tona aroaro, turakina iho ki raro : whakaorangia toku wairua i te tangata kino, ara i to hoari.

14 I nga tangata, ara i tou ringaringa, e Ihowa, i nga tangata o te ao : kei tenei ora nei to ratou wahi, a e whakakia ana o ratou kopu e koe ki to taonga huna.

15 E kiki ana ratou i te tamariki : whakarerea iho nga toenga o o ratou taonga ki a ratou kohungahanga.

16 Ko au, e kite ano ahau i tou mata i runga i te tika: a ma te rite ki a koe ka tatu ai toku ngakau ina ara are ahau.

Te Karakia o te Ahiaki.

WAIATA 18.

KA aroha ahau ki a koe, e Ihowa, e toku kaha; ko Ihowa toku teko, me taku pourewa, toku kai whakaora ano hoki: toku Atua, toku kamaka, e whakawhirinaki atu ai ahau, taku whakangungu rakau, me te haona o toku whakaoranga, me toku pa tiketike.

2 Ka karanga atu ahau ki a Ihowa, e tika nei kia whakamoemitiia: a ka ora i aku hoa riri.

3 I karapotia mai ahau e nga whakawiringa a te mate: a whakawehia ana ahau e nga waipuke o te kino.

4 I karapotia mai ahau e nga whakawiringa a te reinga: i haukotia e nga mahanga a te mate.

5 I karanga atu ahau ki a Ihowa i toku pawera-tanga: i hamama atu hoki ki toku Atua.

6 I whakarongo mai ano ia ki toku reo i roto i tona temepara: i tae atu ano taku hamamatanga ki tona araro, ki ona taringa.

7 Na, ka ngauene te whenua, ka ru: wiri ana nga putake o nga manunga, ngauene ana i tana riri.

8 I kake atu he paowa i ona pongaponga: a kai ana te kapura o roto o tona mangai, ngiha noa nga waro.

9 I whakapingoretia e ia nga rangi, a heke iho ana: a raro te pouri i ona waewae.

10 I eke ia ki runga i te herupa, a rere ana: i rere ka i runga i nga parirau o te hau.

11 I meinga e ia te pouri hei wahi ngaro mona: ko nga wai pouri tona teneti i tetahi taha ona, i tetahi taha, me nga kapua matotoru o te rangi.

12 I rere atu ona kapua matotoru i te wherikotanga o tona araro: te whatu, me nga waro kapura.

13 I papa ano hoki te whatitiri a Ihowa i nga rangi, a puaki ana te reo o te Runga-rawa: he whatu, he waro kapura.

14 I kokiritia e ia ana pere, a marara ana ratou: i koperea mai hoki e ia nga uira, a whati ana ratou.

15 Katahi ka kitea nga whakatakere o nga wai, a ka takoto kau nga putake o te ao i to whakatupehupehunga,

e Ihowa: i te whengunga o te manawa o ou pongaponga.

16 I tono karere mai ia i runga, ka mau ia ki a au: toia ake ana ahau e ia i roto i nga wai maha.

17 Nana ahau i whakaora i taku hoa riri kaha, i te hunga ano hoki e kino mai ana ki a au: no te mea he kaha rawa ratou i a au.

18 I huakina tatatia mai ahau e ratou i te ra o toku matenga: ko Ihowa ia toku whakawhirinakitanga.

19 I whakaputaina mai ahau e ia ki te wahi nui: i whakaoranga ahau e ia, no te mea hoki i whakaahuareta mai ia ki a au.

20 Rite tonu ki taku mahi tika ta Ihowa utu ki a au: rite tonu ki te ma o oku ringa tana i whakahoki mai ai ia a au.

21 Moku i pupuri i nga ara o Ihowa: a kihai i he, i whakarere i toku Atua.

22 Kei mua tonu hoki i a au ana whakariteritenga katoa: kihai ano hoki i whakamataratia atu i a au ana tikanga.

23 Tapatahi tonu hoki toku whakaaro ki tona araro: ai tiaki ano ahau i a au kei kino.

24 Na, ka homai e Ihowa he utu ki a au, he mea rite tonu ki toku tika: ki te ma o oku ringaringa i tona araro.

25 He tangata atawhai, ka atawhai hoki koe: he tangata tika, ka tika hoki koe.

26 He tangata ma, ka ma hoki koe: he tangata whakakeke, ka whakakeke hoki tau mahi.

27 E whakaoranga hoki e koe te iwi ngakau mamea: ka whakahokia iho ano e koe ki raro nga kanohi whakakeke.

28 Mau hoki e whakau taku rama: ma Ihowa, ma toku Atua, e whakamarama toku pouritanga.

29 Nau hoki ahau i rere ai na waenganui atu i te ropu: na toku Atua hoki i pekea ai e au te taiepa.

30 Te Atua, tika tonu tana ara: e para-kore ana te kupu a te Atua, he whakangungu rakau ia ki te hunga katoa e whakawhirinaki atu ana ki a ia.

31 Ko wai oti te Atua, ki te kahore a Ihowa: ko wai hoki he kamaka, ki te kahore to tatou Atua?

32 Ko te Atua hei whitiki i a au ki te kaha: hei mea ano kia tino tika taku ara.

33 Ko ia hei mea i oku waewae kia rite ki o te hata: mana hoki ahau e whakatu ki runga ki oku wahi tike-tike.

34 Ko ia hei whakaako i oku ringaringa ki te wha-whai: a whati ana te kopere parahi i oku ringa.

35 Kua homai ano hoki e koe ki a au te whakangungu rakau o to whakaoranga: puritia ana ahau e tou ringaringa matau, whakannia ana e to whakaaro mahaki.

36 I whakannia e koe aku takahanga i raro i a au; te paheke oku waewae.

37 I arumia e ahau oku hoa riri, mau iho ratou i a au: kihai ano hoki ahau i tahuri mai, a ngaro noa ratou.

38 Mongamonga noa ratou i a au, kihai ano i kaha te whakatika ake: hinga ana ratou ki raro i oku waewae.

39 Nau hoki ahau i whitiki ki te kaha mo te wha-whai: piko ana i a koe ki raro i a au te hunga e whakatika mai ana ki a au.

40 I homai ano e koe ki a au nga kaki i oku hoa riri: huna iho e ahau te hunga i kino mai ki a au.

41 I karanga ratou, heoi kahore he kai whakaora: ki a Ihowa, otira kihai i whakahoko kupu mai ki a ratou.

42 Na, ka tukia ratou e ahau a rite noa ratou ki te puehu e puhia ana e te hau: akiritia atu ana ratou ki waho, ano he paru no te huarahi.

43 Kua whakaoranga ahau e koe i nga ngangautanga a te iwi; kua meinga ahau e koe hei rangatira mo nga tauwi.

44 Hei apa moku: te iwi kahore nei i matauria e ahau.

45 Kia rongo kau te taringa, ka kakama tonu mai ratou ki a au; nga tangata iwi ke, ngohe kau ki a au.

46 Ka memeba haere nga tangata iwi ke: ka puta wehi mai hoki i roto i o ratou kuhunga.

47 E ora ana a Ihowa, kia whakapaingia hoki toku kamaka: kia whakanuia ano hoki te Atua o toku whakaoranga.

48 Ko te Atua toku kai rapu utu: mana e pehi iho nga iwi ki raro i a au.

49 Nana ahau i mawhiti mai ai i oku hoa riri, ae ra, mau ahau e mea kia teitei ake i te hunga e whakatika mai ana ki a au: kua whakaoranga ahau e koe i te tangata tutu.

50 Mo kinei ka whakawhetai atu ai ahau ki a koe, e Ihowa, i waenganui i nga tauwi: ka himene ano ahau ki tou Ingoa.

51 He nui nei tana whakaoranga i tona Kingi: a e whakaputa aroha ana ki tana tangata i whakawahi ai, ki a Rawiri ratou ko ona uri, ake ake ake.

TE WHA O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 19.

E KOREROTIA ana e nga rangi te kororia o te Atua: a e whakaaturia ana e te kikorangi te mahi a ona ringa.

2 E puaki mai ana te reo o tena rangi, o tena rangi: e whakaatu mohiotanga mai ana hoki tena po, tena po.

3 Kahore he hamumutanga, kahore he kupu: kahore e rangona to ratou reo.

4 Kua puta atu ta ratou aho ki te whenua katoa: a ratou kupu, a, te pito ra ano o te ao.

5 Whakaturia ana e ia ki reira te tapenakara mo te ra: a e puta mai ana ia me he tane marena hou i tona whare moenga, whakai ana ia, pera ana me te tangata kaha e mea ana ki te oma whakataetae.

6 Tona putanga mai, kei tetahi pito o te rangi, a whawhe noa ki tetahi pito: kahore hoki tetahi mea e ngaro i tona mahanatanga.

7 Tapatahi tonu te ture a Ihowa, he mea whakatahuri i te wairua: pono tonu nga whakaaturanga a Ihowa, e whakawhaiwhakaaro ana i te kuware.

8 E tika ana nga akoranga a Ihowa, e whakahari ana i te ngakau: e ma ana te whakahaunga a Ihowa, e whakamarama ana i nga kanohi.

9 E ma ana te wehi ki a Ihowa, e pumau tonu ana, ake ake: e pono ana nga whakaritenga whakawa a Ihowa, tika kau ano hoki.

10 Engari ena e hiahiatia ana i te koura, ae, i te tino

koura, ahakoa maha: reka atu i te honi, i te maturuturu-
ingia iho o nga honikoma.

11 Na ena ano hoki to pononga i whakatupato: a he
nui te utu ki te puritia ena mea.

12 Ko wai e matau ana ki ona he: whakamakia atu
oku hara puku.

13 Puritia ano to pononga kei riro i nga hara whaka-
kake, hei rangatira moku: ko reira au tu tika ai, a ka
watea i te he nui.

14 Kia manakohia nga kupu a toku mangai: me nga
whakaaro a toku ngakau,

15 E Ihowa: e toku kamaka, e toku kai boko.

WAIATA 20.

MA Ihowa e whakahoki mai he kupu ki a koe i te ra
o te he: ma te Ingoa o te Atua o Hakopa koe e
tiaki;

2 Mana e tono mai he awbina mou i roto i te wahi
tapu: e whakau mai hoki koe i Hiona;

3 Mana e mahara mai ki o whakahere katoa: e ma-
nako mai hoki ki o tahunga tinana;

4 Mana e homai ki a koe ta to ngakau e mea ai: e
whakamana katoa hoki tau e wawata ai.

5 Ka hari matou ki to whakaoranga, ka whakata
hoki i o matou kara i runga i te Ingoa o to matou Atua:
ma Ihowa e whakarite au inoi katoa.

6 Katahi au ka matau e whakaora ana a Ihowa i tana
tangata i whakawahi ai, ka whakahoki kupu mai ia ki a
ia i runga i tona rangi tapu: me te kaha ano tona ringa-
ringa matau ki te whakaora.

7 Ko etahi e whakawhirinaki ana ki nga hariata, ko
etahi ki nga hoibo: ko matou ia ka mahara ki te Ingoa
o Ihowa, o to matou Atua.

8 Kua piko iho ratou, kua hinga: ko matou ia, kua
ara ake, kua tu ki runga.

9 Whakaoranga te Kingi, e Ihowa: kia whakahoki
kupu mai ia i te ra e karanga atu ai matou.

WAIATA 21.

KA hari te Kingi ki tou kaha, e Ihowa: ano te nui o
tona whakamanamana ki tan whakaoranga.

2 Kua homai e koe ki a ia ta tona ngakau i niahia ai:
kiai ano i kaiponuhia e koe ta ona ngutu i inoi ai.

3 Kei mua nei hoki koe i a ia, e homai ana i nga ma-
naakitanga papai: karaunatia ana e koe tona mahunga
ki te tino koura.

4 He ora tana i inoi ai ki a koe, a kua homai e koe ki
a ia: he roa noa atu nga ra, ake ake.

5 He nui tona kororia i tau whakaoranga: taupokina
ana ia e koe ki te honore, ki te kororia.

6 Nau hoki ia i mea kia manaakitia rawatia, ake ake:
whakaharitia ana ia e koe ki te koa o tou mata.

7 E whakawhirinaki ana hoki te Kingi ki a Ihowa:
e kore ano ia e whakangauetia, he atawhai hoki no te
Rungarawa.

8 Ka mau i tou ringa o hoa riri katoa: ka mau i tou
ringa matau te hunga e kino ana ki a koe.

9 Ka meinga ratou e koe kia rite ki te oumu kapura
i te wa e riri ai koe: e horomia ratou e Ihowa ina weri-
weri ia, a ma te kapura ratou e kai.

10 Ka whakamotitia atu e koe o ratou hua i runga i
te whenua: o ratou uri i waenganui o nga tamariki a te
tangata.

11 No te mea he kino ta ratou i whakatakoto ai mou,
he mahi nanakia ta ratou i whakaaro ai: kihai nei i taea
e ratou.

12 Mo reira ka meinga e koe kia tahuri o ratou tuara-
ina whakatikaia e koe o pere i runga i o aho ki o ratou
mata.

13 Ka whakanuia koe, e Ihowa, i runga i tou kaha:
ka waiata matou, ka himene atu ki tou nui.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 22.

ETOKU ATUA, e toku Atua, he aha koe i whakarere
ai i a au: i matara atu ai ki te whakaora i a au, ki
nga kupu o toku hamamatanga?

2 E toku Atua, e karanga atu nei ahau i te awatea,
heoi kahore koe e rongo mai: i te po ano kahore hoki
e wahangu.

3 Otia e tapu ana koe: e noho nei i roto i nga whaka-
maemitanga a Ihairira.

4 I whakawhirinaki o matou matua ki a koe : i whakawhirinaki ratou, a whakaorangia ana ratou e koe.

5 I karanga atu ratou ki a koe, a whakaorangia ake. i whakawhirinaki ratou ki a koe, a kihai i whakama.

6 Ko au ia, he toke, ehara hoki i te tangata : e tawai ana e te tangata, e whakabaweatia ana e te iwi.

7 Kataina iho ahau e te hunga katoa e kite ana i a au : ko ana o ratou ngutu, oioi ana o ratou matenga, e ki mai ana,

8 I whakawhirinaki ia ki a Ihowa, kia whakaorangia ai e ia : mana ia e whakaora, ina hoki ia ka pai atu ki a ia.

9 Nau ia ahau i whakawhanau mai i roto i te kopu : i mea hoki kia tumanako atu ahau, i a au ano i nga u o toku whaea.

10 He mea whakarere atu ahau i runga i a koe no te kopu mai ano : ko koe ano toku Atua no te kopu mai ano o toku whaea.

11 Kei mamao atu koe i a au, e tata ana hoki te he : kahore hoki he kai awhina mai.

12 He tini nga puru e karepoti nei i ahau : e whaka paea ana ahau e nga mea kaha o Pahana.

13 E hamama mai ana o ratou mangai ki a au : me te mea he raiona e haehae ana, e hamama ana.

14 E ringihia ana ahau, ano he wai, kua takoki katoa oku iwi : me te ware pi toku ngakau, e rewa ana i waenganui i oku whekau.

15 Kua maroke toku kaha, ano he maramara rihi, piri tonu toku arero ki oku kauae : kua whakatakotoria ano au e koe ki roto ki te puehu o te mate.

16 E karapotia nei hoki ahau e nga kirehe : e mui ana ahau e te whakaminenga o nga tangata hara.

17 E pokaia ana e ratou oku ringaringa, me oku wae-wae : e taea e au te tatau oku iwi katoa : e titiro mai ana, e matakitaiki mai ana ki a au.

18 E wehewehea ana oku kakahu mo ratou : e maha rota ana mo toku weruweru.

19 Kua ra ia koe e matara atu, e Ihowa : e toku kaha, hohoro mai hei awhina moku.

20 Whakaorangia toku wairua i te hoari : taku hoki e matenui nei, i te kuri.

21 Whakaorangia ahau i te mangai o te raiona : wha-

karongo mai hoki ki a au, kei mate i nga haora o nga unikanga.

22 Ka korerotia e ahau tou Ingoa ki aku teira : ka whakamoemititia koe e ahau i waenganui i te whakaminenga.

23 E te hunga e wehi ana ki a Ihowa, whakamoemiti atu ki a ia : whakakororotia ia, e te uri katoa o Hakopa, kia wehi hoki ki a ia, e te uri katoa o Ihairaira.

24 Mona hoki kihai i whakabawea, kihai i whakarihariha ki te auetanga o te ngakau mamae : kihai anc hoki i huna i tona mata ki a ia, engari i tana karangatangata ki a ia i whakarongo mai ia.

25 Ko koe taku e whakamoemiti ai i waenganui o te whakaminenga nui : ka whakamana e au aku kupu tau-mugi ki te aroaro o te hunga e wehi ana ki a ia.

26 Ka kai te hunga mahaki, a ka makona : ka whakamoemiti ki a Ihowa te hunga e rapu ana ki a ia ; ka ora tonu o koutou ngakau.

27 E mahara nga pito katoa o te whenua, a ka tahuri ki a Ihowa : ka koropiko ano nga hapu katoa o nga iwi ki tou aroaro.

28 No Ihowa hoki te rangatiratanga : ko ia ano te Kawana i waenganui o nga iwi.

29 Ka kai, a ka koropiko ki a ia : nga tangata tetere katoa o te whenua.

30 Ka tuohu iho ki tona aroaro te hunga katoa e heke atu ana ki te puehu : e kore hoki e ahei i tetahi te whakaora tona wairua.

31 Tera e mahi tetahi uri ki a ia : ka waiho ki te Ariki hei whakatupuranga.

32 E haere mai ratou, e kauwhau i tona tika ki te iwi e whanau a mua ; He meatanga tenei nana.

WAIATA 23.

10 Ihowa toku hepara : e kore ahau e hapa.

2 Ko ia hei mea kia takoto ahan i nga wahi taru-hu hou : e arahi ana ia i a au i te taha o nga wai ata-re.

3 Ko ia hei whakahoki ake i toku wairua : e arahi ana ia i a au i nga ara o te tika, he whakaaro hoki ki tona ngoa.

4 Ae, ahakoa haere ahau i te awaawa o te atarangi o te mate, kahore he kino e wehi ai ahau : no te mea kei toku taha koe ; ko to rakau, ko to tokotoko, ko ena hei oranga ngakau moku.

5 E taka ana e koe he tepara ki toku aroaro i te tirohanga ano a oku hoa riri : e whakawahia ana e koe toku matenga ki te hinu, purena tonu taku kapa.

6 He pono, e aru i a au te pai me te atawhai i nga rakatoa o ora ai ahau : a ka noho ahau ki te whare o Ihowa, ake tonu atu.

TE RIMA O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 24.

NO Ihowa te whenua, me ona tini mea : te ao, me nga tangata e noho ana i runga.

2 He mea whakatu hoki nana ki runga ki nga moana. he mea whakau ki runga ki nga roma.

3 Ko wai e eke ki runga ki te maunga o Ihowa : ko wai ranei e tu ki tona wahi tapu ?

4 Ko te tangata e ma ana nga ringaringa, e hara kore ana tona ngakau : kahore nei i ara ake tona wairua ki te horihori, kahore ano hoki i oati teka.

5 Ka riro mai i a ia te manaakitanga a Ihowa : me te tika a te Atua o tona whakaoranga.

6 Kote whakatupuranga tenei o te hunga e rapu ana ki a ia : e rapu nei i tou mata, e Hakopa.

7 Kia ara ake o koutou matenga, e nga tatau ; kia whakaarahia ake ano hoki koutou, e nga tatau onamata : a ka tomo atu te Kingi o te kororia.

8 Ko wai tenei Kingi kororia : ko Ihowa, ko te kaha, ko te marohirohi, ko Ihowa, ko te marohirohi ki te wha-whai.

9 Kia ara ake o koutou matenga, e nga tatau ; kia whakaarahia ake ano hoki koutou, e nga tatau onamata : a ka tomo atu te Kingi o te kororia.

10 Ko wai tenei Kingi kororia : ko Ihowa o nga mana, ko ia te Kingi kororia.

WAIATA 25.

K A ara atu nei toku wairua ki a koe, e Ihowa ; e toku Atua, e whakawhirinaki atu ana ahau ki a koe : kei whakama ahau, aua oku hoa riri e tukua kia whakaputa mai ki a au.

2 Ae, aua tetahi o te hunga e tatari ana ki a koe e tukua kia whakama : kia whakama te hunga e tinihanga noa ana.

3 Whakakitea mai ki a au o ara, e Ihowa : whakaa-kona ahau ki o huarahi.

4 Arahina ahau i tou pono, whakaa-kona hoki ahau : ko koe hoki te Atua o toku whakaoranga ; pau noa te ra ia au e tatari nei ki a koe.

5 E Ihowa, kia mahara ki au mahi tohu : ki au mahi aroha, nonamata riro hoki ena.

6 Kaua e maharatia nga hara o toku taitamarikitanga, me aku kino : mahara mai koe ki ahau, e Ihowa, kia rite ki tau mahi tohu, kia whakaaro ki tou pai.

7 E pai ana, e tika ana a Ihowa : a ka whakaa-kona e ia te hunga hara ki te huarahi.

8 Ka arahina e ia te hunga mahaki i runga i te whakarite whakawa : ka akona hoki e ia te hunga mahaki ki tana ara.

9 He mahi tohu, he pono nga ara katoa a Ihowa : ki te hunga e whakarite ana i tana kawenata, me ana whakaaturanga.

10 Kia mahara ki tou Ingoa, e Ihowa : a murna taku kino, he nui nei hoki.

11 Ko wai te tangata e wehi ana ki a Ihowa ? ka whakaa-kona ia i a ia ki te ara e pai ai ia.

12 Ka noho tona wairua i runga i te pai : a ka riro mai te whenua i tona uri.

13 Kei te hunga e wehi ana i a ia te mea ngaro a Ihowa : a mana e whakakite ki a ratou tana kawenata.

14 E tau tonu ana oku kanohi ki a Ihowa : mana hoki a au ake oku waewae i te kupenga.

15 Tahuri mai ki a au, tohungia hoki ahau : e moke-moke ana hoki ahau, e mamea ana te ngakau.

16 Kua whakanuia nga whakaputera o toku ngakau : whakaputaina atu ahau i rote i nga mea e pehi mai au.

17 Tirohia mai toku mate, me toku mamac: a murua katoatia oku hara.

18 Tirohia mai oku hoa riri, he tokomaha hoki ratou: a he nanakia te kino e kino nei ratou ki a au.

19 Tiakina toku wairua, a whakaorangia ahau: kei whakama ahau, e whakawhirinaki atu ana hoki ahau ki a koe.

20 Tukua ma te ngakau tapatahi me te tika ahau e tiaki: e tumanako atu ana hoki ahau ki a koe.

21 Hokona, e te Atua, a Ihairira: i roto i ona whakapawera katoa.

WAIATA 26.

WHAKARITEA toku whakawa, e Ihowa, e haere ana hoki ahau i te tapatahitanga o toku ngakau: e whakawhirinaki atu ana hoki ahau ki a Ihowa, a e kore e paheke.

2 Tirohia iho ahau, e Ihowa, whakamatantauria ahau: kia kitea oku whatumanawa, me toku ngakau.

3 Kei mua hoki tou atawhai i oku kanohi: a e haere ana ahau i tou pono.

4 Kahore ahau i noho tahi ki nga tangata horihori: e kore ano hoki ahau e tomo tahi me nga tangata tinihanga.

5 Kino tonu ahau ki te whakaminenga o nga kotahi i te he: e kore ano ahau e noho tahi ki te hunga kino.

6 Ka horoia e ahau oku ringaringa ki te hama-koretanga: ka taiawhio ai i to aata, e Ihowa;

7 A ka rangona toku reo e whakamoemiti ana: e whakapauaki ana i au mahi whakamiharo katoa.

8 E Ihowa, e aroha ana ahau ki tou whare nohoanga: ki te wahi hoki e nohoia ana e tou honore.

9 Kei hui toku wairua ki roto ki te hunga hara: me toku ora ki roto ki te hunga toto.

10 He mahi nanakia hoki ta o ratou ringaringa: ki tonu ano hoki o ratou ringaringa matau i te utu whakapati.

11 Ko ahau ia, ka haere i toku tapatahitanga: hokoa ahau, tohungia hoki ahau.

12 E tu ana toku waewae i te wahi tika: ka whakapaingia a Ihowa e ahau i roto i nga whakaminenga.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 27.

KO IHOWA toku maramatanga me toku whakao-ranga; kia wehi ahau i a wai? ko Ihowa te kaha o toku ora; ko wai taku e mataku ai?

2 I te whakatatanga mai o te hunga kino, o oku hoa riri, o oku hoa whaingia, ki te kai i oku kikokiko: tutuki ana ratou, hinga ana.

3 Ahakoa whakapae noa te ope i a au, e kore toku ngakau e wehi: ahakoa ara noa te pakanga ki ahau, ma tenei ka au ai ahau.

4 Kotahi taku mea i inoi ai ahau i a Ihowa, a ko taku tena e rapu ai: kia noho i te whare o Ihowa i nga rau katoa e ora ai ahau, kia kite ai ahau i te atahuatanga o Ihowa, a kia ui i roto i tona temepara.

5 Ka huna hoki ahau e ia ki tona teneti i te wa o te he, ka kuhua ahau e ia ki roto ki te wahi ngaro o tona tapenakara: ka whakanohoa ahau e ia ki runga ki te kohatu.

6 Na, ainnei ka whakateiteitia ake toku mahunga: ki runga ake i oku hoa riri, e karapoti nei i ahau.

7 A ka patua ahau i roto i tona tapenakara nga whakahere hari: ka waiata ahau, ae, ka himene atu ki a Ihowa.

8 Whakarongo mai ki toku reo, e Ihowa, na karanga atu ahau: tohungia ahau, whakahokia mai hoki he kupu kia au.

9 E toku ngakan, kua mea mai ia ki a koe, Rapua e koutou toku mata: ka rapu ahau i tou mata, e Ihowa.

10 Kuaa tou mata e huna ki a au: kuaa to pononga e whakapeaua atu, na riri koe.

11 Ko koe toku kai awhina: kei mahue ahau i a koe, kei whakarerea e koe, e te Atua o toku whakaoranga.

12 Ki te whakarerea ahau e toku papa, e toku whaea: ko Ihowa hei tukunga atu moku.

13 E Ihowa, whakaakona ahau ki to ara: arahina ahau i te ara tika, he hoa riri hoki oku.

14 Kuaa ahau e tukua atu ki te hiahia o oku hoa riri: kua whakatika mai hoki ki a au nga kai whakapae teka, me te hunga manawa nanakia.

15 Ahakoa ra e whakapono ana au: tera au e kite i te pai o te Atua i te whenua o te ora.

16 Taria a Ihowa: kia maia, a mana e whakakana tou ngakau: ina, taria a Ihowa.

WAIATA 28.

KA karanga au ki a koe, e Ihowa, e toku kohatu: kua e wahangu ki a au, ta te mea ki te wahangu mai koe ki a au, ka rite ahau ki te hunga e heke atu ana ki te poka.

2 Whakarongo mai ki te reo o aku inoi, ua karanga atu ahau ki a koe: ina totoro atu oku ringaringa ki to ahurewa tapu.

3 Kua ahau e kumea tahitia atu me te hunga he, me nga kai mahi i te kino: he marie a ratou kupu ki o ratou hoa, he kino ia kei roto i o ratou ngakau.

4 Kia rite ki a ratou mahi tau e hoatu ai ki a ratou: ki te kino ano hoki o a ratou hanga.

5 Kia rite ki nga mahi a o ratou ringaringa tau e hoatu ai ki a ratou: whakahokia ta ratou utu ki a ratou.

6 Na, kahore nei ratou e whakaaroki nga mahi a Ihowa, ki nga meatanga a ona ringaringa: mo reira ka whakahoroa iho ratou e ia, e kore ano hoki e whakaturia ake.

7 Kia whakapaingia a Ihowa: mona i whakarongo mai ki toku reo inoi.

8 Ko Ihowa toku kaha, me toku whakangungu rakau; i whakawhirinaki atu toku ngakau ki a ia, a awihinatia mai ana ahau: koia i hari ai toku ngakau, i whakamoemiti ai hoki taku waiata ki a ia.

9 Ko Ihowa to ratou kaha: ko ia ano te kaha whakaora o tana tangata i whakawahi ai.

10 Whakaorangia to iwi, manaakitia tonu kainga tupu whangainga hoki ratou, whakaarahia tonutia, ake ake.

WAIATA 29.

HOATU ki a Ihowa, e te hunga nunui: hoatu ki a Ihowa te kororia me te kaha.

2 Hoatu ki a Ihowa te kororia e rite ana mo tona Ingoa: koropiko atu ki a Ihowa i roto i te atahuatanga o te tapu.

3 Kei runga te reo o Ihowa i nga wai: e papa ana te whaititiri a te Atua o te kororia.

4 Kei runga a Ihowa i nga wai maha; kaha tonu te reo o Ihowa: kororia tonu te reo o Ihowa.

5 Mongamonga noa nga hita i te reo o Ihowa: ina, mongamonga noa i a Ihowa nga hita o Repanona.

6 Koia hei mea i a ratou kia mokowhiti, ano he kua hau: a Repanona raua ko Hiriona, ano he kua unikanga.

7 E wehewehe ana te reo o Ihowa i nga mura ahi; wiri ana te koraha i te reo o Ihowa: wiri ana i a Ihowa te koraha o Karehe.

8 Whanau ana nga hata i te reo o Ihowa, tihorea ana nga ngahere: e korerotia ana hoki tona kororia i tona temepara e nga tangata katoa.

9 E noho ana a Ihowa i runga i te waipuke: ae, e noho ana a Ihowa hei Kingi, ake ake.

10 Ka homai e Ihowa he kaha ki tona hunga: he rungo mau ta Ihowa manaakitanga mo tona iwi.

TE ONO O NGA RA.

Te Karakia o te Ata

WAIATA 30.

KA whakanni ahau i a koe, e Ihowa: nau hoki ahau i hapai ake, a kihai i tukua oku hoa riri kia hari mai ki a au.

2 E Ihowa, e toku Atua, i karanga atu ahau ki a koe, a kore ake toku mate i a koe.

3 E Ihowa, nau i whakaputa ake toku wairua i roto i terua tupapaku; nau ahau i whakaora ake kei heke atu ki te poka.

4 Himene atu ki a Ihowa, e tona hunga tapu, whaka-whetai atu hoki ina mahara ki tona tapu.

5 He iti hoki te wahi e riri ai ia; he oranga ki te manakohia mai e ia: e tau iho te tangi i te ahiahi, a i te ata he hari.

6 I mea ahau i taku wa i kake ai, e kore au e whakaganenetia a muri ake nei.

7 He manakohanga mai nau, e Ihowa, i whakaungie e koe te tu o toku maunga: i huna e koe tou mata. a whakararua noatia iho ahau.

8 E Ihowa, i karanga atu ahau ki a koe; i wai atu hoki ki a Ihowa.

9 He aha te painga o oku toto, ina heke atu ahau ki te poka? Ma te puehu koia koe e whakamoemiti? mana oti e whakapuaki tou pono?

10 Whakarongo, e Ihowa, tohungia hoki ahau: e Ihowa, ko koe ano hei awhina moku.

11 Kua whakaputaina ketia e koe taku tangihanga hei kanikaninga: kua wetekina atu e koe toku kakahu taratara, a whitikiria ana aha e koe ki te koa;

12 Hei mea e himene atu ai toku kororia ki a koe, kore ake e wahangu. E Ihowa, e toku Atua, ka whakawhetaitai atu ahau ki a koe, ake ake ake.

WAIATA 31.

E IHOWA, ko koe taku e whakawhirinaki atu nei; kei whakama ahau, ake ake: whakaorangia ahau, he tika nei hoki koe.

2 Anga mai tou taringa ki a au; hohoro te whakaoria a au: kia ai koe hei kohatu kaha moku, hei whare tiaki moku.

3 Ko koe hoki toku kohatu, me toku pa: na, kia mahara ki tou Ingoa, a arahina ahau, tohutuhungia hoki ahau.

4 Whakaputaina ake ahau i roto i te kupenga i huna e ratou moku: ko koe hoki toku kaha.

5 Tenei toku wairua te tukua atu nei e ahau ki tou ringaringa: nau ahau i hoko, e Ihowa, e te Atua o te pono.

6 E kino ana ahau ki te hunga e whakaaro ana ki nga mea tekateka noa: e whakawhirinaki ana hoki ahau ki a Ihowa.

7 Ka whakamanamana ahau, ka hari ki tou atawhai; mou hoki i t'hiro mai ki taku tangihanga; i matau hoki koe ki toku wairua i nga wa o te he.

8 A kihai i tukua kia kopua ahau ki roto ki te ringaringa o te hoa riri: kua whakaturia e koe oku waewae ki te wahi nui.

9 Tohungia ahau, e Ihowa, kei te he hoki ahau: pakoko kau toku mata i te pouri, toku wairua, me toku kopu.

10 Ka hemo nei hoki toku ora i te tangihanga, me oku

tan i te aue: poto iho toku kaha i toku he, kurupopo ana oku iwi.

11 He tawainga ahau na oku hoa riri katoa, kote tino mahi ia tena a oku hou noho tata, he mea wehi ahau na nga tangata i mohio ki a au: e te kitenga o etahi i a au i waho, rere ana ratou i a au.

12 Kua warewaretia ahau me te tupapaku kua ngaro atu i te ngakau: kua rite ahau ki te oko pakaru.

13 I rongo hoki ahau i te ngaungatuaratanga a te tini; i karapotia ahau e te wehi: i a ratou e runanga ana ki te he moku, i mea ratou, kia whakamatea ahau.

14 Otia e whakawhirinaki ana ahau ki a koe, e Ihowa: e mea ana ahau, Ko koe ano toku Atua.

15 Kei tou ringaringa oku taima, whakaorangia ahau i nga ringaringa o oku hoa riri; i te hunga hoki e tukino ana i a au.

16 Kia whiti iho tou mata ki to pononga: whakaorangia ahau, he mahi tohu hoki tau.

17 Kei whakama ahau, e Ihowa; kua karanga atu hoki ahau ki a koe: kia whakama te hunga kino, kia takoto puku i roto i te rua tupapaku.

18 Whakamutua te korero a nga ngutu teka, he kino nei a ratou korero mo te tangata tika, na to ratou whakapehapa hoki, na to ratou whakahihi.

19 Ano te nui o tau pai i rongoatia atu e koe mo te hunga e wehi ana ki a koe: i mahia nei e koe mo te hunga e whakawhirinaki ana ki a koe i te aroaro o nga tamarii a te tangata!

20 Ka huna ratou e koe ki te wahi ngaro i tou aroaro, i te whakapakari a te tangata: ka huna ratou e koe ki roto ki te teneti, kei ta'a ki te ngangautanga a nga aroaro.

21 Kia whakapaingia a Ihowa: mona i mea kia mihaoria tena mahi tohu ki a au i te pa kaha.

22 I ki hoki ahau i toku potatutatunga, kua motuhis atu ahau i mua i on kanohi: ahakoa ra i rongo mai ano koe ki toku reo inoi i taku karangatanga atu ki a koe.

23 Arohaina a Ihowa, e tona hunga tapu katoa: e tiakina ana hoki e Ihowa te hunga pono, a he nui tona utu ki te kai mahi whakapehapa.

24 Kia maia, a mana e whakakaha o koutou ngakau, e te hunga katoa e tumanako atu ana ki a Ihowa.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 32.

KA hari te tangata kua oti tana mahi tutu te muna: tona hara te hipoki.

2 Ka hari te tangata kahore nei e whakairia e Ihowa he hara ki a ia, a kahore he hiana i tona wairua.

3 I ahau kihai i kuihi, ngahengahe kau oku iwi i taku auetanga i te ra roa.

4 No te mea hoki i taimaha iho tou ringa ki runga ki a au i te ao, i te po: kua riro toku makukutanga, kua rite ki te maroketanga o te raumati.

5 I whakina e ahau toku hara ki a koe, kihai hoki i huna i taku kino. I mea ahau, Ka whakina aku mahi tutu ki a Ihowa; a murua ana e koe te kino o toku hara.

6 Mo konei ka inoi atu ki a koe nga tangata tapu katoa i te wa e kitea ai koe: he pono ka ngawha nga wai nui, e kore e tata mai ki a ia.

7 Ko koe toku piringa; mau ahau e whakaora i te pouri: mau ahau e karapoti ki nga waiata whakaora.

8 Ka tohutuhungia koe e ahau, ka whakaakona koe ki te ara e haere ai koe: ma toku kanohi koe e arahi.

9 Kei rite koutou ki te hoiho, ki te muera ranei, kahore nei he matauranga: he mea kuku nei o raua kuaa ki te paraire, ki te moka, ki te kore e tata mai ki a koe.

10 He tini nga mea whakapouri mo te tangata hara: te tangata ia e whakawhirinaki ana ki a Ihowa, ka karapotia ia e te atawhai.

11 Kia koa ki a Ihowa, whakamanamana, e te hunga tika: kia hari, hamama, e te hunga ngakau tika katoa.

WAIATA 33.

KIA hari ki a Ihowa, e te hunga tika: he mea atahua te whakamoemiti ma te hunga tutika.

2 Whakamoemiti atu ki a Ihowa i runga i te hapa: himene atu ki a ia i runga i te hatere kotahi nei tekau nga aho.

3 Waiatatia atu ki a ia he waiata hou: kia tika te whakatangi, kia nui te reo.

4 No te mea e tika ana te kupu a Ihowa: a kei runga i te pono ana mahi katoa.

5 E paingia ana e ia te tika me te whakarite whakawha: e ki ana te whenua i te atawhai a Ihowa.

6 Na te kupu a Ihowa nga rangi i hanga: me nga mano katoa ano hoki o reira, na te ha o tona mangai.

7 He mea huihui mai e ia nga wai o te moana, ano he puranga: he mea whawhao e ia te rire kinga whare toa.

8 Kia wehi te whenua katoa ki a Ihowa: kia ohooho hoki nga tangata katoa o te ao ki a ia.

9 I ki hoki ia, a kua oti: i whakahau atu ia, a tu tonu iho.

10 E whakataka iho ana e Ihowa te whakaaro a nga tuiwi: e whakakahoretia ana e ia nga meatanga a nga iwi.

11 Te whakaaro a Ihowa, tu tonu, ake ake: nga meatanga a tona ngakau, kei tena whakatupuranga, kei tena whakatupuranga.

12 Ka hari te iwi no ratou nei Atua a Ihowa: me te iwi hoki kua whiriwhiria e ia hei taonga tupu mona.

13 E titiro iho ana a Ihowa i te rangi: e kite ana ia i nga tama katoa a te tangata.

14 Kei tona wahi nohoanga ia e matakikiki iho ana ki nga tangata katoa o te whenua.

15 Rite tonu tana hanganga i o ratou ngakau: e mohiotia ana e ia a ratou mahi katoa.

16 E kore tetahi kingi e ora i te nui o te ope; e kore e ora te tangata marohirohi i te nui o te kaha.

17 He mea teka te hoiho hei whakaora: ehara ano tona kaha nui i te mea e mawhiti ai.

18 Na, kei runga i te hunga e wehi ana i a ia te kanohi o Ihowa; kei te hunga e tumanako atu ana ki tana mahi tohu.

19 Hei whakaora i o ratou wairua kei mate; hui meo ia ratou kia ora i te wa o te hemo kai.

20 E tatari ana o tatou wairua ki a Ihowa: ko ia to tatou kai awhina, me to tatou whakangungu rakau.

21 Hari tonu nei o tatou ngakau ki a ia: no tatou hoki i whakawhirinaki atu ki tona Ingoa tapu.

22 E Ihowa, hei runga i a matou tau mahi tohu; kia rite hoki ki ta matou tumanakotanga atu ki a koe.

WAIATA 34.

KA whakapaingia e ahau a Ihowa i nga wa katoa: he whakamoemiti tonu ta toku mangai ki a ia.

2 Ka whakamanamana toku wairua ki a Ihowa: ka rongo te hunga mahaki, a ka hari.

3 Kia whakanui tahi tatou i a Ihowa; kia whakateitei tahi hoki i tona Ingoa.

4 I rapu ahau i a Ihowa, a rongo mai ana ia ki a au: whakaoranga ana hoki ahau e ia i oku wehi katoa.

5 I titiro atu ratou ki a ia, a kua marama: kihai ano o ratou mata i whakama.

6 I karanga atu tenei tangata iti, a whakarongo mai ana a Ihowa: whakaora ana i a ia i ona pouritanga katoa.

7 E noho ana te anahera a Ihowa i tetahi taha, i tetahi taha, o te hunga e wehi ana ki a ia: a e whakaora ana i a ratou.

8 Whakamatauria, kia kite ai koutou i te pai o Ihowa: ka hari te tangata e whakawhirinaki ana ki a ia.

9 Kia wehi ki a Ihowa, e tona hunga tapu: e kore hoki e hapa nga tangata o wehi ana ki a ia.

10 E hapa nga kuao raiona, e mate i te kai: te hunga ia e rapu ana ki a Ihowa, e kore ratou e hapa i tetahi mea pai.

11 Haere mai, e nga taariki, whakarongo ki a au: maku koutou e ako kia wehi ki a Ihowa.

12 Ko wai te tangata e hiahia ana ki te ora: e whai ana kia maha nga ra, kia kite i te pai?

13 Tiakina tou arero, kei kino: ou ngutu, kei korero hianga.

14 Mawehe atu i te kino, mahia te pai: rapua te ata noho, whaia atu hoki.

15 E tau ana nga kanohi o Ihowa ki te hunga tika: me ona taringa ki ta ratou karanga.

16 E he ana te mata o Ihowa ki nga kai mahi i te kino: hei hatepe atu i a ratou i te whenua, kei maharatia.

17 E karanga ana te hunga tika, a e whakarongo mai ana a Ihowa: whakaoranga ana ratou e ia i o ratou whakapawera katoa.

18 E tata ana a Ihowa ki te hunga ngakau maru: ka whakaoranga ano e ia te hunga wairua iro.

19 He tini nga mate o te tangata tika: otira e whakaoranga ana ia e Ihowa i roto i te katoa.

20 E tiakina ana e ia ona wheua katoa: e kore tetahi e whati.

21 Ka whakamatea te tangata hara e te kino: a ka he te hunga e kino ana ki te tangata tika.

22 E hokona ana e Ihowa nga wairua o ana pononga: e kore ano e he tetahi o te hunga e whakawhirinaki atu ana ki a ia.

TE WHITU O NGARA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 35.

WHAKAWAKIA, e Ihowa, te hunga e whakawana i a au: whawhaitia te hunga e whawhai mai nei ki ahau.

2 Kia mau ki te whakangungu rakau, ki te puapua: whakatika ake hei awihina moku.

3 Unuhia te tao, aratia te ara o te hunga e tukino nei lahu: ki mai ki toku wairua, Ko ahautou whakaoranga.

4 Kia whakama, kia numinumi, te hunga e whai ana kia whakamatea ahau: kia whakahokia ki muri, kia whakapouautia te hunga e whakatakoto ana i te kino moku.

5 Kia rite ratou ki te papapa e puhia ana e te hau: a ka turakina ratou e te anahera a Ihowa.

6 Kia pouri to ratou ara, kia pahekeheke: kia whaia ano ratou e te anahera a Ihowa.

7 Kahore hoki he rawa i huna ai e ratou te poka o ta ratou kupenga moku: ta ratou i keri take-kore nei kia mate ai ahau.

8 Kia rokohanga pouautia ia e te whakangaromanga: ka mau ano ko ia i tana kupenga i huna ai: kia taka ia ki tana tino whakangaromanga.

9 A ka koea toku wairua ki a Ihowa: ka nari ki tana whakaoranga.

10 Ka ki katoa ake oku wheua, E Ihowa, ko wai te rite ana ki a koe, e whakaoranga ana hoki e koe te iti i te tangata e kaha ake ana i a ia: ae, te iti, te rawaore i tona kai pahua?

11 I whakatika mai nga kai whakapae teka : whakawakia ana ahau mo nga mea kihai nei au i matau atu.
12 I utua mai e ratou tau pai ki te kino : a whakapupu pani ana toku wairua.

13 Tena ko ahan, i a ratou e mate ana, he kahu taratarata kō, whakawaikauere ana ahau i toku wairua, kihai i kai : a hoki mai ana taku inoi ki toku uma.

14 Toku ahua, me te mea he whanaunga ia, he teins noku : kupapa noa iho ahau, me te mea he tangata e tangi ana ki tona whaea.

15 I toku pahaketanga ia, koa ana ratou, huihui ana : huihui ana nga tangata kino noa iho hei hoa riri moku, kihai ano ahau i mohio ; haehae ana ratou i a au, kihai hoki i mutu.

16 I roto ratou i nga tangata tinihanga, i nga kai whakakata o nga hakari : tetea mai ana o ratou niho ki a au.

17 E te Ariki, kia pehea te roa o tau titiro kau mai : whakaorangia toku wairua i a ratou whakangaromanga, taku e aroha nei i nga ratou.

18 Ka whakawhetai atu ahau ki a koe i roto i te whakaminenga nui : ka whakamoemiti atu ki a koe i roto i te iwi kaha.

19 Kei hari mai ki a au aku hoa riri pokanoa : kei whakakini mai nga kanohi o te hunga e kino pakupaku mai ana ki a au.

20 Ehara hoki ta ratou i te korero mo te rangimarie : heoi kei te whakatakoto i te mea tinihanga mo te hunga ata noho o te whenua.

21 Ina, hamama mai ana o ratou mangai ki a au, e ki mai ana : Ha, ha, kua kite o matou kanohi.

22 Kua kite koe, e Ihowa ; kua ra e wahangu : e te Ariki, kei matara atu koe i a au.

23 Oho ake, e ara hoki ki te whakarite i taku whakawa : ki taku tautohetohe, e toku Atua, e toku Ariki.

24 Kia rite ki tou tika toku whakawakanga, e Ihowa, e toku Atua : kei koe mai ano ratou ki a au.

25 Kei mea ratou i roto i o ratou ngakau, Ha, ko ta matou tena i pai ai : kei mea ratou, kua horomia ia e ratou.

26 Kia whakama, kia numinumi ngatahi, te hunga e koa mai ana ina he ahau : kia whakakakahuria ki te

whakama, ki te numinumi, te hunga e whakakake mai ana ki ahau.

27 Kia hamama i te hari, kia koa, te hunga e pai mai ana ki taku mahi tika : ae, kia mea tonu ratou, Kia whakanuia a Ihowa, e whakapai nei ki te oranga o tana pononga.

28 A ka korerotia e toku arero tau mahi tika : me te whakamoemitianga ki a koe i te ra roa.

WAIATA 36.

E MEA ana te mahi kino a te tangata hara i roto i toku ngakau : kahore he wehi ki te Atua i mua i ona kanohi.

2 E whakapai ana hoki ona kanohi ake ki a ia ano : a kitea noatia iho te kino o tona hara.

3 He kino nga kupu a tona mangai, herauhanga hoki : kua mahue i a ia te mahara, te mahi i te pai.

4 He mahi nanakia tana e whakaaro ai i runga i tona moenga ; ehara i te pai te huarahi e turia ana e ia : kahore ona whakariharia ki te kino.

5 Kei nga rangi, E Ihowa, tau mahi tohu : a tutuki noa atu tou pono ki nga kapua.

6 Rite tonu tou tika ki nga maunga nui ; he riri whakabarabara au whakaritenga whakawa : ko koe, e Ihowa, te kai whakaora i te tangata, i te kararehe.

7 Ano te pai o tou aroha, e te Atua : koia nga tama a te tangata ka okioki ai i raro i te taumarumarutanga iho o ou pakau.

8 Ka makona ratou i nga mea momona o tou whare : ka whakainumia ano e koe ki te awa o au mea whakahari.

9 Kei a koe hoki te puna o te ora : ma to maramatanga ka kite ai matou i te maramatanga.

10 Kia roa tou arohatanga ki te hunga e matau ana ki a koe : tou tika hoki ki te hunga ngakau tika.

11 Kei puta mai ki ahau te waewae whakapakari : kei turakina ahau e te ringa o te hunga hara.

12 Hinga iho i reira te kai mahi i te kino : kua turaia iho ratou, te ahei te ara ake.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 37.

KAUA e mamea atu ki te hunga kino : kua e hae atu ki nga kai mahi i te hara.

2 No te mea ka hohoro ratou te kotia, te peratia me te tarutaru : a ka mememe me he otaota hou.

3 Whakawhirinaki ki a Ihowa, mahia te pai : a ka noho koe ki te whenua, ka ata kai marie hoki.

4 Whakaahuareka atu ki a Ihowa : a ka homai e ia ki a koe ta to ngakau i hiahia ai.

5 Tukua atu to ara ki a Ihowa : whakawhirinaki atu hoki ki a ia, a mana e mahi.

6 Mana hoki e whakaputa mai tou tika, ano he mara-matanga : te whakaritenga hoki o tou whakawakanga, me te mea ko te ra e tu ana.

7 Okioki ki a Ihowa, tatari marie ki a ia : kei mamea atu koe ki te tangata e hohoro ana i tana ara, ki te tangata e taetae ana e ia nga whakaaro kino.

8 Kati te riri, whakarerea hoki te arita : kei mamea koe, kei mahi i te kino.

9 No te mea ka hatepea atu te hunga kino : te hunga ia e tatari ana ki a Ihowa, ka riro i a ratou te whenua.

10 Kia potopoto ake nei hoki, a ka kore noa iho te hunga kino : ae ra, ka ata tirohia e koe tona wahi, a kore kau noa iho.

11 Otira ka riro mai te whenua i te hunga mahaki : a ka hari ratou i te roa o te ata noho.

12 E whakangarahu ana te tangata kino mo te tangata tika : pakiri ana ona niho ki a ia.

13 Ka kata te Ariki ki a ia : no te mea ka kite ia e tata ana tona ra.

14 Kua unuhia te hoari e te hunga hara, kua piko ta ratou kopere : hei turaki i te iti, i te rawakore, hei kohuru i te hunga e tika ana i te ara.

15 Ka tapoko atu ta ratou hoari ki o ratou ngakan : a ka whatia a ratou kopere.

16 Engari te wahi iti a te tangata tika : i nga taonga o nga tangata hara tokomaha.

17 Ka whatia hoki nga ringaringa o te hunga hara : tonu ia i a Ihowa te hunga tika.

18 E matau ana a Ihowa ki nga ra o te hunga tika a ka puman to ratou kainga, ake ake.

19 E kore ratou e whakama i te wa o te he : ka makona ano ratou i nga ra o te hemo kai.

20 Ka ngaro ia te hunga hara, a ka rite nga hoa riri o Ihowa ki te ngako reme : ka mahea atu ratou ; ka mahea atu me he paowa.

21 E tango ana te tangata hara i te taonga tarewa, kahore hoki ana utu mai : te tangata tika ia, he aroha tana, he homai.

22 Ka riro mai hoki te whenua i ana e manaaki ai ; ka hatepea atu ano ana e kanga ai.

23 E whakatika ana nga hikoinga o te tangata tika e Ihowa : e whakaahuareka ana ano ia ki tona ara.

24 Ahakoa hinga ia, e kore ia e tino takoto rawa : no te mea e whakamaua ake ana tona ringaringa e Ihowa.

25 He tamariki ahau i mua, a kua korohetia nei : heoi, kahore ahau i kite i te tangata tika e whakarerea ana, i ona uri hoki e pinono taro ana.

26 He atawhai tonu tana, he ohaoha : ka manaakitia ano hoki ona uri.

27 Whakarerea te kino, mahia te pai : ka noho tonu ai.

28 No te mea e aroha ana a Ihowa ki te whakarite whakawa : e kore ano e whakarerea tona hunga tapu e ia ; e tiakina tonutia ana ratou, ake ake : otia ka hatepea atu nga uri o te hunga hara.

29 Ka riro mai te whenua i te hunga tika : ka nohoia hoki a reira e ratou, ake ake.

30 He kupu mohio ta te mangai o te tangata tika : he whakarite whakawa ano ta tona arero e korero ai.

31 Kei tona ngakau te ture a tona Atua : e kore e pakeke tetahi o ona hikoinga.

32 E tau mai ana te titiro a te tangata hara ki te tangata tika : a e whai ana kia whakamatea ia.

33 E kore ia e waiho atu ki tona ringaringa e Ihowa : e kore ano hoki ia e whakahi i a ia ina whakawhiwhia in.

34 Taria a Ihowa, kia mau ki tona ara, a ka whakamatea koe e ia, ka whakawhiwhia hoki ki te whenua : hatepea atu te hunga hara, ka kite koe.

35 I kite ahau i te tangata hara e kake ana : e tauto-tonu ana, me te puriri matomato.

36 Heoi, pahure noa atu ia, a, kore kau noa iho: ae, i rapua ia e ahau, a kihai i kitea.

37 Maharatia te tangata tika, tirohia iho te tangata tika: no te mea he marietanga te tukunga iho ki tena tangata.

38 Ka ngaro ngatahi ia te hunga kino: te tukunga iho ki te hunga kino, ka hatepea atu ratou.

39 Na Ihowa ia te whakaoranga o te hunga tika: ko ia to ratou kaha i te wa o te he.

40 Ma Ihowa ratou e awhina, ko ia hoki hei tauarai mo ratou: ko ia hei tauarai mo ratou ki te hunga kino, ka whakaoranga ano ratou e ia, mo ratou ka whaka-whirinaki atu ki a ia.

TE WARU O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 38.

E IHOWA, kua e whakatupehupehu mai ki a au ina riri koe: kua ano hoki ahau e pakia ina arita mai koe.

2 Titi tonu hoki au pere ki a au: kaha rawa te pehanga a tou ringa ki a au.

3 Kahore he wahi ora o oku kikokiko, na to riri hoki: kahore ano e ata takoto oku wheua, noku i hara nei.

4 Kua taupokina iho hoki toku mahunga e oku kino: ano he pikaunga taimaha, e pehi rawa ana i a au.

5 E piro ana oku whiunga: kua pirau i taku mahi poanaa.

6 E whakawiria ana ahau, piko rawa: e tangi haere ana i te roa o te ra.

7 Kua kapi toku hope i te mate whakarihariha: kahore hoki he wahi ora o oku kikokiko.

8 Kua kore oku kaha, maru rawa ahau: aue ana ahau i te mamae o toku ngakau.

9 E te Ariki, hei tou araro oku hiahia katoa: kahore hoki e ngaro i a koe taku aetanga.

10 Kihakihi kau toku ngakau, kua hemo toku kaha: me te maramatanga o oku kanohi, kua kore hoki tena mea oku.

11 Matara noa atu i toku mate te turanga mai e nga tangata i aroha mai ki a au, o oku hoa hoki: i tawhiti ano oku whanaunga e tu ke mai ana.

12 E whakatakoto mahanga ana moku te hunga e whai ana i a au kia whakamatea: he nanakia ano nga kupu a te hunga e rapu ana i te he moku; he whakaaro tinihanga ano hoki a ratou i te roa o te ra.

13 Ko au ia, i rite ki te tui, kihai i rongu: i rite ano hoki ki te tangata wahangu, kahore nei e hamumu tona mangai.

14 Na, rite tonu ahau ki te tangata kahore nei e rongu: kahore nei he whakatupehupehu i tona mangai.

15 E tumanako atu nei hoki ahau ki a koe, e Ihowa: ka whakahoki kupu mai ano koe, e te Ariki, e toku Atua.

16 I mea hoki ahau, Kei koa mai ratou ki a au: ka pabeke toku waewae, ka whakahihi mai ratou ki a au.

17 Meake hoki au kopa: kei mua ano i a au aku mea whakapouri.

18 Ka whaki atu hoki ahau i taku kino: ka pouri mo toku hara.

19 Oku hoa riri ia, hauhanu tonu, kaha tonu: kua tokomaha ano te hunga e kino noa mai ana ki a au.

20 He hoa riri ano ki a au te hunga e utu ana i te pai ki te kino: moku e whai ana i te pai.

21 Kua ahau e whakarerea, e Ihowa: e toku Atua, kei mamao atu koe i a au.

22 Hohoro mai koe ki te awhina i a au: e te Ariki, e toku whakaoranga.

WAIATA 39.

I MEA ahau, Ka ata whakaaro ahau ki aku huarahi, i kei hara toku arero: ka tiakina toku mangai, parare rawa, i te mea kei toku araro te tangata kino.

2 I whakamoroki ahau, i wahangu, kihai i puaki taku kupu, ahakoa pai; a ka oho toku mamae.

3 Werawera ana toku ngakau i roto i a au, i a au e whakaaro ana ka te ahi: a ka korero toku arero.

4 E Ihowa, meinga ahau kia matau ki toku mutunga, ki te maha hoki o oku ra, ehia ranei: kia matau ai ahau te mea memeha noa ahau.

5 Titiro hoki, kua whakaritea nei e koe oku ra, ano he

whannitanga ringaringa; he kahore noa iho ano oku tau i tou aroaro: ahakoa u noa te tu o nga tangata atoa, he mea memeha kau.

6 He pono kei roto i te atarangi te tangata e kopikopiko noa ana: he pono e ohore noa ana ratou: e ami ana ia i te taonga, a kahore e matau ma wai ranei e kahi.

7 Na, he aha taku e tatari atu nei, e te Ariki? ko koe taku e tumanako atu ai.

8 Whakaoranga ahau i aku mahi tutu katoa: kau ahau e waiho hei tawainga ma te wairangi.

9 Wahangu ana ahau, kihai i kuihi toku mangai: he meatanga hoki tenei nau.

10 Nekehia atu i a au tau whiu: ka ngaro ahau i te pakinga a tou ringa.

11 Ka pakia e koe te tangata, ka whakatupehupehuria mo te hara, ka meinga e koe tona atahuatanga kia memeha, kia pera me te purehurehu: he pono, he mea teka noa nga tangata katoa.

12 Whakarongo ki taku inoi, e Ihowa, kia titaha mai tou taringa ki taku karanga; kei wahangu koe ki aku roimata: he heke hoki ahau nau, he manene, he pera me oku matua katoa.

13 Kia ata hanga mai ki a au, kia ta ai toku manawa: keiwha haere atu ahau i konei, a ka kahore noa iho.

WAIATA 40.

I TATARI marie ahau ki a Ihowa: a anga mai ana ia ki a au, whakarongo mai ana ki taku karanga.

2 Nana ano hoki ahau i tango ake i te poka whakamataku, i roto i te paru taomoru: a whakaturia ana e ia oku waewae ki runga ki te kohatu, whakaukia ana e ia aku hikoinga.

3 A homai ana e ia he waiata hou ki toku mangai, he whakamoemiti ki te tatou Atua: he tokomaha e kite, a ka wehi, ka whakawhirinaki ai ki a Ihowa.

4 Ka hari te tangata kua waiho nei e ia a Ihowa hei whakawhirinakitanga mona: a kahore e taburi atu ki te hunga whakakake, ki te hunga hoki e peka atu ana ki te teka.

5 E Ihowa, e toku Atua, he tini au mahi whakam-

taro i mahia e koe, me au whakaaro ki a matou: e kore a taea te korero whakatepe atu ki a koe: me i mea ahau kia whakakitea, kia korerotia, e kore e taea te tatau.

6 Kihai i matenuitis e koe te patunga tapu, me te whakahere; pokaia ana e koe oku taringa: kihai koe i mea mai ki te tahaunga tinana, me te whakahere hara.

7 Na, ko taku meatanga atu, Tenei au te haere atu nei: kei roto i te pukapuka te tuhituhinga moku.

8 Ko taku pai ko te mea i tau e pai ai, e toku Atua: ae ra, kei roto i toku ngakau tau ture.

9 Kua kauwhautia e ahau te tika i roto i te whakaminenga nui: nana, kihai i kopia oku ngutu, tena koe te matau ana, e Ihowa.

10 Kihai i hipokina e ahau tou tika i roto i toku ngakau: kua korerotia e ahau tou pono me tau whakaoranga: kihai i huna e ahau tou aroha me tou pono i te whakaminenga nui.

11 Kei kaiponuhia mai tou aroha ki a au, e Ihowa: ma tou atawhai me tou pono ahau e tiaki i nga wa katoa.

12 Ta te mea kua karapotia ahau e nga kino e kore e taea te tatau: mau pu ahau i aku kino, te ahei te titiro ake; he tini ke i nga makawe o toku matenga; a hemo iho toku ngakau.

13 Kia pai koe, e Ihowa, ki te whakaora i a au: e Ihowa, hohoro ki te awihina i a au.

14 Kia whakama, kia pororaru ngatahi, te hunga c rapu ana i toku wairua kia whakamatea: kia whakaho-kia ki muri, kia whakama hoki, te hunga e hiahia ana kia he ahau.

15 Kia huna, hei utu mo to ratou whakama: te hunga e mea mai ana ki a au, Ha, ha.

16 Kia hari, kia koa ki a koe te hunga katoa e rapu ana i a koe: kia mea tonu te hunga e pai ana ki tau whakaoranga, Kia whakanuia a Ihowa.

17 Ko au ia, he iti, he rawa-kore; heoi e whakaaro mai ana ano te Ariki ki a au: ko koe toku awihina, me toku kai whakaora; kau ra e whakaora, e toku Atua.

Te Karakia o te Ahahā.

WAIATA 41.

KA hari te tangata e whakaaro ana ki te rawa-kore: e whakaorangia ia e Ihowa i te wa o te he.

2 Ma Ihowa ia e tiaki, e whakaora; ka whakabarititia ia i runga i te whenua: e kore ano hoki e tukua atu e koe ki nga hiahia o ona hoa riri.

3 Ma Ihowa ia e whakakaba, i a ia e whakaruhi ana i runga i te moenga: mau ano e whakapai katoa tona moenga i a ia e mate ana.

4 I mea ahau, E Ihowa, tohungia ahau: rongotia toku wairua; kua hara hoki ahau ki a koe.

5 He kino te korero a oku hoa riri moku: Ahea ranei ia mate ai, pirau ai tona ingoa?

6 A ki te haere mai ia kia kite i a au, ka korero hori-horia: e ami mai ana tona ngakau i te kino mana; tona putanga atu ki waho, korerotia ana e ia.

7 E kowhetewhete ana moku te hunga katoa e kino mai ana ki a au: e whakatakatoto ana ratou i te kino moku.

8 E ai ta ratou, E piri ana te mate kino ki a ia: a ka takoto na ia, heoi ano tona aranga ake.

9 Ae, ko toku hoa ake ano, i whakawhirinaki ai ahau, i kai nei i taku taro: kua hiki ake tona rekereke ki a au.

10 Ko koe ia, e Ihowa, kia aroha mai ki a au: a whakaarohia ake ahau, kia utua ai ratou e ahau.

11 No konei ahau i matau ai e pai mai ana koe ki a au: no te mea kahore toku hoa riri e whakamanamana mai ki a au.

12 Ko au ia, mau ahau e whakamau ake i runga i toku ngakau tapatahi: mau hoki au e whakatu ki tou araro, ake tonu atu.

13 Kia whakapaingia a Ihowa, Atua o Iharaia: inamata riro ano, ake tonu ake ano hoki. Amine, ae, Amine.

WAIATA 42.

RITE tonu ki te hata, e kihakiha nei ki nga manga wai: toku ngakau e kihakiha nei ki a koe, o te Atua.

2 E hiainu ana toku wairua ki te Atua, ki te Atua ora: ahea ahau tae atu ai, puta atu ai ki te araro o te Atua?

3 Ko oku roimata taku kai i te ao, i te po: i a ratou e mea tonu mai nei ki ahau, Kei hea tou Atua?

4 Ka mahara anau ki enei mea, me te wai toku ngakau e maringi ana i roto i a au: i haere hoki ahau i roto i te huihui, i haere tahi maton ki te whare o te Atua, me te reo o te hari, o te whakamoemiti, me te huihui e mea hakari ana.

5 He aha koe i piko iho ai, e toku wairua? i ohore ai hoki i roto i a au? tumanako atu ki te Atua: tera ano ahau e whakawhetai atu ki a ia, mo te whakaorangia a tona mata.

6 E toku Atua, e piko iho ana toku wairua i roto i ahau: koia ahau ka mahara ai ki a koe i te whenua o Horano, o nga Heremoni, i Maunga Mitara.

7 Rara ana tetahi riri ki tetahi riri i te harurutanga o au awhiowhio wai: tika ana au ngaru katoa, me au tuatea i runga i a au.

8 Ahakoa ra e whakahaua mai ano e Ihowa tona atahuai i te awatea: a he waiata taku ki a ia i te po, he inoi ki te Atua o toku ora.

9 Ka mea atu ahau ki te Atua, E toku kohatu, He aha koe i wareware ai ki a au: he aha ahau ka haere pouri ai i te tukinotanga a te hoa riri?

10 Ano he hoari i roto i oku whena te tawainga a oku hoa riri: i a ratou e mea mai nei ki a au i nga ra katoa, Kei hea tou Atua?

11 He aha koe i piko iho ai, e toku wairua? he aha hoki koe i ohore ai i roto i a au? tumanako atu ki te Atua: tera ano ahau e whakawhetai atu ki a ia, ko ia nei te ora o toku mata, me toku Atua.

WAIATA 43.

E TE Atua, whakaritea toku whakawa, whakatikaia aku korero ki te iwi atua-kore: whakaorangia ahau i te tangata tinihanga e mahi nei i te he.

2 Ko koe hoki te Atua o toku kaha: he aha ahau ka panga nei e koe? he aha ahau ka haere pouri ai i te tukinotanga a te hoa riri?

3 Tonos mai e koe tou marama me tou pono: hei arahi a au: hei kawē i a au ki tou maunga tapu, ki o tapenakara.

4 A ka haere ahan ki te aata o te Atua, ki te Atua, ki taku hari nui: ae, ka whakamoemiti atu ahau ki a koe, e te Atua, e toku Atua, i runga i te hapa.

5 He aha koe i piko iho ai, e toku wairua? he aha hoki koe i ohorere ai i roto i a au? tumanako atu ki te Atua: tera ano ahan e whakawhetai atu ki a ia, ko ia nei te ora o toku mata, me toku Atua.

TE IWA O NGĀ RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 44.

TE Atua, kua rongo o matou taringa, kua kororotia mai ki a matou e o matou matua: nga mahi i mahia e koe i o ratou ra, i nga ra o mua.

2 Tau pananga i nga tauhiwi ki tou ringaringa, tau whakatokanga hoki i a ratou: tau whakawhiunga i te iwi, me tau peinga i a ratou.

3 Ehara hoki i te mea, na ta ratou hoari i wbiwhi ai ratou ki te whenua, ehara to ratou takakau i te mea i ora ai ratou: engari na tou ringaringa matau, na tou takakau hoki, na te maramatanga ano hoki o tou mata, he pai hoki nou ki a ratou.

4 E te Atua, ko koe toku Kingi: whakabana mai he whakaoranga mo Hakopa.

5 Mau ka turaki ai matou i o matou hoa riri: na tou Ingoa ka takahia iho ai e matou te hunga e whakatika mai ana ki a matou.

6 E kore hoki ahau e whakawhirinaki atu ki taku kopere: e kore ano hoki taku hoari e whakaora i a au.

7 Nau hoki matou i whakaora i o matou hoa riri: naa ano i whakama ai te hunga i kino mai ki a matou.

8 Ko te Atua ta matou e whakamanamana atu ai i te roa o te ra: ka whakamoemiti atu ano matou ki tou Iugoa, ake ake ake.

9 Otira kua panga nei matou e koe, kua meinga ki-

whakama: kahore hoki koe kia haere tahi atu me a matou taua.

10 Ka meinga matou kia hoki whakamuri mai i te hoa riri: kei te pahua ano i etahi ma ratou te hunga e kino mai ana ki a matou.

11 Kua hoatu matou e koe ano he hipi e kainga ana: kua whakamararatia hoki matou ki roto ki nga tauhiwi.

12 E hokona ana e koe to iwi, a hore he utu o ratou.

13 E meinga ana matou e koe hei tawanga ma o matou hoa kainga; hei whakahaweatanga, hei whakatanga mai ma te hunga i tetahi taha, i tetahi taha, o matou.

14 E meinga ana matou hei whakatauki ma nga tauhiwi; hei rurunga matenga ma nga iwi.

15 Kei mua tonu i a au toku numinimitanga; kua taupokina ahau e te whakama o toku mata;

16 I te reo o te kai tawai, o te kai kohukohu; i te hoa riri, me te kai rapu utu.

17 Kua pa katon tenei ki a matou; ahakoa ra kahore ano matou i wareware ki a koe: kihai ano hoki i teka ki to kawenata.

18 Kahore o matou ngakan i tahuri whakamuri: kihai ano hoki o matou hikoinga i peka atu i to ara,

19 I to matou marunga i a koe i te wahi o nga tarakona: a taupoki rawa ki te atarangi o te mate.

20 Mehemea kua wareware matou ki te Ingoa o to matou Atua, kua whakamarokia ranei o matou ringaringa ki te atua ke;

21 E kore ranei tenei e ata tirohia mai e te Atua? e matau ana hoki ia ki nga mea ngaro o te ngakan.

22 Mon nei hoki matou i patua ai i te ra roa nei: kua iho matou, He hipi e patua ana.

23 E ara, he aha koe ka moe ai, e te Ariki: whakaitia, kua matou e panga tonutia.

24 He aha koe ka huna ai i tou mata: ka wareware ai ki ta matou tangihanga, ki to matou tukinotanga?

25 Kua piko nei hoki o matou wairua ki raro, ki te puehu: piri rawa o matou kopu ki te whenua.

26 E ara, hei awhina mai i a matou: kia mahara ki wa aroha, a hokoa matou.

WAIATA 45

E PUPUKE ake ana te mea pai i roto i toku ngakan: ka kororotia e ahau aku i tito ai mo te kingi: he pene toku arero na te kai tuituhi bohoro.

2 Engari koe e atahua ana i nga tamariki a te tangata: kua ringihia ou ngutu ki te ahuaureka, no reira i manaakitia ai koe e te Atua, ake ake ake.

3 Whitiaria to hoari ki to huwha, e te Nui-rawa: to kororia to honore.

4 Aratakina hoki to heihoi-runga i tou honore, irunga i te kaha, hei mea hoki mo te pono, mo te mahaki, mo te tika: a ma tou ringaringa matau koe e whakaako ki nga mea whakamataku.

5 E koi ana au pere ki nga ngakau o nga hoa riri o te kingi: a ka hinga nga iwi ki raro i a koe.

6 E pumau ana, e te Atua, tou torona, ake ake: he hepeti tika te hepeti o tou kingitanga.

7 E arohaina ana e koe te tika, a e kinongia ana te hara: no reira, nui atu i to ou hoa te whakawahinga a te Atua, a tou Atua, i a koe ki te hinu o te hari.

8 He maira kau ou kakahu, he aroa, he kahia: i roto i nga whare rei, na ena koe i koe ai.

9 Kei roto i au wahine honore nga tamahine kingi: kei tou ringaringa matau te kuini e tu ana, he mea whakakakahu ki te koura o Opira.

10 Whakarongo, e ko, titiro atu hoki, tahuri iho tou taringa: a kia wareware koe ki tou iwi, ki te whare ano hoki o tou papa.

11 Penei ka matenuitia e te kingi tou atahua: ko ia hoki tou Ariki: a me koropiko koe ki a ia.

12 A ko reira ano te tamahine o Taira, me te ohaohatanga: ka whai ano nga tangata taonga o te iwi kia manakohia e koe.

13 Kei roto te tamahine o te kingi, he kororia kau: he mea whakairo ki te koura tona kakahu.

14 He mea whakapaipai ki te ngira tona kakahu, e kawea mai ai ia ki te kingi: ka arahina mai ki a koe nga wahina, ona takahoa, e whai ana i a ia.

15 Ka kawea mai ratou me te hari, me te kura: ka tomo atu ratou ki te whare o te kingi.

16 Ko o tamariki hei whakakapi mo ou matua: a ka meinga ratou e koe hei kawana mo te whenua katoa.

17 Ka meinga e ahau tou Ingoa Lia maharatia e nga whakatupuranga katoa: ma reira ano hoki koe ka whakamemiti ai e nga iwi, a, ake ake.

WAIATA 46.

KO te Atua to tatou piringa, me to tatou kaha: he kai awhina e tino tata ana i nga wa o te he.

2 No reira, kore ake to tatou wehi, ahakoa nekehia te whenua: ahakoa hakahina nga maunga ki waenga moana.

3 Ahakoa rara, taupatupatu noa ona wai: ahakoa wiri nga maunga i tona huamotanga.

4 Tenei te awa, ko ona manga hei whakahari i te pa o te Atua: i te wahi tapu o nga tapenakara o te Rungamua.

5 Kei waenganui ona te Atua, ekore ia e whakakorikoria: ma te Atua ia e awhina i te putanga mai ano o te ata.

6 I nana nga tau iwi, i whakakorikoria nga rangatiratanga: puaki ana tona reo, rewana ana te whenua.

7 Kei a tatou a Ihowa o nga mano: ko te Atua o Hakopa to tatou piringa.

8 Haere mai, tirohia nga mahi a Ihowa: nga whakangaromanga i whakaputaina e ia ki te whenua.

9 E whakamutua ana e ia nga whainga, a, te pito ra ano o te whenua: whati ana i a ia te kopere, poro pu te tao, tahuna ake e ia te hariata ki te kapura.

10 Kia ata noho, a kia matau ko ahau ano te Atua: e whakanuia ahau i waenganui i nga tau iwi, e whakamua ahau i te whenua.

11 Kei a tatou a Ihowa o nga mano: ko te Atua o Hakopa to tatou piringa.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 47.

PAKIA o koutou ringa, e nga iwi katoa: hamama atu ki te Atua, kia hari te reo.

2 No te mea he wehi a Ihowa o runga rawa: he Kingi nui no te whenua katoa.

- 3 Nana i roto mai ai nga iwi ki raro i a tatou: me nga tautangata ki raro ki o tatou waewae.
 4 Nana i whiriwhiri to tatou nohoanga mo tatou: te mea pai rawa o Hakopa, o tana i aroha ai.
 5 Kua kake atu te Atua i roto i te hamamatanga: a Ihowa i roto i te tangi o te tetere.
 6 Himene atu ki te Atua, himene atu: himene atu ki to tatou Kingi, himene atu.
 7 Ko te Atua hoki te Kingi o te whenua katoa: himene atu i runga i te mohio.
 8 Ko te Atua te kingi o nga tauwi: e noho ana te Atua i runga i te torona o tona tapu.
 9 Kua huihui mai nga rangatira o nga iwi, o te iwi o te Atua o Aperahama: na te Atua hoki nga whakangu-raku o te whenua; kua whakanuia rawatia ia.

WAIATA 48.

E NUI ana a Ihowa, kia nui hoki te whakamoemiti ki a ia: i te pa o to tatou Atua, i te maunga o tona tapu.

- 2 He turanga ataahua a maunga Hiona, ko ta te ao katoa o koa ai: kei te taha ki te nota, te pa o te Kingi nui.
 3 E matauria ana te Atua i roto i ona where papai hei piringa.
 4 Na, huihui tahi mai ana nga kingi, haere tahi atu ana ratou.
 5 I kite ratou, miharo iho: raruraru ana, hohoro tonu atu.
 6 I'a ana te wehi ki a ratou i reira: te mamae, ano he wahine e whanau ana.
 7 E wahia ana e koe nga kaupuke o Tarahihi: ki te hau ita.
 8 Rite tonu ki ta matou i rongo ai, ta matou i kite ai i roto i te pa o Ihowa o nga mano, i te pa o to tatou Atua: ma te Atua e whakapumau, ake ake.
 9 I whakaaro ratou ki tou atawhai, e te Atua: i waenganui o tou tenepara.
 10 E te Atua, rite tahi ki tou Ingoa te whakamoemiti mou, tae noa atu ki nga pito o te whenua: ki tonu tou ringaringa matau i te tika.

- 11 Kia hari a maunga Hiona, kia koa nga tamahine a Hura: i au whakaritenga whakawa.
 12 Taiawhiotia a Hiona, haere, a kopiko noa mai: tana ona pourewa.
 13 Maharatia ana pekerangi, tirohia iho ona where papai: hei korerotanga ma koutou ki enei ake whakaturanga.
 14 Ko tenei Atua hoki te Atua mo tatou, ake ake ake: ko ia hei kai arahi i a tatou, a mate noa.

WAIATA 49.

W HAKARONGO ki tenei, e nga iwi katoa: tahuri mai o koutou taringa, e nga tangata katoa o te ao.

- 2 E nga tangata iti, ratou tahi ko nga tangata rahi; e te tangata taonga raua ko te rawa-kore.
 3 Ka whakapuakina atu he matauranga e toku mangai: a he ata ngarahu te whakaaro a toku ngakan.
 4 Ka whakatitaha atu ahau i toku taringa ki te kupu whakarite: ka puaki taku pepeha i runga i te hapa.
 5 Kia wehi au ki te aha i nga ra o te kino: ina kapaotia ahau e te kino o aku kai turaki?
 6 Te hunga e whakawhirinaki apa ki o ratou taonga: e whakamanamana ana ki te nui o o ratou rawa,
 7 E kore tetahi o ratou e ahei te hoko i tana teina: te heatu ranei i tetahi utu mona ki te Atua:
 8 (He nui hoki te utu mo o ratou wairua: a me whakarere atu, ake ake ake.)
 9 Kia ora tonu ai ia, ake ake: kia kana e kite i te pirau.

- 10 E kite ana hoki ia e matemate ana nga tangata whakaaro nui: e ngaro ngatahi ana te posauau, me te whakaaro-kore, a mahue iho o ratou taonga ki etahi atu.
 11 Ki ta ratou whakaaro puku, tera e pumau tonu o ratou where, me o ratou nohoanga, ki nga whakaturanga katoa: huaina iho ana o ratou whenua ki o ratou ingoa.
 12 Heoi kahore e pumau tonu te tangata e whakaho-

noretia ana: tona rite, kei nga kararehe e matemate nei.

13 Ko to ratou nei poanautanga to ratou ara: heoi e whakapai ana to ratou uri ki a ratou korero.

14 E whakatakotoria ana ratou ki te rua tupapaku, ano he hipi; ko te mate hei hepara mo ratou, a hei rangatira te hunga tika mo ratou i te ata: ka memeha ano to ratou ataahuatanga; ko te rua hei whare mo ratou.

15 Ma te Atua ia toku wairua e hoko mai i roto i te rua: ko ia hoki hei tukunga atu moku.

16 Kua koe e wehi ua whai taunga te tangata: ina nui haere te kororia o tona whare;

17 Kahore hoki ana mea e mau atu ai ia ina mate: e kore tona kororia e heke atu i muri ia ia.

18 He aha ia te whakapai noa ai i tona wairua i a ia e ora ana: a ka whakamoeminitia koe, ua pai au mahi ki a koe ano.

19 Ka haere atu ia ki te whakatupuranga o ona tupuna: e kore ratou e kite i te maramatanga, ake ake.

20 Te tangata e whakahonoretia ana, a kahore e whai whakaaro; kei nga kararehe matemate tona rite.

TE TEKAU O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 50.

KA puaki te kupu a te Atua kaha, a Ihowa: a karangatia ana e ia te whenua i te putanga mai o te ra, tae noa atu ano ki tona torengitanga.

2 Kua tiaho mai te Atua i roto i Hiona: i te tino o te ataahuatanga.

3 Ka haere mai to tatou Atua, e kore ano e wahangu: ka kai te kapura i tona aroaro, a ka hakerikeri te awha ki tetahi taha ona, ki tetahi taha.

4 Ka karangatia e ia nga rangi i runga: me te whenua hoki, ki te whakaritenga whakawa mo tona iwi.

5 Huihuia mai ki ahau toku hunga tapu: te hunga i

whakarite kawenata ki ahau i runga i te patunga tapu.

6 A ma nga rangi e whakakite tona tika: ko te Atua ake nei hoki te kai whakariterite whakawa.

7 Whakarongo, e aku tangata, a ka korero atu ahau: e Ihairaira, a ka whakaatu atu ahau ki a koe; Ko ahau te Atua, ko tou Atua.

8 E kore ahau e riri atu ki a koe mo au patunga tapu, mo au tahunga tinana ranei: kia meatia tonutia ki toku aroaro.

9 E kore ahau e tango i tetahi puru i roto i tou whare: i tetahi koati toa i roto i o taiepa.

10 Naku nei hoki nga kirehe katoa o te ngahere: nga kararehe i runga i te mano o nga pukepuke.

11 E matau ana ahau ki nga manu katoa o nga maunga: naku ano nga kirehe o te parae.

12 Me he mate hiakai toku, e kore ahau e korero atu ki a koe: noku nei hoki te ao, me ona tini mea.

13 E kai koia ahau i nga kikokiko o nga puru: e inu ranei i nga toto o nga koati?

14 Ko te whakawhetahi hei patunga tapu mau ki te Atua: whakamana hoki au kupu taurangi ki a te Runga rawa.

15 A karanga mai ki a au i te ra o te he: maku koe e whakaora, a ka whakakororiatia ahau e koe.

16 Ki te tangata hara ia, ka mea atu te Atua: He aha mau te whakapuaki i aku tikanga, te whakahua ranei i taku kawenata e tou mangai.

17 Kua kino nei hoki koe kia akona: a e akiri ana i aku kupu ki muri i a koe.

18 I to kitenga i te tahae, na whakaae ana koe ki a ia: a whai tahi ana me te hunga purenu.

19 Kua tukua e koe tou mangai ki te kino: a e tito hinga ana tou arero.

20 Noho ana koe, a korerotia kinotia ana to teina: agmatuaratia ana e koe te tamaiti a tou whaea.

21 Ko au mahi enei, a wahangu tonu ahau; i mea koe he pena pu ahau me koe: ka riria koe e ahau, ka whakarangitia ana mea ki tou aroaro.

22 Na, whakaaroa tenei, e te hunga kua wareware ki te Atua: kei haehaen e ahau, a kahore he kai whakao.

23 Ko te whakamoemiti te patunga tapu e whai kororia ai ahau : a ka whakakitea e ahau te whakaoranga a te Atua ki te tangata e tika ana tana whaka-haere.

WAIATA 51.

TOHUNGIA ahau, e te Atua, kia rite ki tou atawhai :
kia rite ki tou aroha nui te murunga o oku hara.

2 Horoia rawatia taku kino : kia ma hoki toku hara.

3 E whaki ana hoki ahau i aku mahi tutu : kei toku araro tonu toku hara.

4 He hara ki a koe, ki a koe anake, toku ; i meatia ano tenei he ki tou araro : i tika ai koe i te korerotanga, i ma ai hoki i te whakaritenga whakawa.

5 Na, i whakaahuatia ahau i roto i te kino : i runga ano i te hara toku whakahaputanga ki roto ki toku whaea.

6 Na, ko tau e matenui ai, ko te pono i nga wahi o roto : a ka whaknakona oku wahi ngaro e koe ki te whakaaro nui.

7 Parea ahau ki te hihopa, a ka ma ahau : horoia ahau, a ka ma ke atu i te hukarere.

8 Kia rongu ahau i te hari, i te koa : a ka whakamanamana nga iwi i whatia nei e koe.

9 Huna tou mata ki oku hara : a murua katoatia aku kino.

10 Hanga, e te Atua, he ngakau ma ki roto ki a au : whakahoutia hoki ki roto ki a au he wairua tika.

11 Kua ahau e maka atu i tou araro : kua hoki tou wairua tapu e tangohia i a au.

12 Whakahokia mai ki ahau te hari o tau whakaoranga : tautokona ake hoki ahau ki tou wairua kakama.

13 Ko reira ahau whakaako ai i ou ara ki te hunga tutu : a ka tahuri mai te hunga hara ki a koe.

14 Whakaoranga ahau i te hara toto, e te Atua, e te Atua o toku whakaoranga : a ka waiatatia au mahi tika e toku arero.

15 Whakatuwheratia oku ngutu, e te Ariki : a ka puaki i toku mangai te whakamoemiti ki a koe.

16 Kahore nei hoki koe e aro ki te patunga tapu ; penei kua hoatu e ahau : kahore koe e whakaahuareka ki te tahunga tinana.

17 Nga patunga tapu ma te Atua, he wairua maru : e kore koe e whakahawea, e te Atua, ki te ngakau maru, ki te ngakau iro.

18 Kia pai tau e mea ai, kia manako hoki koe ki Hiona : hanga nga taiepa o Hiruharama.

19 Ko reira koe pai ai ki nga patunga tapu o te tika, ki nga tahunga tinana, he mea whakaeke katoa : ko reira ratou whakaeke ai i nga puru ki runga ki to aata.

WAIATA 52.

HE aha koe ka whakapakari ai ki te kino, e te tangata nui : e pumau tonu ana te atawhai o te Atua.

2 E whakatakoto ana tou arero i nga mea nanakia : e mahi hianga ana, ano he heu koi.

3 E arohaina rawatia ana e koe te kino i te pai : te teka i te koro tika.

4 E te arero hianga : e arohaina ana e koe nga kupu horomiti katoa.

5 Ka wawahi ano hoki te Atua i a koe, ake tonu atu : ka tangohia atu koe e ia, ka takiritia atu i tou nohoanga, ka huta atu hoki koe i te whenua o te ora.

6 E kite hoki te hunga tika, a ka wehi : ka kata hoki ki a ia.

7 Nene, te tangata kihai nei i waiho e ia te Atua hei kaba mona : heoi, whakawhirinaki ana ia ki te tini o ana taonga, whakapakari ana i runga i tana mahi kino.

8 Ko au ia, e rite ana ki te oriwa matomato i roto i te whare o te Atua : ka whakawhirinaki ahau ki te mahi tohu a te Atua, ake ake ake.

9 Ka whakamoemiti tonu ahau ki a koe, nau hoki tenei i mea : ka tumanako atu ano ki tou ingoa ; he mea pai hoki ki te araro o te hunga tapu.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 53.

E MEA ana te wairangi i roto i tona ngakanu. Kahore he Atua. Kua pirau ratou, he kino whakahouhou ta ratou mahi: kahore tetahi e mahi ana i te pai.

2 I titiro iho te Atua i te rangi ki nga tamariki a te tangata: kia kite me kahore tetahi e mahara ana, e rapu ana i te Atua.

3 Kua hoki ki muri katoa ratou, kua pirau tahi: kahore tetahi e mea ana i te pai, kahore kia kotahi.

4 E kore ranei e mohio nga kai mahi o te kino: e kai nei i taku iwi, me te mea e kai taro ana? kahore e karanga ki te Atua.

5 Wehi noa iho ratou i reira, i te wahi kahore ho wehi, no te mea kua titaritara e te Atua nga iwi o te tangata i whakapaea ai koe: kua whakama ratou i a koe, no te mea kua whakahawea ratou e te Atua.

6 Aue, me i puta mai te whakaoranga o Iharaia i Hiona! ka whakahokia mai e te Atua tonai iwi e whakaponongatia nei: ka whakamanamana a Hakopa, ka hari a Iharaia.

WAIATA 54.

E TE Atua, kia whakaoranga ahau e tou Ingoa: kia whakaritea hoki toku whakawakanga e tou kaha.

2 E te Atua, whakarongo mai ki taku inoi: tahuri mai tou taringa ki nga kupu a toku mangai.

3 No te mea kua whakatika mai nga tangata iwi ke ki a au: a e whai ana ahau kia whakamatea e te hunga tukino, kihai i waiho e ratou te Atua ki to ratou araro.

4 Tenei te Atua hei kai awhina moku: kei roto e Ariki i te hunga e tautoko ake ana i toku wairua.

5 Mana e utu te kino a oku hoa riri: huna ratou, he pono nei hoki koe.

6 Ka kakama ahau ki te mea patunga tapu ki a koe, ka whakamoemiti atu ki tou Ingoa, e Ihowa: he mea pai hoki.

7 Kua whakaoranga hoki ahau e ia i roto i nga he katoa: a kua titiro toku kanohi ki oku hoa riri.

WAIATA 55.

E TE Atua, tahuri mai tou taringa ki taku inoi: kei whakangaro atu koe ina tangi atu ahau.

2 Anga mai ki a au, whakahokia mai hoki he kupu ki a au: pokaikaha noa iho ahau i a au e tangi nei, e hamama nei.

3 I te reo hoki o te hoa riri, i te tukinotanga a te tangata kino: no te mea e utai ana e ratou te hara ki runga ki a au, a e kino ana ki a au, e riri ana.

4 Mamao pu toku ngakanu i roto i a au: kua taka ki runga ki a au nga wehi whakamate.

5 Kua pa ki a au te matakau, me te wiri: a ngaro iho ahau i te ihiihi.

6 Na, ko taku meatanga atu, Aue, te whai pakau ahau, me he kukupa: penei ka rere atu ahau, a ka whai okiokinga.

7 Katahi au ka rere atu ki tawhiti: a noho rawa atu i te koraha.

8 Ka hohoro taku rere atu: i te hau, i te awa.

9 Whakangaromia, e te Ariki, wehea o ratou arero: kua kitea hoki e ahau te tukinotanga, me te tutu o roto e te pa.

10 Haereere ana ratou i te ao, i te po, i runga i ona taiepa, a tawhio noa: he kino kei roto, he tangi hoki.

11 He hara kei waenganui ona: kahore ona ara e mahue i te tinihanga, i te hianga.

12 Ehara hoki i te hoa riri, mana ahau itawai; penei e taea e ahau te whakaririka: ehara hoki i te hoa whai noku i whakakake mai ki a au; penei kua piri atu ahau, kei kitea e ia.

13 Nau ia, na te tangata i rite ki a au: na toku takahoa, na taku i mohio ai.

14 Ahnareka tonu ta taua korororero: haere tahi ana hoki tana i roto i te ropu ki te whare o te Atua.

15 Kia mau ratou i te mate, kia heke ora atu ki te ma tupapaku: he hara hoki kei o ratou nohoanga, kei waenganui i a ratou.

16 Ko ahau, ka karanga atu ahau ki te Atua: a ma Ihowa ahau e whakaora.

17 Hei te ahiahi, hei te ata, hei te poutumarotanga

hoki ka inoi ahau, ka tangi atu hoki: a ka whakarongo mai ia ki toku reo.

18 Whakaorangia mai ana e ia toku wairua ki runga ki te rangimarie i a au e whakaekia ana: he tokomaha hoki oku hoa.

19 Ka whakarongo mai te Atua, no tua iho nei tona nohoanga, a ka whakawhiu i a ratou: kahore o ratou whakawhiwhitinga, koia ratou te wehi ai i te Atua.

20 Kua totoro atu ona ringa ki te hunga kua mau nei ta ratou rongo ki a ia: kua whakataka e ia tana kawenata.

21 Maeneene atu tona mangai i te pata, he whawhai ia kei roto i tona ngakau: ngawari atu ana kupu i te hinu, kaore, he hoari kua oti te unu.

22 Maka atu ki runga ki a Ihowa tou pikaunga, a mana koe e whakanu ake: e kore e tukua e ia te hunga tika kia whakanganuetaia, ake ake.

23 Mau ia ratou e mea, e te Atua, kia heke iho ki te poka o te mate: e kore nga tangata toto, nga tangata hianga e tutuki ki te hawhe o o ratou ra; ko au ia, ka whakawhirinaki atu ki a koe.

TE TEKAU MA TAHI O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 56.

TOHUNGIA ahan, e te Atua, ka horomia hoki ahau e te tangata: e tukino ana ia ki a au i tenei ra, i tenei ra, i a ia e ngangare tonu nei.

2 E whai ana oku hoa riri i tenei ra, i tenei ra, kia horomia au: he tokomaha nei hoki, e te Rungarawa, e whawhai mai ana ki a au.

3 Ka whakawhirinaki atu ahau ki a koe: i te wa e mataku ai ahau.

4 Ka whakamoemiti au ki te Atua, ki tana kupu: e whakawhirinaki atu ana ahau ki te Atua, e kore ahau e wehi ki ta te kikoriko e mea ai ki a au.

5 E whakariroia ketia ana e ratou aku kupu i nga ra katoa: heoi ano ta ratou e whakaaro ai, ko te kino moku.

6 E huihui ana ratou e piri ana: e titiro matatau ana ra tonu kiaku hikoinga, i a ratou e whanga nei kia patu ahau.

7 Ma te hara koia ratou ka mawhiti ai? kia riri koe, e te Atua, whakataka iho hoki nga iwi.

8 E tana ana e koe oku kopikopikotanga; rongoatia oku roimata ki roto ki to ipu: kahore ianei ena mea i tau pukapuka?

9 I te wa e tangi atu ai ahau ka whakahokia ki muri oku hoa riri: ka matau ahau ki tenei; no te mea kei a au te Atua.

10 Ma te Atua ahau ka whakamoemiti ai ki tana kupu: ma Ihowa ahau ka whakamoemiti ai ki tana kupu.

11 E whakawhirinaki atu ana ahau ki te Atua: e kore ahau e wehi ki ta te tangata e mea ai ki a au.

12 Kei a au nga kupu taurangi ki a koe, e te Atua: me tuku atu e ahau nga whakamoemiti ki a koe.

13 Nau hoki toku wairua i whakaora kei mate; e kore ianei koe e whakau i oku waewae kei paheke: kia haere ai ahau i te aroaro o te Atua i roto i te marama-tanga o te hunga ora.

WAIATA 57.

TOHUNGIA ahan, e te Atua, tohungia ahan, e whakawhirinaki ana hoki toku wairua ki a koe: ae, ka piri ahau ki raro ki te taumaramarutanga o ou pakau, kia pahure ra ano enei mate.

2 Ka karanga atu ahau ki te Atua o runga rawa: ki te Atua e oti ai aku mea katoa.

3 Ka unga mai e ia he kai whakaora moku i runga i te rangi, ka whakahengia e ia te tangata e mea ana kia horomia ahau. Ka unga mai e te Atua tana mahi tohu, me tana pono.

4 Kei waenganui toku wairua i nga raiona: e takoto ana ahau i waenganui i te hunga e whakakapua ana; i nga tama hoki a te tangata, he tao nei o ratou niho, he pure, a he hoari koi o ratou arero.

5 Kia whakanuia koe, e te Atua, ki runga ake i nga rangi: hei runga atu i te whenua katoa ton kororia.

6 Kua whakatakotoria e ratou he kupenga mo oku takahanga, kua piko iho toku wairua: kua keria e ratou he poka ki toku aroaro, a taka iho, ko ratou ano, ki roto.

7 Puman tonu toku ngakau, e te Atua, puman tonu toku ngakau: ka waiata ahau, ka himene atu.

8 E ara, e toku kororia; e ara, e te hatere, me te hapu: ka ara wawe ano ahau.

9 Ka whakamoemiti ahau ki a koe, e te Ariki, i waenganui i te iwi: ka himene atu ki a koe i waenganui i nga tauwi.

10 E nui ana hoki tau mahi tohu, a tutuki noa ki nga rangi: me tou pono, a tutuki noa ki nga kapua.

11 Kia whakauia koe, e te Atua, ki runga atu i nga rangi: hei runga atu i te whenua katoa tou kororia.

WAIATA 58.

HE korero pono ano ranei ta koutou, e te whakamine-nga? e tika ana ranei ta koutou whakarite whakawa, e nga tamariki a te tangata?

2 He pono, e mahia ana e koutou te hara i roto i te ngakau: e paunatia ana e koutou te tutu a o koutou ringaringa i runga i te whenua.

3 Ka whakatangaketia te hunga hara no te kopu mai ano: whanau kau mai ratou kua kotiti ke, kua korero teka.

4 E rite ana ta ratou riri ki te riri a te nakahi: e rite ana ki te neke turi, e puru nei i tona taringa;

5 E kore nei e whakarongo ki te reo o te kai whakawai: ahakoa tino matau ia ki te whakawai.

6 Whatiia, e te Atua, o ratou niho i roto i o ratou mangai: kowhakia, e Ihowa, nga niho nunui o nga kuaa raioua.

7 Kia mimiti ratou, ano he wai e heke atu ana: ka whakatikaia ana pere, kia rite ki te mea kua pouoa.

8 Kia whakakahoretia ratou, ano he ngata e memeha nei: kia rite ratou ki te mea mate roto a te wahine, kua ano ratou e kite i te rau.

9 E kore e tukua kia rongu a koutou kohua i nga tataramoa: ka kahakina ratou e ia i roto i te awhiowhi, te mea kaiota, te mea e wera ana.

10 Ka hari te tangata tika ua kite ia i te utu: ka horoia e ia ona waewae ki nga toto o te tangata hara.

11 A ka mea te tangata, Koia rawa ano, ka whai utu te tangata tika: ina, he Atua ano tenei e whakarite whakawa ana mo te whenua.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 59.

WHAKAORANGIA ahau, e toku Atua, i oku hoa riri: araia atu i a au te hunga e whakatika mai ana ki a au.

2 Whakaorangia ahau i nga kai mahi i te kino: kia ora ahau i te hunga toto.

3 Kei te whanga nei hoki ratou kia patua ahau: e whakamine mai ana te hunga kaha ki te whawhai ki a au; kahore nei ano oku tutu, kahore oku hara, e Ihowa.

4 Hore aku kino, oma ana ratou, kei te takataka: e ara hei awihina moku, titiro mai hoki.

5 Ae ra, maranga, e Ihowa, e te Atua o nga mano, e te Atua o Iharaia, tirohia iho nga tauwi katoa: kua e tohungia tetahi o nga kai mahi i te kino.

6 Hoki ana ratou i te ahiahi: kei te tau, ano he kuri, taiawhiotia ana e ratou te pa.

7 Nana, kei te kupa o ratou mangai, he hoari kei o ratou ngutu: ki ta ratou, ko wai hei whakarongo mai?

8 Tau ia, e Ihowa, he kata ki a ratou: hei tawainga mau nga tauwi katoa.

9 E toku kaha, ka tatari atu ahau ki a koe: ko te Atua hoki toku pa.

10 Kei mua i a au toku Atua aroha: ma te Atua ahau ka titiro ai ki oku hoa riri.

11 Kana ratou e whakamatea, kei wareware oku tangata: kia whakamararatia ratou e ton kaha; whakatika iho ratou, e te Ariki, e to matou whakangungu rakau.

12 Utua te hara o to ratou mangai, nga kupu a o ratou ngutu, kia hopukia hoki ratou i runga i to ratou whakakake: hei utu ano mo te kanga hoki, mo nga mea taka e korero nei ratou.

13 Whakamotitia ratou i runga i te riri, kia kahore ai ratou: a kia matau ratou ko te Atua te Kawana o Hakopa puta noa ki nga pito o te whenua.

14 Hoki ana ratou i te ahiahi: kei te tau, ano he kuri, taiawhiotia ana e ratou te pa.

15 Kia kopikepiko noa ratou ki te rapu kai: a, te korenga e mokona, ngengere tonu iho.

16 Ko ahau ia, ka waiatatia e ahau tou kaha; ae, i te ata ka hamamatia e ahau tau mahi tohu: ko koe hoki toku pa, me toku piringa, i te ra o toku pouritanga.

17 Ka himene atu ahau ki a koe, e toku kaha: ko te Atua nei hoki toku pa, toku Atua aroha.

WAIATA 60.

TE Atua, kua panga matou e koe, kua oti matou te whakamarara e koe: kua riri koe; tahuri mai ano ki a matou.

2 Wiri ana te whenua i a koe; kua ngatata i a koe: whakakapia ona wahi pakari; e ru ana hoki.

3 He mea pakeke kua whakakitea mai e koe ki to iwi: kua oti matou te whakainu e koe ki te waina e wiri ai.

4 Kua homai e koe he kara ki te hunga e wehi ana ki a koe: kia whakakitea hei mea mo te pono;

5 Hei mea e mawhiti ai tau e aroha ai: whakorangia ki tou ringaringa matau, whakahokia mai hoki he kupu ki ahau.

6 Kua korero te Atua i runga i tona tapu, ka hari ahau, ka kotikoti i Hekeme: ka roherohe hoki i Raorao Hukota.

7 Noku Kireara, noku ano a Manahe: ko Eparaima ano hoki te kaha o toku matenga; ko Hura taku kai whakatakoto ture;

8 Ko Moapa toku oko horoi; ka maka e au taku hu ki runga ki a Eroma: e Pirihitia, kia whakamanamana mai koe ki a au.

9 Ma wai ahau e kawe atu ki roto ki te pa kaha: ma wai ahau e arahi atu ki roto ki Eroma?

10 E kore oti ranei koe, e te Atua? kua panga nei hoki matou e koe: kahore hoki koe, e te Atua, e hacre tahi atu me a matou taua?

11 Homai ki a matou he ahwina hei mate: he teka noa hoki te whakaoranga a te tangata.

12 Ma te Atua tatou ka toa ai: mana hoki e takahi ki raro o tatou hoa whawhai.

WAIATA 61.

WHAKARONGO, e te Atua, ki taku karanga: tahuri mai ki taku inoi.

2 Ka karanga atu ahau ki a koe i te pito o te whenua: ina pehia iho toku ngakau: arahina atu ahau ki te kohatu e tiketike ake ana i a au.

3 Hei piringa hoki koe moku: hei pa kaha i te hoa riri.

4 Ka noho ahau ki tou tapenakara ake ake: ka okioki atu ki ou pakau hei piringa.

5 Kua rongo nei hoki koe, e te Atua, i aku kupu taurangi: kua homai e koe te wahi o te hunga e wehi ana ki tou Ingoa.

6 Ka whakaraneatia e koe nga ra o te kingi: ona tau a, tera whakatupuranga, tera whakatupuranga.

7 E noho ia i te aoraro o te Atua, ake ake: whakaitia mai he aroha, he pono, hei tiaki i a ia.

8 Penei ka himene atu ahau ki tou Ingoa, ake ake: a ka whakamana e au aku kupu taurangi i tenei ra, i tenei ra.

TE TEKAU MA RUA O NGARA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 62.

HE pono, tatari ana toku wairua ki te Atua: kei a ia te whakaoranga moku.

2 Ko ia anake toku kohatu, me toku whakaoranga: toku pa hoki, e kore e nui toku ngauenetanga.

3 Kia pehea te roa o ta koutou tatauranga ki te angata: ka patua koutou katoa; ka rite ki te taiepa iua wharara, ki te wawa oioi noa.

4 Heoi ano ta ratou e runanga ai, ko te turaki i a ia i tona wahi teitei: e whakaahuareka ana ratou ki te teka; e mauaki ara o ratou mangai, a e kanga ana a toki i a ratou.

5 Tatari marie, e toku wairua, ki te Atua anake: ko ia anake taku e tumanako atu nei.

6 Ko ia anake toku kohatu, me toku whakaoranga: toku pa hoki; e kore ahau e whakangauenetia.

7 Kei te Atua te whakaoranga moku, te kororia ano

moku: kei te Atua te kohatu o toku kaha, me toku piringa.

8 Whakawhirinaki atu ki a ia i nga wa katoa; ringihia, e te iwi, o koutou ngakau ki tona aroaro: hei piringa mo tatou te Atua.

9 He pono, he mea memeha noa nga ware, he teka noa nga rangatira: ki te paunatia ratou, mama noa ake ratou tahi i te horihoi.

10 Kua e whakawhirinaki ki te tukino, kei wairangi hoki ki te pahua: ki te tini haere nga taonga, kei whakamanawa atu o koutou ngakau ki reira.

11 Kotahi korerotanga a te Atua, ka rua oku rongonga i tenei: No te Atua te kaha.

12 Nau ano hoki, e te Ariki, te mahi tohu: rite tonu hoki ki tana mahi tau utu ki te tangata.

WAIATA 63.

E TE Atua, noku koe Atua: ka moata taku rapu i a koe.

2 E hiainu ana toku wairua ki a koe, e hiahia ana oku kikokiko ki a koe: i te whenua maroke, hiainu, kahore nei he wai;

3 Kia kite i tou kaha me tou kororia: me au nei i kite i a koe i te wahi tapu.

4 Pai atu tou aroha i te ora: mo reira ka whakamoemiti oku ngutu ki a koe.

5 Iia, ka whakapai atu ahau ki a koe i a au ano e ora nei: ka torona atu oku ringaringa ki tou Ingoa.

6 Ka makona toku wairua, ano i te hinu whenua, i te ngako: a ka hari oku ngutu ina whakamoemiti atu toku mangai ki a koe.

7 Ina mahara ahau ki a koe i runga i toku moenga: ina whakaaro ki a koe i nga mataaratanga o te po.

8 Ko koe toku kai awhina: na, ka hari ahau ki te taumarumarutanga iho o ou pakau.

9 Piri tonu toku wairua ki a koe: e tautoko ake ana tou ringa matau i a au.

10 Te hunga e whai ana i a au kia whakamatea; ka riro ratou ki nga wahi o raro rawa o te whenua.

11 Ka hinga ratou i te hoari: hei wahi ratou ma nga pokiha.

12 Tena, ko te kingi, ka hari ia ki te Atua; ka whakamanamana nga tangata katoa ko ia nei ta ratou oati: a ka kopia te mangai o te hunga katoa e korero teka ana.

WAIATA 64.

WHAKARONGO, e te Atua, ki toku reo ina inoi ahau: tiakina toku ora i te hoa riri e wehinga nei.

2 Huna ahau kei taea e te whakaaro a te hunga kino: e te ngangau a nga kai mahi i te hara;

3 E whakakoi nei i o ratou arero, ano he hoari: e whakatika nei i a ratou pere, i nga kupu kino hoki,

4 Hei koperenga pukutanga ma ratou ki te tangata tika: kitea rawatia ake, kua kopere ki a ia, kahore hoki he wehi.

5 E whakamaia ana ratou i a ratou ano ki te mea kino: e runanga ana kia whakatakotoria pukutia nga rere, e mea ana, Ko wai e kite i a ratou?

6 E rapu hara ana ratou; e ata rapua marietia ana: e hohonu ana hoki a roto, me te ngakau o ia tangata, o ia tangata.

7 Ma te Atua ia e kopere atu he pere ki a ratou: kitea rawatia ake, kua tu.

8 Na, ka taka iho i a ratou o ratou arero ki runga ki aratou: a ka oma katoa te hunga e kite i a ratou.

9 Ka wehi katoa ano hoki nga tangata, ka whakapuaki i te mahi a te Atua: ka ata maharatia hoki e ratou tana mahi.

10 Ka koa te tangata tika ki a Ihowa, ka whakawhirinaki atu hoki ki a ia: ka whakamanamana ano te hunga ngakau tika katoa.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 65.

ETARIA ana koe, e te Atua, e te whakamoemiti a Ihowa: a ka whakamana te kupu taurangi ki a koe.

2 E te kai whakarongo inoi: e haere katoa mai nga kikokiko ki a koe.

3 E kaha ake ana i a au nga kino: a matou mahi tutu, mau ena e hipoki.

4 Ka hari te tangata e whiriwhiria e koe, e meatia e ake kia tata atu, kia noho i roto i ou marae: ka makona matou i te pai o tou whare, o tou temepara tapu.

5 He mea whakawehi, he tapu, tau utu kupu ki a matou, e te Atua o to matou whakaoranga: e te okioki-nga o nga pito katoa o te whenua, o te moana, o te hunga hoki o tawhiti.

6 E whakau nei i nga maunga, he kaha hoki nona: tona whitiki nei hoki, he kaha.

7 E whakamarie nei i te harurutanga o nga moana: i te harurutanga o o ratou ngaru, me te ngangau o nga iwi.

8 Ka wehi ano ki au tohu te hunga e noho ana i nga pito rawa: hari ana i a koe nga putake o te ata, o te ahihi.

9 E tirotirohia mai ana e koe te whenua, e whakamakukuria ana: e whakamomomatia nuitia ana e koe ki te awa o te Atua, e ki nei i te wai: oti rawa ake te whakapai e koe, kua rite mai i a koe he witi mo au wahi.

10 Makuku rawa i a koe ona moa; pe ana i a koe ona awaawa: e whakangawaritia ana e koe ki nga na: e manaakitia ana e koe tona pihinga ake.

11 E karaunatia ana e koe te tau ki tou pai: e maturuturu ana hoki te momonatanga o o huarahi.

12 E maturuturu ana ki runga ki nga wahi kai o te koraha: a whitikiria ana nga pukepuke ki te koa.

13 He hipi te kakahu o nga wahi kai: ngaro ana nga raorao i te witi; hamama ana ratou i te hari, waiata ana.

WAIATA 66.

HAMAMA, e nga whenua katoa, ki te Atua: himenatia te kororia o tona Ingoa, meinga kia kororiatia te whakamoemititanga ki a ia.

2 Mea atu ki te Atua, Ano te wehi o au mahi: nui tonu tou kaha, i ngohengohe ai ou hoa riri ki a koe.

3 E koropiko katoa te whenua ki a koe: ka himene atu ki a koe; ka himene ratou ki tou Ingoa.

4 Haere mai kia kite i nga mahi a te Atua: mataka rawa tana mahi ki nga tamariki a te tangata.

5 Nana i mea te moana hei tuawhenua: haere a wae-wae ana ratou i roto i te roma; hari ana matou ki a ia i reira.

6 Tona kava anata, tuturu tonu i runga i tona kaha; e titiro ana ona kanohi ki nga tauwiwi: kei whakakake te hunga tutu.

7 Whakapaingia to taton Atua, e nga iwi: kia rangona te reo whakamoemiti ki a ia.

8 Nana nei hoki i mau ai to taton wairua ki te ora: kahore hoki e tukua e ia o taton waewae kia nekehia.

9 Kua whakamatautauria hoki matou e koe, e te Atua: whakarewaia ana matou e koe, ano he hiriwa e whakarewaia ana.

10 Kua kawea nei matou e koe ki roto ki te kupe-nga: whakapikau ana e koe te mea whakaane ki runga ki o matou hope.

11 I meinga ano e koe o matou upoko kia ekengia hoihotia e te tangata; i ra roto matou i te kapura, i te wai: heoi whakaputaina mai ana matou e koe ki te wahi momona.

12 Ka tomo atu ahau me nga tahunga tinana ki tou whare: ka whakamana ahau i aku kupu taurangi ki a koe; era i puaki i oku ngutu, i korerotia e toku mangai, i a au e pouri ana.

13 Ka whakaekea atu e ahau mau nga mea momona, hei tahunga tinana, ngatahi ano me to mea kakara: ka tukua e au nga hipi toa, nga puri me nga koati.

14 Haere mai, whakarongo, e koutou katoa e wehi ana ki te Atua: a maku e whakapuaki atu tana i mea ai ki toku wairua.

15 I tangi atu toku mangai ki a ia: i whakanuia ano ia e toku arero.

16 Ki te whakaaroa e ahau te hara i toku ngakanu e kore te Ariki e whakarongo mai.

17 Nei ra, he pono, kua whakarongo mai te Atua ki a au: kua tahuri mai ia ki toku reo inoi.

18 Ka whakapaingia te Atua, kihai nei i whakapeau te i taku inoi: i tona atawhai hoki ki a au.

WAIATA 67.

- M**A te Atua tatou e atawhai, mana tatou e manaaki: mana e mea kia tiaho mai tona mata ki a tatou;
 2 Kia matanuria ai to ara ki runga ki te whenua: tau whakaoranga i roto i nga tauwi katoa.
 3 Kia whakamoemiti nga iwi ki a koe, e te Atua: kia whakamoemiti nga iwi katoa ki a koe.
 4 Kia koa nga tauwi, kia waiata i te hari: no te mea hoki ka tika tau whakaritenga whakawa mo nga iwi, a ka kawana koe i nga tauwi o te whenua.
 5 Kia whakamoemiti nga iwi ki a koe, e te Atua: kia whakamoemiti nga iwi katoa ki a koe.
 6 Ka tuku mai te whenua i ona hua: a ka manaaki te Atua, to tatou Atua, i a tatou.
 7 Ka manaaki te Atua i a tatou: a ka wehi nga pito katoa o te whenua i a ia.

TE TEKAU MA TORU O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 68.

- K**IA ara te Atua, kia whakamaratitia ona hoa riri: kia whati hoki i tona aroaro te hunga e kino ana ki a ia.
 2 Aia atu ratou e koe, peratia me te paowa e aia ana: kia rite ki te ware pi e rewā ana i te kapura, te ngaromanga o te hunga kino i te aroaro o te Atua.
 3 Kia koa ia te hunga tika; kia hari ratou i te aroaro o te Atua: ae ra, kia tino hari pu ratou.
 4 Waiata atu ki te Atua, himenetia tona Ingoa: e ekengia ana e ia nga rangi hei hariata; whakanuia ia, ara, tona Ingoa, a IHA, kia hari hoki ki tona aroaro.
 5 Hei matua mo nga pani, hei kai whakarite whakawa mo nga pouaru: te Atua i tona nohoanga tapu.
 6 E whakanohia ana e te Atua te hunga mokemoke ki te whare; e whakaputaina mai ana e ia te hunga kua oti te here ki nga mekameka: te hunga tutu ia, e noho i te wahi wai kore.
 7 E te Atua, i to haerenga atu i mua i to iwi: i to haerenga i te koraha,
 8 I wiri te whenua, i tuturu iho ano nga rangi, i te

- aroaro o te Atua: me taua Hinai ano i te aroaro o te Atua, e te Atua o Ihara'ra.
 9 I taia mai, e koe, e te Atua, he ua nui: a, i ton kainga e ruwha ana, ka whakaukia e koe.
 10 I noho to whakaminenga ki reira: na tau pai, e te Atua, i mea kai ai koe ma te hunga rawa-kore.
 11 Te homaitanga o te kapu a te Ariki: he nui te ope hei whakapuaki.
 12 Whati rawa nga kingi o nga taua: te wahine i noho i te whare, nana i tuwha nga parakete.
 13 Ahakoa takoto noa koutou i waenganui i nga turanga kohua, e rite koutou ki te kukupa: kua paparuatia nei nga pakau ki te hiriwa, ona hou ano hoki ki te koura whero.
 14 I ta te Kaha-rawa whakamararatanga i nga kingi i taua wahi: koia ano kei te hukarere o Taramono te ma.
 15 Kei Maunga Pahana te rite o te maunga o te Atua: he maunga tiketike, me Maunga Pahana.
 16 He aha koutou ka mokowhiti ai, e nga maunga tiketike? ko te maunga tenei e hiahiaia nei e te Atua kia nohoia e ia: ae, ka nohoia e Ihowa, ake ake.
 17 Nga hariata o te Atua, e rua tekan mano; mano, mano iho: kei roto i a ratou te Ariki, me te mea ko Hinai, ko te wahi tapu.
 18 Kua kake atu koe ki runga, kua whakaraua e koe te whakaraunga: kua riro mai i a koe nga ohaohatanga mo te tangata; ae, mo te hunga tutu ano hoki, kia noho ai a Ihowa, te Atua, i waenganui i a ratou.
 19 Kia whakapaingia te Ariki, e whakawaha nei i a tatou ki nga mea papai i tenei ra, i tenei ra: te Atua o to tatou whakaoranga.
 20 Ko to tatou Atua te Atua o te whakaoranga: na Ihowa ano, na te Ariki, nga putanga ake i te mate.
 21 Ka maru ia i te Atua te matenga o ona hoa riri: me te tumuaki huruhuru o te tangata e haere tonu ana i roto i ana kino.
 22 I mea te Ariki, Ka whakahokia mai ano e ahau i Pahana: ka whakahokia mai ano e ahau toku iwi i nga riri o te moana.
 23 Kia toua ai tou waewae ki nga toto o on hoa riri: me nga arero o au kuri ki taua mea ra ano

24 I kite ratou, e te Atua, i o haerenga: i nga haere nga o toku Atua, o toku Kingi, i te wahi tapu.

25 I haere nga kai waiata i mua, i muri mai ko nga kai whakatangi: i waenganui ko nga kotiro e patupatu ana i nga timipera.

26 Whakapaingia te Atua i roto i nga whakaminenga: te Ariki hoki, e nga mea i puta mai i te matapuna o Ihairaira.

27 Ko Peniamine tena, ko te tamaiti o muri rawa, ko to ratou ariki; nga rangatira o Hura, me to ratou ropu: nga rangatira o Hepurona, me nga rangatira e Napatari.

28 Kua oti he kaha mou te whakahanu iho e tou Atua: whakaukia, e te Atua, tau i mea ai mo matou.

29 Ka maua mai e nga kingi nga hakari ki a koe: hei mea mo to temepara i Hiruharama.

30 Riria nga kirehe o nga kakaho, te huinga o nga puru, me nga kuao kau, ara, te iwi, kia whakango-hengohe mai ra ano ratou, me te kawe mai ano i nga pihi hiriwa: whakamararatia nga iwi e whakaahuareka ana ki te whainga.

31 E puta mai nga rangatira i Ihipa: meake whakamarokia e Etiopia ana ringaringa ki te Atua.

32 Waiata atu ki te Atua, e nga rangatiratanga o te whenua: himene atu ki te Ariki;

33 Ki a ia nei, ko tona hariata ko nga rangi o nga rangi, onamata: na, ka puaki tona reo, he reo kaha.

34 Waiho te kaha i te Atua, hei runga nei i Ihairaira tana mahi rangatira: hei nga kapua hoki tona kaha.

35 Ka wehingia atu koe, e te Atua, i roto i o wahi tapu: ko te Atua o Ihairaira te kai homai i te kaha, i te mana, ki te iwi. Whakapaingia te Atua.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 69.

WHAKAORANGIA ahau, e te Atua: ka tae mai hoki nga wai ki roto ki toku wairua.

2 Ka tapoko ahau ki te oru hohonu, ki te wahi kahore nei he tunga: kua tae ahau ki nga wai hohonu, ngaro iho ahau i nga waipuke.

3 Ka ruwha nei ahau i taku tangihanga; kua maroke toku korokoro: pakoko kau oku kanohi i a au e tatari atu nei ki toku Atua.

4 Tini ke i nga makawe o toku matenga te hunga e kino noa mai ana ki a au: he kaha rawa te hunga e manahara noa mai ana ki a au, e mea nei kia whakamatea ahau.

5 Utua ana e ahau i reira nga mea kihai i tangohia e ahau: E te Atua, e matau ana koe ki toku kuwaretanga; kahore hoki toku hara e ngaro ki a koe.

6 E te Ariki, e Ihowa o nga mano, kua te hunga e tatari ana ki a koe e tukua kia whakama i a au: e te Atua o Ihairaira, hei numinumi kau i a au te hunga e rapu ana ki a koe.

7 Mou hoki ahau i waiho ai hei tawainga: ngaro iho toku mata i te whakama.

8 Kua tangata-keia ahau ki oku hoa ake: hei tangata noa atu ano ahau ki nga tamariki a toku whaea.

9 Ka pau hoki ahau i te aroha ki tou whare: kua tau iho ano ki a au nga tawainga a te hunga e tawai ana ki a koe.

10 I a au i tangi, i whakatiki i toku wairua: na, hei tawainga tena moku.

11 I kakahu hoki ahau i te kakahu taratara moku: i waiho ano hei whakatauki ma ratou.

12 Kei te korero kino moku te hunga e noho ana i te kuwaha: hei waiatatanga ano ahau ma te hunga haurangi waina.

13 Ko ahau ia, ki a koe taku inoi, e Ihowa, i te wa e manakohia ai: whakahokia mai he kupu ki a au, e te Atua, i runga i te nui o tou aroha, o te pono o tau whakaoranga.

14 Whakaorangia ahau i roto i te oru, kua ahau e tukua kia tapoko: kia ora ahau i te hunga e kino mai ana ki a au, i nga wai hohonu ano hoki.

15 Kei whakangaromia ahau e te waipuke, hei horomia ano ahau e te rire: kei kopia ano te waha o te poka ki runga i a au.

16 E Ihowa, whakahokia mai he kupu ki a au; e pai ana hoki tou atawhai: tahuri mai ki a au, kia rite ki te nui o au arohatanga.

17 A kua e huna tou mata ki to pononga; e pouri

ana hoki ahau: hohoro te whakahoki kupu mai ki a au.

18 Whakatata mai ki toku wairua, hokona: whakao-rangia ahau, e mahi nei oku hoa riri.

19 E matau ana koe ki toku tawainga, ki toku whakama, me toku numinuitanga: kei tou aroaro oku hoa riri katoa.

20 Maru noa toku ngakau i te tawainga; a pouri noa iho ahau: i titiro ahau ki tetahi hei aroha mai, a kore ake; ki nga kai whakamarie hoki, a kihai i kitea e ahau.

21 I homai e ratou he au hei kai maku: i taku matewaitanga ano i whakainumia ahau e ratou ki te winika.

22 Kia whakatupu mahanga ta ratou tepara i to ratou aroaro: nei kore hoki i to ratou wa e kake ai.

23 Kia whakapouritia o ratou kanohi, kei kite ratou: kia wiri tonu hoki o ratou hope.

24 Kia pakaru atu to riri ki a ratou: kia mau hoki ratou i to arita i to weriweri.

25 Kia urunatia to ratou nohoanga: kua tetahi e noho ki o ratou teneti.

26 Mo ratou i tukino i te tangata i whiua nei e koe: a e korerotia ana e ratou nga mea whakamamae mo te hunga i werohia e koe.

27 Tapiritia atu he kino ki runga ki ta ratou kino kua hoki ratou e tukua kia tomo atu ki tou tika.

28 Kia murna atu ratou i te pukapuka o te ora: kua ano hoki e tuhutuhia ki roto ki te hunga tika.

29 Ko au ia e rawa-kore ana, e pouri ana: kia whakateituitia ake ahau, e te Atua, e tau whakaoranga.

30 Ka whakamoemiti taku waiata ki te Ingoa o te Atua: ka whakanni ano taku whakawhetainga i a ia.

31 Pai rawa tenei ki a Ihowa: i te puru, i te kau, i te mea whai haona, whai maikuku.

32 E kite te hunga mahaki, a ka hari: ka ora ano e koutou ngakau, e te hunga e rapu nei i te Atua.

33 No te mea ka rongu mai a Ihowa ki te hunga rawa-kore: e kore ano e whakahawea ki ona herehere.

34 Kia whakamoemiti te rangi me te whenua ki a ia: a ga moana, me nga mea katoa e tere ana i roto.

35 No te mea hoki, e whakaoranga e te Atua a Hiona,

ka hanga ano e ia nga pa o Hura: a ka noho ratou ki reira, ka riro mai hoki a reira i a ratou.

36 Ka nohoia ano hoki a reira e nga uri o ana pononga: hei kainga tupu ano hoki a reira mo te hunga e aroha ana ki tona Ingoa.

WAIATA 70.

KIA pai koe, e te Atua, ki te whakaora i a au: e Ihowa, hohoro ki te awhina i a au.

2 Kia whakama, kia pororaru ngatahi, te hunga e rapu ana i toku wairua kia whakamatea: kia whakahokia ki muri, kia whakama hoki, te hunga e hiahia ana kia he ahau.

3 Kia huna, hei utu mo to ratou whakama: te hunga e mea mai ana ki a au, Ha, ha.

4 Kia hari, kia koe, ki a koe, te hunga katoa e rapu ana i a koe: kia mea tonu te hunga e pai ana ki tau whakaoranga, Kia whakanuia a Ihowa.

5 Ko au ia, he iti, he rawa-kore; hohoro mai e te Atua ki a au: ko koe toku awhina, me toku kai whakara; kua ra e whakara, e Ihowa.

TE TEKAU MA WHA O NGARA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 71.

KO koe taku e whakawhirinaki ai, e Ihowa: kei whakama ahau, ake ake.

2 Whakaoranga ahau i runga i tou tika, kia mawhiti ano ahau: tahuri mai tou taringa ki a au, whakaoranga hoki ahau.

3 Kia ai koe hei teko e noho ai ahau, hei hokihokinga tonutanga atu moku: kua kiia iho ahau e koe kia whakaoranga; ko koe nei hoki toku kohatu me toku pourewa.

4 Whakaoranga ahau, e toku Atua, i te ringaringa o te tangata kino: i te ringaringa o te tangata maharoke, o te tangata nanakia.

5 Ko koe nei hoki, e te Ariki, e Ihowa, taku e tumakako atu nei: taku e whakawhirinaki atu nei, no toku aitamarikitanga ake ano.

6 Nau ahan i tantoko ake no te kopu mai ano: nau ahau i tango mai i roto i nga whekau o toku whaea; ko koe taku e whakamoemiti tonu atu ai.

7 He miharotanga ahau na te tini: ko koe ia toku piringa kaha.

8 Kia ki toku mangai i te whakamoemiti ki a koe: i tou honore hoki i te roa o te ra.

9 Kua ahau e panga atu a te wa o te koroheketanga: kua ahau e whakarereia ina hemo toku kaha.

10 E korerotia kinotia ana hoki ahau e oku hoa riri: a e runanga tahi ana te hunga e whanga ana kia whakamatea ahau.

11 E mea ana, Kua whakarereia ia e te Atua: whaia, hopukia; kahore hoki tetahi hei whakaora.

12 E te Atua, kei matara atu koe i a au: e toku Atua, hohoro mai ki te awahia i a au.

13 Kia whakama, kia pau nga hoa riri o toku wairua: kia hipokina ki te tawainga, ki te whakama, te hunga e rapu ana i te he moku.

14 Ko au ia, ka tumanako tonu atu: ka hono tonu ano hoki te whakamoemiti atu ki a koe.

15 Ma toku mangai e whakakite atu tou tika, tau whakaoranga i te roa o te ra: kahore hoki ahau e mohio e hia ranei.

16 Ka haere ahau i runga i te kaha o te Ariki, o Ihowa: ka whakahuntia e ahau tou tika, tou anake.

17 E te Atua, he mea whakaako ahau nau, no toku tamarikitanga ake ano: a he whakapuaki taku i a mahi whakamiharo, a, mohoa noa nei.

18 Na, kua ahau e whakarereia, e te Atua, a koroheke noa, hina noa ahau: kia whakakitea ra ano e ahau tou kaha ki tenei whakatupuranga, tou nui ki nga tangata katoa e puta mai ana.

19 Kei runga rawa ano hoki tou tika, e te Atua, he nui nei hoki au mahi: e te Atua, ko wai te rite ana ki a koe?

20 He nui, he kino, nga pouritanga ngakau i whakakitea mai e koe ki a au, tera ano koe ka whakahauora i a au: ka whakahoki ake ano hoki i a au i nga wahi hohonu o te whenua.

21 Ka whakaraneatia e koe toku nui: ka karapotia hoki ahau e koe ki te whakamarietanga.

22 Ka whakamoemiti ano hoki ahau ki a koe i runga i te hatere, ara, ki tou pono, e toku Atua: ka himene atu ahau ki a koe i runga i te hapa, e te mea Tapu o Ihairira.

23 Ka tino hari oku ngutu ua himene atu ahau ki a koe: me toku wairua ano i hokoa nei e koe.

24 Ka korerotia ano hoki e toku arero tou tika i te roa o te ra: kua whakama nei hoki, kua numinumi kau te hunga i rapu i te he moku.

WAIATA 72.

TE Atua, homai au whakariteritenga ki te kingi: me tou tika ki te tamaiti a te kingi.

2 Mana e whakawa tou iwi i runga i te tika: ou rawa-kore i runga i te whakarite whakawa.

3 Ka kawea mai e nga maunga te rongo mau ki te iwi: e nga pupepuke hoki i runga i te tika.

4 Ka whakarite whakawa ia mo nga ware o te iwi: ka whakaoranga e ia nga tamariki a terawa-kore; mo ngamonga noa i a ia te kai tukino.

5 Rite tahi ki te mau o te ra, o te marama, te roa o teratou wehi ki a koe: a, tena whakatupuranga, tena whakatupuranga.

6 E heke iho ia, ano he ua ki runga ki te kotinga tarataru: me nga ua e whakamakuku nei i te whenua.

7 Ka tupu te tangata tika i ona ra: tona roa ano hoki o te ata noho, a, kore noa te marama.

8 Ka kingi atu ia i tenei moana, a tae noa ki tetahi moana: i te awa, a, nga pito atu ano o te whenua.

9 Ka piko iho ki tona aroaro te hunga o te koraha: a ka mitimiti ona hoa riri i te puehu.

10 Ka mau mai he hakari e nga kingi o Tarahihi, o nga motu: ka kawea mai he tahua e nga kingi o Hepa, o Tepa.

11 Ae, ka koropiko nga kingi katoa ki a ia: ka mahi nga iwi katoa ki a ia.

12 Mana hoki e whakaora te rawa-kore ua tangi atu: te ware hoki, me te tangata kahore ona kai awahia.

13 E tohu ia i te tangata iti, i te rawa-kore: ka ora mo i a ia nga wairua o nga rawa-kore.

14 Ka hokona e ia to ratou wairua i roto i te hangarau, i te tutu: e he mea utu nui o ratou toto ki taua titiro.

15 A e ora ia, ka hoatu ano ki a ia he koura no Hepa: ka takua tonutia hoki te inoi mona; ka whakapaingia ia i tenei ra, i tenei ra.

16 He kutanga whiti tera i runga i te whenua, i runga i te tihi o nga manganga: oioi ana oua hua, ano ra ko Repanona, a ka rite te tupu o nga tangata o te pa ki to te tarataru o te whenua.

17 Ka mau tona Ingoa, ake ake; ka rite ano tona Ingoa ki te ra te pumau: kei roto i a ia te manaakitanga; ka korerotia tona koa e nga iwi katoa.

18 Ka whakapaingia a Ihowa, te Atua, te Atua o Ihairaira: ko ia nei anake hei mahi i nga mahi whakamiharo;

19 Kia whakapaingia ano tona Ingoa kororia mo ake tonu atu: kia ki katoa hoki te whenua i tona kororia. Amine, ae, Amine.

20 Ko te mutunga tenei o nga inoi a Rawiri, tama a Hehe.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 73.

HE pono, e pai ana te Atua ki a Ihairaira: ki te hunga ngakau ma.

2 Ko ahau ia, wahi iti kua tapepa oku waewae: me i kotahi kua paheke aku takahanga.

3 I hae hoki ahau ki te hunga kuare: i taku kitenga i te tangata hara e kake ana.

4 Kahore hoki he whakawiringa a te mate i a ratou: a e maro ana o ratou uaua.

5 Kahore nga mea whakapouri tangata e pa ki a ratou: kahore ano hoki ratou e whiua tahitia me te mano o te tangata.

6 No reira, ano he hei te whakakake e awhi nei i a ratou: ano he kakahu te tutu e hipokina nei ratou.

7 Pupuhi ana o ratou kanohi i te ngako: he nui rawa nga whakaaro a o ratou ngakau.

8 E whakahi ana ratou, e korero kino ana mo te whakato: kei runga noa ake a ratou korero.

9 Tutuki tonu o ratou mangai ki nga rangi: e kopi-kopiko ana hoki o ratou arero i runga i te whenua.

10 Koia tona iwi i hoki mai ai ki konei: a e whakawiria mai ana he wai mo ratou, ki tonu te kapa.

11 E mea ana ratou, Ma te aha e matau ai te Atua: he matauranga koia to te Runga-rawa.

12 Na, ko te hunga kino tenei, e kake nei i te ao: e hua nei o ratou tsonga.

13 He pono, he mau mau taku whakamakanga i toku ngakau: taku horoinga hoki i oku ringaringa ki te haka-koretanga.

14 E whiua ana hoki ahau i te roa o te ra: e pakia ana i tenei ata, i tenei ata.

15 Ki te mea ahau, Ka penei taku korero: na, e tini-hanga ana ahau ki te whakaturanga o o tamariki.

16 I taku meatanga kia matauria tenei: ka kite ahau he mahi whakauaua.

17 Tae noa ahau ki te wahi tapu o te Atua: katahi au ka mohio ki to ratou mutunga iho.

18 He pono, i whakaturia ratou e koe ki nga wahi pahekeheke: i whakataka iho ratou e koe ki te whakangaromanga.

19 Ano te panga whakareretanga o to ratou hunanga: kua tino pau rawa ratou i nga wehi.

20 Ka rite ki te rekanga kanohi ina ara ake te tangata: tau whakahaweatanga ki to ratou ahua, e te Ariki, ina ara ake koe.

21 Na, mamae noa iho toku ngakau: a hukihuki ana aku whatumanawa.

22 He whakaaro-kore hoki ahau, he kuare: me te mea he kirehe ahau i tou aroaro.

23 Ahakoa ra kei a koe tonu ahau: e puritia ana e koe toku ringaringa matau.

24 Ma to whakaaro ahau e arahi: muri iho ka riro ahau i a koe ki te kororia.

25 Ko wai hoki toku i te rangi, ana koe? kahore atu noki aku i te whenua e bihia ai, ko koe anake.

26 Hemo iho oku kikokiko me toku ngakan: ko te Atua ia te kaha o toku ngakan, me toku wahi, ake ake.

27 Na, te hunga e mamao atu ana i a koe, ka mate ratou: ka whakangaromia e koe te hunga puremu katoa i whakarere nei i a koe.

28 Ko ahau ia, he pai ano ki a au te whakatata ki te Atua: kua waiho e ahau te Ariki, a Ihowa, hei whakawhirinakitanga moku, ka whakapuakina ano e ahau au mahi katoa.

WAIATA 74.

E TE Atua, he aha i panga ai matou e koe, ake ake? i pongere ai tau riri ki au hipi e hepara nei?

2 Mahara ki to whakaminenga i hokoa nei e koe i mua: ki te iwi o tou kainga tupu, i utua e koe; ki tenei maunga Hiona, i nohoia nei e koe.

3 Hiki ake ou waewae ki nga whakangaromanga e mau tonu nei: ki nga mahi kino katoa a te hoa riri i te wahi tapu.

4 E hamama ana ou hoa riri i waenganui i o whakaminenga: e whakaturia ana e ratou a ratou tohu hei tohu.

5 I whai ingoa ai te tangata i mua: na te hapai titaha ki nga rakau pururu.

6 Inaianei ia, e pakaru ana e ratou ona mea whakairo, a, poto ake: ki nga titaha, ki nga hama.

7 Kua tonu tau wahi tapu e ratou ki te kapura: noa iho i a ratou te nohoanga o tou Ingoa, kei te whenua e takoto ana.

8 I mea o ratou ngakan, Me whakangaro ratou, a, poto ake: kua tahuna e ratou nga whare huihui katoa o te Atua i te whenua.

9 Kahore matou e kite i o matou tohu, kahore atu he poropiti: kahore hoki tetahi o matou e matau ana, kia pehea ake te roa.

10 E te Atua, kia pehea ake te roa o te tawainga a te hoa riri? ka kohukohu ranei te hoa riri ki tou Ingoa ake ake?

11 He aha i pepeke atu ai tou ringa, tou ringa matau hoki? unuhia ake i roto i tou uma.

12 Ko te Atua hoki toku Kingi o tua iho: e mahi whakaora ana i waenganui i te whenua.

13 Nau, na tou kaha i wawne te moana: pakaru ana i a koe nga matenga o nga tarakona i nga wai.

14 Mongamonga noa i a koe nga matenga o rewetana: a hoatu ana ia e koe hei kai ma te iwi o te koraha.

15 I wahia e koe te puna me te roma: mimiti ake i a koe nga awa nunui.

16 Nau te ao, nau hoki te ao: nau i whiti ai te maramatanga, me te ra.

17 Nau i whakatu nga rohe katoa o te whenua: te raumati, me te hotoke, he mea whakarite ena nau.

18 Kia mahara ki tenei, kua tawai te hoa riri, e Ihowa: kua kohukohu ano te hunga poanau ki tou Ingoa.

19 Kana e tukua atu te wairua o to kukupa ki te kirihē: kei wareware tonu ki te whakaminenga o o rawa-kore.

20 Whakaaroa te kawenata: kua kiki hoki nga wahi poui o te whenua i nga noboanga nanakia.

21 Kei hoki whakama te tangata e tukinotia ana: kia whakamoemitiatia tou Ingoa e te ware, o te rawa-kore.

22 E ara, e te Atua, tohea to tohe: mahara ki ta te tangata poanau tawainga ki a koe i nga ra katoa.

23 Kei wareware ki te reo o ou hoa riri: e kake tonu ana te ngangau a te hunga e whakatika mai ana ki a koe.

TE TEKAU MA RIMA O NGARA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 75.

WHAKAWHETAI tonu matou ki a koe, e te Atua, whakawhetai tonu: e whakapuakina mai nei hoki e au mahi whakamiharo e tata ana tou Ingoa.

2 Ka tae mai ki a au te whakaminenga: ka tika taku whakarite whakawa.

3 Kuteretere noa iho te whenua, me ona tangata katoa: naku ona pou i u ai.

4 I mea ahau ki nga wairangi, Kati ra te wairangi: ki te hunga hara ano hoki, Kana ra e ara te haona.

5 Kana to koutou haona e ara ki runga: kati te whakamaro i te kaki ina korero.

6 No te mea hoki kahore he aranga i te ita, kahore i te hauauru: kahore hoki i te tonga.

7 Ko te Atua hoki te Kai whakarite whakawa: ko tenei e whakaititia iho ana e ia, ko tera e whakaarahia ake ana.

8 No te mea hoki he kapa kei te ringaringa o Ihowa, whero tonu te waina; ki tonu, whakananu rawa, hei ringihanga mai mana: ko nga nganga ia, ma te hunga kino katoa o te whenua e tatau, e inu.

9 Ko ahau ia, ka kauwhau tonu: ka himene atu ahau ki te Atua o Hakopa.

10 Ka kotia katoatia ano hoki e ahau nga haona o te hunga hara: ka whakaarahia ake nga haona o te tangata tika.

WAIATA 76.

E MATAURIA ana te Atua i roto i a Hura: e nui ana tona Ingoa i roto i a Iharaira.

2 Kei Harema ano hoki tona tapenakara: kei Hiona ano tona nohoanga.

3 I whati ano i a ia i reira nga pere o te kopere: te whakangungu rakau, te hoari, me nga mea mo te wha-whai.

4 Tera atu tou kororia, tou nui: i to nga maunga kirehe.

5 Kua pahuatia te hunga ngakan toa, moe ana ratou i ta ratou moe: kihai ano i whai ringaringa tetahi o nga marohirohi.

6 Na tau whakatupehupehu, e te Atua o Hakopa: i parangia ai te hariata me te hoiho e te moe.

7 Ko koe, ina, ko koe te mea e wehinga: ko wai hoki e tu ki tonu aroaro ina riri koe?

8 Nau i rangona iho ai te whakarite whakawa i te rangi: wehi ana te whenua, whakaririka kau ana,

9 I te aranga ake o te Atua ki te whakarite whakawa: ki te whakaora i te hunga mahaki katoa o te whenua.

10 He pono, ka whai kororia koe i te riri a te tangata: a mau ano e pehi te toenga o te riri.

11 Whakapuakina mai te kapu taurangi ki a Ihowa, ki to koutou Atua, whakamana hoki e te hunga katoa i

tetahi taha ona, i tetahi taha: mauria mai he hakari ki a ia, ka tika hoki te wehi ki a ia.

12 Mana e whawhati te wairua o nga rangatira: e matakuria ana ia engu kingi o te whenua.

WAIATA 77.

I PA toku reo ki te Atua, i karanga ano toku reo ki te Atua: a tahuri mai ana tona taringa ki a au.

2 I rapu ahau ki te Arika i te ra o toku pouritanga, maro tonu toku ringa i te po, kihai ano hoki i pepeke; kihai toku wairua i pai kia whakamarietia.

3 I mahara ahau ki te Atua, ai pouri: i whakaaroaro, a ngaro iho toku wairua.

4 E puritia ana e koe oku kanohi kia mataara tonu: e pouri ana ahau, te ahei te korero.

5 Ka whakaaroa e ahau nga ra o namata: nga tau o tua iho.

6 E mahara ana ahau ki taku waiata i te po: e korero ano ki toku ngakan, a e rapurapu ana toku wairua.

7 Tera ranei te Arika e panga tonu. ake ake: a heoi ano ranei ana manakohanga mai?

8 Kua kahore ranei tana mahi tohu mo ake tonu atu? kua pahika ke ranei tana kupu, a, tera whakatupuranga, tera whakatupuranga?

9 Kua wareware ranei te Atua ki te atawhai? kua riri ranei ia, a tutakina atu ana e ia tona aroha?

10 Na, ka mea ahau, Ko toku ngoikoretanga tenei: otira ka mahara ahau ki nga tau o te ringaringa matau o te Runga-rawa.

11 Ka mahara ahau ki nga mahi a Ihowa: ae ra, ka mahara ahau ki au mea whakomiharo o tua iho.

12 Ka whakaaro hoki ahau ki au meatanga katoa: ka korerotia e ahau au mahi.

13 E te Atua, kei te wahi tapu tonu ara: ko wai te Atua hei rite mo to tatou Atua te nui?

14 Ko koe te Atua e mahi nei i nga mea whakamiharo: kua whakapuakina e koe tonu kaha i waenganni o nga iwi.

15 Hokona ana e tou ringaringa tou iwi: nga tama-ki a Hakopa raua ko Hobepa.

16 I kite nga wai i a koe, e te Atua, i kite nga wai i a koe, matakau ana : i oho ano nga rire.

17 Ringitia mai ana he wai e nga kapua, puaki ana te haruru o nga rangi : rererere ana au pere.

18 I roto i te awhiowhio te haruru o to whatitiri : marama noa te ao i nga uira; wiri ana te whenua, oioi ana.

19 I te moana tou ara, i nga wai nui ano hoki tou huarahi : e kore ano hoki e kitea ou takahanga.

20 He mea arahi e koe tou iwi, ano he kahui : na te ringaringa o Mohi raua ko Arona.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 78.

KIA anga mai te taringa, e toku iwi, ki taku ture : tahuri mai o koutou taringa ki nga kupu a toku mangai.

2 Ka puaki te kupu whakarite a toku mangai : ka korerotia e ahau nga mea ngaro onamata.

3 Nga mea i rongu nei, i matau nei tatou : i korero ai hoki o tatou matua ki a tatou.

4 E kore e huna e matou i a ratou tamariki : me whakakite ki to muri whakatupuranga nga whakamoemitanga ki a Ihowa, me tona kaha, me ana mahi whakamiharo i mea ai ia.

5 I whakapumautia hoki e ia he whakaaturanga i roto i a Hakopa, i whakatakatoria ano hoki he ture i roto i a Ihairara : a whakahaui mai ana e ia o tatou tupuna, kia whakaakona ki a ratou tamariki.

6 Kia matauria ai e to muri whakatupuranga, e nga tamariki e whanau, e ara ake a mua : mo ta ratou whakaatu atu ki a ratou tamariki.

7 Kia u ai ta ratou tumanakotanga atu ki te Atua, hei wareware hoki ki nga mahi a te Atua : engari kia mau i a ratou ana whakahaunga.

8 Kei rite hoki ki o ratou tupuna, ki te whakatupuranga whakakeke, tutu : ki te whakatupuranga kihai nei i whakatikatika i to ratou ngakau, kihai hoki i u te ratou wairua ki te Atua.

9 He hunga mau patu nga tamariki a Eparaima : he

hunga hapai kopere, heoi tahuri ana ratou i te ra o te tauranga.

10 Kihai i puritia e ratou te kawenata a te Atua : kihai ano hoki i pai ki te haere i tana ture ;

11 Heoi, wareware ake i a ratou ana mahi : me ana mea whakamiharo i whakakitea e ia ki a ratou.

12 He mea whakamiharo ana mahi i te aroaro o o ratou tupuna, i te whenua o Ihipa : i te parae o Toana.

13 Tapahia ana e ia te moana, a meinga ana ratou kia whiti atu : tu ake i a ia nga wai ano he puranga.

14 He mea arahi ratou e ia i te awatea ki te kapua : i te roa hoki o te po ki te maramatanga o te ahi.

15 I wahia e ia nga kohatu i te koraha : a me te mea tonga rire nui tana wai hei inu ma ratou.

16 Puta mai ana i a ia he awa i roto i te kamaka : heke ana nga wai, ano he waipuke.

17 Heoi ka hara ano ratou ki a ia : whakato i ana ki a te Runga-rawa i te koraha.

18 Na, kei te whakamatautau ratou i te Atua i roto i ratou ngakau : kei te inoi kai ma o ratou hiahia.

19 I korero kino ano hoki ratou ki te Atua, i mea : E ahei ranei i te Atua te taka he tepara ki te koraha ?

20 Titiro hoki, tana patunga i te kohatu, na, ka pakaru mai te wai, a puke ana nga awa : e taea ano hoki maei e ia te homai taro, e pae ranei i a ia he kikokiko ma tana iwi ?

21 A, te rongonga o Ihowa, na ka riri : a toro ana te tupaia ki a Hakopa, puta ake ana te riri ki a Ihairara ;

22 Mo ratou kihai i whakapono ki te Atua : kihai ano i whakawhirinaki ki tana whakaoranga.

23 Nana nei hoki i whakahanu nga kapua i runga : i whakatuwhera hoki nga tatau o te rangi.

24 A whakauaina iho e ia te mana ki runga kia ratou kai : homai ana hoki e ia te witi o te rangi ma ratou.

25 Kai ana te tangata i ta te anahera kai : i tonoa mai e ia he kai ma ratou, a makona noa.

26 I whakaohokia e ia te hau i te rangi : i takina mai ano te tonga i runga i tona kaha.

27 A whakauaina iho e ia te kikokiko ki runga ki a ratou, ano he puehu : me te manu whai huruhuru, ano me one no te moana.

28 A whakangahorotia e ia ki waenganui i to ratou puni: ki o ratou nohoanga, a tawhio noa.

29 Na, kai ana ratou, tino makona; i kawea mai hoki e ia ki a ratou ta ratou i hiahia ai: kihai ratou i ngaruru ki ta ratou i hiahia ai.

30 A, i te kai ano i o ratou mangai, na, ka pa te riri a te Atua ki a ratou, a patua iho e ia te hunga tetere o ratou: piko ana i a ia nga tangata papai o Ihairaira.

31 Ahakoa pa katoa tenei, i hara tonu ano ratou: kihai ano hoki i whakapono ki ana mahi whakamiharo.

32 No reira o ratou ra i whakapau ai e ia ki te horihori: o ratou tau ano hoki ki te potatutatu.

33 Ka patua ratou e ia, na, ka rapu ratou i a ia: a ka hoki mai, ka ui wawe ki te Atua.

34 Ka mahara hoki ko te Atua to ratou kohatu: ko te Atua o runga rawa to ratou kai hoko.

35 Heoi, kei te patipati o ratou mangai ki a ia: a teka ana o ratou arero ki a ia.

36 Kihai hoki o ratou ngakan i tika ki a ia: kihai ano ratou i u ki tana kawenata.

37 Ko ia ra tena, he mea aroha hoki ia, hipokina ana e ia to ratou hara, kihai ano ratou i whakangaromia e ia: ae ra, he maha ana whakahokinga iho i tana riri, a kihai i whakaoikia katoatia tana riri.

38 I mahara hoki ia, he kikokiko nei ano ratou: he hau e pahure atu ana, a e kore e hoki mai.

39 Ano te tini o a ratou whakatoinga i a ia i te koraha: o a ratou whakapouritanga i a ia i te tahora.

40 Hoki whakamuri ana ratou, whakamatautau ana i te Atua: whakatoia ana e ratou te Mea Tapu o Ihairaira.

41 Kihai ratou i mahara ki tona ringaringa: ki te ra i whakaorangia ai ratou e ia i te hoa riri;

42 Ki tana meatanga i ana tohu ki Ihipa: i ana merekara ki te parae o Toana.

43 I puta ke ai i a ia o ratou awa hei toto: me o ratou manga wai, te inu ai ratou.

44 I tonoa ai e ia nga huihuinga namu ki a ratou, a pan iho ratou: me nga poroka, i huna ai ratou.

45 A hoatu ana e ia o ratou hua ki te moka: me to ratou manini ki te mawhitihiti.

46 Whakamaten ana e ia a ratou waia ki te whatu: me a ratou rakan hikamora ki te haupapa.

47 Tukua ana e ia a ratou kararehe ma te whatu: me a ratou kahui ma nga uira.

48 Tukua whakareretia iho e ia ki runga ki a ratou te muranga o tana riri, aritarita, whakatakariri, me te arururu: a unga ana e ia he anahera kino ki waenganui i a ratou.

49 A whakatika ana e ia he ara mo tana riri; kihai nei i tohungia o ratou wairua kei mate: heoi tukua atu ana e ia to ratou ora ki te mate uruta.

50 A patua iho e ia nga whanau matamua i Ihipa: te maunga o to ratou kaha i nga tapenakara o Hama.

51 A meinga ana e ia ona tangata kia haere atu, ano he hipi: arahina ana ratou e ia i te koraha, ano he kahui.

52 Na, ka arahina marietia ratou e ia, te wehi ratou: o ratou hoa riri ia, taupokina iho e te moana.

53 Na, ka kawea ratou e ia ki te robe o tana wahi tapu: ki tenei maunga, i hokoa nei e tona ringaringa matau.

54 Peia ana e ia nga tauwi i to ratou aroaro: a wehea ana e ia he kainga mo ratou ki te aho, whakaoikia iho nga hapu o Ihairaira ki o ratou teneti.

55 Heoi ka whakamatautauria, ka whakatoia e ratou te Atua o runga rawa: kihai hoki i puritia e ratou ana whakaturanga;

56 A hoki whakamuri ana ratou, mahi hianga ana, pera ana me o ratou matau: he parori ke ratou, he pera me te kopere tinihanga.

57 I whakapouritia ano ia e ratou ki o ratou wahi keteike: i meinga ki a ratou whakapakoko kia hae.

58 Te rongonga o te Atua, ka riri: ka tino whakariarua hoki ki a Ihairaira.

59 A mahue ake i a ia te tapenakara o Hiro: te tetahi i noho ai ia i waenganui i nga tangata.

60 A tukua atu ana e ia tona kaha hei whakarau: me tona kororia ki te ringaringa o te hoa riri.

61 I tukua atu hoki e ia tana iwi ma te hoari: a i tiki ki tona kainga tupu.

62 Pau ake a ratou taitamariki i te ahi: kihai ano ki a ratou kotiro i marenatia atu.

63 I hinga o ratou tohunga i te hoari: kihai hoki i ngi a ratou pouaru.

- 64 Na, ka maranga ake te Ariki, ano ra me tetahi i te moe: me te tangata kaha e hamama ana i te waina.
- 65 A patua iho e ia a muri o ona hoa riri: meinga ana ratou e ia hei taunutanga mo a mua tonu atu.
- 66 I whakakahore ano hoki ia ki te tapenakara o Hohepa: a kihai i whiriwhiri i te hapu o Eparaima.
- 67 Heoi, ko te hapu o Hura tana i whiriwhiri ai ko maunga Hiona tana i aroha ai.
- 68 A whakaturia ana e ia tana wahi tapu kia pera me nga whare tiketike: me te whenua i whakapumautia e ia mo ake tonu atu.
- 69 I whiriwhiria ano hoki e ia a Rawiri tana pononga: he mea tango mai nana i nga kainga hipi.
- 70 Kawea mai ana ia i te whai i nga hipi whaereere: ki te whangai a Hakopa, i tana iwi, i a Ihairaira hoki, i tona kainga tupu.
- 71 A rite tonu ki te tapatahitanga o tona ngakan tana whangainga i a ratou: he arahi mohio hoki ta tona ringa i a ratou.

TE TEKAU MA ONO O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 79.

E TE Atua, kua tae mai nga tauwi ki tou kainga tupu: kua whakanoatia e ratou tou temepara tapu, kua waiho a Hiruharama e ratou kia puranga kua ana.

- 2 Ko nga tinana mate o o pononga, kua hoatu e ratou hei kai ma nga manu o te rangi: te kikokiko o tou hunga tapu, ma nga kirehe o te whenua.
- 3 O ratou toto, ringihia ake e ratou, ano he wai, ki nga taha o Hiruharama: kahore hoki he tangata hei tauu.
- 4 Kua waiho matou hei tawainga ma o matou hoa: hei taunutanga, hei whakakatanga, ma te hunga i tetahi taha, i tetahi taha, o matou.
- 5 Kia pehea te roa, e Ihowa? e riri tonu ranei koe ake ake? e ngiha tonu ranei tou hae me he kapura?
- 6 Ringihia iho o riri ki runga ki nga tauwi kahore nei e matau ki a koe: ki nga rangatiratanga ano hoki kahore nei e karanga ki tou Ingoa.

- 7 Kua pau hoki a Hakopa i a ratou: kua whakauru matia tona kainga noho.
- 8 Kaua ra e maharatia a matou kino o mua, kia hohoro tou aroha ki mua i a matou: kua whakaititia rawatia hoki matou.
- 9 Awbinatia matou, e te Atua o to matou whakaoanga, kia whakakororia ai tou Ingoa: whakaoanga matou, hipokina hoki o matou hara, kia mahara hoki ki tou Ingoa.
- 10 Mo te aha nga tauwi kia mea, Kei hea to ratou Atua: kia kite atu matou, e matauria ana ia e nga tauwi ki te whakatakinga i te toto o o pononga i whakakaha nei.
- 11 Kia puta ake ki tou aroaro te aetanga a te herehere: kia rite ki te nui o tou kaha tau whakaoanga e te hunga e meatia ana kia whakamatea.
- 12 Takiwhititia atu te utu, e hoatu e koe ki nga uma o matou hoa: mo ta ratou tawainga e tawai nei ratou kia koe, e te Ariki.
- 13 Penei ka whakawhetai atu matou, tou iwi, nga hipi hoki e hepara nei koe, ki a koe, ake ake: ka whakakitea atu e matou te whakamoemiti atu ki a koe, a, tena whakatupuranga, tena whakatupuranga.

WAIATA 80.

- TAHURI mai tou taringa, e te Heparo o Ihairaira, e arahi nei i a Hohepa, ano he kahui hipi: e noho nei i waenganui i nga kerupina, whiti mai.
- 2 Whakachohokia tou kaha, i te aroaro o Eparaima, Peniamine, o Manahe: a baere mai ki te whakaoara i matou.
- 3 Whakahokia ake matou, e te Atua: kia marama mai tou mata, a ka ora matou.
- 4 E Ihowa, e te Atua o nga mano: kia pehea ake te mo tau riri ki te inoi a tou iwi?
- 5 E whangainga mai ana e koe he roimata hei taro ratou: he nui hoki te mehua roimata e homai nei e koe kia inumia e ratou.
- 6 Kua meinga nei matou hei tohetetanga ma o matou hoa: a e kataina ana matou e o matou hoa riri.
- 7 Whakahokia ake matou, e te Atua o nga mano: kua marama mai hoki tou mata, a ka ora matou.

8 I maua mai e koe he waina i Ihipa: ka oti i a koe nga tauiri te panga, na, whakatokia iho e koe.

9 I whakapaia e koe he tunga mona: i mea ano kia hou ona pakiaka, a ka kapi te whenua.

10 Taumarumaru ana tona ata ki runga ki nga puke-puke: ona manga ki nga hita nunui.

11 I tantototo atu ona manga ki te moana: ona rara ki te awa.

12 He aha koe i pakarukaru ai i ona taiepa: i kowhakiwhakia ni ia e nga tangata kataoa e tika ana i te ara?

13 Mongamonga noa i te poaka toa o te ngahere: e kainga ana e te kirehe mohoa o te koraha.

14 Hoki mai ra, e te Atua o nga mano: titiro iho i te rangi, kia kite mai koe, haereere mai hoki ki tenei waina;

15 Ki te rakau i whakatokia e tou ringa matau: ki te manga hoki i whakakahangia e koe mau.

16 Kua pau i te ahi, kua poutokia: ngaro iho ratou i te riri o tou mata.

17 Waibo tou ringa i runga i te tangata o tou ringa matau: i te tama a te tangata i whakakahangia e koe mau.

18 Penei e kore matou e hoki atu i a koe: whakahaurangia matou, a ka karanga atu matou ki tou Ingoa.

19 Whakahokia ake matou, e Ihowa, e te Atua o nga mano: kia marama mai tou mata, a ka ora matou.

WAIATA 81.

KIA kaha te waiata ki te Atua, ki to tatou kaha: kia hari te hamama ki te Atua o Hakopa.

2 Whakahuatia te himene, mana mai ki konei te timipera: te hapa reka, me te hateru.

3 Whakatangihia te tetere i te kowhititanga o te marama: i te ra i whakaritea, i to tatou ra hakari.

4 Ko te tikanga hoki tenei ma Ihairaira: he mea whakarite mai na te Atua o Hakopa.

5 I whakatakotora tenei e ia ma Hohepa hei whakauranga, i tona haerenga atu i runga i te whenua o Ihipa: i a au i rungo i te reo kihai i matauria e ahau.

6 I tangohia mai e ahau tona pokohiwi i te pikaunga: whakarerea ake e ona ringaringa nga pata.

7 I karanga mai koe ki a au i te pouritanga, whakaurangia ake koe e ahau; i whakahoki kupu atu ahau

ki a koe i te wahingaro o te whatitiri: whakamatantauria ana koe e ahau ki nga wai o Meripa.

8 Whakarongo, e taku iwi, a ka whakaatu atu au ki a koe: e Ihairaira, ki te whakarongo mai koe ki a au:

9 Aua tetahi atua ke i roto i a koe: kua ano hoki koe e koropiko ki tetahi atua ke.

10 Ko ahau a Ihowa, ko tou Atua, i arahuna mai ai koe i te whenua o Ihipa: kia nui te kowheratanga o tou mangai, a maku e whakaki.

11 Heoi kihai taku iwi i pai kia whakarongo mai ki toku reo: kihai ano hoki a Ihairaira i aro mai ki a au.

12 Na, tukua atu ana ratou e ahau ki te maro o o ratou ngakau: a haere ana ratou i runga i a ratou whakaaro.

13 Aue, te whakarongo taku iwi ki a au: te haere a Ihairaira i oku ara!

14 Penei, e kore e aha, kua whati i a au te tara o o matou hoa riri: kua tahuri atu ano toku ringa ki o ratou hoa riri.

15 Te hunga e kino ana ki a Ihowa, kua ngohengohe ki a ia: ko to ratou taima ia, kua mau tonu.

16 Kua whangainga hoki ratou e ia ki te witi pai mawa: kua whakamakatonatia ano koe e ahau ki te honi i roto i te kohatu.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 82.

ETU ana te Atua i roto i te whakaminenga o te hunga nunui: e whakarite whakawa ana i waenganui inga atua.

2 Kia pehea ake te roa o ta koutou whakarite he i te whakawa: o ta koutou whakapai atu ki nga kanohi o te hunga kino?

3 Whakatikaia ta te ware, ta te pani: kia tika te whakariterite mo te ngakau mamea, mo te rawa-kore.

4 Whakaorangia te ware me te rawa-kore: araia atu ia ratou te ringaringa o te hunga kino.

5 Kahore o ratou matauranga, kahore hoki ratou e mahara: e haere ana ratou i te pouri: e oioi ana nga turanga kataoa o te whenua.

6 I mea ahau, He atua koutou: he tamariki kataoa na te Runga-rawa.

7 Oira ka pera koutou me te tangata, ka mate: ka hinga, ka pera me tetahi o nga piriniha.

8 E ara, e te Atua, whakawakia te whenua: mon hoki nga tauwi katoa.

WAIATA 83.

E TE Atua, kei wahangu koe, kei whakarongo puku: kei ata noho, e te Atua.

2 He mea hoki, tenei ou hoa riri: te ngangau nei: a kua ara ake nga matenga o te hunga e kino ana ki a koe.

3 Kua ata ngarahu ratou ki tou iwi: e whakatakoto korero ana hoki ratou mo au mea huna.

4 E ki nei ratou, Tenna, tatou ka huna i a ratou, kia kore ai tena iwi: kia kana ai hoki o maharatia te ingoa o Iharaia a muri ake nei.

5 Kotahi nei hoki o ratou ngakan i a ratou e runanga ana: kua huihuita a ratou whakaaro ki te kino ki a koe.

6 Nga tapenakara o Eroma, o nga Ihimeeri: o Moapa, me nga Hakarini;

7 A Kepara, a Amona, a Amareke: nga Pirihitini, me nga tangata o Taira;

8 Kua uru atu ano hoki a Ahura ki roto ki a ratou: hei awhina ratou mo nga tamariki a Rota.

9 Penatia ratou e koe me nga Miriani: me Hihera, me Iapini, i Awa Kihona.

10 I mate nei ki Ene-oro: i waiho nei hei whakawairakau mo te whenua.

11 Kia rite o ratou rangatira ki a Orepe raua ko Teepe: o ratou ariki katoa hoki ki a Tepa raua ko Taramuna.

12 Mo ratou i mea, Tatou ka tango: i nga kainga o te Atua mo tatou.

13 E toku Atua, kia rite ratou ki te wira: ki te papapa e puhia ana e te hau;

14 Kia rite ki te ahi e kai ana i te ngahere: ki te mura hoki e toro ai nga maunga,

15 Te whainga a to awha i a ratou: to whakaoho- reretanga ano, hoki i a ratou ki to paroro.

16 Kia kapi o ratou kanohi i te whakama: kia rapu ai ratou ki tou Ingoa, e Ihowa.

17 Kia whakama, kia ohore, ratou, ake ake: kia auminumi ratou, kia ngaro hoki.

18 Kia matau ai te tangata, nou anake te Ingoa, a Ihowa: kei runga ake ano koe i te whenua katoa.

WAIATA 84.

A NO te ataahua o ou tapenakara: e Ihowa o nga mano!

2 E hiahia ana toku wairua, ae, e heimo ana ki nga marae o Ihowa: e tangi ana toku ngakau, me oku kikokiko, ki te Atua ara.

3 Me te piboihoi hoki kua kite i tetahi whare, me te warou ano hoki i tetahi owihanga mona, hei takotora- nga mo ana pi: ara, i ou aata, e Ihowa o nga mano, e toku Kingi, e toku Atua.

4 Ka hari te hunga e noho ana i tou whare: he whakamoemiti tonu ta ratou ki a koe.

5 Ka hari te tangata, ko tona kaha nei keia koe: kei roto i o ratou ngakau nga huarahi ki reira.

6 Ka haere ratou ra te raorao o Paka, ka meinga e ratou hei puna: ngaro iho ano hoki nga poka i te ua.

7 Ka haere atu ratou i te kaha ki te kaha: ka kitea ratou ki te aroaro o te Atua i Hiona.

8 E Ihowa, e te Atua o nga mano, whakarongo ki taku inoi: tahuri mai tou taringa, e te Atua o Hakopa.

9 Titiro mai, e te Atua, e to matou whakangunga rakau: tirohia iho hoki te mata o tau tangata i whakawahi ai.

10 No te mea, he ra kotahi i ou whare, pai atu i nga ra kotahi mano: te tiaki tataui i te whare o toku Atua. pai atu ki a au i te noho ki nga teneti o te kino.

11 He ra hoki a Ihowa, te Atua, he whakangunga rakau: ka homai e Ihowa te atawhai me te kororia; e kore e kaiponuhia mai e ia tetahi mea pai ki te hunga e tapatahi ana te haere.

12 E Ihowa o nga mano: ka hari te tangata e whakawhirinaki atu ana ki a koe.

WAIATA 85.

E IHOWA, kua aro mai koe ki tou whenua: kua whakahokia mai e koe a Hakopa i whakaponongatia nei.

2 Kua murua e koe te kino a tou iwi: kua hipokina e koe o ratou hara katoa.

3 Kua whakakahoretia katoatia e koe to weriweri: kua tahuri atu koe i te aritaritanga o to riri.

4 Whakahokia ake matou, e te Atua o to matou whakaoranga: kia mutu hoki to riri ki a matou.

5 E riri ranei koe ki a matou ake ake? e manahara tonu ranei koe, a, tena whakatupuranga, tena whakaturanga?

6 E kore ianei koe e whakahoki ake i a matou ki te ora: kia hari ai tou iwi ki a koe?

7 E Ihowa, whakakitea mai tau mahi tohu ki a matou: tukua mai hoki ki a matou tan whakaoranga.

8 Ka whakarongo atu ahau ki ta te Atua, ki ta Ihowa e korero ai: no te mea hoki, mo te rongo mau ana korero ki tona iwi, ki tona hunga tapu hoki; kua ia ratou e hoki atu ki te wairangi.

9 He pono e tata ana tana whakaoranga ki te hunga e wehi ana kia ia: kia noho ai te kororia ki to tatou whenua.

10 Kua tutaki te mahi tohu raua ko te pono: kua kiihi ki a raua te tika me te rongo mau.

11 E tapu ake te pono i te whenua: a e titiro iho te tika i te rangi.

12 Ae, ka homai e Ihowa te mea pai: a ka tukua mai ona hua e to tatou whenua.

13 Ka haere te tika ki mua i a ia: hei whakatu i a tatou ki te ara o ana hikoinga.

TE TEKAU MA WHITU O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 86.

WHAKATITAHATIA iho tou taringa, e Ihowa, whakahokia mai he kupu ki a au: he ware hoki ahau, he rawa-kore.

2 Tiakina toku wairua, e tapu ana hoki ahau: mau, e toku Atua, e whakaora to pononga e whakawhirinaki atu nei ki a koe.

3 Tohungia ahau, e te Ariki: e karanga atu nei hoki ahau ki a koe i nga ra katoa.

4 Whakaharitia te wairua o to pononga: ka ara atu nei hoki toku wairua, e te Ariki, ki a koe.

5 E pai ana hoki koe, e te Ariki, e ngawari ana: e ranea ana hoki tau mahi tohu ki te hunga katoa e karangatu ana ki a koe.

6 Tahuri mai tou taringa, e Ihowa, ki taku inoi: whakarongo mai hoki ki toku reo karakia.

7 Ka karanga atu ahau ki a koe i te ra o toku pouritanga: e whakahoki kupu mai hoki koe ki a au.

8 Kahore he rite mou, e te Ariki, i roto i nga atua: kahore hoki he rite mo au mahi.

9 Ka haere mai nga iwi katoa i hanga e koe, a ka koropiko ki tou aroaro, e te Ariki: ka whakakororia hoki i tou Ingoa.

10 E nui ana hoki koe, a e mahi ana i nga mea whakamiharo: ko koe anake te Atua.

11 Whakaakona ahau ki to ara, e Ihowa; ka haere ahau i runga i to pono: whakatapatahitia toku ngakau, ki te wehi i tou Ingoa.

12 Ka whakamoemiti katoa toku ngakau ki a koe, e te Ariki, e toku Atua: ka whakakororia ano i tou Ingoa, ake ake.

13 E nui ana hoki tan mahi tohu ki a au: a kua whakaoranga i koe toku wairua i te reinga i raro riro.

14 E te Atua, kua whakatika mai ki a au te hunga whakakake: kua whai mai ano te huihuinga o te hunga tutu kia whakamatea ahau; kahore ano hoki koe e waiho i to ratou aroaro.

15 Ko koe ia, e te Ariki, he Atua atawhai, he Atua tohu tangata: e puhoi ana ki te riri, e hua ana te mahi tohu, me te pono.

16 Tahuri mai ki a au, tohungia hoki ahau: homai tou kaha ki to pononga, whakaoranga te tamaiti a to pononga wahine.

17 Whakakitea mai ki a au he tohu mo te pai; kia kite ai te hunga e kino ana ki a au, kia whakama ai: nou i awbina mai, e Ihowa, i ahau, i whakamarie hoki i a au.

WAIATA 87.

KEI nga maunga tapu tena turanga: e arohaina rawa i watin ana e Ihowa nga kuwaha o Hiona i nga whaanga katoa o Hakopa.

2 He mea kororia nga mea e korerotia ana mou, te pa o te Atua.

3 Ka korerotia atu e ahau a Rahapa raua ko Papurona ki te hunga e matau ana ki a au : na, ko Pirihitia, ko Taira, ko Etiopia, i whanau tenei ki reira.

4 Ko te kupu hoki tenei mo Hiona, i whanau tenei tangata me tera tangata ki reira : ma te Runga-rawa pu ano ia e whakapumau.

5 Ka korerotia e Ihowa, ina tuhituhia nga iwi : i whanau tenei ki reira.

6 Ko ta nga kai waiaata, me ta nga kai whakatangi putorino tenei : kei a koe oku puna katoa.

WAIATA 88.

E IHOWA, e te Atua o toku whakaoranga : he tangi atu taku ki tou aroaro i te ao, i te po.

2 Kia tae atu taku inoi ki tou aroaro : whakatitahatia mai tou taringa ki taku tangi.

3 Ka ki hoki toku wairua i te pouri : a e whakatata ana toku ora ki te rua tupapaku.

4 Kua taua tahitia ahau me te hunga e heke atu ana ki te rua : e rite ana ahau ki te tangata kahore ona kaha.

5 E takoto noa ana ahau i roto i nga tupapaku, e rite ana ki nga tangata i patua, e takoto ana i te urupa. kahore nei e maharatia e koe i muri iho : he mea momotu ke atu na tou ringa.

6 Kua whakatakotoria ahau e koe ki te rua i raro riro : ki te pouritanga, ki nga rirē.

7 E pehia ana ahau e tou riri : e pakia ana hoki e koe ki au ngaru katoa.

8 Kua whakamataratia atu e koe i a au oku hoa ; kua meinga ahau e koe hei mea whakarihariha ki a ratou : kua uakina mai ahau, kahore hoki e puta atu ki waho.

9 Ka he oku kanohi i te tangihanga : e Ihowa, e karanaga atu ana ahau ki a koe i nga ra katoa, kua torona atu oku ringaringa ki a koe.

10 Tera ranei koe e mahi merekara ki nga tupapaku ? e ara ake koia nga tupapaku ki te whakamoemiti atu ki a koe ?

11 Ka kanwhautia ranei tou aroha i roto i te urupa ? tou pono i roto i te whakangaromanga ?

12 E matauria koia au mea whakamiharo i roto i te pouri ? tou tika i te whenua o te warewaretanga ?

13 Heoi, taku nei, he karanga ki a koe, e Ihowa : i te ata ano ka tae taku inoi ki tou aroaro.

14 He aha, e Ihowa, i panga ai toku wairua e koe ? he aha i huna ai tou mata ki ahau ?

15 No toku tamarikitanga ake ano i pakia ai ahau, i whakahemohemo ai : e pehia ana ahau e au whakawehi, a, potatutatu noa iho.

16 E tika ana to riri ki runga i a au : ngaro iho ahau i au mea whakawehi.

17 Ano he wai ratou e karapoti nei i a au i nga ra katoa : rupeke ana ratou ki te mui mai ki a au.

18 Kua whakamataratia atu e koe i a au te tangata hei aroha mai, me oku hoa : kei te pouritanga oku hoa ake.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 89.

K A waiaataia e ahau nga mahi tohu a Ihowa, ake ake : ka whakapuakina e toku mangai tou pono ki nga whakatupuranga katoa.

2 I mea hoki ahau, Ka whakaturia ake te mahi tohu mo amua tonu atu : ka whakapumautia e koe tou pono ki nga tino rangi.

3 Kua whakarite kawenata ahau ki taku i whiriwhiri ai : kua oati ki taku pononga, ki a Rawiri.

4 Ka whakapumautia e ahau ou uri, ake ake : ka banga ake tou torona, a, tena whakatupuranga, tena whakatupuranga.

5 Ka whakamoemiti ano hoki nga rangi, e Ihowa, ki au mahi whakamiharo : ki tou pono hoki i roto i te whakaminenga o te hunga tapa.

6 Ko wai hoki i nga rangi hei rite mo Ihowa ? ko wai i rote i nga tamariki a te hunga nunui e rite ana ki a Ihowa ?

7 E tika ana kia aui te wehi ki te Atua i roto i te whakaminenga o te aranga tapu : kia hopohopo hoki ki a ia te hunga katoa : tetahi taha ana, i tetahi taha.

8 E Ihowa, e te Atua o nga mano, kei hea he Ihowa hei rite mou te kaha? hei rite ranei motou pono i tetahi taha ou, i tetahi taha?

9 Ko koe te kingi o to huamo o te moana: ka oho ona ngaru, ko koe hei whakamarino.

10 Mongamunga noa i a koe a Rahapa, ano he tangata i putua: kua whakamararatia e koe ou hoa riri ki tou ringa kaha.

11 Nou nga rangi, nou ano hoki te whenua: te ao, me nga mea e hua ana i runga, nau ena i whakapumau.

12 Te nota, me te tonga, nau ena i hanga: ka hari a Taporo raua ko Heremona ki tou Ingoa.

13 He takakau marohirohi tou: e kaha ana tou ringa, kei runga tonu tou matau.

14 Ko te tika me te whakarite whakawa te turanga o tou torona: e haere te mahi tohu me te pono i mua i tou aroaro.

15 Ka hari te iwi e mohio ana ki te tangi whakahari: e haere ratou, e Ihowa, i te maramatanga o tou mata.

16 E hari ratou ki tou Ingoa i te roa o te ra: a ma tou tika ka kake ai ratou.

17 Ko koe hoki te kororia o to ratou kaha: ma to manakohanga mai ano ka ara ai to matou haona.

18 Ko Ihowa hoki to matou whakangungu rakau: a hei kingi mo tatou te Mea Tapu o Ihairai.

19 I korero moemoea mai koe i reira ki to Mea Tapu, i mea: Kua hoatu e ahau he kaha ki runga ki tetahi tangata marohirohi; kua whakanuia e ahau tetahi i whiriwhiria i roto i te iwi.

20 Kua kitea e ahau taku pononga, a Rawiri: kua whakawhia ia e ahau ki taku hinu tapu.

21 Ka u atu toku ringa hei awhina mona: ma toku takakau ano hoki ia e whakakaha.

22 E kore te hoa riri e whai wahi ki a ia: e kore ano hoki te tama a te kino e tukino i a ia.

23 Maku ano hoki e tukituki ona hoa riri ki tona aroaro: ka whiua ano e ahau te hunga e kino ana ki a ia.

24 Otira ka mau ki a ia vaku pono, me taku mahi tohu: a ma toku Ingoa ka ara ai tona haona.

25 Maku tona ringaringa ka pa atu ai ki te moana: tona matau ki nga awa.

26 Ka karanga mai ia ki a au; Ko koe toku Papa, toku Atua, me te kohatu o toku whakaoranga.

27 Ka waiho ano hoki ia hei matamua maku: ki runga ake i nga kingi o te whenua.

28 Ka rongotatia ake e ahau taku mahi tohu mona, ake tonu atu: ka mau tonu ano taku kawenata ki a ia.

29 Ka whakatupuria e ahau ona uri, ake tonu atu: a ka rite tona torona ki nga ra o te rangi.

30 Ki te mea ka whakarerea e ana tamariki taku are: a kahore e haere i aku whakariteritenga;

31 Ki te takahi ratou i aku tikanga: a kahore e pupuri i aku whakahaunga;

32 Katahi ka whaia ta ratou mahi tutu e taku rakan: a ratou kino e nga whiu.

33 Ahakoa ra, e kore e whakamutua taku aroha ki a ia: e kore ano hoki taku pono e he.

34 E kore taku kawenata e takahia e ahau: e kore ano hoki e whakaputaia ketia te mea i puta atu i oku ngutu.

35 Ko tahi aku oaitanga i toku tapu: e kore ahau e teka ki a Rawiri.

36 Ka mau tonu tona uri, ake ake: a e rite tona torona ki te ra i toku aroaro.

37 E rite tona pumautanga ki to te marama, ake ake: hei kai whakaatu pono ano hoki i runga i te rangi.

38 Na, kua panga nei koe, kua whakariharia: kua riri ki tau i whakawahi ai.

39 Kua whakakahoretia e koe te kawenata o to pononga: noa iho i a koe tona karauna, kua whakataka hoki ki te whenua.

40 Kua whakahorua katoatia e koe ana taiepa: kua meinga kia pakarukaru ona pa kaha.

41 E pabua ana i a ia nga tangata katoa e tila ana i te ara: he tawainga ia na ona hoa tata.

42 Kua ara i a koe te ringaringa matau o ona hoa whawhai: kua meinga e koe kia hari ona hoa whawhai katoa.

43 Ngore noa i a koe te mata o tana hoari: kihai ano hoki koe i tautoko i a ia ki te tatauanga.

44 Kua whakamutua e koe tona kororia: kua panga nei e koe tona torona ki raro ki te whenua.

45 Kua whakaporoa e koe nga ra o tona taitamariki-tanga : kua hipokina ia e koe ki te whakama.

46 Kia pehea te roa, e Ihowa ? ka whakangarongaro atu ranei koe, ake tonu atu ? ka toro ranei tou riri, ano he ahi.

47 Kia mahara ki a au, he mea memeha noa : he aha i hanga ai e koe nga tangata katoa hei kore noa iho ?

48 Ko wai tena tangata e ora nei, a e kore e kite i te mate ? e mawhiti koina i a ia tona wairua i te kaha o te rua tupapaku ?

49 E te Ariki, kei hea o arohatanga o mua : i oaitia e koe ki a Rawiri i runga i tou pono ?

50 Maharatia ra, e te Ariki, te tawainga ki o pononga : ki a au e mau nei i roto i toku uma te tawai a te hunga nunui katoa ;

51 Ara, te tawai a ou hoa riri, e Ihowa : e tawai nei ki nga hikoinga o to tangata i whakawahi ai.

52 Kia whakapaingia a Ihowa, ake ake : Amine, ae, Amine.

TE TEKAU MA WARU O NGARA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 90.

E TE Ariki, ko koe to matou nohoanga : i tera whakatupuranga, i tera whakatupuranga.

2 Kahore ano i whanau noa nga maunga, kahore i hanga e koe te whenua, me te ao : ko koe ano te Atua, no tua whakarere, a, ake tonu atu.

3 E whakahokia ana e koe te tangata kia mongamonga noa : a, e mea ana, Hoki atu, e nga tamariki a te tangata.

4 Ki tau titiro hoki, e rite ana nga tau kotahi mano ki te rangi onanahi kua pahure atu nei : ki te mataara-tanga hoki i te po.

5 Me te mea na te waipuke tau kahakinga : a ratou, he moe ratou : i te ata, ano he tarutaru e tupu ana.

6 I te ata e tupu ana, e pihi ana : i to ahiahi kua kotia, kua maroke.

7 Kua hemo nei hoki matou i tau riri : ka ohorewe hoki i to aritanga.

8 Kua naka e koe a matou kino ki tou aroaro : a mea mea huna ki te maramatanga o tou mata.

9 Ka pau o matou ra katoa me te riri ano koe : ka hemo ake o matou tau, ano he korero e korerotia ana.

10 Nga ra o o matou tau, e whitu tekau tau ; a, kite whai kaha, a ka waru tekau nga tau, heoi he mahi mauui, he pouri to ratou kaha ; ka hohoro hoki te hate-poa atu, a ka rere atu matou.

11 Ko wai te matau ana ki te kaha o tau riri ? rite pu ki te wehi ki a koe tau riri.

12 Akona matou ki te tatau i o matou ra : kia anga a te ngakan ki te whakaaro.

13 Hoki mai, e Ihowa, kia pehea ake te roa ? a kia puta ke he whakaaro mau ki o pononga.

14 Kia na wawe matou i tau mahi tohu : kia bari ai matou, kia koe ai, i o matou ra katoa.

15 Whakaharitia matou, kia rite ki nga ra i whakawhiua ai matou e koe : ki nga tau i kite ai matou i te kino.

16 Kia puta mai tau mahi ki o pononga : me tou kororia ki a ratou tamariki.

17 A hei runga i a matou te ataahuatanga o Ihowa, o to matou Atua : whakapumautia ano hoki ki a matou te mahi a o matou ringaringa, ae ra, te mahi a o matou ringaringa, whakapumautia e koe.

WAIATA 91.

TE tangata, kei te wahi ngaro o te Runga-rawa tona i kainga : ka noho ia i raro i te taumarumarutanga o te Kaha-rawa.

2 Ka kiia e ahau a Ihowa, Ko Ia toku piringa, me toku pa : toku Atua, ka whakawhirinaki atu ahau ki a ia.

3 He pono mana koe e whakaora i te mahanga a te kai hopu manu : i te mate nanakia.

4 Ka hipokina koe e ia ki ona hou, a ka piri koe ki raro i ona pakau : ko tona pono hei puapua mou, hei whakangungu rakau.

5 E kore koe e wehi : i te mea whakamataku i te po : i te pere e rere ana i te awatea.

6 I te mate uruta e rere ana i te pouri : i te whaka-

ngaromanga e whakangaro ana, i te pontumarota-nga.

7 He mano te hinga ki tou taha, vekau hoki nga mano ki tou ringa matau: heoi e kore e tata ki a koe.

8 Ka titiro kau atu on kanohi: ka matakītiki ki te utu mo te hunga kino.

9 No te mea kua waiho e koe a Ihowa, toku piringa nei: te Runga-rawa, hei nohoanga mou,

10 Kahore he kino e pa ki a koe: kahore ano hoki he whiunga e tata ki tou whare:

11 Ka korerotia iho hoki koe e ia ki ana anahera: kia tiakina koe i o ara katoa;

12 Ma ratou koe e hiki ake ki o ratou ringaringa: kei tutuki tou waewae ki te kohatu:

13 Ka haere koe i runga i te raiona, i te neke: ka takahi ki runga i te kuao raiona, i te tarakona.

14 Ka whakaora au i a ia mona i aroha mai ki a au: maku ia e whakateitei ake, mona i matau ki toku Ingoa.

15 Ka kuranga mai ia ki a au, a ka whakahoki kupu atu ahau ki a ia: ka tata au ki a ia i te wa o te he; maku ia e whakaora, maku ano hoki ia e whakaho-nore.

16 Ka whakaroina e ahau ona ra, a na noa ia: ka whakakitea hoki taku whakaoranga ki a ia.

WAIATA 92.

HE mea pai te whakawhetai atu ki a Ihowa: te himene ai tou Ingoa, e te Runga-rawa.

2 Te whakakite atu i tou atawhai i te ata: i to pono i nga po katoa;

3 I runga i te aho tekau, i te hatere: i te hapa tangi reka.

4 Nau hoki ahau, e Ihowa, i whakahari ki tau mahi: ka whakamamama ahau ki nga meatanga a ou ringa.

5 Ano te nui o au mahi, e Ihowa: hobonu rawa au whakaaro.

6 Te tangata poanau, kahore ia e matau: kahore ano hoki tenei e mohiotia e te kuare.

7 Ka pihī ake nga tangata whakaaro-kore, ano he ta-

rataru, a ka tupu nga kai mahi katoa o te kino: hei mea tena kia whakangaromia ai ratou, ake ake; ko koe ia, e Ihowa, hei runga rawa, ake ake.

8 Na, ou hoa whawhai, e Ihowa, na, ou hoa whawhai, ka ngaro ratou: ka whakamararitia katoatia nga kai mahi i te kino.

9 Ka whakaarahia ake ano e koe taku haona, kia rite ki to te unikanga: ka whakawahia ahau ki te hinu hou.

10 A ka titiro atu oku kanohi ki oku hoa riri: ka rongo hoki oku taringa i te matenga o te hunga kino e whakatika mai ana ki a au.

11 Ka rite te tupu o te tangata tika ki to te nikau: ka rite tonu nui ki to te hita i Repanona.

12 Te hunga i whakatokia ki te whare o Ihowa: ka tupu ki nga marae o to tatou Atua:

13 Ka pihi tonu ratou ua hina: ka tetere ratou, ka matomato:

14 Hei whakahake atu, e tika ana a Ihowa: ko ia toku kohatu, kahore hoki ana he.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 93.

KO Ihowa te Kingi, he kororia tona kakahu: to Ihowa kakahu, he kaha; tana hoki e whitiki ai ki a ia: kua whakaukia e ia te ao, te taea te nekeneke.

2 No mua iho tou torona i whakapumautia ai: nona-mata roiro koe.

3 Ka whakaarahia e nga roma, e Ihowa, ka whakaarahia e nga roma to ratou reo: ka ara nga ngaru o nga roma.

4 Kei runga a Ihowa: e kaha ana ia i nga reo o nga wai maha, i nga tuatua nunui o te moana.

5 Pono tonu au whakaaturanga: ko te tapu te mea pai mo tou whare, e Ihowa, ake ake.

WAIATA 94.

E IHOWA, e te Atua, e te Kai rapu utu: e te Atua, e te Kai rapu utu, whiti mai.

2 Maranga ake, e te Kai whakariterite whakawa mo

te whenua: whakahokia atu he utu ki te hunga whakakeke.

3 E Ihowa, te hunga kino nei, kia pehea ake te roa? te hunga kino nei, kia pehea ake te roa o ta ratou whakamamama?

4 O te puakanga o a ratou kupu maro? o te whakaputa o nga kai mahi katoa o te kino?

5 Mongamonga noa tou iwi i a ratou, e Ihowa: e tukinotia ana e ratou tou kainga tupu.

6 E patua ana e ratou te pouaru rana ko te manene: e kohuru ana i nga pani.

7 A e mea ana, E kore a Ihowa e kite: e kore ano hoki e mabaratia mai e te Atua o Hakopa.

8 Kia matau ra, e nga tangata poauau o te iwi: ahea ano hoki koutou whai mabara ai, e te hunga kuare?

9 Te kai whakato o te taringa, e kore ranei ia e rogo? te kai hanga o te kanohi, e kore ianei ia e kite?

10 Tekai papaki o nga iwi, e kore ianei ia e papaki? te kai whakaako i te tangata kia mohio, e kore ianei ia e mohio?

11 E matau ana a Ihowa ki nga whakaaro a te tangata: he mea teka noa.

12 Ka hari te tangata e pakia ana e koe, e Ihowa: e whakaakona ana i roto i to ture;

13 Kia marie ai tona ngakau i a koe i nga ra o te he: keria noatia hio te poka mo te tangata kino.

14 E kore hoki a Ihowa e panga i tana iwi: e kore ano hoki e whakarerea e ia tona kainga tupu.

15 Engarie hoki mai te whakarite whakawa ki te tika: a e arumia e nga tangata ngakau tika katoa.

16 Ko wai toku hei whakatika ake ki te hunga kino? ko wai toku hei tu i nga kai mahi i te hara?

17 Me kua a Ihowa hei awihina moku: kihai i aha kua noho kupu-kore toku wairua.

18 I taku meatanga, Ka paheke toku waewae: na tau mahi tohu, e Ihowa, ahau i tautoko ake.

19 I te tini o aku whakaaranga i roto i a au: hei oranga ngakau moku au whakamarietanga.

20 Tera ranei e huihuia ki a koe te torona o te kino: e whakatakoto nei i te mahi nanakia hei ture?

21 E muia ana e ratou te wairua o te tangata tika: a omea ana, kia heke te toto harakore.

22 Ko Ihowa ia toku pa teko: ko toku Atua hoki hei kohatu piringa moku.

23 A mana e whakahoki to ratou kino ki runga ki e ratou, e whakangaro hoki ratou i roto i o ratou kino: mi Ihowa, ma to tatou Atua, ratou e whakangaro.

TE TEKAU MA IWA O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 95.

TENA, kia waiata tatou ki a Ihowa: kia hari te hamaama ki te kamaka o to tatou whakaoranga.

2 Kia haere tatou me te whakawhetai atu ki tona araro: kia ngahau hoki a tatou himene ki a ia.

3 No te mea he Atua nui a Ihowa: he Kingi nui hoki i nga atua katoa.

4 Kei tona ringa nga wahi hohonu o te whenua: a nona nga maunga teitei.

5 Nana te moana, nana ano i hanga: a na ona ringa i whai ahua ai te whenua maroke.

6 Haere mai tatou, kia koropiko, kia tuohu: kia tukua nga turi ki te araro o Ihowa, o to tatou Kai hanga.

7 Ko ia hoki to tatou Atua: a ko tatou tana iwi e hepara ai, me nga hipi a tona ringa.

8 Ki te rongu koutou ki tona reo aianei, kua e whakapakeketia o koutou ngakau: kei pera me o te whakatoinga, me o te ra o te whakamatautauranga i te koraha;

9 I a au i whakamatautauria e o koutou matua: i ata mohiotia, i to ratou kitenga ano hoki i aku mahi.

10 E wha tekau nga tau i hoha ai ahau ki tenei whakatupuranga, na, ka mea ahau: He iwi ngakau kotiti ke ana, kahore hoki ratou e mohio ki aku ara.

11 No reira i riri ai ahau, i oati ai hoki: e kore ratou e tae ki taku okiokinga.

WAIATA 96.

WAIATATIA he waiata hou ki a Ihowa: waiata atu, e te whenua katoa, ki a Ihowa.

2 Waiata atu ki a Ihowa, whakapaingia tona Ingoa: whakakitea atu tana whakaoranga i tenei ra, i tenei ra.

3 Whakapuakina tona kororia i waenganui i nga tauwi: ana mahi whakamiharo i waenganui i nga iwi katoa.

4 E nui ana hoki a Ihowa, a e tika ana kia nui te whakamoemiti ki a ia: kia whingia nuitia atu ia i nga atua katoa.

5 He whakapakoko hoki nga atua katoa nga iwi: na Ihowa ia i hanga nga rangi.

6 He honore, he kororia kei tona aroaro: kei tana wahi tapu te kaha, me te atahuatanga.

7 Waiho atu i a Ihowa, e nga hapu katoa o nga iwi: waiho atu i a Ihowa te kororia, me te kaha.

8 Waiho atu i a Ihowa te kororia e tika ana mo tona Ingoa: mau mai he whakarehe, haere mai hoki ki ona marae.

9 Koropiko atu ki a Ihowa i roto i te atahuatanga o te tapu: kia wehi ra ki tona aroaro, e te whenua katoa.

10 Mea atu i waenganui o nga tauwi, E kingiana a Ihowa: ka whakaukia ano hoki te whenua, te taea te whakangaueue; ka tika tana whakarite whakawa mo nga iwi.

11 Kia hari nga rangi, kia koa ano hoki te whenua: kia haruru te moana, me nga mea e hua ana i roto.

12 Kia hari te mara, me nga mea katoa i runga: ko reira ano koa ai nga rakau katoa o te ngahere ki te aroaro o Ihowa.

13 E haere mai ana hoki ia, e haere mai ana hoki ia ki te whakarite whakawa mo te whenua: ka whakarite whakawa ia mo te ao i runga i te tika, mo nga iwi hoki i runga i tana pono.

WAIATA 97.

KO Ihowa te Kingi, kia hari te whenua: kia koa nga tini motu.

2 Kei tetahi taha ona, kei tetahi taha te kapua me te poui: he tika, he whakarite whakawa, te turanga o tona torona.

3 E toro atu ana te kapura i tona aroaro: a pau ake ana hoa riri, a, taka noa, taka noa.

4 Marama tonu te ao i ana uira: i kite te whenua, a wiri ana.

5 Rewa noa nga maunga, mo he ware pi, i te aroaro o Ihowa: i te aroaro o te Ariki o te whenua katoa.

6 E whakapuakina ana e nga rangi tona tika: a e kitea ana e nga iwi katoa tona kororia.

7 Kia whakama katoa te hunga e mahi ana ki nga whakapakoko, e whakamanamana ana ki nga atua horihori: koropiko atu ki a ia, e nga atua katoa.

8 I rongo a Hiona, a koa ana: whakamanamana ana hoki nga tamahine a Hura, e Ihowa, ki au whakariteritenga whakawa.

9 Ko koe hoki, e Ihowa, kei runga noa ake i te whenua katoa: kua whakanuia koe ki runga noa ake i nga atua katoa.

10 E te hunga katoa e aroha ana ki a Ihowa, kinongia te he: e tiakina ana e ia nga wairua o tona hunga tapu; e whakaoranga ana ratou e ia i roto i nga ringaringa o te hunga kino.

11 Kua oti te maramatanga te whakato mo te tangata pai: me te koa hoki mo te hunga ngakau tika.

12 Kia hari ki a Ihowa, e te hunga pai: kia whakamoemiti ano ina mahara ki tona tapu.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 98.

WAIATATIA ki a Ihowa he waiata hou: he mahi whakamiharo hoki ana.

2 Na tona ringa matau, na tona ringa tapu: i taea ai e ia te whakaora.

3 Kua whakakitea mai e Ihowa tana whakaoranga: kua whakapuakina e ia tona tika ki te aroaro o nga tauwi.

4 Kua mahara ia ki tana mahi tohu, me tana pono, ki te whare o Ihairira: a kua kite nga pito katoa o te whenua i te whakaoranga a te tatou Atua.

5 Kia hari te hamama, e te whenua katoa, ki a Ihowa: hamama, kia hari, himene atu.

6 Himene atu ki a Ihowa i runga i te hapa: i runga i te hapa, me te himene ano te reo.

7 I runga i nga tetera, i te tangi ano o te korenete: kia hari te hamama ki te aroaro o Ihowa, o te Kingi.

8 Kia haruru te moana, me nga mea e hua ana i roto: te ao, me ona tangata e noho ana i runga.

9 Kia papaki nga ringaringa o nga roma, kia hari tahi nga pukepuka ki te aroaro o Ihowa: e haere mai ana hoki ia ki te whakarite whakawa mo te whenua.

10 Ka whakariterite ia mo te ao i runga i te tika: mo nga iwi hoki i runga i te pono.

WAIATA 99.

KO Ihowa te Kingi; kia wiri nga iwi: e noho ana ia i waenganui i nga kerupima; kia ngaueue te whenua.

2 E nui ana a Ihowa i Hiona: kei runga ake ano ia i nga iwi katoa.

3 Kia whakamoemiti ratou ki tou Ingoa: he nui, he mea wehi, he tapu hoki.

4 E aroha ana ano hoki te kaha o te Kingi ki te whakarite whakawa; ko koe hei whakapumau i te pono: he whakarite whakawa, he pai hoki, tau mahi i roto i a Hakopa.

5 Whakanuia a Ihowa, to tatou Atua: koropiko ata hoki ki tona turanga waewae, e tapu ana hoki ia.

6 Ko Mohi raua ko Arona i roto i ana tohunga, me Hamuera hoki i roto i te hunga e karanga ana ki tona Ingoa: i karanga atu ratou ki a Ihowa, a whakahoki kupu mai ana ia ki a ratou.

7 I korero mai ia ki a ratou i roto i te pou kapua: i pupuri ratou i ana whakaaturanga, me te tikanga i whakakatoria e ia ki a ratou.

8 E Ihowa, e to matou Atua, i whakahoki kupu mai koe ki a ratou: he Atua tohu koe i a ratou, otiia i rapu utu ano koe mo a ratou mahi.

9 Whakanuia a Ihowa to tatou Atua, a koropiko ata ki tona maunga tapu: e tapu ana hoki a Ihowa, to tatou Atua.

WAIATA 100.

KIA hari te hamama ki a Ihowa, e nga whenua katoa: mahi atu ki a Ihowa i runga i te koa, waiata haere ki tona aroaro.

2 Kia matau ki a Ihowa, ko ia te Atua: nana tatou i hanga, ehara hoki i a tatou; ko tatou tana iwi, me ana hipi e hepara ai.

3 Tomokia ona tatou i runga i te whakawhetai, ona mame i runga i te whakamoemiti: whakawhetai atu ki a ia, whakapaingia tona Ingoa.

4 E pai ana hoki a Ihowa, puman tonu tana mahi tohu: a kei tena whakatupuranga, kei tena whakatupuranga, tana pono.

WAIATA 101.

KA waiatatia e ahau te mahi tohu, me te whakarite whakawa: ka himene atu ki a koe, e Ihowa.

2 Ka ata ngarahu ahau i taku mahi: i runga i te ara tika.

3 Ahea koe haere mai ai ki ahau? ka haereere ahau i roto i toku whare i runga i te ngakau tapatahi.

4 E kore te mea kino e waiho e ahau i mua i oku kanohi; e kino ana ahau ki te hunga e peka ke ana te mahi: e kore e piri ki ahau.

5 Me mawehe atu te ngakau parori ke i a au: e kore ahau e mohio ki te tangata kino.

6 Te tangata e ngautuara puku ana ki tona hoa, ka ngaro ia i a au: e kore ahau e aro atu ki te tangata kanohi whakakake, ki te tangata ngakau whakapakari.

7 Kei runga i nga mea pono o te whenua oku karohi: e ka noho ratou ki a au.

8 Te tangata e haere ana i te ara tika: ka mahi ana ki a au.

9 E kore e noho i roto i toku whare te kai mahi hianga: e kore e tu ki toku aroaro te tangata korero teka.

10 Ka whakangaromia wawetia e ahau nga tangata kino katon o te whenua: ka hatepea ano hoki i roto i te pa o Ihowa nga kai mahi katon i te kino.

TE RUA TEKAU O NGĀ RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 102.

WHAKARONGO, e Ihowa, ki taku inoi: kia puta atu hoki taku tangi ki a koe.

2 Kāua e huna tou mata ki a au i te ra e pouri ai ahau; whakaitahatia mai tou taringa ki a au: hohoro te whakahoki kupu mai ki a au i te ra e karanga atu ai ahau.

3 Ka memeha atu hoki oku ra, ano he paea: wera iho oku iwi, ano he mouna.

4 Kua pakia toku ngakau, kua memenge, ano he tarutaru: i wareware ai ahau ki te kai i taku taro.

5 Piri tonu oku iwi ki toku kiri: i toku reo aue.

6 E rite ana ahau ki te perikana i te koraha: ki te kōkōu i te wahi mokemoke.

7 Mataara noa ahau: toku rite, kei te pihoihoi moke-moke i runga i te tuānu.

8 E tawai mai ana oku hoa riri ki a au i te ra roa: kua outi ano ki te he moku te hunga e haurangi mai ana ki a au.

9 Kainga ana e ahau te pungarehu, ano he taro: whakanāua iho taku wai ki te roimata;

10 I to riri hoki, i to weriweri: nau hoki ahau i hapai ake, a taia iho ano ahau e koe.

11 E rite ana oku ra ki te atarangi e whakawairua kau ana: a kua memenge ahau, ano he tarutaru.

12 Ko koe ia, e Ihowa, te ora tonu, ake ake: me te maharatanga ki a koe, a, tera whakaturanga, tera whakaturanga.

13 Tera koe e whakatika, e aroha ki Hiona: kua taka mai hoki te wa, te tino wa, hei atawhanga i a ia.

14 E manakohia ana hoki e o pononga ona kohatu: a e awangawanga ana ki tona puehu.

15 Penei ka wehinga te Ingua o Ihowa e nga tauwiri kororia hoki e nga kingi katoa o te whenua.

16 Kei te hanganga a Ihowa i Hiona: te kitea ai tona kororia.

17 Ka tahuri ia ki te moi a te rawa-kore: e kore ano e whakahawea ki ta ratou inoi.

18 Ka tukituhia tenei mo to muri whakaturanga: a ka whakamoemiti ki a Ihowa te iwi meake hanga.

19 Mōna hoki i titiro mai i te tikitike o tona wahi tapu: i titiro iho a Ihowa i runga i te rangi ki te whenua.

20 Ki te whakarongo ki te aue a te herehere: ki te wewete i te hunga kua motuhia mo te mate.

21 Kia whakapuakina ai te Ingua o Ihowa i Hiona: me te whakamoemiti atu ki a ia, i Hiruharama,

22 I te huihinia mai o nga iwi, o nga kingitanga, ki te mahi ki a Ihowa.

23 Whakangoikoretia iho e ia toku kaha i te ara: whakatorutorua ana e ia oku ra.

24 I mea ahau, E toku Atua, kua ahau e tangohia i waenganui o oku ra: kei tera whakaturanga, kei tera whakaturanga, ou tau.

25 Nonamata te whenua i whakaturia ai e koe: a he mahi nga rangi na ou ringa.

26 Ko era, e hemo atu, ko koe ia, e mau tonu: ka tawhitotia katoatia ano hoki, me he weruweru.

27 Ka whakaputaia kētia e koe, ano he kakahu; ae ra ka whakaputaia kētia: ko koe tonu koe, kahore hoki he mutunga o ou tau.

28 Ka whai nohoanga nga tamariki a o pononga: ka whakapumautia ano o ratou uri ki tou aroaro.

WAIATA 103.

WHAKAPAINGIA a Ihowa, e toku wairua: me tona Ingua tapu hoki, e nga mea katoa i roto i a au.

2 Whakapaingia a Ihowa, e toku wairua: kei wareware hoki ki ana ohaotanga katoa.

3 Ko ia te muru nei i o kino katoa: te rongoa nei i o mate katoa.

4 Ko ia te hoko nei i tou ora kei whakangaromia: te Jarauna nei i a koe ki te atawhai, ki te aroha.

5 Nana nei i makona ai tou mangai i nga mea papai: i hou ai tou taitamarikitanga, i rite ai ki to te eka.

6 E whakaputaina ana e Ihowa he tika, he whakarite whakawa: mo te hunga katoa e tukinotia ana.

7 I whakaakona e ia ana ara ki a Mohi : ana mahi ki nga tamariki a Iharaia.

8 He aroha, he atawhai a Ihowa : e puhoi ana ki te riri, e rahi ana tana mahi tohu.

9 E kore ia e whakatupehupehu tonu : e kore ano hoki e mauhara, ake ake.

10 Kihai i rite ki o tatou hara ana meatanga mai ki a tatou : kihai ano hoki i rite ki a tatou kino ana utu mai ki a tatou.

11 E rite ana hoki ki te rangi e tiketike ake ana i te whenua : pera tonu te nui o tana mahi tohu ki te hunga e wehi ana i a ia.

12 E matara ana te ita i te weta : pera tonu tana whakamataratanga atu i a tatou kino i a tatou.

13 E aroha ana te matua ki ana tamariki : pera tonu to Ihowa aroha ki te hunga e wehi ana i a ia.

14 E matau ana hoki ia ki to tatou ahua : e mahara ana he puehu tatou.

15 Te tangata, rite tonu ona raki te tarutaru : me te puawai o te mara tona ngawhatanga.

16 E ra-rungatia ana hoki e te hau, a kua kahore : kahore hoki e mohiotia e tona wahi i muri iho.

17 Tena ko te mahi tohu a Ihowa ki te hunga e wehi ana i a ia, no tua whakarere, a, amua tonu atu : me tona tika hoki, ki nga uri o nga tamariki ;

18 Ki te hunga e pupuri ana i tana kawenata : ki te hunga ano hoki e mahara ana ki ana akoranga kia mahia.

19 Kua oti i a Ihowa tona torona te whakatu ki nga rangi : a e kawanatia ana nga mea katoa e tona kingitanga.

20 Whakapaingia a Ihowa e ana anahera, e hira nei te kaha : e whakarite nei i tana kupu, e whakarongo nei ki tona reo, ina korero.

21 Whakapaingia a Ihowa, e ona mano katoa : e ana minita, e mahi nei i tana e pai ai.

22 Whakapaingia a Ihowa, e ana mahi katoa i nga wahi katoa o tona kingitanga : whakapaingia a Ihowa, e toku wairua.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 104.

WHAKAPAINGIA a Ihowa, e toku wairua : E Ihowa, e toku Atua, e tino nui ana koe ; he honore, he kororia ou kakahu.

2 E roropi mai nei i te maramatanga, ano he kakahu ki a ia : e hora nei i nga rangi, ano he kakahu tauamai.

3 E whakanoho nei i ona ruma ki nga wai : e mea nei i nga kapua hei hariata mona, e haere ana i runga i nga pakau o te hau.

4 E mea nei i nga hau hei anahera mana : i te mura ahi hei kai mahi mana.

5 Nana nei i whakatu te whenua ki runga ki ona turanga ; kei nekenekesia, ake ake.

6 Nau ano i hipoki ki te riri, hei kakahu : tu ake nga wai i runga ake i nga maunga.

7 I to whakatupehupehunga, rere ana ratou : hohoro tonu atu i te reo o to whatitiri.

8 Puke ake ana nga maunga ; wharuarua iho nga awaawa ; ki te wahi i whakaritea e koe mo ratou.

9 Kua whakatakotoria e koe he rohe kei koni mai : kei hoki mai hei taupoki mo te whenua.

10 Ko ia te kai tono i nga puna ki roto ki nga awaawa : e rere nei i roto i nga puke.

11 Hei wai mo nga kirehe katoa o te parae : na noa te mate-wai o nga kaihe mohao.

12 Kei reira nga nohoanga o nga manu o te rangi : e korihhi nei i roto i nga manga.

13 E whakamaukukuria iho ana e ia nga puke i runga i ona ruma : ka makona te whenua i nga hau o au mahi.

14 Ko ia hei whakatu i te tarutaru ma te kararehe : i te otaota hoki hei mabinga ma te tangata ;

15 Kia whakaputaina ake ai he taro i roto i te whenua, me te waina hoki hei whakahari i te ngakau o te tangata : me te hinu e towahiwahi ai tona mata, me te taro ano hoki hei whakakaha i te ngakau o te tangata.

16 Ki tonu i te wai nga rakau a Ihowa : nga hita o Repanona i whakutokia e ia.

17 Hanga ake e nga manu nga owhanga ki reira : e taaka, ko nga kauri tona whare.

18 Hei piringa nga puke tiketike mo nga koati maka : nga kobatu mo nga rapeti.

19 I hanga e ia te marama hei tohu taima : e matau ana te ra ki tona torengitanga.

20 Ko koe hei whakapouri, a kua po : na ngoki mai ana nga kirehe katoa o te ngahere.

21 Nga kua raiona, ngengere ana ratou ; he mea kai, he rapu kai ma ratou i te Atua.

22 Te putanga o te ra, huihui ana ratou : takoto ana i e ratou kuhunga.

23 Haere ana te tangata ki ana hanga, ki tana mahi : a, ahiahi noa.

24 Ano te tini o au mahi, e Ihowa : he mohio rawa to mahinga i aua mea katoa ; ki tonu te whenua i au taonga.

25 Me tenei moana nui, tuauriuri : hei reira nei nga mea ngokingoki, e kore e taea te tatau, nga kirehe no-nohi, me nga kirehe nui.

26 Kei reira nga kaupuke e teretere ana : kei reira taua rewiatana, i hanga e koe hei takaro ki reira.

27 E tatari katoa ana enei ki a koe : kia hoatu e koe te kai ma ratou i te wa e tika ai.

28 Tau e hoatu ai ma ratou, kohikohia ana e ratou : te wherahanga o tou ringa, makona tonu ratou i te pai.

29 Te hunanga o tou mata, potatututu ana ratou : ka kapohia e koe to ratou manawa, ka marere ratou, a ka hoki ano ki to ratou puehu.

30 To tononga mai i tou wairua, kua hanga ratou : a whakahoutia ana e koe te mata o te whenua.

31 Ka whai kororia a Ihowa, ake ake : ka hari a Ihowa ki ana mahi.

32 Tona tirohanga iho ki te whenua, ru ana : kua pa ia ki nga puke, na, pongere ana.

33 Ka waiata atu ahau ki a Ihowa i a au ano e ora ana : ka himene atu ki toku Atua i a au ano i te ao nei.

34 Ka reka toku whakaaranga ki a ia : ka hari ahau ki a Ihowa.

35 Kia whakamotitia au nga kai mahi hara i runga i te whenua, a kahore noa te hunga kino : whakapaingia, e toku wairua, a Ihowa, whakamoemitia e koutou a Ihowa.

TE RUA TEKAU MA TAHI O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 105.

WHAKAWHETAI atu ki a Ihowa, karanga atu ki tona Ingoa : whakapuakina ana mahi ki waengani o nga iwi.

2 Waiata atu ki a ia, himene atu ki a ia : korerotia ana mahi whakamiharo katoa.

3 Kia whakamanamana koutou ki tona Ingoa tapu : kia hari nga ngakau o te hunga e rapu ana i a Ihowa.

4 Rapua a Ihowa, me tona kaha : rapua tonutia tona mata.

5 Maharatia ana mahi whakamiharo i mahi ai ia : ana merekara, me nga whakariteritenga a tona mangai.

6 E nga uri o Aperahama, o tana pononga : e nga tamariki a Hakopa, e ana i whiriwhiri iwi.

7 Ko Ihowa ia, ko to tatou Atua : kei te whenua katoa ana whakariteritenga.

8 Mahara tonu ia ki tana kawenata, a tuku iho, tuku iho : ki te kupu i kua iho e ia ki te mano o nga whakaputuranga.

9 Ki tana i whakarite ai ki a Aperahama : ki tana oati hoki ki a Ihaka ;

10 A whakapumautia iho e ia hei tikanga ki a Hakopa : hei kawenata mau tonu hoki ki a Ihairara.

11 I a ia ra i mea, Ka houtu e ahau ki a koe te whenua o Kanaana : hei wahi pumanu mo koutou.

12 I te mea he hunga toritoru ratou : he iti rawa, he manene ano ki reira.

13 I a ratou e haereere ana i tenei iwi ki tera atu iwi : i tetahi rangatiratanga ki tetahi iwi ke ;

14 Kihai ratou i tukua e ia kia tukinotia e te tangata : he whakaaro ano ki a ratou i riria ai e ia nga kingi.

15 I mea ia, Kei pa koutou ki taku i whakawahi ai : kei kino hoki ki aku poropiti.

16 I karangatia ano hoki e ia te mate kai ki te whenua : whati ana i a ia nga tokotoko katoa, ara, te taro.

17 I tonoa e ia he tangata ki mua i a ratou : a Hehepa, i hokoa nei hei pononga.

18 I whakamamaetia nei ona waewae ki te meka-
meka: takoto ana ia i te rino;

19 A puta noa mai tana kupu: whakamatamatauria
ana ia e te kupu a Ihowa.

20 I tono mai te kingi, a wetekina ana ia: te kingi o
nga iwi, a ka tukua ia.

21 A meinga ana ia hei ariki mo tona whare: hei
rangatira mo ona taonga katoa;

22 Hei herehere i ona rangatira ua pai ia: hei ako
hoki i ona kaumatua kia whakaaro.

23 I haere mai ano hoki a Ihairara ki Ihipa: a tcho
ana a Hakopa ki te whenua o Hama.

24 Na ka tino whakanuia e ia tona iwi: a ka meinga
ratou kia kaha i o ratou hoa riri.

25 I whakakoarotia e ia o ratou ngakan kia kino ki
tona iwi: kia mahi hianga ki ana pononga.

26 I tonoa mai e ia a Mohi, tana pononga: raua ko
Arona, ko tana i whiriwhiri ai.

27 Whakaputaina ana e raua, ana tohu i waenganui i
a ratou: me nga merekara i te whenua o Hama.

28 I tonoa mai e ia te pouritanga, a kua pouri: kilai
ano ratou i whakakeke mai ki tana kupu.

29 I whakaputaia ketia e ia o ratou wai hei toto: a
mate ake i a ia a ratou ngohi.

30 I whakangabue ake to ratou whenna i nga poroka:
i roto i nga whare moenga o o ratou kingi.

31 I ki ia, a puta mai ana nga huihuinga namu: me
nga kutu i o ratou kainga katoa.

32 I tukua iho e ia ki a ratou te whatu hei ua: me te
ahi mura, ki to ratou whenua.

33 I pakia ano hoki e ia a ratou waina, me a ratou
piki: a whatiwhatia ana e ia nga rakau o o ratou kai-
nga.

34 I ki ia, a kua puta mai te mawhitiwhiti: me te
moka te taea te tatau.

35 A kainga katoatia nga otaota o to ratou whenua:
pau ake hoki nga hua o to ratou oneone.

36 I whakamatea katoatia ano hoki e ia nga matamua
o to ratou whenua: te muanga o to ratou kaha.

37 A whakaputaina mai ana ratou e ia, me te whai
biriwa, me te whai koura ano ratou: kahore hoki he
tangata hurorirori i roto i o ratou iwi.

38 I hari a Ihipa i to ratou haerenga atu: i mau hoki
to ratou wehi ki a ratou.

39 I horahia e ia te kapua hei hipoki: me te ahi hoki
hei whakamarama i te po.

40 I inoi ratou, a kawea mai ana e ia te koitareke:
a ka makona ratou i te taro o te rangi.

41 I wahia e ia te kohatu, a ka pakaru mai nga wai:
rere ana i nga wahi maroke, koia ano kei te awa.

42 I mahara hoki ia ki tana kupu tapu: ki a Apera-
hama ano hoki, ki tana pononga.

43 I whakaputaina mai ano e ia tona iwi i runga i te
hari: ana i whiriwhiri ai, i runga i te koa.

44 A hoatu ana e ia ki a ratou nga whenua o nga
taniwi: a riro mai ana i a ratou nga mauinitanga a te
iwi;

45 Kia puritia ai e ratou ana tikanga: kia whakarite
ai hoki i ana ture. Whakamoemittitia a Ihowa.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 106.

WHAKAMOEMITTITIA a Ihowa. Whakawhetai atu
ki a Ihowa; e pai ana hoki ia: a e pumau tonu
ana tana mahi tohu.

2 Ma wai e korero nga mahi nui a Ihowa: e whakakite
katoa nga whakamoemiti ki a ia?

3 Ka hari te hunga e mau ana ki te whakarite whaka-
wa: me te kai mahi i te tika i nga wa katoa.

4 Maharatia mai au, e Ihowa, kia rite ki to manako-
hanga mai ki tou iwi: tiroitirohia mai ahau i runga i to
whakaoranga.

5 Kia kite ai ahau i te pai o au i whiriwhiri ai: kia
koa ai, koa tahi me tou iwi, kia whakamanamana tahi
ai me tou kainga tupu.

6 Kua hara tahi matou me o matou matua: kua kino
matou, kua he.

7 Kihai o matou matua i matan ki au mea whakam-
haro i Ihipa, kihai i maharatia e ratou te tini o au
arohatanga: heoi whakato i ana ratou ki a ia i te moana,
ae, i te moana Whero.

8 Heoi, whakaoranga ana ratou e ia, he whakaaro
hoki ki tona Ingoa: kia mohiotia ai tona kaha.

9 I riria ano e ia te moana Whero, a kua maroke: na, arahina ana ratou e ia i nga rire, ano ko wae-nga koraha.

10 Na, whakaorangia ake ratou e ia i te ringaringa o te tangata i kino ki a ratou: a hokoa ana ratou i roto i te ringaringa o te hoa riri.

11 A taupokina ana e nga wai o ratou hoa riri: te toe tetahi o ratou.

12 Na, whakapono ana ratou ki ana kupu: waiatatia ana e ratou te whakamoemiti ki a ia.

13 Hohoro tonu ana ratou wareware ki ana mahi: kihai i taria e ratou tana whakaaro.

14 Na, ko te hiahiatanga i hiahia ai ratou i te koraha: a whakamatautau ana ratou i te Atua i te koraha.

15 Na, ka tukua atu e ia ki a ratou ta ratou i inoi ai: otiia i tonoa mai e ia he hirokitanga ki to ratou wairua.

16 I hae hoki ratou ki a Mohi i te puni: ki a Arona ano, ki te tangata tapu a Ihowa.

17 Te hamamatanga o te whenua, na horomia ana a Ratana: a taupokina iho te ropu o Apirama.

18 A mura ana te ahi i to ratou ropu: wera ana i te mura te hunga kino.

19 I hanga e ratou he kua kanu i Horepa: a koropiko ana ki te whakapakoko i whakarewaina.

20 Na, whakaputaia kētia ana to ratou kororia: kia rite ki te puru kai tarutaru.

21 Wareware i a ratou te Atua, to ratou Kai whakara: i mahi nei i nga mea nunui ki Ihpa.

22 I nga mahi whakamiharo ki te whenua o Hama: i nga mea whakamataku ki te Moana Whero.

23 Na, ka mea ia, kia whakangaromia ratou, kua a Mohi, tana i whiriwhiri ai, te tu ki tona aroaro i te takia: hei arai i tona riri, hei ngaro ratou.

24 I whakakino ano ratou ki te whenua ahuaereka: kihai i whakapono ki tana kupu.

25 Heoi amuanu ana i roto i o ratou teneti: kihai i whakarongo ki te reo o Ihowa.

26 Na, ka takiritia tona ringa ki a ratou: ki te turaki i a ratou i te koraha;

27 Ki te turaki i o ratou uri ki roto ki nga iwi: ki te whakamarara i a ratou ki nga whenua.

28 I whakauru ano ratou ki roto ki a Paara-peoro: a kai ana i nga putanga tapu ma nga mea mate.

29 Na, ka riri ia i a ratou hanga: a ka pakaru mai te mate ki a ratou.

30 Na, ko te whakatikanga ake o Pineaha, ki te whakaputa whakawa: a mutu iho te mate.

31 A ka waiho tena mahi hei tika mona: ki nga whakaputanga katoa, ake ake.

32 I whakapataritari ano ratou i a ia ki nga wai o te tohetanga: a he ana a Mohi i a ratou.

33 Na ratou hoki i whakato i tona wairua: i he ai te kupu a ona ngutu.

34 Kihai ratou i whakangaro i nga iwi: i kiia mai e Ihowa ki a ratou;

35 Heoi uru ana ki roto ki nga taniwi: a ako ana i a ratou mahi.

36 I mahi hoki ratou ki a ratou whakapakoko, a ka mahangatia e ana mea: ae, i patua e ratou a ratou tamariki, me a ratou tamahine, ma nga atua maori;

37 I whakaheke hoki nga toto harakore, nga toto o a ratou tamariki, o a ratou tamahine: i patua nei e ratou ma nga whakapakoko o Kanaana; a poke iho te whenua i nga toto.

38 Na, poke iho ratou i a ratou mahi: a puremu atu ana ki a ratou mahi.

39 Na, ka mura te riri a Ihowa ki tona iwi: a whakariharihangia ana e ia tona kainga tupu.

40 A tukua ana ratou e ia ki nga ringaringa o nga taniwi: a ka waiho te hunga i kino ki a ratou hei kingi mo ratou.

41 Na, ka tukinotia ratou e o ratou hoa riri: ka pehia e o ratou ringaringa.

42 He maha ana whakaoranga i a ratou: ko ratou ia i whakato i a ia ki a ratou whakaaro, a ka whakaititia iho ratou mo ta ratou kino.

43 Ahakoa ra, i titiro ia ki to ratou matenga: i tona rongonga ai i ta ratou tangi.

44 I mahara ano ki tana kawenata ki a ratou, a rite tonu ki te tini o ana mahi aroha te putanga ketanga o ana whakaaro: i meinga hoki ratou e ia kia arohaina e te hunga katoa i whakaraua atu ai ratou.

45 Whakaorangia matou, e Ihowa, e to matou Atua,

kohikohia atu ano hoki matou i roto i nga taniwi: kia whakawhetai atu ai ki tou Ingoa tapu, kia whakamana mana ai ki tou whakamoemititanga.

46 Kia whakapaingia a Ihowa te Atua o Ihairaira i tua whakarere ano, a, ake ake: a kia mea katoa to iwi, Amine. Whakamoemititia a Ihowa.

TE RUA TEKAU MA RUA O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 107.

W HAKAWHETAI atu ki a Ihowa, e pai ana hoki ia: e pumau tonu ana hoki tana mahi tohu.

2 Kia pena ano te korero a te hunga i hokoa e Ihowa: i hokoa nei e ia i roto i te ringa o te hoa riri.

3 I kohikohia mai hoki i nga whenua, i te ita, i te hauauru: i te nota, i te tonga.

4 I haereere ratou i te koraha, i te wahi mokemoke: te kitea he huarahi ki tetahi pa hei nohoanga.

5 I mate-kai ratou, i mate-wai: hemo noa to ratou wairua i roto i a ratou.

6 Na, ka tangi atu ratou ki a Ihowa i to ratou pouritanga: a ka whakaorangia ratou e ia i o ratou mate.

7 A arahina ana ratou e ia ra te ara tika: kia haere atu ki te pa hei nohoanga.

8 Kia whakapaingia a Ihowa mo tona atawhai: me ana mahi whakamiharo ki nga tamariki a te tangata.

9 E whakamakonatia ana hoki e ia te wairua hiahia: te wairua hiakai, whakakia ana e ia ki te mea pai.

10 Te hunga i noho i te pouri, i te atarangi o te mate: he mea here ki te mamea, ki te rino;

11 Mo ratou i tutu ki nga kupu a te Atua: i whakahawea hoki ki te whakaaro a te Rungarua;

12 Koia i pehia iho ai e ia o ratou ngakau ki te mahi: hinga iho ratou, kahore hoki he kai awhina.

13 Na, ka tangi atu ratou ki a Ihowa i to ratou pouritanga: a whakaorangia ake ratou e ia i o ratou mate.

14 Whakaputaina mai ana ratou e ia i roto i te pouri, i te atarangi o te mate: motumotuhia ana o ratou here.

15 Kia whakapaingia a Ihowa mo tona atawhai: me ana mahi whakamiharo ki nga tamariki a te tangata.

16 Kua pakarukaru e ia nga tatau parahi: kua taphia e ia nga tutaki rino.

17 Te hunga kuare, na a ratou mahi tutu, na a ratou kino: i pakia ai ratou.

18 Whakarihariha ana o ratou wairua ki nga kai katoa: a ka whakatata ratou ki nga kuwaha o te mate.

19 Na, ka tangi atu ratou ki a Ihowa i to ratou pouritanga: a whakaorangia ake e ia i o ratou mate.

20 Tonoa mai ana e ia tana kupu, a rongoaia ana ratou: a whakaorangia ake ratou i roto i o ratou whakangaromanga.

21 Kia whakapaingia a Ihowa mo tana atawhai: me ana mahi whakamiharo ki nga tamariki a te tangata.

22 Kia tukua ano hoki e ratou te whakahere, ara, te whakamoemiti: kia whakapuaki hoki i ana mahi me te hari ano.

23 Te hunga e haere ana ki raro ki te moana, ki runga ki nga kaupuke: e whai mahi ana i runga i nga wai nunui.

24 Ko ratou, e kite i nga mahi a Ihowa: me ana mahi whakamiharo i te rire.

25 Kiia iho hoki e ia, kua oho te hau awha: hei whakahuamo i ona ngaru.

26 Ka kake ratou ki runga ki te rangi, ka heke ki raro ki te rire: ngohe noa o ratou wairua i te pawera.

27 Aninini ana ratou, hurorirori noa, ano he tangata e haurangi ana: a pau katoa a ratou whakaaro.

28 Na, ka tangi atu ratou ki a Ihowa i to ratou pouritanga: a ka whakaorangia e ia i o ratou mate.

29 Mariri noa iho te awha i a ia: a marino kau ona ngaru.

30 Na, ka koa ratou, no te mea, ka marie: a ka kawea mai ratou e ia ki te turanga i hiahia ai ratou.

31 Kia whakapaingia a Ihowa mo tana atawhai: me ana mahi whakamiharo ki nga tamariki a te tangata.

32 Kia whakanui hoki ratou i a ia i roto i te whakaminenga o te iwi: kia whakamoemiti hoki ki a ia i roto i te nohoanga kaumatua.

33 Ko ia hei mea i nga awa hei koraha: nga puputanga wai hei oneone maroke;

34 Me te whenua whai hua kia titohea: mo te hara o te hunga e noho ana i reira.

35 Ko ia hei mea i te koraha hei harotoroto wai: i te whenna maroke hoki hei puputanga wai.

36 A whakanohia iho e ia te hunga mate-kai ki reira: hanga ai i tetahi pa hei nohoanga.

37 Hei rui i nga mara, hei whakato i nga mara waina: e tupu mai ai, e maha ai nga hua.

38 Ko ia ano hoki hei manaaki i a ratou, no ka nui iwa: kahore hoki e tukua kia torutoru haere a ratou kararehe.

39 Na, kua iti haere ratou, kua piko iho: i te tukino, i te he, i te pouri;

40 E ringitia ana e ia te whakahawea ki runga ki nga rangatira: e meinga ana kia hehe i roto i te ururua, i te wahi kahore nei he ara;

41 E whakateitei ake ana ano ia i te rawakore ki runga ake i te tangihanga: e mea ana i ona hapu kia rite ki te kahui hipi.

42 Ka kite nga tangata tika, a ka hari: nga he katoa ano hoki, kopua ake te mangai.

43 Ko wai te tangata whakaaro nui, e mahara ana hoki ki enei mea? ka mohio ano ratou ki te aroha o Ihowa.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 108.

PUMAU tonu toku ngakau, e te Atua, puman tonu toku ngakau: ka waiata ahau, ka himene atu, ae ra, toku kororia ano.

2 E ara, e te hatere me te hapa: ka ara wawe ano hoki ahau.

3 Ka whakamoemiti ahau ki a koe, e Ihowa, i waenganui i te iwi: ka himene atu ki a koe i waenganui i nga tauiri.

4 E nui ana hoki tau mahi tohu, a, tutuki noa ki nga rangi: tonu pono, a, tutuki noa ki nga kapua.

5 Kia whakanuia koe, e te Atua, ki runga atu i nga rangi: hei runga atu i te whenna katoa tou kororia.

6 Kia mawhiti tau e pai ai: whakakoranga ki tou ringaringa matau, whakahokia mai hoki he kupu ki a au.

7 Kua kororo te Atua i runga i tona tapu: ka hari

ahau, ka kotikoti i Hekeme, ka roherohe hoki i Raorao Hukota.

8 Noku Kireara, noku ano a Manahe: ko Eparaima ano hoki te kaha o toku matenga.

9 Ko Hura taku kai whakatakoto ture, ko Moapa taku oko horoi: ka maka e au taku hu ki runga ki a Eroma: ka whakamanamana ahau i runga i Pirihitia.

10 Ma wai ahau e kawatu ki roto ki te pa kaha: ma wai ahau e arahi atu ki roto ki Eroma?

11 E kore oti ranei koe, e te Atua, kua panga nei hoki matou e koe: kahore ano hoki koe, e te Atua, e haere tahi atu me a matou taua?

12 Homai ki a matou he awhina, kei mate: he teka noa hoki te whakaoanga a toa ai:

13 Ma te Atua tatou ka toa ai: mana hoki e takahi ki raro o tatou hua whawhai.

WAIATA 109.

E TE Atua, e whakamoemiti atu nei ahau, kei waha-
ngu koe: kua puaki hoki te mangai o te tangata
kino, me te mangai o te tangata tinihanga, ki te he
moku.

2 He teka o ratou arero, e korero nei i te kino moku: kei tetahi taha oku a ratou kupu mauahara, kei tetahi taha, a e whawhai pakupaku mai ana ratou ki a au.

3 Ta ratou utu mo taku aroha, he riri ki a au: ko ahau ia, he inoi taku.

4 E homai ana hoki e ratou ki a au, he kino mo te pai: he mauahara mo taku aroha atu.

5 Meinga te tangata kino hei rangatira mona: kia tu a Hatana ki tona ringaringa matau.

6 Kia tau te he ki a ia, ina whakawakia: kia waiho ano tana inoi hei hara.

7 Kia torutoru ona ra: kia riro tana mahi tiroiro i tetahi atu.

8 Kia pania ana tamariki: kia pouarutia ano tana wahine.

9 Kia kopikopiko tonu ana tamariki, pirino ai: kia rapu kai hoki ratou i o ratou wahi mokemoke.

10 Kia haa e te kai tuku moni ana mea katoa: kia pahuatia hoki e nga tangata iwi ke ana mauuita-
nga.

11 Kei mau te aroha o tetahi ki a ia: kei atawhai hoki tetahi i ana tamariki pahi.

12 Kia hatepea putia atu ona uri: a, i to muri whakapupuranga, kia horoia atu o ratou ingoa.

13 Kia maharatia e Ihowa te kino o ona matua: kei murua hoki te hana o tona whaea.

14 Kia mau tonu ki te aroaro o Ihowa: kia hatepea atu aie ia te maharatanga ki a ratou i runga i te whenua.

15 Mona kihai i mahara ki te mahi tohu: heoi, tukino ana ia i te ware, i te rawa-kore, mate iho ia ia te hunga ngakau maru.

16 I pai nei ia ki te kanga, kia tae mai ano ki a ia: kihai i aro ki te manaaki, kia mamao ano hoki tena i a ia.

17 I kakahu ia i te kanga ki a ia, ano ko tona kakahu: kia tae mai ano tena ki roto ki a ia, ano he wai, me te hinu hoki ki roto ki ona wheua.

18 Waiho ki a ia hei kakahu hipoki mona: hei whiti hoki e whitikiria tonutia ai ia.

19 Na, hei utu tena ma Ihowa ki oku hoa riri: ki te hunga hoki e korerotia kinotia nei toku wairua.

20 Ko koe ia, e Ihowa, e te Ariki, kia whakaaro ki tou Ingon, kia puta hoki tau mahi maku: whakaoranga ahau, e pai ana hoki tau mahi tohu.

21 He ware hoki ahau, he rawa-kore: kua mamae hoki toku ngakau i roto i a au.

22 Ka riro ahau, me te atarangi e whakawairua kau ana: e peipeia ana ahau, me he mawhitiwhiti.

23 Hurorirori kau oku turi i te noho puku: a e kohia ana te ngako o oku kikokiko.

24 Kua waiho ahau hei tawainga ma ratou: to ratou kitenga i a au, oioi ana o ratou matenga.

25 Awhinatia mai ahau, e Ihowa, e toku Atua: kia rite ki tou aroha tau whakaoranga i a au.

26 Kia matau ai ratou, ko tou ringaringa tenei: nau tenei, e Ihowa, i mea.

27 Ma ratou e kanga, mau ia e manaaki: kia whakama ratou ina whakatika; a kia hari to pononga.

28 Kia whakakakahuria oku hoa riri ki te whakama: a kia hipokina mai to ratou numinuitanga hei koroka mo ratou.

29 Ka tino whakawhetai atu toku mangai ki a Ihowa:

ka whakamoemiti atu ano ahau ki a ia i waenganui o te mano.

30 E tu hoki ia ki te ringaringa matau o te rawakore: hei whakaora i a ia i te hunga e whakake ana i tona wairua.

TE RUA TEKAU MA TORU O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 110.

I MEA atu a Ihowa ki toku Ariki: Hei toku ringaringa matau koe noho ai, kia meinga ra ano e ahau ou hoa riri hei turanga waewae mon.

2 Ma Ihowa e tono mai te tokotoko o tou kaha i roto i Hiona: hei rangatira koe i waenganui i ou hoa riri.

3 Ka kakama tou iwi i te ra e toa ai koe, i roto i nga atahuatanga o te tapu: hira ake ki a koe te tomairangi, ara, to whanau, i to te kopu o te ata.

4 Kua oati a Ihowa, e kore ano e puta ke tana whakamaro: Hei tohunga koe, ake ake, no te tikanga o Mere-kihereke.

5 Kei tou ringaringa matau te Ariki: a ka maru i a ia nga kingi i te ra e riri ai ia.

6 E whakariterite whakawa ia mo nga tauwi; a whakakapia e ia nga whenua ki nga tupapaku: ka maru i a ia nga upoko o nga whenua maha.

7 Ka inu wai ia i te awa o te huarahi: a ka ara ake tona mahunga.

WAIATA 111.

WHAKAMOEMITITIA a Ihowa. Ka whakapanu toku ngakau ki te whakawhetai atu ki a Ihowa. i te runanga o te hunga tika, i te whakaminenga ano hoki.

2 He nui nga mahi a Ihowa: e whakatakina ana e te hunga katoa e manako atu ana ki ana mea.

3 He mea honore, he mea kororia tana mahi: tu tonu tona tika, ake ake.

4 Kua meinga e ia kia maharatia ana mahi whakamiharo: he atawhai a Ihowa, he aroha.

5 E homai ana e ia he kai ma te hunga e wehi ana ki a ia : mahara tonu ia ki tana kawenata.

6 Kua whakakitea e ia ki tana iwi te kaha o ana mahi : i tana hoatutanga i nga tau iwi hei kainga tupu.

7 He pono, he whakarite whakawa, nga mahi a ona ringaringa : he pono katoa ana akoranga.

8 E u tonu ana, ake ake : e mahia ana i runga i te pono, i te tika.

9 I tonoa mai e ia he whakaoranga mo tana iwi : kua kiia iho e ia tana kawenata mo ake tonu atu ; e tapu ana, e wehinga ana tona Ngao.

10 Te timatanga o te whakaaro nui, he wehi ki a Ihowa : he ngarahu pai to te hunga katoa e mahi ana i ana mea ; ka mau te whakamoemiti ki a ia, ake ake ake.

WAIATA 112.

WHAKAMOEMITITIA a Ihowa. Ka hari te tangata e wehi ana ki a Ihowa : e aro nui ana ki a ia, whakahaunga.

2 E nui ona uri ki runga ki te whenua : ka manaakitia te whakatupuranga o te hunga tika.

3 Ka whai rawa, ka whai taonga tona whare : ka punau tonu ano tona tika, ake ake.

4 Ka kokiri ake te maramatanga i roto i te pouri ki te hunga tika : he atawhai ia, he aroha, he tika.

5 He atawhai te tangata pai, he obaoa : ka u ana kupu i te whakawakanga.

6 He pono, e kore ia e ngauene, ake ake : ka maharatia tonutia te tangata tika, ake ake.

7 E kore ia e mataku i te rongu kino : e u tonu ana tona ngakan, e whakawhirinaki ana ki a Ihowa.

8 Ka u tona ngakan, e kore ia e wehi : kia titiro ra ano ia ki ona hoa riri.

9 Kua tuwha e ia, kua hoatu ki te hunga rawakore : e punau tonu ana tona tika, ake ake ; ka ara tona haona i runga i te kororia.

10 E kite te tangata kino, a ka pouri ; ka pakiri ona niho, a ka memeha atu ia : to te hunga kino hiahia, he kore.

WAIATA 113.

WHAKAMOEMITITIA a Ihowa. Whakamoemitiia, e nga pononga a Ihowa : whakamoemitiia te ingoa o Ihowa.

2 Kia whakapaingia te ingoa o Ihowa : aiane, a, ake ake ake.

3 Kia whakamoemitiia te ingoa o Ihowa : i te putanga mai o te ra, a, tae noa atu ki tona torengetanga.

4 Kei runga rawa a Ihowa i nga iwi katoa : kei runga atu i nga rangi tona kororia.

5 Ko wai te rite ana ki a Ihowa, ki to tatou Atua, e noho nei i runga ; e whakaiti nei i a ia, e titiro iho nei ki te rangi, ki te whenua.

6 E whakaara ake nei i te iti i roto i te puehu : e whakateitei ake nei i te rawa-kore i roto i te puranga paru ;

7 A whakanohoia ana e ia ki roto ki nga rangatira : ki nga rangatira o tana iwi.

8 Nana hoki te pakoko i whai whare ai : nana hoki ia i mea hei whaereere e koe ana ki ana tamariki. Whakamoemitiia a Ihowa.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 114.

I TE putanga mai o Ihairaira i Ihipa : o te whare o Hakopa i roto i te iwi reo ke,

2 Ko Hura tona wahi tapu : ko Ihairaira hoki tona rangatiratanga.

3 I kite te moana, a, whati ana : i hoki ki muri a Horano.

4 Pekepeke ana nga maunga, ano he hipi toa : nge pukepuke, ano he reme.

5 I ahatia koe, e te moana, i whati ai koe : e Horano, i hoki ai koe ki muri ?

6 E nga maunga, i pekepeke ai kontou, ano he hipi toa ? e nga pukepuke, ano he reme ?

7 Kia wiri, e te whenua, i te aroaro o te Ariki : i te aroaro o te Atua o Hakopa ;

8 I meinga ai te toka hei harotoroto wai : te kiripaka hei puna wai.

WAIATA 115.

AUA ki a matou, e Ihowa, aua ki a matou, engari me hoatu te kororia ki tou Ingoa: whakaaroa tō aroha, tou pono.

2 Mo te aha nga taniwi kia mea: Kei hea ianei to ratou Atua?

3 Kei te rangi ra to matou Atua: kua meatia e ia nga mea katoa i pai ai ia.

4 He hiriwa a ratou whakapakoko, he koura: he mahi na nga ringaringa o te tangata.

5 He mangai o ratou, a kahore e korero: he kanohi o ratou, a kahore e kite.

6 He taringa o ratou, a kahore e rongo: he ihu o ratou, a kahore e hongī.

7 He ringaringa o ratou, a kahore e whawha; he wae-wae o ratou, a kahore e haere: kahore hoki o ratou korokoro e korero.

8 Rite tonu ki a ratou o ratou kai hanga: me te hunga katoa e whakawhirinaki ana ki a ratou.

9 E Ihairaira, whakawhirinaki atu ki a Ihowa: ko ia to ratou kai awhina, me to ratou whakangungu rakau.

10 E te whare o Arona, whakawhirinaki atu ki a Ihowa: ko ia to ratou kai awhina, me to ratou whakangungu rakau.

11 E te hunga e wehi ana ki a Ihowa, whakawhirinaki atu ki a Ihowa: ko ia to ratou kai awhina, me to ratou whakangungu rakau.

12 E mahara ana a Ihowa ki a tatou, mana tatou e manaaki: mana e manaaki te whare o Ihairaira, mana e manaaki te whare o Arona.

13 Ka manaakitia e ia te hunga e wehi ana ki a Ihowa: te iti, me te rahi.

14 Ka tapiritia mai ano e Ihowa ki a kontou: ki a kontou tahi ko a kontou tamariki.

15 He manaakitanga kontou na Ihowa: na te kai hanga o te rangi, o te whenua.

16 No Ihowa nga rangi, ae ra, nga rangi: na, te whenua, he mea homai nana ki nga tamariki a te tangata.

17 E kore nga tupapaku e whakamoemiti atu ki a Ihowa: me te hunga katoa ano e heke atu ana ki te wahangutanga.

18 Ko matou ia, ka whakapai atu ki a Ihowa: aianei, a, ake ake ake. Whakamoemitiia a Ihowa.

TE RUA TEKAU MA WHA O NG A RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 116.

TAROA ana ahau ki a Ihowa: mona i whakarongo mai ki toku reo, ki aku inoi;

2 I tahuri mai tona taringa ki a au: mo reira ka karanga ahau ki a ia, i a au nei i te ora.

3 I karapotia ahau e nga whakawiringa a te mate: mau pu ahau i nga mamae o te reinga.

4 I kite ahau i te pawera, i te pouri; na, ko taku karangatanga atu ki te ingoa o Ihowa: Tena ra, e Ihowa, whakaorangia toku wairua.

5 He atawhai a Ihowa, he tika: ae, he aroha to tatou Atua.

6 E tiakina ana e Ihowa te hunga kuare: i whakaitia iho ahau, a nana ahau i whakaora.

7 Hoki atu ra, e toku wairua, ki tou okiokinga: kua atawhaitia hoki koe e Ihowa.

8 Nau hoki toku wairua i whakaora kei mate: oku kanohi kei whai roimata, oku wae-wae kei paheke.

9 Tera au e haereere ki te aroaro o Ihowa: i te whenua o te ora.

10 I whakapono ahau, koia ahau i korero ai: i nui toku whakawhiunga.

11 I mea ahau i taku potatututunga: He teka kau nga tangata katon.

12 He aha taku e whakahoki atu ai ki a Ihowa: mo ana atawhaiinga katoa ki a au?

13 Ka mau ahau ki te kapa o te whakaoranga: ka karanga hoki ki te ingoa o Ihowa.

14 Ka whakamana e ahau aku kupu taurangi ki a Ihowa: i te aroaro o tona iwi katoa.

15 He mea utu nui ki ta Ihowa titiro: te matenga e tona hunga tapu.

16 E Ihowa, he pono ko ahau to pononga: ko ahau

ano to pononga, ko te tamaiti a to pononga wahine; nau, i wewete oku here.

17 Ka tukua atu e ahau te patunga tapu, ara, te whakawhetai: ka karanga ano ki te Ingoa o Ihowa.

18 Ka whakamana e ahau aku kupa taurangi ki a Ihowa: ki te aroaro o tona iwi katoa.

19 Ki nga marae o te whare o Ihowa, ki waenganui ou, e Hiruharama: Whakamoemitiia a Ihowa.

WAIATA 117.

WHAKAMOEMITITIA a Ihowa, e nga tauwi katoa: whakamoemitiia ia, e nga iwi katoa.

2 E nui ana hoki tana mahi tohu ki a tatou: e mau ana hoki te pono o Ihowa, ake ake. Whakamoemitiia a Ihowa.

WAIATA 118.

WHAKAWHETAI atu ki a Ihowa; e pai ana hoki ia: e pumau tonu ana hoki tana mahi tohu.

2 Kia mea a Ihairira: e pumau tonu ana tana mahi tohu.

3 Kia mea te whare o Arona: e pumau tonu ana tana mahi tohu.

4 Kia mea te hunga e wehi ana i a Ihowa: e pumau tonu ana tana mahi tohu.

5 I karanga atu ahau ki a Ihowa i roto i te pouiri: i whakahoki kupu mai a Ihowa ki a au, i whakatu hoki i a au ki te wahi whanui.

6 Kei toku taha a Ihowa; e kore ahau e wehi: he aha ta te tangata e mea ai ki ahau?

7 Ko Ihowa kei roto i oku kai awhina: a ka titiro atu ahau ki te hunga e kino mai ana ki a au.

8 Te whakawhirinaki ki a Ihowa: pai atu i te whakaaaro atu ki te tangata.

9 Te whakawhirinaki ki a Ihowa: pai atu i te oki-oki ki nga rangatira.

10 I karapotia ahau e nga iwi katoa: heoi whakangaromia ana ratou e ahau i runga i te Ingoa o Ihowa.

11 I karapotia ahau e ratou; ae, i karapotia mai ahau e ratou: heoi whakangaromia ana ratou e ahau i runga i te Ingoa o Ihowa.

12 Me te mea he pi ratou e mui mai ana ki ahau; kua piran ratou, ano he ahi tataramo: i whakangaromia hoki ratou e ahau i runga i te ingoa o Ihowa.

13 Kaha pu tau turaki i a au, kia hinga ai ahau: na Ihowa ia ahau i awhina mai.

14 Ko Ihowa toku kaha, me toku himene: ko ia ano hoki toku whakaoranga.

15 He reo hari, he reo whakaoranga, kei nga tapenakara o te hunga tika: e maia ara nga mahi a te ringaringa matau o Ihowa.

16 Kua whakanuia te ringaringa matau o Ihowa: e maia ana nga mahi a te ringaringa matau o Ihowa.

17 E kore ahau e mate, tera ahau e ora: hei whakapuaki i nga mahi a Ihowa.

18 I pakia rawatia ahau e Ihowa: otia kihai ahau i tukua e ia kia mate.

19 Whakatuwheratia ki ahau nga kuwaha o te tika: ka tomo atu ahau ki roto, ka whakamoemiti atu ki a Ihowa.

20 Ko te kuwaha tenei o Ihowa: ka tomo te hunga tika ra reira.

21 Ka whakamoemiti atu ahau ki a koe: mou i whakahoki kupu mai ki a au, mou hoki i whakaora i a au.

22 Te kohatu i kapea e nga kai hanga: kua meinga hei upoko mo te kokonga.

23 Na Ihowa tenei: he mea miharo ki o tatou kanohi.

24 Ko te ra tenei i hanga e Ihowa: kia whakamana, kia koa tatou i tenei.

25 Whakaorangia ra e Ihowa: tena ra, e Ihowa, meinga kia kake matou.

26 Kia whakapaingia te tangata e haere mai ana i runga i te ingoa o Ihowa: kua whakapaingia koutou e matou i roto i te whare o Ihowa.

27 Ko te Atua a Ihowa i marama ai tatou: herea te patunga tapu ki nga aho, ki nga haona o te anta.

28 Ko koe toku Atua, maku koe e whakamoemiti: toku Atua, maku koe e whakanui.

29 Whakawhetai atu ki a Ihowa; e pai ana hoki ia: a e pumau tonu ana tana mahi tohu.

KA hari te hunga e taputahi ana i te ara: e haere nei i te ture a Ihowa.

2 Ka hari te hunga e whakarite ana i ana whakaaturanga: a e whakapaua ana o ratou ngakau ki te rapu i a ia.

3 E kore ano hoki ratou e mahi i te kino: e haere ana ratou i ona ara.

4 Kua oti matou te whakahau e koe: kia ata pupuri i au akoranga.

5 Aue, me i whakatikaia taku ara: ki te pupuri i au tikanga!

6 Ko reira au ka kore ai e whakama: i a au ka whai whakaaro atu nei ki au whakahaunga katoa.

7 Ka whakamoemiti ahau ki a koe i runga i te ngakau tika: ina ako ahau i au whakariteritenga tika.

8 Ka puritia e ahau au tikanga: kua ahau e whakareera rawatia.

MA te aha ka whakama ai te taitamariki i tona ara: kia rite ki tau kupu tana whakamaharatanga iho.

10 Kua whakapaua e au toku ngakau ki te rapu i a koe: kei kotiti ke ahau i au whakahaunga.

11 Kua huna e ahau tau kupu ki roto ki toku ngakau: kei hara ahau ki a koe.

12 E Ihowa, ka whakapaingia koe: whakaakona ahau ki au tikanga.

13 Ka whakapuakina e oku ngutu: nga whakariteritenga katoa a tou mangai.

14 Toku koa i te ara o au whakaaturanga: me te mea no nga taonga katoa.

15 Ka whakaaroaro ahau ki au akoranga: a ka whai mahara ki ou huarahi.

16 He oranga ngakau ki a au o tikanga: e kore ahau e wareware ki tau kupu.

KIA atawhai ki to pononga: kia ora ai ahau, kia puritia ai hoki tau kupu.

18 Whakatirohia oku kanohi: kia kite ai ahau i nga mea whakamiharo i roto i tau ture.

19 He manene ahau i runga i te whenua: kua au whakahaunga e huna ki a au.

20 Ka ngaro toku wairua i te matenuitanga atu: ki au whakariteritenga i nga wa katoa.

21 Kua riria e koe te hunga whakakake, kua oti nei te kanga; e kotiti ke nei i au whakahaunga.

22 Pareu atu i ahau te tawai, me te whakahawea: kua whakaritea hoki e ahau au whakaaturanga.

23 I noho ano hoki nga rangatira ki te korero kino moku: e whakaaro ana to pononga ki au tikanga.

24 Ko au whakaaturanga ano hoki toku oranga ngakau: me oku hoa whakatakoto whakaaro.

PIRI tonu toku wairua ki te puehu: kia rite ki tau kupu tau whakahauoranga i a au.

26 I whakaaturia e ahau oku ara, a whakahoki kupu mai ana koe ki a au: whakaakona ahau ki o tikanga.

27 Whakamatauria ahau ki te ara o au akoranga: a ka korerotia e ahau au mea whakamiharo.

28 E maturuturu iho ana toku wairua i te pouri: kia rite ki tau kupu tau whakaunga ake i a au.

29 Whakamataratia atu i a au te ara teka: kia ata whai mai hoki, a homai tau ture.

30 Kua whiriwhiria e ahau te ara o te pono: ka waiho e ahau au whakaritenga whakawa ki toku aroaro.

31 Piri tonu ahau ki au whakaaturanga: e Ihowa, kei whakama ahau.

32 Ka oma ahau i te ara o au whakahaunga: ina whakanuia e koe toku ngakau.

TE RUA TEKAU MA RIMA O NGARA.

Te Karakia o te Ata.

EIHOWA, whakaakona ahau ki te ara o au tika: nga: a ka whakaritea e ahau, taea noatia te mutunga.

34 Whakamatauria ahau, a ka puritia e ahau tau ture: ae, ka whakapana toku ngakau ki te whakarite atu.

35 Arahuna anau i te ara o au whakahaunga: ko taku hoki tena e whakaahuareka atu nei.

36 Whakanga toku ngakau ki au whakaaturanga: kuaa hoki ki te apo.

37 Whakataburitia ketia oku kanohi, kei kite i te hori-hori: whakahaaurangia ahan i to ara.

38 Whakapumautia tau kupu ki to pononga: e wehi nei ki a koe.

39 Kia pahure atu toku tawainga, e wehi nei ahau: e pai ana hoki au whakariteritenga whakawa.

40 Tenei ahau te matenui atu nei ki au akoranga: whakahaaurangia ahau i runga i tou tika.

KIA puta mai ano hoki au mahi tohu ki a au, e Ihowa: ara, tau whakaoranga, kia rite ki tau kupu.

42 Penei ka whai kupu ahau ki toku kai tawai: noku ka whakawhirinaki atu ki tau kupu.

43 Kua e tangohia rawatia i toku mangai te kupu o te pono: e tumanako atu nei hoki ahau ki au whakariteritenga whakawa.

44 Penei ka puritia e ahau tau ture: ake ake.

45 Ka haereere noa atu ano ahau: e rapua ana hoki e ahau au akoranga.

46 Ka korerotia ano hoki e ahau au whakaaturanga ki te araro o nga kingi: e kore ano e whakama.

47 Ka waiho ano e ahau hei oranga ngakau moku au whakahaunga: e aroha nei au.

48 Ka torona atu hoki oku ringaringa ki au whakahaunga e aroha nei ahau: ka whakaaroa e au ki au tikanga.

MAHARATIA te kupu ki to pononga: i meinga nei e koe hei tumanakotanga atu maku.

50 Ko toku oranga ngakau tenei i a au e tangi nei: na to kupu nei hoki ahau i whakahaura.

51 Nui rawa te whakahi ki a au o te hunga whakakake: kihai ahau i peka ke atu i to ture.

52 I mahara ahau ki au whakariteritenga whakawa, o Ihowa, o tua iho: a marie ana toku ngakau.

53 Mau pu ahau i te pahunu: kua whakarerea hoki to ture e te hunga kino.

54 Hei himene maku au tikanga: i te whare o toku nohoanga manenetanga.

55 I mahara ahau ki tou Ingoa i te po, e Ihowa: a puritia ana e ahau tau ture.

56 I a au tenei: noku i whakarite i au akoranga.

E IHOWA, ko koe toku wahi: kua mea nei ahau kia whakaritea e ahau au kupu.

58 I whakapaua toku ngakau ki te inoi atu ki a koe kia pai mai: kia rite ki to kupu to mahi tohu ki a au.

59 I whakaaro ahau ki oku ara: a anga ana oku wae-wae ki au whakaaturanga.

60 I hohoro ahau, a kihai i whakaroa: ki te whakarite i o whakahaunga.

61 Karapotia putia ahau e nga ropu o te hunga kino: kihai ia ahau i wareware ki tau ture.

62 I waenganui po ka ara ahau ki te whakawhetai atu ki a koe: mo au whakariteritenga tika.

63 He hoa ahau no te hunga katoa e wehi ana ki a koe: no te hunga ano e pupuri ana i au akoranga.

64 E Ihowa, e ki ana te whenua i tau mahi tohu: whakaakona ahau ki o tikanga.

PAI rawa tau hanga ki to pononga, e Ihowa: rite tonu ki tau kupu.

66 Whakaakona ahau ki te ngarahu pai, ki te matauranga: kua whakapono hoki ahau ki au whakahaunga.

67 I a au kiano i whakawhina, i he ahau: tena ko tenei, ka puritia e ahau tau kupu.

68 E pai ana koe, a he pai au mahi: whakaakona ahau ki o tikanga.

69 Kua titoa e te hunga whakakake he teka moku: ka whakapaua toku ngakau ki te whakarite i au akoranga.

70 He ngako rawa o ratou ngakau, ko ia ano kei te taupa: ko ahau, he oranga ngakau ki a au tau ture.

71 Marie ano ahau kia nehia e te pouri: iako ai ahau i au tikanga.

72 Ki a au, poka ke atu te pai o te ture a to mangai: inga mano o te koura, o te hiriwa.

Te Karakia o te Ahiahi.

NA ou ringaringa ahau i hanga, i whakawhaiahaun :
whakamatauria ahau, kia ako ai ahau ki o whaka-
haunga.

74 Kia hari te hunga e wehi ana ki a koe ina kite i
a au : noku i tumanako atu ki tau kupu.

75 E Ihowa, e matau ana ahau he tika o whakarite-
nga whakawa : a he pono nou i pehia ai toku ngakau e
koe.

76 Tena ra, waiho tau mahi tohu hei whakamarie
moku : kia rite ki to kupu mai ki to pononga.

77 Kia puta mai ki a au au mahi aroha, kia ora ai
ahau : ko tau ture hoki toku orange ngakau.

78 Kia whakama te hunga whakakake; no te mea
kahore he rawa i he ai ta ratou hanga ki a au : ko ahau
ia, ka whakaaroaro ki au akoranga.

79 Kua ngā mai ki ahau te hunga e wehi ana ki a
koe : me te hunga e mohio ana ki au whakaaturanga.

80 Kia tapatahi toku ngakau ki au tikanga : kei wha-
kama ahau.

EMATE nui ana toku wairua ki tau whakaoranga :
ka tumanako atu ahau ki tau kupu.

82 Matawāia ana oku kanohi, he meatanga ki tau
kupu : e mea ana, Ahea koe whakamarie ai i toku nga-
kau ?

83 Kua rite nei hoki ahau ki te koki i roto i te paowa :
he ahakoa e kore ahau e wareware ki au tikanga.

84 Ehia nga ra o to pononga ? ahea koe whakarite
whakawa ai ki te hunga e tukino nei i ahau ?

85 Kua kerī poka te hunga whakakake moku : he
mea hoki kahore e rite ki tau ture.

86 Pono topu ana au whakahaunga katoa : e tukino
pakupaku ana ratou ki a au ; awhinatia mai ahau e
koe.

87 Wahi iti kua moti ahau i a ratou i runga i te
whenna : otira kihai i mahue i a au au akoranga.

88 Kia rite ki tou aroha tau whakahauoranga i a au ;
a ka puritia e ahau nga whakaaturanga a tou mangai.

PUMAU tonu te kupu, e Ihowa : i runga i te rangi
90 Kei tera whakatupuranga, kei tera whakatu-

puranga, tou pono : whakaungia ana e koe te whenna, a
e tu nei ano.

91 E tu nei ano inaianei, pera tonu me tau i whaka-
rite ai : he pononga katoa hoki ena mea nan.

92 Me kua tau ture hei orange mo toku ngakau :
kua ngaro ahau i taku aetanga.

93 E kore ahau e wareware ki au akoranga, ake ake :
kua whakahauoranga hoki ahau e koe ki ena mea.

94 Nau ahau, mau ahau e whakaora : kua rapua hoki
e ahau au akoranga.

95 Kua whanga nei ahau e te hunga kino kia whaka-
matea : ka whakaaro ahau ki au whakaaturanga.

96 Kua kitea e ahau te mutunga o nga mea tino tika
katoa : he nui rawa ia tau ture.

ANO toku aroha ki tau ture : ko taku tena e whaka-
aroaro ai i te roa o te ra.

98 Nau i hira ake ai aku whakaaro i a oku hoa riri :
na o whakahaunga, e piri tonu nei ki a au.

99 Nui atu oku mahara i o oku kai whakaako katoa :
noku i whakaaroaro nei ki o whakaaturanga.

100 Tera atu toku mohiotanga i to nga kaumatua : no
te mea e whakaritea ana e ahau au akoranga.

101 Kua kaiponuhia mai e ahau oku waewae i nga
ara kino katoa : kia pupuri ai ahau i tau kupu.

102 Kihai ahau i whakarere i au whakaritenga wha-
kawa : nan hoki ahau i ako.

103 Ano te reka o au kupu ki toku ngao : nui atu i te
boni ki toku mangai.

104 Na o akoranga ahau i whai mohio ai : na reira
ahau i kino ai ki nga ara teka katoa.

TE RUA TEKAU MA ONO O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

HE rama to kupu ki oku waewae : he maramatanga
ki toku ara.

106 Kua oati ahau, a ka whakamana ano e ahau :
tia puritia e ahau au whakariteritenga tika.

107 He nui te mamae o toku ugakan : e Ihowa, wha-
kahauoranga ahau, kia rite ki to kupu.

108 Manakohia mai, e Ihowa, nga ohaohatanga a toku mangai: whakaakona hoki ahau ki au whakaritenga whakawa.

109 Kei toku ringaringa tonu toku wairua: heoi, kahore ahau e wareware ki tau ture.

110 Kua whakatakotoria e te hunga kino he mahanga moku: heoi, kahore ahau i peka ke atu i au akoranga.

111 Ka waiho e ahau au whakaaturanga hei kainga tapu moku, ake ake: ko toku koanga ngakau hoki ena.

112 Ka whakaanga e ahau toku ngakau ki te mahi tonu i au tikanga: a, te mutunga ra ano.

E WHAKAKINO ana ahau ki nga whakaaro teka: ko tau ture ia taku e aroha ai.

114 Ko koe toku piringa, me toku whakangungu rakau: e tumanako atu ana ahau ki to kupu.

115 Mawehe atu i ahau, e te hunga kino: ka whakaritea hoki e ahau nga whakahaunga a toku Atua.

116 Kia rite ki tau kupu tau tautokonga ake i a au, kia ora ai ahau: kua hoki ahau e tukua kia whakama ki taku e tumanako atu nei.

117 Puritia ake ahau, kia ora ai ahau: a ka whai whakaaro tonu ahau ki au tikanga.

118 Kua takahia e koe ki raro te hunga katoa e kotiti ke ana i o tikanga: he horihori hoki ta ratou tinihanga.

119 Ka whakakahoretia e koe te hunga kino katoa o te whenua, ano he para mata: koia ahau i aroha ai ki o whakaaturanga.

120 Wiri tonu oku kikokiko i te wehi kia koe: e mataku ana hoki ahau ki o whakaritenga whakawa.

HE whakarite whakawa, he tika, taku mahi: kua ahau e tukua atu ki oku kai tukino.

122 Ko koe hei whakakapi mo to pononga, mo te pai: kei tukinotia ahau e te hunga whakakake.

123 Matawaia ana oku kanohi i te meatanga ki tau whakaoranga: ki te kupu ano hoki o to tika.

124 Kia rite ki to aroha tau mahi ki to pononga: whakaakona hoki ahau ki au tikanga.

125 Ko ahau to pononga: whakawhaimaharatia mai ahau: kia matau ai ahau ki au whakaaturanga.

126 Kua rite te wa hei mahinga ma Ihowa: kua whakakahoretia hoki e ratou to ture.

127 No reira i arohaina rawatia ai e ahau au whakaanga: i te koura, ae, i te tino koura.

128 No reira, tika tonu ki a au o akoranga katoa mo nga mea katoa: kino iho ano ahau ki nga ara teka katoa.

HE mea whakamiharo au whakaaturanga: koia ka whakaritea ai e toku wairua.

130 He mea whakamarama te whakapuakanga o au kupu: he mea whakawhaimahara i nga kuare.

131 I hamama toku mangai, i kihakihi: he motenui hoki noku ki au whakahaunga.

132 Titiro mai ki a au, tohungia hoki ahau: kia rite ki tau hanga ki te hunga e aroha ana ki tou Ingoa.

133 Whakatikaia aku hikoinga ki runga i tau kupu: kua hoki tetahi he e tukua hei rangatira moku.

134 Whakaoranga ahau i te tukinotanga a te tangata: a ka puritia e ahau au akoranga.

135 Kia marama mai tou mata ki to pononga: whakaakona hoki ahau ki au tikanga.

136 Heke noa nga awa wai o oku kanohi: no te mea e kore e puritia e ratou tau ture.

ETIKA ana koe, e Ihowa: a e tika ana au whakaritenga whakawa.

138 He tika, he pono rawa, au whakaaturanga: i whakahaua mai e koe.

139 Ka ngaro ahau i toku ngakau whakapuke: mo au kupu ka wareware nei i oku hoa riri.

140 Hore rawa he para o tau kupu: koia i arohaina ai e to pononga.

141 He iti ahau, e whakabaweatia ana: heoi kahore e wareware ki au akoranga.

142 He tika pumau tonu tou tika: a he pono tau ture.

143 Kua pa mai ki ahau te pouri, me te mamae: ko au whakahaunga ia toku orange ngakan.

144 Puman tonu te tika o au whakaaturanga: whaka-whaimaharatia mai ahau, a ka ora ahau.

Te Karakia o te Ahiahi.

I WHAKAPAU toku ngakan ki te karanga: whakahokia mai he kupu ki a au, e Ihowa, ka whakaritea e ahau au tikanga.

146 I karanga atu ahau ki a koe: whakaoranga ahau, a ka puritia e ahau au whakaaturanga.

147 Kiano te ata i puao noa, kua karanga ahau: i tumanako atu ahau ki tau kupu.

148 I hohoro oku kanohi i nga mataaratanga: ki te whakaaroaro ki tau kupu.

149 Whakarongo ki toku reo, kia rite ki tou aroha: kia rite, e Ihowa, ki to whakaritenga whakawa to whakahauoranga i a au.

150 E whakatata mai ana te hunga e whai ana i te mahi manakia: kei tawhiti atu ratou i tau ture.

151 E tata ana koe, e Ihowa: he pono katoa ano hoki au whakahaunga.

152 Nonamata ahau i matau ai ki au whakaaturanga: he mea whakapumau nau no tua whakarere.

W HAKAAROA toku matenga, a whakaoranga ahau: kahore hoki ahau e wareware ki tau ture.

154 Whakatikaia taku whakawakanga, whakaoranga hoki ahau: kia rite ki to kupu to whakahauoranga i a au.

155 Kei tawhiti atu i te hunga kino te whakaoranga: kahore hoki ratou e rapu ki au tikanga.

156 E Ihowa, e nui ana au mahi tohu: kia rite ki au whakaritenga whakawa to whakahauoranga i a au.

157 He tokomaha oku kai tukino, me oku hoa riri: kahore ahau e peka atu i au whakaaturanga.

158 I kite ahau i nga kai mahi i te kino, a pouri iho ahau: no ratou kahore e whakarite i tau kupu.

159 Tirohia mai toku aroha ki au akoranga: kia rite ki tou aroha, e Ihowa, tau whakahauoranga i ahau.

160 Pono tonu tau kupu no te timatanga ra ano: puman katoa ano hoki au whakariteritenga tika, ake ako.

H ORE he rawa i tukinotia ai ahau e nga rangatira: heoi, e wehi ana toku ngakan i tau kupu.

162 Hari tonu ahau ki tau kupu: ano he tangata kua whiwhi ki te taonga nui.

163 E kino ana ahau e whakariharia ana ki te korero teka: ko tau ture taku i aroha ai.

164 Takiwhitu aku whakamoemitanga ki a koe i te ra tahi: mo au whakariteritenga tika.

165 He marietanga nui to te hunga e aroha ana ki tau ture: e kore hoki o ratou waewae e tutuki.

166 E tumanako atu ana ahau ki tau whakaoranga, e Ihowa: e mahi ana hoki i au whakahaunga.

167 Kua puritia e toku wairua au whakaaturanga: ae, e arohaina nuitia ana e ahau.

168 Kua puritia e ahau au akoranga, me au whakaaturanga: kei tou aroaro hoki oku ara kaboa.

K IA tata atu taku tangi ki tou aroaro, e Ihowa: kia rite ki to kupu tau whakawhaimaharatanga i a au.

170 Kia tae atu taku inoi ki tou aroaro: kia rite ki tau kupu tau whakaoranga i a au.

171 Ka whakapuaki whakamoemiti oku ngutu: na oti ahau te whakaako e koe ki au tikanga.

172 Ma toku arero e korero tau kupu: he tika hoki au whakahaunga katoa.

173 Kia awhinatia mai ahau e tou ringaringa: kua whiriwhiria hoki e ahau au akoranga.

174 E matenui atu ana ahau ki tau whakaoranga, e Ihowa: ko tau ture hoki toku oranga ngakan.

175 Kia ora toku wairua, a ka whakamoemiti atu ki a koe: kia awhinatia mai hoki ahau e au whakaritenga whakawa.

176 Kua kotiti ke ahau me te hipi ngaro: rapua te pononga, e kore hoki ahau e wareware ki au whakahauanga.

TE RUA TEKAU MA WHITU O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 120.

I TANGI atu ahau ki a Ihowa i toku matenga: a i whakahoki kupu mai ia ki a au.

2 E Ihowa, whakaorangia toku wairua i te ngutu teka : i te arero hianga.

3 Ko te aha e hoatu ki a koe? ko te aha hoki e tapiritia atu mau, e te arero hianga? ko nga pere koi a te hunga nunui, me nga waro hunipā.

4 Aue, toku mate, to te manene i Meheke: toku hoki e noho nei i nga teneti o Kerara!

5 Ka roa te nohoanga tahitanga o toku wairua: ki te tangata e kino ana ki te rangimarie.

6 Mo te ata noho ahau: a ka korero ahau, ka anga ratou, ka whawhai.

WAIATA 121.

KA anga atu oku kanohi ki nga maunga: no reira nei te awhina moku.

2 No Ihowa te awhina moku: no te kai hanga o te rangi, me te whenua.

3 E kore ia e tuku i tou waewae kia nekehia: e kore tou kai tiaki e moe.

4 Ina, e kore te kai tiaki o Ihairaira: e parangia, e moe.

5 Ko Ihowa tou kai tiaki: ko Ihowa tou whakamaru-maru i tou ringa matau.

6 E kore koe e pakia e te ra, i te awatea: e te mara-ma ranei i te po.

7 Ma Ihowa koe e tiaki i roto i nga kino katoa: mana e tiaki tou wairua.

8 Ma Ihowa e tiaki to haerenga atu, me to haerenga mai: aiane, a, ake tonu atu.

WAIATA 122.

IKOA ahau i ta ratou meatanga mai ki a au: Tatou ka haere atu ki te whare o Ihowa.

2 E tu i matou waewae ki roto i ou tatau: e Hiruharama.

3 Te hanganga o Hiruharama: rite tonu ki to te pa kua tuhonohonoa ki a ia ano.

4 Haereere ana ki reira nga iwi, nga iwi o Ihowa. ki to Ihairaira whakaaturanga, ki te whakawhetai ki te ingoa o Ihowa.

5 Kua whakaturia hoki ki reira nga torona whakarite whakawa: nga torona o te whare o Rawiri.

1 Inoia he marietanga mo Hiruharama: ka whai pai e hunga e aroha ana ki a koe.

7 Kia mau te rongo ki roto ki ou taiepa: me te pai ki roto ki ou whare kingi.

8 He mea mo aku teina, mo aku hoa: taku e mea nei, Kia mau te rongo ki roto ki a koe.

9 He whakaaro ki te whare o Ihowa, o to tatou Atua: i rapu ai au i te pai mou.

WAIATA 123.

TENEI oku kanohi ka anga atu nei ki a koe: e noho mai nei i nga rangi.

2 Na, nga kanohi o nga pononga, e anga ana ki te ringaringa o o ratou rangatira; nga kanohi o te kotiro, ki te ringaringa o toa rangatira wahine: pena tonu o matou kanohi ki a Ihowa, ki to matou Atua, kia tohu ra ano ia i a matou.

3 Tohungia matou, e Ihowa, tohungia matou: kua tino kapi hoki matou i te whakahawea.

4 Kapi tonu to matou wairua i te whakahi a te hunga e noho noa ana: i te whakahawea a te hunga whakakake.

WAIATA 124.

ME kua a Ihowa i a tatou, he ki tenei ma Ihairaira: me kua a Ihowa i a tatou, i te whakatikanga mai o te tangata ki a tatou;

2 Penei kua horomia oratia tatou e ratou: i te muraunga o ta ratou riri ki a tatou.

3 Kua ngaro tatou i nga wai: kua taupokina o tatou wairua e te ia.

4 Penei kua taupokina o tatou wairua: e nga wai whakakake.

5 Kia whakapaingia a Ihowa: kihai nei i tuku atu i a tatou hei ngaunga ma o ratou niho.

6 Kua mawhiti mai o tatou wairua, me te manu i roto i te mahanga a nga kai hopu: kua motu te mauanga, a mawhiti mai ana tatou.

7 Kei te ingoa o Ihowa he awhina mo tatou: kei te kai hanga i te rangi, me te whenua.

WAIATA 125.

TE hunga e whakawhirinaki ana ki a Ihowa, ka rite ki mauunga Hiona : e kore nei e taea te whakangauue, e pumau tonu ana, ake ake.

2 E karapotia ana a Hiruharama e nga maunga : me tona iwi ano hoki, e karapotia ana e Ihowa, inaiane, a, ake tonu atu.

3 E kore hoki te tokotoko a te whakaaro-kore e waiho tonu i runga i te wahi o te hunga tika : kei totoro te ringa o te hunga tika ki te kino.

4 Kia pai tau mahi, e Ihowa, ki te hunga pai : ki te hunga ano hoki e tika ana o ratou ngakau.

5 Te hunga ia e peka ke ana ki o ratou ara kopikopiko : ma Ihowa ratou e arahi tahi atu me nga kai mahi i te kino ; ka mau ia te rongo ki a Ihairaira.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 126.

ITA Ihowa whakahokinga mai i nga pononga o Hiona : i rite matou ki te hunga e moebewa ana.

2 Katahi to matou mangai ka ki i te kata : to matou arero hoki i te waiata.

3 Katahi ka koreroia i roto i nga tauwi : He nui nga mahi a Ihowa ki a ratou.

4 He mea nui a Ihowa i mea ai mo tatou : a e koa ana tatou.

5 E Ihowa, whakahokia atu matou i te whakaraunga : kia pera me nga awa o te tonga.

6 Te hunga e rui ana i runga inga roimata : ka kokoti i runga i te hari.

7 Te tangata e haere tangi atu ana, me te kawae ano i nga purapura hei whakatokanga : he pono, ka hoki hari mai ia, me te kawae mai ano i ana paihere.

WAIATA 127.

KI te kore e hanga e Ihowa te whare : he maumau mahi ta nga kai hanga.

2 Ki te kore e tiakina e Ihowa te pa : maumau mata-ara noa te kai tiaki.

3 He maumau ta koutou ara wawe, ta koutou noho

roa i te po, ta koutou kai i te taro o te manini : mana nei hoki e homai te moe ki tana e aroha ai.

4 Na, he taonga pumau na Ihowa nga tamariki : ko nga hua ano o te kopu tana utu.

5 E rite ana ki nga pere i te ringaringa o te tangata kaha : te whanau o te taitamarikitanga.

6 Ka hari te tangata kua ki nei tana papa-pere i a ratou : e kore ratou e whakama, engari ka korero ratou ki nga hoa riri i te kuwaha.

WAIATA 128.

KA hari nga tangata katoa e wehi ana i a Ihowa : e haere ana i ona ara.

2 E kai hoki koe i te mahinga a ou ringaringa : e bari koe, a ka tau te pai ki a koe.

3 E rite tau wahine ki te waina hua i nga taba o tou whare : o tamariki ki nga mahuri oriwa, i nga taha o te tepara.

4 Na, he pera te manaakitanga : mo te tangata e wehi ana i a Ihowa.

5 Ka manaakitia mai koe e Ihowa i Hiona : a e kite koe i te pai o Hiruharama i nga ra katoa e ora ai koe.

6 Ae, e kite koe i nga tamariki a o tamariki : me te rongo e mau ana ki a Ihairaira.

WAIATA 129.

HE ki tenei ma Ihairaira : Ka maha a ratou tukinotanga i a au o toku tamarikitanga ake.

2 Ka maha a ratou tukinotanga i a au o toku tamarikitanga ake : heoi, kihai ahau i taea e ratou.

3 I parautia toku tuara e nga kai parau : he roa a ratou parautanga.

4 He tika a Ihowa : motu pu i a ia nga aho a te hunga kino.

5 Kia whakama, kia whakahokia ki muri : te hunga katoa e kino nei ki Hiona.

6 Kia rite ratou ki te tarutaru i nga tuanui : e memenge nei i te mea kiano i tupu ake.

7 A, e kore e ki te ringaringa o te kai kokoti : te umu hoki o te kai paihere.

8 E kore ano te hunga e haere ana i te tahu e mea. Kia tau ki a koutou te manaakitanga a Ihowa: e manaaki atu nei matou i a koutou i runga i te ingoa o Ihowa.

WAIATA 130.

IKARANGA atu ahau ki a koe, e Ihowa: i roto i nga hohonu.

2 E te Ariki, whakarongo mai ki toku reo: kia anga mai ou taringa ki toku reo inoi.

3 Me i maharatia e koe nga kino, e Ihowa: ko wai, e te Ariki, e tu?

4 Otira he mura hara tau: e wehinga ai koe.

5 E tatari ana ahau ki a Ihowa; e tatari ana toku wairua: e tumanako atu hoki ahau ki tana kupu.

6 Te taringa o toku wairua ki te Ariki, nui atu i to te hunga e whanga ana ki te ata: ae, i to te hunga e whanga ana ki te ata.

7 Kia tumanako atu a Ihairaira ki a Ihowa, kei a Ihowa hoki te mahi tohu: kei a ia te hokonga nui.

8 A mana a Ihairaira e hoko: i roto i ana hara katoa.

WAIATA 131.

EIHOWA, ehara toku i te ngakan whakapehapeha: ehara ano hoki oku i te kanohi whakakake.

2 Kahore hoki ahau e rahurahu ki nga mea nui: e kore nei e taetae e ahau.

3 He pono, rite tonu taku whakahaere, me te mahaki o toku wairua, ki to te tamaiti katahi nei ka whakarere te u o tona whaea: e rite ana toku wairua ki te tamaiti katahi nei ka whakarere te u.

4 Kia tumanako atu a Ihairaira ki a Ihowa: aianei, a, ake tonu atu.

TE RUA TEKAU MA WAEU O NGARA.

Te Karakia o te Atua.

WAIATA 132.

EIHOWA, maharatia a Rawiri: mo ona mamaetanga ngakan katoa;

2 Tana oaitanga ki a Ihowa: tana kupu taurangi ki te Mea Nui o Hakopa.

3 E kore rawa ahau e taetae atu ki toku whare e noho ai au: e eke ranei ki runga ki toku moenga;

4 E kore ahau e tuku i oku kanohi kia moe: i oku kamo kia nenewha;

5 Kia kitea ra ano e ahau he wahi mo Ihowa: he nohoanga mo te Mea Nui o Hakopa.

6 Na, i rangona e matou ki Eparata: i kitea ki nga mara o te ngahere.

7 Ka haere atu matou ki roto ki ona tapenakara: ka koropiko ki tona turanga waeae.

8 E ara, e Ihowa, ki roto ki tou okiokinga: a koe me te aaka o tou kaha.

9 Kia whakakakahuria o tohunga karakia ki te tika: kia hamama to hunga tapu i te hari.

10 Kia whakaaro koe ki a Rawiri, ki to pononga: kana e whakaapeau atu te mata o tau i whakawahi ai.

11 Kua oati pono a Ihowa ki a Rawiri: e kore ano hoki ia e tauri ke atu i tena.

12 Ka whakanohia e ahau tetahi hua o tou kopu: ki runga ki tou torona.

13 Ki te puritanga e au tamariki taku kawenata, me aku whakaaturanga e ako ai ahau ki a ratou: ka noho ano hoki a ratou tamariki ki runga ki tou torona, ake ake.

14 Kua whiriwhiria hoki e Ihowa a Hiona: kua hiahiatia e ia hei nohoanga mona.

15 Ko toku okiokinga tenei, ake ake: ko konei ahau noho ai, kua hiahiatia hoki e ahau.

16 Ka manaakitia rawatia e ahau tana kai: ka whakamakonatia e ahau ana rawa-kore ki te taro.

17 Ka whakakakahuria ano hoki e ahau ona tohunga ki te whakaoranga: a ka hamama tona hunga tapu i te hari.

18 Ka meinga e ahau kia pihi ki reira te haona o Rawiri: kua whakapaia e ahau he rama mo taku i whakawahi ai.

19 Ka whakakakahuria e ahau ona hoa riri ki te whakama: a ka matomato tona karuina i runga i a ia.

WAIATA 133.

NA, ano te pai, ano te ahureka o te nohoanga o nga teina, o nga tuakana: i runga i te whakaaro tahi.

2 Tona rite, kei te hinu utu nui i runga i te upoko, i heke iho nei ki te pahau, ae, ki te pahau o Arona: i heke iho nei ki nga remu o ona kakahu.

3 Kei te tomairangi ano o Heremona: kei tera i heke iho ki runga ki nga maunga o Hiona.

4 I whakahaua iho hoki e Ihowa te manaakitanga mo reira; te ora mo ake tonu atu.

WAIATA 134.

NA, whakapaingia a Ihowa, e nga pononga katoa a Ihowa: e tu nei i te whare o Ihowa i te po.

2 Torona ake o koutou ringaringa i te wahi tapu: whakapaingia hoki a Ihowa.

3 Ma Ihowa, ma te kai hanga o te rangi, me te whenua: e manaaki mai koe i roto i Hiona.

WAIATA 135.

WHAKAMOEMITITIA a Ihowa, whakamoemititia te ingoa o Ihowa: whakamoemititia, e nga pononga a Ihowa;

2 E te hunga e tu ana i roto i te whare o Ihowa: i nga marae o te whare o te tatou Atua.

3 Whakamoemititia a Ihowa; he pai hoki a Ihowa: himene atu ki tona ingoa; he mea ahureka hoki tena.

4 Kua whiriwhiria hoki e Ihowa a Hakopa mona: a Ihairaira hei tino taonga mona.

5 E matan ana hoki ahau, e nui ana a Ihowa: kei runga atu hoki to tatou Ariki i nga atua katoa.

6 Kua oti i a Ihowa ana mea katoa i pai ai, i te rangi, i te whenua: i nga mona, i nga wahi hohonu katoa.

7 Nana i pupu ake ai nga koha i nga pito o te whenua: i hanga e ia nga uira mo te ua; e whakaputaina mai ana e ia te hau i roto i ona whare taonga.

8 Nana nei i patu nga whanau matamua o Ihipa: a te tangata, a te kararehe.

9 I tono nga tohu, me nga merekara, ki waenganui ou, e Ihipa: kei runga ki a Parao ratou ko ana pononga katoa.

10 Nana i patu nga iwi nunui: i whakamate hoki nga kingi rahi;

11 A Hihona, kingi o nga Amori, raua ko Oka, kingi o Pahana: me nga rangatiratanga katoa o Kanaana;

12 A homai ana e ia to ratou whenua hei kainga pumau: hei kainga pumau mo Ihairaira, mo tana iwi.

13 E Ihowa, pumau tonu tou ingoa: me tou maharatanga, e Ihowa, ki tera whakatapuranga, ki tera whakatapuranga.

14 No te mea hoki ka whakarite whakawa a Ihowa mo tana iwi: a ka puta ke mai tana whakaaro ki ana pononga.

15 He hiriwa, he koura, nga whakapakoko a nga tauwi: he mahi na nga ringaringa o te tangata.

16 He mangai o ratou, a, kahore e korero: he kanohi o ratou, a, kahore e kite.

17 He taringa o ratou, a, kahore e rongu: kahore ano hoki he manawa i o ratou mangai.

18 Rite tonu ki a ratou o ratou kai hanga: me nga tangata katoa e whakawhirinaki atu ana ki a ratou.

19 Whakapaingia a Ihowa, e te whare o Ihairaira: whakapaingia a Ihowa, e te whare o Arona.

20 Whakapaingia a Ihowa, e te whare o Riwai: whakapaingia a Ihowa, e te hunga katoa e wehi ana i a Ihowa.

21 Kia whakapaingia a Ihowa i roto i Hiona: e noho nei i Hiruharama. Whakapaingia a Ihowa.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 136.

WHAKAWHETAI atu ki a Ihowa, he pai hoki ia: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

2 Whakawhetai atu ki te Atua o nga atua: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

3 Whakawhetai atu ki te Ariki o nga ariki: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

4 E mahi nei, tona kotahi, i nga merekara nunui: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

5 I tohunga rawa nei ki te hanga i nga rangi: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

6 I whakatakoto nei i te whenua ki runga i nga wai e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

7 Ki te kai hanga i nga whakamarama nui: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

8 I te ra hei tohutohu i te awatea: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

9 I te marama, me nga whetu, hei tohutohu i te po: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

10 Ki te kai patu i Ihipa, ara, i a ratou whanau mata-mua: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

11 A arahina mai ana a Ihairaira i waenganui i a ratou: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

12 I runga i te ringaringa kaha, i te takakau kua oti te whakamaro: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

13 I tapahi nei i te moana Whero, a motu rawa: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

14 A meinga ana e ia a Ihairaira kia haere atu ra waenganui: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

15 A hurihia ana a Parno me ana mano ki te moana Whero: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

16 I arahi nei i tana iwi ra te koraha: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

17 I patu nei i nga kingi nuntui: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

18 A whakamatea ana e ia nga kingi rongo nui: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

19 A Hihona, kingi o nga Anori: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

20 Rana ko Oka, kingi o Pahana: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

21 A homai ana e ia to ratou whenua hei kainga pumau: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

22 Hei kainga pumau mo Ihairaira, mo tana pononga: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

23 I mahara nei ki a tatou i to tatou itinga: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu;

24 A whakaorangia ana tatou i o tatou hoa riri: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

25 Ko ia te kai homai i te kai ma nga kikokiko katoa: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

26 Whakawhetai atu ki te Atua o te rangi: e mau tonu ana hoki tana mahi tohu.

WAIATA 137.

NGA wai o Papurona, i noho tatou ki reira, tangi ana: i to tatou maharatanga ki Hiona.

2 Whakatarea ake e tatou a tatou haapa: ki runga ki nga wirou i waenganui o reira.

3 No te mea i tono i reira o tatou kai herehere i te tahi waiata i a tatou; me o tatou kai tukino i te hari; i xi mai: Waiatatia mai ma matou tetahi o nga waiata o Hiona.

4 Ma te aha matou ka waiata ai i te waiata a Ihowa: i te whenua ke?

5 Ki te wareware ahau ki a koe, e Hiruharama: kia wareware toku ringaringa matau ki tana mahi.

6 Ki te kore ahau e mahara ki a koe, kia piri toku arero ki toku ngao: ki te kore ahau e whakanui i Hiruharama ki runga ake i taku mea e tino hari ai.

7 E Ihowa, maharatia nga tamariki o Eroma i te ra o Hiruharama: ta ratou meatanga, Whakahoroa, whakahoroa, a taetae noatia iho tona turanga.

8 E te tamahine o Papurona, meake nei whakangaromia: ka hari te tangata e whakahoki atu ana i to utu ki a koe, mo tau i mea mai ai ki a matou.

9 Ka hari te tangata e hopu ana: e ta ana i o tamariki ki te kohatu.

WAIATA 138.

TA whakapaua toku ngakau ki te whakawhetai ki a koe: ka himene atu ahau ki a koe i te aroaro o nga atua.

2 Ka koropiko atu ahau ki te ritenga mai o to temepara tapu, a ka whakamoemiti atu ki tou Ingoa, mo tou aroha me tou pono: mou i whakanui i to Kupu ki runga ake i tou Ingoa katoa.

3 I whakahoki kupu mai koe ki a au i te ra i karanga atu ai ahau: a whakakuhangia ana e koe toku wairua ki te kaha.

4 Ka whakamoemiti nga kingi katoa o te whenua ki a koe, e Ihowa: ua rongo ratou ki nga kupu a tonu mangai.

5 Ae, e waiata ratou ki nga ara o Ihowa: he nui hoki te kororia o Ihowa.

6 Ahakoa kei runga rawa a Ihowa, e titi. Ana ano ia ki te ngakau ngohe: tena ko te tangata whakakake, tawhiti ano kua matauria e ia.

7 Ahakoa haere ahau i waenganui o te he, mau ahau e whakahauora: ka totoro mai tou ringaringa ki te rui e oku hea whawhai, ma tou ringaringa matau ano ahau e whakaora.

8 Ma Ihowa e whakaoti aku mea: e Ihowa, e mau ana tau mahi tohu, ake ake; kua e whakarere nga mahi a ou ringa.

TE RUA TEKAU MA IWA O NGA RA.

Te Karakia o te Ata.

WAIATA 139.

E IHOWA, kua tiroirohia mai ahau, kua mohiotia ano hoki e koe: e matau ana koe ki aku nohoanga iho, ki aku whakatikanga ake; e mohio ana koe ki oku whakaaro i tawhiti.

2 Toki ara, me taku takotoranga iho, kitea putia iho e koe: oku huarahi katoa, matau tonu i a koe.

3 Kahore rawa hoki he kupu i toku arero: i toe i a koe te mohio, e Ihowa.

4 Kua hanga a muri, a mua, oku e koe: kua pa mai ano tou ringa ki a au.

5 He mea whakamiharo rawa, kei tawhiti atu hoki i a au, tenei matauranga: kei runga noa atu, e kore e taen atu e ahau.

6 Me haere ahau ki hea i tou Wairua: me oma ranei ki hea i tou araro?

7 Ki te kake atu ahau ki te rangi, kei reira koe: ki te wharikitia e ahau toku moenga i roto i te rua tukupaku, na, kei reira ano koe.

8 Ki te tango ahau ki nga pakau o te ata: a noho ana ki nga wahi whakamutunga mai o te moana;

9 Kei reira ano hoki tou ringaringa hei aratika i a au: tou ringaringa matau, hei pupuri i a au.

10 Ki te mea ahau, Tera ahau e ngaro i te pouri: marau noa te po i tetahi taha oku, i tetahi taha.

11 Ae, e kore te pouri e pouri ki a koe, engari rite

tahi te po me te ao te marama: ki a koe, rite tahi te pouritanga me te maramatanga.

12 I a koe hoki oku whatumanawa: nau hoki ahau i hipoki i roto i te kopu o toku whaea.

13 Ka whakawhetai atu ahau ki a koe; he mea whakawehi, he mea whakamiharo, toku hanganga: he mahi whakamiharo au mahi, mohio rawa ano hoki toku wairua ki tena.

14 Kihai i ngaro oku wahi i a koe: i a au e hanga ana i roto i te wahi ngaro, e ata whakairohia ana i raro rawa i te whenua.

15 I kite ou kanohi, i ahau kahore ano kia ahua noa: i tuhituhia katoatia ano hoki oku wahi ki to pukapuka i nga rangi i whakaahua ai, i te mea kahore ano tetahi i oti noa.

16 Ano te nui o au whakaaro ki a au, e te Atua: koia ano te ranea, ina huihia!

17 Ki te taua e ahau, maha atu i nga onepu: ka oho ake ahau, kei a koe tonu ahau.

18 E te Atua, he pono ka patua e koe te tangata kino: mawehe atu i a au, e nga tangata toto.

19 Mo te kino o a ratou kupu moa: e whakahuatia toatia ana e ou hoa riri tou Ingoa.

20 E Ihowa, e kore ianei ahau e kino ki te hunga e kino ana ki a koe: e whakarihariha hoki ki te hunga e whakatika mai ana ki a koe?

21 He tino kino taku kino ki a ratou: waiho iho ratou e ahau hei hoa riri moku.

22 Tirohia iho ahau, e te Atua, kia matau mai hoki koe ki toku ngakau: whakamatantauria ahau, kia matau mai hoki koe ki oku whakaaro:

23 Kia kite me kahore aku ara kino: ka arahi ai i a au i te ara pumau.

WAIATA 140.

WHAKAORANGIA ahau, e Ihowa, i te tangata kino: araia atu i a au te tangata tutu.

2 E whakaaro kino nei o ratou ngakau: e whakamine ana ki te whawhai i nga ra katoa.

3 Kua whakakoa o ratou arero, ano he nakahi: ka raro iho i o ratou ngutu te wai whakamate o nga neke.

4 Tiakina ahau, e Ihowa, i nga ringaringa o te hunga kino: araia atu i ahau te tangata tutu, kua mea nei kia turakina aku hikoinga.

5 Kua huna te mahanga, me nga aho moku e te hunga whakakake; kua horahia e ratou he kupenga ki te tahe o te ara: kua whakapikoa e ratou he ror moku.

6 I mea atu ahau ki a Ihowa, Ko koe toku Atua: whakarongo, e Ihowa, ki toku reo inoi.

7 E Ihowa, e te Ariki, e te kaha o toku whakaoranga: nau i hipoki toku upoko i te ra o te tatauranga.

8 Aua e whakanetia, e Ihowa, nga hiahia o te tangata kino: kei taea tana whakaaro; kei whakakake ratou.

9 Na, te mahunga o te hunga e whakapae nei i a au: kia hipokina ratou e te kino o o ratou ngutu.

10 Kia taka iho nga waro mura ki runga ki a ratou: kia panga ratou ki te ahi; ki roto ki nga poka hobou, kei whakatika ake ano ratou.

11 Kei whakapumautia ki runga ki te whenua te tangata korero kino: ma te kino e whai te tangata tutu, a ngaro noa.

12 E matau ana ano ahau, ma Ihowa e tohe te whakawa o te tangata e tukinotia ana: te mea e rite ana, mo nga rawa-kore.

13 He pono ka whakawhetai te hunga pai ki tou Ingoa: ka noho te hunga tika ki tou araro.

WAIATA 141.

E IHOWA, e tangi atu nei ahau ki a koe; hohoro mai ki a au: whakarongo ki toku reo ua karanga atu ahau ki a koe.

2 Kia whakatikaia atu taku inoi ki tou aroaro, hei whakakakara: te toronga atu hoki o oku ringaringa ano ko te whakahere o te ahiahi.

3 Kia tiakina toku mangi, e Ihowa: tiakina te tataa o oku ngutu.

4 Kua e whakaangahia toku ngakau ki te mea kino, ki te mahi i nga mahi whakaaro-kore i roto i nga kai mahi i te kino: kua ano hoki ahau e kai i a ratou mea papai.

5 Ma te tangata tika ahau e patu; he mahi aroha

tena; mana ahau e riri: he kinu pai e kore ai toku upoko e ngawha: heoi ka inoi ano ahau ina he ratou.

6 Ka turakina o ratou kai whakarite whakawa i nga wahi kohatu: e rongo ratou i aku kupu; ereka ana hoki.

7 Kua titaritaria o matou whenua ki te waha o te rua tupapaku: me te mea e tata ana, e wawahi ana te tangata i te wahie i runga i te whenua.

8 Otiia e tau ana oku kanohi, e Ihowa, e te Ariki, ki a koe: kei a koe toku whakawhirinakitanga; kua toku wairua e waiho pahi.

9 Tiakina ahau kei mau i nga mahanga i whakata-kotoria e ratou moku: i nga rora a nga kai mahi kino.

10 Kia taka te hunga kino ki roto ki a ratou kupe-nga: ko ahau ia, kia mawhiti tonu ake.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 142.

I KARANGA atu toku reo ki a Ihowa: i inoi atu toku reo ki a Ihowa.

2 Maringi a wai ana taku tangi ki tona aroaro: a whakaaturia atu ana ahau toku matenga ki tona aroaro.

3 I te ngaromanga o toku wairua i roto i a au, i matan ano koe ki taku ara; whakatakotia pukutia ana e ratou te mahanga moku i te ara i haere ai ahau.

4 I titiro ahau ki te taha ki matan, kia kite ai, heoi, kahore tetahi i matau ki a au: kahore he piringa moku; kahore tetahi e mahara ana ki toku wairua.

5 I karanga atu ahau ki a koe, e Ihowa: i mea, Ko koe toku piringa, toku wahi i te whenua o te ora.

6 Tahuri mai ki taku karanga: kua whakaititia rawatia hoki ahau.

7 Whakaorangia ahau i oku kai tukino: he kaha rawa hoki ratou i a au.

8 Whakaputaina atu toku wairua i te whare herehere, kia whakamoemiti ai ahau ki tou Ingoa: ka karapotia mai ahau e te hunga tika; non ka atawhai nei i a au.

WAIATA 143.

E IHOWA, whakarongo mai ki taku inoi, kia titaha mai tou taringa ki aku inoi: whakahokia mai he kupu ki a au i runga i tou pono, i runga i tou tika,

2 A kana e anga, e whakawa ki to pononga: ki tām titiro hoki, e kore tetahi mea ora e whakatikaia.

3 Kua tukinotia hoki toku wairua e te hoa riri; patua iho e ia toku ora ki raro ki te whenua: meinga ana ahau e ia kia noho i te pouri, kia rite ki nga tupa-paku onamata.

4 Na reira i ngaro ai toku wairua i roto i a au: moti rawa toku ngakan i roto i a au.

5 E mahara ana ahau ki nga ra onamata: e whakaaro ana ki au mahi katoa: e whakaaroaro ana ki nga mea-tanga a ou ringaringa.

6 Totoro tonu oku ringaringa ki a koe: e hiainu ana toku wairua ki a koe, ano he whenua matewai.

7 Hohoro te whakahoki kupu mai ki a au, e Ihowa, ka hemo toku wairua: kei huna tou mata ki a au; kei rite ahau ki te hunga e heke atu ana ki te poka.

8 Meinga ahau kia rongo i tou aroha i te ata, e whakawhirinaki atu ana hoki ahau ki a koe: meinga ahau kia matan ki te huarahi e haere ai ahau; kua ara atu nei hoki toku wairua ki a koe.

9 Whakaorangia ahau, e Ihowa, i oku hoa riri: ka kuhu atu nei ahau ki roto ki a koe.

10 Whakaakona ahau ki te mea i tau e pai ai; ko koe hoki toku Atua: e pai ana tou Wairua; arahina atu ahau ki te whenua o te tika.

11 E Ihowa, whakahauorangia ahau, kia whakaaro hoki ki tou Ingoa: kia whakaaro ki tou tika, a whakaputaina ake toku wairua i roto i te pouri.

12 Kia aroha mai hoki koe, a huna oku hoa riri: whakangaromia katoatia ano hoki nga kai tukino o toku wairua; ko ahau hoki to pononga.

TE TORU TEKAU O NGA Rā.

Te Karakia o te Atā.

WAIATA 144.

KIA whakapaingia e Ihowa, toku kaha: e whakaako nei i oku ringaringa ki te whawhai, i oku *mana* ki te tatau.

2 Te atawhai moku, toku pa, toku pourewa, me toku kai whakaora; toku whakangungu rakau, taku e whakawhirinaki ai: te kai pehi ano o toku iwi ki raro i a au.

3 E Ihowa, he aha te tangata, i maharatia mai ai e koe? te tama ranei a te tangata, i whakaaro ai e koe?

4 Te rite o te tangata, kei te mea memeha noa: ona ra, me te mea he atarangi e rere atu ana.

5 Whakapikoa iho ou rangi, e Ihowa, a heke iho: pa atu ki nga manunga, a ka pongere.

6 Kokiritia mai he uira hei whakamarara i a ratou: koperea mai au pere, hei whakangaro i a ratou.

7 Torona iho tou ringaringa i runga: tangohia atu ahau, whakaorangia ahau i nga wai nunui, i te ringaringa o nga tamariki ke;

8 E korero teka nei o ratou mangai: a he ringaringa matau teka o ratou ringaringa matau.

9 Ka waiatatia atu e ahau he waiata hou ki a koe, e te Atua: ka himene atu ahau ki a koe i runga i te hatere, i te aho tekau.

10 Ko ia te kai homai i te whakaorangia ki nga kingi: te kai whakaora i a Rawiri, i tana pononga, i te hoari whakamate.

11 Tangohia atu ahau, whakaorangia hoki i nga ringaringa o nga tamariki ke: e korero teka nei o ratou mangai, a he ringaringa matau teka o ratou ringaringa matau.

12 Kia rite ai a matou tamariki i to ratou taitamari-
kitanga ki nga mahuri e tupu ake ana: a matou tamahine ki nga kohatu kokonga, whakapaipai rawa, me te mea he whare rangatira te tauria.

13 Kia ki ai a matou toa, mo te tiki noa atu i tena mea, i tena mea: kia mano, kia tini ai, nga hua o a matou hipi i o matou parae.

14 Kia nunui ai a matou kau; kore iho he pakaru-tanga mai ki roto: kahore hoki he whatinga atu ki waho; kahore he aetanga i o matou huarahi.

15 Ka hari te iwi e pena ana: ae, ka hari ano te iwi, ko to ratou Atua, ko Ihowa.

WAIATA 145.

KA whakanui ahau i a koe, e toku Atua, e te Kingi:
ka whakapaingia ano hoki e ahau tou Ingoa, ake
ake.

2 Ka whakapai atu ahau ki a koe i nga ra katoa: ka
whakamoemiti hoki ki tou Ingoa, ake ake.

3 E nui ana a Ihowa, kia nui ano te whakamoemiti
ki a in: e kore e taea tona nui te whakaaro.

4 Ma tetahi whakatupuranga e whakamoemiti au
mahi, tae noa atu ki tetahi whakatupuranga: e korero
hoki au mahi nunui.

5 Ka korerotia e ahau te kororia, te honore, o tou
nui: me au mahi whakamiharo.

6 Ka korerotia ano te kaha o au mahi whakamataku:
maku ano e korero tou nui.

7 Ka whakapuakina e ratou te maharatanga ki te
nui o tou pai: ka waiatatia ano tou tika.

8 He atawhai a Ihowa, he aroha; e puhoi ana ki te
riri, e nui ana tana mahi tohu.

9 E pai ana a Ihowa ki nga mea katoa: kei runga
tona aroha i ana mahi katoa.

10 E whakamoemitiitia ana koe, e Ihowa, e au mahi
katoa: e whakapaingia ana e tou hunga tapu.

11 Ma ratou e korero te kororia o tou kingitanga: e
kauwhau hoki tou kaha.

12 Kia mohiotia ai e nga tama a te tangata ana mahi
nunui: me te kororia ingoa nui o tona kingitanga.

13 He kingitanga mutunga-kore tou kingitanga: a
puta noa atu i nga whakatupuranga katoa tou ranga-
tiratanga.

14 E tautokona ana e Ihowa te hunga katoa e hinga
ana: e whakaarabia ake ana hoki e ia te hunga katoa
kua whakapikoa iho.

15 E tatari ana ki a koe nga kanohi o te katoa: a e
hoatu ana e koe ta ratou kai ki a ratou i te wa e tika
ai.

16 Te whakatupuranga o tou ringaringa: makona
tonu i a koe te hiahia o nga mea ora katoa.

17 E tika ana nga ara katoa a Ihowa: e tapu ana
hoki ana mahi katoa.

18 E tata ana a Ihowa ki te hunga katoa e karanga

atu ana ki a ia: ki te hunga katoa e karanga pono atu
ana ki a ia.

19 Ka whakamana e ia te hiahia o te hunga e wehi
ana i a ia: e whakarongo hoki ia ki ta ratou tangi, a ka
whakaara i a ratou.

20 Ko Ihowa hei tiaki i te hunga katoa e aroha
ana ki a ia: te hunga kino katoa ia, e whakangaromia e
ia.

21 Ma toku mangai e korero te whakamoemiti ki a
Ihowa: kia whakapai ano hoki nga kikokiko katoa ki
tona Ingoa tapu, ake ake.

WAIATA 146.

WHAKAMOEMITITIA a Ihowa; e toku wairua,
whakamoemitiitia a Ihowa: i a au e ora nei ka
whakamoemitiitia a Ihowa; ka himene atu ahau ki toku
Atua i a au ano i te ao nei.

2 Kei whakawhirinaki atu ki nga rangatira, ki te
tama a te tangata: kahore nei ona kaha.

3 Te putanga atu o tona wairua, hoki ana ia ki tona
oneone: kore iho ana whakaaro i taua ra pu ano.

4 Ka hari te tangata, ko tona kai awhina, ko te Atua
o Hakopa: ko tana e tumanako atu ai, ko Ihowa, ko
tona Atua;

5 Ko te kai hanga o te rangi, o te whenna, o te mo-
ana, me nga mea katoa o reira: e pupuri nei i te pono
ake ake;

6 Ko ia nei te kai whakarite whakawa mo te hunga
e tukinotia ana: ko ia hei whangai i te hunga mate
hiakai.

7 Ko Ihowa hei wewete i nga herehere: ko Ihowa
hei whakatitiro i nga matapo:

8 Ko Ihowa hei whakaara i te hunga kua whakapikoa
iho: e aroha ana a Ihowa ki te hunga tika:

9 Ko Ihowa hei tiaki i nga manene; ko ia hei tautoko
i te pani, i te ponaru: ko te ara ia o te hunga kino, ka
whakaparoritia e ia.

10 Ko Ihowa hei kingi, ake ake, ae, tou Atua, e Hiona,
tae noa atu ki nga whakatupuranga katoa: Whakamo-
emitiitia a Ihowa.

Te Karakia o te Ahiahi.

WAIATA 147.

WHAKAMOEMITITIA a Ihowa; he mea pai hoki te himene atu ki to tatou Atua: he mea ahuareka hoki; e atahua ana te whakamoemiti.

2 Ko Ihowa hei hanga i Hiruharama: mana hoki nga whati o Iharaira e kohikohi.

3 Ko ia hei rongoa i te hunga ngakau maru: mana e takai o ratou wahi mamae.

4 E taua ana e ia nga whetu, te maha: e huaina ana hoki e ia nga ingoa.

5 He nui to tatou Ariki, he nui tona kaha; e kore e taea tona matauranga te whakaaro.

6 Ko Ihowa te kai whakaara ake i te hunga mahaki: ka turakina e ia te hunga kino ki raro ki te whenua.

7 Waiata whakawhetai atu ki a Ihowa: himene atu i runga i te haapa ki to tatou Atua.

8 Ko ia te kai uwahi i te rangi ki nga kapua, te kai hanga i te ua mo te whenua: e whakatupu ana ia i to taratara ki runga ki nga maunga.

9 E hoatu ana e ia he kai ma te kirehe: ma nga pi rawena, ina tangi.

10 E kore ia e ahuareka ki te kaha o te hoiho: e kore ia e manako mai ki nga waewae o te tangata.

11 E manako mai ana a Ihowa ki te hunga e wehi ana i a ia: ki te hunga e tumanako atu ana ki tona aroha.

12 Whakamoemitiia a Ihowa, e Hiruharama: whakamoemitiia tou Atua, e Hiona.

13 Nana nei hoki i whakakaha nga tutaki o ou tatau: manakitia ana e ia au tamariki i roto i a koe.

14 Nana ano i mau ai te rongoi roto i o rohe: nana koe i makona ai i te witi pai rawa.

15 Tukua mai ana e ia tana kupu ki te whenua: e tino horo ana te rere o tana kupu.

16 E homai ana e ia te hukarere, ano he huruhuru hipi: e whakaitaritaritia ana te haupapa, ano he pungeru.

17 Maka mai ana e ia tana hauhunga, ano he marama: ko wai e tu i mua i tana matao?

18 E tukua mai ana e ia tana kupu, hei whakarewa i ana mea: ka meinga tana hau kia pupuhi, rere ana nga wai.

19 E whakakitea ana e ia tana kupu ki a Ihakopa: ana tikanga, me ana whakaritenga whakawa ki a Iharaira.

20 Kahore i pena tana hanga ki tetahi iwi: kihai ano hoki ana whakaritenga whakawa i mohiotia e ratou. Whakamoemitiia a Ihowa.

WAIATA 148.

WHAKAMOEMITITIA a Ihowa. Whakamoemitiia a Ihowa i runga i nga rangi: whakamoemitiia ia i nga wahi tiketike.

2 Whakamoemitiia ia, e ana anshera katoa: whakamoemitiia ia, e ana mano whaioio.

3 Whakamoemitiia ia, e te ra, e te marama: whakamoemitiia ia, e nga whetu whakamarama katoa.

4 Whakamoemitiia ia, e nga rangi o nga rangi: e nga wai hoki o runga atu i nga rangi.

5 Kia whakamoemitiia e ratou te ingoa o Ihowa: mana hoki i whakaha mai, a kua hanga.

6 Nana hoki ana mea i whakapumau, ake ake: i whakakatoria e ia he tikanga e kore e taka.

7 Whakamoemitiia a Ihowa, i runga i te whenua: e nga tarakona, me nga rire katoa;

8 E te kapura, e te whatu; e te hukarere, e nga kohu: me te awa e whakarite nei i tana kupu;

9 E nga maunga, me nga puke katoa: e nga rakau hua, me nga hita katoa;

10 E nga kirehe, me nga kararehe katoa: e nga mena agokingoki, e nga manā whai pakan.

11 E nga kingi o te whenua, me nga iwi katoa: e nga rangatira, me nga kai whakarite whakawa katoa o te whenua.

12 E nga taitamariki, me nga taitamahua: e nga koroheke ratou ko nga tamariki, kia whakamoemitiia e ratou te ingoa o Ihowa: nona anake hoki te Ingoa e nui ana; kei runga ake i te whenua, i te rangi, tona kororia.

13 Ko ia hoki te kai whakaara o te haona o tana iwi, e whakamoemitiia ana e ana tangata tapu katoa: e

nga tamariki a Ihairaira, e te iwi e tata ana ki a ia. Whakamoeminitia a Ihowa.

WAIATA 149.

WHAKAMOEMINITIA a Ihowa. Waiatatia atu ki a Ihowa he waiata hou: me te whakamoemiti ki a ia i te whakaminenga o te hunga tapu.

2 Kia hari a Ihairaira ki tona kai hanga: kia koa nga tamariki a Hiona ki to ratou Kingi.

3 Kia whakamoemiti ratou ki tona Ingoa, me te kani-kani ano: kia himene atu ki a ia i runga i te timipera, i te haapa.

4 E manako mai ana hoki a Ihowa ki tana iwi: mana e whakaataahua te hunga mahaki ki te whakaoranga.

5 Kia koa te hunga tapu i runga i te kororia: kia ha-mama ratou i te hari i runga i o ratou moenga.

6 Kia whai whakamoemiti o ratou mangai ki te Atua: kia whai hoari koinga-rua o ratou ringaringa;

7 Hei rapu utu i nga taniwi: hei whiu i nga iwi;

8 Hei herehere i o ratou kingi ki nga mekameka: me o ratou tangata nunui ki nga here rino.

9 Hei whakaputa ki a ratou i te whakariteritenga kua oti te tuihitihi: no tona hunga tapu katoa tenei honore. Whakamoeminitia a Ihowa.

WAIATA 150.

WHAKAMOEMINITIA a Ihowa. Whakamoeminitia te Atua i tana wahi tapu: whakamoeminitia ia i te kikorangi o tona kaha.

2 Whakamoeminitia ia mo ana mahi nunui: kia rite ki te hira o tona nui te whakamoemiti ki a ia.

3 Whakamoeminitia ia i runga i te tangi o te tetere: whakamoeminitia ia i runga i te hatere, i te haapa.

4 Whakamoeminitia ia i runga i te timipera, i te kanikani: whakamoeminitia ia i runga i nga mea aho, me nga okana.

5 Whakamoeminitia ia i runga i nga himipora tangi pai: whakamoeminitia ia i runga i nga himipora tangi nui.

6 E nga mea katoa e whai manawa ana: whakamoeminitia a Ihowa. Whakamoeminitia a Ihowa.

TE TIKANGA

A TE HAHĪ O INGARANI MO TE MOTUHANGA I TE

TANGATA HEI PIHOPA, HEI PIRITI, HEI RIKONA.

MĀTĀKORERO.

He mea marama tenei ki nga tangata katoa e ata korero ana i nga Karaipiture tapu, i nga tuihitiinga hoki a nga tangata o mua, no te wa iho ano i nga Apotero i kitea ai enei tu Minita i roto i te Hahi a te Karaiti, ara, te Pihopa, te Piriti, te Rikona. He mea whakanui rawa hoki e te whakaaro o te tangata, i nga wa katoa, te mahi a enei Minita, i kore ai tetahi tangata e paka-noa ki te tangotango i tetahi o ana mahi; engari kia matua karangatia, kia matua uiuia, kia kitea ai tona tangata ki te whakarite i enei mea, a kia whakaurua rawatia ki ana mahi e te tangata e whai mana ana mo reira, i runga i te Inoi nui a te Hahi, me te whakapanga ano o nga ringaringa. Heoi, he mea kia whakapamantia ai enei tu Minita i roto i te Hahi o Ingarani, kia ata whakanuia ai hoki e te whakaaro o te tangata, kua takoto he tikanga kia kua tetahi e kua he Pihopa, he Piriti, he Rikona, i roto i te Hahi o Ingarani, kua hoki tetahi e tukua ki te tangotango i tetahi o ana mahi, ki te kahore ia e karangatia, e uiuia, e ata whakaurua ki reira, i runga i te tikanga e takoto atu nei: ki te kahore ranei ia i whakaurua i mua ki tetahi o ana mahi e tetahi Pihopa tika.

Kua hoki tetahi tangata e whakaurua ki te mahi Rikona i te mea kahore ano kia rua tekau ma toru ona tau, ki te kahore ranei i ata whakaetia mariretia. Ko nga tangata e whakaurua ana ki te mahi Piriti, kia tutuki rawa te rua tekau ma wha o nga tau. Ko te tangata hoki e motuhia ana hei Pihopa, kia tutuki rawa te toru tekau o ona tau.

Kia kitea tetahi tangata e te Pihopa, kia whakaaturia ranei ki a ia e tetahi tangata tika, he tangata tikanga pai, kahore e whakahengia ana; kia oti hoki ia te uiui, kia kitea he tangata matua ia ki te reo o Roma, kua ata whakaakona hoki ki te Karaipiture tapu; hei nga wa i whakaritea i roto i te Ture ka momotu ai i a ia hei Rikona. Ki te i te hake nui e kore ai e taea i ana wa, hei tetahi atu Ratapu, Ra nui ranei. Ko te tikanga tenei e takoto atu nei.

TE TIKANGA

MO TE MOTUHANGA I TE TANGATA

HEI RIKONA.

¶ *Ka mutu te Karakia o te Ata o te ra i whakaritea e te Pihopa ko reira te Kaurarau hei whakatu i te mahi ma te hunga e motuhia ana hei Rikona, i te pui o taua tu Miniti mo te Hahi a te Karaiti, me te tikanga mo te whakaaro a nga tangata ki a ratou, ki ta ratou mahi.*

¶ *Kia noho te Pihopa ki tona nohoanga i te wahi e tata ana ki te Tepara tapu, me tuku ki a ia e te Atirikona, e tona whakakupu ranei, te hunga e mea ana kia motuhia hei Rikona (he mea whakakakahu ki te kakahu e tau ana), me penei tana ki atu,*

E TE Matua i roto i te Atua, he tuku tenei naku ki a koe i enei tangata, kia motuhia hei Rikona.

Te Pihopa.

KIA tupato ki nga tangata e tukua mai e koe ki a au, hei te hunga mohio, e pui ana te whakahaere, e tau ana hei whakarite i te mahi Miniti, kia whai kororia ai te Atua, kia whai pai ai hoki tana Hahi.

¶ *Na ka ki atu te Atirikona,*

KUA niua ratou e ahau, e mea ana hoki ahau, he pena enei tangata.

¶ *Hei konei te Pihopa mea ai ki te Whakaminenga:*

E HOA ma, ki te mea e matsu ana tetahi o kontou ki tetahi mea hei whakakahore, ki tetahi hara nui ranei o tetahi o tenei hunga kua tukua mai nei kia motuhia hei rikona, e kore ai e tika kia whakaurua ia ki tana mahi, whakatika mai i runga i te Ingoa o te Atua, whakakitea mai te hara, te mea ranei hei whakakahore.

¶ *Ki te koreotia mai tetahi hara nui, tetahi mea ko ranei, hei whakakahore, kua tau tangata e motuhia e te Pihopa hei Rikona, kia kitea ra ano te korenga o taua hara i a ia.*

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

¶ *Me whakahaui i konei e te Pihopa kia puta te Inoi a te Whakaminenga mo nga tangata kahore nei i whakaminenga; muri iho me korero, me waiaa ranei, e ia ratou tahi ko nga Miniti, ko te iwi hoki, te Ritani, me nga Inoi e takoto atu nei.*

¶ *Te Ritani me etahi atu Inoi.*

E TE Atua, e te Matua, o te rangi: tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara.

E te Atua, e te Matua, o te rangi: tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara.

E te Atua, e te Tama, e te Kai hoko i te ao: tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara.

E te Atua, e te Tama, e te Kai hoko i te ao: tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara.

E te Atua, e te Wairua Tapu, e puta mai nei i te Matua raua ko te Tama: tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara.

E te Atua, e te Wairua Tapu, e puta mai nei i te Matua raua ko te Tama: tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara.

E te Tokotoru tapu, e whakapaingia nei, e whakakororiatia nei; e te Tokotoru, Kotahi ano ia Atua: tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara.

E te Tokotoru Tapu, e whakapaingia nei, e whakakororiatia nei; e te Tokotoru, Kotahi ano ia Atua: tohungia matou, te hunga pouri rawa i te hara.

E Ihowa, aua ra e mahara ki a matou he, ki nga he a o matou tapuna: aua ano hoki e utua mai o matou hara: E Ihowa, tohungia matou, tohungia o tangata, i hokoa e koe ki te utu nui, ki ou toto, aua ra e riri tonu ki a matou.

¶ *Ihowa, tohungia matou.*

Whakaorangia matou i nga kino katoa, i te aitua, i te hara, i nga tinihanga, me nga whakakenga a te rewera, i tau riri, i te mauae mutunga kore,

¶ *Ihowa, whakaorangia matou.*

I te ngakau matapo, i te whakapehapeha, i te whakuii, i te whakarite kau, i te hae, i te mauahara, i te ngakau nanakia, i te aroha kore,

¶ *Ihowa, whakaorangia matou.*

I te puremu, me era atu hara whakamate katon, i nga tini hianga a te ao, a te kikokiko, a te rewera,

E Ihowa, whakaorangia matou.

I te uira, i te awaha, i te mate uruta, i te kai kore, i te tatauanga, i te kohuru, i te mate whawhati tata,

E Ihowa, whakaorangia matou.

I te turaki pokanoa i te ture, i te whakaakoranga teka, i te wehewehe, i te ngakau pakeke, i te whakahawea ki tau Kupu, ki tau Ture,

E Ihowa, whakaorangia matou.

Kia mahara ki te mea ngaro rawa, ki ton Whakatangatatanga tapu, ki ton Whanautanga tapu, ki ton Kotinga, ki ton Iririranga, ki ton Nohoanga pukutanga, ki ton Whakamatautauranga,

E Ihowa, whakaorangia matou.

Kia mahara ki ton Pouritanga, ki ton Kakawa toto, ki ton Ripeka, ki ton Mamae, ki tou Mate utu nui, ki ton Tanumanga, ki ton Aranga kororiatanga mai, ki ton Kakenga ki runga, ki te haerenga mai hoki o te Wairua Tapu,

E Ihowa, whakaorangia matou.

Hei nga wa katoa e rokohanga ai matou e te kino, hei nga wa ano hoki o te pai, hei te haora o te mate, hei te ra whakawa,

E Ihowa, whakaorangia matou.

E inoi atu ana matou, te hunga hara ki a koe, kia rongo mai koe, e Ihowa, e te Atua; kia kawanatia to Hahi tapu puta noa i te ao, kia tohutuhungia e koe ki te ara tika;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te mea i to Pononga, i to matou Kingi, i a ERUERA, kia u tonu ki te karakia pono ki a koe, ki nga mahi tika, ki nga mahi tapu;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te kawana i tona ngakau i runga i te whakapono, i te wehi, i te aroha ki a koe, kia u tonu ai ia ki a koe, kia whaia ai e ia nga mea e whakahonoretia ai koe;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te arai, ki te tiaki i a ia, kia whati hoki i a ia ona hoa riri katoa;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te manaaki, ki te tiaki i to matou

Kuini, i a Arehanera, i a Hori Pirinihi o Weiri, me tana hoa wahiine, me nga whanaunga katoa o te Kingi;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te whakamarama i nga Pihopa katoa, i nga Piriti, i nga Rikona, kia mohio ai ratou, kia whakaro tilka ai ki au korero; kia ma ta ratou kauwhau, ma ta ratou mahi, ka whakapuakina ai, ka whakakitea ai taua Kupu;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te manaaki i enei pononga au meake nei whakaurua ki te mahi Rikona; ringitia mai ano hoki he kaha ki runga ki a ratou, kia tika ai ta ratou mahi Minita, kia whai pai ai to Hahi, kia whai kororia ai hoki ton Ingoa;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te whakawhiwhi i nga Rangatira o te Runanga, i nga Tangata nunui katoa, ki te pai, ki te whakaaro, ki te mohio;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te manaaki, ki te tiaki, i nga kai whakaurite whakawa, kia tilka ai ta ratou whakariterite, kia u ai hoki ratou ki te pono;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te manaaki, ki te tiaki i o tangata katoa;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tuku mai i te whakaaro tahi, i te rangimarie, i te rongo mau, ki nga Tauwiwi katoa;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te homai ki a matou i te ngakau e aroha ana, e wehi ana ki a koe, e ata whakarite marie ana hoki i au ture;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te whakanui i tau atawhai ki o tangata katoa, kia ata whakarangona ai e ratou tau Kupu i runga i te ngakau pai, kia whakaputaia ai hoki nga hua o te Wairua;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te arahi mai i te hunga he ki te ara tika, me nga tangata hoki kua tinihangatia;

E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te whakakaha i te hunga e tu ana; ki

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

te whakamarie, ki te awhina, i te hunga ngakau rahi-
rahi; ki te whakaara i te hunga kua hinga; ki te kuru
hoki i a Hatana ki raro i o matou waewae;

E Ihova, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te awhina, ki te whakamarie, i te hunga
e ekengia ana e te he, e te mate, e te pouri;

E Ihova, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tiaki i nga tangata katoa e haere
ana ra uta, ra te moana ano hoki, i nga wahine katoa e
whakawhanau ana, i nga turoro katoa, me nga tamariki
nonohi; kia puta hoki to atawhai ki nga herehere katoa,
ki nga whakaraui;

E Ihova, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tiaki, ki te whangai, i nga pani, i nga
pouaru, i nga tangata rawakore, me te hunga hoki e
tukinotia ana;

E Ihova, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tohu i nga tangata katoa;

E Ihova, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te hohoi i te rongoi ki o matou hoa
whawhai, ki te hunga e whakatupu kino ana, e ngau-
tuara ana ki a matou; ki te whakatahuri hoki i o ratou
ngakau;

E Ihova, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te homai, ki te whakatupu, hei orange
mo matou, i nga hua pai katoa o te whenua, kia kai ai
matou;

E Ihova, whakarongo mai rapea ki a matou.

Kia pai koe ki te tuku mai i te tino ripeneta; ki te
whakangaro i o matou hara, i o matou warewarenga, i o
matou kuwaretanga; ki te homai hoki i tou Wairua
Tapu, kia rite ai ta matou mahi ki ta to Kupu tapu;

E Ihova, whakarongo mai rapea ki a matou.

E te Tama a te Atua: whakarongo mai rapea ki a
matou.

*E te Tama a te Atua: whakarongo mai rapea ki a
matou.*

E te Reme a te Atua: e te kai waha i nga hara o te ao;
Tukua mai tau rangimarietanga.

E te Reme a te Atua: e te kai waha i nga hara o te ao;
Tohungia rapea matou.

E te Karaiti, whakarongo ki a matou.

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

E te Karaiti, whakarongo ki a matou.

E ihowa, tohungia rapea matou.

E Ihova, tohungia rapea matou.

E te Karaiti, tohungia matou.

E te Karaiti, tohungia rapea matou.

E ihowa, tohungia rapea matou.

E Ihova, tohungia rapea matou.

¶ *Ko koei korerotia ai te Inoi a te Ariki e te Piriti ratou ko
te nuinga.*

E TO matou Matua i te rangi, Kia tapu tou Ingoa.
Kia tae mai tou rangatiratanga. Kia meatia tau e
pai ai ki runga ki te whenua, kia rite ano ki to te rangi.
Homai ki a matou aianei he taro ma matou mo tenei ra.
Murua o matou hara, Me matou hoki e muru nei i o te
hunga e hara ana ki a matou. Aua hoki matou e kawea
kia whakawahi; Engari whakaorangia matou i te kino.
Amine.

Piriti. E Ihova, kei rite ki o matou hara au mea-
tanga mai ki a matou.

Te Nuinga. Kua ano hoki e utua mai a matou kino.

Kia inoi tatou.

E TE Atua, e te Matua tohu, e kore nei e whakakino
ki te tangi o te ngakau iro, ki te hialia o te tangata
e pouri ana; Kia aroha mai ki a matou, ua inoi atu ki a
koe, i nga wa katoa e pehia ai matou e te pouri; wha-
karongo atawhai mai, whakakahoretia ano hoki nga
kino e whakapangia mai ana ki a matou e te rewera, e
te tangata ranei; mau ano matou e tiro-tiro mai e me-
meha ai aua kino; ma reira ano hoki matou, o pouonga
ka ora ai i te tukino, ka whakawhetai tonu ai ki a koe
i roto i to Hahi tapu; ko Ihu Karaiti hoki to matou
Ariki.

*E Ihova, whakatika, homai he kaha, whakaorangia
matou kia mahara hoki ki tou Ingoa.*

E TE Atua, kua rongoi o matou taringa, kua korerotia
ano hoki e o matou matua, nga mahi nunni i mahia
e koe, i a ratou ano i te ao, i mua noa atu hoki.

*E Ihova, whakatika, homai he kaha, whakaorangia
matou mo tou kororia hoki.*

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

Kia whakakororiatia te Matua, te Tama: me te Wairua Tapu;

Te Nuinga. Ko te ritenga ia i te timatanga, a tenei mo inaianei: a ka mau tonu iho, a, ake ake ake. Amine. E te Karaiti, kia ora matou i o matou hoa riri.

Titiro atawhai mai ki o matou mate.
Tirohia arohatia mai nga pouritanga o o matou ngakau.

Murua nga hara o to hunga.
Whakarangona marietia a matou inoi.
E te Tama a Rawiri, tohungia matou.
Whakarongo mai ki a matou, e te Karaiti, aianei, a ako tonu atu.

Whakarongo atawhai mai, e te Karaiti; whakarongo atawhai mai, e Ihova, e te Karaiti.

Pirihii. E Ihova, kia whakakitea mai tau mahi tohu ki a matou;

Te Nuinga. E okioki atu nei hoki matou ki a koe.

Kia inoi tatou.

TENEI matou te inoi atu nei ki a koe, e te Matua, kia titiro atawhai mai ki o matou mate; whakakororiatia tou Ingoa, araia atu hoki nga kino katoa i tika nei me i whakapangia mai ki a matou; mau hoki e mea kia u ta matou okioki ki a koe i o matou pouritanga katoa, kia mahi matou ki a koe a mua tonu atu i runga i te tapu, i te pai, hei whakahonore mou; ko to matou Ariki hoki, ko Ihu Karaiti, to matou Takawanea, to matou Kai inoi. Amine.

¶ *Hei koei ka waiata ai, ka korero ai rawi, i te Karakia o te Kainga tahitanga Tapu, me te Inoi, me te Tuhituhi, me te Rongo Pai hoki e takoto nei.*

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, he mea whakarite mai nau nga tu Minita mo to Hahi, nau ano hoki o Apotora i whakamahara, kia whiriwhiria hei Rikona, a Tepene, te matangohi o te hunga kua hinga mo te Whakapono, me etahi atu: Titiro atawhai mai ki enei pononga au e karangatia nei ki taua mahi ra ano; whakakitia ratou ki tau akoranga pono; meinga kia harakore ta ratou roho, kia pono hoki ta ratou minita ki a koe, ara, kia

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

pai a ratou kupu, a ratou mahi, kia whakakororiatia ai tou Ingoa, kia whiriwhiri ai hoki to Hahi ki te pai; he pai hoki te mahi a to matou Kai Whakaora, a Ihu Karaiti, e ora na, e kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, aianei, a, ake ake ake. Amine.

Te Tuhituhi. 1 Timoti iii. 8.

ME nga rikona ano, kia ahua kaumatua, kua e korero rua, kua e matenui ki te waina, kua e whaia te taonga he; kia ma ano te hinengaro e aua ai i a ratou to te whakapono mea ngaro. Kia matua whakamatatauria ano hoki anei; ko reira ratou meinga ai hei rikona, i te mea ka kore nei he whakahe mo ratou. Me nga wahine hoki, kia ahua kaumatua, kua e ngautuara, kia whai mahara, kia pono i nga mea katoa. Kia kotahi tonu te wahine ma te rikona; kia pai te tohu-tohu i a ratou tamariki, i o ratou whare ake ano hoki. Ki te pai hoki ta ratou mahi rikona, ka whiriwhiri ratou ki te turanga pai mo ratou, ka nui hoki to ratou maia i runga i te whakapono ki a Karaiti Ihu.

¶ *Ko leni'anci, no te tuano o nga Mahi a nga Apotora.*

Mahi vi. 2.

KATAHI ka karungatia e te tekau ma rua te mano o nga akonga, ka mea atu, E kore e pai kia whakarere e matou te kupu a te Atua, a ko te mahi teparu ma matou. Na, tirohia iho, e nga teina, i roto i a koutou kia tokowhitu nga tangata e kororotia paitia ana, e ki ana i te Wairua Tapu, i te mahara, a ma matou ratou e whakarite iho mo tenei mahi. Ko matou ia, ka u tonu ki te inoi, ki te mahi i te kupu. A pai katoa te mano ki taua korero: na, whiriwhiria ana e ratou a Tepene, he tangata e ki ana i te whakapono, i te Wairua Tapu, ratou ko Piripi, ko Porokoru, ko Nikanora, ko Timona, ko Paramena, ko Nikora, he porohiraiti no Anatioka: na, whakaturia ana ratou ki te aroaro o nga apotora: ka inoi era, ka whakapa i nga ringaringa ki a ratou. Heoi tupu ana te kupu a te Atua; tino nui haere ana te tokomahatanga o nga akonga i Hiruharama; a he tokomaha nga tohunga i tahuri mai ki te whakapono.

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

¶ *Hei mua o te korerotanga i te Rongo Pai, me noho te Pihopa ki tonu nohanga, me ui ki te hunga katoa e motuhia ana hei Rikona, i te aroaro o te Whakaminenga, me penei atu.*

E WHAKAPONO ana koutou na te Wairua Tapu koutou i whakahihihi ki tenei Mahi Minita hei mahi ki te Atua, e whai kororia ai ia, e whai pai ai hoki ana tangata?

Kupu whakahoki. Ae.

Te Pihopa.

E MEA ana koutou i rite ki ta te Karaiti i pai ai, ki nga tikanga ano hoki o tenei Mahi, to koutou karangatanga hei Minita mo te Hahi?

Kupu whakahoki. Ae.

Te Pihopa.

E WHAKAPONOHIA ana ranei e koutou nga Karaipiture katoa o te Kawenata Tawhito, o te Kawenata Hou, e whakaetia nei e te Hahi?

Kupu whakahoki. E whakaponohia ana e ahau ena.

Te Pihopa.

E ATA korerotia marititia ranei ena e koutou ki te iwi, i roto i te Whare Karakia, e whakaritea ai koutou hei Minita mo reira?

Kupu whakahoki. Ae.

Te Pihopa.

KO te Mahi tenei ma te Rikona, i roto i te Whare Karakia e meinga ai ia hei Minita; he mahi tahi me te Piriti i te Karakia Nui, i te tuwhanga ano hoki o te Hapa Tapu, he korero hoki i nga Karaipiture Tapu me nga Kauwhau i roto i te Hahi; he ako i te Katika hama ki nga tamariki; he iriiri i nga kohungahunga i te mea e ngaro ana te Piriti; he kauwhau hoki, ki te whakaetia ia e te Pihopa. He mahi ano hoki mana te rapu i nga turoro, i te hunga rawakore, me te hunga kopa o te Pariha; me whakaatu hoki e ia o ratou ingoa, me o ratou kainga, ki te Piriti, kia puta ai tana kupu ki nga tangata o te Pariha kia atawhaitia ratou. E whai ngakau ranei koutou ki erei mahi?

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

Kupu whakahoki. Ae, ka pena ano ahau, ma te Atua hoki ahau e whakakaha.

Te Pihopa.

E PUTA ranei to koutou uaua ki te mea i a koutou mahi, i a nga tangata ano hoki o o koutou whare, kia rite ki ta te Karaiti i ako ai; kia waiho ai koutou e ratou hei tanira mo te pai ki te kahui katoa a te Karaiti?

Kupu whakahoki. Ka pena ano ahau, ma te Atua hoki ahau e whakakaha.

Te Pihopa.

E ATA whakarongo marie ranei koutou ki to koutou Kai whakariterite, me era atu Minita nui o te Hahi, me o koutou Kai whakahaere tikanga; e kakama ranei koutou ki te whakarite i a ratou whakahau tika?

Kupu whakahoki. Ka tohea tena e ahau, ma te Atua ahau e whakakaha.

¶ *Hei konei te Pihopa ka whakapa ai i ona ringaringa ki runga ki te Matenga o tenei, o tenei, me te koropiko marie ano ratou ki tonu aroaro, ka mea ai ano ia,*

KIA riro atu i a koe te tikanga mo te Mahi Rikona i roto i te Hahi a te Atua, e tukua atu na ki a koe; i runga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. Amine.

¶ *Katahi ka hoatu e te Pihopa te Kawenata Hou ki tenei, ki tenei, o ratou, me tana ki ano;*

KIA riro i a koe te tikanga mo te korero i te Rongo Pai i roto i te Hahi a te Atua, mo te kauwhau hoki i taua Rongo Pai, ki te whakaetia koe e te Pihopa.

¶ *Na, ka korerotia te Rongo Pai e tetahi o ratou, e ta te Pihopa i whakarite ai.*

Te Rongo Pai. Ruka xii. 35.

KIA whitikiria o koutou hope, kia ka nga rama; a, te rite mo koutou hei nga tangata e tatari ana ki to ratou rangatira, ina hoki mai i te marenatanga; mo

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

tona tae rawa mai patukituki ai, na, uaki tonu mai ratou ki a ia. Ka koa nga pononga e rokohina mai e to ratou rangatira e mataara ana ina tae mai: he pono taku e mea nei ki a koutou, ka whitiki ia i a ia, a ka mea i a ratou kia noho, ka haere mai ki te mahi mea ma ratou. A ki te haere mai ia i te rua o nga mataaratanga, a ka rokohina e penei ana ano, ka koa ana pononga.

¶ *Hei koei te Pihopa tauri ai ano ki te Karakia o te Hapa Tapu, me noho ano hoki i tana rangi ano nga tangata katoa i motuhia nei hei Rikona, me kai tahi me te Pihopa i te Hapa Tapu.*

¶ *Ka mutu te Hapa Tapu me te Inoi whakamutunga, me korero enei Inoi i mua ake ano o te Manaakitanga.*

TE Atua Kaha rawa, ko koe te kai homai i nga mea papai katoa, na te nui hoki o tou pai i tango ai koe i enei pononga au hei Rikona i roto i to Hahi; Manu, e Ihowa, ratou e mea kia kore e whakakake, kia uaua tonu ki ta ratou Mahi Minita, kia kakama hoki ki te whakarite i nga tikanga pai ina whakaritea atu; me te marama tonu to ratou hinengaro, me te u tonu ano ratou i roto i tau Tama, i a te Karaiti, kia pai ai a ratou mahi i tenei Minitatanga o raro iho, kia paingia ai ratou mo nga Minitatanga nunui ake i roto i to Hahi, i runga ano i tau Tama, i to matou Kai Whakaora, i a Ihu Karaiti, e whakakororiatia nei, a, ake ake ake. *Amine.*

HEI mua koe i a matou, e Ihowa, hei tohutohu i a matou mahi katoa, ko koe ano hoki hei whakakaha i a matou; kia whai kororia ai koe i a matou mahi katoa, he mea timata, he mea mahi, he mea whakotii roto i a koe; kia whiwhi ai hoki matou ki te ora tonu i te mea e atawhaitia e koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

MA te marie a te Atua, e kore nei e taea te whakaaro, e mea o koutou ngakau, o koutou hinengaro kia u i runga i te matauranga, i te aroha, ki te Atua, ki tana Tama ano hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti: kia

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI RIKONA.

man, kia u tonu hoki ki a koutou te manaakitanga a te Atua Kaha rawa, a te Matua, a te Tama, a te Wairua Tapu. *Amine.*

¶ *Me mea atu ano i koei ki te Rikona, kia kotahi tino tau e noho ai ia hei Rikona [ki te kore e kitea e te Pihopa he mea e whakakohorotia ai] kia tino mohio ai ia ki te mahi Minita. A ki te kitea, e pono ana ia, e mahi marie ana i tana mahi, ka pai kia whakaurua ia e tona Pihopa ki te mahi a te Piriti, i te aroaro ano o te Hahi, i nga wa i whakaritea e te Ture; kia rite ki te tikanga e takoto atu nei: oira, ki te ai he take nui, e kore ai e taea i reira, hei kotahi atu Rikapa, kia mai ranei.*

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIRITI.

Me whakahoki ake e te Atirikona.

KUA uiuia raton e ahau, e mea ana hoki ahau he pena enei tangata.

¶ *Katahi ka ki atu te Pihopa ki te Whakaminenga;*

E HOA ma, ko nga tangata enei e mea nei ahau, ki te pai te Atua, kia whakaurua aiane i ki roto ki te mahi tapu a te Piriti: kua oti hoki ratou te uiui, ka kitea hoki kua tika to ratou karangatanga ki tenei mahi minita, he tangata pai hoki ratou hei whakarite i taua mahi. Heoi, ki te mea e mohiotia ana e tetahi o koutou tetahi hana nui o tetahi o ratou, tetahi mea ke ranei, e kore ai e tika kia uru ia ki tenei minitanga tapu, whakatika mai i runga i te ingoa o te Atua, whakaaturia mai hoki taua hana, taua mea ke ranei.

¶ *A, ki te whakaaturia mai tetahi hana nui, tetahi atu mea whakakohore ranei, kaua te Pihopa e momotu i taua tangata hei Piriti kia kitea ra ano te korenga o taua hana i a ia.*

¶ *Hei konei ka tukua e te Pihopa nga tangata, kahore nei i whakohengia to ratou motuhanga hei Piriti, ki nga Inoi a te Whakaminenga; me waiata hoki, me korero ranei e ia, e nga minita, e nga tangata, te Rikona, me nga Inoi, kia rite ki te mea i whakaritea mo te Motuhanga i te tangata hei Rikona: otira ko tenei kupu ko te "Rikona" e kape i roto i te inoi mo nga Rikona, ko te "Piriti" e whakanoho ki roto.*

¶ *Katahi ka waiatatia, ka korerotia ranei te karakia o te "KAINGA TAHITANGA TAPU," me tenei Inoi, me tenei Tuhituhi, me tenei Rongo pai, i raro iho nei.*

Te Inoi.

E TE Atua Kaha rawa, e te Kai homai o nga mea pai katoa; Nau, ara, na tou Wairua Tapu i whakarite nga tu Minita mo te Hahi: Tirohia atawhaitia enei pononga au, kua karangatia nei ki te mahi Piriti: whakakia ratou ki tau skoranga pono, meinga kia harakore to ratou noho, kia pono hoki ta ratou minita ki a koe, ara, kia pai a ratou kupu, a ratou mahi kia whakakororiatia ai tou Ingoa, kia whiwhi ai hoki to Hahi ki te pai: he pai hoki te mahi a to matou Kai whakaora, a

TE TIKANGA

MO TE

MOTUHANGA I TE TANGATA

HEI

PIRITI.

¶ *Kia taea te ra i whakaritea e te Pihopa, kia mutu hoki nga Inoi o te Ata, ko reira te Kawchau hei whakaatu i te mahi ma te hunga e motuhia ana hei Piriti, i te pai o taua tu Minita mo te Mahi a Te Karaiti, me te tikanga mo te whakaaro a nga tangata ki a ratou, ki ta ratou mahi.*

¶ *Ko te hunga meake nei motuhia hei Piriti, kia matua tukua ki te Pihopa, i te mea e noho ana ia ki runga ki tona nohoanga i te wahi e tata ana ki te Tepara tapu, e te Atirikona. (e te tangata ranei i whakaritea hei whakakapi mona i te mea e ngaro atu ana ia) whakakakahu rawa hoki tana hunga ki te kakahu e tau ana, kia penei hoki tana ki atu.*

E TE Matua i roto i te Atua, he tuku atu tenei naku i enei tangata e tu nei ki a koe, kia motuhia hei Piriti.

Te Pihopa.

KIA tupato ki nga tangata e tukua mai e koe ki a au, hei te hunga mohio, e pai ana te whakahaere, e tan ana hei whakarite i te mahi minita, kia whai kororia ai te Atua, i te whai pai ai hoki tana Hahi.

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIRITI.

Ihu Karaiti, e ora na, e kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, aianei, a, ake, ake, ako. *Amine.*

Te Tuhituki, Epeha iv. 7.

Kua oti te aroha noa te homai ki tenei, ki tenei o taton, i runga i te mehua o ta te Karaiti homaitanga. Na reira hoki ia i mea ai, Tona kakenga atu ki runga, whakaraua ana e ia nga whakaraua, a hoatu mea ana ia ma nga tangata. (Na, tona kakenga ki runga ra, he aha te tenei, ki te kahore ia i matua heke atu ki nga wahi o raro rawa o te whenua? Tera i heke atu ra, ko ia ano i kake atu nei ki runga ake i nga rangi katoa, kia ki ai nga mea katoa i a ia.) A homai ana e ia, ko etahi, hei apotoro; ko etahi, hei poropiti; ko etahi, hei kai kauwhau i te Rongopai; ko etahi, hei hepara, hei kai whakaako; kia tino rite ai te hunga tapu, he mea mo te mahi minita, hei hanga i te whare, ara, i te tinana o te Karaiti: kia tae katoa ra ano tatou ki te kotahitanga o te whakapono, o te maturaanga hoki ki te Tama a te Atua, ki te tino tangata, ki te mehua o te tino kaumatatanga e tutuki ai ki te Karaiti.

¶ *Muri iho i tenei me korero hei Rongopai ko tetahi wahi o te uia o nga upoko o ta Matiu, ara ko tenei.*

Matiu ix. 36.

TONA kitenga i nga mano, ka toko ake tona ngakau aroha ki a ratou, e mauui ana hoki ratou, e marara ke ana, me he hipi hepara kore. Katahi ia ka mea ki ana akonga, Ko te kotinga e nui ana, ko nga kai mahi e ruarua ana; na, inoi atu ki te Ariki nana te kotinga, kia tonoa mai e ia he kai mahi ki tana kotinga.

¶ *Ko tenei wahi ranei o te tekau o nga upoko o ta Hoani*

Hoani x. 1.

HE pono, he pono, taku e mea atu nei ki a koutou, Ki te kahore tetahi e tomo ra te kuwaha ki te kainga hipi, a ka piki ke, he tahae ia, he tangata pahua. Tena, ko te tangata e tomo ana ra te kuwaha, ko te hepara ia o nga hipi. Ka uaki te kai tiaki tatou ki a ia; a ka

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIRITI.

rongo nga hipi ki tona reo: na, ka karangatia e ia ana hipi ake, to tenei ingoa, to tenei ingoa, a ka arahina ki waho. A ka oti ana ake hipi te tuku ki waho, ka haere ia ki mua i a ratou, a ka ara nga hipi i a ia; e matau ana hoki ratou ki tona reo. E kore ia ratou e aru i te tauhou; engari ka oma i a ia: e kore hoki e matau ki te reo o nga tauhou. I korerotia tenei kupu whakarite e Ihu ki a ratou: heoi, kihai ratou i mohio ki nga mea i korerotia e ia ki a ratou. Na, ka mea ano a Ihu ki a ratou, He pono, he pono, taku e mea atu nei ki a koutou, Ko ahau te tatou o nga hipi. He tahae, he kai pahua, te hunga katoa i haere mai i mua i a au: heoi, kihai nga hipi i whakarongo ki a ratou. Ko ahau te tatou: ki te waiho ahau hei huarahi tomokanga atu ma tetahi, e ora ia; a ka haere ki roto, ka haere ki waho, ka kite hoki i te kai. Heoi ano ta te tahae e haere mai ai, he tahae, he patu, he whakamoti hoki: i haere mai ahau kia whiwhi ai ratou ki te ora, ina, tona nui noa atu. Ko ahau te hepara pai: he hepara pai, ka tuku i a ia ano kia mate mo nga hipi. Tena, ko te tangata e utua ana, ehara nei i te hepara, ehara nei i a ia nga hipi, tona kitenga i te wurahi e haere mai ana, whakarearea ake e ia nga hipi, oma ana: na ka hopukia ratou e te wurahi, a whakamararatia ana nga hipi. Ka oma te tangata e utua ana, no te mea e utua ana ia, a kahore ana whakaaro ki nga hipi. Ko ahau te hepara pai; e matau ana hoki ki aku, a e maturaia ana ahau e aku. Rite tonu ki to te Matua maturaanga ki a au, toku maturaanga hoki ki te Matua: e tuku ana ano hoki ahau i a au ki te mate mo nga hipi. He hipi atu ano aku, ehara nei i tenei kainga: me arihi mai ratou e ahau, a ka rongo ratou ki toku reo; a e whakakotahitia te kahui, kotahi ano hoki hepara.

¶ *Hei konei ka noho te Pihopa ki tona nohoanga, ka penei ai te korero atu mana ki a ratou.*

KUA rongo koutou, ehoa ma, i te mea e uia pukitia ana koutou, i te kauwhau ano hoki kua kauwhantia nei ki a koutou, inga wahi hoki o te Karaipitire Tapu, ara, o te Rongopai, o nga pukapuka a nga Apotoro, ki te hore, ki te ahua nui hoki o tenei mahi e karangatia nei koutou ki te whakarite. He whakahau atu ano hoki

tenei naku i a koutou, i runga i te Ingoa o te tatou Ariki, o Ihu Karaiti, kia noho mahara tonu koutou kiate nui o te honore, ki te uaua o te mahi, e tukua atu nei ki a koutou, ara, kia waiho koutou hei karere, hei kai mataara, hei tuari ma te Ariki; hei whakaako, hei whakatupato, hei whangai, hei rapu oranga mo nga tamari-ki a te Ariki; hei rapu i nga hipi a Te Karaiti kua marara noa atu, i ana tamariki hoki, e noho nei i roto i tenei ao kino, kia ora ai ratou i runga i a te Karaiti, a, ake tonu atu.

Mo koei, kia mau tonu i roto i o koutou mahara, me te mea i tuituhia ki reira, te nui o te taonga e tukua atu nei kia tiakina e koutou. Ko nga hipi hoki enei a Te Karaiti i hokona nei e ia ki tona matenga, mo ratou nei hoki ona toto i whakaheke ra. Te Hahi, ara, te Whakaminenga hei mahinga ma koutou, ko tana Wahine, ko tona Tinana. Ki te pono mai hoki tetahi mate, tetahi raruraru ranei, ki taua Hahi, ki tetahi ranei o nga wahi o tana Hahi, he mea na to koutou mangere, e mohio ana koutou ki te nui o tena he, ki te ahua matakū hoki o tana whiu e takoto ake nei. Heoi, me ata whakaaroaro i roto i a koutou te take o ta koutou mahi minita, ara, te wahi ki nga tamariki a te Atua, ki te Wahine a Te Karaiti, ki tona Tinana: kia tupato kei whakamutua e koutou te mahi, te whakaputa i te uaua, a, kia oti ra ano nga mea katoa e taetae ana e koutou, nga mea kua oti te whakatuturu hei mahi ma koutou, kia meinga nga tangata katoa e tukua atu kia tiakina e koutou kia tino rite i runga i te whakapono, i te matauranga hoki ki te Atua, kia tutuki atu ano hoki ki te tino kaimatuatanga i roto i a Te Karaiti, kia kore rawa ai he wahi i roto i a koutou mo te akoranga pohehe i nga mea o te Karakia, mo te mahi tutu ranei.

Ma te nui o te honore, ma te nui o te uaua o te mahi ma koutou, ka mohio ai koutou ki tenei, ara, kua takoto te tikanga kia whakapaua o koutou ngakau, me o koutou whakaaro katoa kia kitea to koutou rongo, me to koutou ngakau whakawhetai ki te Ariki, nana nei koutou i whakawhiwhi ki tenei honore nui; kia tupato hoki kei he koutou, kei ai ranei koutou hei take e he ai tetahi atu

tangata. Otiia e kore koutou ake ano e whai ngakau, e whai hiahia, ki enei mea: ma te Atua anake hoki e homai taua hiahia, taua kaha; heoi, kua takoto te tikanga kia kaha rawa ta koutou inoi kia tukua mai tona Wairua Tapu. Kahore atu he mea e taetae ai te whakarite tenei tu mahi taimaha, he mea hoki mo te whakaoranga o te tangata, ko te kupu ako anake, ko te kupu whakahaui, o roto o nga Karaipiture tapu, me te mahi hoki e rite ana ki aua Karaipiture. Mo koei kia mahara ki te whakaputa i te uaua, ki te koreror, ki te ako i nga Karaipiture, ki te mea hoki i a koutou mahi, i nga mahi hoki a nga tangata o o koutou whare, kia rite ki nga tikanga o aua Karaipiture; i runga hoki i tenei whakaaro, ki te taetae, me whakarere te manukanuka, te whakaaroaro ki nga mea o tenei ao.

E mea ana ahan, tenei kua ata whakaaroa noatia ake enei mea e koutou kua oti hoki te whakapumanu to koutou whakaaro, i runga i te kaha o te Atua, kia whakapaua o koutou ngakau ki tenei mahi, kua whakaritea nei e te Atua hei mahi ma koutou; kia whakaputaia to koutou uaua ki taua mea tahi; kia whakaangaa ki koei o koutou whakaaro katoa me a koutou mahi; kia tohe tonu hoki ki te inoi atu ki te Atua Matua, i runga i te mahi wawao a to tatou Kai whakaara, a Ihu Karaiti, kia tukua mai i te Rangī te kaha o te Wairua Tapu; kia aua pakari ai, kia kaha haere ai ta koutou mahi minita, i te mea e korerotia ana, e whakaaroarohia ana e koutou nga Karaipiture i tenei ra, i tenei ra; kia tohe tonu ai hoki koutou, i nga wa katoa, ki te whakatapu i nga mahi a koutou ko nga tangata o o koutou whare, kia rite ki te tikanga i whakatakotoria, i whakaakona mai e Te Karaiti, kia ai e koutou mahi pai hei taurua mo nga tangata.

Ko tenei hoki, kia matau ai tenei whakaminenga a Te Karaiti, e noho nei, ki te nui o to koutou ngakau, o to koutou hiahia ki enei mea; kia waiho ai hoki tenei kupu a koutou hei mea i a koutou kia anga nui ki te mahi: me whakahoki marama mai e koutou he kupu ki enei patai ka makaa atu nei e au ki a koutou mo enei mea, i runga i te Ingoa o te Atua, o tana Hahi hoki.

E mea ana ranei koutou i roto i o koutou ngakau,

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIRITI

he pono to koutou karangatanga i runga i te whakaaro a to tatou Ariki, a Ihu Karaiti, i runga hoki i te tikanga o tenei Hahi, ki te minitanga, ki te mahi a te Piriti?

Kupu Whakahoki. E pena ana toku whakaaro.

Pihopa.

E MOHIO ana ranei koutou ki nga Karaipiture, e kitea nuitia ana ki reira nga mea katoa hei akoranga ma te tangata, e whiwhi ai ki te oranga tonutanga, i runga i te whakapono ki a Ihu Karaiti? Kua takoto ranei to koutou whakaaro mo nga tangata e tukua ki a koutou, kia whakaakona ratou ki nga mea o roto o ana Karaipiture, kia kuaa hoki e whakaakona tetahi mea ke atu, hei mea e ora ai te tangata, ko nga mea anake, e mohio ana koutou e taea te whakapumanu ki te Karaipiture?

Kupu Whakahoki. E mohio ana ahau ki enei mea, kua takoto hoki toku whakaaro kia pena ahau, i runga i te kaha o te Atua.

Pihopa.

E WHAKAPUTAIA rawatia ranei to koutou uana kia rite tonu i nga wa katoa ta koutou miniti i te akoranga a te Karaiti, i ana Hakarameta, i ana tikanga, ki ta te Ariki i whakahau mai ai, ki ta tenei Hahi hoki i whakaae ai, kia rite ki nga ture a te Atua; kia whakaakona ai e koutou nga tangata e tukua ki a koutou kia uana tonu ratou ki te pupuri i ana mea?

Kupu Whakahoki. Ka pena ahau, ki te awhinatia mai e te Ariki.

Pihopa.

E WHAKAPUTAIA rawatia ranei to koutou uana ki te pana, ki te pei atu, i nga akoranga pohehe katoa, nga mea ahua ke, kahore nei e rite ki ta te Atua Kupu; ki te whakatupato hoki, ki te whakahau, i nga turoro, i nga tangata ora o nga wahi e tukua ki a koutou; kia meatia pukutia hoki tenei, kia meatia nuitia ranei, hei te tu kupu e tika ana, e pai ana, mo tenei wa, mo tenei wa?

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIRITI.

Kupu Whakahoki. Ka pena ahau, ma te Ariki hoki ahau e awhina.

Pihopa.

E UAUA ranei koutou ki te inoi, ki te korer i nga Karaipiture Tapu, ki te mahi hoki i era atu mea e nui ai to koutou matau ki ana mea; me te whakareere i te whakaaro ki nga mea o te ao, o te kikokiko?

Kupu Whakahoki. Ka tohea tena e ahau; ma te Ariki ahau e awhina.

Pihopa.

E UAUA ranei koutou ki te mea i a koutou ano, i nga tangata hoki o o koutou whare, kia rite ki ta te Karaiti i whakaako mai ai, kia ai ko koutou ko ratou hoki, hei tauira ki te kahui a te Karaiti mo nga mahi pai?

Kupu Whakahoki. Ka anga ahau ki te mahi i tena; ma te Ariki hoki ahau e awhina.

Pihopa.

E WHAKAPAU ranei to koutou uana ki te tohe ki nga tangata e tukua ki a koutou, ki nga tangata katoa ano hoki a te Karaiti, kia noho i runga i te rangimarie, i te rongo mau, i te aroha?

Kupu Whakahoki. Ka pena ahau, ma te Ariki hoki ahau e awhina.

Pihopa.

E ATA rongo ranei koutou ki to koutou kai whakarite, rite, ki era atu Miniti nui hoki e whakaritea hei kai whakahaere tikanga mo koutou, hei kai tiroiro i a koutou; e kakama ranei koutou ki te whakarite i a ratou whakahau tika?

Kupu Whakahoki. Ka pena ahau, ma te Ariki hoki ahau e awhina.

¶ *Katahi te Pihopa ka whakatika ka mea,*

MA te Atua Kaha rawa, nana nei i tuku mai ki a koutou te ngakau mo tenei mahi: mana ano hoki e

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIRITI.

homai he kaha, e rite ai enei mea i a koutou, kia whakaotia ai e ia te mahi kua timataia nei e ia i roto i a koutou; ko Ihu Karaiti hoki to taton Ariki. Amine.

¶ *Ka mutu tenei, me whakahau te whakaminenga kia inoi puka atu ki te Atua mo enei mea katoa: kia nohopuku hoki nga tangata katoa mo tetahi takawa, he mea mo aua Inoi.*

¶ *Muri iho (kia tuturi tonu nga tangata e motuhia ana hei Piriti,) me waiata, me korero ranei, e te Pihopa, te Himene "E te Wairua Kai-hanga," ma te Pihopa tetahi rarangi, ma nga Piriti ratou ko era atu tangata korero tetahi rarangi, kia rite ki tenei e takoto nei.*

E te Wairua Kai-hanga
O te ngakau tangata,
Heke iho, tou kaha
Homai ki o pononga.

Oha a te Rungarawa,
Hei kai whakamarire,
Ahi, Aroha, Wai ora,
Hinu whakawahinga.

Takiwhitu au mea homai,
Ringa o te Atua:
Ta te Matua i ki mai
Hei whakawaka korero.

Mau te marama e homai,
Matapuna aroha;
Mana tonu tou kaha
Ki o matou tinana.

Mau e arai te hoariri;
Mau e ata noho ai.
Matou atu urahina,
Kia atea ai i te he.

Homai au mea whakahari,
Me au tohu atawhai;
Whakangaromia te whaingia
Runga i te Rongo mau.

Meinga matou kia whakaae
Ki te Matua aroha,
Ki te Tama atawhai,
Ki to raua Wairua.

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIRITI.

A, kia puaki he moemiti
Ki te Tokotoru pai:
Ko te Wairua whakahari,
Hei a matou nolo ai.

¶ *Ka mutu tenei, kia peneti te inoi a te Pihopa, kia mea hoki ia,*

Tatou ka inoi.

E TE Atua Kaha rawa, e te Matua i te Rangī, na te nui o tou aroha ki a matou, i homai ai e koe tau Tama kotahi, e arohaina nuitia nei e koe, a Ihu Karaiti, hei Kai hoki i a matou, e whiwhi ai matou ki te oranga tonutanga; a, i te mea kua oti matou te hoko ki tona matenga, kua kake atu hoki ia ki te Rangī, i tonoa e ia ki te ao ana Apotoro, Poropiti, Kai kauwhau i te Rongo-pai, Hepara, Kaiwhakaako, kia kohikohia ai, i runga i ta ratou mahi minita, he kahui nui i nga wahi katoa o te ao, hei whakapuaki i te whakamoemiti ki tou Ingoa Tapu, a, ake, ake, ake. E whakawhetai atu ana matou ki a koe, e whakamoemiti ana, e koropiko ana ki a koe mo enei mea nui, i tukua mai e tou whakaaro aroha o mua iho; mou ano hoki kua pai ki te karanga i enei pononga au ki taua mahi minita i whakaritea nei hei mea e whai oranga ai te tangata; e inoi atu ana hoki matou ki a koe, i runga i te Ingoa o taua Tama tapu au, kia tukua mai ki a matou ki te hunga katoa ano hoki o era atu wahi e karanga atu ana ki tou Ingoa Tapu, kia nobo tonu i runga i te ngakau whakawhetai ki a koe mo enei, mo era atu mea pai katoa hoki, kua homai e koe; kia tupu ai, kia kake haere ai to matou matau, to matou whakapono ki a kourua ko to Tama, he mea na te Wairua Tapu; kia ai hoki enei Minita au, me nga tangata hoki e whakaritea hei minitanga ma ratou hei whakakororia i tou Ingoa, hei whakanui i tou Rangatiratanga Tapu; ko taua Ihu Karaiti hoki to matou Ariki, e ora na, e kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Kia mutu tenei Inoi, me popoki iho nga ringaringa o te Pihopa, o nga Piriti ano hoki, ki runga ki te upoko o tenei, o tenei, o te hunga e motuhia ana hei Piriti, me te tuturi tonu taua hunga, me te ki ano te Pihopa,*

KIA riro i a koe te Wairua Tapu, kia whai mana ai to mahi i te mahi a te Piriti i roto i te Hahi a te Atua, e tukua atu nei ki a koe, he mea na te whakapanga atu o o matou ringaringa. Ki te whakarerea e koe nga hara o tetahi tangata, ka whakarerea; ki te whakamaua nga hara o tetahi e koe, ka mau ano. Kia pono tau miniti i te Kupu a te Atua, i ana Hakarameta tapu; i runga i te Ingo o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. *Amine.*

¶ *Katahi ka hoatu e te Pihopa te Paipera ki tenei, ki tenei, o ratou i te mea e tuturi ana ano, me hoatu rawa ki roto ki tone ringa me te ki ano ia,*

KIA riro i a koe te mana mo te kauwhau i te Kupu a te Atua, mo te miniti i nga Hakarameta tapu ki te Whakaminenga, e whakaritea tikatia hei minititanga mau.

¶ *Ka mutu tenei, me waiata, me korero ranei te Whakapono o Nuihia, ma te Pihopa hoki e korero te wahi e toe ana o te Karakia o te Kainga takitanga Tapu: kia kai tahi hoki i te Hapa a te Ariki te hunga katoa i motuhia nei hei miniti, kia noho tonu hoki ratou ki te wahi i whakapakia ai ratou, a, kia tango ra ano i te Hapa.*

¶ *Te mutunga o te Hapa, o te inoi whakamutunga hoki, i te mea kahore ano kia korerotia te manaakitanga, me korero enei Inoi.*

E TE Matua tino atawhai, he inoi tenei na matou ki a koe kia tukua mai ki enei pononga au, tau manaakitanga i runga i te Rangi, kia whakakakaburia ai ratou ki te tika, kia whai mana ai hoki tau kupu e whakapuna-kina e o ratou mangai, kia kaha hoki e hua-kore ina whakapuna-kina. Tukua mai hoki ki a matou tou Wairua Tapu, kia whakarongo ai matou ki nga mea katoa e meatia mai e ratou i roto i tau Kupu tapu rawa, ki nga mea hoki e rite ana ki taua Kupu; kia tango ai hoki matou i ana mea, hei mea e whai oranga ai matou; kia whai kororia ai koe i a matou kupu katoa, i a matou mahi, kia nui haere ai hoki tou Rangatiratanga; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

HEI mua koe i a matou, e Ihowa, hei tohutohu i a matou mahi katoa; ko koe ano hoki hei whakakaha i a matou, kia whai kororia ai koe i a matou mahi katoa, he mea timata, he mea mahi, he mea whakaoti i roto i a koe; kia whiwhi ai hoki matou ki te ora tonu i te mea e atawhaitia nei e koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

MA te marie a te Atua, e kore nei e taea te whakaaro, e mea o koutou ngakau, o koutou hinengaro, kia u i runga i te matauranga, i te aroha ki te Atua, ki tana Tama ano hoki, ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti: kia mau, kia u tonu hoki ki a koutou, te manaakitanga a te Atua Kaha rawa, a te Matua, a te Tama, a te Wairua Tapu. *Amine.*

¶ *Ki te motuhia i taua ra tahi, ko etahi hei Rikona, ko etahi hei Piriti, ko nga Rikona e matua tukua ki te Pihopa, muri iho ko nga Piriti: kia kotahi ano hoki korerotanga i te Ritani mo ratou katoa. Me korero ano nga inoi e rua; ko te mea mo nga Rikona i te tuatahi, muri iho ko te mea mo nga Piriti. Te Tuhituhi, ko Epeha iv. 7—13. Muri iho i te Tuhituhi, me uiui, me whakapa nga Rikona, kia rite ki te tikanga kua whakatukotokia i runga ake nei. A, ka oti te korero e tetahi o ratou te Rongo Pui. (ko ta Matiu ranei, upoko ix. 36—38, ko ta Ruka ranei, upoko xii. 35—38,) katahi ka uiuia, ka whakapakia hoki nga tangata e motuhia ana hei Piriti, kia rite ki te tikanga kua takoto i runga ake nei.*

TE TIKANGA

MO TE

MOTUHANGA I TE TANGATA

HEI

PIHOPA :

KIA MAHIA I TETAHI BATAPU, RA NUI RANEI.

¶ *Kia oti nga mea katoa te ata whakarite i roto i te whare-karakia, kia mutu hoki nga Inoi o te Ata, ma te Pihopa Tumuaki (ma tetahi atu Pihopa ranei) e timata te Karakia o te Hapa a te Ariki : ko tenei hoki.*

¶ *Te Inoi.*

TE Atua Kaha rawa, he maha nga homaitanga papai i tukua mai e koe, ara, e tau Tama, e Ihu Karaiti, ki au Apotoro tapu, me te whakahan ano i a ratou ki te whangai i to kahu; Homai tou Wairua Tapu ki nga Hepara katoa o to Hahi, ara, ki nga Pihopa, kia uaua tonu ai ratou ki te kauwhau i to Kupu, ki te ata whakahaere i ona tikanga; meinga hoki nga tangata kia rongu tonu ki taua Kupu, kia whiwhi katoa ai ki te karauna o te kororia mutunga-kore; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

¶ *Ma tetahi atu Pihopa he ki e korero*

Te Tuhituhi. 1 Timoti iii. 1.

HE pono te korero, ki te hiahia tetahi ki te mahi pihopa, e hiahia ana ia ki te mahi pai. Na, ko te tikanga tenei, kia kaua te pihopa e ekengia e te kupu, he tahu no te wahine kotahi. Kia whai mahara, kia whai

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIHOPA

whakaaro, kia ataahua ana tikanga, kia atawhai ki nga manuhiri, kia whai ngakau ki te whakaako : kia kaua e kakai waina, kia kaua e patu, kia kaua e whaia e ia nga taonga he ; engari kia ngakau ngawari, kia kaua e wha-whai, kia kaua e matenui ki te moni ; kia pai tana tohutohu i tona whare, e mea ana i ana tamariki kia ngohe-ngohe ki a ia, kia nui to ratou whai mahara : (ki te kore hoki tetahi tangata e matau ki te tohutohu i tona whare ake, me pehea ka tiaki ai ia i te hahi a te Atua?) Ko te tauhou, kauaka, kei whakakake pea, a ka taka ki to te reuera whakamatenga. Tetahi tikanga hoki, kia pai te korero mona a te hunga o waho; kei taka ia ki te whakahawea, ki ta te reuera mahanga ano hoki.

¶ *Ko tenei ranei :*

Mo te Tuhituhi. Mahi xx. 17.

KA tono tangata atu a Paora i Miretu ki Epeha, hei tiki i nga kaumatua o te hahi. A, to ratou taunga mai ki a ia, ka mea ia ki a ratou, E mahara ana koutou ki taku tikanga i roto i a koutou i nga ra katoa, no te ra tuatahi iho ano o toku taunga mai ki Ahia. Papaku noa iho te ngakau i mahi ai ahau ki te Ariki, he maha ia nga roimata, me nga whakamatatouranga i pa mai ki a au, i nga Hurai e whakatakoto whakaaro ana moku : kihai i puritia e ahau tetahi o nga mea pai, i whakakitea atu ano ki a koutou, i akona nuitia ki a koutou, i tenei whare hoki, i tenei whare ; i kauwhautia ki nga Hurai, ki nga Kariki, te ripeneta whaka te Atua, me te whakapono ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti. Na, tenei ahau te haere nei ki Hiruharama, he hereaerenga na te Wairua; kahore hoki e mohio ki nga mea e pa mai ki a au i reira : heoi ano, ko ta te Wairua Tapu e whakaatu mai nei i tenei pa, i tenei pa, e mea ana, e taria mai ana ahau e nga mekameka, e nga mate. Otia kahore aku whakaaro ki tetahi o enei mea ; e kore ano hoki ahau e ihupuku ki te ora ; engari ka koa ahau ina taea taku e whai nei, me te mahi i homai ki a au e te Ariki, e Ihu, ara, kia whakaaturia te Rongu pai o te aroha noa o te Atua. Na, e mohio ana tenei ahau, heoi ano kitenga o toku mata e tetahi o koutou, e te hunga i

kauwhau haere nei ahau i te rangatiratanga o te Atua i roto i a koutou. Koia ahau ka mea nei ki a koutou aia nei, Kahore oku poke i nga toto o tetahi tangata. Kihai hoki ahau i manawapa ki te kauwhau i te whakaa-ro katoa a te Atua ki a koutou. Na, kia tupato ki a koutou, ki te kahui katoa ano hoki i meinga ai koutou e te Wairua Tapu hei kai tiroto, whangaia te hahi a te Atua, i hokona nei e ia ki ona ake toto. E mohio ana hoki ahau ki tenei, ka riro ahau, tera e puta mai ki a koutou nga wuruhi nanakia, e kore nei e tohu i te kahui. A ka whakatika ano etahi tangata i roto i a koutou, hei korero i nga mea parori ke, kukume ai i nga akonga hei whai i a ratou. Na, kia matara, kia mahara ano ki nga tau e toru, kihai nei ahau i mangere i te po, i te ao, ki te whakatupato i tenei, i tenei, o koutou me te tangi ano ahau. Na, tenei ahau, e aku teina, te tuku atu nei i a koutou ki te Atua, ki te kupu hoki o toa aroha noa, e kaha nei ki te whakatupu ake, ki te hoatu hoki i tetahi wahi ki a koutou i roto i te hunga katoa kua oti te whakatapu. Kihai i hihiatia e ahau te hiriwa, te koura, te kakahu a nei o tetahi. E mohio ana ano koutou, na enei ringaringa i mahi nga mea i matea e ahan, e oku hoa. I whakakite atu ahau i nga mea katoa ki a koutou, kia penei ano te mahi, te atawhai i te hunga ngokore; kia mahara hoki ki nga kupu a te Ariki, a Ihu, ki tana i mea ai, Te whakawhiwhi, nui atu te hari i to te whiwhi.

¶ *Ko reira korerotia ai e tetahi atu Pihopa.*

Te Rongo Pai. Hoani xxi. 15.

KA mea a Ihu ki a Haimona Pita, E Haimona, tama a Hona, rahi atu ranei tou aroha ki a au i te hnei? Ka mea tera ki a ia, Ae, e te Ariki; e mohio ana koe, e aroha ana ahau ki a koe. Ka mea ia ki a ia, Whangai-nga aku reme. Ka mea mai ano ia ki a ia, ko te rua o nga meatanga mai, E Haimona, tama a Hona, e aroha ana koe ki a au? Ka mea tera ki a ia, Ae, e te Ariki, e mohio ana koe, e aroha ana ahau ki a koe. Ka mea ia ki a ia, Whangai-nga aku hipi. Ka mea atu ia ki a ia, ko te toru o nga meatanga atu, E Haimona, tama a

Hona, e aroha ana koe ki a au? Ka pouri a Pita, no te mea ka toru ana meatanga ki a ia, E aroha ana koe ki a au? Ka mea ano ki a ia, E te Ariki, e mohio ana koe ki nga mea katoa; e mohio ana koe, e aroha ana ahau ki a koe. Ka mea a Ihu ki a ia, Whangai-nga aku hipi.

¶ *Tenei ranei.*

Hoani xx. 19.

ITAUA ra tuatahi ano o te wiki, i te ahiahi, i nga tau e kati ana o te wahi i huihui ai nga akonga i te wahi i nga Hurai, ka haere mai a Ihu, ka tu i waenganui, a ka mea ki a ratou, Kia tau te rangimarie ki a koutou. A, ka puaki tenei kupu ana, ka whakakitea atu e ia ona ringaringa, me toa kaokao ki a ratou. Na, hari tonu nga akonga i to ratou kitenga i te Ariki. Ka mea ano a Ihu ki a ratou, Kia tau te rangimarie ki a koutou: i tonoa mai ahau e te Matua, a ka tonoa ano hoki koutou e ahau. Ka korerotia tenei, ka whakaha mai ia, a ka mea ki a ratou, Kia riro atu te Wairua Tapu i a koutou: ki te whakarere noatia atu e koutou nga hara o etahi tangata, ka whakarere o ratou; a, ki te whakamaia o etahi e koutou, ka mau ano.

¶ *Tenei ranei.*

Matii xxviii. 18.

KA haere mai a Ihu, ka korero ki a ratou, ka mea, Kua tukua katoatia mai ki a au te mana o te rangi, o te whenua. Na, haere koutou, meinga hei akonga nga iwi katoa, iriiria i runga i te ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu: akona ratou kia mau ki nga mea katoa i whakabua atu e ahau ki a koutou: na, ko au tena hei hoa ao koutou i nga ra katoa, a, te mutunga ra ano o te ao.

¶ *Kia mutu te Rongo Pai, te Whakapono o Naikha, me te Kauwhau, me noho te Pihopa Tumukahi ki toa tuuru i te wahi e tata ana ki te Tepara tapu; me tuku hoki ki a ia e ahi Pihopa tokorua o taua Hahi te tangata e motuhia ana hei Pihopa, he mea whakakakahu ki to te Pihopa kakahu ma; me penei hoki ta raua ki;*

TE Matua o te Hahi i roto i te Atua, he tuku tenei na maua ki a koe i tenei tangata pai, tangata mo-hio, kia motuhia hei Pihopa.

¶ *Hei koei whakahuatia ai e ia tana ki whakaae mo te rongo ki te Pihopa Tumuaki i nga mea tika katoa.*

I RUNGA i te ingoa o te Atua. Amine. Kua oti nei ahau, a — te whakarite hei Pihopa mo te Hahi i te Pihopatanga o —; He ki tuturu tenei naku, tera ahau e rongo, e whakahonore i te Pihopa Tumuaki o tenei Hahi, i ona whakakapi hoki i muri i a ia; ma te Atua ahau e awhina i roto i a Ihu Karaiti.

¶ *Kauaka tenei e whakahuatia, i te mea hei Pihopa Tumuaki te tangata e motuhia ana hei Pihopa.*

¶ *Hei koei te Pihopa Tumuaki whakatau ai i te iwi kia inoi; kia penei tana ki;*

E HOA ma, kua oti te tuhituhi ki te Rongo Pai a Ruka te inoinga a to tatou Kai whakaora, a te Karaiti i te po, a, ao noa te ra, i te mea e anga ana ia ki te whiriwhiri, ki te tonotono i ana Apotoro kotahi te-kau ma rua. Kua oti hoki te tuhituhi ki nga Mahi a nga Apotoro te nohoanga pukutanga o nga akonga i Anatioka, i a ratou e anga ana ki te whakapa i o ratou ringaringa ki a Paora raua ko Panapa, ki te tono hoki i a raua ki te kauwhau. Waihoki hei tanira mo tatou a te Karaiti ratou ko ana Apotoro; kia matua zahuri hoki tatou ki te inoi, ka whakauru ai i tenei tangata ki te mahi e mea nei tatou kua karangatia ia e te Wairua Tapu hei whakarite.

¶ *Ko koei te Rikani; tera i te Karakia mo te Motuhanga i te tangata hei Rikona; otira, hei te mutunga o tenei kupu, "Kia pai koe ki te whakamarama i nga Pihopa katoa, &c." me whakorerere te kupu i raro iho, me whakatau ke ko tenei;*

KIA pai koe ki te manaki i to matou hoa, kua oti nei te whiriwhiri hei Pihopa; ki te tuku mai hoki i tou Wairua Tapu ki a au, kia ata mahia ai e ia te mahi karangatia ai ia, kia whai pai ai te Hahi, kia whakamoemitiatia ai hoki tou Ingoa.

Te Nuinga. E Ihowa, whakarongo mai rapea ki a matou.

¶ *Ko reira tenei Inoi.*

E TE Atua Kaha rawa, e te Kai homai o nga mea pai katoa; nau, ara, za tou Wairua Tapu i whakarite nga tu Minita mo to Hahi; Tirohia atawhaitia tenei pononga au, kua karangatia nei ki te mahi a te Pihopa; whakakia ia ki tau akoranga pono; meinga kia haka-kore tona noho, kia pono hoki tana minita ki a koe, ara, kia pai ana kupu, ana mahi; kia whakakororiatia ai tou Ingoa, kia whiwhi ai hoki to Hahi ki te pai i te mea e ata whakahaera ana e ia nga tikanga; He pai hoki te mahi a to matou Kai-whakaora, a Ihu Karaiti, e ora na, e kingi tahi na, me koe, me te Wairua Tapu, aiane, a, ake ake ake. Amine.

¶ *Katahi te Pihopa Tumuaki ka noho ki tona nohoanga, ka ki ai ki te tangata meake nei motuhia hei Pihopa;*

E TAKU teina, kua takoto he tikanga i roto i te Karaipiture tapu, i nga ture ana hoki a te Hahi o mua, kia kaua e hohoro te whakapa ringaringa ki tetahi tangata, te whakawhiwhi hoki i a ia ki te mana mo te whakahaere tikanga i roto i te Hahi a te Karaiti, he mea hoko nei nana tana Hahi ki ona toto i whakakeke-ra. Heoi, e kore koe e whakaurua wawetia ki tenei mahi; engari ka matua makaa e au etahi patai ki a koe, kia rongo ai tenei whakaminenga ki au whakaaro mo te tikanga mo to mahi i roto i te Hahi a te Atua.

KEI te u tonu ranei tonu whakaaro ki tou karanga-tanga ki tenei mahi minita, he mea e rite ana ki ta Ihu Karaiti i pai ai, ki nga tikanga hoki o tenei wahi o tana Hahi?

Kupu whakahoki. Ae.

Te Pihopa Tumuaki. E matan ana ranei koe ki nga Karaipiture Tapu, hei reira nga akoranga katoa e whi-whi ai te tangata ki te oranga tonutanga i runga i te whakapono ki a Ihu Karaiti? Kua pumau hoki tou whakaaro ki te whakaaono i te iwi e tukua ki a koe ki uga mea o roto o ana Karaipiture Tapu; kia kaua hoki

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIHOPA.

e whakaakona tetahi atu mea, hei mea e whiwhi ai te tangata ki te oranga tonutanga, ko nga mea anake e whai putake ana i roto i aua Karaipiture?

Kupu whakahoki. E matau ana ahau ki tena; ka pena hoki taku mahi; ma te Atua ahau e awhina.

Te Pihopa Tumuaki. E ata mahi ranei koe i aua Karaipiture Tapu, me te inoi ano ki te Atua kia whakakitea mai nga tikanga ki a koe; kia ahei ai i a koe te whakaako, te whakahaui i runga i te akoranga pai, me te turaki ano i ta te hunga e totohe mai ana?

Kupu whakahoki. Ae. Ma te Atua hoki ahau e awhina.

Te Pihopa Tumuaki. E whakaputaia ranei tou uaua ki te pana atu i nga whakaakoranga he katoa, e rere ke i te Atua Kupu; me te akiaki ano, me te whakakaha i era atu tangata ki te mahi i taua mahi?

Kupu whakahoki. Ae. Ma Ihowa hoki ahau e awhina.

Te Pihopa Tumuaki. E whakakahoretia ranei e koe te karakia-kore me nga hiahia o te ao; e noho whakaaro hoki koe i runga i te tika, i te karakia pai i tenei ao; kia waiho ai koe hei tanira ki te iwi mo nga mahi pai, kia whakama ai hoki te hoa-riri, te ai he kupu whakahahe mou?

Kupu whakahoki. Ae. Ma Ihowa hoki ahau e awhina.

Te Pihopa Tumuaki. E tohe ranei koe kia ata noho nga tangata katon i runga i te aroha, i te rangimarie; e riria hoki e koe nga tangata tutu, takahi-ture i roto i tou Pihopatanga, kia rite ki te mana e tukua nei ki a koe e te Kupu a te Atua, e nga tikanga hoki a te Hahi?

Kupu whakahoki. Ae. Ma te Atua hoki ahau e awhina.

Te Pihopa Tumuaki. E pono ranei to mahi whakaparingaranga ki etahi tangata, to momotu i a ratou hei minita?

Kupu whakahoki. Ae. Ma te Atua hoki ahau e awhina.

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIHOPA.

Te Pihopa Tumuaki. E whai whakaaro ranei koe ki a te Karaiti, e ata hanga, e atawhai ki te hunga rawakore, ki nga tangata hoki kahore nei o ratou kai awhina?

Kupu whakahoki. Ae. Ma te Atua ahau e awhina.

¶ *Katahi ka whakatika te Pihopa Tumuaki, ka mea;*

KUA homai nei ki a koe e te Atua Kaha rawa, e to tatou Matua i te Rangī, he hiahia pai ki enei mahi katoa; mana ano e homai he kaha e rite ai aua mahi i a koe; mana e whakaoti te mahi pai kua timataia nei e ia i roto i a koe, kia tu he-kore ai koe a te ra whakamutunga i roto i to tatou Ariki, i a Ihu Karaiti. *Amine.*

¶ *Hei konei ka kakahuria era atu o nga kakahu Pihopa e te tangata e motuhia ana hei Pihopa. a, ka tuturi ia, me waiata, me korero ranei i runga i a ia te himene nei, E te Wairua, Kai-hanga; ma te Pihopa Tumuaki e timata, ma era atu Pihopa ratou ko te nuinga o te tangata a ratou rarangi, ka rite ki tenei e takoto atu nei.*

E te Wairua, Kai-hanga
O te ngakau tangata,
Heke iho; tou kaha
Homai ki o pononga.

Oha a te Pihoparawa,
Hei kai-whakamarire;
Ahi, Aroha, Wai ora,
Hinu whakawahinga.

Takiwhitu au mea homai.
Ringa o te Atua;
Tu te Matua i ki mai
Hei whakaako korero.

Mau te marama e homai.
Matapuna aroha;
Mana tonu tou kaha
Ki o matou tinana.

Mau e arai te hoa-riri;
Mau e ata noho ai.
Matou ata awhina,
Kia atea ai i te he.

Homai au mea whakahari,
Me au tohu atawhai;
*Whakangaromia te whaingā
Runga i te Rongo mau.*

Meinga matou kia whakaao
Ki te Matua aroha,
*Ki te Tama atawhai,
Ki te raua Wairua.*

A, kia puaki he moemiti
Ki te Tokotoru pai.
*Ko te Wairua whakahari,
Hei a matou noho ai.*

¶ *Ka wāu tena me mea te Pihopa Tumua, ki,*

E IHOWA. whakarongo mai ki ta matou inoi.
*Te Nuinga. Kia tae atu hoki ki a koe ta matou ka-
ranga.*

Kia inoi tatou.

E TE Atua Kaha rawa, e te Matua tohu, na te mui
o tou aroha ki a matou i homai ai e koe tau Tama
kotahi, a Ihu Karaiti, hei Kai-hoko i a matou, e whiwhi
ai matou ki te oranga tounutanga; a, i te mea kua oti
matou te hoko ki tona matenga, kua kake atu hoki ia ki
te Rangi, i ringihia nuitia mai e ia ana mea homai
noa ki runga ki te tangata, i riro ai etahi hei Apotoro,
etahi hei Poropiti, hei Kai-kauwhau i te Rongo Pai, hei
Hepara, hei Kai-whakaako, he mea kia ata tutuki ai te
hanganga ake o tana Hahi; Homai tou Wairua Tapu ki
tenei pononga au, kia takatu tonu ai ia ki te korero mui
i te Rongo Pai, ara i te houhanga rongo ki a koe.
Kaua te mana e tukua nei ki a ia e waiho hei wha-
kamate, engari, hei whakora; Meinga ia hei pononga
mahara, hei pononga pono; hei whangai i au tamariki
ki te kai i te wa e tika ai; kia tomo ai ia a mua ki te
hari kahore nei he mutunga: Ko Ihu Karaiti hoki to
matou Ariki, e ora na, e kingi tahi na, me koe, me te
Wairua Tapu, a, ake ake ake. *Amine.*

¶ *Hei konei te Pihopa Tumua, ki, me era atu Pihopa ka whaka-
pu i o ratou ringaringa ki runga ki te upoko o te tangata e
motuhia ana hei Pihopa; me tuturi tonu tenei, me te ki ano te
Pihopa Tumua ki;*

KIA riro i a koe te Wairua Tapu mo te mahi a te Pi-
hopa i roto i te Hahi a te Atua, e tukua atu nei ki
a koe i o matou ringaringa e whakapakia atu nei; I ru-
nga i te Ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu.
Kia mahara ano koe ki te whakau i te ahi, ara, i ta te
Atua mea homai noa, ka riro na i a koe, he mea na te
whakapanga atu o o matou ringaringa: Ehara hoki i te
wairua o te wehi ta te Atua i homai ai ki a tatou;
engari to te kaha, to te aroha, to te ngakau mahara.

¶ *Me hoatu hoki te Paipera ki a ia e te Pihopa Tumua, ki,
me tana ki ano,*

KIA pumau koe ki te korero pukapuka, ki te whakahan,
ki te whakaako. Whakaaoraoa nga mea o roto o
tenei pukapuka; ata mahia hoki, kia kitea ai tou neke-
hanga ake e nga tangata katoa. Kia mahara ki a
koe ano, ki te whakaakoranga hoki. Kia u ki enei
mea; ki te mea hoki koe i tenei, ka whakaora koe i a
koe ano, i te hunga ano hoki e whakarongo ana ki a koe.
Hei hepara koe ki te kahui a te Karaiti; kanaka hei
wuruhi. Whangaia: kauaka hoki raton e pan i a koe.
Tautokona ake nga mea ngoikore; whakaoranga nga
mea e mate ana; takia te mea kua whati te iwi; wha-
kahokia mai nga mea kua peia atu; rapua nga mea kua
ngaro. Ka mahi tohu koe, kaua e tukua te he kia tupu:
ka riri ki te he, hei wareware koe ki te mahi tohu; a, ka
puta mai te tino Hepara, ka whiwhi koe ki te karauna
kororia, e kore nei e pirau; i roto i to tatou Ariki, i a
Ihu Karaiti. *Amine.*

¶ *Me korero i konei e te Pihopa Tumua ki te ranga atu o te
Karakia o te Hapa a te Ariki; me tango hoki i te Hapa te
Pihopa whakapa hou, ratou ko era atu.*

¶ *Ko enei Inoi hoki hei whakapau mo te Inoi whakamutunga,
i mua tonu ake o te Manaakitanga.*

E TE Matua atawhai, he inoi tenei na matou ki a koe
kia tukua mai tau manaakitanga ki runga ki tenei
pononga au; whakakakahuria ia ki tou Wairua Tapu,
kia kauwhau ai ia i to Kupi, me te tohe tonu ki te riri i
te he, ki te whakahan; me te whakapau ano i te mana-
whani, i te whakaako. Meinga ia hei tauria pai ki nga

TE MOTUHANGA I TE TANGATA HEI PIHOPA.

tangata whakapono, ara, ana kupu, tana whakahaere, tona aroha, tona whakapono, tona he-kore, tona ngakamā: a, kia tutuki tona omanga, whakawhiwhia ia a te ra whakamutunga ki te karauna o te tika, kua takoto nei i te Ariki, i te kai-whakarite tika o te whakawa; e ora na, e kingi tahi na, me te Matua, me te Wairua Tapu, kotahi ano Atua, a, ake ake ake. *Amine.*

HEI mua koe i a matou, e Ihowa, hei tohutohu i a matou; ko koe ano hoki hei whakakaha i a matou, kia whai kororia ai koe i a matou mahi katoa, he mea timata, he mea mahi, he mea whakaoti i roto i a koe; kia whiwhi ai matou ki te ora tonu i te mea e atawhaitia nei e koe; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

MA te marie a te Atua, e kore nei e taea e te whakaro, e mea o koutou ngakau, o koutou hinengaro kia u i runga i te matauranga, i te aroha ki te Atua, ki tana Tama ano hoki, ki te tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti; kia mau, kia u tonu hoki ki a koutou, te manakitanga a te Atua Kaha rawa, a te Matua, a te Tama, a te Wairua Tapu. *Amins.*

HE WHAKAROHE

I WHAKAAETIA E NGĀ PIHOPĀ TUMUAKI, E NGĀ PIHOPĀ
O NGĀ WAHANGA E RUA O INGARANI, E NGĀ
MINITĀ KĀTOA HOKI,

*i te Hinota i whakaminea ki Ranana i te Tau 1562: he
mea kia whakarere a i nga whakaro rere ke, kia wha-
kapumautia ai hoki te whakaro tahi ki nga mea o te
Whakapono, o te Karakī.*

I. Mo te Tokotoru Tapu kia whakaponohia.

Kotahi rawa te Atua ota, te Atua pono, no tua
whakarere, a ake tonu atu; kahore ona tinana, kahore
ona wahi, kahore te mamae e pa ki a ia: kahore he
mutunga mai o tona kaha, o tona mohio, o tona pai:
ko ia te Kai-hanga, te Kai-whakau o nga mea katoa,
o nga mea e kitea ana, o nga mea hoki kahore e kitea.
Tana Atua kotahi nei, he Hunga Tokotoru: te Atua-
tanga o tana Tokotoru, kotahi tonu; te kaha, kotahi
tonu; te ora o tua whakarere a ake tonu atu, kotahi
tonu. Tana Tokotoru nei, ko te Matua, ko te Tama,
ko te Wairua Tapu.

II. Mo te Kupu, ara mo te Tama a te Atua, i meatia putia nei hei Tangata.

Ko te Tama, ara ko te Kupu a te Matua, no
tua iho nei tona whakatupuranga e te Matua, ko
te Atua pono nei ia o tua iho, kotahi tonu nei to raua
Atuatanga ko te Matua, i whakatangatatia ki roto ki
te kopu o te Wahina, o Meri, no tana Wahina tona
Tangatatanga. Ko te apititanga tenei o te tino Atua,
o te tino Tangata kia kotahi, kore ake he wehenga.
Kotahi tenei Karaiti, tino Atua, tino Tangata; he tika
tonu nei tona mamaetanga, tona ripekatanga, tona
matenga, tona tanumanga, he mea kia houhia ai to
tatou rongu ki tona Matua, kia ai ai hoki ko ia hei
patunga tapu, ehara i te mea mo te hara tupu anake,
engari mo nga hara katoa ano hoki e wahi ana e te
tangata.

III. *Mo te hekenga atu o te Karaiti ki te Reinga.*

I mate nei a Te Karaiti mo tatou, a tanumia iho; waihoki kia whakaponohia ano tona hekenga atu ki te Reinga.

IV. *Mo te Aranga o Te Karaiti.*

Je pono te Aranga ake o Te Karaiti i te mate, i riro ai ano i a ia tona tinana, me nga kiko, me nga iwi, me nga mea katoa hoki e tino rite ai te tu o te tangata: i lake atu ano ia ki te Rangi me aua mea ano; e noho mai nei hoki ia i reira, a kia hoki mai ra ano ia a te ra whakamutunga ki te whakarite whakawa mo nga tangata katoa.

V. *Mo te Wairua Tapu.*

Ko te Wairua Tapu, e puta mai nei i te Matua, i te Tama, kotahi tonu tona Atuatanga, to te Matua, to te Tama; kotahi tonu te nui, te kororia; ko te Atua pono ia, ko te Atua ora tonu.

VI. *Mo nga mea kotoa mo te whakaoranga o te tangata, kei roto anake i te Karaipiture Tapu.*

Kei roto i te Karaipiture Tapu nga mea katoa mo te whakaoranga o te tangata, i kore ai e tika kia tohea tetahi mea kahore nei e kitea ana ki reira, tetahi mea ranei kahore nei e whai pumautanga ana i reira, kia waiho hei tino kupu whakaponotanga ma te tangata, kia kii ranei ma reira rawa te tangata ka ora ai.

Te tikanga o tenei ingoa, o te Karaipiture Tapu, ko nga pukapuka katoa o te Kawenata Tawhito, o te Kawenata Hou, kua whakaaetia tonutia nei te mana i roto i te Hahi i nga wa katoa.

Te Tauanga o nga Ingoa o nga Pukapuka whai-mana.

Kenehi,

Ekoruhe,

Rewitikuha,

Te Tauanga,

Tiuteronomi,

Hohua,

Nga Kai-whakariterite,

Rutu,

Te Pukapuka tuatahi a Hamuera,
Te Pukapuka tuarua a Hamuera,
Te Pukapuka tuatahi o nga Kingi,
Te Pukapuka tuarua o nga Kingi,
Te Pukapuka tuatahi o nga Whakapapa,
Te Pukapuka tuarua o nga Whakapapa,
Te Pukapuka tuatahi a Etera,
Te Pukapuka tuarua a Etera,
Te Pukapuka o Ehetere,
Te Pukapuka o Hopa,
Nga Waiata,
Nga Whakatauki,
Te Kai-kawhau,
Te Waiata a Horomona,
Nga Poropiti nunui tokowha,
Nga Poropiti ririki kotahi tekau ma rua.

Ko era atu pukapuka (e ki ana a Hierome) e kororotia ana e te Hahi hei tauria mo te ata noho, e kore ano ia e waiho hei whakapumau mo tetahi kupu whakaakoranga: koia enei;—

Te Pukapuka tuatoru a Etera,
Te Pukapuka tuarua a Etera,
Te Pukapuka a Topiti,
Te Pukapuka a Huriti,
Te Toenga o te Pukapuka o Ehetere,
Te Pukapuka o te Matauranga,
Ihu tama a Hiraka,
Paruku Poropiti,
Te Waiata a nga Taitama Tokotoru,
Te Korero mo Huhana,
Mo Pere, mo te Tarakona,
Te Inoi a Manahe,
Te Pukapuka tuatahi o nga Makape,
Te Pukapuka tuarua o nga Makape.

Ko nga Pukapuka katoa o te Kawenata Hou e whakaaetia nei e te katoa, e whakaaetia ana ano o matou, e kii ana hoki he pukapuka whai mana.

VII. *Mo te Kawenata Tawhito.*

Kahore he tikanga whakakahore a te Kawenata Tawhito i te Kawenata Hou: ina hoki rite tahi te Kaw-

nata Tawhito me te Kawenata Hou te tapae mai i te orange tonutanga ki te tangata i runga i a Te Karaiti, ko ia anake nei te Takawaenga o te Atua, o te Tangata; he Atua nei hoki ia, he tangata. Heoi he he te whakaaro a te hunga e tito nei, ko nga kupu whakaari mai i nga mea o tenei ao anake ta nga tupuna o mua i tumanako ai.

He tika ano te korenga o te tangata Karaitiana e mau i te Ture i homai e te Atua ki a Mohi hei huarahi mo nga mahi o te Karakia; e kore ano hoki e whakapumautia nga ture whakahaere o tera iwi hei ture mo nga iwi katoa; otira, kahore rawa tetahi tangata Karaitiana e mea i nga ture kotahi tekan.

VIII. Mo nga Whakapono e toru.

Ehara i te mea tika kia kua e tino whakaaetia, e tino whakaponhia nga Whakapono e toru, ara, te Whakapono o Naihia, te Whakapono a Atanatiu, me tera e kua ra ko ta nga Apotoro; no te mea e whai pumautanga ana nga kupu katoa o aua whakapono i nga korero marama rawa o te Karaipiture Tapu.

IX. Mo te Hara Whanautanga.

Ko te hara whanautanga, ehara i ta nga Perakiana e teka nei, ara i te whai haere i muri i ta Arama; engari ko te he, ko te heke o te tupu o nga tangata katoa e whanau mai ana hei uri tupu mo Arama. Na konei hoki i matara rawa mai ai te tangata i te tika o tona orokohanganga, i tauu ke ai tona ngakan ki te kino, i whawhai ai to te kikokiko hiahia ki to te Wairua: kua tika hoki i tenei te riri a te Atua me tana whakahe mo nga tangata katoa e whanau mai ana ki te ao. E mau ana tenei heke o te tupu ki roto ano ki te hunga kua whakawhanautia hontia, i kore ai e ata rongu ki te ture a te Atua te whakaaro o te kikokiko (e whakamaoritia nei te reo Kariki e etahi ko te matauranga, e etahi ko te minamina, e etahi ko te whakaaro, e etahi ko te hiahia o te kikokiko). Kua kore raia i a te Karaiti he whakahe mo te hunga whakapono kua oti nei te iriiri; he ahakoa ra e whakaatu ana ano te Apotoro i te minamina, he mea kahore i hapa i te hara.

X. Mo te kaha kore o te tangata ki te whakaanga i a ia ki te mai pai.

Ko te tu tenei o te tangata i muri mai i te hinganga o Arama; kahore e taee e ia, ara e tona kaha tupu ake, e ana mahi pai, te whakaanga i a ia kia takatu ki te whakapono, ki te inoi ki te Atua: heoi, kahore o tatou kaha e mahi ai i te mahi pai, i te mea e paingia ana, e manakohia ana e te Atua, ki te kahore te aroha noa o te Atua, e ra-unga mai nei i a Te Karaiti, hei haere i mua i a tatou kia whai hiahia pai ai, hei mahi tahi hoki i te mea kua pai te hiahia.

XI. Mo te Tu Tika o te tangata.

Ko te Whakapono te mea e tu tika ai tatou ki te aroaro o te Atua, he whakaaro ki nga mahi pai a to tatou Ariki anake, a Ihu Karaiti, ehara i te mea he whakaaro ki a tatou ake mahi. Heoi, he whakaakorange tika rawa tenei e ki nei, heoi ano te mea e tu tika ai tatou ko te Whakapono; e whakaaturia nuitia nei hoki i roto i te kauwhau mo te tu tika o te tangata.

XII. Mo te Mahi Pai.

Ko te mahi pai, e hua nei i runga i te whakapono i te mea kua whakatikaia te tangata, kahore rawa e tau hei whakamarietanga mo te hara, e kore hoki e paingia mehemea e pakeke ana ta te Atua whakarite whakawa; he ahakoa, e paingia ana, e manakohia ana ano e te Atua i roto i a Te Karaiti, he tino hua tupu hoki no te whakapono tika, no te whakapono ora; ma reira nei hoki ka ata mohiotia ai te whakapono ora, penei me te tu o te raukau, e kitea nei ki ona hua.

XIII. Mo nga mahi a te tangata i te mea kahore ano ia kia whakatikaia.

Ko nga mahi e mahia ana i te mea kahore ano te aroha noa o te Atua, me te whakaha mai a tona Wairua, ehara i te mea e manawareka ana ki te Atua, no te mea kihai i ahu mai i runga i te whakapono ki a Ihu Karaiti; ehara hoki i te mea na enei i tika ai kia tau mai te aroha noa o te Atua (e titoa nei e etahi); engari ano he mea kihai nei i rite te meatanga ki ta te Atua

HE WHAKAROHĒ.

i pai ai, i whakahanu mai ai, kahore rawa i hapa i te hāra.

XIV. *Mo te mahi pahika noa atu.*

Ko te whakaakoranga mo te mahi pai i pokaia noatia ake e te tangata, he mea e pahika noa atu ana i ta te Atua i whakahanu mai ai, he whakaakoranga whakahi, whakahawea ki te Atua; ina hoki, he ki tena na te tangata, kua rite katoa i a ia nga mea e tika ana kia meatia e ia ki te Atua, kua pahika noa atu ano hoki ana mahi ki te Atua i nga mea kua takoto nei te tikanga kia mahia e ia. He marama rawa ra hoki ta Te Karaiti ki, "Ka oti katoa nga mea i whakahaua ai koutou, me ki atu, He pononga kino matou."

XV. *Mo Te Karaiti, ko ia anake i aea i te hāra.*

I meinga putia a Te Karaiti hei tangata, rite tonu ki a tatou nga mea katoa, haunga ano ia te hāra; i aea rawa hoki i tenei tona kikokiko, tona wairua. I haere mai ia, ko te Reme koha-kore hei waha atu i nga hāra o te ao, he mea na tana tapaenga kotahi i a ia hei patunga tapu; ko te hāra hoki, (e kiia nei e Hoani) kahore rawa i roto i a ia. Tena ko tatou nei, ahakoa kua oti te iriiri, te whakawhanan hou i roto i a Te Karaiti, he maha nga mea e tutuki ai katoa; ki te ki hoki tatou kahore o tatou hāra, e whakapohēhe ana tatou i a tatou ano, kahore hoki te pono i roto i a tatou.

XVI. *Mo te hāra i muri mai i te iriiringa.*

Ko nga hāra whakamate e mahia e te tangata i muri mai i tona iriiringa, me te whakaae ano tona ngakan, kahore e tika te ki he hāra katoa enei ki te Wairua Tapu, he mea e kore e taea te muru. Kahore hoki e araia te ripeneta i te tangata kua hinga i te hāra i muri mai i tona iriiringa. I te mea kua riro mai te Wairua Tapu, e ahei te whakarehe te aroha noa o te Atua me te mahi i te hāra: a, i te mea e atawhaitia nei e te Atua, e taea ano te ara ake, te hoki ki te mahi pai. Heoi me whakahe te hunga e ki ana kahore rawa e taea e ratou te hāra a muri ake nei, a mate noa; e whakahore ana ranei i te murunga hāra mo te tangata e pono ana te ripeneta.

HE WHAKAROHĒ.

XVII. *Mo te Whakaritenga o te tangata e te Atua i mua mo te ora.*

Te whakaritenga o te tangata i mua mo te ora, he whakaaro na te Atua no tua iho, (he mea ano ia e ngaro ana i a tatou,) i whakatakatoria ai e ia he tikanga pumau mo nga mea i whiriwhiria nei e ia i roto i te uuinga o te tangata ki roto ki a Te Karaiti, kia whakaorangia e ia i te kanga, i te mate, kia whakatutukitia hoki e ia i runga i a Te Karaiti ki te oranga tonutanga, he oko honore. Heoi, ko te hunga e whakawhiwhia nei ki tana taonga nui rawa i homai e te Atua, e karangatia ana i runga i tana whakaaro ona e tona Wairua e mahi ana i te taima tika; e rongu ana ratou ki tana karanga he kumenga na te aroha noa; e whakatikaia utukoretia ana; e whakaurua ana ki roto ki nga tamariki a te Atua; e meinga ana kia rite ki te ahua o tana Tama kotahi, o Ihu Karaiti; e tapu ana te haere i runga i te mahi pai, a a te mutunga ka tutuki i runga i te atawhai u te Atua ki te haringa mutunga kore.

Ki te hunga e pono nei te mahi ki te Atua, e mohio nei ki te kaha o te Wairua o Te Karaiti i roto i a ratou e whakamatemate ana i nga mahi a te kikokiko, i o ratou wahi i runga nei i te whenua, e whakaanga ake ana i te hinengaro ki nga mea o runga, ki nga mea o te rangi, ki tonu i te whakamarietanga ahuaereka e kore e taea te korero te maharahara ki to tatou whakaritenga i mua, ki to tatou whiriwhiringa i roto i a Te Karaiti, no te mea e ai ana tenei hei whakau, hei whakakaha i to tatou whakapono ki te oranga tonutanga e taea nei i runga i a Te Karaiti, hei mea hoki kia kaha te mura ake o te tatou aroha ki te Atua. Tena ki te hunga pokanohu, e haere ana i runga i to te kikokiko ritenga, kia waiho hei tirohanga tonutanga ma ratou ta te Atua whiriwhiringa i te tangata, he pari mataku rawa tenei e meatia ai ratou e te Rewera kia tu a whakamomori nei te rerenga iho, kia torere ranei ki roto ki nga mahi poke katoa i runga i te ngakau whakaarokore, he mea e mate rawa atu ai ratou.

Ko nga kupu whakaari a te Atua, me tango mai e tatou kia rite ki te whakaturanga mai ki a tatou i roto i te Karapitire. Ko te mea hoki hei whakaritenga

ma tatou i a tatou e mahi ana i a tatou mahi katoa, ko ta te Atua i pai ai, e ata whakapuakina mai nei ki a tatou i roto i te Kupu a te Atua.

XVIII. *Mo te Oranga tonutanga, e na-runga mar ana i te Ingoa o Ihu Karaiti anake.*

Ka tika te kanga mo te hunga e pokanoa ana te ki, tera e ora ia tangata, ia tangata i te ture, i te tikanga ranei e whakaetia ana e ia, ki te puta kau tona uana kia tika tana haere i runga i taua ture, i runga hoki i te mara-matanga o tona ngakau maori: e whakaaturia mai nei hoki e te Karaipiture tapu, ko te Ingoa o Ihu Karaiti anake te mea e whakaorangia ai te tangata.

XIX. *Mo te Hahi.*

Te Hahi a Te Karaiti e kitea nei, he huihuinga tangata whakapono, e kauwhautia tikatia nei i roto i a ratou te kupu a te Atua, e tukua tikatia nei nga Hakarameta, me te rite tonu nga mea tuturu katoa o ana Hakarameta ki ta Te Karaiti i whakatakoto ai.

Kua he nei te Hahi o *Hiruharama*, o *Arehanaria*, o *Anatioka*, waihoki kua he ano te Hahi o *Roma*, ehara i te mea ko nga mahi anake, me nga tikanga o te karakia, engari ko nga mea ano e whakaakona ana hei whakaponotanga ma te tangata.

XX. *Mo te Mana o te Hahi.*

Ko te Hahi te kai-whakatakoto i te huarahi mo nga mahi o te karakia, he mana ano hoki tona ina tautohetoheha nga mea o te whakapono: kahore ia e ahei i te Hahi te whakapumau i tetahi mea hei tami i te kupu a te Atua kua oti nei te tuhituhi, te mea ranei i tetahi kupu o te Karaipiture hei takahi i tetahi. Heoi he kai-whakaatu nei te Hahi, he kai-tiaki i te Karaipiture, e kore nei e ahei te whakatakoto i tetahi tikanga hei pehi i ta te Karaipiture, waihoki kahore he mea e taea te ki, ma te whakapono ki tenei ka ora ai te tangata, ko nga mea anake i roto i te Karaipiture.

XXI. *Mo te Mana o te Runanga o te Hahi puta noa i te ao.*

E kore e ahei kia huihuia he Runanga no te Hahi puta noa i te ao ki te kore e whakaetia, e whakahaua e nga Kingi. I te mea hoki kua oti te huihui, he tangata kihai nei i rongu katoa ki te Wairua, ki te Kupu a te Atua, kahore e tino hapa i te tikanga he; ina hoki kua he ano etahi Runanga pera ki nga mea ano a te Atua. Heoi ki te whakatakotoria e tena tu Runanga tetahi tikanga hei mea e ora ai te tangata, e kore taua tikanga e whai mana ki te kore e marama te tikinga atu i roto i te Karaipiture Tapu.

XXII. *Mo Pakatori.*

Te whakaakoranga a te Hahi o *Roma* mo Pakatori, mo te te wetekanga hana, mo te koropiko ki te whakapakoko, ki te oha tupapaku, mo te inoi ki te Hunga Tapu, he mea kuware, he mea tito noa: kahore ona take i roto i te Karaipiture, engari e taka i ana i ta te Atua Kupu.

XXIII. *Mo te Mahi Minita i roto i te Whakaminenga.*

Kahore e tika kia pokanoa tetahi tangata ki te kauwhau, ki te tuku ranei i nga Hakarameta i roto i te Whakaminenga i te mea kahore kia tika tona karangatanga, tona tononga ki te mahi i ana mahi. Heoi ano nga mea e kua i tika te karangatanga, te tononga, ko te hunga i whiriwhiria, i karangatia ki tenei mahi e te tangata kua tukua nuitia nei ki a ia i roto i te whakaminenga te mana e karanga a ia, e tono ai i te Minita ki roto ki te mara waina a te Ariki.

XXIV. *Mo te korero i roto i te whakaminenga i te reo kahore nei e mohiotia e te iwi.*

Ko te reo ke, kahore nei e mohiotia e te iwi, kia waiho hei reo mo nga Inoi nui i roto i te Whakaminenga, mo te tuku ranei i nga Hakarameta, he tino takahi i ta te Atua kupu, i te tikanga ano hoki a te Hahi o te timatanga.

XXV. *Mo nga Hakarameta.*

Ko nga Hakarameta i whakaritea e Te Karaiti, ehara i te mea he tohu kau no te urunga o te tangata ki roto

ki te Hahi; engari he mea whakaatu pono mai i to te Atua aroha noa me tana whakaaro pai ki a tatou; he tohu i waho no te mahi ngaro a te Atua i roto i a tatou, ara no tana whakaohe, no tana whakakaha i ta tatou whakapono ki a ia.

E rua nga Hakarameta i whakaritea e to tatou Ariki, e Te Karaiti i roto i te Rongo-pai, ara ko te Iriiri, ko te Hapa a te Ariki.

Ko era e rima, e kii nei he Hakarameta, ara ko te Whakaunga, ko te Ripeneta, ko te Motuhanga hei Minita, ko te Marena, ko te Whakawahi turoro, kahore e tika kia kiiia he Hakarameta no te Rongo-pai; he whakarironga ketanga nei hoki etahi i te akoranga a nga Apotero; ko etahi, he mea e whakaaetia ana ano e nga Karaipiture, otiira ehara i te Hakarameta pera me te Iriiri, me te Hapa a te Ariki; ina hoki kahore he tohu e kitea ana, he huarahi ranei mo te mahinga, i ata whakaritea e te Atua.

Kihai i whakaritea nga Hakarameta e Te Karaiti hei matakitakinga, hei tioringa haeretanga ranei, engari hei mea e ata mahia e tatou. Heoi ano hoki nga tangata e kite ana i nga hua pai o enei mea, ko te hunga e tango tika ana: he whakawakanga ia ki ta Paora Apotero te mea e riro i te hunga e tango he ana.

XXVI. Mo te hara o te Minita, e kore nei e tau hei whakakore i te mana o nga Hakarameta.

E noho tahi tonu nei i roto i te Hahi te pai raua ko te kino, e riro nei hoki i te tangata kino i etahi wa te tino tikanga mo te minitanga i te Kupu, i nga Hakarameta; kahore he mea i kore ai e tika kia whakarongo tatou ki te Kupu, kia tango ranei i nga Hakarameta, ina minitatia e te tangata pera; no te mea kahore e mahia e ia i runga i tona ako ingoa, engari i runga i to Te Karaiti, nona nei te mana i tu ai ia hei Minita. Ki te tango tika hoki te tangata, ki te tango whakapono i te Hakarameta ina tukua ki a ia, e kore e meinga e te hara o te Minita kia hua-kore a Te Karaiti tikanga, kia hemo ranei te mana o a te Atua mea i homai ai; na te Te Karaiti whakaritenga hoki, na tana Kupu i whai hua ai enei mea ki te tangata, ahakoa minitatia e te tangata kino.

Ko tetahi wahi ano ia tenei o te mahi whakatikatika a te Hahi, kia puta he uiui mo te Minita kino, kia whakawakia ia e te tangata e matau ana ki ona hara, a, i te mea kua whakataua te he ki a ia i runga i te whakawa tika, kia pehia.

XXVII. Mo te Iriiri.

Ehara i te mea he tohu kau te Iriiri no te urunga ki te Hahi, he rerenga ketanga ranei e motuhia kietia ai te Karaitiana i te mea ehara nei i te Karaitiana; engari he tohu ano no te Whanautanga houtanga, he whakawhai-take-tanga e honoa ai ki roto ki te Hahi te hunga e whiwhi tika ana ki te Iriiri: e whakakitea ana hoki i konei te whakamaunga o te hiiri ki nga kupu a te Atua; e whakaukia ana te whakapono, e whakanuia mai ana te kaha wairua i runga i te inoi ki te Atua.

E kore rawa e tika kia whakakorea i roto i te Hahi te iiri i te kohungahunga; he mea nei hoki e ata tau ana ki ta Te Karaiti i whakarite mai ai.

XXVIII. Mo te Hapa a te Ariki.

Ehara i te mea he tohu kau te Hapa a te Ariki no te aroha o nga Karaitiana tetahi ki tetahi; engari he Hakarameta no to tatou hokonga ki te matenga o Te Karaiti: ki te tangata hoki e tango tika ana i taua mea me te whai-whakaaro, me te whakapono, te taro e whakiwhakiiia nei e tatou, he kainga tahitanga i te Tinana o Te Karaiti; te Kapa manaakitanga hoki, he inumanga tahitanga i nga toto o Te Karaiti.

Kahore e whai take i roto i te Karaipiture Tapu te whakaputanga ketanga o te Taro, o te Waina i te Hapa a te Ariki hei mea ke; engari he takahi tenei i nga kupu marama o te Karaipiture, he whakataka i te Hakarameta, he take ano i hua ai te mahara he ki te Atua.

He tikanga wairua, he tikanga no te rangi e homai nei, e tangohia nei, e kainga nei te Tinana o Te Karaiti i te Hapa; te huarahi ia e tangohia ai, e kainga ai te Tinana e Te Karaiti i te Hapa, ko te whakapono.

Kihai te Hakarameta o te Hapa a te Ariki i whakaritea e Te Karaiti kia tohungia, kia mauria haeretia, kia hapainga ki runga, kia koropikoria.

XXIX. *Mo te tangata kino, kahore nei e kai i te Tinana o Te Karaiti ina pa ki te Hapa a te Ariki.*

Ko te tangata kino, ko te tangata o hapa ana i te whakapono ora, kahore rawa e uru ki te kainga tahi-tanga i a Te Karaiti, (e ki nei a *Akutini*) ahakoa ngau tinanatia e ona niho te Hakarameta o te Tinana, o te Toto o Te Karaiti, engari hei whakanui i te whakawakanga mona tana kai, tana inu i te Hakarameta, ara i to waho tohu o tana mea nui rawa.

XXX. *Mo nga wahi e rua o te Hapa a te Ariki.*

Kahore e tika kia puritia te Kapa a te Ariki kei inumia e te hunga ehara nei i te Minita; ina hoki ki ta Te Karaiti i whakarite ai, i whakabau ai, kia rite tonu te tuwhanga i nga wahi e rua o ta te Ariki Hakarameta ki nga tangata Karaitiana katoa.

XXXI. *Mo Te Karaiti, kotahi tonu nei tona tapaenga ki runga ki te Ripaka.*

Te whakahere a Te Karaiti, kotahi tonu nei te tapae-nga, ko te tino hokonga, whakamaritanga, whakae-nga mo nga hara katoa o te ao katoa, hara tupu, hara mahi. Heoi ko te whakahere o te Miha e kiia ra he tapaenga na te piriti i a Te Karaiti mo te tangata ora, mo te tupapaku, hei whakakore i te hara, i te whiu ranei, he mea tito, he kohukohu, he tinihanga whakamate tangata.

XXXII. *Mo te marena o te Minita.*

Kahore he whakahaunga tetahi ture a te Atua ki te Pihopa, ki te Piriti, ki te Rikona, kia whakapumau i a ratou ano hei tangata takakau, kia kua e marena. Heoi, ki te pena to ratou whakaaro, he mea tika ano te marena mo nga tangata Karaitiana katoa, mo ratou ano hoki, ki te mahara ratou ma reira ka neke ake ai ta ratou mahi ki te Atua.

XXXIII. *Mo te tangata kua motuhia atu i roto i te Hahi, kia kua e whakahoatia.*

Ki te motuhia tikatia atu tetahi tangata i roto i te tinana o te Hahi, he peinga i whakapukakina nuitia e te

Hahi, me waiho ia e nga tangata whakapono katao hei tau-tangata, hei pupurikana, a kia whakaaraha ra ano ia i runga i te ripeneta e te Kai-whakarite e whai mana ana mo tana mahi.

XXXIV. *Mo nga ritenga o te Hahi.*

Kahore he aha e kotahi tonu ai he ritenga, he huarahi hoki mo te karakia ki nga wahi katoa; kua rere ke nei hoki i nga wa katoa, e taera ano hoki te whakaputa ke i runga i te rerenga ketanga o nga whenua, o nga taima, o nga tikanga hoki a te tangata; kua ano ia te mea e whakatakotoria e takahi i ta te Atua Kupu. Ki te poka noa ake te whakaaro a tetahi tangata, ka anga ai ia ki te turaki i nga ritenga o te Hahi, i nga huarahi o te karakia, i nga mea kahore nei e takahi i ta te Atua Kupu, i nga mea kua oti te whakatakoto, te whakaae e te mana o te tokomaha, me riri ki te aroaro o te katoa kia matakau ai etahi ki te mahi pera; he whakararuraru hoki tana i te mahi a te Hahi, he whakahinga i te mana o te Kai-whakarite, he patu i te hinengaro o te teina ngoikore.

He mana ano to te Hahi o ia iwi, o ia iwi, mo te whakatakoto, mo te whakaputa ke, mo te whakakahore i nga ritenga o te Hahi, i nga huarahi o te karakia, i whakatakotoria nei e to te tangata mana; kia meatia ano ia nga mea katoa hei hanga ake i to te Atua whare.

XXXV. *Mo nga Kauwhau.*

He ako pai, he ako tika i nga mea a te Atua ta te pukapuka tuarua o nga Kauwhau e mau ake nei nga ingoa i raro nei, he mea hoki e tau ana ki enei wa. He pera ano hoki ta te pukapuka tuatahi i whakaputaia ra i te takiwa i a *Eruera* Tuano. Koia i whakaritea ai e matou kia ata korerotia maramatia e nga Minita ki roto ki nga Whare-karakia, kia matauria ai e te iwi.

Nga Ingoa o nga Kauwhau:—

1. *Mo te mahi tika ki te Whare-Karakia.*
2. *Mo te Karakia Whakapakoko.*
3. *Mo te whakapai i te Whare-Karakia, mo nga hanga i nga wahi pakaru.*
4. *Mo nga mahi pai: tuatahi mo te Nohopuku.*

5. *Mo te Kakai, mo te Haurangi.*
6. *Mo te Kakahu, kia kaua e whakahi.*
7. *Mo te Inoi.*
8. *Mo te Wahi, mo te Taima e tika ai te Inoi.*
9. *Mo nga Inoi Nui, mo nga Hakarameta kia minitatio*
ki te reo e matauria ana e te iwi.
10. *Mo te hopohopo ki te Kupu a te Atua.*
11. *Mo te Ohaoha.*
12. *Mo te Whanautanga o Te Karaiti.*
13. *Mo te Matenga o Te Karaiti.*
14. *Mo te Aranga o Te Karaiti.*
15. *Mo te tango tika i te Haharameta o te Tinana, o te*
Toto o Te Karaiti.
16. *Mo nga mea homai noa o te Wairua Tapu.*
17. *Mo nga Ra Ritani.*
18. *Mo te Marena.*
19. *Mo te Ripenata.*
20. *Mo te Mangere.*
21. *Mo te Turaki pokanoa i te Ture.*

XXXVI. *Mo te Motuhanga i te tangata hei Pihopa,*
hei Minita.

Ko nga mea e tika ai te motuhanga i te tangata hei Pihopa, hei Piriti, hei Rikona ranei, kei roto katoa i te pukapuka mo te Motuhanga i te tangata hei Pihopa, hei Piriti, hei Rikona, i whakaputaia nei i mua ake nei i te takiwa i a *Eruera* Tiaono Kingi, i whakapumautia nei hoki i taua takiwa e te mana o te Paremata; kahore hoki e mea o taua pukapuka e he ai te karakia, kahore he mea whakahawea ki te Atua. Heoi ko nga tangata katoa kua motuhia hei Minita i runga i nga tikanga o taua pukapuka, mai o te rua o nga tau o taua Kingi, o *Eruera*, a mohoa noa nei; ko nga tangata hoki e motuhia hei Minita i runga i ana tikanga a muri ake nei, he mea tika to ratou motuhanga hei Minita, he mea e rite ana ki ta te Ture.

XXXVII. *Mo nga Kai-whakahaere Ture.*

Kei te Kuini te tino mana ki te Kingitanga o *Ingarani*, ki era atu whenua hoki ona; ko ia hoki te tino Kai-whakahaere Ture mo nga tautohetohe katoa a nga tu tangata katoa o tona Kingitanga, a te iwi, a nga

Minita hoki o te Hahi: kahore he mana o tetahi tangata iwi ke e eke mai ki runga ki a ia, kahore hoki e tika kia eke mai.

I te mea e kiia nei ko te Kuini te tino Kai-whakahaere Ture, (e whakahengia nei tenei ki e etahi tangata whakapae) kahore e tukua ki o matou Rangatira te minitanga o ta te Atua Kupu, o nga Hakarameta ranei; kua marama rawa hoki tenei i nga Whakahau i whakapuakina i mua ake nei e to tatou Kuini, e *Erihapeti*; engari ko taua mana anake, e kite nei tatou i roto i nga Karaipiture tapu, i tukua i nga wa katoa o te Atua ra ano ki nga Kingi karakia katoa; ara ko te whakahaere ture mo nga tu tangata katoa i tukua nei e te Atua ki a ratou, mo te iwi, mo nga tohunga karakia hoki; ko te pehi hoki ki te hoari i nga tangata whakakeke, tutu.

Kahore he mana o te Pihopa o *Roma* ki tenei Kingitanga o *Ingarani*.

E ahei ano i nga Ture o te Kingitanga te whakamato i te tangata Karaitiana mo etahi hara nanakia.

He mea tika i te mea e whakahaua ana e te Rangatira kia mau patu te Karaitiana, kia uru ano ki te whawhai.

XXXVIII. *Mo nga taonga o te Karaitiana, nona tonu ake.*

Kahore he tikanga e huihuia noatia ai mo te katoa nga taonga o nga Karaitiana, e kore ai e kiia nona tonu ake nga taonga o tetahi, o tetahi, e pera ai me ta etahi, e kiia nei he *Anapapita*, e whakaputa nei. Ko te mea tika ano ia kia hoatu e tenei, e tenei etahi o nga mea i a ia hei atawhai i te rawakore, kia rite ano ki te mea e taeta ana e ia.

XXXIX. *Mo te Oati a te Karaitiana.*

E whakaae nei tatou ki te whakakahoretanga a Te Karaiti, a'tana Apotero hoki, a *Hemi*, i te oati pokanoa, kei oatia e te Karaitiana; e ki ana ano ia tatou, kahore he arai a te karakia Karaitiana kei oati te tangata i te mea e whakahaua ana e te Kai-whakarite whakawa, he mea mo te pono, mo te aroha, ki te rite ki ta te Poropiti e whakaaoko nei, ki te meatia i runga i te tika, i te whakarite whakawa, i te pono.

HE WHAKAROHE.

NGA MEA O ROTO O TENEI PUKAPUKA.

1. *Mo te Tokotoru Tapu kia whakaponohia.*
2. *Mo te Tama a te Atua, mo Te Karaiti.*
3. *Mo tona hekenga atu ki te Reinga.*
4. *Mo tona Aranga.*
5. *Mo te Wairua Tapu.*
6. *Mo te Karaipiture Tapu.*
7. *Mo te Kavenata Tawhito.*
8. *Mo nga Whakapono o toru.*
9. *Mo te Hara Whanautanga.*
10. *Mo te Kaha-kore o te tangata ki te mahi pai.*
11. *Mo te Tu-tika o te tangata.*
12. *Mo te Mahi Pai.*
13. *Mo nga Mahi i te mea kahore ano kia whakatikaia.*
14. *Mo te Mahi pahika noa atu.*
15. *Mo Te Karaiti, ko ia anake i atea i te hara.*
16. *Mo te Hara i muri i te Iriiringa.*
17. *Mo te Whakaritenga i te tangata i mua mo te ora.*
18. *Mo te Oranga e na-runga mai au i a Te Karaiti.*
19. *Mo te Hahi.*
20. *Mo te Mana o te Hahi.*
21. *Mo te Mana o te Runanga Nui.*
22. *Mo Pakatoru.*
23. *Mo te Mahi Minita i roto i te Whakaminenga.*
24. *Mo te korero i roto i te Whakaminenga.*
25. *Mo nga Hakarameta.*
26. *Mo te Hara o te Minita.*
27. *Mo te Iriiri.*
28. *Mo te Hapa a te Ariki.*
29. *Mo te Tangata kino kahore nei e kai i te Tinana o Te Karaiti.*
30. *Mo nga wahi e rua o te Hapa a te Ariki.*
31. *Mo te Tapaenga kotahi o Te Karaiti.*
32. *Mo te Marena o te Miria.*
33. *Mo te tangata kua motuhia atu i roto i te Hahi.*
34. *Mo nga ritenga o te Hahi.*
35. *Mo nga Kawehau.*
36. *Mo te Motuhanga i te tangata hei Minita.*
37. *Mo nga Kai-whakahaere Ture.*
38. *Mo nga Tuonga o te Karaitiana.*
39. *Mo te Oati a te Karaitiana.*

HE TEPARA

MO NGA WHANAUNGA, MO NGA HUANGA E ARAIA NEI E TE KARAIPITURE, E TE TURE HOKI A TE HAH KEI MARENA KI A RAUA.

Kaua e tangohia e te tangata hei wahine muna

- 1 Tona tupuna wahine,
- 2 Te wahine a tona tupuna tane,
- 3 Te tupuna wahine o tana wahine.
- 4 Te tuahine o tona papa,
- 5 Te tuakana, teina ranei o tona whaea,
- 6 Te wahine a te tuakana, teina ranei, o tona papa,
- 7 Te wahine a te tungane o tona whaea,
- 8 Te tuahine o te papa o tana wahine,
- 9 Te tuakana, teina ranei o te whaea o tana wahine,
- 10 Tona whaea,
- 11 Te wahine a tona papa,
- 12 Te whaea o tana wahine,
- 13 Tana tamahine,
- 14 Te tamahine a tana wahine,
- 15 Te wahine a tana tama,
- 16 Tona tuahine,
- 17 Te tuakana, teina ranei o tona wahine,
- 18 Te wahine a tona tuakana, teina ranei,
- 19 Te tamahine a tana tama,
- 20 Te tamahine a tana tamahine,
- 21 Te wahine a te tama a tana tama,
- 22 Te wahine a te tama a tana tamahine,
- 23 Te tamahine a te tama a tana wahine,
- 24 Te tamahine a te tamahine a tana wahine,
- 25 Te tamahine a tona tuakana, teina ranei,
- 26 Te tamahine a tona tuahine,
- 27 Te wahine a te tama a tona tuakana, teina ranei,
- 28 Te wahine a te tama a tona tuahine,
- 29 Te tamahine a te tungane o tana wahine,
- 30 Te tamahine a te tuakana, teina ranei o tana wahine.

Kaua e tangohia e te wahine hei tane muna

- 1 Tona tupuna tane,
- 2 Te tane a tona tupuna wahine,
- 3 Te tupuna tane o tana tane.
- 4 Te tuakana, teina ranei o tona papa,
- 5 Te tungane o tona whaea,
- 6 Te tane a te tuahine o tona papa,
- 7 Te tane a te tuakana, teina ranei o tona whaea,
- 8 Te tuakana, teina ranei o te papa o tana tane,
- 9 Te tungane o te whaea o tana tane.
- 10 Tona papa,
- 11 Te tane a tona whaea,
- 12 Te papa o tana tane.
- 13 Tana tama,
- 14 Te tama a tana tane,
- 15 Te tane a tana tamahine.
- 16 Tona tungane,
- 17 Te tuakana, teina ranei o tana tane,
- 18 Te tane a tona tuakana, teina ranei,
- 19 Te tama a tana tama,
- 20 Te tama a tana tamahine,
- 21 Te tane a te tamahine a tana tama,
- 22 Te tane a te tamahine a tana tamahine,
- 23 Te tama a te tama a tana tane,
- 24 Te tama a te tamahine a tana tane.
- 25 Te tama a tona tungane,
- 26 Te tama a tona tuakana, teina ranei,
- 27 Te tane a te tamahine a tona tungane,
- 28 Te tane a te tamahine a tona tuakana, teina ranei,
- 29 Te tama a te tuakana, teina ranei o tana tane,
- 30 Te tama a te tuahine o tana tane.